

ÇOKSATAN SARI YÜZ'ÜN
YAZARINDAN

R. F. KUANG

KATABASIS

R. F. KUANG, 1996'da Guangzhou'da doğdu ve dört yaşında ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etti. Georgetown Üniversitesi'nde tarih ve uluslararası ilişkiler okuduktan sonra, Marshall bursuyla Cambridge ve Oxford'da Çin çalışmaları ve çağdaş Çin üzerine yüksek lisans yaptı. Halen Yale Üniversitesi'nde doktora çalışmalarını sürdürüyor. Akademik eğitimi, romanlarına tarihsel derinlik ve eleştirel bakış açısı katarken, Kuang kısa sürede çağdaş fantastik edebiyatın en güçlü seslerinden biri hâline geldi.

İlk romanı *Haşhaş Savaşı* (2018) ile büyük ses getiren Kuang, bu eserle Compton Crook ve Crawford ödüllerini kazandı; aynı zamanda Nebula, Locus ve World Fantasy gibi pek çok prestijli ödüle aday gösterildi. Seriyi *Ejderha Cumhuriyeti* (2019) ve *Yanan Tanrı* (2020) izledi. Bağımsız romanı *Babil* (2022) ise yayımlandığı yıl *New York Times*'in çoksatanlar listesinde bir numaraya yükseldi ve Nebula En İyi Roman Ödülü'nü kazandı. Kuang ayrıca Astounding Award for Best New Writer'in da sahibidir. *Sarı Yüz* (2023) ve *Katabasis* (2025) ile farklı türlerde üretmeye devam eden yazar, Time100 Next listesine ve Forbes 30 Under 30 seçkisine girerek edebiyat dünyasının yükselen yıldızlarından biri olarak konumunu pekiştirdi.

İthaki Yayınları, yazarın eserlerini yayımlamaya devam edecektir.

Katabasis
R. F. Kuang

Orijinal Adı: Katabasis

Ithaki Yayınları - 2821

Yayın Sorumlusu: Merve Çay

Yayıma Hazırlayan: Kemal Tokgöz

Redaksiyon: Gökay Sıra - Zülal Başkaya

Kapak Uygulama: Mehmet Büyüktuna

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: B. Elif Balkın

1. Baskı, Ekim 2025, İstanbul

ISBN: 978-605-265-628-0

Sertifika No: 63989

© R.F. Kuang, 2025

Türkçe Çeviri © Güneş Becerik Demirel, 2025

© Ithaki, 2025

Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Ithaki™ Ithaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Osmanağa Mah. General Asım Gündüz Cad. Ün Er Tan İş Merkezi 35/1 38
Kadıköy-İstanbul Tel: (0216) 541 03 26
editor@ithaki.com.tr – www.ithakiyayin grubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 77699

Bu, kurmaca bir eserdir. İsimler, karakterler, mekânlar ve olaylar yazarın hayal gücünün ürünüdür veya kurgusal olarak kullanılmıştır ve gerçek olarak yorumlanmamalıdır. Yaşayan ya da ölmüş kişilerle, gerçek olaylarla, mekânlarla ya da kurumlarla olan benzerlikler tamamen rastlantısalıdır.

Katabasis: Yunan mitolojisiyle ilişkili bir kavram olup antik Yunancada "yeraltı dünyasına iniş" anlamına gelmektedir. -yhn

Booksfer.net

Zeki ve çok sevgili Bennett'a

YAZARIN NOTU

Bu metinde adı geçen akademisyenlerden bazıları gerçek insanlar ve birkaç istisna dışında –ki umarım bunlar kendiliğinden anlaşılır– görüşlerini doğru bir şekilde yansıtmaya çalıştım. Derek Parfit'in *Reasons and Persons* [Sebepler ve İnsanlar] adlı eseri, benim zaman çizelgemle uyumlu şekilde, gerçekten de 1984 yılında yayımlandı. Aristoteles "göksel uzay solucanı" terimini kullanmıyor ancak bu onun fiziğini görselleştirmek için güzel bir yol. Michael Huemer'in "Varoluş Ölümsüzlüğün Kanıtıdır" adlı makalesi 2019 yılına ait ancak burada 1960'larda çıktığını iddia ediyorum. Fantazi bu, tıpkı bu kitabın büyük bir kısmı gibi.

Zeki ve çok sevgili Bennett'a

BİRİNCİ BÖLÜM

Çünkü bana kalırsa, gerçek bir felsefe müridi diğer insanlar tarafından yanlış anlaşılabilir; onun her zaman ölümün ve ölmenin peşinde olduğunu anlamazlar ve eğer böyleyse, hayatı boyunca ölümü arzuladıysa, zamanı geldiğinde neden her zaman peşinde olduğu ve arzuladığı şeyden pişmanlık duysun ki?

PLATON, PHAIDON

Cambridge, Michaelmas Dönemi,¹ ekim ayı. Rüzgâr ısıyor, güneş saklanıyordu ve ders yılının ilk gününde, lisans öğrencilerine çış molası vermeden ders çalışabilmek için kartezyen ayrışma büyüsunü kullanmanın tehlikelerini anlatması gerekirken, Alice Law danışmanının ruhunu sekiz katlı cehennemden kurtarmaya koyuldu.

Profesör Jacob Grimes'ı öldüren şey korkunç, elim bir kazaydı ve bu bir bakıma Alice'in suçu sayılırdı. Bu yüzden de hem vicdani sebeplerle hem de kendi çıkarı gereğince, Yeraltı Dünyası Hükümdarı, Merhametli Kral Yama'ya onun canını bağışlaması için yalvarmayı gerekli görüyordu. Zira Profesör Grimes ölünce ortada bir jüri başkanı da kalmamıştı ve Alice jüri

1 Britanya'daki üniversitelerde ekim ayında başlayıp Noel'de sona eren akademik dönem. -çn

başkanı olmadan ne tezini savunabilir, ne mezun olabilir ne de analitik büyü alanında kadrolu bir işe başvurabilirdi.

Bu öyle küçük bir girişim değildi. Tartaroloji¹ uzmanlık alanı olmamasına karşın son bir ayda, kendi çabalarıyla bu konuda uzmanlaşmıştı. Gerçi artık kimsenin uzmanlık alanı sayılmazdı zira Tartarologların çalışmalarını yayımlatacak kadar uzun yaşamaları ender rastlanan bir durumdu. Profesör Grimes'in ölümünden beri, Alice uyanık olduğu her dakikayı cehenneme gidiş ve dönüş yolculuğu hakkında bulabildiği her türlü monografi, makaleyi ve yazışmayı okumaya adanmıştı. En az bir düzine akademisyen bu yolculuğu yapmıştı ancak geçmiş yüzyılda bu hikâyeyi ilk ağızdan anlatmaya ömrü yeten çok az kişi vardı. Tüm mevcut kaynaklar değişen oranlarda güvenilirmezdi, üstelik çevrilmesi fazlasıyla zor metinlerdi. Dante'nin anlatısı kin dolu sataşmalar yüzünden o kadar amacından sapmıştı ki, anlattıkları bu karmaşada kaybolup gitmişti. T. S. Eliot kayıtlara geçen en yeni ve detaylı manzara betimlemelerini yapmıştı ancak *Çorak Ülke* kendisine o kadar çok atıfta bulunuyordu ki, bir gezginin anlatısı olarak statüsü ciddi şekilde tartışılmalıydı. Orpheus'un zaten eski Yunanca olan notları, tıpkı ondan geriye kalanlar gibi büyük ölçüde paramparçaydı. Aeneas'a gelince; eh, o da bütünüyle Roma propagandasıydı. Muhtemelen daha az bilinen dillerde başka anlatılar da vardı; Alice arşivleri didik didik ederek on yıllarını geçirebilirdi ama bursunun süresi dolmak üzereydi. Dönem sonundaki ilerleme değerlendirmesi yaklaşıyordu ve yaşayan, nefes alan bir danışmanı olmadan Alice için en iyi ihtimal başka bir yere transfer olmak ve yeni bir danışman bulana kadar bursunun uzatılmasını ummaktı.

Ama başka bir yere transfer olmak istemiyordu, Cambridge diploması istiyordu. Herhangi bir danışman da istemi-

1 Antik Yunan mitolojisinde yeraltı dünyasının en derin ve korkunç bölgesi olan Tartaros üzerine yapılan spekülâtif, teolojik ve mitolojik çalışmaların bütününe verilen isim. Cezalandırılmış tanrılar ve lanetlenmiş ruhlar bu bölgede ebedi azaba mahkûm edilir. -çn

yordu; bölüm başkanı, Nobel Ödülü sahibi ve Kraliyet Büyük Akademisi'ne iki kez başkan seçilen Profesör Jacob Grimes'i istiyordu. Her kapıyı açan altın tavsiye mektubunu istiyordu. Her listenin en başında olmak istiyordu. Bu da Alice'in cehennemine gitmesi gerektiği anlamına geliyordu ve hemen bugün gitmeliydi.

Tebeşirle çizdiği işaretleri dikkatle kontrol etti, ardından bir kez daha üzerinden geçti. Çemberi kapatma işini her zaman en sona bırakırdı çünkü pentagramı etkinleştirecek sözleri söylemenin, canını almayacağından kesinkes emin olması gerekiyordu. Bu konuda en ufak bir belirsizliğe yer olamazdı. Büyük mutlak bir kesinlik isterdi. Düzgün, beyaz çizgiler gözlerinin önünde dalgalanmaya başlayana kadar onlara baktı. Sonunda, gayet iyi bir iş çıkardığına karar verdi. İnsan zihni yanılabılırdi ama onunki çoğu zihne göre daha güvenilirirdi. Zaten artık güvenebileceği tek zihin kendisinininkiydi.

Tebeşirini kavradı. Tek bir düz çizgi çekti ve pentagram tamamlandı.

Derin bir nefes aldı ve çizimin ortasına adımını attı.

Elbette bir bedel ödeyecekti. Hiç kimse yara almadan cehenneme gidemezdi. Ama neler kazanacağını düşününce, gözüne son derece önemsiz görünen bu bedeli ödemeye en başından razı olmuştu. Sadece canının yanmamasını umuyordu.

"Ne yapıyorsun?"

Bu sesi tanıyordu. Daha arkasına dönmeden kapıda kimi göreceğini biliyordu.

Peter Murdoch. Paltosunun düğmeleri açıldı, gömleğinin eteği dışarıdaydı, çantasından taşan kâğıtlar rüzgârda yırtılacakmış gibi görünüyordu. Alice her gün yataktan zar zor çıkıyormuş gibi görünen Peter'ın yine de bölümün gözdesi olmayı başarmasına hep sinir olmuştu. Gerçi bu şaşırtıcı değildi: Akademi dünyası disipline saygı duyardı, çabayı ödüllendirirdi ama daha da önemlisi, çabalamak zorunda olmayan dehaya bayılırdı. Peter Murdoch, kuş yuvasına dönmüş saçları ve bir kor-

kuluğu andıran uzun kollarıyla külüstür bisikletinin üzerinde dururken, hayatında hiçbir şey için gerçekten çaba göstermemiş gibiydi. Sanki doğuştan zekiydi; tanrılar bilgeliği tek bir damlasını bile boşa harcamadan onun beynine akıtmıştı.

Alice ona katlanamıyordu.

“Beni yalnız bırak,” dedi.

Peter ayaklarını sürüyerek Alice’in çemberine girdi. Bu çok büyük bir kabalıktı. İnsan başka bir büyücünün pentagramına girmeden önce mutlaka izin istemeliydi. “Ne planladığını biliyorum.”

“Hayır, bilmiyorsun.”

“Tsu’nun Temel Taşıyıcı Pentagramı, Setiya’nın Güncellemeleriyle,” dedi Peter. Doğrusu, Alice etkilenmişti; Peter çembere girmeden önce odanın öbür ucundan yere şöyle bir göz atmıştı sadece. “Hedefle psişik bir bağlantı kurmak için Casimir Etkisi’nden faydalanarak Ramanujan Toplamı’nı kullanıyorsun. Sekiz kat için sekiz çizgi.” Peter sırtıttı. “Alice Law, seni yaramaz kız. Cehenneme gitmeye çalışıyorsun.”

Alice, “Eh, madem bu kadar çok biliyorsun, o zaman sadece bir kişi için yer olduğunu da biliyorsundur,” diye çıkıştı.

Peter diz çöktü, gözlüğünü burnunun yukarisına doğru ittirdi ve pentagram üzerinde kendi tebeşiriyle hızlıca birkaç değişiklik yaptı. Bu da büyük bir kabalıktı; insan başka bir akademisyenin çalışmasını değiştirmeden önce mutlaka izin almalıydı. Ama nezaket kuralları Peter Murdoch’a işlemiyordu. Peter, hayatı ancak dehası sayesinde mazur görülebileceği bir kayıtsızlıkla yaşıyordu. Alice onun rektörün cüppesine çikolata sosu döktüğüne şahit olmuştu; adam sadece Peter’in omuzuna hafifçe vurup gülmekle yetinmişti. Peter hata yaptığında bu sevimli bulunuyordu. Oysa Alice sırf bir kere ekmek sepetini yere düşürdüğü için akşam yemeğinin tamamını banyoda, elleriyle yüzünü kapatıp derin derin nefes almaya çalışarak geçirmişti.

“Birdi, iki oldu.” Peter parmaklarını salladı. “Abrakadabra. İşte şimdi yer var.”

Alice onun çizimlerini iki kez kontrol etti ve şaşkınlıkla, işçiliğinin kusursuz olduğunu fark etti. Bir uzvunu kaybedecek kadar büyük bir hata yaptığını görmeyi tercih ederdi. Bir de Peter, "Ben de seninle geliyorum," demeseydi, gerçekten daha memnun olurdu.

"Hayır, gelmiyorsun."

Cambridge Analitik Büyü Bölümü'ndeki onca insan arasında, yeraltı dünyasında birlikte vakit geçirmek isteyeceği son kişi Peter Murdoch'tı. Kusursuz, zeki ve sinir bozucu Peter her dönüm noktasında bölümün en iyi ödülleri kazanırdı: En İyi Birinci Sınıf Makalesi, En İyi İkinci Sınıf Makalesi, mantık ve matematikte Dekanın Madalyaları. (Açıkçası bunlar Alice'in en başarısız olduğu alt alanlardı ama Alice Cambridge'e gelene kadar kaybetmeye alışkın değildi.) Peter nesillerdir akademisyen olan bir aileden geliyordu, fizikçi ve biyolog anne babanın sihirbaz çocuğuydu, bu da daha yürümeye başlamadan fildişi kulenin dile getirilmeyen kurallarıyla eğitildiği anlamına geliyordu. O zaten dünyadaki tüm iyi şeylere sahipti. İş bulmak için Profesör Grimes'in mektubuna ihtiyacı yoktu.

En kötüsü de Peter'in daima çok nazik olmasıydı. Her zaman yüzünde o neşeli gülümsemeyle dolaşiyor, meslektaşlarının araştırmalarındaki aksaklıkları gidermelerine yardımcı olmayı teklif ediyor, seminerdeki herkese hafta sonlarının nasıl geçtiğini soruyordu; oysa bu insanların bütün hafta sonlarını onun uykusunda bile çözebileceği ispatlar yüzünden hıçkırarak ağlayarak geçirdiklerini çok iyi biliyordu. Peter asla böbürlenmez ya da üstünlük taslamazdı; o yalnızca, düpedüz daha iyiydi ve bu herkesin kendini çok daha kötü hissetmesine neden oluyordu.

Hayır, Alice bu sorunu kendi başına çözmek istiyordu. Peter Murdoch'un sürekli dibinde gevezelik etmesini, sırf yardımcı olmaya çalıştığı için pentagramlarını didiklemesini istemiyordu. Özellikle de Profesör Grimes'in ruhunu sağ salim geri getirmeyi başarırca, Peter'in bunda pay sahibi olmasını hiç istemiyordu.

"Cehennem insana kendini yalnız hissettirir," dedi Peter. "Bir yol arkadaşın olmasını isteyeceksin."

"Duyduğuma göre esas cehennem diğer insanlarmış."

"Çok komik. Hadi. En azından malzemeleri taşıırken yardıma ihtiyacın olacak."

Alice çantasına yepyeni bir Tükenmez Matara (haftalarca boşalmayan büyülü bir su şişesi) ve Lembas Ekmeği (saniyeler içinde yenip saatlerce tok tuttuğu için doktora öğrencileri arasında popüler olan bayat, mukavva gibi atıştırılabilir krakerler) koymuştu. Lembas Ekmeği'nde hiçbir büyü yoktu, sadece tonlarca yerfıstığından elde edilmiş protein ve günah sayılabilecek kadar yüksek oranda şeker içeriyordu. Yanında el fenerleri, iyot, kibrit, ip, sargı bezleri ve bir de hipotermi battaniyesi vardı. Yepyeni, pırıl pırıl bir paket Barkles Tebeşiri almıştı ve üniversite kütüphanesinde bulabildiği tüm güvenilir cehennem haritalarını dikkatlice, şeffaf plastik kapaklı bir klasörde toplamıştı. (Ne yazık ki haritaların hepsi farklı topografyalar öne sürüyordu; Alice oraya varınca yüksek bir yere çıkıp birini seçmeye karar vermişti.) Bir sustalı çakı ve iki keskin av bıçağı da almıştı. Bir de gece canı sıkılırsa diye yanında bir Proust kitabı vardı. (Gerçi Proust'a hiç başlamamıştı ama Cambridge ona Proust okumuş biri olmak istemeyi öğretmişti; cehennem de başlamak için fena bir yer sayılmazdı.) "Hazırım," dedi.

"Yine de katlar arasında yolunu bulmak için yardıma ihtiyacın olacak," dedi Peter. "Cehennem metafiziksel açıdan çok çetrefillidir, bilirsin. Anscombe sadece mekânsal yön değişimlerinin bile..."

Alice gözlerini devirdi. "Lütfen cehenneme gidebilecek kadar zeki olmadığımı ima etme."

"Yanında bir *Cleary* kopyası var mı?"

"Elbette." Alice *Cleary'nin Şablonları'nı* asla unutmazdı. Zaten hiçbir şeyi unutmazdı.

"Orpheus'un yolculuğuna dair otorite sayılan on iki versiyonun hepsini karşılaştırmalı olarak inceledin mi?"

"Elbette Orpheus'u inceledim, zaten en bariz başlangıç o..."

"Lethe'den nasıl geçeceğini biliyor musun?"

"Lütfen, Murdoch."

"Kerberos'u nasıl ehlileştireceğini biliyor musun?"

Alice duraksadı. Bunun muhtemel bir engel olduğunu biliyordu; Dante'nin Bernardo Canaccio'ya yazdığı bir mektupta Kerberos tehlikesinden bahsedildiğini görmüştü ama bulduğu diğer kaynaklarda buna dair hiçbir referans yoktu ve ipucu içerebilecek tek kitap olan Vandick'in *Dante ve Gerçek Cehennem* adlı eseri ise kütüphane raflarından çoktan kaybolmuştu.

Aslında son birkaç aydır ihtiyacı olan pek çok kitap kütüphaneden kaybolup duruyordu ve çoğu zaman tam da gittiği sabah alınmış oluyordu. Tüm *Aeneis* çevirileri. Lazarus hakkındaki tüm ortaçağ çalışmaları. Sanki projesinin her adımını takip eden bir hayalet raflara dadanmıştı.

Alice birdenbire farkına vardı. "Yoksa sen..."

"Ben de bir süredir aynı şeyi araştırıyorum," dedi Peter. "Kendimizi bu diploma programlarına iyice kaptırdık, Alice. Tezlerimize bir başkası danışmanlık yapamaz. Başka kimse yeterince zeki değil. Üstelik henüz bize öğretmediği çok şey var. Onu geri getirmeliyiz. Bir elin nesi var, iki elin sesi var."

Alice ister istemez güldü. Bunca zamandır raflardaki bütün o boşlukların, bulmacanın eksik olan her bir parçasının ardında Peter vardı.

"O zaman bana Kerberos'u nasıl ehlileştireceğimi anlat."

"İyi denemeydi." Peter usulca Alice'in omuzunu dürttü.

"Hadi. Birlikte her zaman daha iyi olduğumuzu biliyorsun."

Alice onun şimdi gerçekten yalakalık yaptığını düşündü.

Peter samimiyetten uzaktı. Alice bunu içtenlikle söylemediğini biliyordu çünkü doğru değildi. Bir yıldan uzun süredir doğru değildi ve bu tamamen Peter'ın seçimiydi. Alice bunu çok net hatırlıyordu. O hâlde Peter nasıl bu kadar samimi davranabiliyor, sanki hâlâ laboratuvarda kıkırdayan birinci sınıf

öğrencileriymiş gibi, aradan hiç zaman geçmemiş gibi bu sözleri bu kadar rahatça söyleyebiliyordu?

Ama işte, onun çalışma tarzı buydu. Peter herkese böyle davranırdı. Gayet sıcakkanlı ve neşeliydi ama biraz yanına yaklaşmaya çalıştığınızda sağlam zemin yerini boşluğa bırakırdı.

Bu durumda önünde iki kötü seçenek vardı: eksik bilgi ya da Peter. Belki de ilgili kitapları ondan isteyebilir ve her şeyi kendi başına çözmeye çalışabilirdi; Peter sinir bozucuydu ama kaynakları kendine saklamazdı. Ancak bursunun sonu yaklaşıyordu ve bazı vücut parçaları bir bodrumda çürüyordu. Kısacası, hiç zaman yoktu.

“Peki,” dedi. “Umarım kendi tebeşirini getirmişsindir.”

“İki paket yeni Shropley’s getirdim,” dedi Peter neşeyle.

Evet, Alice onun Shropley’s kullanmayı tercih ettiğini biliyordu. Bu, kötü karakter göstergesiydi. En azından Alice tebeşirlerini paylaşmak zorunda kalmayacaktı.

Sırt çantasını ayaklarının yanına koyarak askıların pentagramın dışında kalmamasına dikkat etti. “O hâlde geriye sadece büyü sözler kalıyor. Hazır mısınız?”

“Dur biraz,” dedi Peter. “Bedelini biliyor musun?”

Alice elbette biliyordu. Zaten akademisyenler bu yüzden nadiren cehenneme giderlerdi. Oraya gitmek çok zor olduğu için değil. Sadece doğru kanıtları bulup ustaca kullanmak gerekiyordu. Asıl sorun, yeraltına inmenin nadiren buna değmesiydi.

“Geriye kalan ömrümün yarısı,” dedi Alice. Cehenneme girmek, dünyalar arasındaki sınırları aşmak demekti ve bu basit bir tebeşirin taşıyamayacağı türden, organik bir enerji gerektiriyordu. “Yaklaşık otuz yıl gidecek. Biliyorum.”

Ama bu seçimi yaparken hiç zorlanmamıştı. Mezun olmayı, başarılı araştırmalar yapmayı ve şan şöhret içinde ölmeyi mi tercih ederdi? Yoksa saçlarında aklarla, ağzından salyalar akar-ken, önemini yitirerek, pişmanlık içinde ecelini beklemeyi mi? Aşil savaşta ölmeyi seçmemiş miydi? Alice bölüm kokteyllerinde emekli profesörlerle tanışmıştı; bunlar zavallı, konuşma

yetisini kaybetmiş kişilerdi ve Alice yaşlılığı cazip bir seçenek olarak görmüyordu. Bu seçimin akademi dışındakileri dehşete düşüreceğini biliyordu. Ama akademi dışından kimsenin bunu bunu anlaması mümkün değildi. Bir profesörlük kadrosu için ilk çocuğunu feda edebilirdi. Bir uzvunu kesebilirdi. Hâlâ kafası çalıştığı, hâlâ düşünebildiği sürece her şeyi verebilirdi.

“Büyücü olmak istiyorum,” dedi. “İstediğim tek şey bu.”

“Biliyorum,” dedi Peter. “Ben de. Ve... bunu yapmam gerekiyor. Buna mecburum.”

Gergin bir sessizlik oldu. Alice sormayı düşündü ama Peter’ın ona söylemeyeceğini biliyordu. Peter kişisel konular söz konusu olduğunda taştan duvardı. Sakin bir gülümsemenin ardında ne kadar da kolay kayboluyordu.

“O hâlde karar verilmiştir.” Peter boğazını temizledi. “Belki ben Latincesini okurum, sen de Yunancasını ve Çincesini okursun.” Sağ ayağının yakınındaki bir cümleye baktı. “Söylesene, bu neden Sanskritçe değil?”

“Sanskritçe konusunda rahat değilim,” dedi Alice sinirlenerek. Bu tam da Peter’lık bir hareketti. Güya sadece açıklama isterken bile insanı küçümsüyordu. “Budist sutra referanslarının hepsini Klasik Çince kaynaklardan yaptım.”

Peter, “Hımm,” diye mırıldandı. “Şey, herhalde bu da işe yarar. Eğer eminsen.”

Alice gözlerini devirdi. “Üçten geriye doğru sayıyoruz.”

“Anlaşıldı.”

Alice geriye doğru saydı. “Başla.”

Ve büyülü sözleri söylemeye başladılar.

Profesör Jacob Grimes’in korkunç ve trajik ölümü hem öngörülebilir hem de önlenebilirdi. Ayrıca, çoğu kişinin bilmediği üzere, tamamen Alice’in hatasıydı.

O günün egzersizi, Profesör Grimes’in on yıllardır laboratuvar ortamında yaptığı binlerce rutin deneyden daha riskli ya da radikal bir şey değildi. Sadece alanlarındaki en iyi dergi olan

Arcana'da yayımlanacak yeni makalesinde bahsettiği küme teorisinin bazı temel ilkelerini tekrarlıyordu. Hepsi son derece rutin işlemlerdi ve pentagramlarını iki kez kontrol ettiği sürece bisiklete binmekten daha tehlikeli değildi. Lisans düzeyinde şeylerdi.

Profesör Grimes pentagramlarını iki kez kontrol etmezdi. Kariyerinde bu tür angarya işleri lisansüstü öğrencilerine bırakacağı aşamaya geleli çok olmuştu. Profesör Grimes'in günleri içgörüyeye ve derin düşünmeye ayrılmıştı. Gerçeği anlamak için dağların ve bulutların ötesini görür, sonra Musa'nın Sina Dağı'ndan inmesi gibi bildiriler sunmak için aşağı iner, sonra da astları ayrıntıları ortaya çıkarırdı. Artık kendi aritmetiğini ya da çevirilerini yapmıyordu. Tebeşirle çizilmiş çizgilerin üzerinde diz çöküp gözlerini ve sırtını zorlamaktan da çok uzaktaydı.

Bir büyücünün hayatını düşük maaşla fazla mesai yapan lisansüstü öğrencilerinin ellerine bırakması insana pervasızca, hatta aptalca gelebilirdi. Ama öncelikle, Profesör Grimes'in lisansüstü öğrencileri dünyanın en iyileriydi. Ayrıca, en alt düzeydeki Amerikan kurumlarındaki doktora öğrencileri bile bir pentagramdaki en tehlikeli hataları tespit edebilirdi. Ve burası Cambridge'di. Yıllarca çalıştıktan sonra, bu hatalar yetkin bir akademisyen için göze batan kırmızı bayraklar gibi fark edilirdi: dış çemberlerdeki boşluklar, yanlış yazılmış kelimeler, hatalı eşdeğerlikler, kapatılmamış parantezler. Akli başında herkes bunu yapabilirdi.

Ama o gün Alice'in akli başında değildi.

Elbette az maaş alıyor ve çok çalışıyordu ama bu durum doktora öğrencileri arasında yaygındı, kimse bunu fazla umursamıyordu. Ama aynı zamanda üç aydır doğru düzgün uyumamıştı. O kadar çok kafein almıştı ki etrafındaki görüntüler bulanıklaşıyor, elindeki tebeşir titriyordu. Sık sık hissettiği gibi, bedeni ile maddi dünya arasında tanımlanmış bir sınır olmadığını hissediyordu; kendini bir özne olarak bir arada tutmayı bırakırsa, çayın içindeki bir küp şeker gibi eriyip gidecekti.

Çalışacak durumda değildi ve çok uzun zamandır bu hâldeydi. Alice'in en çok ihtiyacı olan şey uzun ve güzel bir tatildi, sonra da belki deniz kenarındaki uzak bir tesise yatırılmaktı.

Ama laboratuvar dersini ekme şansı yoktu. Profesör Grimes geçen yıldan beri ondan bir makaleye yardımcı olmasını istemişti ve bu iş onun seviyesinin altında olduğu, ortak yazar olarak anılmak zaten söz konusu bile olmadığı hâlde Alice yeniden onun gözüne girebilmek için can atıyordu.

Her neyse, yorgunluktan tükenme noktasına gelmek zaten varsayılan bir durumdu. Onlardan beklenen, bolca kahve ve Lembas Ekmeği yardımıyla, bütün teslim tarihleri tamamlanana kadar kendilerini zorlamak, sonra da sonuç vermeyecek süresiz bir komaya girmekti. Alice lisansüstü eğitiminin büyük bölümünü böyle geçirmişti ve aslında bu o kadar da kötü değildi.

Ama o öğleden sonra aynı zamanda öfkeliydi; kırgındı, kafası karışık ve öyle yoğun bir öfke ve hayal kırıklığı yumağının içindeydi ki, Profesör Grimes'in sesini duymak bile irkilmesine yetiyordu. Onun fiziksel yakınlığını fark etmek, hareket ettiğini hissetmek, gölgesinde diz çöküyor olmak nefes almayı zorlaştırıyordu. Göz göze geldikleri o kısa anlarda nefesi kesiliyor ve ölmek isteyebileceğini düşünüyordu.

Böyle bir ortamda yoğunlaşmak çok zordu.

Bu yüzden pentagramları çizerken gerekli halkaları kapatmadı. Oysa pentagramlarda gerekli halkaları kapatmak çok önemliydi. Büyülü sözleri söylemek, tebeşir tozunun yaşayan ölü enerjisini harekete geçirirdi ve tanımlı bir alan içinde düzgünce sınırlandırılmadığı takdirde, bu enerjinin patlayıcı bir etkisi olurdu. En küçük bir açıklık bile felakete yol açabilirdi. Hatta daha küçük delikler daha da beterdi çünkü enerjiyi tek bir noktada toplayarak daha yıkıcı bir etki yaratırlardı. Bu yüzden pentagram çizen herkesin yaptığı bir şey vardı: Karınca Testi. Kalemin ucunu çizimin bir noktasından başlayıp tüm çizgilerin üzerinde gezdirerek bu hattı takip eden bir karıncanın yolculuğunu tamamlayabileceğinden emin olurlardı.

Alice Karınca Testi'ni de yapmamıştı.

Dolayısıyla, Profesör Grimes'in vücudunun sağlam kalmasını garantiye alma zahmetine girmemişti.

Bu, insanın kariyerini bitirebilecek türden bir hataydı. Eğer o gün laboratuvar kayıtlarında Alice'in adı geçseydi ya da onun resmi olarak yardım ettiği bilinseydi, öyle de olurdu. Soruşturma başlatılırdı. Alice bir kurulun karşısına çıkarılır, her hatasını en ince ayrıntısına kadar anlatmak zorunda kalırdı; onlarsa bunun bir adam öldürme mi yoksa yalnızca pervasız bir tehlikeye atma suçu mu olduğuna karar vermeye çalışırlardı. Bursu elinden alınır, programdan atılır, Kraliyet Akademisi tarafından sorgulanırdı. Hatta dünyanın herhangi bir yerinde, akreditasyonu olmayan şüpheli okullar da dahil olmak üzere, hiçbir kurumda büyü çalışması yapmasına ya da öğretmesine izin verilmezdi. Tabii hapse girmediği takdirde.

Ama Profesör Grimes genellikle çalışmalarında lisansüstü öğrencilerinin ismini anmazdı. Öğrencilerin kendi araştırmalarından feragat ederek onun projelerinde çalışmaları, programın dillendirilmeyen gereklerindendi. Resmi olarak, kazanın olduğu gün o odada Profesör Grimes dışında herhangi birinin olduğunu bilen hiç kimse yoktu. Sayısız boyuttan kopup gelen uğultulu rüzgârların pentagrama hücum ettiğini başka kimse görmemişti. Kimse Profesör Grimes'in gözlerinin üzüm gibi patlamadan önce yüzünden dışarıya sarktığını, bağırsaklarının dışarıya dökülerek halat gibi bedenine dolandığını, ağzının sessiz bir çığlık atar gibi çarpıldığını görmemişti. Hiç kimse Profesör Grimes'in bedeninin tepetaklak olduğunu, yedi korkunç tur attığını, açığa çıkan organların savrularak dört bir yana saçıldığını, her yüzeye kan, kemik ve bağırsak parçalarının sıçradığını görmemişti. Kimse karatahtadaki beyin kalıntılarını, Grimes'in öğleden sonraları içtiği Darjeeling çayının bulunduğu fincana düşen dişli çene kemiği parçasını görmemişti.

Ayrıca hiç kimse Alice'in laboratuvardaki duşa çırilçıplak soyunarak kendini ovaladığını, kıyafetlerini çöp fırınına attığı-

nı ve her zaman laboratuvarında bulundurduğu çantadaki yedek kıyafetleri giyerek aceleyle arka kapıdan çıktığını görmemişti. Kimse sabahın köründe kaçarcasına fakülte binasındaki odasına gittiğini, soyunup ikinci kez duşa girdiğini, kâh kusup kâh ağladığını ve sonunda uyuyakaldığını da bilmiyordu.

Herkesin bildiği kadarıyla, Profesör Grimes'in ölümüne dair ilk haber, ertesi sabah hademenin çığlıklarıyla duyulmuştu.

O zamana kadar kan ve et parçaları pentagramı mahvetmiş, tüm tebeşir izleri kana bulanıp silinmişti; bu yüzden tam olarak neyin ters gittiğini kimse anlayamamıştı. Profesör Grimes'a ait olduğu sonradan anlaşılan, karaciğeri olduğu düşünülen bir parça, neyse ki tam olarak Alice'in dış çemberde hata yaptığı kısma isabet etmişti. Bunun sadece döneminin en cüretkâr düşünürünün canını alma fırsatını kollayan korkunç bir kaza olduğuna karar vermişler ve soruşturmayı o noktada durdurmuşlardı.

Her nasılsa, Üniversite Temizlik Hizmetleri bir kovayı dolduracak kadar kalıntıyı bir araya getirmiş ve bunlar daha sonra bir tabuta aktarılmıştı. Üniversite bir tören düzenlemişti. Bölüm bir hafta boyunca yas ilan etmişti; bu süre zarfında tüm öğrenciler ve öğretim üyeleri, Oxford'dan otobüslerle getirilen meslektaşlarının yönettiği zorunlu güvenlik atölyelerine katılmak zorunda kalmışlardı. Bu meslektaşlar, yaptıkları her alaycı yorumla, bir araştırmacının laboratuvarında havaya uçmasına asla izin vermeyecek kadar akıllı olduklarını açıkça belli etmişlerdi. Profesör Grimes'ın isimliği ofisinin kapısından sökülmüştü. Lisansüstü dersi, konuyu öğrencilerden daha az bilen zavallı bir doktora sonrası araştırmacıya verilmişti. Şehir gazeteleri bunun Cambridge, bilim ve dünya için ne kadar büyük bir kayıp olduğuna dair bazı şeyler yayımlamıştı. Sonra yaz bitmiş ve herkes yoluna devam etmişti. Alice hariç.

Çenesini kapalı tutup hayatına devam edebilirdi. Üniversite onu eğitiminin sonuna kadar desteklerdi. Cambridge'in Analitik Büyü Bölümü, yüksek mezuniyet oranıyla gurur duyuyordu

ve bu uğurda Alice'i mezun etmek için ne gerekiyorsa yaparlardı; onu birkaç yıllığına rakipleri Oxford'a ödünç vermek pahasına bile olsa, bir şekilde bitiş çizgisine sürüklerlerdi.

Fakat Profesör Grimes İngiltere'nin, hatta muhtemelen dünyanın en etkili analitik büyücüsüydü. Alandaki bölüm başkanlarının yarısı yakın arkadaşıydı ve diğer yarısı da ondan o kadar korkuyordu ki ne derse yapıyorlardı. Profesör Grimes'in önceki tüm tez öğrencileri –tabii mezun olabilenler– en üst düzey programlarda kadrolu işlere yerleşmişlerdi. Profesör Grimes'tan alınan bir tavsiye mektubu, öğrencilerinin başvurduğu her yerde işe alınmasını garantilerdi.

Akademide iyi işler yok denecek kadar azdı. Alice böyle bir iş bulmayı çok istiyordu. Aksi takdirde ne yapacağını bilmiyordu. Tüm hayatı boyunca tek bir şey yapmak üzere eğitilmişti ve eğer bunu yapamazsa, yaşamak için hiçbir nedeni kalmazdı.

Bu yüzden Profesör Grimes'in ölümünün ertesi sabahı, cesedi bulunup ortalık yatıştıktan sonra, cehenneme gitmenin yollarını araştırmaya başlamak ona dünyanın en doğal çözümü gibi gelmişti.

Peter'in çok güzel, büyüleyici bir sesi vardı. Alice onun bu özelliğine, kendi sesinin onunkinin yanında cılız kalmasına her zaman içerlemişti. Peter'in sesinin, ince yapılı vücuduyla ne kadar uyumsuz olduğu düşünülürken, bunu daha da sinir bozucu buluyordu. Böylesine tok bir sesin o kirli sakallı, cılız boyundan çıkması haksızlık gibi geliyordu. Ara sıra erkek seslerinin büyü için daha uygun olduğuna dair araştırma makaleleri yayımlanır, gerekçe olarak ise perde, derinlik ya da sesin sabitliği gibi nedenler öne sürülürdü ve bu makaleler her seferinde kadın büyücü derneklerinin öfke dolu açıklamalarıyla ve dergilerin yayın kurullarının özürleriyle sonuçlanan büyük tartışmalar başlatırdı. Maalesef bu çalışmaları tamamen çürütebilen çıkmamıştı. Ne kadar üzücü olsa da Alice bu makalelerde doğruluk payı olabileceğinden şüpheleniyordu ve şu anda bu-

nun için minnettardı. Peter'ın özgüveni ona da özgüven aşılyordu; onun yumuşak, güven veren sesi sayesinde kendini bir akışa kaptırmıştı.

"Hedef Profesör Jacob Grimes olarak tanımlandı," diye bir ağızdan mırıldandılar. "Hedef cehennem, öte âlem, sekiz kat ya da Merhametli Kral Yama'nın Diyarı olarak tanımlandı."

Cümlelerini bitirdiler. Hiçbir şey olmadı. Bir saniye, sonra birkaç saniye daha geçti. Sonra odayı bir soğukluk, nereden geldiği belli olmayan, insanın iliklerine işleyen bir ürperti doldurdu. Alice irkildi.

Peter, "El?" diyerek avucunu açtı.

Alice eline vurarak onu savuşturdu. "Şışt."

"Affedersin." Peter elini bir süre havada asılı tuttuktan sonra geri çekti ve Alice geç de olsa Peter'ın ondan kendi elini tutmasını istemiş olabileceğini fark etti.

Ama artık çok geçti. Tebeşir çizgilerinden beyaz bir ışık fışkırdı, etraflarında silindir biçiminde bir sütun oluşturdu. Laboratuvar odası bir anda yok oldu. Havayı muazzam bir uğultu doldurdu. Alice sırf dengesini sağlamak için Peter'ın koluna uzandı ama yer şiddetle sarsıldı ve kıcının üstüne düştü. Göğsüne bir kancanın takıldığını hissetti – canını yakmıyordu, sadece *keskindi*; sanki görünmez bir el göğüs kafesine uzanıp kalbini kaburgalarının arasından söküp çıkarıyordu. Baskı dayanılmazdı. Alice nefes alamıyordu. İki büklüm oldu ve çaresizce pentagramın dışına düşmediğini umdu. Uğultu arttı ve ışık kör edici bir beyazlıkla parlayarak gözkapaklarını yaktı. Zihninde kıyamet sahneleri patlak verdi; kıvrılarak yukarıya uzanan alevlerin altında kanlı okyanuslar, karadelikler tarafından yutulan gezegenler gördü ve o kısa, dehşet verici anda patlamanın içinde kayboldu, kim olduğunu unuttu...

Bildiklerini hatırlamaya çalıştı.

Ben Alice Law, Cambridge'de doktora öğrencisiyim, analitik büyü eğitimi alıyorum...

Işık azaldı. Uğultu dindi.

Alice gözlerini kırptırarak ellerini gözlerinin önünden çekti. Kendini iyi hissediyordu. Teni ince bir kül tabakasıyla kaplanmıştı, griye boyanmış gibi görünüyordu ama külleri kolayca silkeledi. Göğsünü yokladı. Kalbi hâlâ yerindeydi. Kaburgaları sağlamdı. İç organları hâlâ yerli yerinde duruyordu. Bedel ödendiyse bile Alice bunu hissedemiyordu. O an hissettiği tek şey içini kavuran bir coşku oldu. Olmuştu, başarmıştı, işe yaramıştı. Onca tebeşirin, tozun, saatler süren araştırmanın ardından bir dünya diğeriyle iç içe geçmişti. O gerçekleştirmişti bunu. Bir mucizeyi.

Peter öksürerek ayağa kalktı. Küllerle kaplı bir tutam saçını gözlerinden uzaklaştırdı. "Demek burası cehennem."

Alice merakla etrafına baktı. Her yanlarında gri çayırlar ve koyu kırmızı bir göğün altında uçsuz bucaksız ovalar vardı. Bu güneş... onların güneşi miydi? Yoksa onun bir gölgesi ya da ikizi miydi? Gökyüzünün epey aşağısında, hantalca asılı duruyordu; ışığı tedirginlik verecek kadar loştu. Alice derin bir nefes aldı. Havanın kötü kokması ihtimaline karşı yanında kumaş bir maske getirmişti. Vergilius'un *Aeneis*'inde Yunanlar cehenneme *Aornos*, yani "kuşsuz yer" adını vermişti çünkü hiçbir kuş oranın zehirli havasında uçamazdı. Ama buradaki hava yalnızca toz kokuyordu ve serin bile sayılabilirdi. Alice daha ziyade işkence çığlıklarına, kükürt kokusuna ve cehennem azabına tanık olmayı beklemişti ama görünüşe bakılırsa Amerikalı ilahiyatçılar biraz abartmıştı. Meteorolojik açıdan bakılırsa, cehennem İngiliz baharından çok da beter sayılmazdı.

Alice sırt çantasını omuzlarına astı. Uzakta belli belirsiz, karanlık bir kütle vardı ve Alice orada Asfodel Çayırları'nın bulunduğunu düşündü.

Peter, "İyi misin?" diye sordu.

"Daha iyi olmamıştım." Alice pentagramın dışına çıktı. "Gidelim mi?"

BÜYÜ ÜZERİNE

Disiplinlerin en gizemli ve kaprislisi olup gücüyle hayranlık uyandıran, ciddiyetsizliğiyle alay edilen büyü, kısaca dünya hakkında yalan söyleme eylemidir.

Antik uygarlıkların büyücüleri tarafından kazara ve ustalıklarla keşfedilen, 18. yüzyıldan itibaren İngiliz filozof-büyücülerin sistemleştirerek Avrupa'da ve Amerika'da kabul gören öğretilere dönüştürdüğü yasalar, dünyanın doğa kanunlarının sabit ama kırılabilir olmasıydı. Bunlar kurnazlıkla yeniden yorumlanabilirdi. Yalanlar ağı gerektiği gibi örüldüğü sürece, bu kanunları kısa süreliğine bile olsa şaşırtmak ve askıya almak mümkündü. Dilbilimsel hileler, mantıksal muammalar, hepsi işe yarıyordu. Tek yapılması gereken, dünyayı bir an için bile olsa gerçekte olduğundan farklı gösterecek bir dizi öncül bulmaktı. Gerisini tebeşir ve milyonlarca yıl önce yok olan deniz canlılarının toz hâline gelmiş kabuklarında yatan yaşayan ölü enerji kalıntıları hallediyordu.

Uffington tebeşir yazıtlarının işaret ettiği ilkel ritüellerden bu yana, büyü artık oldukça ilerledi. O zamandan beri tebeşirle ilgisi olmayan, bunun yerine her türden gizemli nesne, büyü müzik ve görsel illüzyonla ilgili gösterişli alt dallar türedi. Artık büyü'nün arkeolojisini, tarihini, müziğini ve pek çok başka özelliğini incelemek mümkün. Amerika'da görsel illüzyonlar ve gösterişli şovmenlik çok revaçtaydı. Avrupa'da, postmodernist ve postyapısalcı büyü dedikleri, mucitlerinin istediklerinin tam tersini yapan pek çok tılsım içeren veya hiçbir işe yaramayan, herkesin çok derin anlamlar taşıdığını iddia ettiği büyülerden söz edip duruyorlardı. Ama en iyi büyü hâlâ Cambridge'de yapılıyordu ve köklü, gelenekçi Cambridge, kendini bu sanatı en yalın hâliyle icra etmeye adanmıştı. Analitik büyü. Tebeşir, yüzey, paradoks.

Paradoks en can alıcı unsur. Paradoks kelimesi iki Yunanca kökten gelir: para, yani "karşı" ve doksa, yani "inanç". Büyünün hilesi inanca meydan okumak, onu zora sokmak ya da en azından onu tahtından etmektir. Büyü kafa karışıklığı ve şüphe yaratarak başarılı olur. Büyü fizikle alay eder ve onu ağlatır.

Örneğin, Sorites Paradoksu'nu ele alalım. Bir kum yığını düşünün. Çok basit. Yığından tek bir kum tanesini eksiltmek, onu yığın olmaktan çıkarmaz. İki tanesini çıkarmak da öyle. Orada cımbızla saatlerce oturabilirsiniz ama yığını azaltmış olmazsınız. Peki ya bin tane çıkarırsanız? Ya bir milyon tane? Kumların bir yığın olmaktan çıkması için tam olarak kaç kum tanesini almanız gerekir? Elinizde bir cımbızla bağdaş kurup oturur ve her seferinde bir kum tanesini çıkarırsanız, yığını yıkmayı başaracağınız kesin an hangisidir? Kimse bu ârı bilemez. Ancak yığın ile yığın-eksibir arasındaki fark çok küçükse, bir yığını nasıl yığın-olmayana dönüştürebilirsiniz?

Hadi ama. Bir yığının ne olduğunu çok iyi bilirsiniz. Gördüğünüzde anlarsınız. Porno gibi. Ve yığına bir kürek sokup devasa kum öbeklerini çıkarırsanız, ona artık kesinlikle yığın-olmayan diyeceğiniz bir an geleceğini de bilirsiniz.

Ama o sırada, paradoks size tam da bu şekilde sunulduğunda, bunu bilemezsiniz. Bir an için bunun doğru olduğunu, bir yığını yığın olmaktan çıkarmanın imkânsız olduğunu düşünürsünüz. Hatta yığın kelimesini duymaktan o kadar yorulursunuz ki bu kavramın içi boşaltılmış gibi gelir.

Kafa karışıklığı, şüphe. İşte böylece, yalnızca bir an için, dünya göz kırpar. Yığın tükenmez.

Alice'in aklını çelerek onu bu alana çeken de işte bu göz kırpmasıydı. Üniversitedeki ilk yılında Mantığa Giriş dersi almıştı. İkinci haftalarında bir büyü gösterisi izlemişlerdi. Konuk bir doktora sonrası araştırmacı, amfide öğrencilerin karşısına geçmiş ve masanın üzerindeki küçük bir kum yığınının etrafına tebeşirle bir çember çizmişti. "İzleyin," demiş ve elini uzatıp bir avuç kum almıştı. Sonra bunu defalarca tekrarlamıştı. Sınıfı sıraya girmeye

davet etmiş, herkes tek tek gelip elleriyle yığını boşaltmayı denemişti. Denemişler ama başaramamışlardı. Elleri çemberin dışına her çıktığında yığının çevresindeki alan bulanıklaşmış ve kum azalmamıştı.

Alice kum tanelerinin parmaklarının arasından kayıp gitmesini izlerken, kalbi yerinden çıkacak gibi olmuştu.

Nefes alamamıştı. Bu bir mucizeydi. Sanki İsa, beş somunu ve iki balığı sonsuz bir kaynağa dönüştürmüştü. Okumayı düşündüğü tüm alanların –matematik, fizik, tıp, tarih– hepsi gözünde anlamını yitirmişti; artık öylesine saçma geliyorlardı ki. Gerçeklik sessiz sedasız çıkıp gitmişken, neden durağan doğrular üzerinde çalışacaktı ki? İşte o an bunu hissetti. Her seferinde hissediyordu. Midesini ağzına getiren hayranlığı, sirkte bir tavşanın kayboluşunu gören bir çocuğun yaşadığı mucizevi sevinci. Yıllar süren eğitimi boyunca bu his asla kaybolmadı. Dünyayı öyle sanır, sonra öyle olmadığını görürsünüz. Bir, sıfıra dönüşebilir. Bir, iki olabilir. Gerçek dediğin, göz açıp kapayıncaya kadar değişebilir. Eğer dünya senin için bir kez bu kadar değişken olabildiyse, onu daha kaç kez kendi arzularına göre dans ettirebilirsin?

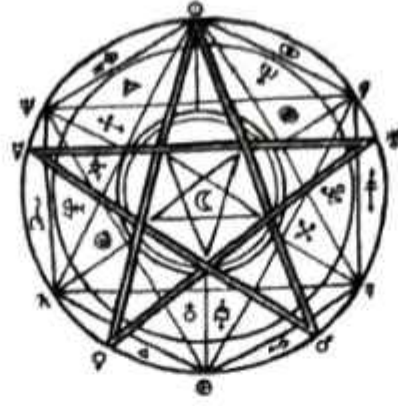
Diğer herkes katılaşmış bir dünyada yaşıyordu. Sadece kendilerine dayatılan kurallara uyuyorlardı. Sadece kendi sınırlarını çizmekle ilgileniyorlardı; taştan yaratılmış gibi hareket ediyorlardı. Ama büyücüler hayal dünyasında yaşıyorlar, geçici bir fikir merdiveninde dans ediyorlardı ve dünyanın sizi sıkmaya başladığı anda parmaklarınızı saklatabileceğinizi ve bir kez daha serbest düşüşe geçeceğinizi bilmek sonsuz bir hezeyan kaynağıydı.

Tek gereken bir yalan söylemek ve aksi yöndeki tüm kanıtlara rağmen tüm kuralların askıya alınabileceğine inanmaktır. Kişi kafasında bir sonuca varır ve irade gücüyle diğer her şeyin yanlış olduğuna inanırdı. Dünyayı olmadığı gibi görmek gerekirdi.

Alice derslerinde ilerledikçe bu konuda uzmanlaştı. Bütün yetenekli büyücüler gibi. Bu alanda başarı, güçlü ve sarsılmaz bir kendini kandırma yetisi gerektiriyordu. Alice kendi dünyasını yerle bir etse bile hiç yoktan inanç dayanakları inşa edebilirdi. Sonlu

şeylerin asla tükenmeyeceğine, zamanın bükülebileceğine ve her türlü hasarın onarılabileceğine inanıyordu. Akademinin bir liyakat sistemi olduğuna, sıkı çalışmanın kendi başına bir ödül olduğuna inanıyordu. Başını eğip şikâyet etmediği sürece, bölümdeki önemsiz çekişmelerin ona dokunamayacağına inanıyordu. Profesörler ona sert çıktığında, kötü davrandığında veya onu küçümsediğinde, kendisini önemsedikleri için böyle yaptıklarına inanıyordu. Ve tüm karşıt kanıtlara rağmen her şeyin yolunda olduğuna, yardıma ihtiyacı olmadığına, sadece dirayet gösterip devam edebileceğine inanıyordu. Aksini işaret eden tüm kanıtlara rağmen Alice iyi olduğunu, her şeyin yolunda olduğunu, yardıma ihtiyacı olmadığını, soğukkanlı olduğu sürece devam edebileceğini sanıyordu.

Bunlara tüm gücüyle, bir kum yığınının asla tükenmemesini sağlayan bir hezeyanla inanıyordu. Başka seçeneği yoktu. Bu, daha sonra yaşanacak her şey için gerekli bir hazırlıktı.

İKİNCİ BÖLÜM

Cehennem önlerinde uzanıyordu. Alice ve Peter öyle ince taneli bir kumun üzerinde yürüyorlardı ki geride ayak izleri bile kalmıyordu. Hatta onlar yürüdükçe kum bilfiil ayak izlerini siliyordu sanki. Alice omzunun üzerinden geriye baktığında, ilk başta ayak izlerinin belli belirsiz sınırlarını gördü; üç adım attıktan sonra tekrar dönüp baktığındaysa geride hiçbir iz kalmamıştı. Anlaşılan, cehennem toprakları değişime direniyordu. Alice nereye bakarsa baksın hiçbir işaret göremiyordu; etrafta ne tepeler, ne kıyılar ne de kasvetli bulutlar vardı. Bunun kendisini rahatsız etmesine izin vermemeye çalıştı. Bir yerde okuduğuna göre, cehennem istikrarsız ve değişken bir düzlem. Belirli noktaları kavramsaldı, sabit değildi. Alice bu ifadenin tam olarak ne anlama geldiğini bilmiyordu ancak akademik geleneğe uyarak bunu şöyle yorumlamıştı: *Cehennem, kendini sana istediği sırayla gösterir.*

Cehennem şimdilik dalgalanan kum tepeleri olarak görünmeyi seçmişti.

Alice güneş ışığının özlemini çekiyordu. Gözleri artık loşluğa alışmıştı ama kısmaktan acıyorlardı. Şakaklarını ovaladı ve bu ebedi alacakaranlığa alışacağını umdu.

Yaklaşık yirmi dakika sonra bir köprü'nün altından geçtiler. İlk başta bir şeyler görmekten ziyade duydular: Yukarıda konuş-

malar vardı ve sesler Alice'e tanıdık geliyordu. Başını kaldırdı ve gökyüzünde Cambridge'in aksini gördü: Kampüs baş aşağı dönmüş ve titrek, yarısaydam bir filmle kaplanmıştı; sanki parazitli bir kablo bağlantısından yayın yapıyormuş gibiydi. Jesus Green'i, Sidney Caddesi'ni ve St. John's ile Trinity arasındaki dolambaçlı, küçük ara sokakları gördü. Arabaların arasından dolanarak ilerleyen bisikletli doktora öğrencilerini gördü. Bir binadan diğerine hızla hareket eden küçük siyah öbekler gördü. Bunlar kıymetli lisans öğrencileriydi; ütü izleri hâlâ üzerlerinde olan siyah cüppeleri, topuklarının etrafında savruluyordu.

Demek burası Seyir Köşkü'ydü. Alice bunu okumuştı: önce Penhaligon'un *Üniteryen Cehennemi Üzerine El Kitabı*'nda, sonra da en eski Çin kaynaklarında. Burası tüm ruhların sonsuza dek Yeraltı Dünyası'na geçmeden önce aştıkları köprüydü; yaşayanların ve ölülerin dünyaları arasında, her iki tarafın da diğerini zar zor görebildiği sınır noktasıydı.

Alice'in aklından bir düşünce geçti. Gözlerini kıstı. Evet, düşüncelerini dışarı yönelttiğinde Cambridge'in yansımasına yakınlaşabiliyor ve Yedinci Lisansüstü Laboratuvarı'na giden bir tünel açabiliyordu. Kendisi ile Peter'ın pentagramı hâlâ oradaydı; yazılar silinmiş, bazı yerleri ise dünyalar arasındaki sınırdan esen rüzgârlarla paramparça olmuştu. İki meslektaşını –Belinda ve Michele– temkinli bir şekilde kapıda dikilirken gördü. Etrafa bakınıyorlar, biraz önce ne olduğunu adım adım çözmeye çalışıyorlardı.

Alice izlerini silmemişti. Hayır, tam tersine, ofisine bir not bırakmıştı: Profesör Grimes'in ruhunu cehennemden almaya gittiğini, tehlikenin son derece büyük olduğunu ve kimsenin onu takip etmeye kalkışmaması gerektiğini yazmıştı. On dört gün içinde dönmezse, köşe ofisinin birinci sınıflardan birine devredilebileceğini de eklemişti. Laboratuvarın kapısını kilitlememişti. Herkesin nereye gittiğini bilmesini istiyordu; sırf yanında Profesör Grimes'la zafer kazanarak geri döndüğünde başarısına dair hiçbir kuşku kalmasın diye.

Belinda ve Michele pentagramın dışında diz çökmüşler, yere eğilerek yazıları okumaya çalışıyorlardı. Keşke Alice ne dediklerini duyabilseydi. Belinda elini ağzına götürüp duruyordu. Michele ya oldukça telaşlı ya da sadece İtalyanlara özgü bazı el hareketleriyle karşılık veriyordu; Michele söz konusu olduğunda Alice ikisi arasındaki farkı hiçbir zaman ayırt edememişti. Birdenbire Belinda durdu ve boynunu uzatarak okumaya çalıştı. Varış noktalarının cehennem olduğunu belirten yazının tam üzerindeydi.

Alice bir elini olabildiğince yukarıya uzattı. Köprü çok yakındaydı, parmak uçlarında yükselip kolunu iyice zorlarsa dokunabileceği kadar alçaktı. Acaba köprüyü geçebilir miydi? Denemek istiyordu.

“Böö.”

Belinda ürpererek elini ensesine götürdü. Alice tarifsiz bir sevinç duydu. Bir hayalet olarak yapabileceği yaramazlıkların sınırlarını, sonsuza kadar Cambridge koridorlarında gezinip gezinemeyeceğini merak etti.

Araştırmacılar kayıtlara geçen çoğu hayalet vakasının Seyir Köşkü aracılığıyla gerçekleştiği konusunda hemfikirdi. Burası ölümlerin seslerini duyurabildikleri, yaşayanlar üzerinde bir miktar baskı kurabildikleri tek yerdi. Ama bu, çift yönlü bir musallattı. Hayaletler Seyir Köşkü civarında oyalanırdı çünkü yaşamlarından kalma sahnelerle fazlasıyla büyülenmiş olurlardı; çünkü onlar da yaşayanların ritüellerine kapılmış, onlara takıntılı hâle gelmiş olurlardı. Herkesin ne yaptığını bilmek isterlerdi. Hatırlanıp hatırlanmadıklarını görmek isterlerdi. Tüm hayalet hikâyeleri yanlıştı; pek azı dışında musallat olayları kötü niyetli değildi. Ölümler yalnızca dahil olduklarını hissetmek isterdi.

Belinda tökezleyerek Michele'in kucağına düştü. Alice homurdandı. Belinda ne kadar da hassastı; her şey ona fazla geliyordu. Michele kollarını Belinda'ya dolamış, kulağına bir şeyler söylüyordu. Alice onun ne dediğini tahmin etti: *Sorun yok, öl-*

mediler, ölmeyecekler. Belinda başını iki yana sallayıp duruyordu. Hayır, der gibiydi. Hayır, öldüler, gittiler.

"Yoksa pişman mısın?" Peter boynunu uzatmış, yanında duruyordu. Gözleri Belinda ve Michele'de değil, ara sokakta neşeyle koşuşturan lisans öğrencilerindeydi. Öğrencilerin kayıtsız bir tavırları vardı, dönem başladığı için heyecanlılardı; yoksa ilk ders günleri bitmişti de şimdi bira içmek için üniversite barına mı akın ediyorlardı? "Geri dönmek ister misin?"

"Şakanın sırası değil, Murdoch."

Cehennemden çıkmanın basit bir yolu yoktu. İkisi de bunu zaten biliyorlardı. Cehenneme girmek kolaydı, zor olan çıkmaktı. Keşke pentagramlarının içine girseler, büyülü sözleri tersten söyleseler ve hop diye başladıkları noktaya dönebilselerdi. Ama bu mümkün olsaydı, yaşayanlar sürekli ölüleri ziyaret edebilirlerdi. Hayır, cehennemden dönmek Kral Yama'nın, başka bir deyişle Thanatos'un, Anubis'in, Hades'in, pek çok karanlık isme sahip olan Yeraltı Dünyası'nın Efendisi'nin iznini gerektiriyordu.

Kral Yama çoğunlukla bu izni verirdi. Krallığında, yaşayanların acı çekmelerinden hoşlanmazdı. Onlar ölüleri rahatsız ederler, dengeyi bozarlardı. Onları geldikleri yere kovalamaktan gayet memnun olurdu. En azından hikâyeler böyle söylüyordu. Orpheus öyle ya da böyle geri dönmüştü. Dante hiçbir zorlukla karşılaşmadan çıkmıştı. Tüm hikâyelerde, cehenneme yolculuk edenler nadiren orada yok olurlardı. Trajik sonlarıyla karşılaştıkları yer, yaşayanların dünyası olurdu.

Her halükârda, yaşamakla ilgili sorunu zamanı gelince çözebilirlerdi. Şimdilik esas mesele, daha ne kadar derine ineceklerine karar vermektir.

Bir saat sonra yokuş yukarı ilerlemeye başladılar. Bir yere tırmanıyorlardı ama neresi olduğu belli değildi. Alice'in ciğerleri sıkışmaya başladı, yine de hızlı hızlı solumamaya çalıştı. Peter yanında rahat adımlarla ilerliyordu, hiç etkilenmemişti. Alice ise yorulduğunu itiraf etmeye utanıyordu.

Sonra, önlerinde uçsuz bucaksız, Gölgelerle dolu düz bir vadi belirdi. Bazıları gruplaşmış, bazıları ise tek başına dolaşıyordu. Bunlar ölü ruhlardı; canlı bedenlerin sadece birer yansıması olan saydam ve gri varlıklardı. Bazıları daireler çizerek dönüp duruyor, bazıları aynı dar yolda yürüyordu. Bazıları ise yürümekten çok sürüklenerek ilerliyordu. Onlara yukarıdan bakmak, amaçsızca hareket eden tembel ve şaşkın karıncalardan oluşan bir koloniyi izlemek gibiydi. Sonsuz bir tavaf dönüşü. Bir adıyla Araf. Başka bir adıyla Asfodel Çayırları.

Bu çayırlar cehennemin katlarından biri değil, sadece bir bekleme bölgesiydi. Yakın zamanda ölenlerin şoke olmuş, yönünü şaşırmış ruhları dolanırdı burada. Yollarına devam etmeye karar vermeden önce yönlerini bulmak için sonsuz bir alana ve zamana sahiplerdi. Talamo'nun monografları Asfodel Çayırları'nı bir bekleme alanı olarak betimlemişti. Güney Cambridge'deki lobiden pek de farklı sayılmazdı; sadece bir kahve büfesi yoktu ve herkes hâlâ trene binmek isteyip istemediğine karar vermeye çalışıyordu.

Alice'in, Profesör Grimes'in hâlâ burada olduğunu düşünmekte haklı sebepleri vardı. Ölüler genellikle yolculuklarını sürdürme konusunda pek istekli olmazdı. Anılarını, pişmanlıklarını, dileklerini sindirmek için zamana ihtiyaç duyarlardı. Bazıları yeniden doğmadan önce sevdikleriyle buluşma umuduyla kalıyordu. Bazıları yeniden doğuşa hiç inanmıyordu. Bazıları ise büyük dirilişin yaklaştığına, sadece bir uyuşukluğa gömülerek kıyameti beklemeleri gerektiğine inanıp sonsuza dek bu çayırlarda oyalanıyordu. Diğerleri ise sırf cehennemin geri kalanının ne gibi dehşetler barındırabileceğinin korkusuyla orada kalıyordu çünkü sonsuz bir can sıkıntısı, hak ettikleri cezalardan daha iyiydi.

Alice'e göre Profesör Grimes'in kefareтини ödemesi gereken bir sürü şey vardı. Alice onun yerinde olsaydı, hiç istifini bozmadı.

Ama bu kalabalıkta onu nasıl bulacaklardı? Çayırlar göz alabildiğine uzanıyordu ve ruhlardan hiçbiri Alice'e tanıdık gelmi-

yordu. Vadiye inip kalabalığa karıştıktan sonra bile, Gölgele-
r uzaktan baktıklarında göründükleri kadar silik ve belirsizdi.
Alice yanından geçtiği her ruhu dikkatle inceledi ama yalnızca
silik siluetler görebildi; çoğunun yüzü yoktu, olanlarda ise hep
aynı donuk ifade vardı. Daha yakından bakmasına asla fırsat
kalmıyordu; ne zaman yaklaşırsa, ölümler savuşturulan sinekler
gibi dağılıveriyordu.

Peter bir süre sonra, "Çapa olarak ne kullandığını sorabilir
miyim?" dedi.

Cehenneme yapılan kısa süreli ziyaretlerin en can sıkıcı so-
runlarından biri de nereye gideceğini ve kurtarmak istediğini
ruhu nerede bulacağını bilememektir. Zamanın başlangıcından
beri pek çok ruh ölmüştü ve ne yazık ki cehennem oldukça
büyük bir yerdi. Bu sorunun çözümü, Yön Bulma Çapası denen
bir şeydi: Pentagramda yer alan, fiziksel bir nesne aracılığıyla
kişiyi yeraltı dünyasında mekân ve zamana sabitleyen özel bir
ifade. Ama görünüşe göre Alice'in çapası onları yalnızca belirsiz
bir boşluğa sürüklemişti.

"Masasında duran bir objeyi kullandım." Alice çaresizce et-
rafına bakındı. "Geçen sene Paris'te verdikleri plaket. Profesör
Grimes çoğu ödülünü bir kenara atar ama bunu yüzü dışarı ba-
kacak şekilde masasına koymuştu, ben de onun için bir anlamı
olduğunu düşündüm."

"O plaketi biliyorum. Sadece ahşaptan yapılmış, değil mi?
Üzerinde altın harfler yok."

"Evet, ahşap oyularak yapılmış."

Peter başıyla onayladı, bir süre düşündü ve sonra, "Bir öne-
ride bulunabilir miyim?" diye sordu.

"Evet, tabii ki."

"Fazla eleştirel yaklaşmak istemiyorum." Bunu o kadar ki-
barca söyledi ki Alice'in içinden ona tokat atmak geldi.

Oysa Peter eskiden ona karşı hiç sözünü sakınmazdı. *Seni
şapşal inek, bir satırı atlادين Alice, her şeyi berbat ettin,* diye
bağırırdı. Alice de ona misliyle karşılık verir, aslında atlanan

satırın kendisine ait olduğunu söylerdi. Sonra da hararetle tartışır, gülerler ve sorunu çözerlerdi. Eskiden kavga ederlerdi ve bu kavgalar eğlenceliydi. Eskiden birbirleriyle dürüstçe konuşabiliyorlardı. Ama bu çok uzun zaman önceydi.

"Cehennemde kaybolduk," dedi Alice. "İstedigin şeyi önerebilirsin."

"Şimdi, Macedonio'nun *Apokrifa'sı* şöyle der: Cehennemde, yaşayanların dünyasının çoğu nesnesi yön belirleyiciliğini kaybeder," dedi Peter. "Üzgünüm, o kitabı sen görmeden önce almıştım, bilemezdim. Ama anafikir şu: Çok uzun zamandır var olan nesnelerle duygusal bağlar kurarız ama bu bağlar, nesnelerin tarihleriyle kıyaslandığında oldukça sıgıdır. Özellikle plaket gibi, sadece yontulmuş bir ahşap parçası söz konusuysa. Tabii cilalanmasıyla değişmiş olabilir ama o özünde hâlâ sadece ahşap. Bizim o ahşapla karşılaşmalarımız, onun uzun varoluş süresi içinde çok kısa."

Peter açıklayınca Alice'e her şey çok bariz göründü. "Bunu düşünmem gerekirdi," dedi.

"Yani senin plaket bizi gelmiş geçmiş tüm marangozların yakınlarına getirmiş olabilir."

"Anlıyorum."

"Veya dağcılık meraklılarının."

"Mantıklı."

"Ya da ağaç meraklılarının."

"Ne söylemeye çalışıyorsun, Murdoch?"

"Aslında bu çok ilginç bir ikilem," dedi Peter. "Cehennemin mekânsal düzeni. Diyelim ki Macedonio haklı ve cehennemin düzlemi, kendini yaşayanların dünyasına ayna olacak şekilde yeniden biçimlendiriyor. Peki ya bu iki dünya çakıştığında ne olur? Farklı zamanlardan ve mekânlardan ruhlar birbiriyle etkileşime geçtiğinde? Onlar nasıl bir cehennem deneyimler? Acaba..."

Alice onun sözünü kesti. Bu tipik bir Murdoch tavrıydı; devam etmesine izin verilirse neden konuşmaya başladığını unu-

tana kadar gevezelik yapardı. Peter her zaman cevaptan çok sorunun kendisiyle ilgilenirdi. Bu onu çok iyi bir akademisyen yapıyor ama onunla çalışmayı çok yorucu kılıyordu. "Macedonio bir çözüm sunuyor mu?"

"Hu? Ah, evet! Ölülerin bize gelmelerini sağlamamız gerektiğini söylüyor." Peter sırt çantasını çıkardı ve yere diz çöktü. "Bir adak adamayı öneriyor."

Peter çantasından üç obje çıkardı: bir paket sigara, bir dilim Lembas Ekmeği ve ufacık bir Porto şarabı şişesi. "Bir öğün," diye açıkladı. "Zamana sıkı sıkıya bağlı bir şey. Doğru on yıllık zaman dilimini tam olarak tutturmak gerekiyor, anlıyor musun? Nesnelerin uzun bir geçmişi olabilir ama yiyecekler –onları mutlak oranlarla oluşturan belirli malzemeler ve oraya ulaşmaları için geçmeleri gereken yollar– son derece zamana özgüdür."

Sigaraları küçük bir yığın halinde topladı, üzerlerine Lembas Ekmeği'ni ufaladı ve en üste de şarabı döktü. Sonra bir kibrit çaktı ve her şeyi ateşe verdi.

Tütün ve diğer şeylerin kokusu Alice'e rahatsız edici derecede güzel geldi. Ona bölümün dinlenme odasını hatırlattı; Lembas Ekmeği ambalajlarını, kullanılmış kupaları, şarap lekeli koltukları ve çöp tenekesinin üzerinde duran nemli kahve filtrelerini. Tıpkı ev gibi kokuyordu.

Yığından yükselen yoğun siyah dumanlar griliğe karıştı ve dağıldı. Çayırılar bulanıklaştı, sonra etraflarında seyrelmeye başladı. Gölge kümeleri birer birer kayboldu ve sonunda tek başlarına kaldılar.

Ufukta tek bir bulanıklık belirdi ve yaklaştıkça büyümeye başladı.

Peter, "Bu doğru olamaz," dedi.

Gelen Profesör Grimes değildi. Bölümün kedisiydi.

Cambridge'deki çoğu bölüm bir kedi sahibiydi – ya da başka bir deyişle, kediler onların sahibiydi. Çünkü bu kediler tasma takmaz, hiçbir profesörün evinde yatmaz, hatta hiçbir öğrenciye ya da akademisyene sadık kalmaz veya özellikle sevecen

davranmazdı. Herkesin bildiği tek şey, bir gün bir kedinin açlıktan miyavlayarak çıkageldiydi. Kimse su ve mama vermeye karşı koyamayınca da kedi orada kalır, giderek daha da şımarıtlırdı; en sonunda tarih yeniden yazılır ve o kedi aslında hep o kurumun bir parçasıymış gibi kabul edilirdi.

Analitik Büyü Bölümü'nün kedisi Arşimet adında, parlak tüylü, yeşil gözlü, kabarık kuyruklu, koyu gri bir hayvandı ve Alice'in bildiği kadarıyla kesinlikle canlıydı. Onu daha o sabah, ön bahçedeki kelebeklere şapşalca pati atarken görmüştü.

Alice diz çöktü. Arşimet okşanmaktan pek hoşlanmazdı ama kendisiyle konuşulurken göz teması kurulmasını severdi. Bu bir saygı göstergesiydi. "Burada ne yapıyorsun?"

Arşimet gözlerini kırıştırdı ve kuyruğu bacaklarının arasında bir ileri bir geri sallandı. Ateşin etrafında döndü ve onu kokladı. Cehennemde bulunmaktan rahatsızsa bile bunu hiç belli etmiyordu.

"Kediler sınırları aşabilirler," dedi Alice kısıp sesle. "Bunu okumuştum! Katları biliyorlar, ölümleri görebiliyorlar."

"O hâlde bize yardım edebilir misin?" Peter kediye yaklaştı. "Bizi Grimes'a götürebilir misin?"

Arşimet bir an için bunu düşünüyormuş gibi bekledi. Gözleri o kadar uzun süre ateşe odaklandı ki, Alice içinde bir umudun yeşerdiğini hissetti; Arşimet son derece bilge görünüyordu, bakışları keskindi. O gözler, *Zamanın okyanuslarından geçtim*, diyordu. *Saklı dünyayı gördüm*. Sonra küçümsercesine miyavladı ve hızla kum tepelerine dönerek gözden kayboldu.

Alice ayağa kalktı. "Faydasız."

Peter, "Bak," dedi.

Arşimet'in ortadan kaybolduğu noktada, ufukta dört figür duruyordu. Zayıf ve çelimsizlerdi. Hiçbiri Profesör Grimes gibi boylu poslu ve ihtişamlı değildi. Yaklaştılar ve göğün aşağısında asılı duran kızıl güneşin altında yüzlerine vuran yumuşak ışık belirginleşti. Masum varlıklardı. Hâlâ çocuklardı. Ciltlerinde mürekkep lekesini andıran siyah benekler vardı.

"Peter." Alice'in içi sıkıldı. "Yoksa..."

"Ah, Tanrım," dedi Peter. "Şimdiye kadar çoktan geçişlerini yapmış olmaları gerekirdi."

Alice, "Belli ki yapamamışlar," dedi ve Profesör Grimes'in ilk kurbanlarıyla tanışmaya hazırlandı.

Otuz yıl önce Cambridge'de bir büyü ters gitmiş ve dört lisans öğrencisi hayatını kaybetmişti. Görev başındaki doktora sonrası araştırmacı unvanlarından menedilmiş ve gözden düşerek memleketi Bristol'a sürgün edilmişti. Olayla bağlantılı tüm taraflar, o zamanlar genç bir profesör olan Jacob Grimes'in öğrencileriydi.

Üniversite yaptığı resmi açıklamada ölümleri bir bina yangınına bağladı -ki bu teknik olarak yanlış değildi çünkü patlama sonucunda binanın sol kanadı tamamen yanmıştı- ve Cambridge'in bu olaydan hiçbir şekilde sorumlu olmadığını, dava açmanın çok kötü bir fikir olacağını belirten bir mektup eşliğinde öğrencilerin küllerini ailelerine gönderdi. Yapılan soruşturma gaz borularındaki hatalı yapıyı ortaya çıkardı ve bu da üniversitenin en başta ne tür büyüsel deneylerin bir binanın yarısını yakabileceğine değil, bina yönetmeliklerine ve müteahhidin kötü niyetine odaklanmasının yolunu açtı. Tüm bunlar, yaşananlardan bölümün hiçbir şekilde sorumlu tutulmamasına neden oldu. Bu acayip bir kazadan başka şey değildi.

Ama hiç kimse Profesör Grimes'in neden yangının laboratuvarı tamamen sarmasına izin verdiğini sormadı. Hiç kimse Profesör Grimes'in hem öğrencilerinin entelektüel gelişiminden hem de güvenliğinden sorumlu bir danışman olarak deneyin ilerleyişine dikkat etmesi gerektiğini düşünmedi. Bunun yerine, Grimes'in üçüncü kattaki ofisinin kapısına gözdağı veren bir "GİRMEK YASAKTIR" tabelası asıldı. (Grimes bu tabelayla o kadar gurur duyuyordu ki, mezun olan birkaç öğrenci bunu ona bir şaka olarak sunmuş ve o da içtenlikle kabul etmişti.) Hiç kimse Profesör Grimes'in araştırma yapmanın yanı sıra öğ-

retmenlik görevlerini de yerine getirmesi gerektiğini söylemedi. Ne de olsa, tek ihmalkâr profesör o değildi; bölümdeki tüm öğretim üyeleri söz konusu öğretmenlik olunca işin kolayına kaçıyordu. Başka bir şey üzerinde çalışmak varken neden lisans öğrencilerine bebek bakıcılığı yaparak zaman kaybetsinlerdi ki?

Yani bu olayın Profesör Grimes'in kariyeri üzerinde hiçbir etkisi olmadı. Kimse bu kazanın onun suçu olduğunu kanıtlayamazdı. Eylemleri ile yangın arasında bir paralellik kurmak mümkün değildi. Grimes orada bile değildi. Hem zaten büyüçülükte kazalar çok yaygındı. Sadece iki hafta sonra Asur'dan çıkarılan büyülü bir arp, Harvard'ın büyüçülük bölümünün yarısını felce uğratarak uykuya yatırmış ve bu olay dedikodu kulislerinde Cambridge yangınına büyük ölçüde gölgede bırakmıştı. (Hiçbir karşı büyü etkili olmadı; nihayetinde bulunan tedavi, şaşırtıcı sayıda doktora öğrencisinin hazırda bulundurduğu muazzam miktarlarda amfetamin içeriyordu.) Genel olarak büyü'nün risk almayı gerektirdiği kabul edilirdi; özellikle de Profesör Grimes'in tanındığı, vizyoner, alanında belirleyici büyü'nün. Her halükârda bu, lisans öğrencilerinin kendi suçuymuştu ve zaten ölmüşlerdi. Bu yeterli bir cezaydı.

Gölgeler yaklaştıkça Alice ölüm ânındaki görünümünün bedenlerine kazındığını dehşetle fark etti. İçlerinden biri büyük ölçüde sağlam görünüyordu, sadece yüzünde ve kollarında birkaç çizik vardı. Rapora göre, öğrencilerden biri duman zehirlenmesinden ölmüştü. Alevler ona hiç dokunmamıştı. Bir köşeye sinmiş ve yanmaz bir muşambanın altına saklanmıştı; itfaiyecilere göre bu yüzden yangın söndürüldükten yaklaşık bir saat sonrasına kadar kimse onu bulamamıştı. Uzun süre hayatta kalmış olabilirdi, bunu kimse kesin olarak bilmiyordu ve kimse üstünde durmamıştı. Ailesi Ely'de açık tabutlu bir cenaze töreni düzenlemiş ve tüm bölümü davet etmişti. Bu Alice'in zamanından önceydi ama Profesör Grimes'in törene gitmediğinden oldukça emindi.

Diğerleri tanınmayacak hâle gelene kadar yanmışlardı. Onlara baktıkça Alice'in midesi kalkıyordu. Ölüler hakkında teoriler okumak başka, onların bu hâllerine tanık olmak ise bambaşkaydı. Uzuvarları kömürleşmiş, yüzleri taşlaşmıştı; çene kemiklerinde et kalmamıştı ve dişleri açığa çıktığı için istemsizce sırtıyorlardı. Sadece hepsinin gözleri hasar almamıştı; yalvaran, ağlamaklı, meraklı gözleriyle etrafa bakıyorlardı. Sonsuzluğu hep bu şekilde mi geçiriyorlardı? Yoksa kendilerini sadece şimdilik böyle göstermeyi mi seçmişlerdi? Gölgeler ve bedensellik hakkındaki literatür yetersiz ve muallaktı. Bazı akademisyenler Gölgelelerin ölüm ânındaki hâllerini istemeden de olsa muhafaza ettiklerini düşünüyordu. Diğerleri ise Gölgelelerin istedikleri gibi tezahür etme yetisine sahip olduklarını savunuyordu. Her halükârda Alice bunu sormanın kabalık olacağını düşündü.

"Merhaba," dedi temkinlice. "Biz Cambridge'den geliyoruz."

Gölgeler ayaklarını sürüyerek yaklaştılar. Oldukça heyecanlı görünüyorlardı. Alice bu yanık üçlünün yüzlerini okuyamıyordu -gülümsemeyi asla bırakamıyorlardı- ama daha sağlam durumdaki kızın ifadesi açıktı, sevinçliydi.

"Yakın zamanda buraya geçen bir ruhu arıyoruz," dedi Peter. "Profesör Jacob Grimes."

Daha sağlam olan kız nefesini tuttu ve bu ses, rüzgârın kalyalara çarpması gibi, Gölgelelerin arasında yayıldı.

"Profesör Grimes mi?"

"Profesör Grimes burada mı?"

"Grimes!"

Demek konuşabiliyorlardı. Sesleri birbirlerinin yankısı gibiydi; aynı cümle, dört farklı tonda tekrar ediliyordu. Alice Gölgelelerin yalnızca bu şekilde mi konuşabildiğini, yoksa sonsuzlukla yüz yüze oldukları, on yıllar boyunca birbirlerine bu kadar yakın yaşadıkları için mi kişiliklerinin eriyip birbirine karıştığını anlayamadı. Artık kendilerini birbirlerinden ayırt edemiyor olabiliyorlardı. Sonra heyecanlı bir gevezelik başladı;

kendi aralarında anlaşılmas mırıltılarla ve ısıklarla iletişim kuruyorlardı. Alice yalnızca, "Grimes", "Olamaz" ve "Aman Tanrım!" sözcüklerini anlayabiliyordu.

Peter araya girerek, "Nerede olabileceğine dair bir fikriniz var mı?" diye sordu.

"Hâlâ bir Gölge olmalı," dedi örgülü saçlı bir kız.

"Evet, bir Gölge olmalı, tabii eğer..."

"Eğer!"

"Ama bilemeyiz ki."

"Bizimle konuşmuyor."

"Çok önemli," diye homurdandı gözlüklü bir çocuk. "Öylece yanımızdan geçip giderdi."

"Geçip giderdi."

"Konuşmadan."

"Aslında geldi," dedi daha sağlam görünen kız. "O kadar hızlıydı ki rüya sandım. Ama şimdi siz söyleyince... Onu gerçekten gördüm. Ona el salladım. Merhaba dedi."

Diğer üçü telaşla zıplamaya başladı.

"Onu gördün mü?"

"Merhaba mı dedi?"

"Neden bize söylemedin?"

"Aman Tanrım!" Daha sağlam olan Gölge bir an için parladı; çok kısa süreliğine formu daha katı, belirgin bir şekil aldı ve Alice saçlarında kıvılcık bir parıltı gördü. "Sonsuzluğu sizinle geçirmenin ne kadar can sıkıcı olduğunu biliyor musunuz? Bu tamamen bana ait bir anıydı, öylesine bir şeydi ve paylaşmak istemedim."

Diğer Gölgeler sinirli gibiydi. Alice öfkelerinin şeklini görebiliyordu; omuzlarının çevresinde dikenli, gri bir sis birikmişti.

"Bize söyleyebilirdin."

"Söyleyebilirdin."

"Sır saklamanın gereği yok."

"Bir dakika," dedi Alice çaresizce, iyice çeneleri düşmeden.

"Bu ne zaman oldu?"

Gözlüklü delikanlı, "Bilmiyorum," dedi. "Burada zaman yok."

Bu metafiziksel olarak düpedüz yanlıştı ama Alice görmezden gelmeyi tercih etti. "Sana ne söyledi?"

Daha sağlam kız, "Yol tarifi sordu," diyerek burnunu çekti. "Çayırlara katlanamadı. Buradan çıkmak için sabırsızlanıyordu."

Peter, "Biz de buradan çıkmak istersek nereye gideceğiz?" diye sordu.

Lisans öğrencileri işaret ettiler. Alice ile Peter döndüler ve işte oradaydı, uzakta beyaz bir çizgi vardı: Bunun bir duvar mı yoksa bina mı olduğunu Alice tam olarak anlayamıyordu ama en azından buradaki monoton tortuların sonunu vadeden bir yapıydı. Alice bu binanın daha önce orada olduğunu sanmıyordu. Gözlerini kıstı ve bu mesafeden yuvalarının etrafına üşüşen karıncaları anımsatan manzarayı gördü. Binlerce Gölge beyazlığın ardında her ne kurtuluş varsa onun için sıraya girmişti.

Lisans öğrencileri hep bir ağızdan iç geçirerek sustular.

"Bu sıralar..."

"Çok uzun!"

"Hiç bitmek bilmez..."

"Konser bileti sıralarından beter..."

"Ben sadece bir kez sıraya girdim," dedi gözlüklü delikanlı. "Chordettes'i dinlemiştim. Onları görmek için dört saat sıra bekledim."

Bu açıklama yeni bir heyecan dalgasına yol açtı. "Chordettes'i mi izledin?"

"Odaklanın," dedi Peter. "Lütfen. Bir sonraki kata geçmenin tek yolu bu mu?"

"Ah, evet."

"Herkes sırada beklemek zorunda."

"Profesör Grimes bile."

"Sırasını beklemeli."

"İstisna yok."

Daha sağlam durumdaki kız başını yana yatırdı. "Onu kurtaracak mısınız?"

Bu soru üzerine tüm lisans öğrencileri öne atıldılar ve Alice ile Peter'ın etrafını kuşattılar.

"Onu buradan çekip çıkaracak mısınız?"

"Araştırmanız için mi?"

"Bir makale için mi?"

Alice onlara sempati duydu. Her ne kadar lisans öğrencileri hakkında yakınmayı sevse de onlara her zaman düşkün olmuştu. Aslında Cambridge öğrencilerine ders vermek büyük bir zevkti. Saf ve heveslilerdi. Birkaç istisna dışında asla tembel ya da küstah olmazlardı. Tam tersine. Genellikle neşeli, henüz şekillenmemiş zihinlerdi bunlar. Grup tartışmaları sırasında tuvalete gitmek için hâlâ izin isteyen, matematikten mantığa geçerken işlem sırasını unutan, ofis saatlerinde heyecandan kekelemeye başlayan ve makalelerine "OXFORD İNGİLİZCE SÖZLÜĞÜ GEÇERLİLİĞİ ŞÖYLE TANIMLAR..." ya da "İNSANLIK VAR OLDUĞU GÜNDEN BERİ AKIL YÜRÜTME SORUNUYLA UĞRAŞMIŞTIR" gibi abuk sabuk cümlelerle başlayan öğrencilerdi. Derslerden sonra hep birlikte Pick'e doluşmalarını izlerdi; soğuktan yanakları pembeleşmiş hâlde, ucuz bira ve pörsümüş patates kızartmalarının başında neşayle gevezelik ederlerdi. Alice dersleri hakkında heyecanla konuşmalarını izlemeyi severdi; elleri havada sallanır, ünlü harfleri biraz yapmacık çıkar, jargonları bol keseden kullanırlardı. Alice bazen onlara gıpta eder, cehaletin gerçekten de mutluluğun sırrı olup olmadığını düşünmeden edemezdi.

"O hâlde birlikte gidelim mi?" diye sordu Peter sakince.

"Zaten artık yola devam etmenizin vakti gelmedi mi?"

Görünüşe göre bu sorulmaması gereken bir soruydu. Lisans öğrencileri ani bir ruhsal sıkıntıyla büzülüp yapışkan, sıkışık bir kitleye dönüştüler. Hava bir anda buz kesti. Alice'in kolları ürperdi. Aklının bir köşesine yazdı: *Gölgeler huzursuz olduklarında ortamın havasını etkileyebiliyorlar.*

Sonunda daha sağlam olan kız, "Korkuyoruz," dedi.

Diğerleri başlarıyla onayladılar.

"Peki neden korkuyorsunuz?" diye sordu Peter. "Yani eminim ki kefaretni ödemeniz gereken çok büyük günahlarınız yoktur."

Hepsi başlarını hararetle iki yana salladılar. "Hayır, o yüzden değil."

"Hayır, hayır..."

"Geçmekten korkuyoruz."

"Başaramamaktan korkuyoruz..."

"Lethe'den¹ korkuyoruz..."

"Unutmaktan korkuyoruz..."

"Dönüşmekten..."

"Başkası olmaktan..."

"Sadece yeniden doğacaksınız," dedi Peter. "Hiçbir şey hatırlamayacaksınız."

"Aynen öyle. Bizler büyücüyüydük," dedi gözlüklü delikanlı. "Eğer gidersek..."

"Büyücü olmayacağız."

Peter her zamanki patavatsızlığıyla, "Şaka yapıyorsunuz," dedi.

Alice onun biraz sersemce davrandığını düşündü. Elbette korkacaklardı. Gölgele bazen yeniden doğmayı denemeden önce Asfodel'de yıllarca, on yıllarca oyalanırlardı. Kimliğin yitirilmesi dehşet verici bir ihtimaldi. İnsan anıları, geçmiş, ilişkileri, toplumsal konumu olmadan kimdi ki? Ya bir sonraki yaşamındaki kaderi, bir öncekinden çok daha kötü olursa? Teoride ruhlar sonsuz yaşam ve iyiyi de kötüyü de deneyimlemeye yönelik sonsuz şans elde etse de bu bir şeyi değiştirmiyordu. Ruhun öznel bakış açısından yeniden doğuş, ölümden farksızdı.

Dahası, yeniden doğuş her zaman bir piyangoydu. Alice şanslarını denemek istememelerini anlayabiliyordu.

1 Yunan mitolojisinde Yeraltı Dünyası'nda yer alan nehirlerden biri. Lethe'nin sözlük anlamı "unutma, unutkanlık"tır. Bu nehrin suyundan içen ruhlar, dünyada yaşadıkları fani şeylerin hepsini unuturlar. Lethe'nin sakın ve huzurla akan sularının sesinin de her şeyi unutmaya etki ettiği söylenir. -çn

"Neredeyse hiç yaşamadınız," dedi Peter. "Hayatta çok daha fazlası var, yeniden denemek istemez misin?"

Lisans öğrencileri titrediler.

"Ama büyü..."

"Ama Cambridge..."

"Entelektüel dünyanın tahtı," dedi daha sağlam görünen kız. "Akıl almaz derecede ayrıcalıklı."

"Tek mantıklı seçenek bu," dedi gözlüklü delikanlı. Öyle bir otoriteyle konuşuyordu ki, sanki diğer lisans öğrencileri anlık olarak onun arkasına sinip grup adına konuşmasına izin veriyorlardı. Delikanlının sesi derinleşti. Konuşurken eliyle profesörleri taklit edercesine hareketler yapıyordu. "Bakın," dedi. "Dünya nüfusunu göz önünde bulundurursak, yeniden doğduğumuzda yoksulluk sınırının altında bir yaşama sahip olmamız son derece olası. Bırakın Cambridge'i, dünya nüfusunun büyük kısmı okula bile gitmiyor. Sorgulanmamış bir hayat yaşanmaya değmez; Sokrates'in bizlere söylediği gibi. Bu nedenle yeniden doğmayı arzulamak, yaşanmaya değmeyecek bir hayat üzerine son derece düşük olasılıklarla kumar oynamaktır. Mesela yeniden doğduktan sonra kendimizi... ne bileyim, Çin'de pirinç tarlalarında çalışırken bulabiliriz."

Daha sağlam olan kız, "Veya Arkansas'ta süt sağarken," diyerek onu destekledi.

"Afrika'da elmas çıkarırken."

"Dinleyin," dedi Alice. "Bu biraz önyargılı bir yaklaşım..."

"Veya aptal olabilir."

"Aptal olabiliriz!" Ruhların dördü birden titreyen jöle yığınları gibi ürperdiler. "Ah, ne korkunç! Akıllı olmamak!" İçlerinden biri feryat etti: "Ya okumayı bile öğrenemezsek?"

"Ama zaten ölüsünüz." Bu mesele fazla uzayınca Alice müdahale etmek zorunda kaldı. Lisans öğrencileri bunu sık sık yapardı; birbirlerine yanlış fikirler aşılar, problem setlerini karşılaştırırlar ve kafalarını o kadar çok bulandırırlardı ki fikirlerini ayıklamak iki kat emek isterdi. Sanki neyin peşinde koştuk-

larını bilmeden, birbirlerini izleyerek bir kısır döngüde dolanıp duruyorlardı. "Cehennemdesiniz. Bundan daha kötü durumda olamazsınız."

"Bizler ölü büyücüleriz," dedi gözlüklü delikanlı. "Bu farklı bir durum."

"Hiç de farklı değil," dedi Peter. "Yine de burada sıkışıp kaldınız."

"Peki siz neden buradasınız?" diye sordu daha sağlam kız. "Neden geldiniz?"

Bu sorgulama tarzını neşeyle benimsediler.

"Neden?"

"Sahi, neden?"

"Ömrünüzün yarısı..."

"Ağır bir bedel..."

"Ağır bir bedel!"

"İşte bu farklı," dedi Alice. "Biz hâlâ büyücü olabiliriz. Buna değer."

"Yaa," dedi daha sağlam olan kız. Sonra tartışmaların en sinir bozucu taktiklerinden birine başvurdu: Karşısındakine katılıyormuş gibi yapıp aslında düşüncesini aptalca bulduğunu ima etti. "Peki öyleyse."

Diğer lisans öğrencileri hiçbir şey söylemedi. Nasıl bir karşılık verebilirlerdi ki? Yüzlerinde sessiz bir sitem ifadesiyle onu izlemekle yetindiler; ta ki suretleri solmaya, yanık izleri birer parıltıya ve hepsi durgun havada kaybolana kadar.

"Vay canına," dedi Peter. "Sanırım bize siktirip gitmemiz söylendi."

"Eh, ne halleri varsa görsünler," diye mırıldandı Alice. Öfkeden kasıldığını, içindeki huzursuzluğun büyüdüğünü hissetti; artık o lisans öğrencilerini düşünmek istemiyordu. Cehennem küçük trajedilerle doluydu. Bunun için üzülmünün bir anlamı yoktu. "Ne yapacaklarına karar vermek için sonsuz zamanları var."

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

O beyaz çizgi gerçekten de bir duvardı; gökyüzüne uzanarak gözden kaybolan ve her iki yöne doğru sonsuza dek genişleyen büyük, düz bir yüzeydi. Aşağıda büyük bir Gölgeleer topluluğu ayaklarını sabırsızca sürüyerek dolaşıyordu. Sesleri rüzgârın kurumuş yaprakların arasında çıkardığı hışırtıya benziyordu.

“Yüzyıllardır buradayız...”

“Hiçbir hareket yok...”

“Doğum oranı düşmüş diyorlar.”

“Sahi mi?”

“Savaştan sonraki nüfus patlaması bitmiş, her yer gelişmiş, kızlar da artık doğum kontrol hapları kullanıyorlarmış...”

“Yaa, öyle mi?”

“Aman Tanrım.” Peter parmak uçlarında yükselerek kalabalığın ilerisini görmeye çalıştı. “Burası Beşinci Cadde’deki cuma günü kalabalığından bile daha beter durumda.”

Alice, “Hiç Beşinci Cadde’ye gittin mi?” diye sordu.

“Denedim. Bir türlü ulaşamadım.”

Alice kendini bir gece kulübünün kapısının önünde sıkışıp kalmış gibi hissediyordu ancak kapılar görüş alanının dışındaydı ve kimse sıranın ilerlemesi için çaba göstermiyordu. “Sence hâlâ burada mıdır?”

Buradaki perspektif algısına güven olmazdı. Sıranın ne ka-

dar hızlı ilerlediğini ya da onları duvardan ayıran mesafeyi tahmin etmek imkânsızdı. Profesör Grimes günler önce geçmiş de olabilirdi; sırada, birkaç metre ötede takılıp kalmış da olabilirdi. Keşke Alice doğum ve ölüm oranları hakkında bazı kaynaklara bakmış olsaydı. Son iki ayda dünyada kaç kişi ölmüştü? O zamandan beri kaç kişi yeniden doğmuştu? Asfodel'den ayrılmak için sıraya girildiğine dair herhangi bir arşiv bilgisi hatırlamıyordu; Orpheus ve diğerleri doğrudan diğer katlara girmişlerdi ancak tüm gezgin anlatıları dünyanın daha küçük olduğu, daha yönetilebilir sayıda ruhun gelip gittiği bir döneme aitti. Muhtemelen bu duvar yeni bir gelişmeydi. Savaş sonrası dönemde yeraltına göçü önlemeye yönelik bir tür kontroldü.

"Ona seslenebiliriz," dedi Peter.

"Ah, hayır, öyle bir şey yapmayalım." Alice henüz koruyucu tanrılara dair hiçbir işaret görmemişti ama genel kurala göre, yolcular dikkatleri üzerlerine çekmemeliydi. Alice sırayı gözden geçirdikten sonra omuzlarını dikleştirdi. "*Doğrudan geçmeyi deneyebiliriz.*"

Sıralar yoğun görünüyordu ama Gölgele bedensiz değil miydi? Setiya ve Penhaligon kesinlikle böyle düşünüyordu; Gölgelelerin bedenlerine dair anıları vardı, sadece ruhsal varlıklardı ve bedenli varlıklarla anlamlı bir etkileşim kuramazlardı. Alice ile Peter etten ve kemiktendi; madde, boşluğa baskın gelirdi. Acaba Alice onları birazcık ittirse... Fakat henüz üç adım atmıştı ki Gölgele üzerine akın etti. Bir öfke dalgası etrafını sardı.

"Araya girme..."

"Araya girmek yok..."

"Çık oradan..."

"Terbiyesiz!"

Alice tepeden tırnağa buz kesti. Teninde kaygan bir baskı hissetti. Demek ki yanılmıştı; görünüşe bakılırsa Gölgele işlerine geldiği zaman maddeye benzer bir şeye dönüşebiliyorlardı. Öncesinde karşılaştıkları daha sağlam olan kızın, bir an için nasıl daha katı göründüğünü hatırladı.

Kalabalık her yandan itip sıkıştıran, köpüklü ve öfkeli bir kütleye dönüştü, Alice neredeyse nefes alamaz hâle geldi. Baskı yoğunlaştı. Çığlık attı ve geriye doğru sıçrayarak sıradan çıktı. "Pekâlâ," dedi. "Tanrım, araya girmek yok, tamam."

Baskı yok oldu; Alice'in ürpertisi azaldı. Gölgeleer sakınleŖerek tekrar sıraya girdiler.

"Bu iŖe yaramadı." Alice kollarını ovaladı. "AnlaŖılan onlar... Ah!"

Gölgeleerden biri yanından gezerken ona o kadar sertçe dirsek attı ki Alice az kalsın yere düŖecekti. AnlaŖılan bunu yapan Gölge tüm bedensel anılarını o dirseğe yüklemiŖti. Alice'in canı acımıŖtı.

"Kahrolası büyücüler," diye tısladı Gölge. "Hiç saygıları yok."

Alice kaburgalarında berbat bir acı hissediyordu ama buna aldırış etmeyecek kadar heyecanlıydı. "Büyücü olduğumuzu nereden biliyorsunuz?"

"Elleriniz tebeŖire bulanmıŖ," dedi Gölge. "Diz kapaklarınız da. BaŖka ne olabilirsiniz ki, kokainman mı?"

Bu noktada Alice karŖısındaki Gölge'nin bir matematikçi olduğundan Ŗüphelenmeye baŖladı. Matematikçiler büyücülerden nefret ederdi.

"Burada baŖka bir büyücü gördün mü?" diye sordu Peter hevesle. "Mesela yakın zamanda."

"Bir büyücü gördüm," diye mırıldandı Gölge. "Bir büyücü gördüm; burnu havada, kibirli bir büyücüydü; sanki mekân onunmuŖ, bizler hiç yokmuŖuz gibi etrafta geziniyordu..."

Bu tarif Profesör Grimes'la birebir örtüŖüyordu. Alice, "Ne zaman?" diye sordu.

"Bir gün önce," dedi Gölge. "Bir hafta. Bir ay. Sayan yok ki."

Peter, "Peki bu adam duvarın ötesine kesinlikle gezer mi?" diye üsteledi. "Hâlâ sırada değıl mi?"

Gölge, "Hızını görmeliydiniz," diye tıksırdı. "Bir yere yetiŖmesi gerekiyormuŖ gibi yürüyordu. Ŗimdiye kadar Sekizinci

Kat'a ulaşmadıysa şaşarım. Onu sırf buradan çıksın diye kabul etmişlerdir. Şükürler olsun."

Alice o an doğruca kapılara koşmak istedi. Ama bütün Göl-geler ona ters ters bakıyorlardı ve Alice sorsa bile kendisine kibarca yol vereceklerinden şüpheliydi. Peki ne yapacaklardı? Sıralarını mı bekleyeceklerdi? Ama geçseler bile Alice kuyru-ğun sonunda hangi tanrıların beklediğini bilmiyordu – ya da onların yaşayanlara yardım etmeye niyetli olup olmadığını. Ay-rica Profesör Grimes kararlı adımlarla, hızla ilerliyordu. Eğer gecikmek istemiyorsa, yeniden doğmakta kararlı demektir. Bu-rada öylece durup bekleyemezlerdi. Artık zamana karşı yarış-ıyorlardı ve Alice cehennemin katlarının Grimes gibi bir kişiliği ne kadar tutabileceğini bilmiyordu.

"Baksana, Law," dedi Peter duvara göz atarak. Uzaktan pü-rüzsüz, kusursuz bir mermer yapı gibi görünüyordu ama Ali-ce yakından bakınca duvarın aslında binlerce küçük kemikten oluştuğunu gördü; birbirinin üstüne yığılan bu kemikler yo-ğun, antik bir kütleydi. Milyonlarca yılın birikmiş kalıntıları-ydı. Zamanda sıkışıp kalmış bir dağdı. Yatay olarak sonsuz gibi görünse de dikey açıdan öyle değildi; yaklaşık kırk-elli metre yükselip sonunda kesintisiz, düz bir çizgiyle son buluyordu. Üniversite kütüphanesinden daha yüksek değildi.

Peter, "Sence oraya tırmanmak ne kadar zor olabilir?" diye sordu.

Alice ve Peter sırayı diklemesine yarararak kalabalık seyrekleşene kadar duvara doğru yürüdüler. Artık rahatsız edilmeden duva-rın dibine yaklaşabilirlerdi. Gölgele ise nedense tırmanmaya pek hevesli görünmüyorlardı; herhalde acele etmeleri için bir nedenleri yoktu ve muhtemelen o kırılgan yapıları, duvarın yü-zeyine tutunmaya elverişli değildi.

Alice, "Çok yazık," diye düşündü çünkü duvar gerçekten de tırmanmak için idealdi. Her yerde dışarı fırlamış büyük kemik parçaları vardı; bunlar kolayca kavranabilecek, harika tutamaç-

lardı ve duvar aynı zamanda ayak parmaklarını sokmaya elverişli oyuklarla doluydu. Alice duvarın sadece kemikten yapılmış olmasına minnettardı; tüm saçlar, kıllar, kan ve pislikler uzun zaman önce aşınıp gitmiş gibiydi. Ne koku ne de kan vardı. Yüzey doku açısından epey avantajlıydı. Alice duvarın yukarısına baktı ve gözünün önüne Flatirons¹ ve Peak District² geldi. Bir sürü darboğaz, baca ve çatlak gördü. Tek sorunun zirveye kadar dayanmak olduğunu düşündü. Ama belki tepede dinlenebilirlerdi.

Derin bir nefes alıp omuzlarını esnetti, sonra elini çantasına soktu.

Peter, "Ne yapıyorsun?" diye sordu.

Alice parmaklarının arasında bir tebeşiri ufalıyordu. "Rahatça tutunabilmek için," diye açıkladı. "Tebeşir tozu sayesinde ellerin terleyince kaymazsın."

"Nereden biliyorsun?"

Alice tebeşir tozunu avuçlarına yaydı. "Eskiden Colorado'da tırmanış yapardım. Bazen hâlâ tırmanıyorum; kampüste dağcılık kulübü var."

"Ne kadar da Amerikanvari."

"Şişt." Alice en yakındaki kemik çıkıntısına uzandı, ayaklarını yerleştirdi ve kendini yukarıya çekti. "Beni takip et. Aşağıya bakma."

Tırmanmaya başladılar. Alice büyük bir keyifle tırmanışın şaşılacak kadar kolay olduğunu fark etti. Tutamaçlar sağlamdı, duvar kolayca kavranabiliyordu. Ağırlığını vermeden önce tutunacağı her noktayı dikkatle yokladı ama her bir kemik parçası sapasağlamdı. Milyonlarca yıllık birikim bu malzemeleri öylesine sıkıştırmıştı ki aralarında tek bir gevşek parça bile yoktu.

1 ABD'nin Colorado eyaletinde, Boulder şehri yakınlarında bulunan, beş büyük üçgen kaya oluşumuna verilen addır. Dik eğimli, sert kaya yüzeyleriyle bilinir ve hem yürüyüşçüler hem de kaya tırmanışçıları için popüler bir yerdir. -çn

2 İngiltere'nin kuzeyinde yer alan ve ülkenin ilk ulusal parkı olan bölgedir. Kayalık sırtları, vadileri ve özellikle pürüzlü kayalarıyla tırmanış meraklılarının uğrak noktalarından biridir. -çn

Bir süre ara vermeden tırmandı. Tutuşunun sağlamlığı hoşuna gitti. Bir tutamaçtan diğerine ne kadar kolayca geçebildiğini fark etti. Efor ve tekrar ona iyi geldi. Bu durum dikkatini tamamen toplamasını sağladı. Kafasının içindeki endişeli sesler sustu. Ayrıca hâlâ bunu yapabildiğini görmek iyi hissettirdi. Son aylarda kendine hiç bakmamıştı. Kaslarının eridiğinden endişeleniyordu. Öte yandan, artık çok daha zayıftı. Daha az ağırlık taşımak işini kolaylaştırıyordu. Gerçi bu hoş hafiflik hissinin çevikliğinden mi kaynaklandığından, yoksa açlıktan bulanmış zihninin bir yanılsaması mı olduğundan pek emin değildi.

Bir süre sonra durup etrafına baktı. Ne zaman Colorado'da tırmansa, bunu yapmaya bayılırdı. Yerle arasındaki mesafenin uçsuz bucaksızlığını fark etmeyi severdi. Bu onu hiç korkutmazdı. Bu yükseklikte yapabileceği tek şey devam etmektir; başka bir seçenek yoktu. Bu değiştirilemez gerçek, korku gibi işe yaramaz duyguları bastırmasına yardımcı olurdu.

Cehennem aşağıda hudutsuzca uzanıyordu. Çamurlu düzlükler ve dalgalanan kum tepeleri vardı. Yorgun gözlerine göre cehennemin bu tarafı, dalgalanan iki renk bloğuna indirgenmiş gibiydi: Aşağıya ipeksi griler, yukarıya ise turuncunun yanık tonları hâkimdi ve sürekli batmak üzereymiş gibi görünen bir güneş, bu renkleri birbirinden ayırıyordu. Oldukça güzel bir manzaraydı.

"İnanılmaz," dedi Alice. "Harika bir manzara. İyi misin?"

Peter cevap vermedi.

"Murdoch?"

Alice aşağıya baktı. Peter düşündüğünden çok daha aşağıdaydı; bir süre önce tırmanmayı bırakmış olmalıydı. Kolları ve bacakları titriyordu. Alnı ter içindeydi. Öfkeyle duvara bakıyor ve kusmamaya çalışıyormuş gibi görünüyordu.

"Murdoch?"

Peter bir süreliğine onu duymuyormuş gibi göründü. Sonunda, "Sanırım panik atak geçiriyorum," diye cevap verdi.

Gülmenin hiç sırası değildi ama Alice kendini tutamadı. "Yoksa yüksekte korkuyor musun, Murdoch?"

"Sana söylemek istemedim," dedi Peter nefes nefese. "Dayanabileceğimi sandım..."

"Tırmanmak senin fikrindi!"

Peter, "Evet ama sadece *teorik* olarak," diye sızlandı. "Ah, Tanrım, Alice..."

"İyisin, iyisin," dedi Alice çabucak. "Bak, buraya kadar geldin..."

"Ama şimdi beynim devreye girdi ve kıpırdayamıyorum." Peter gözlerini sımsıkı yumdu. "Aman Tanrım, aman Tanrım..."

"Konuşmayı bırak. Sadece nefes al." Alice durumun ciddiyetini kavradı. Sakinliğini korudu. Daha önce lisans öğrencilerini sakinleştirip Profesör Grimes'in dersini bırakmaktan vazgeçirmeyi başarmıştı. Öyle ya da böyle, konuşarak korkuyu azaltma konusunda yeterince deneyimliydi. "Birkaç metre yukarıda sağlam bir çıkıntı var. Ayaklarını oraya dayayıp öne eğilebilirsin, böylece kolların biraz dinlenmiş olur. Acaba biraz daha dayanabilir misin?"

"Tutunduğum yeri bırakamam," diye sızlandı Peter yeniden. "Bileklerim..."

Alice, "Yapmak zorundasın, yoksa ölürsün," diye çıkıştı. "Kıpırda, Murdoch. Düşünme, sadece yap."

Peter mucizevi bir şekilde onu dinledi. Sonunda basabileceği sağlam bir yer buldu ve dengesini sağlamak için ellerini açarak öne eğilip duvara yaslandı. Yorgunluktan göğsü hızla inip kalkıyordu.

"Çok güzel," dedi Alice. "Şimdi, bir durum değerlendirmesi yapıp yeniden başlayalım..."

"Kollarımın ön kısımları acıyor," dedi Peter nefes nefese.

"Başparmaklarını çok fazla kullanıyorsun. Bak." Alice bir eliyle ne yapması gerektiğini gösterdi. "Öyle yapacağına dört parmağınla tutunmaya çalış. Sana gereken tüm desteği sağlarlar. Parmaklarını sıkma, kanca gibi kullan."

Peter uzun süre duvara yaslanıp soluklandı. Alice onun kendisini duyup duymadığını merak etti. Ama sonra temkinli bir şekilde elini uzattı, diğer eliyle duvara dayanarak dengesini sağladı ve parmaklarını esnetti.

"Pekâlâ," dedi Peter. "Sanırım... haklısın."

"Dinlenmen gerekirse, ayaklarını sağlam bir çıkıntıya koyup dimdik dur ve şimdi yaptığın gibi duvara yaslan. Bu, kollarındaki baskının bir kısmını azaltır. Anladın mı?"

Peter gözlerini fal taşı gibi açarak hararetle başını salladı.

"Kararsızlık en büyük düşmanındır. Tutunacak bir yer görürsen, doğruca uzan ve onu yakala. Ne kadar bocalarsan, kendini o kadar çok yorarsın. Anladın mı?"

"Evet, efendim."

"Şişt, hayatını kurtarıyorum, Murdoch." Alice yeni bir tebeşir parçasını ellerine sürttükten sonra Peter'a uzattı. "Ellerini tebeşirle, terliyorsun."

Peter onun dediğini yaptı. Tırmanmaya devam ettiler. Alice bu açıdan ne kadar ilerlediklerini, yolu yarılayıp yarılamadıklarını kestiremiyordu. Tüm mesafeler ve dokular artık soyut imgelerden, tuval üzerindeki çizgilerden ibaretti; her iki yanında görebildiği tek şey, sonsuzluğa uzanan girintili çıkıntılı bir beyazlık, sonra da gökyüzü veya zemindi. Kendini sona saklamanın imkânı yoktu. Yapabileceği tek şey, zamanın geçişini ve hızla yaklaşan dayanma sınırını görmezden gelmek ve bir kolunu diğerinin önüne atmaktan vazgeçmemekti. İzlenen bir mesafe asla kısalmazdı. Ellerini ve parmak uçlarını durmadan kullanarak ilerlemeliydi.

Nihayet sağ eli düz ve geniş bir yüzeyle buluştu. Alice başını kaldırma cesaretini gösterdi. İşte bu kadardı, artık duvar bitmişti, sadece gökyüzü vardı; başarmıştı. Spor salonunda buna "zirveye ulaşmak" derlerdi. Derin bir nefes aldı ve tek hamlede kendini yukarı itti. Hemen dizlerinin üzerine çöküp aşağıya baktı.

Peter korkudan kocaman açılmış gözlerle ona bakıyordu. Fena hâlde titriyordu. Alice onun kendini bırakmasından kor-

kuyordu çünkü Peter hâlâ birkaç metre aşağıdaydı ve onu yukarı çekemeyeceği kadar uzaktaydı.

“Çok yaklaştın,” diye seslendi. “Neredeyse varmak üzere-sin. Üstelik burası düzlük, neredeyse on metre genişliğinde. Burada dinlenebiliriz; sadece bitirmen gerekiyor.”

Peter cevap verir gibi oldu ama Alice onun ne dediğini anlamadı. Sadece acı dolu bir hırıltı duydu.

“Sadece bana bak,” dedi. Peter başını kaldırdı. “İşte böyle.”

Titreyen ellerle bir sonraki tutacağa uzandı. Ardından bir sonrakine.

Alice, “Şimdi ayak parmaklarını kıpırdat,” diye fısıldadı. “Dikkat. Güzel, güzel. Şimdi bir tane daha.”

Peter bir elini yukarı uzattı. Alice onun bileğini kavradı. Diğer elini de Alice’in onu yukarıya, düzlüğe çekebileceği kadar kaldırdı. Alice onu tüm gücüyle çekti ve Peter feryat ederek onun üstüne yığıldı.

Uzun süre kıpırdamadan, nefes nefese uzandılar. Alice teninde bir ıslaklık hissetti. Başını eğdi ve Peter’ın yüzünün boy-nuna gömüldüğünü gördü. Ağlıyordu.

“İyisin,” diye mırıldandı Alice. “Sorun yok.”

Kıpırdanıp uzaklaşabilirdi ama Peter hâlâ titriyordu –Alice biraz uygunsuz bir düşünceye kapılarak onu bir erkeğin seks-ten sonraki hâline benzetti– ve bu ânı yaşamasına izin vermesinin daha iyi olacağını düşündü. Başını geriye yasladı, gözlerini kapadı ve uzuvlarındaki tatlı yorgunluğun tadını çıkardı.

Tanrı aşkına. Uzun zamandır böyle bir acı hissetmemişti. Evet, yorulmuştu ama bu zonklayan ağrı, vücudunun sınırlarını zorladığını ve yıkılmadığını, hatta bunu yapabilecek bir vücuda sahip olduğunu hatırlatan bu çılglık iyi hissettiriyordu.

Bu hoş yanma hissine odaklanmaya çalıştı. Göğsüne yaslanan Peter’ın sıcaklığına değil. Cehennemde kaya tırmanışıyla kıyaslandığında bile bu durumun –Peter’ın üzerinde yatıyor olmasının– ne kadar saçma olduğuna da değil. Onun kırılğan hâli, kendisine *muhtaç* olması karşısında içini burkan tuhaf

hisse de değil. Bunca zamandır Peter'in ona bir zayıflık göstermesini dilemiş ama şimdi hiç tatmin olmamıştı. Tüm bunlar sadece onun da bir insan olduğunu gösteriyordu. Ve Peter ne kadar insana benzerse, Alice'in o kadar kafasını karıştırıyordu.

Sonunda Peter'in hıçkırıkları dindi. "Üzgünüm," dedi. Alice'in üstünden kalktı ve oturdu. "Çok utanıyorum."

Alice gözlerini kapalı tutmayı sürdürerek, "Utanma," diye mırıldandı.

"Sadece çok korktum. Sanırım hayatım boyunca hiç bu kadar korkmamıştım."

"Çok doğal."

"Her hareketimde düşeceğimi sanıyorum. Ne zaman kendimi bıraksam, sonumun yaklaştığını düşünüyorum."

"Düşmek için çok uğraşman gerekir." Alice doğrularak oturduktan sonra uzanıp Peter'in dizini sıvazladı. "Bedenine güven. Düşmeyeceksin."

Ona söylemediği şey, kaymanın aslında ne kadar sık yaşandığıydı – ya da tutunduğu yerden kopmanın nasıl tuhaf bir şekilde iyi hissettirdiği idi. O anlık serbest kalışın yarattığı şok. Duvarla tüm temasın bir anda kesildiği, tüm desteklerin yok olduğu o kısacık an. Sonrasındaki hafifleme hissi. Ardından gelen sert düşüş. Colorado'da, insanlar arkadaşlarını güldürmek için kendilerini çeşitli gülünç pozisyonlarda kayalık duvardan aşağıya atarlardı.

Bazen Alice bunu bilerek yapardı. Neredeyse zirveye ulaşmışken tutunduğu yeri bırakır ya da başlangıç seviyesindekiler için tasarlanmış tutamaçlardan parmaklarını kaydırarak düşerdi. En çok bunlar hoşuna gidiyordu. Öyle sağlamlardı ki parmak kıvrımlarına oturacak şekilde, dışbükey yapılmışlardı. Bu tutamaçlardan kaymak gerçek bir çaba gerektiriyordu. Düşmek istemek gerekiyordu.

Durumun bu kadar kırılğan olması hoşuna gidiyordu. Bir anlığına dikkatini kaybetse, yere ne kadar hızlı çakılacağını bilmek... Sadece bir nefes verse. her şeyi kabullense ve... bıraksa.

Nasıl düşeceğini bilmek iyi hissettiriyordu. En kötüsünü el yordamıyla hissetmek. Bunun bir ihtimal olduğunu bilmek.

Bu bilginin o sırada pek de faydalı olmadığını fark ettiğinden düşüncelerini kendine sakladı.

“Ne dersin, tekrar yapabilir misin?” Alice omuzunun üzerinden geriye baktığı sırada, Peter’ı yüzünde son derece tuhaf bir ifadeyle kendisini izlerken yakaladı.

Bu yüz ifadesine bir anlam veremedi. Hayranlık değildi, hayır. Arzu olmadığı da kesindi. Daha ziyade gözlerinin irileştiği, ağzını açık bırakan bir kırılganlıktı; deyim yerindeyse çocuksu bir zaaftı. Alice bundan hoşlanmadı. Bu durum fazlasıyla tanıdıktı. Bu ona kendisinin –onların– artık var olmayan bir versiyonunu anımsatıyordu. Ona bazı şeyler hissettiriyordu ve bu kabul edilemezdi çünkü Alice ile Peter geçen yıl boyunca birbirlerine sergileyebilecekleri en iyi tavrın, her ikisi de kaya kadar dayanıklıymış gibi davranmak olduğuna karar vermişlerdi.

O an uzadıkça uzadı, hatta o kadar uzadı ki Alice sessizliği bozacak bir şeyler arayarak ağzını açtı. Ama sonra geçti. Peter gözlerini kırptırarak yere baktı, ellerini bacaklarına sürttü ve sonra dizlerinin üzerinde dönerek duvarın diğer tarafına göz attı. “Aman Tanrım.”

Alice de onun yaptığını yaptı.

İlk başta bir denize baktığını sandı çünkü gördüğü ilk şey bulanık, mide bulandırıcı bir çalkantı, durmaksızın dalgalanan bir kütle idi. *Rüya görüyorum*, diye düşündü. Ardından, *Ah, hayır, yine mi?* dedi kendi kendine. Çünkü bu bazen olurdu, aslında hep olurdu; bakışlarını serbest bıraktığında, görüş alanına her türlü tuhaf görüntü sızmaya başlardı: çok başlı yılanlar, güneşi yiyen kurtlar... Nörobilim okuyan bir arkadaşı bir keresinde ona, görmenin büyük ölçüde hafızayla ilgili olduğunu söylemişti; beynin bir desen gördüğünde geri kalanını kendisinin doldurduğunu... Ama ne yazık ki Alice’in hafıza deposu ağzına kadar doluydu. Karıştır-eşleştir mekanizması bozulmuştu ve beyni desenleri en olmadık şeylerle tamamlıyordu. Yazı tahta-

ları otoparklara dönüşüyordu. Elma ağaçları çarpmıha gerilmiş
İsa'ya... Sainsbury's süpermarketinde kasa sırasında beklerken,
alışveriş bandında lahanalar yerine cesetler görüyordu.

Ama bu sadece odaklanamadığında oluyordu. Şimdi tüm
dikkatiyle odaklanmıştı ve bakışlarını ne zaman tek bir nok-
taya sabitlese düzlem dengeleniyor, Alice tanıdık bir arazinin
hatlarını seçebiliyordu - dağları ve çölleri, dolambaçlı yolları ve
sayılarının sekizi bulmasını umduğu, sınırlarla ayrılmış bölge-
leri... Bir kez gözlerini kırptı ve kuşbakışı Cambridge'i andıran;
çan kulelerinin, fakülte avlularının, arnavutkaldırımli yollar
boyunca sıralanmış eski taş binaların olduğu bir yer gördü...
Ama ne kadar çabalarsa çabalasın, bakışlarını uzun süre sabit-
leyemiyordu. Bu onun suçu değildi; manzara onunla oyun oy-
nuyordu. Bu tıpkı bir otostereogram¹ illüzyonunun karşısında
durmak gibiydi. Odağını azıcık kaydırırsa, görüntü de değiş-
iyordu. Düz yollar, kıvrımlı labirentlere dönüşüyordu. Uçsuz
bucaksız bir arazi, merkezden dışa doğru yayılan düzenli bir
şekle dönüşüyordu. Mercan kayalıklar görüyordu. Bazen tüm
düzlemi bir arada tutuyor gibi görünen, parıldayan siyah bir
çizgi görüyordu; bazen de bu çizgi, bir çemberin merkezinde-
ki iğne deliğine dönüşüyor, her şeyi içine çeken bir karadelik
oluyordu.

Alice odaklanmaya, cehennemi zorla haritaya dökülebilir
bir imgeye dönüştürmeye çalıştı. Ama sonra gözlerinin ardında
keskin bir acı hissetti ve bakışlarını kaçırmak zorunda kaldı.

Peter avuçlarını şakaklarına dayamıştı. Tanrı'ya şükür, diye
düşündü Alice, o da görüyor.

"Oraya gidiyoruz." Peter'in sesi gergindi.

"Evet."

Solgun görünüyordu. "Burası bizi yutacak."

"Hayır, yutmayacak." Alice'in bu özgüveni nereden buldu-
guna dair hiçbir fikri yoktu; diğer yolcuların hiçbirinin anlatı-

1 İkiboyutlu gibi görünen bir resmin içinde gizlenmiş üçboyutlu bir görüntü
barındıran görsel illüzyon türü. -yhn

larında karnavalvari, şaşırtıcı ve gerçeküstü bir lunapark ortamından bahsedilmemesi dışında bir sebep bulamıyordu. Diğer herkes doğrusal ve tahmin edilebilir, keyifli bir gezintinin tadını çıkarmıştı ve mantıken onların da aynı şeyi yaşamaları gerekirdi.

Bunun sadece bir perspektif meselesi olduğuna karar verdi. Eskiden tırmandığı dağlar da aynı etkiyi yaratırdı. Ölçek baş döndürücü olabilirdi. Dağın eteğine ulaşır, zirveleri görmek için başınızı uzatırdınız ve zemin arkanızda kayıp gidiyor gibi görünürdü. Ama sonra bakışlarınızı bastığınız toprağa çevirir, bir ayağınızı diğerinin önüne atmaya odaklanırdınız ve farkına bile varmadan kendinizi zirvede bulurdunuz.

Peter'a, "Sadece inmemiz gerekiyor," dedi. Çünkü içlerinden biri ortamı neşelendirmeliydi; biri hayalperest olmalıydı. Lisansüstü eğitimden sağ çıkmanın anahtarı buydu. İnsan hayalperest olunca her şeyi yapabiliirdi. "Eminim aşağısı çok güzeldir."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kontrollü iniş, tırmanıştan daha zordu.

Her şeyden önce, ayağınızı basacağınız bir sonraki yer görünmüyordu; insan sadece aşağıya doğru salınarak ayak parmaklarıyla tutunacak bir yer bulacağını varsaymak zorundaydı. Üstelik yorgun kollarla kontrollü iniş yapmak hiç de kolay değildi çünkü aşağı yöndeki ivmenin insanı gereğinden fazla sürüklediğinden emin olmak, en az tırmanmak kadar enerji gerektiriyordu.

Ama bu sefer Peter daha iyi durumdaydı. Psikolojik olarak, yerle arasındaki mesafenin artmak yerine azalması işine yaramıştı. Yolu yarılادıklarında sırt çantasını çıkarıp yere atması da işini kolaylaştırdı. "İçinde sadece kitaplar var," diyerek nefes verdi. "Bir şey olmaz onlara."

Son bir metrelik mesafeyi paldır küldür indi ama tek parça hâlinde yere ulaştı. Alice hemen arkasından atladı ve çevik bir şekilde ayaklarının üstüne indi. Topukları acıdı fakat içinde Peter'ı etkilemek gibi saçma bir istek vardı. Tırmanış kulübündeki insanlar sürekli kedi gibi inişler yaparak birbirlerini etkilerdi. Ne yazık ki Peter fark etmedi.

Duvarın bu tarafında, cehennem düz ve boş bir arazi olarak görünüyordu; ne Gölgelele vardı ne patikalar ne de ufuktaki

herhangi bir yeri ya da şeyi işaret eden bir şekil. O engebeli arazi gitmişti. Yine net bir hedefleri olmadan, sonsuz bir çölün ortasında kalmışlardı. Alice bu manzara karşısında içini kemiren bir panik hissetti çünkü koca bir günlük çabaya rağmen ellerinde hiçbir şey yoktu ve ne zaman çalışmasına ara verse, bir sonraki adımı bilmeden durmaktan nefret ederdi. Ama bedenleri pelte gibiydi, zihinleri ise hepten bulanıktı. Bu bulmacayı yarına bırakma konusunda aralarında anlaştılar.

Duvarın gölgesinde kamp kurdular. Literatür, cehennemde gece ve gündüzün var olup olmadığı konusunda ikiye bölünmüştü –daha dramatik anlatılar sonsuz gece olduğunu iddia ediyordu– ama fazlasıyla sönük güneşin sonunda battığı, havanın soğuduğu ve Cambridge saatiyle altı buçuk civarında (Alice’in kol saati hâlâ çalışıyordu) her şeyin zifiri karanlığa büründüğü ortaya çıktı. Görünüşe göre cehennemde ay yoktu ya da varsa bile saklanıyordu. Zifiri karanlıkta tek başlarına oturuyorlardı ve tek tesellileri sessizlikti; ötede bir şey gizleniyorsa bile hiç olmazsa bundan haberleri yoktu.

Alice kibrit ve çırayla küçük bir ateş yaktı. Peter önlerine ikişer parça Lembas Ekmeği koydu. Teknik olarak her sekiz saat için bir tane yeterliydi ama ikisi de birkaç saniyeden daha uzun süre bir şeyler çiğnemeyi hak ettiklerini düşündüler.

“Teşekkür ederim.” Peter sessizliği bozdu. “Öncesi için. Bana... çok yardımcı oldun.”

“Bir şey değil.”

“Biliyor musun, gerçekten öleceğimi sandım.” Peter başını iki yana salladı. “Yüce Tanrım. Öleceğimden hiç bu kadar emin olmamıştım.”

“Ölmene izin vermezdim,” dedi Alice kaygısızca. Sözler ağzından öylece dökülüverdi çünkü bunlar söylenmesi gereken en doğru şeylermiş gibi gelmişti. Ama yüksek sesle duyar duymaz bir tuhafılık hissetti. Bunlar birbirini seven insanlar arasında, hatta arkadaşlar arasında –Alice ile Peter’ın şu anda olduğundan daha yakın herhangi iki insan arasında– kolayca

söylenebilecek şeylerdi. Güvene dair örtük bir anlamları vardı. Ama mesele şuydu ki, açıkçası, Alice bunun doğru olup olmadığını bilmiyordu. Peter'ın da bildiğinden pek emin değildi. "Profesör Grimes açısından bakarsak, bu bile başlı başına bir hayal kırıklığı olurdu," dedi.

"Şey. Profesör Grimes'ı hayal kırıklığına uğratamayız."

Bir süre sessizce lokmalarını çiğneyip yuttular. Lembas Ekmeği'nin ağzın içine yapışmak gibi berbat bir özelliği vardı. Dişetlerine, dilin altına bulaşıyordu ve insan saatlerce kum yalamış gibi hissediyordu. Bu histen kurtulmanın tek yolu ağzı içkiyle çalkalamaktı çünkü Lembas Ekmeği yalnızca alkolde çözünüyordu ama yanlarında hiç alkol yoktu. Alice'in içinden küçük parmağıyla azıdişlerini kurcalamak geldi ama Peter'ın önünde bunu yapamazdı. Zihninin aptalca davranan bir kısmı açısından Peter'ın karşısında çocuksu görünmemek hâlâ önemliydi.

"Biliyor musun, bu çok tuhaf." Peter başını geriye yatırdı. Gözkapakları kısmen kapalıydı. "Onun hakkında konuştuğunu duymak."

"Kimden bahsediyorsun? Profesörden mi?"

Ondan her zaman Profesör Grimes olarak söz ederlerdi. Unvanı ve soyadıyla. Ne "Grimes" olarak ne de "Prof. Grimes" diye kısaltarak. Çoğu fakülte üyesi, lisansüstü öğrencilerini onlara isimleriyle hitap etmeye teşvik ederdi; artık meslektaşlardı, ilişkileri farklıydı, daha eşitlerdi. Ama Profesör Grimes kendisine Jacob demeye kalksalar, tiksinererek irkilirdi.

"Evet," dedi Peter. "Onu pek sevmediğini sanıyordum."

Alice'in tüyleri diken diken oldu. "Bu da ne demek oluyor?"

"Şey, özel bir anlamı yok. Sadece düşündüm ki... Ne bileyim, onun yanındayken her zaman biraz gergin gibiydin. Yani son zamanlarda."

"O yaşayan en büyük büyücü. Yanında tedirgin olmamak için aptal olmak gerek."

Peter bunu düşündü, sonra başıyla onayladı. "İlişkinizin kötü olduğunu ima etmek istemedim. Sadece birbirinizden pek

hoşlanmadığınızı sanıyordum. Yani... sanırım geçen dönem olanları fark etmek zor değildi..." Konuşmasını burada kesti.

Alice ellerine baktı.

Evet, ölümünden önceki haftalarda Profesör Grimes ile Alice arasında kesinlikle bir soğukluk vardı. Evet, Grimes ona bir-iki kez bağırmıştı, Alice de ona bağırmıştı ve bölümün geri kalanı muhtemelen bunu fark etmişti. Büyük ihtimalle Alice orada yokken bunun hakkında konuşmuşlardı. Fısıldaştıklarını düşünmek içini utançla dolduruyordu; Peter'in meraklı ve güya endişeli yüzü de.

"Özel meseleleri bir kenara bırakırsak," dedi soğukkanlılıkla, "Profesör Grimes iş bulma konusundaki en büyük şansım."

"Ah, elbette," dedi Peter çabucak. "Yani aynısı benim için de geçerli."

"Ah, lütfen."

"Bu da ne demek?"

"Sen Peter Murdoch'sın! Seni işe almak için sıraya girmiyorlar mı?"

Peter duraksadı. Ağzı hafifçe aralandı. Belli ki bir şey dilinin ucuna kadar gelmişti ama yine de söylemedi; en azından Alice'e.

Alice neredeyse ona daha önce Profesör Grimes'in bu meslekteki son şansı olduğunu söylediğinde ne demek istediğini soracaktı. Keşke neler olduğunu bilebilseydi. Alandaki her bölüm Peter Murdoch'a büyük bir ilgi duyuyordu. Peter yeterlilik sınavlarını geçtiğinden beri vasat bölümlerin onu erkenden işe almak için peşinden koştukları herkesin malumuydu. Ama Alice bunu meraklı ya da düpedüz kaba görünmeden sormanın bir yolunu bulamadı.

Belki bir zamanlar sorabilirdi. Ama o yakınlık uzun zaman önce kayıplara karışmıştı. Ayrıca ısrar edecek olursa Peter'in çekip gideceğini biliyordu.

"Şey," dedi sonunda Peter. "Sanırım Cooke'tan sonra yeni bir danışman bulabilirdim."

Alice'in kalbi tekledi. "Cooke'u mu kazandın?"

"Daha geçen hafta öğrendim," dedi Peter. "Bu sene başvuru süreci biraz gecikti... şey, anlarsın ya. Kaza yüzünden."

Alice bir an nefes almakta zorlandı. Yanakları yanıyordu, aklı yerinde değilmiş gibiydi. Lisans öğrencisiyken, kıskançlığa verdiği bu yoğun fizyolojik tepkinin zamanla geçeceğini ummuştu ama yüksek lisans ve doktora sürecinde durum daha da kötüleşmişti. Yayımlanan her makale, her konferans daveti onda panik dolu bir "savaş ya da kaç" tepkisi uyandırıyordu ve Alice bunu gizleme konusunda hiçbir zaman iyi olamamıştı.

Demek ki kazanan kendisi değildi, demek ki umutlanmakla hata etmişti.

Sesi titremesin diye usulca, "Tebrikler," dedi. "Bu harika."

"Teşekkür ederim," dedi Peter. "Kazanacağımdan emin değildim ama herhalde proje önerimi beğendiler."

"Elbette beğenmişlerdir," dedi Alice duygusuzca.

"Üzgünüm, övünmeye çalışmıyordum."

"Tabii ki."

"Yani her şey o kadar çabuk oldu ki hâlâ hazmetmeye çalışıyorum." Peter boğazını temizledi. "Üzgünüm, düşüncesizlik ettim. Sanırım... şey, sen kazanamadıysan yani, herhalde bu sene bir dilbilimci istemediler. Ee... tabii ki dilbilimcilere garizleri olduğundan değil. Ne demek istediğimi anlamışsındır."

Alice, *Ah, siktir git*, diye düşündü.

Geçen yıl tez araştırması için verilen prestijli Cooke Bursu'na başvurmuş ve kazanacağına kesin gözüyle bakmıştı. Cooke Bursları, İngiliz büyüünün kurucu kuramcılarının birinin dul eşi tarafından yüzyıl önce başlatılmıştı ve son derece prestijliydi. Bu burslar dünyanın herhangi bir yerine yaz seyahati için cömert bir maddi destek sunmakla kalmaz, öncesinde ve sonrasında Cooke ailesinin torunlarının katılımıyla düzenlenen bir dizi akşam yemeği ve kokteyl partisine de davet edilme-yi sağlardı. Torunlar neredeyse her zaman katlanılmaz tiplerdi ama partiler oldukça kalabalık olurdu çünkü kimse bedava ye-

meğe hayır demek istemezdi. Bu da insana haftalar boyunca seçkin akademisyenlerle dirsek temasında bulunma fırsatı sunardı. Cooke Bursiyerleri yalnızca Kraliyet Büyü Akademisi'nin kıdemli üyeleri tarafından aday gösterilebilirdi ki bu üyeler arasında Profesör Grimes da vardı.

Profesör Grimes aylar önce Alice'e, "Cooke'u alacaksın," diye güvence vermişti. "Ah, sana bayılacaklar. Yıllardır gördükleri en iyi aday olacaksın. Ne zamandır bir kadını aday göstermek için can atıyorlar. Herkesi ezip geçeceksin." İşte o zamandan beri Alice onun ağzından çıkan her kelimeye inanmıştı, o konuşmadan sonraki günlerini sevinçten deliye dönmüş hâlde geçirmişti.

Ama sonra aradan aylar geçmişti ve Alice ne zaman bunu gündeme getirse, Profesör Grimes lafı değiştirmeye başlamıştı. Alice çaktırmadan konuyu açmaya çalışmıştı. Başka bir araştırma fırsatından söz edip ardından da, "Gerçi sanırım Cooke'la çakişacak," demişti. Ama Grimes yalnızca başını öylesine sallamakla ve mırıldanmakla yetinmişti. "Göreceğiz," demişti. "Bu işler hep yazı tura." Biraz zaman geçtikten sonra ise, "Biliyorsun, Cooke oldukça rekabetçi bir burs," demişti. Ardından eklemişti: "Duyduğuma göre dilbilimcilere pek düşkün değillermiş."

Cooke kısa listesi açıklanmak üzereyken Alice günde üç kez posta kutusunu kontrol etmeye başlamıştı. Büyük bir şey söz konusu olduğunda insanın gözünün önündeki kanıtlara bile inanmak istememesi ne garipti. Her gün o boş bölmeye bakıp tüm algılarının yanlış olduğuna kendini inandırmaya çalışmıştı; eğer yeterince dikkatli bakarsa, tozların arasında kalın, mor bir zarfın belireceğine inanmak istemişti. Ne zaman telefon çalsa irkiliyordu. Fakülte toplantılarına kulak kabartıyordu. "Cooke" kelimesinin geçmesi bile onu tetikliyor, bu da yemek hakkındaki konuşmaları oldukça zorlaştırıyordu.¹

Şimdi kendisini tam bir aptal gibi hissediyordu. Elbette ödülüne ona vermemişlerdi.

1 "Cooke" sözcüğü ile İngilizcede yemek anlamına gelen "cook" sözcüğü arasındaki ses benzeşmesine gönderme yapılmış. -çn

O an Peter'in canını yakmak istedi. Peter bunu yüzüne vururken ne yaptığını biliyordu. Bunun nasıl bir his olduğunu onun da tatması gerekiyordu.

"Ben de yeni bir danışman bulmayı düşündüm." Olabildiğince kayıtsız bir ses tonuyla konuşmaya çalıştı. "İtalya'ya gittiğimiz zaman Grimes beni bazı meslektaşlarla tanıştırdı. Kazadan sonra onlara ulaşmayı düşündüm ama Avrupa'dan diploma almak ilk tercihim değil. Oradakiler fazla... postmodernistler, sence de öyle değil mi?"

Taktiği işe yaradı. Peter kaskatı kesildi; belli etmemeye çalışsa da Alice ondaki değişikliği sezdi. Yemi yutmuştu. "İtalya'ya ne zaman gittiniz?" diye sordu.

"Geçen yaz," dedi Alice. "Her şey son anda gelişti. Ne oldu bilmiyorum. Ama Profesör Grimes bir sabah beni ofisine çağırdı ve cumaya kadar eşyalarımı toplamamı söyledi."

Alice ne olduğunu gayet iyi biliyordu. Herkes Peter'in Profesör Grimes'la iki yılda bir düzenlenen *Arcana* konferansı için Roma'ya gideceğini biliyordu. Ama Profesör Grimes homurdanarak Peter'in son zamanlarda kendini pek iyi hissetmediğini söylemişti. "Güvenilmez," diye mırıldanmıştı. Bu, Alice'in yıllardır herkesin fark etmesini beklediği bir şeyi nihayet duyduğu için keyifle karşıladığı bir yorumdu. "O çocukta bir gariplik var. Hakkını kaybetti. Eğer istersen sen gelebilirsin, Alice."

Alice nefesini vererek, "Bu gece valizimi hazırlarım," demişti. O sırada kendisini o kadar şanslı hissetmişti ki Grimes'in yolculuk için neden en başta onu seçmediğini, Peter'a ne olduğunu ya da birinin onu kontrol etmesi gerekip gerekmediğini sorgulama zahmetine bile girmemişti. Profesör Grimes'in böyle bir etkisi vardı. İnsanı yalnız başınayken yakaladığında, ufacık bir övgü içeren bir söz bile etse diğer her şey önemini yitirirdi.

Gerçekten de İtalya'da muhteşem bir yaz geçirmişlerdi. Alice ve Profesör Grimes kendi alanlarında sadece bir değil, tam üç önemli atılım yapmışlardı. Alice eve bronzlaşmış, iyi beslenmiş ve ilgiden, övgüden ışıldar hâlde dönmüştü. Bu, Cambridge'de-

ki kariyerinin zirvesiydi ve Peter'ın tam olarak neyi kaçırdığını bilmesini istiyordu.

İşe yarayıp yaramadığını kestiremiyordu. Peter'ın ifadesi kesinlikle –belki de bilinçli olarak– nötrdü.

“Kulağa çok keyifli bir gezi olmuş gibi geliyor.”

“Teşekkürler,” dedi Alice fazla resmi bir tavırla. “Gerçekten de öyleydi.”

“Sadece düşündüm ki...” Peter öksürdü. “Boş ver. Senin gidebilmene sevindim.”

Aralarına sessizlik çöktü. Alice memnun olması gerekirken saniyeler geçtikçe kendini giderek daha da aptal gibi hissetmeye başladı. Her ikisinin de yaptığı şey çok açıktı ve şimdi Alice bunu fazlasıyla çocukça buluyordu.

İkisi de aynı anda sessizliği bozdular.

“Açıkçası, sadece...”

“Bak, Law, belki de...”

Birbirlerine baktılar.

“İşleri tuhaflaştırmak istemiyorum,” dedi Peter.

“Ah, tuhaf mıydı?”

Peter bu soruyu dikkate almadı. “Tüm sorunları bir kenara bırakalım. Burada kavga edemeyiz, Law. Birbirimize güvenmek zorundayız. Başka kimsemiz yok.”

Alice burnunu çekti. “Haklısın.”

“Bak, Cooke’u gündeme getirdiğim için gerçekten üzgünüm.”

“Ben de İtalya’yı gündeme getirdiğim için üzgünüm.” Alice o an kendini çok yorgun hissetti. Cehennemde Peter Murdoch’la yalnız kalmaya daha ne kadar katlanabileceğini bilmiyordu. Sırt çantasının fermuarını açtı, elini soktu ve kamp battaniyesini buldu. “En iyisi çenemizi kapatıp uyuyalım.”

Peter, “O ne?” diye sordu.

“Hipotermi battaniyesi.” Alice alüminyum kare katmanları açtı ve bacaklarının üzerine serdi. “Vücut ısınıyor. Asistanlardan birinden ödünç aldım.”

Alice'in cehennemdeki avantajlarından biri de uzun yolculuklar için nasıl hazırlanacağını bilmesiydi. Mutfak araç gereçleri yoktu ama Lembas Ekmeği vardı. Sıcak tutan giysiler de vardı. Elbette tebeşirler ve bıçaklar da. İngiltere'ye gelmeden önce tam bir doğa tutkunuydu. Cornell'deyken çoğu hafta sonunu vadideki patikalarda geçirirdi. Rocky Dağları'nda büyümüştü. Yosemite'yi ve Appalachian Yolu'nu yardım almadan yürümüştü. Bu da yolculuğu tamamlayabileceğine olan inancını güçlendirmişti. Beyaz Dağlar parkurunu da tamamlamıştı. Cehennem bunlardan ne kadar kötü olabilirdi ki?

Gerçi buradaki her şey ona önceki hayatını hatırlatıyordu. Alice çok uzun zamandır yürüyüşe çıkmamıştı. Dürüst olmak gerekirse, tırmanışa da gitmemişti. Oysa Cambridge'e başlamadan önce ne çok hobisi vardı. Eskiden açık havanın nasıl hissettirdiğini bilirdi. Grimes'in laboratuvarında geçirdiği bunca zaman onu konserve çorbalarla ve krakerlerle beslenen bir hortlağa dönüştürmüştü. Dolabının en dibini didik didik ettikten sonra yürüyüş çantasının hâlâ durduğunu fark ettiğinde de gerçekten şaşırmıştı.

"Çok havalı." Peter geriye yaslanarak başını sırt çantasına dayadı. Kollarını göğsünde kavuşturdu.

Alice ona baktı. "Sen battaniye getirmedin mi?"

"Galiba unuttum."

"Uyuyacağın aklına gelmedi mi?"

"Şey, daha önce laboratuvarda da sık sık uyurdum, hatırladın mı? O zaman battaniyeye ihtiyacımız olmazdı."

"Murdoch, burası çok soğuk." Alice doğrularak oturdu. Bir yanı şimdiden pişmanlık duyuyordu ama kendini bu teklifi yapmaya mecbur hissediyordu. Yoksa Peter acınacak hâle düşecekti. "Paylaşmak ister misin?"

"Ah, şey... biraz küçük görünüyor."

"Katları açılıyor." Alice örtünün bir köşesini kaldırdı. "Gördün mü?"

Peter gözlerini kırıştırtarak düşündü. "Sadece bacaklarımı altına sokacağım."

"Emin misin?"

"O kadarı beni yeterince ısıtır."

"Nasıl istersen."

Peter kayarak Alice'e yaklaştı. İster istemez tedirgin ve tuhaf kıpırdanmalar, uzuvların birbirine dolaştığı, hem fiziksel hem duygusal sınırların yoklandığı kısa bir an yaşandı. Sonunda Peter'ın bacaklarını zar zor örten ama bedenlerini rahatsız edecek kadar da yakın durmadıkları bir pozisyon buldular.

"O zaman iyi geceler," dedi Peter.

Alice de, "İyi geceler," diye mırıldandı.

Kamp yaparken uyumakta her zaman zorlanmıştı. Geceleri açıkta kalmayı sevmiyordu; onu yemek isteyen şeylerle arasında en az beş sağlam duvar olmadığında kendini güvende hissetmezdi. Aslında burada, cehennemin aysız, yıldızsız göğü altında, kumulların arasında neyin pusuda beklediği bilinmezken çok daha endişeli olması gerekirdi. Ama yorgunluk ve dürüst olması gerekirse Peter'ın nefesinin bir ninni kadar tanıdık gelen düzenli ve sabit ritmi, her şeyin önüne geçti. Çok geçmeden derin bir uykuya daldı ve mucizevi bir şekilde aylar sonra ilk kez rüya görmedi.

Herkes büyücülük eğitimi alanlara iş piyasasına atılmadan önce en azından başka alanlarda kariyer yapmayı düşünmeleri gerektiğini söylerdi. Buna "alternatif akademi" diyorlardı; sanki asi ve punk bir yaşam tarzıymış gibi, eğitildiği tek şeyde başarısız olmak insanı havalı gösteriyormuş gibi. Ama Alice lisans eğitiminin ortalarına geldiğinde, büyü dışında hiçbir seçeneği olmadığını hissetmişti. Ya kadrolu bir büyücü olacak ya da ölecekti. Başka türlü yaşanmaya değer bir hayat hayal edemiyordu.

Üstelik, alternatif akademinin de *akademinin kendisi kadar prestijli* olduğunu söyleyen (ya da daha yaygın hâliyle *aslında*

bunda utanılacak bir şey yok diyen) hiç kimse buna gerçekten inanmıyordu. Alternatif akademinin daha iyi maaş verdiğini, daha insaflı çalışma saatleri sunduğunu, daha az stresli olduğunu, daha sağlam bir iş güvencesi sağladığını ve insanı daha mutlu ettiğini söylerken buna çok daha az inanıyorlardı. Ah, büyücüler danışmanlıkta gerçekten çok başarılı olur, diyorlardı. İşverenler eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini sever, diyorlardı. Sektörde daha az insan ölür, diyorlardı.

Bu aforizmaları dile getirenler, altın yumurtlayan tavuğu çoktan yakalamış, bundan böyle asla öğrencilerinin halen göğüs germek zorunda kaldığı dehşetlerle karşılaşmayacaklarını bilmenin rahatlığı içinde olan kadrolu profesörlerdi. "Sektörde bir işe girdi," derlerdi; sanki "sektör" burada yaşlı ve hasta köpeklerin gönderildiği bir çiftliği ifade eden bir örtmeceymiş gibi. Bir de bunu öyle yumuşak, öyle üstten bakan bir tonlamayla söylerlerdi ki asıl düşündükleri şeyi açıkça ele verirlerdi: Alternatif akademi başarısızlık demekti. Ticari kaygılardan arınmış, düşünsel bir varoluş, yaşanmaya değer tek hayattı.

Elbette kişinin neden en başta böyle bir saçmalığın içine gönüllü olarak girdiğini sorgulamak mümkündü. Ama burada akademisyenlerin düşünce tarzı, farkında olsalar da olmasalar da büyük ölçüde Pascal'ın Bahsi'ne benzerdi. Pascal'ın Bahsi'ne göre, kişi Tanrı'nın var olduğuna inanmayı ya da inanmamayı seçebilirdi ama Tanrı'ya inanmamayı seçip o varmış gibi yaşamazsa, cennetin sonsuz mucizelerini kaçırdı. Benzer şekilde, kişi iş piyasasının lehine işleyeceğine inanmayı da seçebilirdi inanmamayı da; ne var ki yanlış bahse oynayıp bu döngünün dışında kalırsa, Düşünsel Varoluş'un sonsuz mucizelerini kaçırmış olurdu. Cennet konusunda olduğu gibi, Alice'in kuşağından hiç kimse bu Mucizevi Düşünsel Varoluş'u henüz deneyimlememişti ama bütün hocaları bunun mümkün olduğuna onları temin ediyordu ve böylece herkes usulca yola devam ediyordu.

Ayrıca Alice, Cambridge'de analitik büyü doktora programına kaydolmadan önce, Profesör Jacob Grimes'in herkesin ilk

danışman tercihi olmadığını da biliyordu. Cornell'deki lisans programı danışmanı, nazik ama genç bir akademisyen olan Dr. Mills, Alice ona ilk kez listeyi sunduğunda konuya şüpheyle yaklaşmıştı.

"Yurtdışına gitmekte çok kararlı görünüyorsun," demişti.

"Şey, burada bütün komünistleri kovdular."

"Doğru," demişti Dr. Mills. "Yine de ben olsam Fransa'ya gideceğime İngiltere'ye giderdim. Grimes dışında her şey uygun görünüyor."

"Kendisi dilbilimsel büyü alanında dünyanın en iyisi," demişti Alice.

"Ah, çalışmaları harika," diye karşılık vermişti Dr. Mills. "Bunu kimse sorgulamıyor. Sadece asistanlarının, ah, pek mutlu olmadıkları söyleniyor."

"Bu da ne demek?"

"Şey, öncelikle Grimes onlara epey sert davranıyor. Öğrenciler çabucak tükeniyorlar. Grimes'in iyi bir mezun etme oranı da yok."

"Ne kadar kötü?"

"Tahminimce öğrencilerinin yarısı eğitimlerini tamamlamıyorlar."

O zamana kadar nazik ve yardımsever profesörlerle karşılaşma şansına erişen Alice, bir danışmanın ne kadar kötü olabileceğini bilmiyordu. O zamanlar bir öğrenci bir profesörle anlaşamıyorsa, bunun öğrencinin suçu olduğunu düşünüyordu. Eğitimi *tamamlayan* grupta olacağından emindi.

"Ama alanındaki en iyi kişiyle çalışmak istiyorum," demişti.

"Bir işe girmek istiyorum."

Dr. Mills bunu anlayabiliyordu. Büyücülük alanında iyi işler bulmak giderek zorlaşıyordu. Olmayacak hayaller peşinde koşan her lisans öğrencisi büyücü olmak istiyordu ama piyasa hiç de iyi durumda değildi. Atlantik'in her iki tarafında da muhafazakârlar yıllardır yönetimdeydi ve bu da üniversiteler için kesintiler, küçülen bölümler, kaybolan fırsatlar demektir.

Çoğu okul, araştırmacılarının faydalı, kârlı ya da hiç değilse bir sonraki nükleer silaha benzeyen bir şey üretmektense önemsiz ve ezoterik konularla ilgilenmeyi tercih ettiğini fark edince büyücülere kadro vermeyi bırakmıştı. Bu, teknolojik devrimlerin çağıydı; kuantum fizığının, üçten fazla kanalı olan kablolu televizyonların ve kişisel bilgisayarların çağı. Büyü geride kalmıştı. Büyü ancak akşam yemeği partileri içindi. Büyü, karnı doyurmazdı.

Gelgelelim akademi olmadan büyü diye bir şey olmazdı. Tebeşiri, hece cetvellerini, pentagram arşivlerini üniversiteler sağlardı. Akademik dergileri onlar yayımlardı ve bu dergiler hangi büyülerin geçerli, hangilerinin geçersiz olduğunu belirlerdi. Elbette alaylı cadılar da vardı; bunlar genellikle doktora programından atılmış öğrenciler, yalnızca yüksek lisans yapabilenler ya da lisansüstü eğitime hiç kabul edilmemiş mezunlardı. Tamamen kaynaklardan yoksun sayılmazlardı; çoğu kendi tebeşirini bulur, amatör konferanslar düzenler, yaptıkları parlak keşifleri düşük puanlı dergilerde yayımlardı. Üstelik, bu keşiflerin bazıları gerçekten ilgi çekiciydi. Bu aslında herkesin bildiği bir sırdı: Bazen alaylı cadılar, kadrolu profesörlerin hayal bile edemeyeceği şeyler keşfedebiliyordu. Ama hiçbir *Arcana* dergisinde yayımlanmayacaktı, dolayısıyla hiçbirinin itibarı yoktu.

Dr. Mills, "Sana elimden gelen en iyi tavsiye mektubunu yazacağım," demişti. "Başvuracağın her yerde şansın yüksek; yerinde olsaydım moralimi yüksek tutardım. Ama dikkatli ol, Alice. Bu aşamada önemli olan tek şey kabul edilmekmiş gibi gelebilir. Unutma, mesele sadece danışmanın onayı değil; daha büyük şeyler söz konusu. Ve hayatta büyüden başka şeyler de var."

Kadroya girmek üzere olan, tuzu kuru bir adamın tavsiyesi işte, diye düşünmüştü Alice. Bu sözleri "kendini akıllı sanan yetişkinlerin klişeleri" arasına kaldırmış ve derhal unutmuştu.

Cambridge'de uyarılar artarak devam etti. Büyü alanında çalışmayan doktora öğrencileri bile Alice, Grimes'la çalışmak için burada olduğunu açıkladığında ona anlayışlı bakışlar attılar.

Diğer fakülte üyeleri ise iyi olup olmadığını sormak için özel olarak yanına geldiler. Tabii bir de Profesör Grimes'in diğer tek kadın öğrencisi Olivia Kincaid vardı. Olivia ilk yılında sürekli ağlıyor gibi görünen, şişkin yüzlü bir kızdı ama ikinci yılında garip bir şekilde ortalarda görünmedi. Alice üçüncü yılına geldiğinde Olivia'nın mezun olması gerekiyordu ama hâlâ derslere devam etmesi tuhaftı.

Tanıştıkları gece, bardaklar dolusu bira eşliğinde Olivia ona hiç çekinmeden, "O bir canavar," demişti. "Resmen bir sosyopat."

Alice, "Nasıl yani?" diye sormuştu.

Olivia üstü kapalı ve dramatik bir şekilde, "Zaten yakında öğrenirsin," demişti ve Alice de onu bir drama kraliçesi olarak damgalamıştı.

Olivia dördüncü yılında hastalık izni almış, üç hafta boyunca derslere girmek üzere geri dönmüş ve hemen ardından ortadan kaybolmuştu. Bölümdeki hiç kimse ondan bir daha haber alamamıştı.

Alice danışmanının kim olduğunu söyleyince diğer öğrenciler irkiliyorlardı ve Alice onların korkularını, hâinden memnun bir heyecanla izliyordu. Asla itiraf etmese bile tehlikeli biriyle çalışma fikri onu heyecanlandırıyordu. Alice yüksek öğrenim hayatını parlayarak, öğretmenlerin gözdesi olarak ve başkalarının başarısız olduğu yerlerde mucizevi şekilde başarılı olarak geçirmişti. Danışmanının başkalarına karşı sert, sabırsız, hatta zalim olabileceği düşüncesinden keyif alıyordu çünkü bu, onun kendisine gösterdiği ilgiyi daha da değerli kılıyordu. Kaidenin istisnası olmak hoşuna gidiyordu. Gözde öğrenci kendisi olduğu sürece iltimasçılığın bir zararı yoktu.

Bununla birlikte, zaten Profesör Grimes'in zalimliği rasgele değildi. Sadece onun saygısını kazanmak için yeterince çabalamak, uykusuz geceleri göze almak, onun imkânsız standartlarının tamamını karşılamak gerekiyordu. Bu da anlaşılabilirdi. Akademinin işleyişi böyle değil miydi? Her rekabetçi sektörün işleyişi böyle değil miydi? En iyi öğrenciler en iyi işleri alırdı.

Alice lisansüstü kariyerinin büyük bir bölümünde Profesör Grimes'i gerekli bir sınav olarak görmüştü. Kişiyi öldürmeyen şey onu güçlendirirdi – ya da en azından ona daha kalın bir kabuk kazandırırdı. Hayatının büyük bir kısmı boyunca sınıf birincisi olmuştu ve doktora eğitiminin farklı olması için hiçbir sebep görmüyordu. Sadece üç yılı kalmıştı; sonra iki, sonra bir... Sadece uykusunu göz ardı edip derin bir nefes almalı, her günü atlatmalı, tüm rahatsız edici gerçekleri görmezden gelmeli, diplomasını alıp özgür olana kadar dayanmalıydı.

Üstelik neredeyse başarmıştı. İşte bu yüzden bütün bu karmaşa daha da sinir bozucuydu. Yüzmüş yüzmüş kuyruğuna gelmişti. Kimsenin yapabileceğine inanmadığı şeyi başarmasına, ödülleri tatmasına ramak kalmıştı. Keşke biraz daha dayanabilseydi. O kadar ama o kadar yaklaşmıştı ki.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alice göğsünün üzerinde Peter'ın kolunu hissederek uyandı.

Durumu kavrayınca, kolunu üzerinden atmadan önce bir süre öylece yatıp düşündü. Bu berbat bir his değildi. Cehennem geceleri fazlasıyla soğuk oluyordu ve Peter'ın yaydığı sıcaklık gerçekten hoştu. Alice onun ne kadar sıcak olabildiğini unutmuştu; resmen fırın gibiydi. Boynundaki tutulmayı rahatlatmak için hafifçe kıpırdandı ve olduğu yerde biraz daha yatmaya karar verdi. Gerçekten çok rahattı. Güneş henüz doğmamıştı. Sessizce uyuyan Peter, uyanık ve konuştuğu zamanki kadar sinir bozucu değildi. Ayrıca Alice uzun zamandır ilk defa stresten öğürerek uyanmamıştı. Sorunun büyüklüğü, çelişkili raporların karmaşası, çözümlenmeyi bekleyen sayısız parşömen yığını ve zamanın azaldığını hissettiren o baskı hissi. Hepsi sona ermişti. Araştırması meyvesini vermiş, planı işe yaramıştı; Alice cehenneme ulaşmıştı. Şimdi tek yapması gereken hayatta kalmaktı.

Uyluğuna sert bir şey baskı yaptı.

“Tanrım!”

Alice battaniyeyi üzerlerinden atarak hızla uzaklaştı. Peter panik içinde uyanarak, “Ne? Ne oldu?” diye sordu. Sonra kucağına baktı ve tiz bir çığlık attı. “Kahretsin... Çok özür dilerim...”

“Sorun değil.” Alice'in yanakları yanıyordu. Eliyle kendini

yelpazelemek istiyordu ama bu yalnızca panik olmuş bir Viktorya kadını gibi görünmesine neden olurdu, bu yüzden avuçlarını yanaklarına bastırdı. Şakaklarına sersemletici bir ağrı saplandı. Peter oturup iki eliyle kasığını kapattı ve bu durumu daha da kötüleştirdi çünkü orasına dikkat çekiyordu ve artık bu konu hakkında konuşmadan edemezlerdi. "Sorun değil, lütfen sadece..."

"Üzerinde kontrol sahibi değiliz," dedi Peter. "Yani biz erkekler. Bazen, mesela uykudayken oluveriyor. Öyle bir niyetim yoktu, yani çok üzgünüm, gerçekten..."

Alice avuçlarını yanaklarından aşağıya kaydırды. Keşke derisini eritip kafatasından ayırabilseydi. "Dert etme."

"Senden dolayı değil," dedi Peter. "Gerçekten, cinsel bir şey bile değil. Yani sadece bir içgüdü..."

Alice'in Freud seminerlerini baştan sona dinleyen beyni, *İçgüdüler çoğunlukla cinseldir*, diye fısıldadı ama bu düşünceyi kendine sakladı. "Evet, farkındayım."

"Seni o şekilde düşünmüyorum. Gerçekten. Hiç aklımdan..."

"Eminim." Onu yumruklamak için büyük bir istek duydu ama bundan da beter olanı, olabildiğince yüksek sesle haykırma arzusuydu. İkisi de uygun gelmeyince yüzünü avuçlarına gömerek boğuk bir inilti çıkarmakla yetindi. "Erkek anatomisinin nasıl çalıştığını biliyorum, Murdoch. Lütfen. Sorun değil."

"Sana asla bilerek saygısızlık etmem." Peter ağlayacakmış gibi görünüyordu. "Asla, asla..."

Alice, "Kes şunu," diyerek nefes verdi. "Lütfen, sadece... Sadece kahvaltı edebilir miyiz?"

"Evet, kahvaltı." Peter alüminyum folyoya sarılı Lembas Ekmeği'ne uzandı, paketi yanlış ucundan tuttu ve içindekiler gri kumların üzerine saçıldı. Çaresizce düşürdüğü parçalara baktı.

"Sorun değil," dedi Alice yutkunarak. "Biraz benimkinden al."

Karşı karşıya oturdular ve fazlaca göz kırptırıp hiçbir şey söylemeden lokmalarını çiğnediler. Tekdüze çöl düzlüğünde bakacak hiçbir şey yoktu. Bu yüzden Alice, Peter'ın bakışlarından kaçınmak istiyorsa yalnızca boşluğa bakabilirdi ancak bunu belli etmeden yapamazdı. Bu nedenle Lembas Ekmeği'ne odaklandı. Karton gibiydi. Hımm.

Dayanılmaz bir sabahtı.

Alice nedense bu yolculuğun gündelik zorlukları üzerinde pek durmamıştı. Yanında bir başkası olunca temel ihtiyaçlarını nasıl gidereceğini düşünmediği gibi günlük hijyenini nasıl sağlayacağına da kafa yormamıştı. Sessizce eşyalarını toplayıp ihtiyaçlarını gördüler. Peter işedi, Alice ise öteki şeyi yaptı ve ardından utangaç bir kedi gibi üzerini kumla örttü. Bedenli bir varlık olmanın zorluklarını düşündü. Gölgelepek çok açıdan daha iyi durumdalardı.

Sonunda Peter sessizliği bozdu. "Belki... Belki de yolumuzun geri kalanı boyunca bir seyir haritası çıkarmalıyız."

"Hı?"

"Yani cehennemin haritasını."

"Ah, evet, tamam."

Peter sırt çantasından bir defter çıkardı ve sayfaları çevirmeye başladı. "Açıkçası bu kadar ilerlemeyi beklemiyordum. Tüm kalbimle Grimes'in o çayırlarda olacağını ummuştum."

"Ben de öyle." Alice kucağındaki kırıntıları silkeledikten sonra sırt çantasından kendi notlarını aldı. "Ama bende birkaç tane önceden çizilmiş harita var..."

"Bende de." Peter defterini ters çevirip ona gösterdi. "Önce Arzu Katı'na gidelim mi?"

"Arzu İkinci Kat."

"Evet ama herhalde ilk katı atlayabiliriz, öyle değil mi?"

"Bunu nasıl yapacağımız konusunda hiçbir fikrim yok." Alice kaşlarını çatarak Peter'ın notlarına baktı. Peter'ın cehennem haritası tuhaf bir şekilde pizzaya benziyordu. Hatta bir anüse. Merkezdeki bir noktayı kırmızıyla çember içine almıştı. Bu

noktanın etrafında her yöne doğru dallanıp budaklanan katlar ve her yönü gösteren oklar vardı. Alice, "Bu harita hangi kaynağı baz alıyor?" diye sordu.

"Orpheus haritasını," dedi Peter. "Penhaligon'un yeni başkısını. Bütün katların kesiştiği merkezi bulmamız gerekiyor... Dağ gibi yüksek bir şey arıyoruz. Deyim yerindeyse Sumeru Tahtı'nı. Sonra da sırayla dolaşarak zaman kaybetmek yerine doğrudan gitmemiz gereken kata gideriz."

"Ah, Murdoch, o harita tam bir saçmalık."

"Ne demek istiyorsun? Herkes Orpheus'tan alıntı yapıyor."

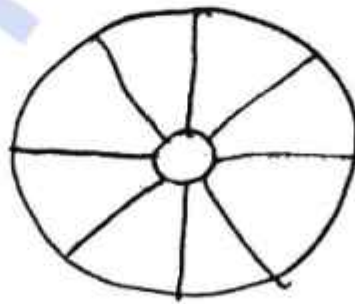
"Orpheus yaşadığı kayıp yüzünden çıldırmıştı," dedi Alice. "Tek motivasyonu Eurydice'e duyduğu özlem."

"Yani?"

"Yani etrafındaki hiçbir şeyi umursamıyordu. Onun bakış açısına göre Eurydice'in bulunduğu yere giden çizgi dümdüzdü çünkü zihnindeki imge buydu. O harita beş para etmez. Keder dolu bir fantaziden ibaret."

Peter hevesini kaybederek defterini indirdi. Ama bu onun takdir edilecek bir özelliği idi; hatalı olduğu kanıtlanınca bir pislik gibi davranmıyordu.

"Peki sence ne yapmalıyız?"

"Ben bileşik kuramdan yanayım." Alice kendi haritalarını açıp gösterdi. "Yani katlar karmik ağırlık derecesine göre sıralanıyor. Önce Gurur, sonra Arzu, ardından Açgözlülük ve böyle devam ediyor. Ama şu konuda bazı görüş ayrılıkları var: Aca-ba bir günah, daha hafif olan diğer günahları da kapsıyor mu?"

Mesela suçun gazapsa, hâliyle gururdan da yargılanman gerekir mi? Açgözlülük, arzuyu da içerir mi? Bütün bu günahlar iç içe geçmiş birer matruşka mı, yoksa bazı katları atlayabilir misin? Yargıçların bunu nasıl ele aldığı bana göre pek net değil. Ama en azından katlar arasında sırayla ilerlemek gerektiği anlaşılıyor. Ve her birinden geçtikten sonra Lethe Nehri'ni aşp Kral Yama'nın tahtına ulaşabiliyorsun."

Alice katların kenarını çevreleyen siyah bir çizgiye dokundu. "Lethe Nehri sekiz katın tamamına dik olarak akıyor ve yeniden doğuş sınırını belirliyor. Yani cehennem pizza gibi dilimlenmiş bir anüse daha az benziyor..."

"Pardon?"

Alice açıklama yapmadan, "Daha ziyade, ne bileyim, bir Möbius şeridine benziyor. Lethe her şeyi sınırlıyor. İşin bitene kadar bu düzlemde hapsoluyorsun. Sonra da ötesine geçiyorsun. Anladın mı?"

Peter çenesini sıvazladı. "Bakabilir miyim?"

"Tabii."

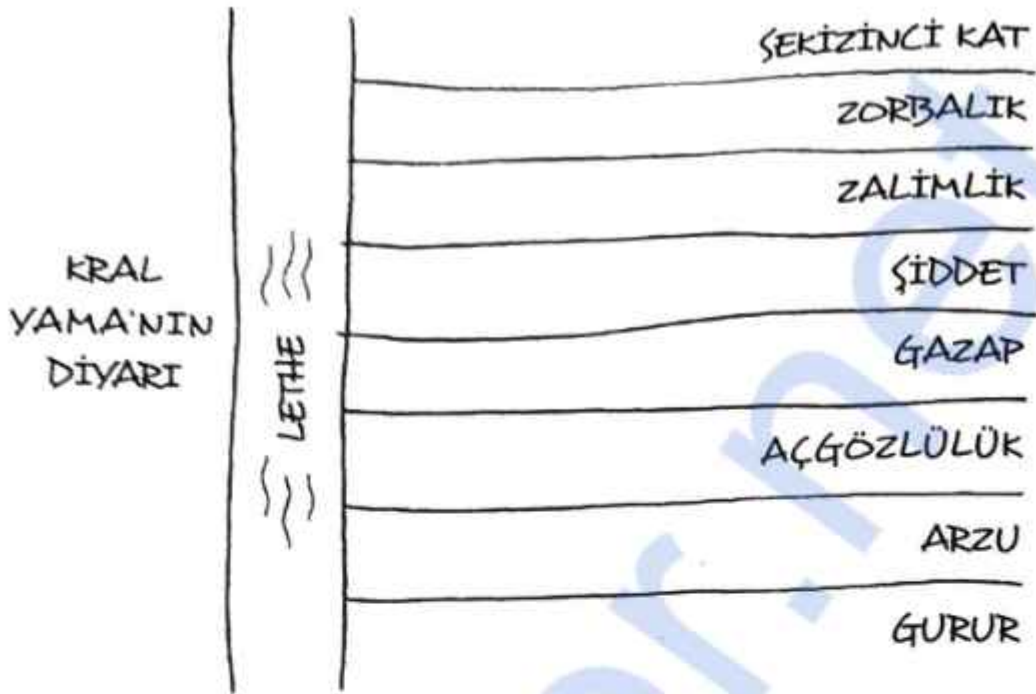
Peter mırıldanarak Alice'in notlarına göz attı. "Tüm bunları nereden buldun?"

"Dunhuang mağarasındaki yazıtlardan."

"Ben Dunhuang mağarası yazıtlarının çevirisini bulamamıştım."

"Zaten çevirisi yok. Sadece Asya dillerinden hiçbirini bilmiyorsun."

"Haklısın." Peter parmağını her sayfada gezdirerek bir süre daha okudu. Alice onun başını sallayarak devam etmesini, alelacele yaptığı karalamaları anlamlandırmasını izlerken tuhaf bir nostaljiye kapıldı. Eskiden laboratuvar da böyle yaparlardı; en çılgın fikirlerini birbirlerine gösterirler, akıl sağlıklarının yerinde olduğuna dair karşılıklı kanıt sunarlardı. Alice, Peter'in zihnini özlemişti. Onunla çalışmak bir paraşüt takmak gibiydi; yaptığı herhangi bir hatayı yakalayacağından emin olabilirdi.

"Sanırım bu mantıklı," dedi Peter sonunda.

"Teşekkür ederim."

Peter, "Ama bu benim haritamla tutarlı," diye devam etti. "Yani cehennemi Öklidyen olmayan bir yapı olarak ele alırsak, bu sadece benim haritamın fazlasıyla basitleştirilmiş bir versiyonu olur."

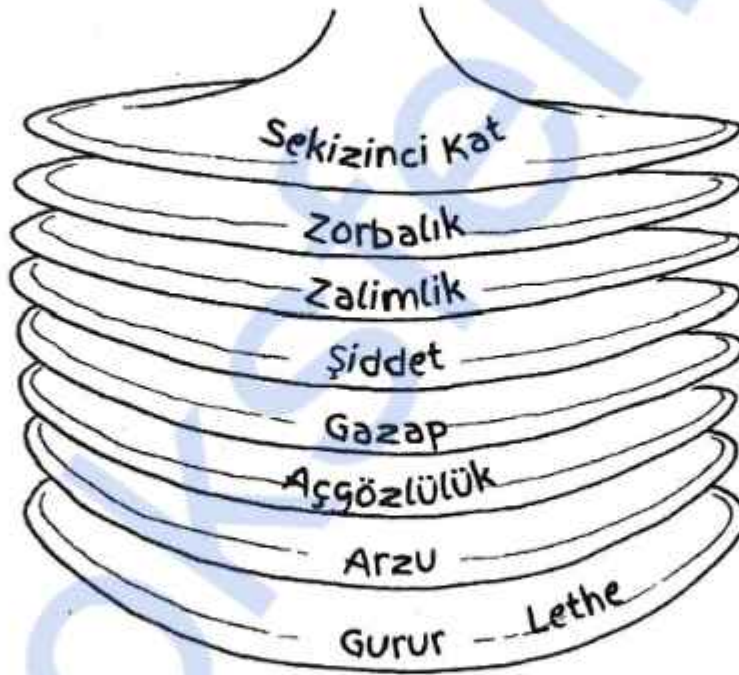
Alice Öklidyen olmayan geometriler hakkında sadece bir derse girmişti ve aklında patates cipslerini ve mercanları hatırlatan pek çok diyagram kalmıştı. "Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Diyelim ki cehennem... Ne demiştin? Pizza gibi dilimlenmiş bir anüse daha az benziyor. Daha çok spiral gibi." Peter neyi kastettiğini göstermek için Alice'in haritasının altına bir diyagram çizdi.

"Diyelim ki hiperbolik bir uzaydayız," dedi. "Öklidyen geometriden paralellik aksiyomunu çıkar ve negatif eğrilikle çalıştığımızı varsay. O zaman katları, dışarıdan bakıldığında sınırlı ama içeriden bakıldığında sonsuzluğa uzanan, bükülmüş bir sūdoküre gibi düşünebiliriz..."

"Ama hiperbolik uzayda *değiliz*," dedi Alice. Hiperbolik uzay hakkında fazla bilgisi yoktu ama en azından bu kadarı açıktı. "Öyle olsaydık *anlardık*, etrafımızda türlü türlü tuhaf mercan desenleri görürdük, böyle düz bir zeminde yürümezdik..."

"Aslında hayır," dedi Peter. "Mesele de bu. İçindeyken elbette düz bir zemin gibi görünecek. Tuhaf mercan desenlerini görüyoruz çünkü biz üçboyutlu varlıklarız ve ikiboyutlu hiperbolik uzayı hayal etmeye çalışıyoruz. Ama dört boyutlu varlıklar *değiliz*, bu yüzden üçboyutlu hiperbolik uzayın tuhaflığını gerçekten göremiyoruz. Eğri çizgiler bize düz görünüyor."

"Ah, kes şunu." Matematik her zaman olduğu gibi Alice'te acil bir ağlama isteği uyandırmıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim, buradaki zirveyi hedefleyebiliriz." Peter spiralin tepesini işaret etti. "Cehennemin merkezini, Sekiz Kat'ı birden tepeden gören noktayı."

"Tabii," dedi Alice. "Eğer öyle bir nokta varsa. Eğer burası hiperbolik uzaysa. Bunu bilmiyoruz ki."

"Ashında bence biliyoruz," dedi Peter. "Yani yukarıdan görünen o tuhaf manzaranın başka nasıl bir açıklaması olabilir ki?"

"Ama o bir sūdoküre değildi, sadece bir yeraltı akışıydı."

"Sanmıyorum, Law. Benim yorumuma göre cehennem, geometrik yapısına dair ipuçları veriyor."

Alice ikna olmamıştı. "Benim yorumuma göre de cehennem bizimle kafa buluyor. Bu da gayet mûmkün."

Defterlere baktılar. Bir çıkmaz söz konusuydu. Ortada iki harita vardı ve birini diğerine tercih etmek için hiçbir geçerli sebep yoktu.

"Keşke buradaki ışığın hızını ölçebilseydim," dedi Peter mutsuzca. "Ve bilinen yeraltı evreninin büyüklüğünü."

"Çok yardımcı oldun," dedi Alice. Artık ona göre durum netti: İşe yarayanı seçmeleri gerekecekti. Peter'a bırakırsa, bütün günü geometrik tahminler yürüterek geçirebilirdi. "Bence sırayla ilerlemeliyiz."

Peter homurdandı. "Ama bu çok büyük bir zaman kaybı."

"Varlığı kesin olmayan mitsel bir zirveye tırmanmak da öyle!"

"Zirve bir kısa yol. Bizi daha aşağıdaki her taşın altına bakmaktan kurtarır, her şeyi tek seferde görmemize olanak verir ve sonra... Ne bileyim, belki de bir yere atlarız..."

"Pekâlâ," dedi Alice. "Diyelim ki bu zirve gerçekten var. Nereye atlardın? Sence Grimes hangi günahları işlemiştir?"

Bir sessizlik oldu. Bu sefer Peter'ın verecek bir cevabı yoktu. İkisi de kavrulup kül olan lisans öğrencilerini düşünüyordu, bu ölümler cinayet sayılabilir miydi? Yoksa buradaki günah yalan mıydı? Olivia Kincaid'i, Elspeth Bayes'i ve mezun olamayan tüm öğrencileri akıllarından geçiriyorlardı. Profesör Grimes'in o dillere destan kariyerinde yaptıklarını ve henüz bilmedikleri her şeyi... Alice bir yandan da o soğuk kahkahayı, omuzuna gömülen parmakları, yüzüne vuran sıcak nefesi ve tenindeki yanmayı düşünüyordu.

"Şey," dedi Peter usulca. "Mesele de bu ya."

Bir süre ikisi de konuşmadı. Bu soruyu cevaplamak istemiyorlardı. Konusunu açmak bile istemiyorlardı. Bunu yapmak pek çok itirafı da beraberinde getirecekti. En azından Alice bu itirafları yapmaya hazır değildi.

"Bence tüm katları aramalıyız." Alice kollarını göğsünde kavuşturdu. "Her yeri didik didik edelim."

Peter başka bir şey söylemek istiyormuş gibi görünüyordu. Ama çok geçmeden hevesini kaybetti. "Tamam." Defterleri kapattı. "O zaman elimizi çabuk tutmalıyız. Sadece yedi günümüz var. Yani her kata bir günden az vakit ayırabiliriz."

"Yedi günümüz olduğunu nereden çıkardın? Bendeki süre bunun iki katı."

"Şey, Hekate'nin parşömenleri..."

"Hekate'nin parşömenleri ölümlülerin cehennemde en fazla yedi gün hayatta kalabileceğini söylüyor; bedensel ihtiyaçlar yüzünden," dedi Alice. "Ben bunu katı bir sınırdan çok yiyecek ve suyla ilgili endişeler olarak yorumluyorum."

"İlginç." Peter kaşlarını çatı. "Ben ruhun sınırlılığı olarak yorumlamıştım."

"Eğer ruhun sınırlılığını kastetseydi öyle yazardı," dedi Alice. "Bu Yunancada yerleşmiş bir terim. Sekizinci, onuncu ve on ikinci kitaplarda metinsel kanıtlar var..."

"Tamam, tamam." Peter ellerini havaya kaldırdı. "Haklısın."

"Her neyse, Hekate Lembas Ekmeği veya Tükenmez Matara gibi yenilikleri tahmin edemeyeceğine göre, onun sandığından çok daha uzun süre hayatta kalabileceğimizi biliyoruz," dedi Alice. "20. yüzyıldan önce yiyecekler hakkında fikir belirtmiş hiç kimseyi ciddiye almamalısn."

"Peki, haklısın." Peter düşünceli bir şekilde başını salladı. "Daha önce metinlere hiç bu açıdan bakmamıştım."

"Ne yani, derin okuma yapmadığını mı söylüyorsun?"

"Sadece... Bilmiyorum, yazıldıkları devir, yazarın sosyal çevresi gibi faktörleri hesaba katmamıştım."

"Buna tarihsel bağlama oturtma diyoruz, Murdoch. Yoksa her okuduğunu sorgulamadan doğru mu kabul ediyorsun?"

"Yani, matematiksel olarak tutarlıysa."

"İnanılmaz," dedi Alice. "İşte herkes bu yüzden mantıkçılardan nefret ediyor."

"Bu bir iltifat, Law. Uzmanlık alanına saygı gösteriyorum."

Alice, "Hiç zahmet etme," dese bile göğsünde yersiz bir kıpırtı hissetti. Laboratuvar çalışmaları da böyleydi, diye düşündü. Peter'ın iğnelemeleri, kendi karşılıkları; iki farklı yöntemin çarpışması ve sonunda, her zaman, gerçeğe biraz daha yaklaşan bir uzlaşmayla sonuçlanması. Ah, bu canını yakıyordu, bunu ne kadar özlediğini fark etmemişti. "Bu küçümseyici bir tavır."

Vakit kaybetmeden kampı topladılar ve her şeyi sırt çantalarına taktılar. Alice gerinip ayağa kalkarken irkildi. Tırmanışın kasları ne kadar hırpalayabildiğini unutmuştu. Vücudunun her yeri ağrıyor, adım attığında dizlerinin bağı çözülüyordu. Son birkaç ayda bedenine gerçekten kötü davranmıştı; neredeyse hiç uyumamış, zar zor bir şeyler yemiş, hiç egzersiz yapmamıştı. Cehennemde geriye kalan sınavların fizikselden çok metafiziksel olmasını umuyordu. Keşke birkaç sınav çekmiş olsaydı.

Peter boğazını temizledi. "Bu arada, Law?"

Alice, Peter'ın yüzünün yosun yeşiline döndüğünü fark edince paniğe kapıldı. Peter yutkunmakta zorlanıyormuş gibi görünüyordu.

"Sadece... Sana çok saygı duyduğumu bilmeni istiyorum."

Alice yerin yarılmasını ve ikisini birden yutmasını diledi.

"Ah, yapma."

"Vücut bütünlüğüne de. Ve seni rahatsız edecek herhangi bir şey yaptıysam çok özür dilerim."

"Tanrım, Murdoch, lütfen..."

"Bu yüzden, bence... Yani sanırım bundan böyle battaniyeyi paylaşmasak iyi olacak. Bir şekilde soğuğa katlanırım. Uyku-
tayken serinliği umursamam. Bence insan uyurken her şeye

katlanabilir. Bir de kendini daha güvende hissetmeni sağlayacak bir şey varsa... yani benim yanımdayken..."

"Murdoch." Alice elleriyle yüzünü kapattı. Ne büyük haksızlık, diye düşündü. Sanki onu hiç uyurken görmemişti. Sanki defalarca onun yanına sokulmamıştı; nefes alıp verişleri aynı ritimde derinleşirken, ikisi de yıldızlar ve sayılar hakkında mırıldanır, tahminleri rüyalara karışana dek konuşurlardı. Eskiden her şey ne kadar da kolaydı. Ama şimdi yabancılar gibi mesafe müzakere ediyorlardı. "Kes. Sesini."

Peter susmadı. "İstersen dönüşümlü bile uyuyabiliriz. Sırayla. Sen nasıl rahat edersen... Ah, Tanrım." Peter'ın gözleri kocaman açıldı ve eliyle işaret etti. "Duvar."

Alice arkasına döndü. Kemik yığınları gözlerinin önünde şeffaflaşıyordu. Panikleyerek uzandı ve parmakları kemiklerin içinden geçti; sanki duvar titreşen bir seraptan başka bir şey değilmiş gibi. Bu titreşim görüntü birkaç saniye daha dayandıktan sonra tamamen ortadan kayboldu ve uçsuz bucaksız gri kumlar bir kez daha dört bir yanı kapladı.

Alice, "Hiçbir çıkış yok," diye mırıldandı. Bu, Penhaligon'un incelemesinin açılış epigrafıydı. Bu kısmı ilk kez okuduğunda göz ucuyla bakmış, Penhaligon'un şiir denemelerinden biri olduğunu düşünmüştü. Ama meğerse bu, cehennemin gerçek işleyişinin ta kendisiydi: "Tek çıkış yolu içinden geçmektir."

Teorik olarak mantıklıydı. Bürokratik onaydan geçmiş ruhlar öyle kafalarına estiği gibi tekrar Asfodel Çayırı'na geri dönmemeliydi. Bu tüm hesapları altüst ederdi. Kişi cezalandırılmaktan hoşlanmadığını fark edip öylece Araf'a dönemezdi. Alice bunun böyle olacağını öngörmeliydi ama yine de korkmuştu; geride bıraktıkları yolların silinip gitmesi onu ürkütüyordu. Bu, her şeyi geri dönüşsüz hâle getiriyordu. Ya başarsaklar ya da öleceklerdi.

Ancak duvar kaybolurken bile, yerden gri sis uzantıları fışkırarak etraflarında sorgular gibi girdaplar oluşturdu; sanki duyarlılarmış, sanki onların kim olduklarını ve neden geldik-

lerini anlamak için düşüncelerini ve hislerini dinliyorlarmış gibi etraflarında gezindiler. Sonra bu uzantılar tekrar çıktıkları çatlağa doğru süzüldü, birleşip sarmallar çizdi, bir sihirbazın büyük gösterisinden önce çalan davul misali titrediler, sonra da bir çırpıda açılan perdeler gibi iki yana dağıldılar. *Alın bakalım*, dedi cehennem. *Şuna bir göz atın.*

"Yoksa bu...?" Peter başını kaldırdı ve bakışları turuncu gökyüzüne doğru yükselen bir çan kulesine takıldı. "Bu imkânsız."

Alice, "Cehennem bize uyum sağlıyor," diye mırıldandı. Penhaligon'un cehennem ve zamansallık hakkındaki dağınık ek yazısı, şimdiye kadar ona pek açık gelmemiştir. "Cehennem bir ayna."

Cehennemnin sekiz katı, yaşayanların dünyasını yansıtıyordu. Neredeyse bütün kadim mitolojiler bu ilkede birleşiyordu. Pek çok kadim ritüel, hayatın tüm döngüleri cehennemde de aynen devam ediyormuş gibi icra edilirdi. Yas tutanlar, ölülerinin dillerinin altına geçiş ücretini ödeyebilsinler diye madeni paralar koyardı; onları en sevdikleri hayvanlar ve değerli eşyalarıyla gömerlerdi. Yeni ölmüş bir ruh hayattan koparıldığında sersemberdi. Cehennem tanıdık görünmeliydi, yoksa ruh asla yoluna devam edemezdi.

Bu teori her ne kadar evrensel olarak kabul görmese bile, Dante'nin cehenneminde neden hayatı boyunca tanıdığı tüm şairlerin, sanatçıların ve siyasetçilerin yer aldığını açıklıyordu. Aynı şekilde, Budist cehennem tasvirlerinde neden Çin saraylarındaki bahçeler, havuzlar ve cariyelerle dolu harem daireleri gibi tüm törensel öğelerin yer aldığını da açıklıyordu. Ayrıca bu teori, neden hem Yunan hem de Mezopotamya ahiret vizyonlarının kayıtlar ve terazilerle donanmış, pasaport dairelerinin vatandaşları işlediği gibi sıraya dizilmiş ölüleri işleyen düzenli adalet, bekçi ve muhasebeci sistemlerini içerdiğini açıklıyordu. Günün sonunda, insanlar tanıdıkları bürokrasilerin öngörülebilir düzenini tercih ederlerdi. Birinin günahları, ahlaki evreninin bağlamında anlam kazanırdı; bu evren, sevdiklerinden, idol olarak gördüklerinden,

rakiplerinden ve kurbanlarından oluşurdu. Dante filozofları ve siyasetçileri görmüştü. Aeneas ise geçmiş savaşçıların hayaletlerini. İnsana en çok acıyı bildiği şeyler verirdi. Alice'in tahmin yürütmesi gerekirse, Profesör Grimes'in ahlaki evreni –ona mutluluk veren şeyler, acı veren şeyler ve ona kötülük edebilecek kişiler– Cambridge durağının ötesine uzanmıyordu.

O hâlde belki de cehennemin son derece tanıdık sahneleri içermesini beklemeleri gerekirdi: gotik kuleler, avlu duvarları ve bunların arasından kıvrılarak geçen, yalnızca yayalar ve bisikletliler için yeterince geniş ama arabalar için dar, tek bir taş yol. Böyle yerlere adım attığınızda, neye hizmet ettiklerini daima bilirdiniz. Tasarımın tekdüzeliğinden, tuğla ve taşların tüm binalarda aynı tonlarda oluşundan, tam olarak nerede olduğunuzu anlardınız. Geniş caddelerin ve dükkân tabelalarının, çocuk seslerinin yokluğundan. Sınırı belirleyen kemerli kapılardan. Bunlar ayrılığın habercisi olan efsunlu kapılardı. Sıradan dünya burada sona eriyordu. Buralar ne eğlenceye ne de işe ayrılmıştı. Buralar durmak, düşünmek ve zamanın dışına çıkmak içindi.

“Tanrım,” dedi Peter. “Cehennem bir kampüs.”

REENKARNASYON ÜZERİNE

Tüm Tartarologların hemfikir oldukları bir şey varsa, o da cehennemin ruhları yeniden doğuşa hazırladığıdır.

Cehennemin Sekiz Katı, ebedi ceza alanları değildir. Bir kere, bu çok büyük bir haksızlık olurdu. Hiçbir günah, ne kadar korkunç olursa olsun, sonsuz bir cezayı hak etmez. Bu orantısızlık olur; hesap tutmaz. Üstelik, kâinatın dengeye ihtiyacı vardır. Sokrates'in dediği gibi: "Eğer yaşayanlar öte dünyadan doğsaydı ve sürekli ölseydi, her şeyin ölümle tükenmesini ne engelleyebilirdi?" Ölüme gelince; Hristiyanlar ruhun ölümsüzlüğü konusunda haklılar ama geri kalan her şeyde yanılıyorlar. Pisagorcular, Platoncular, Budistler ve Taocular, Maniheiztler, Caynacılar, Sihler ve Hindular meseleyi daha iyi kavramışlardır. Yaşamak ve ölmek aynı madalyonun iki yüzüdür. Ruhları sürekli bir dünyadan diğerine göç eden varlıklar olarak değerlendirmek, şimdiye kadar yaşamış her şeyin sonsuza dek bir yeraltı mezarında biriktiğini düşünmekten daha mantıklıdır.

1960'larda filozof Michael Huemer, yeniden doğuşun olasılıksal temellere dayanan inandırıcılığını savunmuştur ve günümüzde çoğu akademisyen bu görüşü kabul etmektedir. Huemer'e göre, zamanın sınırsızca geçmişe ve geleceğe uzandığına inanmak için geçerli sebeplerimiz vardır. Eğer zaman sonsuzsa, bizim tekil yaşamımızın tam da bu anda, çizgi üzerindeki bu küçücük noktada gerçekleşme olasılığı neredeyse sıfıra düşer. Dolayısıyla ya zaman sınırlıdır ya da birden fazla yaşam süreriz. Huemer geçmişin sonlu olmadığı olasılığının makul olduğunu savunur; dolayısıyla sonsuz döngü fikrine inanmak için elimizde kayda değer kanıtlar olduğunu öne sürer. Teologlar ve din araştırmacıları bu argümanı pek sevmezler; tıpkı Pascal'ın Bahsi'ni sevmedikleri gibi. Çünkü bu tür

argümanlar, dinlerin binlerce yılda ifade ettiği sonuçlara *matematik* yoluyla kestirmeden ulaşmaya çalışıyormuş gibidir.

Büyücüler buna bayılırlar.

Yeniden doğuş teorileri, Friedrich Nietzsche ve Pisagorcular tarafından desteklenen bengi dönüş teorileriyle güzelce örtüşür. Geniş açıdan bakıldığında bengi dönüş öğretisi, evrendeki olayların tekrar tekrar yaşanmaya yazgılı –ya da mahkûm– olduğunu öne sürer. Çünkü sonsuz bir evrende, sonsuz zaman boyunca var olan enerji ve madde miktarı sonludur; bunların etkileşebileceği kombinasyonlar da aynı şekilde sonlu, sınırlıdır. Başka bir deyişle, varoluşun ebedi kum saati tekrar tekrar çevrilir. Bizler de kum aktıkça yeniden doğarız.

Ne yazık ki akademisyenler arasındaki fikir birliği yalnızca buraya kadardır. Tartarologlar yeniden doğuşun nasıl işlediği konusunda büyük bir anlaşmazlık içindedir. İnsan yeniden doğmadan önce ne kadar beklemelidir? Yeniden doğuş aile içinde mi gerçekleşir; ölmüş büyükanneniz, kızınız olabilir mi? Karmik iyilik ve kötülük zamanla birikir mi? Yani erdemli olanlar giderek daha iyi hayatlar mı yaşar? İnsan, Budistlerin umduğu gibi, yeniden doğuş döngüsünden kaçabilir mi? İnsan ruhları, hayvan bedenlerinde yeniden doğabilir mi? Hatta hayvanların ruhları var mıdır? Yaşamlar arasında anıların silindiğini biliyoruz çünkü geçmiş yaşamına dair güvenilir anıları olan hiç kimse yok. Bunun dışında kesin olarak bildiğimiz çok az şey var.

Kafamızı en çok karıştıran ise ceza meselesi. Ceza hangi amaçla hizmet eder? Bir ıslah mekanizması mıdır? Sadece dersimizi alana kadar mı acı çekeriz? Yoksa misilleme midir? Karmik terazileri dengelemek için göze göz, dişe diş mi yaşamalı; sebep olduğumuz kadar acı mı çekmeliyiz? Bir cinayetin bedelini ödemek için kaynar suyla dolu kazanlarda kaç saat geçirmek gerekir? Ceza, Dante'nin tarif ettiği gibi, karşı ceza biçiminde midir? Yani cezalar günahın doğasından mı doğar ve yanlışın şiirsel zıddını mı temsil eder? Yoksa ceza, Kant'ın teorileştirdiği gibi, çiğnenmiş ilkelere evrenselleştirilmesini mi içerir? Cehennem, Altın Kural'ın büyük metafiziksel tezahürü müdür?

Kesin olarak bildiğimiz tek şey, Yeraltı Dünyası'ndaki ruhların er ya da geç, bir şekilde Kral Yama'nın topraklarına yolculuk ettiğidir; yani Hades, Anubis, Ölüler Kralı, Yeraltı Dünyasının Efendisi, Yaşam ve Ölümün Yargıcı – adına ne dersanız deyin. Büyüdeki birçok kavramda olduğu gibi, Kral Yama da kanıtın varlığından çok yokluğuyla tanımlanır. O, bilmediklerimizin yerine geçen bir kavramdır. Akılcı bir varlık, yeraltı âleminin adil ve hakkaniyetli filozof-kralı olabilir. Öfkeli ve kaprisli bir iblis de olabilir. Ya da algılanamaz bir ilahi varlık olabilir, ki bu çevrelerde genellikle “henüz kimse bu konuda bir şey yayımlamadı” demenin şifreli yolu budur.

Tüm teorilerimize, hikâyelerimize ve mitlerimize rağmen Kral Yama'nın tasarımı tam bir muammadır. Söz konusu mahkemelerde tam olarak ne olup bittiğini ya da neden olduğunu kimse kesin olarak bilmez; özellikle de oralardaki Gölgeleer hiç bilmez. Eğer bu bir sınavsa, kimse nasıl geçileceğini bilmez. Yalnızca bir işken-ceyse, ne kadar süreceği belirsizdir. Kişi başına ne geleceğini kestiremez, hile yapamaz veya kurtuluş için kestirme bir çıkış yolu bulamaz. Lethe'yi geçip yeniden doğarız; cehennem ne zaman hazır olduğumuza karar verirse o zaman. Doğru vakit ne zamansa. İşte o âna dek, hak ettiğimizi yaşarız.

ALTINCI BÖLÜM

Alice o kapının altından geçerken hafif bir heyecan duydu.

Yeni bir kurumda –ilkokulda, ortaokulda, lisede, üniversitede ve nihayet Cambridge’de– yeni bir döneme başlamak ona her zaman mutluluk vermişti. Binaları tanımayı, kütüphaneye erişim sağlamayı, kıyıda köşede çalışacak yerler bulmayı, bölümü ile yurtlar arasındaki kestirme yolları keşfetmeyi severdi. Kuruma yakışan biri olmak hoşuna giderdi. Her yeni kayıtlı birlikte kendini yeniden yaratma, oraya layık olma şansı doğardı. Şimdi de, tehlikeli olduğunu bilse de, Alice buraya ait olmayı içgüdüsel olarak arzuladığını hissediyordu.

Eğer cehennem sadece bir başka kurumsa, o kadar da kötü olamazdı. Üstelik alışveriş merkezleri ve metro istasyonları gibi korkunç yerlerin bulunduğu bir şehir üniversitesi de değildi. Burada insanın göz zevkini bozan çirkin binalar yoktu. Cehennem insanı rahatlatan bir biçimde eskiydi; Eski Dünya’ya ait bir kampüs gibiydi, Amerikan tarzı kırmızı binaların yerine neoklasik solgun tonlar hâkimdi. Elbette ağaçlar ya da çimenlik alanlar yoktu zira burada hiçbir şey büyüyemezdi ama bu da sorun değildi; kum yığınları kendi içinde zarifçe düzenlenmişti. Her şey hesaba katıldığında, şu anki cehennem oldukça hoştu. Hatta etraf bu kadar sessiz olmasaydı, Alice yeryüzüne döndüğünü sanabilirdi.

Buradaki sessizliğin, lisans öğrencilerinin yokluğundan kaynaklandığına karar verdi. Bir üniversiteyi canlı kılan, onların telaş içinde ortalıkta dolanmaları, kendilerini önemli görmeleri ve yeni kazanılmış özgürlükleriydi. Lisans öğrencileri taze kan gibiydi. Sorular sorarlardı. Fikirler öne sürer, fikir bulamadıklarında ise hiç olmazsa sorunları dile getirirlerdi. Onların gürültüsü olmadan kampüs ürkütücü derecede sessizdi. Ama bu bile Alice'i olması gerektiği gibi korkutmuyordu. Zihninde uzun zamandır çok fazla ses vardı. Sessizlik hoşuna gitmişti.

"Haklı olabilirsin," dedi Peter.

"Ne?"

"Cehennem aşamalı olabilir," diye kabul etti. "Gidilecek tek bir yol olabilir."

Peter'ın gördüğünü Alice de gördü. Diğer kampüslerin aksine, burada kesişen yollar ve kestirme geçitler yoktu. Yalnızca tek bir patika vardı ve Alice bu patikayı takip edip nereye çıktığını bulmak istediğinde, kampüsün büyük bir bölümünün bulanıklaştığını fark etti; kampüs elbette oradaydı ama geri plana itilmişti. Detaylı olarak görebildiği tek şey tam karşılarında duran yuvarlak binaydı; birkaç katlıydı, kenarları sütunlarla çevriliydi ve tepesi kubbe şeklinde kıvrılıyordu. Penceresi yoktu, yalnızca kaideler vardı ve her kaidenin üzerinde cüppeli, bilge bir ifade takınmış heykeller yer alıyordu.

Cehennem onlara, *Bir ileri bir geri gidemezsiniz, diyor. Bu sırayı atlayamazsınız. Yalnızca nizamaya göre ilerleyebilirsiniz. Önce Birinci Kat, sonra diğerleri.*

"O hâlde harita kesinleşti," dedi Alice. "Katları teker teker gezeceğiz."

Bunun üzerine binaya doğru yürüdüler ve Birinci Kat'ın, Gurur Katı Büyükleme'nin ağır kapılarını araladılar.

Gurur bir kütüphaneydi.

Doğrusu Gurur Katı'nda, Alice'in bir kütüphanede sevdiği her şey mevcuttu. Soluk mermer karoları, cilalı ahşap rafları,

yüksek tavanları ve eğimli duvarları, belli belirsiz dini imgelerle süslenmiş güzel vitrayları ve geniş sırtlı deri okuma koltukları vardı. Gurur Katı'nda deri ciltli kitaplar ne dayanıksız plastik raflara ne de derme çatma metal iskeletlere dizilmişti; ağır ahşap kitaplıklara yerleştirilmişti. En iyi kütüphaneler, en iyi kiliseler gibiydi: Eskiydi, küf kokuyordu ve sanayileşme öncesine aitti.

Herkes bilirdi ki bir kütüphane ne kadar güzel olursa, içinde yapılan çalışmalar da o kadar iyi olurdu. Güzel kütüphane demek de bağışçılar demekti, destek demekti, en iyi koleksiyonları toplamak için zaman ve kaynak demekti. Daha da önemlisi, güzel kütüphaneler insana belli bir bakış açısı kazandırırdu. Radcliffe Binası'nda ve adı sanı duyulmamış bir atölyede birebir aynı arşivler açılса bile Radcliffe'te daha iyi bir iş ortaya çıkar-
dı. Ortam önemliydi. Kişi, kütüphanenin kendisinden olmasını beklediği düşünüre dönüşürdü. Güzel kütüphaneler şöyle fısıldardı: *Buradan geçen herkes çok önemlidir ve sen de öylesin.*

Alice, *Cehennem bunun gibi bir yere ev sahipliği yapıyorsa, ne kadar kötü olabilir ki?* diye düşündü. Açılan kapılar kitap yığınlarını, her yöne uzanan rafları ve kolları elyazmalarıyla dolup taşan, oradan oraya koşuşturan araştırmacıları gözler önüne serdi. Çılgılık atan, tıslayan ya da derisi yüzülen kimse yoktu. Kitaplar normal görünüyor, normal kokuyordu, hatta başlıkları da normaldi; hepsi İngilizceydi ve ölümle doğrudan ilgili olmayan konular hakkındaydı. Sadece hava tüm üniversite kütüphanelerinde olduğu gibi fazla serindi ama bunun dışında oldukça rahat bir yerdi. Hatta Alice'in zihninde hoş hisler uyandıran, yumuşak ışıklı yeşil banker lambalarından bile vardı. Alice bir an için cehennemin bir halüsinasyon olduğuna, kitap yığınlarının arasında uyuyakaldığına ve şimdi de başladığı noktaya geri döndüğüne dair yoğun bir korkuya kapıldı. Ama sonra rafların arasından geçen Gölgelele gördü. Bedenleri ancak bir kitaba uzanıp sayfalarını çevirdiklerinde somutlaşıyordu.

"Burası beklediğimden daha güzel." Peter etrafına göz attı. "Artık ölümden daha az korkuyorum."

“Ahh!”

Alice’in kalçasına sert bir şey çarptı. İrkildi. Ona çarpan Gölge, kollarında devrilmek üzere olan bir kitap yığınıyla hızlıca yanından geçip gitti.

Alice kalçasını ovaladı. “Özür dilemek yok mu?”

Gölge sabırsızca homurdanarak uzaklaştı.

Böylece Alice Gölge’nin düşündüğü kadar hoşnut olmadıklarını fark etti. Hatta biraz düşmanca davranıyorlardı. İçerilere ilerledikçe Alice mekânda giderek artan, sınav dönemindeki üniversite kütüphanelerini anımsatan gergin ve telaşlı bir enerji hissetmeye başladı. Bitkin, yılmış Gölge’nin içten içe kaynayan öfkesi sanki etrafa sinmişti. Bu tür bir ruh hâli bulaşıcıydı. Alice’in teni huzursuzlukla ürperdi. Rafların arasındayken, öfkeyle mırıldanan seslerin ve kitapların masalara çarpılarak bırakılmasının oluşturduğu bir senfoni işitti. Birisi hapşırıldı ve en az altı kişi birden, “Şışşt!” diye çıkıştı.

Birkaç sıra ileride, bir Gölge elinde büyüteçle büyük, sararmış bir elyazmasının üzerine eğilmişti. Oldukça zararsız görünüyordu, hatta arşivci olabilirdi. Alice cesaretini toplayarak ona, “Neler oluyor?” diye sordu.

Gölge gözlerini kırıştıtırarak ona baktı. “Ne demek istiyorsun?”

“Herkes ne araştırıyor?”

“Ah.” Gölge’nin yüzü asıldı. “Yeni mi öldünüz?”

Alice, “Aslında biz...” diye lafa girdi ama Peter onun sözünü kesti.

“Evet,” dedi. “Buraya yeni geldik ve kafamız çok karışık. Ne için okuyorsunuz?”

Gölge arkasındaki duvarda asılı duran pirinç bir levhayı işaret etti. Üstünde büyük, heybetli harflerle, *İYİLİĞİ TANIMLAYIN* yazıyordu.

Peter, “Anlamıyorum,” dedi.

“Orada yazdığı gibi.” Gölge sabırsızca elini salladı. “Çözümü bulun, sözlü savunmanızı yapın ve geçmenize izin versinler.”

“İyi ama neyin çözümünü?”

“Law, baksana.” Peter masanın üzerindeki metni eline aldı. Alice omuzunun üzerinden baktı. Başlığı “Okuma Önerileri”ydi ve altında yazar listesi vardı. *Immanuel Kant. Jeremy Bentham. Herbert Spencer.* “Ah, bak. Nietzsche.”

Alice ona aldırış etmedi. Gölge’ye, “Geçmek derken neyi kastediyorsun?” diye sordu. “Bizi kim geçiriyor? Bu ne kadar sürüyor?”

“Tanrım,” dedi Gölge. “Öğretmene benzer bir hâlim mi var?”

“Söylesen ne olur ki?”

Gölge ona sırtını döndü ve yüzünü kararlı bir şekilde büyütecine gömdü.

Peter, Alice’i usulca çekiştirerek, “Hadi biraz yürüyelim,” diye önerdi. “Bir kat planı veya belki kütüphane tanrısı olup olmadığına bakarız.”

Huysuz Gölgelelerin etrafında zikzak çizerek labirenti andıran rafların arasında dönüp durduktan sonra nihayet ana lobiye benzeyen bir alana ulaştılar. Raflar dairesel bir çalışma alanının merkezinden çevreye yayılıyordu ve tavandaki açıklıktan görkemli bir ana merdiven görünüyordu. Yukarıya baktılar. Merdivenler uzanıp gidiyordu; her kat, çeşitli pozlarda derin düşüncelere dalmış bronz heykellerle süslenmişti. Kütüphane dışarıdan sonlu gibi görünmüştü –Alice kulenin çatısını gördüğünden emindi– ama içerideyken göz alabildiğine genişliyordu; katlar sarmal şeklinde dönerek gittikçe küçülen bir merkeze doğru yükseliyor, Gölgeleler telaşla dört bir yanda dolanıyordu.

Bütün iyi akademisyenler gibi Alice de bazen sınırsız bir kütüphane, içinde sonsuza dek kaybolabileceği, Borges’in Babil Kütüphanesi’ni andıran bir yer hayal ederdi. Ama şimdi, bu görüntü onu paniğe sevk ediyordu. O kadar uçsuz bucaksızdı ki. Üstelik hiç zamanları yoktu. Duvarın oradaki Gölge, Profesör Grimes’in amacına kilitlenmiş hâlde yol aldığını söylemişti. İlerlemekte kararlıydı ve Grimes bir karar verdiğinde hiçbir sı-

nır tanımazdı. Yeniden doğmadan önce ona ulaşmaları gerekiyordu, oyalanamazlardı.

"Tanrım." Peter da Alice kadar çaresiz görünüyordu. "Acaba birbirimizden ayrılıp teker teker mi arasak?"

"Bu sonsuza kadar sürebilir."

"Ama belki de bir düzen vardır," dedi Peter. "Kronolojik olabilir; yeni gelenler daha altta olabilir."

"Dur biraz." Alice şakaklarını ovaladı. "Sadece... Bana düşünmem için zaman ver."

Gurur, büyükleme, kibir. Güç zehirlenmesi, tanrılara meydan okuma; üstünlük kompleksi, büyükleme zihin. Ziyaretçi kayıtlarının hiçbirinde bir üniversite kütüphanesinden söz edilmediği için Alice birincil ilkelere, felsefi temellere başvurmak zorundaydı. Zihnindeki metinleri, imgeleri, bilimsel eserleri taradı. Gökyüzünü delip geçen İkarus, uzuvları sekize bölünen Arakne... Gurur neydi? Augustinus'a göre ilk günahı; Papa Gregorius'a göre tüm kötülüklerin kaynağıydı. Platon'a göre Birinci Kat, timokratik ruha sahip olanları cezalandırırdı; adaleti, onuru ve güzelliği sevdiğini iddia eden ancak bu değerleri hayata geçirmek için gerekli fedakârlıkları yapmaktan ziyade vitrini korumaya daha çok önem verenleri. Konfüçyüs'e göre Gurur Katı, nesnelerin özlerini değil isimlerini kovalamakla meşgul olan *xiaoren*'leri, küçük insanları barındırırdı. İsim ile nesne arasındaki uyumsuzluk; işte bu, tüm bu teorilerin ortak noktasıydı. Peki, tüm bunların iyiliği tanımlamakla ne ilgisi vardı? İnsan iyiyi nasıl tanımlardı? Alice bunu çözebilirse, o zaman Profesör Grimes'in yolundan gidebilirdi çünkü Grimes bunu ânında kavramış olmalıydı.

Ama Alice düşünmekte çok zorlanıyordu. Bildiklerini anlamlandırmak için elinden geleni yapmaya çalıştığı hâlde düşünceleri ondan uzaklaşıp duruyordu. Kütüphane artık o kadar da kutsal görünmüyordu. Sesler zihnini doldurmaya devam ediyordu –tartışmalar, fısıltılar, tırmalamalar, öksürükler, nefes alıp verişler, kalem tıkırtıları, kalem çizikleri– ve hiçbirini alışıl-

madık bir düzeyde değildi ama hepsi de kulak ardı edilemeyecek kadar *baskındı*; dikkat dağıtacak kadar rahatsız ediciydi. Ayrıca yan raftaki biri sızlanıp duruyor, giderek yükselen, dayanılmaz bir ses çıkarıyordu.

Alice hızla o rafa döndü. "Tanrı aşkına!"

Bu sıska ve uzun bacaklı bir delikanlının Gölge'siydi. Kamburunu çıkarıp dizlerini göğsüne çekerek yerde oturmuş, ileri geri sallanıyordu. Hukuk öğrencisi gibi bir hâli vardı; neden böyle düşündüğünü Alice de bilmiyor, sadece böyle hissediyordu. Belki de sebep delikanlının çenesiydi. Her yanına kitaplar saçılmıştı ve halıda şerit şerit mürekkep lekesi vardı. Alice ile Peter'ı görünce Gölge daha da yüksek sesle feryat etti. "Beni geçirmiyorlar. On yedi kez, tam on yedi kez sınava girdim ama hâlâ beni geçirmiyorlar. O kadar aptalım ki..."

"Ah, hayır, hayır." Alice ona çıkıştığı için üzüldü. Bunun gibi sahnelere aşinaydı ve normalde insanlar üniversite kütüphanesinde sinir krizi geçirdiklerinde onlarla yumuşak bir ses tonuyla konuşmak, masadaki bütün keskin cisimlere el koymak ve onları bir kurabiye yiyip biraz kestirmek üzere göndermek gerekirdi. "Aptal değilsin."

Gölge, "Ama her şeyi yaptım," diyerek hıçkırdı. "Önerilen tüm metinleri okudum. Tanrı aşkına, *Russell* bile okudum." Avucuyla şakağına vurdu. *Devlet*'teki sistemi bile takip ettim. Ah... *matematik* çalıştım!"

Yana kaykıldı ve masanın bacağına çarpınca bir not yığını yere saçıldı. Bunun üzerine Gölge ağıt yakar gibi bir ses çıkararak ellerinin ve dizlerinin üzerinde durdu. "Şimdi de bütün notlarım birbirine karıştı."

Peter notları toplamak üzere çömeldi. "İşte..."

Genç Gölge notları göğsüne bastırdı. "Hepsini renklere göre kodladım," diye feryat etti. "Ama *onların* umurunda değil."

"Werner, lütfen." Daha kısa boylu ve daha yaşlı görünen ikinci bir Gölge telaşla koridordan onlara doğru koştu. Ellerini Werner'ın koltuk altlarına koydu ve homurdanarak onu ayağa

kaldırdı. "Bunu konuşmuştuk. Rafların arasında sinir krizi geçiremezsin."

Werner, "Beni yine geçirmediler," diye hıçkırdı. "Benden nefret ediyorlar."

"Evet, biliyorum." Daha yaşlı olan Gölge, Werner'ın yaklarını okşadı. "Ama lütfen kendini topla. Gürültüyle ilgili şikâyetler geldi."

"Asla çıkamayacağım..."

"Ağlama nöbetleri gizlice geçirilmeli; kütüphane kuralları böyle." Diğer Gölge, Werner'ın sırtını sıvazladı. "Sana bir yer ayırttım. C-56 numaralı çalışma odası. Üçüncü katta. Hadi."

Yüzünü ellerine gömüp ağlamaya devam eden Werner, itaatkâr bir biçimde merdivenlere doğru sendeledi.

"Aferin sana." Diğer Gölge avuçlarını silkeledi, sonra Peter ile Alice'e döndü. "Çok üzgünüm, bir daha olmaz... Ah, siz çok yeni görünüyorsunuz! Şimdi mi geldiniz?"

"Aslında evet," dedi Alice.

Peter, "Çifte intihar," diye ekledi. Alice bunu biraz abartılı buldu ama itiraz etmedi.

"Gerçekten inanılmaz görünüyorsunuz!" Gölge elinin tersiyle Peter'in omuzuna hafifçe dokundu. "Yakanızdaki dikişler... Müthiş. Bunu nasıl başarıyorsunuz?"

"İı," dedi Peter. "Sanırım... gerçekten çabalıyorum..."

"Kesinlikle harika! Buradakilerin tembelliğine inanamazsınız. Yeni gelenlerin çoğu bir yüze bürünme zahmetine bile girmiyor." Gölge dua eder gibi ellerini birleştirip karşılarında yere kadar eğildi. "George Edward Moore. Hizmetinizdeyim."

George, Alice'in şimdiye kadar gördüğü en insanımsı Gölge'ydi; başının üstündeki gri buklelerden deri ayakkabılarının yıpranmış uçlarına kadar her yanı oldukça detaylı ve somuttu. Ömür boyu pipo içenlerin hafif çarpık gülümsemesi vardı yüzünde ve evet, işte oradaydı: Sol elinden bir pipo sarkıyordu. Pipoyu onlara doğru salladı. "Peki ya siz...?"

"Peter Murdoch." İkisi de aynı anda cevap verdiler. "Alice Law"

"Peki nerede okudun, Peter Murdoch?"

"Ah, ben... biz Cambridge'deyiz," dedi Peter. "Bölümümüz..."

"Ah, Cambridge!" Moore, Peter'in elini kavradı ve kuvvetlice sıktı. Alice'e aldırış etmedi. "Bir Cambridge beyefendisi! Ne harika bir haber. Ben de Trinity'de okudum. Gelin, gelin. Size etrafı gezdireyim."

George merdivenlere yöneldi. Alice ona bakınca Peter, *Neden olmasın?* der gibi omuz silkti.

Önlerinde daha iyi bir seçenek yoktu ve Moore hiç de tehlikeli görünmüyordu –zaten Alice kendine George Edward Moore diyen şeytani bir varlık bilmiyordu–, bu yüzden onun peşine düştüler. Moore onlara dönerek gururla birinci katı işaret etti.

"Evet, katlar çalışma alanlarını ve kitap raflarını dönüşümlü olarak içeriyor. Raflar önce yüzyıllara göre kronolojik olarak, ardından da her disiplin içinde alfabetik sırayla düzenlenmiş. Biraz karmaşık olabilir ama MÖ 6. yüzyıldan başlamanızı ve yukarı doğru ilerlemenizi tavsiye ederim." Moore birinci kata göz gezdirerek duraksadı; burası gerçekten de hıncahınç dolu çalışma masalarından ve sonu gelmeyen çalışma odası koridorlarından oluşuyordu. "Yeni ölmüş olmanız nedeniyle ilk başta biraz sarsıcı gelecektir ama burada ne tuvalet var ne de mutfak. Kimsenin uyumaya ya da yemek yemeye ihtiyacı yok. Tüm zamanlarını işlerine adanmakta özgürler."

Peter, "İyiliği tanımlamak için," diye katkıda bulundu.

"Çok doğru. Levhalar bize öyle diyor. Buranın tek kuralı, iyiliğin anlamını bulmaktır. Birisi hoşuna giden bir tanım bulduğunda sözlü savunmasını yapmak üzere sahile gider. Eğer geçerlerse, devam ederler. Kalırlarsa da... şey, zavallı Werner'ı gördünüz." Moore çalışıp didinen düzinelerce Gölge'ye doğru başını salladı. "Çoğu yıllardır uğraşıyor. Bakın, nasıl uğraşıyorlar."

Alice'in içinden onlara katılmak geldi. Proje çok ilginç geldiği için değil –aslında kulağa fazlasıyla muğlak ve biraz sinir bozucu geliyordu– basit, tanımlanmış bir iş üstlenmenin ve

bunu gayretle sürdürmenin keyfi yüzünden. Gölgelelerin bu kadar çalışkan ve amaçlarına bağlı görünmeleri erdemli bir durumdu. Böyle araştırmalarla meşgul olmak her zaman iyiydi. Aristoteles'in dediği gibi, mutlak mutluluk bir tür çalışmaydı.

"Ama bu o kadar da zor görünmüyor," dedi Peter.

"O senin düşüncen."

"Ama yani bu sadece... iyi şeyler değil mi işte?"

"Ah," dedi Moore. "Ama bu totoloji."

"O zaman mutluluk diyelim," dedi Peter. "Ve adalet. Nezaket ve..."

"Sadece eşanlamlı kavramları sayıyorsun."

"Ama bunların hepsi iyiliğin parçaları değil mi?"

"Ah, yani mutlak bir liste mi var? Peki listende başka neler mevcut? Bana listenin kapsamlı, net bir şekilde tanımlanmış versiyonunu verebilir misin?"

Peter duraksadı. "Anlıyorum."

"Düşündüğünden daha zor." Moore gülümsedi. "Herkes zaten cevabı bildiğine inanarak geliyor ve literatüre dönmeden önce pek çok kez başarısız oluyorlar. Çok ciddi vakalar ise hiçbir ilerleme kaydetmiyorlar ve sonunda bronzlaşıyorlar..."

Peter, "Bronzlaşıyorlar mı?" diye sordu.

"Korkunç bir illet. Ayaklarda başlar, hareket edemezsin ve olduğun yerde çakılıp kalırsın. Bu gerçekleştiğinde onları heykel kaidelerine taşıyoruz. Bakın, işte Newton."

O sırada bir kaideye yaslanan Alice irkilip uzaklaştı. "Bu heykeller insan mı?"

"Evet, tabii ki. Her biri." Moore parmak eklemlerini üzerinde *Galileo* yazan bir kaideye vurdu. Sonra ikinci kata doğru ilerledi. "Gerçi uyanıyorlar ama kimbilir ne zaman. Aramızda kalsın ama sanırım orada olmak hoşlarına gidiyor; çalışmaya ara vermiş oluyorlar ve herkes onlara hayranlık duyuyor."

"Peki sen neden bu kattasın?" diye sordu Alice. "Yani etraf-taki herkes neden burada?"

"Sorma! Bunu sormamalısın; öğrenmen gereken ilk kural

bu. Bu büyük bir kabalık olarak görülür." Moore sesini sır verir gibi alçaltarak fısıldadı. "Gerçi elbette ortalıkta dolaşan dedikodular var. İnsanların dikkati dağılıyor ve transkriptlerini herkesin görebileceği yerlerde bırakıyorlar." Bir Gölge'yi işaret etti. "Mesela şuradaki adam herkese Oxford'da ders verdiğini söylemişti; oysa Oxford Brookes'ta ders veriyormuş."

"Bu, Gurur Katı'na düşmek için yeterli mi?"

"Ah, evet. Buraya kimlerin geldiğine inanamazsınız." Yürürlerken Moore işaret etmeye devam etti. "Şuradaki de kendi çalışmalarına atıf yapılmadığı sürece başvuruları reddediyordu."

"Şuradaki Goethe hakkında seksen iki tane sunum yaptı."

"Şuradaki Dartmouth'un Sarmaşık Ligi'nde olduğunu hatırlatmaktan keyif alıyor."

"Şuradakiler ise... yaratıcı yazarlık öğrencileri." Bunu sekiz Gölge'nin bulunduğu bir çalışma odasına istinaden söylemişti; hepsi sessizce, ters ters birbirlerine bakıyordu. "Niyeyse hep grup hâlinde geliyorlar. Nedenini anlayamıyorum."

Başka bir çalışma odasının önünden geçtiler; içeride bir Gölge, diğerine yüksek sesle bir şeyler anlatıyordu: "...elbette, bu tümüyle *Derridacı* bir mesele ve bu beni rahatsız ediyor çünkü Derrida'nın *dışkıya* olan saplantısı beni huzursuz ediyor. Derrida'yı bir konferansta konuşurken izlediğimi biliyor muydun? Herkesin konuştuğu tek şey onun LSD alıp duvarlara *dışkı* sürdüğüydü."

"Kıta Avrupası filozofları." Moore omuz silkti. "Burada düzinelercesi var."

Döne döne katları çıkarlarken ufak tefek günahlar geçidi devam ediyordu. Moore diğer sakinlerin ahlaki çöküşünü açıklamaktan büyük keyif alıyor gibiydi; fısıldayarak konuşsa da sesi katlara yayılıyor, zaman zaman öfkeli bakışları üzerine çekiyordu. "Bakın, şuradaki kendi kendine kişisel gelişim ve verimlilik kitapları yazıp yayımlamış."

"Kendine komünist diyor ama *Das Kapital*'i okumamış."

"Gösteriş olsun diye Pi sayısını ezberden okur."

"Sorudan çok yorumu var.

"Birinci tekil şahısla yazılmış ödevleri kabul etmezdi.

"Sınav kâğıtlarını özellikle çok ses çıkararak çevirirdi.

"Hâlâ insanlara üniversiteye giriş sınavında kaç aldıklarını soruyor.

"Hâlâ insanlara kendi üniversiteye giriş puanını söylüyor.

"Karısının kendisine *Doktor* diye hitap etmesini isterdi. Bu arada alanı da ortaçağ çalışmaları.

"Bakın, şuradaki Boston'da okula gittiğini söyleyip duruyor ve herkesin ne demek istediğini anlamasını bekliyor. Her bir kaç yılda bir diğer Gölgeleler ona karşı birleşerek önüne set çekerler ve onu rafların arkasına hapsederler."

Kitaplarla dolup taşan bir dizi odanın önünden geçtiler. Moore, "Kitap istifçileri," diye açıkladı.

"İnsan neden bir kütüphanede kitap istifler ki?"

"Onları bulduğunu kanıtlamak için," dedi Moore. "Onlardan *haberdar* olduğunu göstermek için. Onlara yakın olduğunu ispat etmek için. Ama onları okumak; o kadarı çok fazla."

Alice bu noktada Profesör Grimes'in Gurur Katı'na mahkûm edilmiş olamayacağına karar vermişti. Hatta bu dedikoducu, ufak tefek adamın Grimes'ı buradaki poz kesen sahtekârlarla aynı kefeye koyduğunu düşünmek biraz içerlemesine sebep oldu. Evet, Profesör Grimes bazen çok kaba olabilirdi; evet, Kraliyet Akademisi'ndeki herkes arkasından kibirli olduğunu söylüyordu; evet, lisans öğrencilerini ağlatmayı alışkanlık hâline getirmişti. Ama onun kuşağındaki tüm büyük düşünürler biraz hırçın değil miydi? Grimes hırçın olmaya hak kazanmamış mıydı? Aristoteles'in haklı gurur ile yersiz gururu birbirinden ayırdığını hatırladı. Değerli bir insan, başarıları gerçekten kendisine aitse onlarla övünebilirdi. Profesör Grimes'a yöneltilebilecek tek suçlama konumuna –ki bu yüksek bir konumdu– uygun şekilde davranmasıydı ve Alice'e göre bu, insanın kendisine Marksist demesi kadar vahim değildi.

Her neyse, Profesör Grimes gösteriş yapmaktan nefret eder-

di. Alice bunu biliyordu çünkü bir keresinde kendisi de rekabetin verdiği heyecana kapılmıştı. İlk konferansında –Oxford ve Londra’dan gelen öğrencilerle geçirilen, herkesin burs miktarlarını, araştırma bütçelerini ve kimin nerede makale yayımladığını karşılaştırdığı baş döndürücü bir kokteyl gecesinden sonra– otelin lobisinde Profesör Grimes’in yanına gitmiş ve üstünlük sarhoşluğuyla böbürlenerek, “İnanabiliyor musunuz, Imperial’da *seminer* dersi bile yokmuş!” demişti. Onun da güleceğini, birlikte bu küçümsemeyi paylaşabileceklerini sanmıştı. Ama Grimes ona öyle yakıcı bir küçümsemeyle bakmıştı ki. “Aptalca oyunlar oynama, Law,” demişti.

Peter da oradaydı, sıırtmıştı. Sonra da Alice bütün geceyi utançtan yüzü kıpkırmızı geçirmişti.

Öğrenmeye değer bir dersti. O hatayı bir daha tekrarlamamıştı. Övünecek kayda değer bir şeyi olmayanlar, en çok övünenlerdi. Sessiz kalmak ve gevezelik eden kalabalığı görmezden gelmek: Gerçekten gurur duyulacak bir şeye sahip olduğunuzun kanıtı buydu.

Alice, Peter’la konuşabilmek için bilerek geride kaldı. Moore bunu fark etmedi. Psikanalistler hakkında atıp tutarken kollarını o kadar hararetle sallıyordu ki, Alice ve Peter hemen arkasında olsalardı Moore yüzlerine bir tane patlatabilirdi.

“O burada değil,” diye mırıldandı. “Hadi gidelim.”

“Nasıl yani?”

“Bu tam bir zaman kaybı.” Alice’in sinir bozukluğu artarak aciliyet hissine dönüşmüştü. Burada geçirilen her dakika, Profesör Grimes’ı cehennemin derinliklerine itiyordu. “Ayrıca Moore’un dediğine göre yıllardır Cambridge’den gelen olmamış, biz ilkmiz. Grimes buraya gelseydi onunla tanışırdı...”

“Şey, belki de yolları kesişmemiştir.”

“O zaman Moore’u ekelim ve kendi başımıza aramaya koyulalım. Herif tam bir soytarı...”

“O kadar da kötü değil.”

“Boşboğazın teki!”

"O karşılaştıklarımız içinde bize bir şeyler anlatan ilk Gölge," dedi Peter. "Cehennemin işleyişi hakkında hiçbir fikrimiz yok, Law. Başka ipucumuz yok."

"Aha!" İlerideki Moore arkasına döndü ve hevesle elini salladı. Bir kapıyı işaret etti. "İşte geldik. Ofisim. İçeri gelin."

Alice daha önce Moore'un kine benzeyen pek çok ofis görmüştü. Bunlar yozlaşmanın kol gezdiği, kadro almak için sadece bölüm başkanıyla arkadaşlık etmenin yeterli olduğu dönemlerde kadro alan adamların ofisleriydi. Bu adamlar çalışma alanlarını bir tür kulüp odası gibi görüp yıllarca öyle kullanırlardı; ta ki üniversite onları emeklilik bahanesiyle kapı dışarı edene kadar. Kocaman, dağınık bir masa; porselen çay setleri, Asya ve Afrika seyahatlerinden getirilen hediyelik eşyalar, bir de şu Türk halısı – Alice, Moore'un Yeraltı Dünyası'nda bunu nereden bulduğunu kesinlikle anlamadı. Kitaplar raflardan taşıyordu, yerde ve masanın üzerinde yığınlarca vardı. Alice bunların arasında daha önce bahsi geçen *Kendime Düşünceler*'in bir nüshasının bulunduğunu fark etti. Her duvarda çerçeveli diplomalar asılıydı; bunların nereden alındığını hiç bilmiyordu çünkü cehennemde diploma veren akredite kurumlar olup olmadığından haberi yoktu.

"Lütfen, lütfen." Moore onları içeri soktu. "Burası benim küçük sığınağım. Rahatınıza bakın."

Alice ve Peter usulca kanepenin ucuna otururlarken, Moore telaşla çalışma masasının etrafında dolaşarak, "Misafirlerim olacağını bilseydim..." ve, "Dağınıklık için kusuruma bakmayın," gibi şeyler mırıldanıyordu.

"Buyurun bakalım!" Moore onlara döndü ve bir tütün kutusu uzattı. "İçer misiniz?"

İkisi de başlarını iki yana salladılar. Moore omuz silkerek piposunu doldurdu, yaktı ve büyük bir keyifle içine çekti. Nefesini verdi. Yüzlerine yoğun bir duman çarptı. Peter bu tatsız sürprize, yaşaran gözlerini kırıştıtararak katlanmaya çalıştı. Alice ise öksürdü.

"Pekala!" Moore karşılarına oturdu ve ayaklarını pufa uzattı. "Bir Cambridge beyefendisi. Hangi fakültede olduğunu sorabilir miyim?"

Alice öfkeyle ona bakarken Peter, "St. John's," diye cevap verdi.

"Bir John's delikanlısı!" Moore ellerini çırpı. "Aferin sana! Çok eğleneceğiz."

"Affedersiniz," dedi Alice.

Moore ona aldırış etmedi. "Buralardan geçen son itibarlı adam Durhamlıydı," dedi Peter'a. "Ve evet, belli standartlarım var ama yıllar süren yalnızlıktan sonra, *Durham fena sayılmaz, idare ederiz*, diye düşündüm. Ama adam o kadar sıkıcıydı ki dayanılacak gibi değildi... Paleontologmuş. Sürekli yerleri fırçalayıp duruyordu; ammonit fosilleri arıyormuş. Şimdi beşinci katta bir yerlerde, iyilikle ilgili natüralist bir kuram üzerinde çalışıyor."

Alice daha kararlı bir şekilde tekrar, "Affedersiniz," dedi.

Bu sefer Moore duraksadı ve Alice'e ısrarcı bir sivrisinekmiş gibi ters ters baktı. "Evet?"

"Lütfen anlamama yardımcı olun," dedi Alice. Peter gitmek istemiyorsa, o zaman alabileceği tüm cevapları koparmaya bakacaktı. "Bizi burada tutan şey tam olarak nedir?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Kapıdan çıkıp gittiğimizi farz edelim," dedi Alice. "Yani İkinci Kat'a. Arzu Katı'na. Bizi ne durduracak?"

"Aslında hiçbir şey." Moore, Alice'e aptalmış gibi bakakaldı. "İstediğin yere gidebilirsin ama neden gidesin ki? Sınavı geçene kadar burada kalmalısın. Önce Gurur'dan geçmediysen, seni Arzu'dan geçirmezler."

"Pekâlâ," dedi Alice. "Peki onlar kim?"

"Elbette İlahi Elçiler. Niutou ve Mamian. Öküzbaş ve At-yüz; karmanın dengeleyicileri, Adil Kral Yama'nın sağ ve sol kolları." Moore tüm bunları kutsal bir metni ezbere okuyan bir okul çocuğu gibi arka arkaya sıraladı. "Pek konuşmazlar ama kalbinden geçeni bir bakışta anlarlar. Dilediğin kadar yalvara-

bilirsin ama transkriptinde eksik notlar varsa, bunu mutlaka bilirler. Transkriptinde gurur yazıyorsa, o zaman Gurur'dan geçmek zorundasındır."

"Pardon... transkript mi?"

"Transkriptleriniz yanınızda değil mi?"

Alice duraksadı.

"İn..." Peter numaradan ceplerini yokladı. "Herhalde düştü..."

"Ah, merak etmeyin." Moore elini salladı. "Ortaya çıkarlar, onlara zaman verin. Onları kaybetmek imkânsızdır." Moore başıyla masasında ters çevrilmiş hâlde duran bir kâğıt parçasını işaret etti. "Her neyse, yola devam ettikçe transkriptinize notlar işleniyor. Transkript belli başlı günahlarınızı listeliyor, sonra sırayla ilerlemeniz gerekiyor. Gurur'u geçince Arzu Katı'na çıkıyorsunuz; Arzu'yu geçince Ağgözlülük Katı'na..."

Alice, "Peki ya Gurur Katı'nda işimiz biterse?" diye üsteledi. "Arzu veya Ağgözlülük Katı'nda suçlu değilsek ne olur? Diyelim ki iyiliği tanımladık; bu artık her ne demekse. Niutou ve Mamian o zaman ne yaparlar?"

"Ah. Evet." Moore arkasına yaslandı. "Şey, güya bir gemiyle sizi almaya geliyorlar. Lobideki o büyük kapılar kumsala açılıyor. Kumsalın ötesinde de nehir var. Güya ufukta muazzam bir altın rengi gemi görüyorsunuz. Güya bu gemi karanlık sularda süzülüyor ve kıyıya bir iskele uzatıyor. Sizi orada bekliyorlar. Gemiye binmenize yardım ediyorlar."

"Peki ya sonra?"

"Sonra size Lethe Nehri'nin bizzat Leydi Meng Po tarafından hazırlanan iksirini sunuyorlar." Moore'un gözleri uzaklara daldı. Çarpık gülümsemesi yüzünü terk etti. "Dediklerine göre iksirin tadı karahindibaya, şafaktaki çiy damlalarına benziyor-muş. Iksiri içiyorsunuz. Anılarınız ruhunuzdan siliniyor; şöminenin tozunu alır gibi. Yıldız tozundan ibaret kalıyorsunuz; bir zamanlar olduğunuz gibi. Tertemiz. Sonra Adil Yama'nın huzuruna çıkarılmak üzere gemiye bindiriliyorsunuz; Yeniden Doğuş Kapısı'ndan geçip tekrar o kızıl ölümlü odaya iniyorsunuz; ozların arasında savrulmak üzere. Güya böyleymiş."

Aralarına sessizlik çöktü.

Moore boşluğa bakarak piposunu tüttürdü. Bu sırada biraz şeffaf görünüyordu. Alice boynunun arkasındaki diplomalarını görebiliyordu.

“Yani bunun olduğunu hiç görmediniz mi?” Alice, Moore’un sözlerini ciddiye alabileceğinden emin değildi.

“Ne? Ah, hayır.” Moore kıpırdandı. “Etik dedikleri fazla-
sıyla karmaşık bir mesele. Ustalaşmak neredeyse imkânsız.
Hayır, burada geçirdiğim onca yıldır tek bir ruh bile Lethe’yi
geçme daveti almadı. Ben bile...” Moore duraksadı, yüzünü
buruşturdu. Piposundan bir nefes daha çekti. “Her halükârda
çok zor.”

Peter anlayışlı bir tavırla, “Yani pek çok kez denediniz mi?”
diye sordu.

“Ah, hayır, bu zahmete girmiyorum.”

“Peki neden?”

“Neden olacak, şu klasik ikilem yüzünden.” Moore ellerini
iki yana açtı. “Yönetim araştırmalara burnunu sokuyor. Burada
bir tür dekan görevi gördüğümü fark etmediniz mi? Buradaki
Gölgelerin ciddi davranış sorunları var. Metinleri istifliyorlar.
Birbirlerinin notlarını alıyorlar. Rafların arasında avazları çık-
tığı kadar ağlıyorlar; bir günde şahit olduğum sinir krizi sayı-
sına inanamazsınız. Birinin onları hizaya sokması gerekiyor.”

“Bu işe kendiniz mi talip oldunuz?”

“Memnuniyetle.”

“Ama o zaman asla gidemezsiniz.”

“*Noblesse oblige*,”¹ dedi Moore. “Bizler Cambridge beyefen-
dileriyiz. Örnek olmalıyız.”

“Anlıyorum.” Peter’in kaşları çatıldı ama belli ki karşı çık-
maması gerektiğini düşündü. “Ne kadar yüce gönüllüsünüz.”

Moore’un yüzü aydınlandı. “Demek yardım edeceksin.”

“Efendim?”

“Çok uzun zaman oldu. Buraya gerçek bir akademisyen gel-

1 (Fr.) Asalet bunu gerektirir. -çn

meyeli o kadar uzun zaman oldu ki. Bir Cambridge beyefendisi. Sen ve ben burayı gerçek anlamda düzene sokabiliriz.”

“Ah, şey,” dedi Peter. “Hiç sanmıyorum...”

“Koridorun sonunda boş bir ofis var, seni hemencecik oraya yerleştiririz, elimde fazladan halılar ve mobilyalar da var. Katlarla dönüşümlü olarak ilgileniriz. Ben tek sayıları, çalışma odalarını ve isyan çıkan bütün yerleri üstlenirim...”

“Bakın.” Alice zaten yeteri kadar sabretmişti; Moore bir kez daha Cambridge beyefendisi diyecek olursa patlayabilirdi. “Profesör Moore. Biz aslında burada kalmayı planlamamıştık.”

“Ama gidemezsiniz ki.” Moore ayağa kalktı. Yavaşça nefes verdi ve ağzından çıkan duman yoğun, mor bir bulut oluşturarak kapının önünde asılı kaldı. “Gidebileceğiniz hiçbir yer yok.”

“Şey, dışarı çıkabiliriz,” dedi Peter. “Eğer alınmazsanız...”

“Ama iyiliği tanımlamadınız.” Moore’un sesine nağmeli bir tını yerleşti. “Daha sınavı geçmediniz, gidemezsiniz, kurallar böyle.”

“Şansımızı deneyeceğiz,” dedi Peter.

“Gerçekten bunu yapmamanız gerektiğini düşünüyorum.”

Moore’un piposundan duman tütmeyle devam ediyordu.

Üçü de ayakta durup birbirlerine baktılar. Alice o an üniversitedeki o sevecen, pipo tütüren adamların pek azının gerçekten öyle olduklarını hatırladı. Nazik tavırları ve gülümsemeleri, çoğunlukla biraz çürümüş bir şeyin üzerini örten birer cilaydı. Genellikle eski moda kadın düşmanlığının. En iyi ihtimalle ırkçılığın. Çoğu zaman sınıfsal kibrin. Bazen de bunamanın. Kıdemli Üyeler Odası’nda gözlüklerini bulmanızı ve bir yandan da şu siyahilerin ne anlatmaya çalıştığını açıklamamanızı isteyen pek çok yaşlı adam vardı. Şimdiki durumda cilanın altında yatan şey ise hem bomboş hem de kocaman açılmış gözlerle bakan, epey yalnız ve epey delimsirek bir ifadeydi.

Duman yoğunlaştı.

“Ofise gelince,” dedi Moore. “Bence kestane tonlarında bir dekorasyon iyi gider.”

Bunun üzerine Alice'in aklına çığınca bir fikir geldi. Peter'in kitabından çaldığı bir sayfa vardı; bir mantık kitabından alınan kuralcı bir sayfaydı ama şimdi kuralcılığın tam sırasıydı.

"Şöyle yapalım mı?" dedi Alice. "Eğer bana burada kalmanız gerektiğini kanıtlayabilirsiniz, o zaman kalırız. Kanıtlayamazsanız, gitmemize izin vereceksiniz. Ama sağlam bir kanıt olmalı. Bizi ancak salt mantıkla ikna etmelisiniz."

Moore, "Çocuk oyuncuğu," diye homurdandı. "Ben zaten mantık adamıyım."

"Hepimiz öyle değil miyiz?" dedi Alice. "Argümanı iki öncül ve bir sonuç olarak parçalayalım. A: Gurur Katı'ndan sadece sınavı geçerseniz çıkabilirsiniz. B: Biz geçmedik. Öyleyse C: Gidemeyiz."

"Yüzde yüz doğru!" Moore zafer kazanmış gibi piposunu havaya kaldırdı. "Gördünüz mü?"

"Ama ben bu sonucu kabullenmeyi reddediyorum," dedi Alice. "Bir ve ikinin neden üçe yol açtığını anlamıyorum."

"Çünkü cehennemin kuralları böyle," dedi Moore burnundan soluyarak. "Başka bir açıklaması yok!"

"Pekâlâ," dedi Alice. "Bakalım doğru anlamış mıyım? A: Gurur Katı'ndan sadece sınavı geçerseniz çıkabilirsiniz. B: Biz geçmedik. C: Cehennemin kurallarına uymalıyız. Öyleyse Z: Gidemeyiz. Doğru mu?"

"Yeterince açık değil mi, tatlım?" dedi Moore alaycı bir tavırla. "Mantık seni mecbur eder."

"Ama ben yine sonucu kabullenmeyi reddediyorum," dedi Alice. "Neden A, B ve C, Z'ye yol açsın ki?"

"O zaman bir önerme daha ekleyelim," dedi Moore küçümseyerek. "A, B ve C'yi kabul edersen, o zaman Z'yi de kabul etmek zorundasın."

"Pekâlâ." Alice derin bir nefes aldı ve her şeyi tekrarladı. "A: Gurur Katı'ndan sadece sınavı geçerseniz çıkabilirsiniz. B: Biz geçmedik. C: Cehennemin kurallarına uymalıyız. D: A'yı, B'yi ve C'yi kabul edersek, o zaman Z'yi, yani gidemeyeceğimizi de kabul etmek zorundayız."

“Kesinlikle!” diye haykırdı Moore. “Çok güzel ifade ettin!”
“Yine de bunu kabullenmeyi reddediyorum,” dedi Alice.
“Hiç mantıklı gelmiyor.”

“Aptal mısın sen, kızım?”

“Aptal değilim. Sadece bu önerme zinciri beni hiç ikna etmedi.”

“Ama çok basit!” Moore kâğıt tomarının üzerine eğildi, kalemmini mürekkebe batırdı ve öfkeyle karalamaya başladı. “Senin için yazacağım. A: Gurur Katı’nda sadece sınavı geçerseniz ayrılabilirsiniz. B: Sınavı geçmediniz. C: Cehennemin kurallarına uymalısınız. Sonra *başka* bir önerme daha ekliyorsun, D...” Moore cümlesini yarıda kesti ve mırıldandı: “Hayır, o zaman bir E eklemeliyiz... Ama şu aptallara E’nin sonucunu kabul ettirmek için... Çok basit, bir de F eklememiz gerekir...”

Alice, Peter’ın kolunu çekti. “Hadi gidelim.”

Parmak uçlarında çalışma masasının yanından geçip giderlerken Moore başını bile kaldırmadı. Kapıya ulaştıklarında Moore J önermesindeydi: “İşte *bu* kadar, tüm ihtiyacınız olan *bu* küçük önermeyi eklemek...”

Telaşla koridorda yürürlerken Peter, “İyi işti,” dedi.

“Ah, saçmalık,” dedi Alice. “Carroll’ı okumamış olmasına çok şaşırdım.”

“Aslında mantık açısından büyük bir sorun bu!” Peter ellerini havada salladı. “Neden herhangi iki önerme bir sonucu doğursun ki? Ne kadar geçerli olurlarsa olsunlar. Kimsenin iyi bir çözümü yok. Aslında *modus ponens*¹ kanıtlanamaz. Ama elimizde bir *modus ponens* yoksa, o zaman Taş Devri’nde yaşadığımız söylenebilir çünkü *modus ponens* diğer her şeyin temeli...”

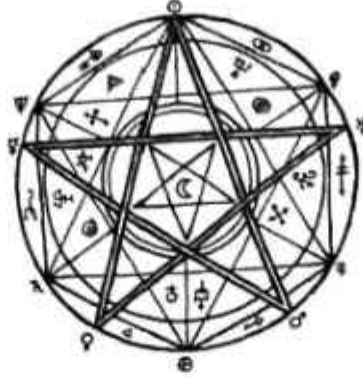
“Sen de başlama.” Alice, Peter’ın koluna vurdu. “Hadi.”

Hızla merdivenlerden inerek tekrar lobiye çıktılar; gıcırdayan ve kitapların ağırlığı altında ezilen kitaplıkların, yanıp sönen çalışma lambalarının, tartışan çalışma gruplarının ve raf-

1 Koşullu bir önerme ve öncülü doğru olarak verildiğinde sonucun da doğru çıkabileceği ilkesi. -çn

ların arasında ağlayan Gölgelemler yanından geçtiler; ta ki çift kanatlı bir kapı görene dek. Bu içeri girdikleri kapı değildi ama o sırada bunun bir önemi yoktu. Yukarıdan, Moore'un ofisinden bir feryat yükseldi. Lobideki bütün Gölgelemler birdenbire onları işaret ederek heyecanla, *Geçtiler*, diye fısıldadı. *Birileri geçtiklerini sanıyor*. Meraklı kalabalık ileri atıldı. Vakit yoktu. Alice risk alarak kapıları ittirdi. Kapılar ileriye doğru açıldı ve o korkunç, buz gibi yerden çıkıp dışarıya, ölümlerin huzur dolu sessizliğine adım attılar.

Bu sefer karşılarında nehir vardı.

YEDİNCİ BÖLÜM

Lethe. Uçsuz bucaksız, idrak edilemeyecek, ölçülemeyecek kadar geniş. Kıyıdan bakıldığında görülebilen tek şey soluk ufuk çizgisine doğru uzanan sonsuz bir karanlıktı. Karşıda onları her ne bekliyorsa -Kral Yama'nın tahtı veya yaşayanların arasına dönecekleri kapı- görüş alanlarının dışındaydı. Lethe görsel bir paradokstu; aynı anda iki şeydi. İlk anda, odaklanmadan bakıldığında sular durgun ve sakindi; cam gibi parlak, kara bir yüzey, giderek solan bir güneşin ışınlarını yansıtıyordu. Ama sonra dikkatli bakıldığında, Lethe huzursuz bir çalkantıya, yönü belli olmayan akıntılarla dolu girdaplara ve anaforlara dönüşüyordu. Ne kadar uzun bakılırsa suyun sesi o kadar yükseliyor, yüzeyin altındaki dalgaların iliklere işleyen uğultusu kulaklarda çınlıyordu.

Alice kendinden geçerek yaklaştı. Çocukken beyazın tüm renklerin harmanı olduğunu öğrenmiş ve bunun büyük bir haksızlık olduğunu düşünmüştü; insan her yerde gökkuşakları görebilecekken, zayıf ölümlü gözleriyle, sadece dümdüz ışık görüyordu. Lethe bu ilkenin tersine çevrilmiş hâli gibiydi. Tümüyle karanlıktı. Ama gözlerinizi belli bir noktaya sabitlediğinizde çözülmeye başlıyordu; o karanlık yüzey aslında renkli dalgalardan ibaretti ve bu dalgalar, anıları oluşturuyordu. Gözlerinizi kısınce anı parçacıklarını görmek mümkün oluyordu.

Şurada solmuş bir oyuncak ayı; orada durmadan akan kırmızı şarap; ötede yüzüklü, kırıkmış bir elin uzanması... Tüm parçalar daha zengin anıların ipuçlarını veriyordu; belirli detaylar, insan deneyimine dair tüm tortular döne döne akıyor, tek bir sonsuz dalgada yoğunlaşıyordu.

Ah, yüce Lethe. Cehennem her zaman bir nehirle çevriliydi. Tüm kaynaklar dönemden, coğrafyadan veya dinden bağımsız olarak bunu doğruluyordu. Ona illa Lethe demek gerekmiyordu. Apanohuaya¹ ya da Vaitanya² da denebilirdi. Veya Meng Po.³ Neti'nin bölgesi.⁴ Ama orada dünyalar arasına sınırlar çizen, bu yaşam ile sonrasında her ne varsa ikisi arasındaki bağı koparan bir nehrin olduğu inkâr edilemezdi. Bu tarafta, cezalandırma katları vardı. Diğer tarafta, Kral Yama'nın diyarı ve ruhların yaşayanların dünyasına döndükleri, vadedilen altın çember vardı. Bu dünyada sayısız kudret nehri vardı: ölüm nehirleri, aşk nehirleri, ölümsüzlük verebilen ve geri alabilen nehirler. Bazıları günahları, bazıları ise yalnızca suçluluk duygusunu yıkayıp temizlerdi. Ama hafızayı yalnızca Lethe arındırırdı.

Batılı Tartarologlar etimolojisi nedeniyle Lethe adını tercih etmişlerdi. *Lethe*, Yunancadaki *lēthē* (λήθη) sözcüğünden gelir; anlamı “unutkanlık” ya da “yok oluş”tur. *Lethe* aynı zamanda Yunancadaki *alētheia* (ἀλήθεια) sözcüğüyle de bağlantılıdır; “hakikat” ya da “gerçek” anlamına gelir. Gerçi Alice hakikatin unutkanlıkla ne ilgisi olduğunu pek kestiremiyordu. Kimilerine göre tüm anıların silinmesi en temel hakikati, ruhun sözcüklerle ifade edilemeyen ebedi parçasını açığa çıkarmanın bir yoluydu. Kimine göreyse nedensellik tersine çevrilmişti: Unutkanlığı hak etmek için önce hakikati kabullenmek gerekirdi ve bu da yeniden doğuşun önkoşuluydu. İnsan ancak kendine

1 Aztek metinlerindeki mitolojik nehir. –çn

2 Hindu metinlerindeki mitolojik nehir. –çn

3 Çin mitolojisinde kişinin geçmiş hayatına dair tüm anılarını silen nehir. –çn

4 Neti, Mezopotamya mitolojisinde yeraltı dünyasının kapı bekçisi olarak bilinir. –çn

dair hakikati kabul ettiğinde geçmiş yaşamların yükünü yıka-
yıp temizleyebilir ve yeniden başlayabilirdi.

Hâkim teoriler, Lethe'nin hafızayla ilgili güçlerini Heraklitos'un akış kuramıyla ilişkilendiriyordu. Heraklitos pek çok açıdan tam bir dangalaktı ve, "Her şey kendinin zıddıdır" ve "Evrendeki her şey hiç sönmeyen bir ateşin tezahürleridir" gibi tuhaf açıklamalarla nam salmıştı. Buna rağmen Heraklitos derin bir gözlemde bulunmuştu: Aynı nehre iki kez girilemezdi çünkü artık nehir aynı nehir, kişi de aynı kişi olmazdı. O hâlde Lethe unutmayı yeniden doğuşla eş tutuyordu. Kişinin ruhunun sürekliliği ile anılarının devamlılığı ayrılmaz şekilde birbirine bağlıydı. Anılar silindiğinde yeni bir ruh doğardı. Lethe unutmaktı, unutmak da ölümdü. Ölüm ise değişimdi.

Peter not defterini karıştırıp sesli düşünerek, "Diyelim ki bu da başka bir yol," dedi. "Yani katların çevresinden dolanmak. Jesse Hagen'in bazı teorileri vardı, gerçi Hagen'i okudun mu bilmiyorum, tek kopyayı ben almıştım. Ama su üzerinden gidersek çok daha hızlı ilerleyebiliriz. Lethe her katın yanından geçiyor olmalı, yani teorik olarak... Hımm." Peter parmaklarını çenesine vurdu. "Ama sal yapabilecek malzememiz yok."

Alice de aynı sorun üzerine kafa yormuştu. Bir kayığa binmeyi düşünmüştü. Karşıya geçmeyi; ya sırayla sonraki katlara ya da Kral Yama'nın karşı taraftaki diyarına. Evet, Alice, Hagen'in teorisine atıfta bulunan bir dipnot görmüştü. Ama kayığı nereden bulacaklardı? İnsanın ölümlü ruhunu cehenneme götürmesi zaten yeterince zordu. Pentagramlar sadece bu kadar esniyordu. Hiç kimse yanına birkaç parça eşyadan fazlasını alamamıştı; bir taşıt götürmek söz konusu bile olamazdı. Üstelik kayığın hava sızdırmaması ve su geçirmez olması gerekirdi; tenlerine tek bir damla suyun değmesini bile göze alamazlardı. Bu konu hakkındaki kaynaklar oldukça açıktı. Lethe'nin suları anılarla besleniyordu. Parmaklarınızı suyun yüzeyinde gezdirmek bile hayatınız boyunca bildiğiniz gerçekleri söylebilirdi.

Alice sırt çantasındaki malzemelerle bir sal yapma konusun-

da ipe sapa gelmez fikirlere kapılmıştı. Belki hipotermi battanibesini şişirebilir, sonra da büyü yaparak iki kişinin ağırlığını taşımasını ve koruyucu bir bariyer oluşturmasını sağlayabilirdi. Ama Lethe'nin sularını büyüyle kandırmak imkânsız gibi görünüyordu. Bu anaförler aç görünüyorlardı. Tehditkâr bir çekim kuvveti yayıyorlardı. Negatif alanlardı, karşı konulmaz mıknatıslardı, düşüncenin karadelikleri. Nehir, *Hadi beni sına*, diyordu sanki. *Tebeşirlerini yutacağım*.

Birdenbire Alice'in kolu seğirdi. Bluzunun yenini aşağıya çekti. Orada eski bir yara vardı.

Peter başka bir şey söylüyordu ama Alice'in zihni uzaklara savrulurken nehirde kayboldu. Suyun kıpır kıpır, çalkantılı yüzeyine bakmadan duramıyordu. İçinde saçma bir yüzme isteği belirmişti; tıpkı yüksek bir yerde durduğunda zihnine sızan o düşünceler gibi. Ya o pencerenin dışına tırmanırsa? Kenardan aşağıya yuvarlanırsa? Sular o kadar serin, o kadar yatıştırıcı görünüyordu ki. Kendini o cam gibi yüzeyde tek bir dalga bile yaratmadan süzülerek dibe inerken hayal etti.

Gözlerinin önünde bir bulanıklık belirdi. Alice gözlerini kırptırdı ve açtığında kıyıda dikilen yaşlı, kambur bir kadın gördü. Yanı başındaki masada özenle dizilmiş kil testiler vardı. "Murdoch!"

"Ne var?"

"Onu görmüyor musun?"

"Kimi?"

"Kadını." Alice işaret etti. "Kıyıdaki kadını."

Peter'ın sesi titredi. "Görmüyorum..."

Neden göremiyordu? Bu bir halüsinasyon değildi. Alice bundan emindi. Bu tanrıçayı tanıyordu. Yüzyıllar boyunca yazılmış metinlerde defalarca karşısına çıkmıştı. Yaşlı Leydi Meng Po, nehrin bekçisi, hafızanın anası. Görevi, o azgın suları güzel kokulu bitkisel bir liköre dönüştürmektir. Ruhlar öte âleme geçtiklerinde Leydi Meng'in tatlı, serin ve sonsuz ferahlık veren şarabından içerlerdi. Bu yok oluşun değil, yeniden doğuşun

unutuluşuydu. Kadın Alice'le göz göze geldi ve ağzı yavaşça kırış kırış bir gülümseme şeklini aldı. Bu gülümsemede hiçbir kötü niyet yoktu; yalnızca sade, içten bir nezaket vardı. İç, dedi ve karşı kıyıda hiçbir ses gelmese de Alice onun ne demek istediğini gayet iyi anladı. İç, *huzura er ve buradan git*.

Ah, bu ne harika olurdu! Alice, Profesör Grimes'i cehennemden kurtarmanın sorunlarını çözeceğini düşünmüştü ama neden bu kadar zahmete girecekti ki? İçinden gülmek geldi. İşte cevap buradaydı: Zihnindeki tortuları yıkayıp arınmak ve ağlayan bir bebek gibi yeniden başlamaya hazır şekilde, taptaze karşı tarafa çıkmak. Sıcak, boğucu ve pis kokulu anıları kafatasının önüne doğru hücum etti; o anda tek düşünebildiği, hepsini derinliklere bırakmanın, sulara karışmalarının ve ilelebet dağılıp gitmelerinin ne kadar güzel olacağıydı. Zihninin içindekilerden çok yorulmuştu. Düşünceleri çok gürültülüydü; sanki hiç durmadan kafatasına *vuruyorlardı*. Alice buna katlanamıyordu. Uzun zamandır böyle hissediyordu. Herkes Lethe'den çok korkardı; ondan uzak durmak ve kuru kalmak gerektiğini söylerlerdi ama neden onun bir lütuf olduğunu anlamıyorlardı? Tüm hikâyeler yanlıştı; hiçbir sirenin çağrısı, denizin kendisi ve kıyının ötesindeki karanlık kadar cazip değildi.

Peter sertçe, "Law," dedi.

Alice aşağıya baktı ve nehre giden yolu yarılادığını gördü. Peter birkaç metre yukarıdaki kıyıda duruyordu. Çok tuhaftı. Alice ayaklarını kıpırdattığını hatırlamıyordu. "Nasıl...?"

Peter yaramaz bir köpeği çağırır gibi ona el salladı. "Neden buraya dönmüyorsun?"

Alice nehre bakakaldı. "Ne kadar tuhaf." Ama kıpırdıyamadı.

Peter bu sefer daha telaşlı bir şekilde el salladı. "Hadi, Law. Lütfen."

"Hayır." Alice'ten çıkan ses başkasına aitti; müzikal bir tınısı vardı, kayıtsızdı. Kendi adına konuşulması Alice'in hoşuna gitti. Nehir onun adına karar veriyordu. "Sanırım biraz yüzeceğim."

Nehir daha yüksek sesle kükreyerek Peter'ın bir sonraki sözlerini yuttu.

Alice aldırış etmedi. Zihninin iğne batırılmış bir balon gibi söndüğünü, o korkunç baskının nihayet kalktığını hissedebiliyordu. Hayalindeki imgede taşkın sular her kıvrıma sızıyor, zihnindeki tortuları temizliyor ve köşeleri törpülüyordu; ta ki solucanların yediği çürük kısımlar tamamen temizlenerek geriye sadece bir bebeğinki kadar pürüzsüz ve tertemiz bir kafatası kalıncaya dek. Onu dehşete düşürmesi gereken ayrışma hissini tekrar duyumsadı. Merdivenine uzandı ama orada değildi, suyun gürültüsü çok fazlaydı. Ama bu sefer korkmuyordu. Yuvarlanmak güzel şeydi; derine doğru değil, boşluğa doğru düşüyordu. Vaftiz edilmek üzereydi. *Evet, diye düşündü, evet, evet, varmak üzereyim...*

Birdenbire Peter yanında belirdi. Kolunu o kadar sıkıca kavradı ki canını yaktı.

"Ahh," dedi Alice.

"Law, bana bak."

"Bırak beni."

Şakaklarını kavrayan eller bakışlarını nehirden uzaklaştırarak Peter'ın yüzüne çevirdi. Alice uzun zamandır o gözlere bu kadar yakından bakmamıştı. *Ne kadar uzun kirpikleri var, diye düşündü. Bir erkeğe göre inanılmaz uzun; yüzü de çok güzel ama ne yazık ki bana zalim kahkahaları, çarpılan kapıları hatırlatıyor...*

"Nefes al," dedi Peter. "Sadece nefes al."

Alice, *Patronluk taslama*, demek istedi ama içgüdüsel olarak ona itaat etti ve ciğerlerine dolan havanın sesi nehrin kükremesini biraz olsun bastırdı. Yeniden zihninin köşelerini, var olmanın bitkin oluklarını hissetti.

Peter, "Adın ne?" diye sordu.

Alice cevabı biliyordu! Evet, ezberinde vardı; bunu prova etmişti, kolaydı. Tek nefeste cevap verdi. Merdivenler yeniden belirdi ve Alice basamakları çıktı. "İsmim Alice Law, Cambridge'de analitik büyü alanında doktora yapıyorum..."

"Çok güzel," dedi Peter. "Şimdi beni takip edebilir misin?"

Alice emin değildi; uzuvlarının komutlarına uymasını nasıl sağlayacağını unutmuş gibiydi.

"Sadece bana bak," dedi Peter. "Bana tutun. İşte böyle."

Adım adım kıyıya çıktılar. Alice'in bacakları kurşun gibi ağırlaşmıştı. Bir ayağını diğerinin önüne atmakta inanılmaz zorlanıyordu.

"Varmak üzereyiz," dedi Peter. "Çok yaklaştın. Sadece bitirmen gerek."

Alice rüyada gibiydi; ağzından çıkan sözcüklerden yarı habersizdi. "Bazen bilinçli olmak çok zor geliyor."

"Biliyorum," dedi Peter.

Ayakları ne kadar da ağırdı. Sanki iki kayayı sürüklüyordu. "Herhangi bir şey bundan daha kolay olurdu. Ne olursa."

"Onun için daha zaman var." Peter, Alice'in dirseğini usulca ama kararlı bir şekilde kavradı. Sesi yumuşaktı. "Nehir daima bekleyecek, Law. Ama şimdi yapmamız gereken şeyler var."

Nehir kıyısı boyunca yürümeye devam ettiler. Peter önde uzun adımlarla ilerliyor, Alice ise utanç içinde, sessizce ona ayak uyduruyordu. Kıydan uzaklaştıkça Lethe'nin cazibesi sönmüştü ve Alice bu kadar yaygara kopardığı için pişmandı. Artık Bayan Meng Po'yu gerçekten görüp görmediğinden emin değildi. Aslında sadece anlık bir görüntüydü. Belki de yalnızca bir tabloyu hatırlamıştı ya da ayrıntılı bir betimleme zihninde hayat bulmuştu. Belleği bazen böyle yapıyordu; anılarla gerçeği karıştırıyordu, hayal gücü fazlasıyla canlıydı, elinden bir şey gelmiyordu. Ama Peter kibarlık ederek hiçbir şey söylemedi, Alice de kendini savunmadı ve zamanla ikisi de düşünceden arınmış, yavaş bir transa gömüldüler. Alice kafasının içini yokladı ve o çalkantının sustuğunu, uğultunun dindiğini fark edince rahatladı. Bildikleri işe yaramıştı, düşüncelerinin kontrolünü tekrar ele almıştı.

"Hey." Peter duraksadı. "Epeydir yürüyoruz, öyle değil mi?"

Alice zamanın nasıl geçtiğine dikkat etmemişti. "Öyle mi?"

"Birbirlerinden o kadar da uzak görünmüyorlardı," dedi Peter. "Kütüphane ve bir sonraki bina. Ama bak, şu bina sana daha yakınmış gibi görünüyor mu?"

Alice hafızasındaki görüntüye başvurdu. Peter haklıydı. Kapıların önündeyken kampüs herhangi bir kampüs kadar sıkışık görünüyordu; tüm binalar birbirinden en fazla beş dakikalık yürüme mesafesindeydi. Ancak İkinci Kat olan Arzu Katı, yürümeye başladıklarındaki kadar uzaktı. Alice şimdi daha net görebileceğini düşünmüştü; ön ve yan cephelerinde süslü karnolar bulunan iki katlı bir binaydı ve önünde iki bronz aslan nöbet tutuyordu. Ama bina hiç büyümemişti.

"Biliyordum," dedi Peter. "Hiperbolik uzaydayız."

"Ama onda tam tersi geçerli." Alice geometri hakkında fazla bir şey hatırlamıyordu ama bunu hatırlıyordu. "Negatif eğrilikte nesneler göründüklerinden daha yakın olmalı. Dışbükey aynalarda olduğu gibi. Işık dışa doğru yayılır. Yani çoktan orada olmalıydık..."

"Hayır, hayır. Duvardan gördüğümüz şey, sonsuzlukta bir kümelenmeydi. Hiç Poincaré disk modelini gördün mü? Sanki mercanların üzerinde yürüyoruz. Aşağıdaki bu düzlemde –burada, aşağıda– nesneler kilometrelerce uzakta olabilir ama yine de başka bir düzlemden bakıldığında sıradan bir kampüs gibi görünür."

Alice Poincaré disk modelinin ne olduğunu bilmiyor, bilmek de istemiyordu. "Peki bu ne anlama geliyor?"

"Zirveye ulaşmamız gerektiği anlamına geliyor," dedi Peter.

"Şu efsanevi zirven mi?"

"Artık nerede olduğuna dair bir fikrimiz var çünkü dış sınırları gördük." Peter Lethe'yi işaret etti. "Dolayısıyla nehirden nasıl uzaklaşacağımızı biliyoruz, bu da bizi zirveye doğru götürecekt..."

"Tabii öyle bir nokta varsa! Eğer yoksa, sadece sonsuzlukta gezinmiş oluruz."

"Ama diyelim ki var. Bu bize bir sürü zaman kazandırır!"

“Mesele zaman kazanmak değil, Murdoch. Mesele onu bulmak. Günahları hakkında rasgele tahminler yürütemeyiz...”

“Nedenmiş o?” Peter ellerini havaya kaldırdı. “Ufak tefek günahlar işlemeyecek kadar yüce biri olduğunu düşünüyorsun. Gerçekten kötü bir şey yaptığına da inanmıyorsun. O hâlde ne yapacağız, Law? Grimes için ‘tam kıvamında’ bir kötülük seviyesi mi var? Sence o tam olarak nereye indi?”

Alice durup dururken saldırıya uğradığını hissetti. “Bilmiyorum,” dedi ve sesinin bu kadar ürkek çıkmasından nefret etti. Bu soru onu korkutmuştu. O eşiği aşmak istemiyordu. Ardında, içinden çıkamayacağını bildiği karmaşık ve suçluluk duygusuyla dolu bir düğüm yatıyordu. Anılar ona baskı yaparak patlamaya hazır hâlde bekliyordu. Ama Alice şimdiye dek o eşiği aşmadan durmayı, düşüncelerini başka yöne çevirmeyi, kendi dayanaklarını bulmayı başarmıştı. Her şeyi bastır- mak daha güvenliydi. Bütün bu meseleyi sadece bir deney gibi görmek ve adım adım ilerlemek en doğrusu olurdu. Her türlü sonuç mümkündü. Önyargılı olmamalıydı. “Bunu bilmemize imkân yok. İşte bu yüzden sırayla aramalıyız.”

Peter onun ürkekliğini fark etmiş olmalıydı çünkü yüz ifadesi yumuşadı. “Bunu anlıyorum, sadece... Sadece sonsuza dek yürümemizden korkuyorum.”

Alice, “Gölgeler dolaşmalıdır,” diye mantık yürüttü.

“Evet ama onların dolaşmak için sınırsız vakitleri var, dola- yısıyla bunun bir önemi yok.”

“Ama yolda hiç Gölge görmedik.”

“Eee?”

“Bir sonraki kata varmak için önümüzde uzun bir yol var- sa, onları görmemiz gerekir,” dedi Alice. “Eğer bu mesafe daha kısaysa, o zaman çoktan içindeler demektir. Kimseyi görme- diğimize göre zaten içeride olmaları daha yüksek bir olasılık.”

Peter bunu düşündü. “Mantıklı.”

“Teşekkür ederim.”

“Yani sadece yürümeye devam mı edeceğiz?”

"Daha iyi bir seçenек göremiyorum," dedi Alice. "Sen görüyor musun?"

Böylece tekrar yola koyularak muhtemelen –ama kesin olmadan– giderek büyüyen bir binaya doğru ilerlemeye başladılar.

Her nasılsa, bu bitmek bilmeyen gezinti keyifsiz değildi. Alice bu gecikme için minnettardı. Temiz hava almak için bir süreliğine deniz kenarına gelen bir Viktorya dönemi çiftine benziyorlardı. Lethe'nin uğultusu ve huzur veren dalga sesleri, Gurur'un kulak tırmalayan vızıltısından çok daha tercih edilesiydi ve Alice gözlerini kapadığında, bu dalgaların anıları silip süpürdüğünü, geriye tertemiz bir sayfa bıraktığını hayal edebiliyordu. Sistemin bu şekilde işlemediğini biliyordu. Yine de uzun zamandır olmadığı kadar sakindi; kafası düşüncelerden arınmıştı, zihninde huzurlu bir sessizlik vardı. Nefes alabildiğini hissediyordu.

Öğle vaktini yaklaşık yarım saat geçe tıkırtıyı duydu.

Sonradan, bu ses onu dehşete düşürecekti. Belli belirsiz bir fısıltı olarak başlayan, insana bunu hayal ettiğini düşündüren ama göz ardı edilemeyecek kadar yükselen o uyarı. Sonradan, bu fısıltının her zaman bir tıkırtıya dönüştüğünü öğrenecekti; ta ki sesler birbirinden ayrışıp kulağın bunun tek bir ses değil, aynı anda çıkan birden fazla tıkırtı olduğunu ayırt edebildiği âna kadar. Öyle ki bu seslerin hangi yönden geldiğini bile seçmek mümkün olmazdı. Her birini –omurların tıkırtısını, kaval ve baldırkemiklerinin eklemlere sürtünmesini– ayırt edebildiğinde de artık iş işten geçmiş olurdu.

"Bunu duyuyor musun?" Alice durdu.

"Neyi duyuyor muyum?"

"Şeye benziyor... çıtırtıya. Veya tıkırtıya. Dinle."

"Nehirden gelen sesler olabilir," dedi Peter. "Orada her türlü çalkantı var."

"Doğru, belki de..."

Alice bir terslik olduğu hissinden kurtulamıyordu. Ara sıra arkasından bir ses geldiğini sanıyordu. Bir ayak sesi, kum hı-

şırtısı. Ancak ne zaman arkasına dönse hiçbir şey görmüyordu. Yine de ensesi karıncalanıp duruyor, bir şey onu gizlice takip ediyormuş gibi hissediyordu.

Alice üçüncü kez arkasına dönünce Peter, "Bir şey mi görüyorsun?" diye sordu.

"Keşke görsem," dedi Alice. "Yoksa gerçekten delirdiğimi... Ah!" Nehrin kıyısını işaret etti. "İşte... Bak..."

Tepede art arda yürüyen üç küçük hayvan vardı. Deforme olmuş, eciş bücüş yaratıklardı. Her nasılsa boş gözyuvaları, içlerinde olması gereken gözlerden daha ifadeliydi. Takır tukur sesler çıkararak, kuyruklarını sallayarak, etrafı koklayarak kumlarda ilerliyorlardı. Köpek, tilki ya da kurt olabilirlerdi; ayırt etmek imkânsızdı.

Alice ilk başta bunların yetersiz beslenen, yanlış tünele giren ve şimdi de cehennemde kapana kısılan zavallı yaratıklar olduklarını düşündü. Literatüre göre bazen bu yaşıyordu. Tüm sınırlar geçirendi. Kediler o sınırları bilerek, diğer yaratıklar kazara geçerlerdi ve sonra da kaybolup ölürlerdi. Ama yaratıklar yaklaştıkça Alice üstlerinde hiç kas ya da deri katmanı olmadığını gördü. Gözleri de yoktu; göz çukurları bombuştı. Etleri de yoktu; sadece görünmeyen bir güç tarafından bir arada tutulan bembeyaz, kaymaktaşı kadar parlak kemikleri vardı.

Peter, "Olağanüstü," diye fısıldadı. "Ne olduklarını biliyor musun?"

"Hayır, sen biliyor musun?"

"Kerberos¹ hakkında bir şeyler okumuştum." Peter, Alice kadar korkmuş görünmüyordu. "Ve Budist muhafızlar bazen köpek şekline bürünebilirler. Ama kemikler... Bilmiyorum. Aslında sevimli görünüyorlar, sence de öyle değil mi?"

"Tebeşir bu," dedi Alice. "Eklemlerine bak."

1 Kerberos, Yunan mitolojisinde Yeraltı Dünyası'nın hükümdarı Hades'in üç başlı köpeğidir. Görevi, ölümler diyarının kapısını korumak ve yaşayanların içeri girmesini, ölümlerin ise dışarı çıkmasını engellemektir. -çn

O kemikler sahiden de ışıldayan tebeşir tozlarıyla bir arada duruyordu. Bir şey ya da birisi büyü tekniğiyle bu kemik yaratıklarını dikmişti ancak ne olduğunu kavramak çok zordu: Birincisi, düz bir yüzey yerine yaşayan varlıkların üzerine pentagramlar çizmek hâlâ imkânsız görülüyordu. İkincisi, çizen her kimse ortalıkta yoktu. Yaşayan hiçbir büyücü pentagramın dışında böyle bir etki oluşturmazdı.

Yaratıklar artık çok yakındalardı. En büyükleri sürünerek diğerlerinin önüne geçti ve başını meraklı bir edayla yana eğdi. Kemikli ağzının üzerinde hiç et olmamasına rağmen kafatasının önü havayı koklar gibi sağa sola seğirdi. Peter haklıydı. Bu yaratık tuhaf bir şekilde sevimliydi.

Peter öne çıktı. "Sence zararsızlar mı?"

Alice, "Yapma..." dedi ama Peter çoktan çömelmiş, bir elini lidere uzatmıştı.

"Selam, dostum. Aferin sana..."

Kemik varlığın başı öne atıldı. Yaratık onun yüzüne hamle yapacağı sırada Peter çığlık atarak geriye sıçradı. Onu savuşturmak için kolunu kaldırıncı kemiksinin çenesi Peter'ın bileğini sıkıca kavradı. Tanrı'ya şükür ki sadece gömleğinin yenini yakaladı. Peter kemiksiyi uzaklaştırmak için kolunu iki kez savurdu. Yaratık suya birkaç santimetre kala sırtının üstüne düştü. Eklemleri bir an için hamamböceği bacakları gibi sallandı, sonra yaratık yuvarlanarak ayağa kalktı ve yokuş yukarı koşarak arkadaşlarının yanına gitti.

Alice'in zihninde bir teori belirdi. "Suyu sevmiyorlar." Yaratıklara arkasını dönmek için yanlamasına yürüyerek kıyıya yaklaştı. "Murdoch, hadi..."

Peter da geri geri yürüyerek Alice'in yanına geldi. Kemiksiler peşlerinden gelmedi. Alice'in önsezisi doğruydı: Lethe'nin suları hafızayı silip süpürüyordu; tebeşir ise hafızayı, milyonlarca yıllık yaşamın yankılarını çağırma etkisine sahipti. Gerçekten de Alice ve Peter suya ne kadar yaklaşırlarsa, kemiksiler o kadar uzaklaşıyordu. Saldırıp saldırmamayı tartışan çakallar gibi

çömelmişler, tedirginlikten omuzlarını öne atmışlardı. Ama bir santimetre bile yaklaşıyorlardı.

“Çekilin.” Alice iki eliyle birden inatçı martıları kovmak için kullandığı bir kışkırlama hareketi yaptı. “Çekilin, çekilin...”

Kemiksiler ona aldırış etmedi. Yine de görünmez bir sınır onları sudan uzak tutuyor gibiydi. Lethe’ye on metreden fazla yaklaşıyorlardı, hatta Alice kıyıya yaklaştıkça giderek daha da huzursuzlanıyorlardı. Pençeleriyle kumları deşerek sıkıntıyla başlarını salladılar. Alice az sonra ulumaya başlayacaklarını sandı.

Peter, “Dikkat et,” diyerek onu uyardı.

Alice omzunun üzerinden geriye baktı. Sol ayağının topuğu suyun kenarına kadar gelmişti. Baş döndü. Peter kolunu uzattı ve Alice dengesini bulmak için ona tutundu.

Sonunda kemiksilerin sabrı tükendi. Çenelerini son kez takırdatarak gerisingeriye döndüler ve hızla kum tepelerine koştular.

Peter, “İyi misin?” diye sordu.

“İyiyim. Ya sen?”

“Evet, sadece ufak bir sıyrık var... Tanrım.” Peter gömleğinin kolunu inceledi. Dirseğe kadar yırtılmıştı. Kolunun alt kısmında boylu boyunca uzanan birkaç belirgin kırmızı çizik vardı. Kemiksinin dişleri keskindi. Dişlerini iki santimetre yukarıya geçirseydi, Alice neler olacağını düşünmek bile istemiyordu. “İyi niyetli değilmiş.”

Alice gözlerini kıstı, yaratıklar kum tepelerinden inip uzaklaşana kadar onları izledi. Saniyeler içinde ufuk çizgisine vararak gözden kayboldular.

Tek bir gezgin bile anılarında kemik ve tebeşirden ibaret bu yaratıklardan söz etmemişti. Kayıtlarda onlara yakın hiçbir şey yoktu.

Alice’in sakinliği yerle bir oldu. Sahil artık fantastik ve yatıştırıcı bir kaçış noktası değil endişe veren, fazlasıyla açık bir alan

hâline gelmişti. Tebeşir olması başka bir büyücünün varlığına işaret ediyordu. Üstelik bu korkunç derecede yetenekli, Profesör Grimes'ın bile uygulamaya cesaret edemediği tekniklere sahip biriydi. Tebeşir, bir yaratıcı anlamına geliyordu. Bir başka akıllı ve mantıklı bir zihin demekti, üstelik amaçları bilinmiyordu; biri dışında.

Onları izliyordu.

TEBEŞİR ÜZERİNE

Tüm mitlerde ve anlatılarda büyücülerin asa, değnek, kazan, sopa gibi çeşit çeşit özel araçlar kullandığı varsayılır. Ancak bilim dünyasındaki uzmanlar bilir ki, gerçek bir büyücünün yalnızca tek bir araca ihtiyacı vardır: Mütevazı bir tebeşir parçası.

Tebeşir tüm analitik büyülerin temelidir. Onunla yazmak da hataları düzeltmek de kolaydır. Tebeşir milyonlarca yıl önce ölmüş eski deniz canlılarının sıkışmış küçük kalıntılarından oluşan kireçtaşından yapılır; bu nedenle, büyülü ifadeleri somutlaştırmak gibi tuhaf ve hâlâ gizemini koruyan bir özelliğe sahiptir. Tebeşir, büyücü-filozof Aldous Huxley'nin yazdığı gibi, uzak geçmişin dipsiz boşluğuna uzanan bir bağlantıdır; evrenin özünün başlangıçta sahip olduğu güçlerin doğal bir ürünüdür. Bazı kanıtlar, elinde sopa tutan çıplak bir adamı tasvir eden devasa tebeşir çizimi Cerne Abbas Devi'nin,¹ geniş kapsamlı ve ürkütücü bir büyü çalışmasının tarihöncesine ait kanıtı olduğunu gösteriyor. (Ancak bilinen bir paradoksun yokluğunda, bu çalışmanın amacı tarihin karanlığında kaybolmuştur ve muhtemelen iyi de olmuştur.)

Tebeşirin tesiri, nereden çıkarıldığına bağlıdır. İngiltere'de büyü amaçlı tebeşir için en güvenilir standart Barkles markasıdır; Thames boyunca uzanan ve titizlikle korunan yeraltı çukurlarından çıkarılır. Yalnızca çok önemli halka açık gösterilerde, tez savunmalarında ve benzeri durumlarda kullanılan en pahalı tebeşir ise Norfolk'taki Grime's Graves yataklarından çıkarılan ve Shropley's

1 Cerne Abbas Devi, İngiltere'nin Dorset bölgesinde, Cerne Abbas köyü yakınındaki bir tepeye çizilmiş devasa bir figürdür. Elinde sopa tutan çıplak bir erkeği tasvir eden bu beyaz silüet, tebeşirle kazınarak yapılmıştır ve yaklaşık 55 metre boyundadır. Kökeni tartışmalı olsa da bazı araştırmalar tarihöncesi dönemlere uzanabileceğini öne sürmektedir. Kimileri tarafından doğurganlık sembolü ya da ritüel amaçlı bir figür olarak yorumlanmıştır. —çn

şirketi tarafından üretilen Shropley's Premium'dur. Shropley's daha uygun fiyatlı bir tebeşir serisi de sunar: Hangman's Wood'dan çıkarılan ve kendine özgü sarımtırak bir renge sahip Shropley's Standard. Çoğu İngiliz büyücü ya Barkles'a ya da Shropley's Standard'a sadıktır ve hangisinin üstün olduğu konusundaki tartışmalar pek çok dostluğu mahvetmiştir.

Tercihiniz ne olursa olsun, sıradan tebeşir ile büyülü tebeşiri ayıran temel fark, büyülü tebeşirin neredeyse her yüzeye yazabilmesidir. Büyücüler her zaman laboratuvarlardaki karatahta konforuna sahip değildir. Uygulamalı büyülerde, beton zeminlerden çimenli tepelere, plastik panolardan ahşap döşemelere ve parke taşlarına kadar her türlü zemine pentagram çizebilmeleri gerekir. Büyücü tebeşiri, yüzey ne kadar ıslak ya da kuru, kırılgan ya da kaygan olursa olsun, her dokuda zarıfçe kayar. En kaliteli Shropley's tebeşiri, kum üzerinde bile sorunsuzca iş görebilir.

Alice ve Peter, onca araştırmalarına rağmen, belki de bu yüzden hayati önem taşıyan bir detayı gözden kaçırmışlardı: İster mitolojik ister akademik olsun, hiçbir kaynakta tebeşirin cehennemde işe yaradığına dair en ufak bir kanıt bulunmuyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yürümeye devam edemeyecek kadar yorulduklarında kamp kurdular. Alice saate baktı; gecenin biriydi, çoktan uyumuş olmaları gereken bir saatti. Ama ikisi de yürüyüşlerinin son etabını inatla sürdürmüş, uyuşmuş ayaklarını nehir kıyısı boyunca adım atmaya zorlamışlardı. İkisi de kemiksiler yüzünden sarsılmıştı. Alice gırtlığına yapışıp kalan o sinsi korkudan, kesin olarak izlendikleri inancından kurtulamıyordu. Görünürdeki tek çözüm, kendileri ile kemiksiler arasına olabildiğince mesafe koymaktı. Oysa cehennemin sözde sonsuzluğu ve güvenilmez yapısı ortadaydı. Ne kadar çabalasalar da bu yaratıklar her kim ya da her neyse, bir anda karşılarına çıkabilirdi.

Alice oturup bir parça Lembas Ekmeği çiğnedi ve umutsuzluğunun sinsice yaklaşmasına izin vermemeye çalıştı. Neyse ki lisansüstü eğitim onu buna, durmaksızın umutsuzluğu yönetmeye hazırlamıştı. Her şey daima kontrolden çıkardı; laboratuvarında hiçbir şey yolunda gitmezdi, market alışverişine paranız yetmezdi, kaldığınız binada fare çıkardı, hocalarınız sizden nefret ederdi, hayat boyu verdiğiniz emeği çöpe atmanıza bir adım kalırdı. Sonra hepsini zihninizin bir köşesine iterek uykuya dalar ve her şeyi yarına ertelerdiniz; ta ki beyniniz tekrar rol yapabileceği düzeyde çalışmaya başlayana kadar.

Peter kolundaki gazlı bezi çekerken acıyla tısladı.

Alice, "Nasıl görünüyor?" diye sordu.

"Sanırım mikrop kapmamış." Bileğini ateşin üzerinde tutarak yarayı inceledi. "Herhalde şimdiye kadar belli olurdu, değil mi?"

"Her ihtimale karşı biraz daha antiseptik ister misin?"

"Tamam, olur." Alice ona seyahat boy merbromin¹ şişesini uzattı. Peter bir damlasını koluna sürdü ve bileğini tekrar gazlı bezle sarması için Alice'e uzattı. "Teşekkür ederim."

Alice sırt çantasına yaslandı ve gözlerini kapadı. "Rica ederim."

"Hey, hadi bir deneme yapalım." Peter çantasından bir kutu tebeşir çıkardı. "İşleri hızlandırıp hızlandıramayacağımızı merak ediyorum."

Alice isteksizce başını kaldırdı. "Ne demek istiyorsun?"

"Şey, Profesör Grimes'in yaptığını gördüğün en kötü şey neydi?"

"Bu konuşmayı yapmıştık."

"Bitiş noktasını bulmamız gerektiğini söylemiyorum," dedi Peter. "Sadece, belki de katlar arasında bir kısa yol vardır diyorum. Diyelim ki Grimes'in nerede olduğuna dair iyi bir tahminimiz var. Şöyle düşün: Herhalde açgözlülükten çok daha beter günahları vardır, değil mi?" Peter ayaklarının dibine kıskanılacak kadar kusursuz, küçük bir çember çizdi. Bunlara test çemberi denirdi; gerçeğine girmeden önce güvenlik kontrolleri için küçük çapta çizilen pentagramlar. Herhangi bir hareket veya bedensel değişiklik içeren büyüler için en iyi uygulamaydı. Elinizi test çemberine uzatınca parmaklarınız yerinde kalırsa, tüm bedeninizle içine girmeyi göze alabilirdiniz. "Veya öfkeden daha beter."

Alice etrafa saçılan tükürükleri, seramik zemine fırlatılıp kırılan kupaları düşündü. Bunlar nadir olaylardı ama belleğinde hâlâ capcanlılardı. Profesör Grimes aptallığa hiç tahammül edemezdi. "Muhtemelen evet."

1 Küçük kesik ve sıyrıklarda enfeksiyonu önlemek için kullanılan bir antiseptiktir. -çn

"O hâlde doğrudan Zalimlik Katı'na geçmemiz gerekir, öyle değil mi?" Peter çemberin etrafına hızlıca birtakım algoritmalar çiziktirdi. Görünüşe bakılırsa, pek çok matematiksel formül içeriyorlardı. Alice bu formüllerde Yunancadan çok geometri görüyordu ve bu da başını ağrıtıyordu. Peter tebeşirini yere koydu. "Ne düşünüyorsun, Law?"

"Dur biraz," dedi Alice. "Baştan başla. Kısa yolun nasıl çalışıyor?"

Peter sırt çantasından defterini çıkardı, ortalarda bir sayfayı açtı ve defteri Alice'e fırlattı. Alice şöyle bir göz attı ve çok fazla sayıyla her karşılaştığında olduğu gibi düşünen zihni ânında devre dışı kaldı. "Bunu bana beş yaşındaymışım gibi açıklamam gerekiyor."

"Gabriel'in Borusu," dedi Peter neşeyle. "Toricelli'nin Trompeti de denir. Sonlu bir hacmi sonsuz bir yüzey alanıyla sınırlayan matematiksel bir paradokstur. Cehennemin düzlemi işte o sonsuz alan, biz de kendimizi borunun içindeki hacim olarak yapılandırarak sonlu bir kısa yol oluşturabiliriz..."

"Affedersin, ne?"

Peter, "Biraz karmaşık," diye itiraf etti. "Kalkülüs biliyor musun?"

Alice üniversitede bu dersi almıştı ama neredeyse hiçbir şey hatırlamıyordu. Dilbilimde uzmanlaşmanın güzelliklerinden biri de buydu: Salt matematikten kaçabilmek. "Sadece temel şeyleri."

"O hâlde eğrileri hatırlıyoursundur, değil mi?"

"Hatırladığımı varsayalım."

"Temel olarak bir hiperbolün bir dalını asimptotunun etrafında döndürüyorsun. Ortaya trompete benzeyen bir şekil çıkıyor. İsmi de buradan geliyor! Tam isabet, değil mi?" Alice gülemeyecek kadar afallamıştı. Peter hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu ama devam etti: "Şimdi, yüzey alanını buradaki denklemlerle hesaplayabiliyorsun" –pentagram üzerindeki ilgili denklemleri parmağıyla gösterdi– "ve hacmini de şuradan."

Yeniden çembere dokundu. "Yüzey alanı sonsuz, tıpkı cehennem gibi! Ama mucizevi bir şekilde hacim sınırlı. Bazı insanlar buna Ressamın Paradoksu diyor çünkü teorik olarak bu sınırlı hacmi, sınırsız miktarda boyayla doldurabilirsin."

Alice gözlerini kırıştırtarak sayfaya baktı. "Bu sadece yine senin südoküren."

"Südoküre gibi görünüyor," dedi Peter. "Matematiksel olarak çok farklı. Haklısın, ikisi de hiperbolik uzayla ilgili bazı varsayımlara dayanıyor. Ama bu büyü cehennemin hiperbolik olduğunu varsaymıyor. Bunun yerine, çemberin içinde hiperbolik bir katı cisim oluşturuyor."

Alice, Peter bir şeyler açıkladığında buna dair ne hissettiğine bir türlü karar veremezdi. Bir yandan, sanki onun özel ders öğretmeniymiş gibi davranması son derece küçümseyiciydi. Öte yandan, matematikte gerçekten çok iyiydi ve Alice bu konuları bilmiyordu; yetkinlik her zaman çekiciydi.

"Murdoch, bu hiç mantıklı değil."

"Bu bir paradoks, Law! Her şey oldukça soyut, biliyorum. Ama bence doğru eşdeğerlikleri kurabilirsem, cehennemin sonsuz uzayını bir tür kısa yola, solucan deliğine benzer bir şeye sıkıştırabiliriz. Bak şimdi: Sadece göstermek için senin solunda, on metre ötede bir kısa yol açacağım. Elimin kumdan dışarı çıktığını göreceksin. Korkma." Peter iki dakika boyunca anlaşılabilir geometri ve kalkülüs formülleriyle dolu büyüsunü okudu, sonra parmaklarını çemberin üzerinde salladı. "Voilà."¹

Hiçbir şey olmadı.

Alice yere baktı. Pentagramın içindeki tüm kum tanecikleri gözüne aynı görünüyordu. "Ee?"

"Hımm." Peter kaşlarını çatarak çizimlerine baktı. "Çok tuhaf."

"Sorun nedir?"

"Yapışmıyor." Kumu eşeledi. "Sanki yer... her şeyi yutuyor; neredeyse."

1 (Fr.) İşte. -çn

Alice parmaklarını kumda gezdirdi. Tebeşirin sert yüzeyle-
re daha iyi tutunduğu doğrudu ama iyi markalar, yüzey nasıl
olursa olsun düzgün çizgiler bırakırdı. Ayrıca bu kum tane-
ciklerinin hiçbir özel yanı yok gibiydi. Belki de plaj kumuna
kıyasla biraz daha koyu renkli, daha saydam, daha ince ve ça-
murumsu bir yapıları vardı. İlkokulda, mısır nişastasıyla bilim
fuarı deneyleri yapmıştı. Nişasta, sıkıldığında elinde katı hâlde
kalıyor, bıraktığında ise eriyordu. Bu kum tanecikleri de aynen
böyle hissettiriyordu. Dokununca katılaşıyor, bakmadığınızda
dağılıp gidiyordu. Kesinlikle rahatsız ediciydi. Ama yine de sa-
dece kumdu; katı, hareketsiz ve kuru.

“Kaç numara kullanıyorsun?” diye sordu. “Kumda daha yu-
muşak bir tebeşir kullanmalısın.”

“5H kullanıyorum.” Peter pentagramı eşeledi. Parmakla-
rının arasından kara bir akıntı döküldü; görünürde hiç beyaz
parçacık yoktu. “Bak! Aslında tebeşir çiziyor. Sadece... solup
gidiyor. Sanki kum hepsini emmiş gibi.”

“Bu büyüü daha önce denedin mi?”

“Hayır, bu yeni...”

“Şey, belki de bir şeyi gözden kaçırmışsındır.” Alice kendi te-
beşirini çıkardı ve ayağının yanına bir çember çizdi. “Kenarlar-
daki küçük hatalar pentagramın kendi kendini silmesine neden
olabilir. Bu durum nadiren görülür ama bazen olur; özellikle
dilbilimde.” Sorites Paradoksu’nun öncüllerini çizmeye başla-
dı. Sadece temel bir büyüydü; hepsinin ilk yıllarında öğrendik-
leri bir şeydi. Sorites büyülerinin geniş kapsamlı etkileri yoktu
ama yine de kimse tatmin edici bir çürütme bulamadığından az
da olsa iş görüyorlardı.

Alice Yunanca, “Yığın, yığın olarak kalır,” dedi. “Tanelerden
birini çıkarsan da yığın bozulmaz...” Sesi titredi.

Onun pentagramı da Peter’inki gibi kuma gömülüp gitti.

Demek ki Barkles, Shropley’s markasından üstün değildi.
“Anlamıyorum.” Alice kumu eşeledi. En ufak bir beyazlık bile

göremedi. Tüm tebeşir kalıntıları yok olmuştu. "Böyle olmamalı... Daha önce işe yaramadığı hiç olmadı."

Peter avucunu kumla doldurdu ve parmaklarıyla dürttü. "Acaba sorun cehennemin kendisinde mi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani cehennemin metabolizması hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Veya cehennemin entropisi hakkında." Kumun parmaklarının arasından kayıp gitmesine izin verdi. "Muhtemelen enerji akışları tamamen bozulmuş ve tebeşiri yiyor, yaşayan ölü enerjisine karşı bozukluk çıkarmak yerine onu tüketiyor..."

"Ama gezginler anlatılarında yol boyunca büyü kullanmışlar ve hiç sorun yaşamamışlar. Dante, Orpheus..."

"Ama onlar pentagram çizmemişler ki. Büyücülerin anlatımları hep Carne Abbas öncesine ait. Büyülü nesneler kullanmışlar ama bu aynı şey değil."

Alice zihnini yoklayıp bir karşı örnek bulmaya çalıştı ama başaramadı. "Ama bunun anlamı..."

"Bunun anlamı şu: Büyü yapamayız."

Alice bunun ne ifade ettiği üzerine düşündü ve göğsüne bir dehşet hissi yayıldı.

Aslında günlük hayatında büyüye o kadar da bel bağlamıyordu. Bir fincan çay demlemek gibi önemsiz işler için bile sürekli büyü kullanan yaşlı büyücülerden değildi. Savaş zamanındaki tebeşir kısıtlamaları o alışkanlığı sona erdirmişti. Onun kuşağındaki büyücüler minimalistti; işleri, doğal dünyanın bilinen yasalarının sınırlarını zorlamakla ilgiliydi, zorluktan kaçmakla değil. Alice büyü'nün yardımı olmadan cehennemde yürümeye hazırlanmıştı. Yanında iki haftalık su, yiyecek ve erzak vardı. Lembas Ekmeği'ni dikkatli kullanırlarsa ve Tükenmez Matara-larını kaybetmezlerse, Profesör Grimes'ı kurtarabilir ve açlıktan ölmenden önce yukarıya dönebilirlerdi.

Yine de... Alice güçlü, hızlı ya da dövüş sanatlarında yetenekli değildi. Peter'ın da öyle olmadığından emindi. Elbette

yanına bıçaklar almıştı ama onları kullanmayı biliyor muydu? Cehennemin ilahlarına ve muhafızlarına ya da kum tepelerine mesken tutan sayısız iblise, o kemiksilere, onların yaratıcısına karşı kullanabilecekleri hiçbir şey yoktu. Cehenneme karşı el-lerindeki tek gerçek savunma büyüydü ve o olmadan, geriye sadece bir hevesle buraya gelen iki sıradan insan –aslında iki aptal yürüyüşçü– kalıyordu. Ve arşivler, cehenneme gidip de sağ salim dönebilen aptal yürüyüşçülerin hikâyeleriyle dolup taşmıyordu.

Ah, olamaz, artık düşünceleri birbiriyle yarışıyordu. Gözle-rinin önünde görüntüler belirliyordu. Okuduğu hikâyeler, izle-diği videolar. Kol gezen aslanlar. Daireler çizen akbabalar. Uçu-rumların dibinde yatan buruşuk cesetler. Yeraltı canavarları... Aylardan daha mı kötüydüler? Alice kendisini kontrol altında tutmakta çok ustalaşmıştı ama bunu Cambridge'in güvenli ve kontrollü çevresinde başardığını unutmuştu. Orada, hızla akan düşüncelerini yeniden odaklamak için binlerce referans nok-tası vardı. Yeni uyarıları ve stresi hesaba katmamıştı. David Attenborough'nun, *Önce karnınıza saldırırlar*, dediğini duyar gi-biydi. *Atardamara değil; sizi hemen öldürmezler. Taze ve bozulma-mış olmanızı isterler, yavaş yavaş yerler, her ısırtığı hissedersiniz...*

Alice göğsünün sıkıştığını hissetti. Peter'a baktı ve gözünün önüne kemikler geldi.

"Kendimi aptal gibi hissediyorum." Peter sırt çantasını tek-meledi. "Shropley's tebeşirleri çantamdaki ağırlığın neredeyse yüzde yirmisini oluşturuyor."

Ortada ayı falan yok, dedi Alice kendi kendine. *Böyle bir şey olmadı. Peter ölmedi. Sen de hâlâ buradasın.* Kayıtsız bir ses to-nuyla konuşmaya çalıştı. "Ah, zaten Shropley's tebeşirleri beş para etmez."

Peter dehşete kapılmış gibi elini salladı. "Kuru iftira!"

"Shropley's dokununca un ufak oluyor." Tebeşir... Tebeşir kolay bir konuydu. Alice düşüncelerini tebeşire yoğunlaştır-maya çalıştı. "Barkles daha sağlam."

"Barkles tırnağı karatahtaya sürter gibi yazıyor!"

"En azından yazıyor!"

Peter kıkırdadı. "Gareth sana hiç Japon tebeşirini gösterdi mi?" Gareth beşinci senesini okuyan bir mantık öğrencisiydi. "Onları ayda iki kez Yokohama'dan getirtiyordu. Şimdiye kadar yazdığı en iyi tebeşir olduğunu söylemişti. Bir kere denememe izin verdi ama sadece minicik bir daire çizebildim çünkü her bir tebeşirin ne kadar dayanacağını hesaplamıştı."

"Peki nasıldı?"

"Normal bir tebeşirden farksızdı."

Alice güldü. Bu hikâye o kadar da komik değildi ama kahkaha tüm bedenini sardı; omuzları sarsıldı, kaburgaları ağrıdı, nefes almakta zorlandı. Nefesi, tuhaf ve aksak patlamalarla ciğerlerinden çıkıyordu. Ah, gerçekten nefes alamıyordu. Sonra kahkahaları hıçkırıklara dönüştü ve duramadığını fark edince dehşete kapıldı; inlemelerin ardı arkası kesilmezken, yanaklarından ılık gözyaşları süzölmeye başladı.

"Ah," dedi Peter. "Ah, hayır, hayır..." Gözyaşlarını silmek istercesine bir elini Alice'in yüzüne uzattı, sonra eli havada asılı kaldı ve ne yapacağını bilemedi. Elini geri çekti. "Ağlama."

"Üzgünüm." Alice gözyaşlarını sildi. Ah, bu berbat bir durumdu. Onca insan dururken Peter Murdoch'ın karşısında gözyaşlarına boğulmak. Şimdi Peter kesinlikle delirdiğini düşünecekti. "Üzgünüm, neden ağladığımı bilmiyorum..."

"Sorun değil." Peter başını yaslaması için omzunu uzattı ve sarsakça sırtını sıvazladı. "Her şey yoluna girecek."

Her şeyin yoluna girmeyeceği öylesine açıktı ki. Cehennemde kapana kısılmışlardı, hâlâ Profesör Grimes'in nerede olduğunu bilmiyorlardı ve yanlarında işe yaramayan paketler dolusu tebeşir vardı. Cehennem birdenbire korkunç bir gerçeklik kazandı; artık sisin içinden yükselen kum tepeleri ve binaların olduğu bir rüya manzarası değildi. Onları öldürebilecek bir yerdi. İçinde bulundukları kötü durumun ağırlığı bir anda Alice'in üstüne çöktü. Cehenneme geldiklerinden beri ilk kez

gerçek bir tehlike algılamıştı. Dürüst olması gerekirse, üzerine düşündüğünde –yalnızca romantik bir soyutlama olarak değil de gerçekten kanlı canlı işleyişini düşündüğünde– ölüm onu korkutuyordu.

“İster misin?” Peter ona bir kâğıt mendil uzattı.

Alice mendili aldı. “Şu anda nasıl bu kadar sakin olabiliyorsun?”

“Bilmiyorum. Sen neden bu kadar panikledin?”

“Çünkü öleceğiz.”

“Ölmeyeceğiz.” Peter bacaklarını göğsüne çekti ve çenesini kollarına dayadı. “Bir yolunu bulacağız.”

“İyi ama nereden biliyorsun?”

Peter’ın bu iyimserliğine ve sarsılmaz sakinliğine hiçbir zaman anlam verememişti. Alice’in Cambridge’de tanıdığı herkes sürekli sinir krizinin eşiğindedi. Peter hariç. Ona göre hayat, çayırlarda yapılan neşeli bir gezintiden ibaretti. En kötü haberleri bile bir göz kırpma ve omuz silklemeyle geçiririrdi. Profesör Grimes en akıl almaz teslim tarihlerini dayatır, Peter sadece gülerdi. Acaba bu onun doğuştan beri her bakımdan şanslı olmasının sonucu muydu? Her şey hep yolunda gitmişse, kişi bir şeylerin ters gidebileceğini düşünmeyi reddediyordu.

“İşte, bu açıdan bakmaya çalış.” Peter bir tebeşir parçasını parmaklarının arasında çevirdi. Alice onun düşünürken hep böyle yaptığını hatırladı ve bu tanıdık hareket tuhaf bir şekilde rahatlatıcıydı. “Cehenneme gidip gitmemeye karar vermeye çalışırken, kendime ne tür sorunlarla uğraşmayı tercih edeceğimi sordum. Ve cehennemle ilgili sorunlar gözüme çok daha kolay göründü. Tartışılacak bir yanı bile yoktu. Sanırım sen de aynı seçimi yaptın.”

“Sa-sanırım.” Alice, Peter’ın mantığının kendi mantığına bu kadar benzemesi karşısında şoke oldu. Ancak Peter durumu çok daha iyi ifade etmişti. Alice daha ziyade, *Lanet olsun, hiçbir şeyin önemi yok, her şey boka sardı, o zaman hadi cehenneme,* diye düşünmüştü.

"Cambridge bir kapalı döngüydü. Çıkış yoktu." Tebeşir daha hızlı dönmeye başladı. "Ama cehennem... Sonsuz olasılıklar barındırıyor. Eğlenceli değil mi?"

"Eğlenceli mi?"

"Evet! Kelimenin tam anlamıyla haritanın dışına çıktık. Teorinin sınıra dayandığı yerdeyiz. Kapalı döngünün sona erdiği noktadayız." Peter ellerini iki yana açtı. "Burada ejderhalar var!"

Alice gözlerini gömleğinin koluna sildi. "Ne yaptığımıza dair hiçbir fikrimiz olmadığını söylemenin süslü bir yolu."

"Aksi hâlde alana bir katkımız olmazdı, değil mi?" Peter onu dirseğiyle dürttü. "Beynine güven, Law. Sürece güven. Biz Grimes'in öğrencileriyiz. Dünyanın en iyileriyiz. Halledeceğiz."

Evet, diye düşündü Alice, *evet, bunu yapabilirim, buna inanabilirim.*

Sonuçta büyü'nün bütün püf noktası buydu. Analitik büyü-cülerden oluşan ve Sezgiciler olarak adlandırılan bir grup vardı; şu görüşü savunuyorlardı: Büyü, işin özünde ne kadar karmaşık matematik, mantık ya da dilbilim bildiğinizle ilgili değildi. Büyü-yü esas çalıştıran son itici güç, sadece inançtı. Bu algoritmalarla ilgili değil, daha çok kendinizi kandırmakla ilgiliydi. Dünyanın başka bir şekilde olabileceğine kendinizi inandıracak kadar kanıt toplamanız gerekiyordu ve kendinizi kandırabildiğiniz sürece dünyayı da kandırabilirdiniz. Sezgici olmayanlar bile aslında Sezgicilerin düşündüğünü uyguluyordu çünkü neden uygulamasınlardı ki? Çalışmayı yapıyor, büyü'nüzü çiziyor ve sonunda gözlerinizi kapatıp umut ediyordunuz. Nihayetinde büyü bir dilek, bir dua ve biraz da kurguya dayanak bulmaktı.

Hatta birey olmak da öyleydi.

Tutarlı bir öznellik de.

Ve her sabah kalkıp ölmeyi planlamadan yaşamayı göze almak da.

O kadar da zor değildi. Alice bu konuda oldukça deneyimliydi. Hangi zihinsel egzersizlerin gerekli olduğunu biliyordu: Günü atlatabilmek için gereken en küçük merdiveni kurmak.

Basamakları zihninde canlandırdığı sürece bir sonrakine ulaşabiliyordu. Bu yüzden derin bir nefes aldı, gözlerini kapattı ve kendi merdivenine tırmandı.

Ben Alice Law. Cambridge'de doktora öğrencisiyim. Analitik büyü alanında çalışıyorum. Cehennemdeyim. Ve her şey gayet yolunda gidiyor...

Alevlerin önünden hızla bir silüet geçti. Peter irkildi, Alice çığlık attı ama gelen sadece Arşimet'ti; kimbilir hangi deliğe girmiş ve geri dönmüştü. Gerçekten korkmuş görünüyordu; tüyleri kabarmış, gözleri fal taşı gibi açılmış, gözbebekleri iğne ucu kadar küçülmüştü. Alice kolunu kaldırarak ona yer açtı. Arşimet başka bir davete gerek duymadan kendini onun kucağına attı.

Alice onun başını okşayarak, "Ne oldu sana böyle?" diye mırıldandı.

Arşimet yüzünü Alice'e sürttü ve titreyerek yanında kaldı. Alice gövdesinin yan tarafında bir ısırık gördü. Tüylerinin arasında kurumuş kan izleri vardı.

Peter, "Kemiksiler yaptı, değil mi?" diye sordu.

Arşimet evet dercesine kuyruğunu salladı.

Gezgin anlatılarının herhangi birinde bu gizli tehlikeden söz edilmiş miydi? Alice Arşimet'in titreyen gövdesini okşarken zihnini yokladı ama kemiksilerden bahsedildiğini hatırlayamadı. Orpheus, Dante, Aeneas, Lucian, Seneca, Aziz Brendan... Anlattıkları kesinlikle felaket ve kasvet doluydu ama tarif ettikleri tehlikeler ilahi ve apaçıktı. Şeytan'dan kaçıyorlardı. Tanrılarla dalaşıyorlardı. Ama hiç kimse cehennemin kendi yaratımı olmayan, tıkırtılar çıkararak kaçışan varlıklar tarafından izlenmenin dehşetinden söz etmemişti.

Eliot dışında.

Kayda geçen en güncel tarihli gezgin anlatısı *Çorak Topraklar* aklına geldi. Eliot, *Sabahleyin gölgen arkandan gelir*, diye yazmıştı. *Akşamleyin gölgen karşına dikilir*. Alice kumlara bakarak ürperdi.

Sana bir avuç kumda korkuyu göstereceğim.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sabah olduğunda Alice, Arşimet'in hâlâ yanlarında olmasına şaşırdı. Onları yalnızca birer canlı kalkan olarak sevdiğinden şüpheleniyordu ama şikâyet edemezdi. Kedilerin birçok yeteneği vardı ve bunlardan biri de yol bulmaktı. Ürkütücü miktarda çaya batırılmış Lembas Ekmeği talep edip mideye indiren Arşimet, kahvaltıyı bitirdiklerinde birkaç adım yürüdü, kuyruğunu havaya dikti ve dönüp beklentiyle onlara baktı.

Alice, "İkinci kata mı?" diye sordu.

Arşimet, *Başka nereye gidebiliriz ki?* dercesine gözlerini kırptı.

"Çok uzak mı?"

Arşimet, Alice'e arkasını dönüp kıcını gösterdi.

Kamp gereçlerini topladıkları sırada Peter, "Heyecanlı mısın?" diye sordu.

"Neden heyecanlanayım ki?"

"Neden olacak, tabii ki Arzu Katı için." Parmaklarını oynattı. "Kirli şehvet. Jezebel'le tanışmak istemez misin? Ya da Batşeba'yla?"

Alice kıkırdadı. "Sence Arzu sadece genelevlerden mi ibaret?"

"Bence en azından kumullarla karşılaştırdınca bir lütuf sayılır." Peter sırt çantasının fermuarını çekti ve ayağa kalktı. "Sence seni ne bekliyor?"

Alice kendi çantasını sırtına asarken koltuk altlarından gelen kokuyu aldı ve yüzünü buruşturdu. "Sıcak bir duş çok iyi olurdu."

Arzu, Tartarologlar için ilginç bir bilmeceydi çünkü ikinci katın diğerlerine kıyasla tuhaf bir şekilde daha merhametli olduğuna dair yaygın bir inançları vardı. Bu fikri ilk ortaya atan Dante olmuştu: Şehvet, yani "bedensel günahkârların" suçu, daha hafif bir günahtı; başkalarına yönelik bilinçli bir kötülükten ziyade irade zayıflığına ve kendine hâkim olamamaya dair bir suçtu. Şehvet suçunu işleyenler, akıllarını arzusunun, istegin kölesi hâline getirmişlerdi. Dante'nin çevresi âşıklerle doluydu; birbirlerine hoşgörölü, tutkularına yenik düşen ve kendilerinden başka kimseye zarar vermeyen insanlarla. Bu nedenle birçok Tartarolog, çoğu kaynağa göre şehvet ve açgözlölüğü de kapsayan Arzu'nun cezasının hem iştahın motivasyonu hem de zararın nedeni olan bağımlılığın kaynağı olduğunu savunurdu. Arzu kişiyi cazibelerle tuzığa düşürdü; kendi acısının sebebi hâline getirirdi. Diğer tüm katlar kişiyi kilitli kapılarla, zorlu görevlerle ve intikamcı tanrılarla hapsederken, Arzu Katı kişiyi tek başına hapsederdi.

Gezginlerin anlatıları da bu teoriyi destekliyordu. Hristiyan kâşif John Bancroft, Arzu Katı'nı cezanın bizzat günaha girmek olduğu, cennetin sahte bir taklidi olarak tanımlamıştı. Kişi arzularına yenik düşüyor, kendini kaptırıyordu ve bir daha asla oradan çıkamıyordu. *Üç gün boyunca memelere ve kalçalara baskımı yasladım; Lotus Yiyiciler'in arasında içki ve tütün içtim*, diye yazmıştı Bancroft. *Onların tatlı yarenliğini ancak katıksız irade gücüyle bırakabildim. Ah, birbirimize veda ederken o zavallı kadınlar benim için ağladılar, ben de onlar için ağladım. Ama ilahi misyonumu yerine getirmeye ant içtiğimi anladılar ve gitmeme razı oldular. Sonra birkaç sayfa daha başını yasladığı memeleri ve kalçaları anlatmaya devam ediyordu.*

"Grimes burada değildir," dedi Alice. Profesör Grimes'in pek çok kusuru vardı. Aşırı istek bunlardan biri değildi; Alice

onları daha disiplinli biriyle karşılaşmamıştı. "Zaman kaybedeceğiz."

"Yine de kontrol etmemiz gerek."

"Ya tuzaga düşersek?"

Peter neşeyle, "Düşmeyeceğiz," dedi ve sabırsızlanan Arşimet'in peşinden gitti. "Ahlakımız çok güçlü."

Alice'in Cambridge'de tanıdığı bütün akademisyenler, arzularını reddetmekle övünürdü. Seks bağımlıları, uyuşturucu müptelaları, alkolikler, yemek düşkünleri... Bunlar hep diğer bölümlerdeydi. Analitik Büyü Bölümü'nde kaba saba bedensel hazlar, kişiyi zihinsel yaşamdan saptıran birer dikkat dağıtıcı olarak görülürdü. Herkes araştırmaları dışında bir hayatları yokmuş gibi davranmayı severdi; sanki dünyevi bedenlerinin hiçbir isteği yoktu. Kimse televizyon izlediğini kabul etmezdi. Hiç kimse popüler kültürü takip etmezdi. Kimse bir hocasının yanında randevulara çıkmaktan söz etmezdi (seksüel bir varlık olduğunu kabul etmek bile utanç vericiydi!). Evli olan az sıradaki kişi, eşlerinden ve çocuklarından büyük bir mahcubiyetle söz ederdi, o da sadece kuşkucuları çocuklarla eşlerinin ilgilendiğine inandırmak için. Kimse yemeğin tadını sevdiğini bile söylemezdi; bu da muhtemelen bölümün neden hep yavan Yorkshire pudingleri ikram ettiğini açıklıyordu.

Kabul edilebilir hobiler yalnızca zihni ve bedeni bir şekilde sürekli çalışmaya hazırlayanlardı. Satranç zorunluydu. Kısa bir gezinti hoş görülebilirdi. Maratonlar özellikle alkışlanırdı çünkü zihnin disiplinini ve odaklanmasını gösterirdi. Profesör Helen Murray'ın yalnızca kafasında tekrarladığı operaları dinleyerek saatlerce koşabildiği söylenirdi. Evet, kendini geliştirmek için yapılan boş zaman etkinliklerine izin vardı. Ama sırf zevk almak için zevk peşinde koşmak öyle anlamsız, öyle utandırıcıydı ki.

Profesör Grimes dünyevi zevklerden arınma konusunda son derece fanatikti. "Öğrenmek, yapabileceğimiz en tanrısal şey-

dir,” derdi onlara. Bu dersi onlara ilk yıllarında, uyumak ya da sinemaya gitmek gibi şeylere zaman ayırabileceklerini düşünecek kadar aptal oldukları zamanlarda vermişti. “İnsanlar, hayvanların aksine, akıl yetisiyle doğarlar. Bu bizi hayvanlardan üstün ve Tanrı’ya yakın kılar. Dolayısıyla Aristoteles’in dediği gibi, ölümsüzlük yanlısı olmalı ve yüce özümüzle uyumlu bir yaşam sürmek için elimizden geleni yapmalıyız. Aklın yaşamı, var olan tek gerçektir. Bunun dışındaki her şey yozlaşmadır, bedenseldir, pisliktir.”

Alice onun bu buyruğuna uymak için gerçekten çabalamıştı; hem de çok. Kendini yalnızca zihnin yanan özüne indirgemeye çalışmıştı. Sinemaya gitmeyi bırakmıştı. Roman okumayı da bırakmış, Henry James’e veda etmişti! Hatta kendine yemek yapmayı bile bırakmıştı; kampüsteki yemekhaneler hem daha ucuzdu hem de yeme zevkini tamamen ortadan kaldırıyor. Her sabah bölüme kadar iki buçuk kilometre koşan doktora sonrası araştırmacısı Aleco’nun ya da günde sadece bir öğün –sabah beşte– yemek yemekle ve başı döndüğünde meditasyon yapmakla övünen yeni iş arkadaşları Chloe’nin tuhaf disiplinine ulaşamamıştı. Beşinci yılındaki Harris’in her sabah buz gibi soğuk suyla duş alma alışkanlığını taklit etmeyi başarmıştı. Bu sayede insanın güne enerjik başladığı söyleniyordu ama Alice yine de sonrasında yaşadığı heyecanın, duştan çıktığında hissettiği rahatlamadan kaynaklanıp kaynaklanmadığını anlamıyordu. Bütün bunların gerçekten karakter geliştirici bir dünyevi zevklerden arınma durumu mu olduğu, yoksa yalnızca yoksulluğun dikte ettiği bir yaşam tarzı mı olduğu sorusu hep aklındaydı. Zira hiçbir lisansüstü öğrencinin geçimini sağlayacak kadar kazandığı söylenemezdi. Ama kimse bu konuyu konuşmak istemiyordu.

Kendisini en sıradan ihtiyaçlardan kurtarmayı başardığı bir dönem olmuştu. Bazı günler kahvaltıda kahve ile sadece bir parça Lembas Ekmeği yiyor, sonra kendini derslerine o kadar kaptırıyordu ki gece yarısına kadar tekrar bir şeyler yemek aklı-

na bile gelmiyordu. Bazen Lembas Ekmegi'ni bile öğleden sonraya ertelemeyi başarıyordu. Midesi tamamen boşken ve sadece havayla beslenirken deneyimlediği o hafifliği, o boşluk hissini seviyordu; kendisini soluk ve ruhani bir gölge, bedensiz var olan bir zihin gibi hissetmeyi.

Ama çöküş her zaman gelirdi. Alice her seferinde kırılırdı; sonunda kendini hep lojmanın salonundaki kanepede, ekranda ne olursa olsun anlamadan izlediği bir sersemlik içinde uzanmış hâlde bulurdu. O huzurlu entelektüel Zen'e, koşucuların deneyimlediği o dingin sarhoşluğa asla tam olarak erişemezdi. Çoğu zaman kendini yoksun hissedirdi; tatminsiz ve tatmin edemeyen, muhtaç bir beden içinde sıkışmış biri gibi. Bir de aç olurdu... Öylesine aç olurdu ki artık adını koyamadığı bir tür besine özlem duyardı.

Cehennemin sert bir havası olduğu ortaya çıktı. Fırtına birdenbire bastırdı. Gökyüzü karardı, hava soğudu ve ağırlaştı. Şimşek çaktı ve sonra gökyüzünden oluk oluk yağmur yağmaya başladı. Bu, yanlarına yağmurluk almayı akıl etmeyen Alice ve Peter için kötü bir haberdı.

Peter rüzgârdan sesini duyurmaya çalışarak Arşimet'e bağırdı: "Başka bir yol yok mu?"

Kedi miyavladı.

Fırtına hızla şiddetlendi. Dakikalar içinde sırlıklam oldular. Rüzgâr ve yağmur sağanağı etraflarında o kadar şiddetliydi ki nefes alabilmek için elleriyle yüzlerini kapatmak zorunda kaldılar. Arşimet durdu ve Peter onu kucağına alıp paltosunun içine sokana kadar devam etmeyi reddetti. Küçük, sefil bir kûme hâlinde ilerlemeye başladılar. Alice uğuldayan rüzgârların arasında bir ağlama sesi, birinin ya da birçok kişinin sesini duyduğunu sandı ama bu, kulakları sağır eden bir çığlığa dönüşen rüzgârların kendisi de olabilirdi. Bu şekilde ne kadar devam ettiklerini bilemiyordu. Zaman algısını tamamen yitirmişti. Fırtına her düşüncesini, her hissini silip süpürdü.

Geriye sadece bir öz olarak kalmıştı; fırtınaya karşı titreyen ve ağır ağır ilerleyen bir öz.

Ancak bu da tanıdıktı. Alice şimdiye kadar birkaç İngiliz kışı atlatmıştı; arızalı radyatörlerin, kırık şemsiyelerin ve tam da gökyüzünün artık verecek bir şeyi kalmadığını düşündüğü. nüz anda üzerinizde patlayan sürpriz fırtınaların olduğu kışlar. O fırtınalarda Cambridge'in dört bir yanında koşturmuştu ve bazen mücadelenin bitmeyecek gibi gelen mesafelerde değil, çekiç gibi inen yağmur altında bir binadan ötekine ulaşmaya çalışırken yaşandığını öğrenmişti. Bu yüzden iyice büzülmesi, santim santim ilerlemesi gerektiğini biliyordu; ta ki Arzu'nun çatısının altından, girişini koruyan bronz heykellerin arasından geçene kadar. Heykellerin aslan olmadıklarını gördü. Domuzlardı. Kapılar açıldı. Sırılsıklam bir hâlde ve titreyerek içeri yuvarlandılar.

Arzu, bir öğrenci merkeziydi.

Bu durum Alice'i fazlasıyla hayal kırıklığına uğrattı çünkü istemese de, içten içe o korkunç oryantalist tablolardan sahneler görmeyi ummuştu; yaldızlı kanepeler, havada asılı duran üzüm koçanları, ağızlarına elmalar tıktırılmış domuzlar ve peştamallar içinde lavta çalanlar. Ya da en azından Bosch'un çılgın tablolarından fırlamış bir manzara; çıplak sefahat düşkünleri, makat deliklerinden çıkan çiçekler, dev midye kabuklarında sevişen bedenler. Kocaman çilekler, kirazlardan taşlar. En çok da biraz yiyecek görmek istiyordu. Elbette bir şey yemek ihtiyatsızlık olurdu –cehennemdeki yemeklere asla dokunulmamalıydı– ama o bitmek bilmeyen kum tepelerinden sonra sahte bir şölen bile hoşuna giderdi.

Ancak lobide her şey fazlasıyla aydınlıktı. Yüksek bar masaları ve rasgele yerleştirilmiş, üzerinde şüpheli sarı lekeler bulunan kanepeler vardı. Ortada bir çeşme duruyordu, içinden kıvamlı, koyu morumsu kahverengi bir sıvı fışkırıyordu. Tavandan hafif cızırtılı bir müzik parçası yayılıyordu – neredeyse tanıdık bir Dusty Springfield şarkısı gibiydi; bir barda, kapanış

çağrısından önce gözlerinizi kapatıp sallanarak dinleyeceğiniz türden bir şeydi ama ne melodisi ne de sözleri tam olarak seçilecek kadar netti. Uzak bir köşede terk edilmiş bir langırt masası duruyordu. Alice masanın üzerine göz atınca küçük beyaz topun hâlâ kendi kendine sekip durduğunu, tahta ayaklara çarpa çarpa dolandığını gördü. Eli, topu kaleye sokup sokamayacağını görmek için refleksle uzanacak gibi oldu.

“Ah, merhaba,” dedi Peter.

Köşeden ayaklarını sürüyerek yürüyen, elinde altın kadeh olan bir Gölge çıktı. Doğrudan onlara doğru ilerliyor gibiydi. Alice gerildi, birden korkuya kapıldı. Ama Gölge çeşmeye gidiyordu.

“Affedersiniz,” dedi Alice.

“Merhaba,” dedi Peter. “Acaba... İı, buradan geçen yeni birini gördünüz mü? Mesela uzun boylu, siyahlar içinde bir adam?”

Gölge ikisini de görmezden geldi. Sessizce kadehini çeşmeden akan şeyle doldurdu; o kıvamlı, koyu renkli sıvıdan uzun bir yudum aldı, sonra ayaklarını sürüyerek geldiği koridora döndü. Sağdaki ilk odaya girdi ve kapı ardından kapandı.

Alice ve Peter temkinlice onu takip ettiler. Köşenin ardında öğrenci yurduna benzeyen sonsuz bir koridor uzanıyordu. Her iki yanda tek tip ve penceresiz odalar sıralanmıştı. Kapıların bazıları kapalıydı. Pek çoğu ise ardına kadar açıktı. Alice ve Peter yürürken tek tek odaların içine baktılar. Her odada sadece bir Gölge vardı. Bir tanesi sırtüstü uzanmış, ellerini iç çamaşırına sokmuştu. Bir başkası piposunu tütürüyordu; odayı dolduran tütün dumanı o kadar keskindi ki Alice öksürük krizine tutulunca hızla geçip gittiler. Bir üçüncüsü yerde bağdaş kurmuş, gözlerini kapatmış, az önce gördükleri altın kadehin benzerinden yavaş yavaş içkisini yudumluyordu. Alice ve Peter içeri bakarken hiçbirisi başını kaldırmadı. Anlaşılan hiçbirisi etrafında olup bitenlerin farkında değildi.

Birkaç kapı ilerideki odadan yüksek bir burun çekme sesi

duydular. Köşedeki masada kambur oturan bir Gölge vardı. Kitapları burnuna iyice yaklaştırmıyor, sayfaları her çevirişinde kitabı boydan boya kokluyor ve zevkten gözlerini deviriyordu.

"Devam edelim." Peter, Alice'in bileğini kavradı ve onu koridor boyunca çekti.

"O da neyin nesiydi?" diye sordu Alice. "O adam ne yapıyordu?"

"Daha önce hiç kitap koklamadın mı?"

"O şekilde değil!"

"Şey, çok keyiflidir," dedi Peter. "Ciltlerin bir cazibesi var; herhalde tutkal ve talaş kokusu yüzünden, bilemiyorum. Ama anlıyorum."

Alice, "Ben olsam bunu kendime saklardım," diye mınıldandı.

Koridorun devamında da manzara benzerdi: Hücrelerinde serbestçe oturan sayısız Gölge, aynı tekdüze hareketleri durmaksızın tekrarlıyordu. Alice yürürken her birinin yüzüne tek tek baktı, Profesör Grimes'in o asık suratını aradı ama karşılaştığı tek şey bomboş ve tuhaf bir şekilde tatmin olmuş bakışlardı. Bir süre sonra bakmak bile zorlaştı; tüm o aynılaştı, durağan ifadeler yorucu geliyordu. Bazı Gölgelelerin silüetleri kaybolmaya başlamıştı; yüzleri bulanıklaşmış, kenarları silikleşmişti. Kimilerinin gözleri yoktu. Kimilerinin ağzı, kulağı ya da elleri seçilmiyordu; sanki tüm duyular, tatminin bağlı olduğu tek dürtü karşısında önemini yitirmişti. Kendilerini sonsuz bir döngüye kaptırmışlardı; bir hareketi ya hiçbir zaman tam olarak tatmin etmeyen bir dürtüyle ya da fazlasıyla hoşlarına gittiği için durmaksızın, tekrar tekrar yapıyorlardı.

Mekânın tamamını bir çürüme havası kaplamıştı. Koridorda pislik ile antiseptik karışımı bir koku vardı; sanki çürük bir şeyin üzerine ispirto dökülmüştü. Yanıp sönerek uğuldayan floresan ışıklar fazlasıyla loştu. Duvarlar çatlaklarla ve küflerle doluydu; lekelerin üzerinde karınca sürüleri geziniyordu. Her şey öylesine iğrençti ki, Alice bu Gölgelelerin neden bir an durup

etraflarına bakmadıklarını ve buradan kaçmadıklarını düşünerek kahroldu. Kesin şunu, her ne yapıyorsanız bırakın ve dışarı çıkın, diye bağırarak istedi ama Gölgelelerin yarısının kulakları yoktu. Bağırsa onu duyarlar mıydı?

Alice ve Peter uzun süredir sessizliğe gömülmüşlerdi. Bu bağımlılıkları gözetlemek, gördüklerinden hiç etkilenmemiş gibi davranmaya çalışmak giderek daha rahatsız edici olmaya başlamıştı. Alice kendini savunmasız ve çırılçıplak hissediyordu. Sanki sınanıyor, izleniyor ve tüm o cazibelerin onda da benzer arzular uyandırıp uyandırmadığı ölçülüyordu. Ayakları sever misin? Oyuncak bebekleri sever misin? Sert tahta objeleri sever misin?

Alice, Peter'ın neler arzuladığını merak etti. Muhtemelen hiçbir şey arzulamıyordu. Peter dünyaya ağzında gümüş kaşıkla gelmiş ve hiçbir şey istememişti. Ama bunun için yanlış anlamda bir istek denilebilirdi. Arzu ile ihtiyaç çok farklı şeylerdi ve Alice keşke Peter'ın neye özlem duyduğunu, dizlerini itreten şeyin ne olduğunu bilseydi; ancak o zaman Peter'ın gerçekten bir zayıflığı olup olmadığını anlayabilirdi. Ama bu ifadesi hiç değişmiyordu. Yüzünde hep aynı cildesine sadece objektif bir merakla, hafif küçümleyle bakıyordu. Aziz Peter'ın aklı çelinebilecek

resimleri giderek gülünç boyutlara ulaşıyordu. Köşeyi, tebeşir tahtalarını yalayan, iç çamaşırı yıkanan, kendinden geçmiş hâlde şarap dolmaları üzerinde titreyen Gölgeleler vardı. Bir uyup duruyor, parazitli makinelerin çaldığı

cevaben, Teşekkür ederim, teşekkür ederim, diye Artık hiçbir komik değildi; burası Bosch'un abartılı günah sahnelerine hiç benzemiyordu.

eki manzaralar sadece hüznün verici ve mide bulandıran fazlasıyla ortadaydı – nefes nefese inlemeler, yalamalar ve vıcık vıcık sesler; iğnelerle delinmiş, ye-

meçe ya da şaraba boğulan bedenler... Her yerde bedenler vardı ama aslında tam olarak beden sayılmazlardı – çalışan organlar, çalışan ağızlar, sağa sola seğırten gözler, yakalayıp kavrayan eller... Zihinden tamamen sıyrılmış, sadece iştaha teslim olmuşlardı.

Neden yürüyüp gidemiyorlardı? Alice bunu anlayamıyordu. Bu iğrenç fiziksel arzuyu hiçbir zaman anlayamamıştı. Evet, temel zevklere aşınaydı ama hiçbir zaman zihnine baskın gelecek kadar güçlü bir bedensel istek hissetmemişti. Tüm hikâyelerde kahramanların genital organlarını bir başkasınıninkine sürtebilmek uğruna şehirlerin düşmesine izin vermeleri ona inanılmaz geliyordu. Davud, Batşeba uğruna krallığını kaybetmişti; Yunanlar Helen için her şeyi feda etmişti; büyük Dr. Faust ise Mephistopheles'i emrine aldığı anda, bütün o yeni kazanılmış güçleri yalnızca Gretchen'i baştan çıkarmak için kullanmak istemişti. Seks soylu bir arzu değildi, utanç verici bir koşullu teslimiyetti. Elbette gerçek bir özlem vardı –Alice bunun farkındaydı– ama ona göre bunun bedeninin beceriksizce işleyişiyle, gıcırdayan dişlerle, zımpara gibi sakallarla, kaba ellerle ve kötü kokan bir nefesle pek ilgisi yoktu. Onun gözünde bunlar arasında dünyalar vardı. Ama bu muğlak, yakıp kavuran isteği nasıl dönüştüreceğini bir türlü bulamamıştı; tüm vücutta kendini gösteren bir arzuydu bu ve Alice'in bunu en şiddetli hissettiği anlar, şeye baktığı...

"Aman Tanrım," dedi Peter. "Bir türlü bitmek bilmiyor."

Yürümeye, hücrelere göz atmaya devam etmek ve nefes almak giderek zorlaşıyordu. Floresan ışığının uğultusu, küf ve nem o kadar yoğundu ki sonunda Alice dayanamayıp pes etti.

"Grimes burada değil." Durdu. "Hadi dışarı çıkalım, etraftan yürüyelim."

"Her katı kontrol etmek istediğini sanıyordum," dedi Peter.

"Eh, kontrol ettik zaten."

"Sadece bir saattir buradayız..."

"Bu kadarı anlamamız için yeterli. Grimes burada değil."

"Bunu Gurur için de söylemiştin."

"E, doğru ama." Alice burnunu çekti. "Grimes burada değil, buradakilerden çok daha iyi durumda..."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü hepsi acınacak hâlde!" Tuhaf bir sersemlik hissediyordu. Göğsünün neden sıkıştığını, nefes almanın niçin bu kadar zor olduğunu anlayamıyordu. "Bu bayağı, iğrenç bir şey... O burada olamaz; ne yapmış olursa olsun, bunun çok üstünde biri."

"Hiç sanmıyorum." Peter'ın sesi tuhaf bir şekilde soğuktu. "Bence burada olma ihtimali çok yüksek."

"Bu çok saçma."

"Onu gözünde çok büyütüyorsun."

"Bu bir iltifat değil." Alice kollarını göğsünde kavuşturdu. "Şehvet, iradesizlikle ilgili bir günahdır. Iradenin zayıflığıdır – yani, etrafımıza bir bak– ve Grimes nasıl biri olursa olsun, zayıf iradeli değildi."

"Tanrım." İşte yine o soğuk ses tonuyla konuşmuştu. Bu, Alice'i çok şaşırtıyordu; Peter'ı hiç böyle görmemişti ve neden bu kadar kızgın olduğunu anlayamıyordu. "Hadi ona biraz daha övgüler yağdır, ne bekliyorsun?"

"Sadece vakit kaybetmekten korkuyorum," dedi Alice. "Tek söylediğim bu. Yeteri kadarını gördük, burası ona göre bir yer değil ve bu saçmalıkların arasında yürümekten yoruldum..."

Peter elini kaldırdı. Bu hareket evrensel beden dilinde, *Kapa çeneni*, demekti. Alice tepkisini dile getirmek üzereyken Peter koridorun ilerisindeki bir kapıyı işaret etti. İçeriden boğuk sesler geliyordu. Bu bir bağırıtı mıydı? Çığlık mıydı? Peter başını yana eğdi ve manidar bir tavırla kaşlarını kaldırdı. İşaretparmakğını dudaklarına götürdü ve yaklaşarak Alice'e peşinden gelmesini işaret etti.

"Yapma." Alice içgüdüsel bir dehşete kapıldı. "Lütfen, Peter, yapma..."

Peter, "Ama orada bir şey var," diye itiraz etti. Adımlarını hızlandırdı. "Birisi var."

Boğuk sesler giderek yükseldi. Peter koştu ve bir çırpıda kapıyı açtı.

Kapının ardında bir ofis vardı. Ve ofiste iki Gölge ihtirash bir kucaklaşmayla birbirine kenetlenmişti, yüzleri bulanık ve belirsizdi; varlıklarına dair her şey silikleşmiş, unutulmuştu - parlak, kırmızı cinsel organları dışında. Ne Alice'i ne de Peter'i fark ettiler. Gölgelerden biri diğerini oldukça rahatsız görünen bir pozisyonda masanın üzerine eğmişti. Ama ikisi de çılgınca bir çaresizlikle birbirlerine sarılmışlar, duvarları titreten bir gürültüyle inliyorlardı: "Ah! Ah! Ah!"

Seks hep bu kadar bayağı mıydı? Alice olduğu yerde donup kalmıştı; onları izlerken bu ritmik birleşme hafızasına kazınıyordu. O kaba saba, ıslak şapırtılar; büyüyen ve şişen organların nabız gibi atışı ve zonklayışı, artık hiçbir şeyi hatırlamayan bu Gölgelerin tanımlanabilen tek yanıydı. Sonra bu görüntüler, Alice'in sahip olduğu tüm anıların üzerine bindi; her dokunuşun, başka bir arzu dolu bedene yaklaştığı her anın. Tüm ihtiyaçlar, dürtüler, tatmin arayışları... Hepsi sonunda yalnızca bedenlere indirgeniyordu. Domuz eti gibi sergilenen kadın eti yığınları, Marilyn Monroe'nun aralanmış parmakları, Jessica Rabbit,¹ hoplayan memeler. Süslenip püslenmiş Jezebel bir pencereden dışarıya sarkıyor, köpekler etini kemiriyordu. DJ'ler kahkahalar atıyor, manşetler göz açıp kapayıncaya kadar değişiyordu. Sikişen tavşanlar, tavşan gibi sikişenler, bir kaya matkabı, bir balyoz, ete giren demir, iğne, tebeşir ve mürekkep gir-çık, gir-çık ve sonunda her şeyin sınıksı bir kavrayışla, bir kenetlenmeyle, bir iç çekişle doruğa ulaşması.

Alice bildiklerini hatırlamaya çalıştı, her şeyi geri sarmaya çabaladı ama işe yaramadı; imgeler döne döne çoğalıyor, her şey yeniden yaşanıyor. Kendini soyutlanmış gibi hissediyordu.

1 Jessica Rabbit, 1988 yapımı *Who Framed Roger Rabbit* filmindeki kurgusal bir karakterdir. Aşırı feminen ve cinsel özellikleriyle tasarlanması, onun popüler kültürde sıkça cinsel obje olarak görülmesine yol açmıştır. -çn

Artık bedeni ona ait değildi ve Alice uzaklara kayıyor, dağılıp gidiyordu. Merdivenine uzanmaya çalıştı ama orada değildi...

Peter o kadar ani bir şekilde geri çekildi ki Alice'e çarptı.

"O değilmiş." Histerik bir şekilde kıkırdadı. "Sanırım... Düşündüm ki..."

Alice geriye doğru sendeledi.

"İyi misin?" Peter koluna dokunmak için elini uzattı ama Alice onu derhal savuşturdu. O sırada onun varlığına, herhangi birinin varlığına dayanamazdı. Biri yanına yaklaşacak olursa çılgılık atabilirdi.

Peter yeniden ona elini uzattı. "Tuhaf nefes alıyorsun."

Alice hızla Peter'ın yanından geçerek koridordan geriye doğru koştu. Midesinde dayanılmaz bir çalkantı vardı. Peter peşinden gitti. Alice dışarıya açılan ilk kapıya iki eliyle birden yüklendi ve kendini fırtınanın içine attı. O anda dünya yerinden kaydı, zemin hızla ona yaklaştı; tam devrileceği sırada Peter onu tuttu ve Alice iki büküm olup kustu.

Profesör Grimes bir keresinde Alice'e, "En çok arzuladığın şey nedir?" diye sormuştu.

Venedik'te, deniz kenarındaki bir kafede oturuyorlardı; zafferan ve Aperol spritzlerin sarhoşluğu içinde, öğleden sonra güneşinde kavruluyorlardı. Şehre daha yeni gelmişlerdi; İtalyan Büyü Akademisi temsilcileriyle Vena del Gesso tebeşir yataklarında bir haftalık keşif gezisini tamamlamış, güneşte iyice yanmışlardı ve üzerlerine tatlı bir yorgunluk çökmüştü.

Profesör Grimes bilmecelere ve sofistike söylemlere dalmıştı; çakırkeyif olan Alice ise ona sadece konuşmaya devam etmesine yetecek kadar cevap veriyordu. Onun gevezelik etmesini severdi; Grimes öylesine konuşurken bile etkileyiciydi, her türlü yapmacıklıktan ya da çekingenlikten uzaktı. Alice onun dünyayı nasıl algıladığını görmeyi seviyordu. En dağınık, en ham düşüncelerini duymak, ona Grimes gibi davranmak, hayatını ve kariyerini onun gibi şekillendirmek için ipuçları ve-

riyordu. Birbirlerinden çok farklı oldukları için dünyada orman gibi yer kaplayabileceğini düşünmesinin saçma olduğunu biliyordu. Ama en azından insanlara akıl hocasının kim olduğunu hatırlatamaz mıydı? Akademik kökenler, doğru çevrelerde çok önemliydi. Ve o zamanlar tüm benliğiyle istediği tek şey, herkesin onu Grimes'in yansıması olarak hatırlamasıydı.

"Hiçbir şey," demişti Alice, şakacı olmaya çalışarak. "Bir tetik düşkünün hayatını yaşıyorum."

"Çok komik. Peki ne istiyorsun, Law?"

"Başarı." Alice bardağını evirip çevirdi. "Bir iş, kendime ait bir laboratuvar ve birçok kitabımın olmasını istiyorum. Sizin ofisinizi ve kapıda kendi adımın olmasını istiyorum," dedi Grimes'i güldürmeyi umarak.

Ama Grimes'in yüzünde çok ciddi bir ifade vardı. "Bunlar arzunun yan ürünleri. Ne istiyorsun?"

"İstediğim bu işte."

"Hayır, değil." Grimes uzanıp Alice'in bileğini kavradı ve şaşırtıcı bir kuvvetle sıktı. Alice yüzünü buruşturdu ama sesini çıkarmadı. Acıdan çok şaşkınlık içindeydi; far görmüş tavşan gibi olduğu yerde donup kalmış, tüm duyuları Grimes'in bir sonraki hareketine odaklanmıştı. Profesör Grimes'in ne yapacağı hiç belli olmazdı.

"Geceleri neyin uykunu kaçırdığını düşünmelisin," dedi Grimes. "İçinde yanan şey ne? Her hareketini ne ateşliyor? Sabahları uyanma gerekçen ne?"

Grimes'in yoğun ilgisi başını döndürmüştü ve doğru şeyi söylemeyi delicesine istiyordu. Ama o şeyin ne olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu.

"İşin kendisini istemelisin," dedi Grimes. Gözleri içkiden parlıyordu ve bakışları Alice'i huzursuz edecek kadar deliciydi. Alice onunla bakışmaya devam edemedi; gözlerini kırıştırmak ve yan yan bakmak zorunda kaldı. "Analiz etmenin zevki. Bir şeyin derinine inmeyi ve özünü ortaya çıkarmayı sevmelisin. Bu geziler ve partiler iyi, hoş ama onlardan fazla keyif alırsan

seni yoldan çıkarırlar, Law. Tüm bunları aşmalısın. Gerçekle beslenmelisin, yalnızca gerçekle. Gerçek seni yiyip bitirmeli."

Alice, "Evet," demek istedi. "İşte ben de böyle hissediyordum."

Ama bu doğru değildi ve öyleymiş gibi konuşamazdı. Aklına Grimes'in beklediği ölçüde heyecan duyacağı tek bir araştırma sorusu bile gelmiyordu. O an, yaptığı araştırmaların, dilbilimsel bilmeceler üzerine o sıkıcı küçük projelerin neden önemli olduğunu hatırlayamıyordu. Ayrıca, *prosecco* yüzünden çakırkeyif olmasaydı bile, onu şafak sökmeden yataktan kaldıran ve gece geç saatlere kadar laboratuvarı tutan o karmaşık korku ve arzu selini betimleyecek kelimeleri asla bulamazdı.

O haftanın başında Grimes, Roma'daki İtalyan Büyü Akademisi'nde bir konferans vermişti; bu prestijli bir davetti, yalnızca üç yılda bir düzenlenen, belirli bir isme ithaf edilen özel bir konuşmaydı ve dünyanın dört bir yanından akademisyenler sırf bu konuşmayı dinlemek için uçağa atlayıp gelmişlerdi. Alice konferansı en ön sıradan, gururdan titreyerek izlemişti çünkü Grimes dünyanın en seçici izleyicisini avucunun içine almıştı; ağzından öyle kusursuz, öyle net paragraflar dökülüyordu ki fikirleri parlayan meşaleler gibi havada asılı kalıyordu. Söylediği her şeyi daha önce duymuş olması, hatta bunları bilgisayara geçiren ve anlam ifade edecek şekilde düzenleyen kişinin kendisi olması önemli değildi. Sanki bunları ilk kez öğreniyor, anlamlarını idrak ediyordu. Önlerinde olasılıklarla dolu bir dünya uzanıyordu ve Grimes tıpkı dağlardan inen bir peygamber gibi her şeyi aydınlatıyordu.

Bunu istiyorum, diye düşündüğünü hatırladı. *Bunu çok istiyorum*. Peki ama bu dediği neydi?

İyi notlar almaya yönelik o eski ihtiyaç veya onaylanma ihtirası değildi. Artık çocuk değildi; bu patolojiyi üniversitede bırakmıştı. Ama mesele yalnızca cevapları aramak ya da bir bilmecenin çözülmesinin getirdiği basit bir tatmin de değildi. Bu daha ilkel bir heyecandı; neye dönüşebileceğini, hangi dün-

yaları açığa çıkarabileceğini fark etmenin getirdiği sarhoş edici bir duyguydu ve tüm bunlar sıkı sıkıya Grimes'la bağlantılıydı.

Alice ağızındaki kusmuğu çalkalayıp temizlerken Peter "Tekrar içeri girmek zorunda değiliz," dedi.

Alice Tükenmez Matarasının kapağını kapattı. "Teşekkürler."

"Haklısın bu arada. Grimes'ın burada olduğunu sanmıyorum."

"Biliyorum." Sırtını beton duvara yaslayıp yağmurun yüzüne çarpmasına izin verdi. Lembas Ekmeği ikinci seferde berbatı. Talaş yutmuş gibiydi. Boğazına acı, betonumsu çamur gibi bir şey oturmuştu ve ne yutarsa yutsun gitmiyordu; o yumru orada öylece duruyordu.

Arşimet'in bacaklarının etrafında dönüp durması, o sırada dünyanın en rahatlatıcı hissiydi. Alice eğilip onun kafasını okuşadı. Keşke sessizce uzanıp fırtınaya karışabilseydi.

Neyse ki Peter ne olduğunu sormadı. "Dediğin gibi, etraftan yürüyelim," dedi.

"Evet, tamam."

"Zaten herhalde birazdan geçer." Peter gözlerini kısarak fırtınaya baktı. "Sadece binanın menziline dışına çıkmalıyız. Sence başarabilir misin?"

Alice çoktan uzun adımlarla yürümeye başlamıştı.

Bu sefer fırtına bir lütuf gibi geldi. Çıglık çığlığa esen rüzgârlar, sağanak yağmur, her şey arındırıcıydı. Hafızasını silermese bile en azından bir anlığına boğabilir, duyularını baskılayabilirdi; böylece ilerlemeye çabalamaktan başka bir şey düşünezdi. Başları eğik, gözleri sımsıkı kapalı hâlde yürüdükleri için de sürüyü iyice yaklaşıp kadar fark edemediler.

Kumulların üzerinden bir hareketlenme oldu; beyaz bir parıltı dalgalandı. Az sonra, o beyazlık farklı şekillere ayrıştı. Bu neredeyse bir düzine kemiksiden oluşan koca bir sürüydü.

Peter da gördü. "Aman Tanrım."

Arşimet, Peter'ın kucağından atlayıp kumullara doğru tam gaz koşmaya başladı. Alice'e bu fikir mantıklı geldi ve Arzu'ya doğru döndü. İçeri girebilirlerse kapıları kilitleyebilirlerdi ya da arkalarına yaslanarak kapıları tutabilirlerdi ama kemiksiler çok yaklaşmıştı. Korkunç bir hızla hareket ediyorlardı. Saniyeler içinde aralarındaki mesafeyi yarılamışlardı. Artık yalnızca yüz metre kadar ilerideydiler.

"Su," diye bağırdı Peter. "Hadi..."

Alice onun peşine düştü ve koşarlarken telaşla sırt çantasını karıştırdı. Bir şey yapması gerektiğini hissediyordu; kaçınılmaz son yaklaşırken hiçbir şey yapmadan duramazdı. Tüm tebeşir yığınlarını -faydasız- bir kenara itti, örtüsü -faydasız- ve iyot, kitaplar, hepsi faydasızdı. Elinde sadece av bıçakları vardı.

Peter, "Onları nasıl kullanacağını biliyor musun?" diye sordu.

"Hayır." Alice daha uzun olan bıçağı sapı öne gelecek şekilde ona uzattı. Bıçakları son dakikada ikinci el bağış mağazasından almıştı ve şimdiye kadar yalnızca bir kez kılıflarından çıkarmıştı. "Denemek ister misin?"

Peter bıçağı evirip çevirdi, kaşlarını çattı ve hiç de güven vermeyen bir şekilde tuttu.

Kemiksiler yan yana dizilerek durdular. Anlaşılan, öncekilerle kıyasla bunlar Lethe'den çok daha az korkuyordu; suyun kıyısına kadar gelmişlerdi ve Alice ile Peter'ı kendileriyle nehrin suları arasında sıkıştırmışlardı. Bu sefer daha çeşitlilerdi; kimi kedi yavrusu kadar küçüktü, kimi kurt büyüklüğündeydi ve kafatasları her türlü hayvanın derme çatma birleşiminden oluşuyordu. Birkaçı başını yana eğmişti; eğer göz çukurlarında en azından bir şey olsaydı, uzuvları her bir ekleme başka türlerin pençeleri ve dişleri dikilerek sihirle güçlendirilmemiş olsaydı, sevimli bile görünebilirlerdi.

Alice çömeldi çünkü bir keresinde bir dövüş sanatları romanında bunun kavgada işe yaradığını okumuştı. Dizlerini bük, ağırlık merkezini alçalt; bunun gibi şeyler. Kendini aptal gibi hissetti.

"Bekle," dedi Peter. "Belki yine de... Konuşmak isteyebilir."

Gerçekten de yaratıklar kıpırdamamıştı. Onlara dair her bir detayı işlemeye çalışır gibi Peter ile Alice'i süzerlerken boynun eklemleri tıkırdıyordu. Alice yaratıcılarının şimdi nerede olduğunu merak etti; öte tarafta görevlerini tamamlamalarını mı bekliyordu, yoksa boş göz çukurlarından etrafı izleyerek bu yaratıkları sihirli bir bağla kontrol mü ediyordu?

Temkinli bir şekilde, "Merhaba," dedi. "Acaba... söylediklerimizi anlıyor musunuz?"

Kemiksiler anladıklarına dair hiçbir işaret vermedi.

"Sadece buradan geçiyoruz," dedi Peter. "Biz... görebildiğiniz gibi canlıyız. Ama size zarar vermek gibi bir niyetimiz yok."

Kemiksiler çömelerek saldırmaya hazırlandılar.

"Belki konuşabiliriz," dedi Peter. "Birbirimize yardım edip edemeyeceğimize bakarız."

"Biz de büyücüyüz," dedi Alice.

Yaratıklar ileri atıldılar.

Alice bıçağını savurdu ama yaratıklar dört bir yandan geldiği için isabetli bir hamle yapmak zordu. Bıçağını rasgele salladı; metalin kemiğe çarpması bir nebze umut vericiydi; onları geri püskürtmeyi başarabileceğini düşündü. Ama sayıları o kadar fazlaydı ki Alice nereye bakacağını şaşırmıştı. Tek yapabildiği onları boynundan, yüzünden ve göğsünden uzak tutmaya çalışmaktı. Omzuna bir şey indi. Alice bir anda içini yakıp kavuran, gözlerini karartan bir ağrı hissetti. Çığlık attı ve bıçağını çılginca kemiksiye savurdu. Bıçağı tamamen şans eseri bir yere isabet etti; belli ki kritik bir noktaya denk gelmişti çünkü yaratık havada savrulup suyun yanına çakıldı.

"Omurgalarını hedef al." Peter bacaklarına yapışan iki yaratığı doğramaya çalışıyordu. Ayaklarının dibinde bir kemik yığını vardı. "Zayıf noktalarını dene..."

Alice bıçağı sıkıca kavrayıp derin bir nefes aldı ve kendini sonraki hücumu hazırladı. Ama sonra bir şey fark etti. Savurdu-

ğu yaratık ayağa kalkmıyordu. Suyun kıyısında sırtüstü yatmış, kuyruğu sallanıyor, arka bacakları korkunç derecede büyümüş bir hamamböceği gibi seğiriyordu.

O an aklına çılgınca bir fikir geldi.

Karşısında çömelen üç kemiksi, sanki aynı anda hem başını hem de omuzlarını hedef almaya hazırlanıyorlardı. Onlara sırtını dönmek intihar olur gibi geldi ama yerinde kalacağına suya doğru atıldı. Kıyıya çok yaklaşmamaya çalıştı ama Lethe'nin dalgaları öngörülemez şekilde kabarıyordu. Buz gibi su bileklerine değdi. Kafatasının arkasında bir sızı hissetti. Üst kolunda daha keskin bir acı. Anıları mı gidiyordu? Ne kaybettiğini anlayamıyordu ama bunu düşünecek vakti de yoktu. Tükenmez Matarasının kapağını açtı, eğildi ve ağzına kadar doldurdu. Sonra hızla arkasına döndü ve bir yay çizerek suyu etrafına döktü.

Damlacıklar kemiksilere çarpınca yüksek bir cızırtı duyuldu. Derhal geri çekildiler. Su değdiği yerde cızırdamaya devam ediyordu. Bu ses üzerine Peter'a saldıran yaratıklar bile duraklayıp geri çekildiler; hep bir ağızdan ciyaklayıp inleyerek uzaklaştılar.

"Evet," dedi Alice soluk soluğa. "Hoşunuza gitmedi, değil mi?"

Sûrünün geri kalanı korkuyla birbirine sokuldu. Lethe'nin suyu, Alice'in hayal edemeyeceği kadar etkiliydi. Bütün uzuvların döküldüğünü, eklemlerin dağıldığını gördü. Su, o tebeşirimsi maddeye gerçekten bir şey yapıyor, onu eritip aşındırıyordu; öyle ki tüm yapı kararıyor, çürüyor, etkisiz hâle geliyordu. Bu kadar kolay olabilir miydi?

"Geri çekilin." Alice matarayı savurdu. "Geldiğiniz yere dönün."

Sûrû bir anda birleşip Alice'in üzerine atıldı.

Alice'in yalnızca kollarını yüzüne siper edecek kadar vakti oldu. Yaratıklar vücudunun geri kalan her yerine saldırdı; diş-

leri giysilerine, omzuna, böğrüne, bacaklarına saplandı. Peter adını haykırdı. Alice kemik yığınlarının arasından kıyıda duran Peter'ın ona elini uzattığını görür gibi oldu ama artık çok geçti. Sivri bir şey kalçasını kemirdi. Alice ani bir refleksle arkasına döndü ve bileği burkuldu. Dengesini kaybetti; hem kendisi hem de dengesizce üzerine yığılmış yaratık kümesi suyu boyaladı.

ONUNCU BÖLÜM

“İyi misin?” Peter telaşla Alice’in yanaklarına hafifçe vuruyordu. “Alice?”

Alice gözlerini kırıştırtarak açtı. Peter onu sudan çekip kıyıya çıkarmıştı. Kemiksiler sığılta darmadağın olmuşlardı ve su tebeşirin etrafında çalkalandıkça köpürüyordu. Bazı kemik parçaları hâlâ hareket ediyor, dışarı çıkmaya çalışıyordu ama bacakları eklemlerinden kopuyor, omurgaları dağılıyordu. Alice birbirinden kopan beden parçalarının çırpınmalarını, seğirmelerini ve batmalarını izledi.

Peter omuzlarını kavrayıp onu sarstı. “Alice?”

Alice irkildi. “Ah. Evet?”

“Benim adım ne? Bugünün tarihi ne? En sevdiğin Beatles şarkısı hangisi?”

“İyiyim.” Alice kaşlarını çatı. Herhalde anılarını kaybetmiş olsaydı, bunu zaten fark edemezdi. Ama en azından kim olduğu ya da burada ne yaptığı konusunda kafa karışıklığı hissetmiyordu. Merdivenini yokladı ve buldu. O Alice Law’du, Cambridge’de doktora öğrencisiydi, analitik büyü üzerine çalışıyordu. Peter da Peter’dı. “Murdoch. Peter Murdoch. Yeryüzünde bugün... 2 Ekim. Belki de üçtür, takip edemiyorum. ‘Mister Postman.’” Alice başını iki yana salladı. “En sevdiğim Beatles şarkısını nereden biliyorsun ki?”

Peter rahatlayarak geriye kaydıldı. "Laboratuvarda sürekli dinliyorsun."

"Ama kulaklık kullanıyorum."

"Kulaklığın etrafa çok ses yayıyor."

"Keşke söyleseydin!"

"Sorun değil." Peter ellerini Alice'in sırtının altına götürdü ve doğrulmasına yardım etti. "Gerçi zevklerin fazlasıyla tekdüze. Keşke ara sıra *Abbey Road* dinlesen."

"Ah, Tanrı aşkına."

Peter ayağa kalktı; Alice onun elini tuttu ve kendini yukarıya çekti. Başına bir anda hücum eden kanla sersemledi ama başka bir şey, kim olduğuna dair önemli bir kısmı yitirdiğine yönelik hiçbir belirti yoktu. Şakakları zonkluyordu ama en beteri üst kolundaki keskin acıydı. Başını eğdi, vücudunun ön kısmı boyunca uzanan kan ve ısırık izlerini gördü ve sendeledi. "Tanrım. Ah."

"Hadi." Peter onun kolunu kendi omzuna attı ve bir kolunu beline doladı. "Şu yağmurdan kurtulalım."

Arzu'dan ayrılmak son derece zordu. Sanki fırtına onları dışarı salmak istemiyordu. Rüzgâr olağanüstü bir güçle esiyor, yağmur o kadar şiddetli yağıyordu ki nefes almak, boğulmak gibi geliyordu. Oldukları yerde durmak bile büyük çaba gerektiriyordu; topuklarını yere sağlam basmazlarsa, rüzgâr onları sürekli Arzu'nun kapılarına doğru itiyordu. Alice nereye gittiklerini zar zor görebiliyordu; her yer uğuldayan, ıslak bir duvardan ibaretti. Yapabildiği tek şey başını yağmura karşı eğip küçük adımlarla ilerlemeye çalışmak ve yön bulmak için Peter'in koluna tutunmaktı. Ama sonra fırtına geldiği gibi hızla geçip gitti. Rüzgârlar dindi, yağmur hafifledi; birkaç adım daha atınca gökyüzü tamamen açıldı. Alice yukarıda hâlâ fırtına bulutlarını görebiliyordu; puslu ışıktan keskin, düzgün bir çizgiyle ayrılmışlardı.

Orada, Lethe görüş alanlarındayken, Arzu ve Ağgözlülük'ün

sınırında sağ salım kamp kurdular. Peter bir ateş yaktı. Alice deli gibi titreyerek ateşin başına oturdu ve kendine gelene kadar kurulandı.

Öksürdü. "Biraz suyundan içebilir miyim?"

"Ah, tabii." Peter Tükenmez Matarasını uzattı. "Kuduz falan değilim."

"Su şişelerinden kuduz bulaştığını sanmıyorum." Alice kapağı açtı. "Bundan sonra paylaşmak zorunda kalacağız."

Kendi matarası nehrin sularına gömülmüştü. Kapağındaki pentagramlara Lethe'nin suları değmişti ve artık içindeki su yenilenmeyecekti.

"Birbirimizden ayrılmadığımız sürece sorun değil." Peter boğazını temizledi. "Ee, madem biraz soluklandın, acaba bir şey sor..."

"Hayır, teşekkürler."

"Ama emin olmamız gerek. Yani..." Gözleri endişeden irileşmiş şekilde öne eğildi. "Sen de emin olmak istemez misin?"

Alice emindi. Oturduklarından beri düşüncelerini yokluyor, herhangi bir boşluk olup olmadığına bakıyordu. Kafatasındaki sızı dinmiş ve beraberinde hiçbir şey götürmemişti. Hafızası gelişigüzel kilitlenmiş, kapağı güçlükle kapanan bir sandık gibiydi; her zaman dolup taşacak kadar yüklüydü. Bir şeyler sızıp gitseydi, Alice bunu anlayacağını düşünüyordu. O rahatlamayı hissedirdi. "Giden hiçbir şey yok, söz veriyorum."

"İyi ama nereden biliyorsun?"

Alice duraksadı.

Sakın kimseye söyleme. Bu anı capcanlıydı. Profesör Grimes bunu sadece bir kez söylemişti ama bu da yeterliydi. Ama başka nasıl açıklayabilirdi ki? Peter'ın Lethe'nin sularıyla oynamasını istemiyordu çünkü onun bağışık olmadığı kesindi.

Söylerse başını derde sokabilirdi. Ama Peter'ın Arzu'da birdenbire parlamasını, o açıklanamaz öfke patlamasını düşününce, belki de onca insan arasında kendisini anlayabilecek tek kişi o olabilirdi.

"Sanırım ben bağışığım," dedi. "Lethe'ye."

"Nasıl bağışıksın?"

Alice parmaklarını kumda gezdirdi. Bunu yüksek sesle söylemek çok zordu. Bir şeyleri dile getirmemeye o kadar alışmıştı ki şimdi doğru sözcükleri bulmakta zorlanıyordu. İlk dürtüsü, gerçeği açıkça söylemek yerine lafı dolandırmak oldu. "Yani şey, hiçbir şeyi unutmam."

"Hepimizin hafızası iyi, Law. Ama Lethe..."

"Hayır, yani bir şeyleri unutamadığımı kastediyorum."

"Bu da ne anlama..."

"Bak." Alice sol yenini yukarıya sıyırdı ve Peter kolunun üst kısmını görebilsin diye ona yaklaştı. "Bu engel oluyor."

Peter koluna baktı. Sonra o kadar keskince nefes aldı ki Alice gözlerini kırıştırdı ve başını çevirdi.

Alice'in tenine kusursuz bir daire içinde düzgün, beyaz yazılı, kalıcı bir pentagram kazınmıştı.

Büyü asla sonsuza dek sürmezdi. Bir etki alanı çizilir, içine bir nesne yerleştirilirdi ve büyü tamamlandığında o nesne çıkarılırdı. En yetenekli büyücüler saatlerce, hatta Tükenmez Mataralar söz konusu olduğunda haftalarca süren büyüler yaratabiliyordu ama nesneler enerjisini kaybettikten sonra her zaman yeniden pentagrama geri getirilmeleri gerekirdi. Dahası, pentagramlar mürekkeple değil, tebeşirle çizilirdi; doğaları gereği uzun süre dayanamazlardı. Sürekli olarak faras, elektrikli süpürge, rüzgâr esintisi ya da bir hapsirik tehdidi altındalardı. Pentagramdaki her harfin her çizgisi önemliydi ve en ufak bir leke veya silinme, onca emekle yapılan işin tamamını geçersiz kılırdı. En iyi büyücüler, ertesi sabah bir kazaya yol açmamak için her günün sonunda yaptıkları işi silerdi. Bu korkunç bir tebeşir israfıydı ama başka yolu da yoktu. Büyü, doğası gereği geçiciydi. Dünyayı bir an için kandırabilirdiniz, sonra her şey eski hâline dönerdi.

Profesör Grimes kariyerini büyü'nün bu temel ilkesine meydan okumaya adanmıştı. Yalanı sürdürmek istiyordu. Ve Alice

sayesinde, insan derisine kazınan pentagramların enerjilerini ömür boyu koruyabileceklerini kanıtlamıştı. Veya en azından bir yıldan daha uzun süre boyunca; şimdiye kadar sadece bu kadarını öğrenmişlerdi.

Peter uzun süre dövmeye baktı. Ellerini kaldırdı ve Alice başını sallayarak onaylayınca parmaklarıyla cildini yokladı, hafifçe dürttü ve ovuşturdu. Sonunda, "Bu senin elyazın değil," dedi.

"Hayır, değil. Bil bakalım kimin."

Peter'in yüzünde okunması güç bir ifade belirdi. "Seni o mu zorladı?"

"Ben istedim," dedi Alice. İçini yakıp kavuran, vahşi bir titreşim hissetti göğsünde. Evet, doğru olan buydu, bunun gerçek olduğunu biliyordu. "Ona izin verdim."

Alice ve Profesör Grimes o yazı İtalya'da işte bu şekilde geçirmişlerdi.

Grimes işe hayvanlarla başlamıştı. Önce sıçanlarla ve kobay farelerle, sonra da tüyleri tıraşlandığı için tir tir titreyen kedi ve köpeklerle. Hayvan araştırmaları kuralları Avrupa'da daha gevşekti; sokaklar başıboş hayvanlarla doluydu. Alice saatler boyunca kedileri sabit tutarken, Grimes dövme iğnesini onların tıraşlanmış, çıplak derilerinde gezdirirdi. Alice cesetlerden kurtulma sorumluluğunu da üstlenmişti; Venedik'teki her çöp toplama noktasını ezbere biliyordu.

Ama hayvanlar üzerinde yapılan deneylerin sorunu, bu alt kademedeki canlıların yapabileceklerinin sınırlı olmasıydı. Daireler çizerek koşmalarını sağlayabilir, açlığa ya da acıya ne kadar dayanabildiklerini ölçebilirdiniz ama ne tür bir etki yarattığınızı bilemezsiniz. Bir kedinin ödülün hangi kapta olduğunu hatırlaması kimin umurundaydı ki? Kendini daha iyi ifade edebilen bir denek çok daha faydalı olurdu. Hiç olmazsa konuşabilen, yaşayan ölü enerjinin bir bedene neler yaptığını anlatabilen bir varlık. İster hiçbir şey hissettirmesin ister içten içe yakıp kavursun.

Alice o iğnenin altına girme sırasının kendisine geleceğini hep biliyordu. Profesör Grimes da aksini iddia etmemişti. Alice buna daha en başından özgür iradesiyle onay vermişti ve bunda hiçbir sakınca görmüyordu. Kontrolün kendisinde olduğunu hissediyordu. Profesör Grimes'ın bunu dikkatli bir şekilde, hakkını vererek yapacağına güveniyordu.

Hem işlem sırasında hem de önceki gece gayet iyiydi. Ne kadar korktuğunu, şüpheleri olduğunu hiç belli etmemişti. Bunun Grimes'ı sinirlendireceğini biliyordu. Korkudan ağlar-ken otel odasında yalnızdı. Ah, ölmek istemiyordu. Aklını ka-çırmak istemiyordu. Ama endişelerini kendine sakladı. Sabah olduğunda sakin, uysal ve itaatkârdı. Âdeta kusursuz, boş bir sayfaydı.

Kendine şunu hatırlatıp duruyordu: *Bir kedi öldürmeyeli iki hafta oldu.*

Grimes başlamadan önce ona anestezi vermeyi teklif etti ama Alice lokal enjeksiyonu bile reddetti. İşlem süresince ko-nuşmaya, tepki vermeye devam etmesinin önemli olduğunu biliyordu. Uyanık kalmalı, bu deneyimin her aşamasını kayıt altına almalıydı. İğnenin tenine her batışını, yaşayan ölü tebe-şirin yakıcı etkisini hissetmeliydi.

Grimes derisi üzerinde çalışırken çok nazik ve cesaretlen-diriciydi. Alice her irkildiğinde omzunu okşamış, usulca mı-rıldanarak yatıştırıcı güvenceler vermişti. "Harikasın. Çok iyi gidiyorsun. Sabit dur, tatlım. İşte böyle. Bitmek üzere." Acı da-yanılmaz olduğunda duruyor, Alice'in ihtiyaç duyduğu kadar soluklanmasına izin veriyordu. Sonra daireyi kapattı, Alice diz-lerinin üzerine düştü, yaşayan ölü enerji bedeninde gezindikçe inledi, Grimes onun yanına çömelerek sırtını sıvazladı ve Alice yere kan kusarken saçlarını geride tuttu.

Deneyde büyük bir başarı sağladılar.

Alice'in ateşi düştüğünde ve bilinci yerine geldiğinde, Pro-fesör Grimes üzerinde onun bilmediği dillerde yazılar bulunan bir dizi levhayı sırayla, her birini üç saniye boyunca ona gös-

terdi ve ardından metni tahtaya yazmasını istedi. Alice hepsini hata yapmadan tekrarladı. Grimes iki hafta sonra, bu sefer levhaları göstermeden yine aynı şeyi yapmasını istedi ve Alice bir kez daha yazıları eksiksiz şekilde kopyaladı.

Keşiflerle dolu, heyecan verici bir haftaydı. Eğer hafızasının sınırları varsa, Alice henüz onları keşfetmemişti. Bir akşam altı kitabı yanına aldı; her satırı dikkatlice okuduğu sürece, hepsini ezberleyebiliyordu. Zihni artık ihtiyaç duyulduğunda başvuru-
lan bir ansiklopedi gibi çalışıyordu. Fransızca'yı veya Arapça'yı birdenbire akıcı şekilde okuyamıyordu ancak yeterince oturup zaman ayırırsa, zihinsel sözlükler arasında dolaşp oldukça iyi çeviriler yapabiliyordu. Önünde yepyeni dünyalar açılmıştı. Kiril alfabesini, Macarcayı, Fars hat yazısını öğrendi. Lineer B'yi¹ öğrendi.

Elbette canı yandı. Acı hiç dinmemiş, sadece kolundan başka bir yere göç etmiş, sürekli şakaklarında zonklayan bir ağrıya dönüşmüştü. Zihni aşırı yüklenmişti; asla kurtulamayacağı şeylerle tıka basa doluydu. Alice insanların sağlıklı bir şekilde yaşayabilmek için unutmaya ihtiyaç duyduğunu o güne kadar fark etmemişti. Artık herhangi bir gündeki milyon tane utanç verici ânı zihninden silemiyordu. Menüyü yanlış okuduğu, şarabını döktüğü, cüzdanını düşürüp postanede sırayı aksattığı o anları. Zaten kaygılı bir kişilik yapısı vardı ve zihni artık onu, tanıdığı her insanın karşısında yaptığı her hatayı en ince ayrıntısına kadar, tekrar tekrar yaşamaya zorluyordu.

Ama artılar açıkça eksilere galip geliyordu; hangi akademisyen onun kusursuz hafızası için canını vermezdi ki? Herkesin bilgisayarlar konusunda heyecanlandığı bir çağdaydılar ve Alice artık bunlardan birine dönüşmüştü. Uyum sağlayacaktı; başka seçeneği yoktu.

"Bak, bundan kimseye söz edemezsin," diye tembih etmişti Profesör Grimes. "En azından bir süreliğine. Bu çok önemli,

1 MÖ 1400'lerden 1150'lere değin Yunan dilinin yazılmasında kullanılan hece yazısı. -çn

Alice. İşler artık savaş zamanındaki gibi değil. Kraliyet Akademisi çok muhafazakâr; birileri öğrenecek olursa lisansımı kaybederim. Bu bölümde pek çok düşmanım var. İçlerinden herhangi biri sonumu getirmek için bu bilgiyi kullanabilir. Bir dedikodunun çıkmasını bile göze alamayız. Ağzını sıkı tutmalısın."

Bu aslında onun için bir hayal kırıklığıydı çünkü Alice içten içe bunu tüm dünyaya sergileyerek hava atmaya ummuştu. En derin ve en saçma hayallerinde, Profesör Grimes onu konferans konferans gezdiriyor, tıpkı bir vodvil sanatçısı gibi sunuyordu. O Büyük Grimes olacaktı, Alice ise onun *Göz Kamaştırıcı Canlı Pentagramı*.

Ama burada ciddi büyüler söz konusuydu ve Alice küçük bir kız değildi. "Elbette," dedi ve yenini koluna iyice çekti.

"Çok güzel." Grimes onun omzunu sıvazladı. "Bu bizim küçük sırrımız olacak."

Venedik'ten döndüklerinde Grimes başka projelere geçti. Bir hafta sonra Alice'in hafızasını sınamaktan sıkılmıştı. Pentagramının işe yaradığını teyit etmişti. Artık dikkatini bu sonuca dair gerçekten işe yarar bir şey yapabilmek için tamamlaması gereken yıllar sürecekle küçük adımlara, yani ara kanıtları yayımlama sürecine verebilirdi. Alice ikinci plandaydı. Dövmesinin durumunu kontrol etmeyi bıraktı. Dönem başladığında ondan söz etmeyi bile kesmişti. Bu, sadece ikisinin bildiği küçük bir sır olarak kalmıştı. Alice, Profesör Grimes'in tüm öğrencileri arasında en çok onu sevdiğini bilmekle yetinmek zorundaydı. Kanıtı tenine kazınmıştı.

"Canın yandı mı?" diye sordu Peter.

"Birazcık. İdare ettim."

Alice ona yanma hissinden söz etmedi. Dövmesinin etkisi, Gotik romanlardaki dirilen vampirlerin tasvirinden farksızdı: Tüm duyuları keskinleşmişti, dünya ıslıl ıslıl parlıyordu. O anı, bunu fark eder etmez beynine kalıcı olarak kazınan detayları his-

sederek uyandığını hatırlıyordu. Profesör Grimes yüzünde hem heyecan hem de endişe dolu bir ifadeyle ve o keskin, koyu gözlerinde asla unutamayacağı bir açlıkla başucunda duruyordu.

Alice ona o taşkından hiç bahsetmedi; acımasızca gelen anı selinden, durmaksızın oluşan rasgele çağrışımlardan, neyin önemli neyin önemsiz olduğunu ayırt edebilmek için harcadığı muazzam zihinsel çabadan. Görüşünün artık, aynı anda sonsuz ekranda oynayan tüm televizyon programları arasında inişli çıkışlı bir yolculuğa dönüştüğünü de anlatmadı. Bir domatesi gördüğünde, beyninin onu bir domates olarak değil, elma, top ya da kanlı, çarpan bir insan kalbi olarak algılamamasını sağlamak için odaklanmak zorunda kaldığını da anlatmadı. Bu sele kapılıp gitmenin ne kadar kolay olduğunu, bunun dikkatini azıcık kaybettiği her seferinde gerçekleştiğini de söylemedi. *Kim olduğumu, neredede olduğumu, ne yapmakta olduğumu hatırlayabilmek için her saat başı zihnimde yeniden bir merdiven inşa etmem gerekiyor*, demedi. Sonuçta Grimes'in elinden bir şey gelmezdi; sadece ona acıyabilirdi. Bu yüzden anlatmanın bir anlamı yoktu.

"Neden kimseye söylemediğini anlıyorum." Peter çok yavaş konuşuyordu. Kafasında kelimeleri evirip çeviriyor, onu incitmemek için özenle örtülü ifadeler seçiyormuş gibi görünüyordu. "Bu... Bu sindirmesi kolay bir şey değil," dedi.

"Aslında kulağa geldiği kadar kötü değil." Alice'in sesinde savunmacı bir tını vardı. Yaşadıklarını büyük bir trajediymiş gibi anlatmak istememişti. Bölümdeki kadınların şikâyet etmesinden nefret ederdi; sanki orada olmayı kendileri istememişlerdi. Peter'ın şimdi ona bakma şeklinden de nefret ediyordu, o acıma dolu bakış onu rahatsız ediyordu. "Yani... Grimes ne yaptığını biliyordu. O her zaman ne yaptığını bilir; aksi takdirde asla böyle bir riske girmezdi." Dövme yapılmadan önceki günlerde, tüyleri kazınıp kasılmış hâlde üst üste yığılmış kedi cesetleri kâbuslarına sızmasın diye kendine tekrar tekrar bunu söylemişti. "Çok dikkatliydi."

"Sana bunun, kendisinden ziyade senin iyiliğin için olduğunu söyledi mi?"

"Tabii ki hayır." Alice bundan da nefret ediyordu; insanların, Profesör Grimes'in öğrencilerinin ne yaptıklarını bilmeyen çocuksu tarikat üyeleri olduklarını varsaymasından hiç hoşlanmazdı. "Sana söyledim ya, bunu *ben* yapmak istedim."

Bu sert çıkışı Peter'ı şaşırtmış gibiydi. Ellerini özür dilercesine havaya kaldırdı. "Sadece sordum."

Alice, "Beni zorlamışlığı falan yok," diye tekrarladı.

"Evet, söylemiştin..." Peter gözlerini kırıştırtıp duruyordu. "Üzgünüm, sadece anlamaya çalışıyorum. Bu o kadar... Yani, seni bu duruma düşürdüğüne inanamıyorum."

Yüce Tanrım, diye düşündü Alice. Yine mi bu replik.

New York'taki bir konferansta, Princeton'dan genç bir doktora sonrası araştırmacı, Alice'le yeni katıldıkları bir panel hakkında neredeyse yarım saat boyunca coşkulu bir sohbet etmişti –bu, Alice için onaylayıcı ve dostça bir andı çünkü odada onlardan başka kadın yoktu– ta ki Alice, Profesör Grimes'in laboratuvarında çalıştığını söyleyene kadar. O anda araştırmacının tavrı tamamen değişmişti. Alice'i tepeden turnağa süzerek geri çekilmişti, gözlerinin kenarları acıma dolu kırışıklıklarla kaplanmıştı. "Ah, canım," demişti. "Demek sen de... Şey, biliyorsun işte."

Alice gayet iyi biliyordu çünkü bu ilk konferansı değildi ve şimdiye kadar bunu defalarca duymuştu. Grimes zalimdi, toksikti, *falan filan*. Ruhunun muhalif bir yanı, böylesine kötü şöhretli bir danışmanla anılmaktan gerçekten gurur duyuyordu. Diğer herkes öylesine sıkıcıydı ki. En azından Profesör Grimes'in bir karakteri vardı.

Alice en uysal, en masum gülümsemesini takınmıştı. "Ne demek istiyorsun?"

Araştırmacı acemice kıkırdamıştı. "Eminim neden bahsettiğimi biliyorsundur."

"Aslında bilmiyorum. Bilmem gereken bir şey mi var?"

Araştırmacı etrafına bakarak konuşmalarına kulak misafiri olan var mı diye kontrol etmişti. "Ah... Yani... Üzgünüm, sadece herkesin bundan söz ettiğini varsaydım. Ama sen böyle düşünmüyorsan..." Ne diyeceğini bilememesi Alice'e büyük bir tatmin duygusu yaşatmıştı. "Üzgünüm. Hiçbir şey söylememeliydim. Aptallık ettim."

"Söyleyecek dişe dokunur bir şeyin yoksa, insanların arkasından daha az dedikodu yapmanı öneririm." Alice o an retorik bir zafer kazanmış gibi hissetmişti; oysa aslında yaptığı tek şey filizlenmekte olan bir arkadaşlığı kendi elleriyle baltalamaktı. Eve döndüğünde bu araştırmacıdan bir daha haber almayacağını biliyordu; yazık olmuştu zira kendi alanındaki kadınların ne zaman birbirleriyle karşılaşsalar dayanışma içinde olmaları gerekirdi. Ama umurunda değildi. Yaktığı bu köprüden aldığı haz muhtemelen yanlış bir tepkiydi ama o an sadece tek bir şey hissedebiliyordu: Beynine hücum eden kanın verdiği o baş döndürücü his güzeldi. "Yine de teşekkür ederim."

Onu şimdi Peter'a soğukkanlılıkla, "Beni kimse *bir duruma düşürmedi*," demeye iten şey de yine bu muhalif tavrıydı.

"Tamam, tamam, sana inanıyorum." Peter anlayış göstererek hızlıca konuyu değiştirdi. "Peki sence bu seni daha iyi bir akademisyen yapıyor mu? Pentagramı kastediyorum."

"Elbette faydaları var." Alice duraksadı; hafızasını oluşturan çelişkiler yumağını nasıl çözeceğini bilememenin ve zihni gereğinden fazla doldurmanın iyi bir şey olmadığını, çoğu zaman onu darmadağın ettiğini ve kafasını karıştırdığını, hiç yaşanmamış olmasını dilediği anılarla ağırlaştırdığını nasıl açıklayabilirdi? "Biraz daha... az ölümlü hissediyorum. Daha az hata yapan biri gibi. Çoğunlukla."

"Kulağa güzel geliyor."

"Ama sanırım bu her şeyden çok beni... şey, korkutuyor. Sanki bir uzmana dönüşmek için kolayca kaçmışım ve o saatler süren zorlu ezber çalışmalarını *yapmayarak* önemli bir şeyi yitirmişim gibi. Bir bilgi bankam var ama içinde nasıl yol alacağı-

mı bilmiyorum. Süreç olmadan kazanç da o kadar tatmin edici gelmiyor; bir şekilde eksik kalıyor. Eğer uğruna ter dökmediysem, sanki geçerli sayılmıyor.”

“Law, bu akıldışı.”

Alice omuz silkti. “Ben Grimes’in öğrencisiyim.”

“Kesinlikle.” Peter ateşe karşı gözlerini kırıştırdı. Ağzı birkaç kez kıpırdadı; belli ki ne söylemek istediğini gözden geçiriyordu. Alice kendini yeni bir ahlakçı suçlamaya hazırladı. “Profesör Grimes... ıı, Grimes senden hiç doğru olmadığını düşündüğün başka bir şey yapmanı istedi mi?”

“Tek dövmem bu. Bundan başka...”

“Hayır, onu kastetmedim. Şey...” Peter tişörtünün yıpranmış kollarını çekiştirmeye başladı. Alice onun tedirgin olduğunda hep böyle yaptığını hatırladı. Demek ki şimdi de tedirgindi. Ama mesele Alice’le değil, onunla ilgiliydi. “Sadece yasadışı işler değil. Ama... ne bileyim. Ahlaki değerlere aykırı gelen şeyler işte.”

Alice Venedik’teki fareleri, onların perişan hâldeki, seğiren bedenlerini düşündü. Kafesten bir tanesini daha almak üzere uzandığında nasıl çılglık çılgılığa kaçtıklarını. Sanki o laboratuvar masasında ne olacağını, tebeşirin nasıl etki edeceğini harfiyen biliyorlarmış gibi. Tebeşir tenlerini dağlarken Alice onlara en hızlı ve kolay ölümü sunmak için omurgalarını yerinden çıkarmada o kadar ustalaşmıştı ki, fareler acıyı tam anlamıyla hissetmeden sinir bağlantılarını kesiyordu. Bir zamanlar bununla ilgili ahlaki bir sıkıntı duymuşsa bile sonunda umursamayarak bırakmıştı. İnsan laboratuvarında her şeye alışıyordu. Hem zaten onlar sadece fareydi.

“Hayır,” dedi. “Neden? Senden böyle bir şey mi istedi?”

Peter tişörtünün kolunu çekiştirip duruyordu. Birkaç ipliği sökmüştü bile. Alice onu durdurmak için eline vurmaya hazırlanırken ağzındaki baklayı çıkardı. “Ona bir insan kalınbağırsağı getirmemi istedi,” diye mırıldandı.

“Ne?”

"Yani yaşayan bir hastadan falan değil." Endişeyle ellerini çırp-
tı. "Bir cesetten. Anatomi dersi için kullandıkları kadavralardan."

"Bunu hâlâ yapıyorlar mı?"

"Tabii ki. Cerrahi alıştırmaolarını nasıl yaptıklarını sanıyor-
sun?"

Bu Alice'in yaptıklarından daha da beter görünüyordu. En
azından onun tek kurbanı kendisiydi. "Kişisel haklara saldırıda
bulunmuşsun gibi görünüyor."

"Ölülerin hakları yoktur."

"Şey, bu tartışılır ama nasıl... Yani neden... Nasıl olur, Peter?"

"Bilmiyorum." Peter omuz silkti. "Büyük resme bakınca çok
önemsiz bir şey gibi gelmişti. Belki sen de dövmen konusunda
böyle düşündün. O... Biz... birlikte bir şey üzerinde çalışıyor-
duk; bir yere vardığı yoktu ama bir süreliğine işe yarar bir şeye
dönüşebilir gibi gelmişti. Ama... şey, biliyorsun ki tebeşir orga-
nik maddelerle farklı etkileşiyor. Emin olabilmek için bir insan
organına ihtiyacımız vardı."

"Sen de gidip bir kalınbağırsak çaldın." Alice bunu bir türlü
aşamıyordu. "Bir insan kalınbağırsağı!"

"Şey. Üç ya da dört tane."

"Tanrım, Murdoch."

"Ona hayır diyemezdin."

"İhbar edebilirdin," dedi Alice. "Bu bir etik ihlali. Meseleyi
dekana götürebilirdin."

Bir sessizlik oldu. Birbirlerine baktılar, sonra kahkahalara
boğuldular.

Alice, "Çok zor muydu?" diye sordu.

"Aslında hayır. Zor olabileceğini sandım ama öylece içeri
girdim ve ihtiyacım olanı aldım. Üç kişi beni gördü; onlara el
salladım, onlar da bana el salladılar."

"Sorun yokmuş belli ki."

"Delilik olduğunu biliyorum," dedi Peter. "Muhtemelen
yapmamam gerekirdi. Sadece hayır demek aklımın ucundan
bile geçmedi."

"Biliyor musun, Grimes tüm ders notlarını bilgisayarda yazmamı isterdi," dedi Alice. "O dikte ederdi, ben de yazardım. Kendimi sekreter gibi hissediyordum. Benim de hayır demek hiç aklıma gelmedi."

"Ah, o da bir şey mi? Bir seferinde sadece öğleden sonra boyunca altmış tane lisans sınav kâğıdını okuyup notlandırmamı istemişti çünkü kendisi yapmayı unutmuştu."

"Şey, bir keresinde bütün tebeşir tozlarımı temizleyip tarmamı istemişti; ne kadar para israf ettiğimizi hesaplayabilsin diye."

Peter kıs kıs güldü. "Bir keresinde durup dururken tamamen dolu bir kapasitörü kafama atmıştı."

Alice telaşa kapılarak, "Sana denk geldi mi?" diye sordu.

"Sadece ellerime. Yakalamaya çalıştım; şarj edilmiş olduğunu bilmiyordum. Elektrik çarpınca kendimi yerde kasılırken buldum, saçlarım saatlerce dimdik kaldı. Grimes'ı hiç o kadar gülerken görmemiştim."

"Benim kafama hiçbir şey fırlatmadı." Alice bunun kendisini üstün mü yoksa kıskanç mı hissettirdiğine karar veremiyordu.

"Sadece kapasitör olayı oldu," dedi Peter. "Tek seferlik bir şeydi. Bunun dışında, biliyorsun işte, sözlü sataşmalar olurdu."

"Doğru. Sen bu iş için uygun değilsin. Kaynak israfısın. Burada olmayı bile istemiyor gibisin."

"Ah, evet, özellikle o son cümleye bayılırdı. Bir keresinde durup dururken, Almanca öğrenene kadar değersiz olduğumu söylemişti."

"Peki öğrendin mi?"

"O öğleden sonra bir dilbilgisi kitabı aldım ve sabaha kadar çalıştım." Peter'ın sesi titredi ve Alice ona endişeyle baktı. Ama sonra Peter'ın hıçkırarak ağlamadığını, kıkırdamamak için kendini zor tuttuğunu fark etti. "Ertesi sabah onu, 'Wie geht's,'¹ diye selamladım ve... ve bana delirmişim gibi baktı," dedi.

1 (Alm.) Nasılsın, nasıl gidiyor? -çn

"Lebensmüde,"¹ dedi Alice.

Peter, "Sitzfleisch,"² diye karşılık verdi.

Gülme krizine girdiler.

"Tanrım." Alice elleriyle yüzünü kapattı. Elleri ıslandı. Gülmekten gözleri yaşarmıştı. Bu daha önce hiç başına gelmemişti; insanların gülerken sahiden gözyaşı dökebileceklerini bilmiyordu. "Eğer biri konuştuklarımızı duysaydı, bizi *kesinlikle* dekanlığa rapor ederdi."

"Ah, biliyorum! Uygunsuz öğretim üyesi-öğrenci ilişkileri. Gücün kötüye kullanımı. Bunun gibi şeyler."

"O jargondan nefret ediyorum. Bizden çocukmuşuz gibi söz ediyorlar."

"Çaresiz kurbanlarmışız gibi."

"Neye bulaştığımızı bilmiyormuşuz gibi."

"Gözü tamamen kapalı." Peter yan gözle ona baktı. "Biliyor musun, onun cenazesine gittim."

"Yok artık, gerçekten mi?"

"Esas cenazeye değil. Ailesini falan görmedim. Sadece üniversitedeki anma törenine katıldım."

Alice davetiyeyi gördüğünü, uzun süre incelediğini, sonra da yırtıp küçük parçalara ayırdığını hatırladı. "Ben sanırım gitmeyi unuttum."

Bu bariz bir yalandı elbette çünkü Alice hiçbir şeyi unutmazdı ama Peter üstüne gitmedi. "Doğru, seni orada görmedim."

"Peki nasıldı?"

"Çok tuhaftı," dedi Peter. "Ona methiyeler düzerek ne kadar nazik, muhteşem ve cömert biri olduğunu söylediler; hani şu klasik laflar, bilirsin, herhangi biri için söylenebilecek türden. Bölüm Başkanı ondan efsanevi bir hoca diye bahsetti. Helen

1 Almancada "hayattan bezmiş" ya da "yaşamaktan bıkmış" anlamına gelir; mecazi olarak tehlikeli veya umursamaz davranan kişiler için de kullanılır. -çn

2 Almancada uzun süre yerinden kalkmadan odaklanarak çalışabilme yetisini tanımlar; sabır ve azim anlamına gelir. -çn

Murray ayağa kalktı ve Grimes'in ne kadar büyük bir deha olduğunu anlatan klişe laflar sıraladı. Grimes'in eskiden onun arkasından neler söylediğini biliyor musun?"

"Kocasının torpiliyle işe alınan bir akademisyen bozuntusu olduğunu mu?"

"Şey, o da var. Ama ona kıcsız Thatcher da derdi."

Alice kıkırdadı.

"Her neyse," dedi Peter, "Tören boyunca aklımdan geçen tek şey şuydu: Onu tanıyan sadece bizdik. Tüm yönleriyle. İyi-liğiyle, kötülüğüyle, komikliğiyle ve o bitmek bilmeyen çelişkileriyle. Gerçek kişiliğiyle. Sadece laboratuvarında kendisi olabiliyordu. En kötü hâlindeyken bile. Sinirlendiğinde, zorbaca davrandığında, her ne yaparsa yapsın... Tek derdi gerçeği bulmaktı. Gerçeğin önünde ağlar, yerlere kapanırdı. İşte biz onun bu yanını tanıma fırsatı bulduk. Bu yüzden kendimi çok şanslı hissediyorum."

"Tanrım." Alice avuçlarını yanaklarından aşağıya kaydırды.

"Tam bir zorbaydı."

"Ama bizim zorbamızdı."

"Evet."

"Yani, onun yüzünden cehennemdeyiz."

"Onun için."

"Doğru."

Birbirlerine aynı komutan uğruna uzun bir sefere çıkmış piyadelerin paylaştığı o kardeşçe bağlılıkla baktılar. Alice, Atinalıların da böyle hissedip hissetmediğini merak etti; Truva'yı yağmaladıktan sonra eve dönerken, eşleri ile çocuklarını on yıl boyunca geride bırakmışken ve tüm bunları yalnızca Agamemnon için yapmışken... Savaş buna değer miydi? Her şey ne içindi? Bilmiyorlardı. Ama elbette, başka hiç kimsenin anlayamayacağı o zorlukların, o uç deneyimlerin bir anlamı olmalıydı. Bu uçlara dayanabilmekte bir tür erdem vardı. Karakterin kanıtı. Onun gibi bir şey.

Belki onlar gerçekten de Grimes'in piyadeleri idi; ölmekte

olan bir düzenin askerleriydi. Grimes kesinlikle kendilerini böyle hissetmelerine yol açardı. Büyü artık gözden düşmüştü, onlara bunu sık sık söylerdi; bu da yozlaşmış bir uygarlığın işaretlerinden biriydi. Bu tiradını o kadar çok tekrarlamıştı ki artık ezbere biliyorlardı. İnsanlar bir zamanlar dev gibiydi ve her yeni nesille çöküşleri hızlanmıştı. Aristoteles mantığı, Öklid geometriyi, Kant sistematik akıl yürütmeyi icat etmişti. Bunları takip eden düşünsel kazanımlar ise marjinaldi. Artık kimse yepyeni sistemler icat etmiyor, sadece eskilerle oyalanıyorlardı; tabii eskileri kavrayabilecek kadar zekilerse. Onların kuşağı da hepsinin içinde en yozlaşmış, en aptal olanıydı. Grimes'in kuşağındakiler en azından savaş büyücüleriydi; kendi alanlarına pratik uygulamalar açısından çağ atlatmışlardı. Ama Alice ve Peter'in kuşağı felsefi detaylara takılıp kalıyordu. Oyuncak firmaları için gösterişli ıvır zıvırlar üretiyorlardı. En iyileri Vegas'taki fırsatları kovalıyor, en kötüleriyse danışman oluyordu. Şüphesiz, büyü artık gerileme dönemindeydi. Bu da sadece çocukların kitap okumayıp ekran karşısında salyalar akıtarak oturduğu, sanatçıların boyaları tuvale rasgele sıçratıp kendilerini Michelangelo'yla bir tuttukları bir dünyanın belirtisiydi. Artık bilgelerin dünyasında yaşamıyorlardı, derinlemesine sorgulamaya ilgi yoktu; bu çağın insanları yalnızca magazin, dedikodu ve eğlence istiyordu. Medeniyet çöküyor, kıyamet yaklaşıyordu. İnsanlar atalarının yüceliğini unutmuş, önemsiz küçük tartışmalara saplanmışlardı; bu kısır döngüden kurtulamıyorlardı çünkü artık kimse nasıl düşüneceğini bilmiyordu. Grimes nutkun bu noktasında genelde hep şarapla sarhoş olurdu ve bu da ona ayrı bir güç katardı; onlar ise büyülenmiş hâlde, suçlu gibi, kendilerini savunmaya mecbur hissederek, onu haksız çıkarmaya can atarak dinlerlerdi. Peki, nasıl devleşebilirlerdi? Grimes bunun deha, muazzam bir çaba ve bu kokuşmuş dünyanın döküntülerini aşarak bulutların ötesini görebilmek için keşişvari bir adanmışlık gerektirdiğini söylerdi. Bunu başarabilirler miydi? Atalarının yitip giden kudretini geri getirebilirler miydi? Sarsılan inançlarını canlandırabilirler miydi?

Grimes'a bunu yapacaklarına dair söz vermişlerdi.

Mesele, Profesör Grimes'ın herkese değil, özellikle onlara eziyet etmesiydi. Çünkü buna dayanacak kadar güçlülerdi. Çünkü inançlarını korumuşlardı. Çünkü onlar özeldi, harcanacak çabaya değerlerdi ve Grimes onları neye dönüştürürse dönüştürsün, sonuç alabildiğine göz kamaştırıcı olacaktı.

Tuhaf bir şekilde, Profesör Grimes'ın Peter'a da aynı ölçüde deli gibi davranmış olması Alice'i mutlu etti. Kendini biraz daha az... kusurlu hissetmesini sağladı. Bu en azından bir kanıttı; Grimes'ın bunu yaptığı tek kişi kendisi değildi. Grimes'a evet demeye degeceğini düşünen tek kişi de kendisi değildi.

Aslında Profesör Grimes'ın cehennemin hangi katına gönderildiğini tahmin etmenin zorluğu da burada yatıyordu. Tüm suçlarına rağmen, Alice'in içinde onun aslında hiçbir yanlış yapmadığına dair derin bir inanç vardı. Grimes'ın tüm yaptıkları Alice'in iyiliği içindi; herhangi bir öğrencinin öğretmeninden ihtiyaç duyduğu şeylerdi.

"Biraz uyumalsın." Peter sırt çantasından kalın bir kitap çıkardı ve sırtı duvara yaslanana kadar kıpırdandı. Dizlerini kendine çekti ve dirseklerini üzerlerine dayadı. "Ben nöbet tutarım."

"Emin misin?"

"Ah, evet. Bana arkadaşlık etmesi için Tolkien'i getirdim."

"O zaman bana iki saat ver. Sonra beni uyandır ve nöbet değiştirelim." Alice battaniyeyi omuzlarının üzerine çekti ve yerleşti. O sırada sadece yorgunluktan değil, aynı zamanda rahatlamamanın verdiği hafiflikle de gevşemişti. Sanki omuzlarından büyük bir yük kalkmıştı. Artık saklanmak zorunda olmadığını hissediyordu.

Peter'a, *Teşekkür ederim*, demek istiyordu. Beni dinlediğin için. Ama gözkapakları ağırlaştı ve sözcükleri düşünemeden karanlığa teslim oldu.

"Batı cephesinde yeni bir şey yok." Peter onu sarsarak uyandır-
dı. "Sakıncası yoksa biraz da ben uyuyabilir miyim?"

Alice esneyerek, "Buyur," dedi ve Peter'ın üstünü örtmeye
çalışmasını izleyerek gülümsedi.

"Ya ayaklarımı örteceğim ya da göğsümü," dedi Peter. "Seç-
mem gerek. Sence ne yapmalıyım?"

"Muhtemelen ayaklarını korumalısın. Kimin gelip de ayak
parmaklarını kemireceğini bilemezsin."

"Beni savunmaz mısın?"

"Bacakların çok uzun." Alice gülümsedi. "Geldiklerini gö-
remem."

Alice kendi kitaplarından birini çıkardı -sonunda sıra
Proust'a gelmişti- ve Peter yan dönüp yattı. Az sonra soluk-
ları derinleşti, ağzı gevşedi ve vücudu öyle bir kıvrıldı ki Alice
bunu sevimli bulmaktan kendini alamadı. Peter'ın vücudu sivri
hatlarla doluydu. Uzun, gevşek kolları ve bacakları birbirine
dolanmış, gülünç ve dengesiz bir yığın oluşturmıştu.

Peter uyurken çok komik görünüyordu: Kaşları çatılmış,
dudakları aşağı kıvrılmıştı; sanki küskün bir konsantrasyonla
uykusuna tutunuyordu. Kirpikleri çok uzundu. Alice her za-
man Peter'ın kirpiklerine hayret etmişti. Hiç bu kadar uzun kir-
pikli bir erkek görmemişti. İçinden parmak eklemlerini onun
kirpiklerine sürtmek geliyordu; sırf kelebek kanatları gibi yu-
muşacık olduğunu hayal ettiği uçlarını hissedebilmek için.

Acaba kafasından neler geçiyordu? Alice o anda göğsünde
bir sızı hissetti; eski, kışkırtıcı, çözölememiş bir problemin
acıydı bu. Peter'ı hiçbir zaman tam olarak çözmemişti. Bu
akşam büyük bir ilerleme kaydettiklerini, artık çok iyi arkadaş
olduklarını sanacak kadar saf değildi. Peter'ın insana böyle his-
settirmek gibi bir yeteneği vardı; sanki dünyada sizi anlayan tek
kişi oymuş, onu anlayan tek kişi de sizmişsiniz gibi. Sanki iki-
niz kendinize ait bir düzlemde var oluyormuşsunuz gibi. Sonra
ertesi sabah, sanki hiç konuşmamışsınız gibi, tam bir yabancı

edasıyla davranırdı. Alice bu ani değişimi daha önce defalarca görmüştü. Artık akıllanmıştı.

Yine de o anda Peter'a çok yakın hissediyordu; paylaştıkları sırlar yüzünden değilse bile en azından onunla çok uzun zamandır drşte ve savunmasızca konuşmaması yüzünden.

Yanaklarına bir sıcaklık yayıldı. Bu kesinlikle cehennemin ve onun uçsuz bucaksız kum tepelerinin, felaketlerinin, bunlara eşlik eden tüm yoksunlukların ve Peter Murdoch'ın bu koca lemde nefes kadar geçici olmayan tek varlık olduğu gerçeğinin etkisiydi. Yine de Alice eğilip avucunu onun yanağına koyma isteğinden kurtulamıyordu.

Bu onu dehşete düşürüyordu. Gözlerini kırpıştırdı ve sağa sola bakarak yapacak başka bir şey aradı. Peter'ın yüzüne, gülünç bir pozda yayılmasına bakmak dışında herhangi bir şey. Onun tıpkı tablolarındaki İsa gibi uyurken bir kolunu başının üzerine koyma alışkanlığı vardı; çenesini yukarı kaldırmış, kurtuluşu bekliyordu. Tanrı aşkına. Tam bir doğa kazasıydı. İnsanlığın binlerce yıl boyunca evrimleşerek Peter Murdoch'a dönüşmesi hayret vericiydi.

Peter'ın çantasından dışarıya fırlayan bir dizi not vardı. Alice en stteğine baktı ve kıkırdadı. Notlarını derlenmemiş, dağınık bir kğit yığını şeklinde saklamak tam da Peter'a greydi.

Alice merakla kğitleri çantadan çıkardı. Peter'ın çalışmalarını okumaktan her zaman keyif almıştı; onun düşüncelerinin kendisinininkilerle örtüştüğü ve ayrıştığı yerleri görmek eğleneliydi.

İlk iki sayfa pentagram çizimlerinden oluşuyordu; cehenneme gitmenin dört başarısız yolu ve bir de başarılı yolu. Bu teoremleri tanıdı; kendisi de haftalarca bunları çözmeye çalışmıştı. Peter'ın çalışmasının izlerini sürerken, onun da kendisiyle aynı bilmeceleri hangi aşamada ve nasıl çözdüğüne gzarken, tanıdık olanın heyecanını hissetti. Peter'ın süreci ellette çok zekiceydi. zmlerinin birçoğu onunkilerden çok aha zarıftı ve bir aşamada Peter onun zorlandığı çetrefilli bir

formülü belli ki sezgisel olarak aşmıştı. Sonunda Alice gibi Ramanujan Toplamı'nda ve Setiya Modifikasyonları'nda karar kılmıştı. Alice'in neyin peşinde olduğunu hemen anlamasına şaşmamalıydı. Tüm çalışmaları aynıydı.

Son birkaç sayfa bütünüyle mantıkla ilgiliydi. Alice az kalsın bu sayfaları atlayacaktı –mantıktan nefret ediyordu ve yalnızca geçer not alacak kadar biliyordu çünkü Mantığın Temelleri der-si kendi bölümü için zorunluydu– ancak son sayfada gördüğü bir şey onu durdurdu.

Peter sondaki formülleri birkaç kez daire içine almış ve alt-larını çizmişti. Bunlar elyazısının geri kalanından çok farklıy-dı; alelacele karalanmış olmaları ve büyük bir kısmının zar zor okunması, çok önemli olduklarını gösteriyordu.

Alice önceki sayfaya döndü ve bu kez tüm çıkarımları elinden geldiğince çözmeye özen göstererek yeniden okudu. Bu çaba ba-şını ağrıttı; mantık dersini dövmesini yaptırmadan önce almıştı ve sembollerin yarısının ne anlama geldiğini zar zor hatırlıyordu. Ancak sonunda bu karalamalar belirli bir şekle büründü.

Bu bir organik takas büyüsüydü.

Elleri aniden buz kesti. Alice terli avuçlarını aceleyle tişör-tüne sildi ve başını geriye çevirip Peter'a baktı. Kıpırdamaması onu çok şaşırttı çünkü kalbi kulaklarını sağır edecek kadar gü-rültülü bir şekilde çarpıyordu.

Peter bunu ne zaman bulmuştu?

Bu ispatları daha önce görmüştü. Canlı takasla ilgili denk-lemeleri, Semerkant'ın simya karalamalarından Wittgenstein'in kayıp not defterlerine kadar, kütüphanenin en gizli köşelerin-de bizzat arayıp durmuştu (sonradan ortaya çıktığı kadarıyla, not defteri kayıp değildi, sadece fakülte kütüphanesindeki özel bir odada ve sürekli kilit altındaydı). Bir hafta süren aramadan sonra takasla ilgili çalışmalardan vazgeçmişti çünkü düpedüz çıkmaz sokak gibi görünüyordu; tüm referanslar ya kayıptı, ya yok edilmişti ya da yanlış yerdeydi. Kendisinden önce onlara başkasının ulaştığını fark etmesi gerekirdi.

İşte bulmacanın daha önce bir türlü çözemediği son parçası burada, tam karşısında duruyordu.

Solda Profesör Grimes'in adı yazıyordu. Sayfanın altında, denklemin sağ tarafında ise gözüne ilk başta ilişen şey vardı: Kendi adı, açık seçik, kalın harflerle yazılmıştı. Sonra iki kez altı çizilmiş ve yanına üç tane soru işareti eklenmişti.

Eğer Alice -???

Bu hiç kuşkusuz Peter'in elyazısıydı. Daha önce adını bu şekilde yazdığını defalarca görmüştü. Etiketlerde. Alice'in not vermesi gereken kâğıt yığınlarında. Karatahtanın bir köşesinde, kendisi için yazılan küçük şakalarda. *Sevgili Alice. Ha ha.* Hep aynı eciş bücüş yazı, ilk harfler hep büyük, *c* ve *e* hep iç içe.

İnsan kendi üzerinde organik takas uygulayamazdı. Bu, büyü'nün ihlal edilemez bir aksiyomuydu. Pentagramın etkili olabilmesi için kullanıcısının kesintisiz bilincine ihtiyaç vardı. Ortada mantıksal çelişkiye inanmayı isteyen bir insan zihni olmalıydı. Kasıtlı olarak büyücüyü yok eden hiçbir pentagram etkili olmazdı. İnsan kendini yalnızca kazara parçalara ayırabilirdi.

Pratikte, insan kendini öldürmek için büyüü kullanamazdı. Alice bunun doğru olduğunu biliyordu. Üstelik bu konuyu araştırmıştı. Bir ruhu paramparça etmek için pentagramlar kullanılabilirdi ama bu ancak bir başkasına yapılabilirdi.

Eğer Alice.

Peter panik dolu inlemesini duymasın diye Alice eliyle ağzını kapattı.

Baktığı şeyin tek bir açıklaması olabilirdi.

Peter'in niyeti, Alice'in ruhunu Profesör Grimes'inkiyle takas etmektir.

Peter onu buraya, cehenneme hapsedecekti.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Klasik mantığın tamamı iki ilkeye dayanır: Çelişmezlik İlkesi ve Üçüncü Hâlin İmkânsızlığı İlkesi. Çelişmezlik İlkesi basitçe şunu söyler: Birbirine zıt iki önerme aynı anda doğru olamaz. Yani hem P hem de P değil aynı anda doğru olamaz. Hem kar yağıyor hem de yağmıyor olamaz. Alice ve Peter hem arkadaş hem de arkadaş değil olamaz. Schrödinger'in kedisi ya ölüdür ya da değildir.

Üçüncü Hâlin İmkânsızlığı İlkesi de bir önermenin ya doğru ya da yanlış olduğunu belirtir. Arada belirsiz, muğlak bir durum olamaz. Aristoteles'in dediği gibi, cümlelerin anlamı müphem olabilir ama doğrulukları olamaz. Yani Alice ve Peter'in arkadaş olduğu önermesi ya doğrudur ya da yanlıştır. Bu önerme gizemli bir üçüncü şey olamaz.

Klasik mantığın temellerini tehdit eden pek çok problem vardır. Örneğin Sorites Paradoksu ve Yalancı Paradoksu, klasik mantığın doğruluk kavramını yeniden sorgulamasına yol açan zor bulmacalardır. Klasik mantık ayrıca, burada açıklaması çok karmaşık olan ve küme teorisiyle ilgili bir çelişkiyi içeren Russell Paradoksu'na henüz bir cevap bulamamıştır. Klasik mantık özellikle insan ilişkilerine uygulandığında çöker çünkü insan ilişkileri karmaşık, dağınık ve çoğunlukla o üçüncü hâl alanında, ortada bir yerde yer alır; yani kimsenin haklı ya da haksız

olmadığı, şeylerin ne doğru ne de yanlış olduğu bir alanda. Buradan çıkan sonuca göre, klasik mantık şu ifadeyle ne yapacağını bilemez:

S: Peter ve Alice arkadaşlar.

Alice, Peter Murdoch'ı ilk gördüğü âni her zaman hatırlayacaktı. İki yıl önce, Michaelmas Dönemi'ydi. Cambridge altın ışıklar saçan sonbahar güneşiyle muhteşemdi. Rüzgâr hoş bir serinlik veriyor, yapraklar hafifçe kızarıyordu. Bu, Alice'i her zaman heyecanlandırırdı çünkü yazın sonu, yeni bir dönemin başlangıcı demekti; yeni dersler, yeni öğretim üyeleri ve yeni sınıf arkadaşları. Kendini yeniden yaratma ve olmak istediği kişi olma şansı.

Bölümlerine altı öğrenci kabul edilmişti ancak o öğleden sonra bölüm binasının arkasındaki avluda düzenlenen çayda sadece beşi vardı. Ellerindeki fincanları ve tabaklarını sıkıca göğüslerine bastırarak temkinlice tanışıyorlardı. Belinda Wilcox, kızıl-sarı saçları ve kalkık burnuyla Alice'i fena hâlde kışkırtan bir İngiliz'di. Bir Fransız ve bir İtalyan da vardı; Alice gürültüden isimlerini anlayamamıştı. Michigan'dan gelen Amerikalı Calvin Bailey ise küçük kaşık, tabaklar ve maşalarla çay hazırlama konusunda Alice'le aynı beceriksizliği paylaşan biriydi.

Hoşbeş kibar ve anlamsızdı. Alice ellerinin titrememesine fazlaca odaklandığından pek konuşamıyordu. Kendini oraya ait değilmiş gibi hissediyordu; Amerikan üniversiteleri görkemliydi ama tarihleri veya gelenekleri yoktu ve Cornell'deki danışmanı, Londra'ya uçmadan önce onu çatal-kaşık kullanmayı öğreteceği bir oturmalı akşam yemeğine davet etmişti ve yeni dönem arkadaşlarının gösterişli parlaklığı Alice'i iki kat daha yetersiz hissettiriyordu. Avrupalılar bile İngiliz İngilizcesinde ondan daha akıcı görünüyordu; Alice ne söylediklerini zar zor takip edebiliyordu. Tripos'un¹ ne olduğunu bilmiyordu, hâlâ

¹ Cambridge Üniversitesi'nde lisans öğrencilerinin girdikleri akademik sınavlar ve lisans derecesi sistemi. -çn

"math" kelimesini tekil kullanıyordu, Mill¹ ya da Peterhouse² derken kimi kastettiklerini anlamıyordu. O sabah en iyi yazlık elbisesini giymişti; dantel yakalı, fırfırlı sarı bir elbiseydi ve normalde ona şık hissettirirdi ama şimdi, zarif ve koyu renkler giyen arkadaşlarının arasında kendini ucuz ve aşırı süslü bir nergis gibi hissediyordu.

Endişelerini bastırıp Belinda'ya odaklanmaya çalıştı ama yakından bakınca Belinda o kadar büyüleyiciydi ki, Alice konuşmakta zorlanıyordu. Güneş ışığı kirpiklerine öyle bir vuruyordu ki bu gerçekten adil değildi; kirpikler nasıl hem bu kadar koyu hem de bu kadar ışıltılı olabilirdi? Belinda yaz boyunca akıl hocalığı yaptığı Çinli bir lisans öğrencisi hakkında bir şeyler anlatıyordu: "İngilizcesi gayet iyiydi, çok tatlı ve kibar biriydi falan ama *Tanrım*, hiç konuşmuyordu. Hep sadece *Evet*, *Belinda* ya da *Harihayım*, *Belinda* gibi pısırık cevaplar veriyordu ve bu hâli, yani bu kadar ilgisiz ve renksiz olması beni gerçekten sinirlendiriyordu çünkü sıkıcı olmak benim için *affedilemez* bir özelliktir. Sonra yazın ortasında öğrendim ki babası Tayvan'ın en zengin adamlarından, şu emlak milyonerlerinden biriymiş ve kadınların bilimle uğraşmasını onaylamıyormuş. Kız da babasına sanat tarihi programına gittiğini söylemiş ama gizli gizli büyü öğreniyormuş! Düşünsenize!"

Hikâyedeki bir şey Belinda'dan hoşlanmamasına sebep olmuştu ama Alice bunun nedenini hemen dile getiremedi; özellikle de hikâyenin sonunda Belinda'nın ırkçı olmadığını gösteren bir ayrıntı olduğu ve herkes kahkahalarla güldüğü için. Her neyse, Belinda tüm ilgiyi kendi yörüngesine çekmişti; Alice'in kaçıp sığınabileceği başka bir sohbet yoktu.

Alice, "Lisans eğitimi de burada mı tamamladın?" diye sorabildi.

1 John Stuart Mill (1806-1873): 19. yüzyıl İngiliz filozof ve ekonomi düşünürü. -çn

2 Cambridge Üniversitesi'nin en eski kolejlerinden biri. -çn

"Ah, hayır, Oxford'daydım." Belinda gözlerini kısarak Alice'e baktı. "Peki ya sen? Amerika'dan mı geldin?"

Alice, "Otelcilik okulundan," diye şaka yaptı ve ânında pişman oldu. Buradaki hiç kimse bu göndermeyi anlayamazdı; açıkçası, Amerika'dakiler de anlamıyordu. "Yani, ıı, Cornell'den."

"O program hakkında iyi şeyler duydum! Zohar'la mı çalıştın?"

"Hayır, kendisi birkaç yıl önce emekli oldu. Eşi felç geçirdi; ona bakmak için evde kalıyor..."

"Ne kadar korkunç. O derlemeden neden çekildiğini merak ediyordum. Eşi nasıl?"

"Dediklerine göre çok daha iyiymiş. Köpek almışlar... yani depresyona yardımcı olması için..."

"Ah, çok iyi. Benim danışmanım da bir süre önce kanser atlattı; onlar da kedi almışlardı. Herhalde bir hayvan dostun gerçekten yardımı dokunuyor..."

Alice ve Belinda bir süre daha bu şekilde sohbet ettiler. Alice sohbetin oldukça iyi gittiğini düşünüyordu. Belinda'nın saydığı tüm isimleri tanıyordu, Belinda'nın onu ciddiye alması için doğru bağlantılardan bahsetmişti ve çayını ya da bisküvisini dağıtmamayı başarmıştı. Ama Belinda'nın gözleri sürekli Alice'in omzunun üzerinden bir noktaya takılıyordu; sanki onu bu sohbetten kurtaracak birini arıyordu. Bunu üçüncü kez yapınca Alice'in rengi soldu.

"Affedersin," dedi Belinda. "Kabalık etmek istemezdim, sadece Peter'in nerede olduğunu merak ediyorum."

"Peter kim?"

"Bizim dönemin altıncısı," dedi Belinda. "Lisans eğitimimizi birlikte tamamladık."

Fransız delikanlı, "Peter Murdoch'tan mı söz ediyorsun?" diye lafa girdi. "Şu Oxfordlu dâhiden mi?"

"Duyduğuma göre Jacob Grimes'in yıllardır danışmanlık

yaptığı tek öğrenciymiş,” dedi İtalyan. Alice isminin Paolo mu yoksa Lorenzo mu olduğunu anlayamamıştı.

“Doğru,” dedi Belinda gururla.

Alice, “Ben de Jacob Grimes’la çalışıyorum,” dedi ama kimse onu duymadı. Konuşmanın konusu Profesör Grimes’in itibarına, Peter’in itibarına ve Peter’in giriş mülakatında Yalancı Paradoksu’nu yorumladığı yeni bir pentagram icat ederek Profesör Grimes’i nasıl etkilediğine kaydı. Peter Murdoch’ın *Arcana* dergisinde makalesi yayımlanan en genç kişi olduğunu biliyorlar mıydı? *Arcana*’daki makalesinden sonra Harvard’ın Peter Murdoch’a iş teklifinde bulunduğunu ve Peter’in nazıkçe önce üniversiteye giriş sınavlarını geçmesi gerektiğini belirttiğini biliyorlar mıydı?

“Acaba annesi ve babası akademisyen mi?” diye sordu Fransız. “Öyle olmalı.”

“Sanırım annesi biyolog,” dedi İtalyan. “Babası da... matematikçiydi, değil mi?”

“Keşke benim de annemle babam akademisyen olsaydı,” dedi Fransız.

“Bu dehşet bir avantaj,” dedi İtalyan. “Adam ısmarlama bir büyücü.”

“İşte buradasın.” Belinda bahçe kapısına doğru seslendi. Orada, zorunlu siyah cüppeyi ya unutmuş ya da giymemeye karar vermiş uzun boylu, genç bir adam duruyordu. “Her zamanki gibi geç kaldın. İşte bu Peter Murdoch, millet.”

Meşhur Peter Murdoch’ın aşırı uzun kolları ve aşırı uzun bacakları, kafasında kuş yuvasını andıran dağınık, açık kahverengi saçları vardı. Saçlarının altında ise kocaman, tel çerçeveli bir gözlük duruyordu. Camları oldukça kalındı, bu da kahverengi gözlerinin bir baykuşunkiler gibi iri görünmesine neden oluyordu. Gülümsediğinde tüm yüzü ikiye ayrılır gibi oluyordu ve hafif çarpık dişleri görünüyordu. Diş teli takan birine benziyordu. Genel görünümü rahatsız edici değildi. Bir Yunan

tanrısı olmadığı kesindi ama Alice ona bakmaktan kendini alamıyordu. Onu tepeden tırnağa süzüp duruyor, gerçek bir insan olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

Hepsi kendilerini tanıttılar. Peter neşeli ve rahat bir konuşmacıydı. İnsan onun başıyla onaylamasını ve gülümsemesini izlerken, dünyadaki her şeyin ona ilginç geldiği hissine kapılıyordu. Herkese araştırmaları hakkında sorular soruyor, ardından belirli yöntemler hakkında takip soruları yöneltiyordu ancak herkes onu etkilemek istediğinden ve İtalyan (Alice sonunda adının Michele olduğunu öğrendi) rasyonel seçim teorisi üzerine yaptığı çalışmalar hakkında çok uzun konuştuğundan, Peter'in gözlerinin nihayet Alice'e odaklanması epey zaman aldı.

"Merhaba," dedi Alice. "Aynı danışmanın öğrencileriyiz."

"Ah, öyle mi?" Peter hevesle Alice'in elini sıktı. "Bir öğrenci daha aldığımı bilmiyordum."

Alice bunu bir küçümseme olarak görmemeyi seçti. "Evet, beni aldı işte."

"Sanırım sık sık birlikte çalışacağız. Bu arada ben mantıkla uğraşıyorum."

"Ben de dilbilim ve kelime oyunları. Ve bazı arşiv işleriyle."

"Bir kelime ustası!"

Alice'in yanakları o kadar ısındı ki birilerinin bunu görüp görmediğini merak etti. "Bilirsin, Amerikalılar sadece tuhaf, deneysel şeylerde iyidir."

"Buna bayılırım," dedi Peter. "Amerikalılara bayılırım. Çok sıradışı."

Alice cesaretleterek şansını denedi. "Bir ara bir şeyler içmek ister misin? Projelerimiz hakkında konuşuruz."

"Evet! Yarın Pick'e gidelim mi? Öncesinde bir toplantım var; saat beşe ne dersin?"

Alice, Pick'in nerede ve ne olduğunu öğrenmeyi aklına yazdı. "Orada olacağım."

"Çok kabasın!" Belinda, Peter'ın koluna girdi. "Buraya gel. Jean de mantıkçı, seninle tanışmak için can atıyor..."

Peter'ı çekti. Peter omuzunun üzerinden baktı ve Alice'e sıcacık gülümsedi. İşte yine aynı şey oldu; kalbi ağzına geldi. Bir kaşıkla bardağa vuruldu ve birisi içeride fakülte üyeleriyle bir şeyler içme vaktinin geldiğini ilan etti. Alice gözlerini kapattı ve kafasını boşaltmak için başını iki yana salladı, sonra da peşlerine takılarak kapıdan geçti.

Peter'ın Magdalene Koleji'nden geçen köprü'nün hemen karşı-
sındaki Pickerel Inn'i kastettiğini öğrendi. Ertesi gün Alice saat
tam beşte oradaydı. Peter'ı göremeyince onu gözden kaçırması-
nın imkânsız olacağı ön taraftaki bir masaya oturdu. Fazlasıyla
gergindi; barın üzerindeki aynada kendi yansımasına bakıp
duruyor, saçlarını kulaklarının arkasına itiyor, dişlerinde ruj
lekesi olup olmadığını kontrol ediyordu. Neredeyse hiç ruj sür-
mezdi ve şimdi sürdüğüne pişmandı ama silmek işleri daha da
kötüleştirecekti. Neden bu kadar heyecanlandığını bilmiyordu;
daha önce pek çok sınıf arkadaşıyla içki içmişti. Belki de gele-
cek altı yıl boyunca çok yakın çalışacak olmaları yüzündendi;
iyi bir izlenimle başlamayı çok istiyordu. Belki de bütün gece
boyunca onun çarpık gülüşünü düşünmeden edemediği için-
di. (Peter'ın dış görünüşü onun için büyük bir muammaydı.
Yüzünde hiçbir şey simetrik değildi ve yakışıklı da sayılmazdı;
peki o zaman neden bu kadar etkileyiciydi? Buna daha fazla
kafa yorması gerekecekti.)

Aradan önce beş, sonra on dakika geçti. Alice önce umut-
la, köprüden geçen her yeni kişiyi Peter'ın incecik, uzun boy-
lu formuyla bağdaştırarak, sonra ise üzüntüyle ve mahcup bir
umutsuzluk içinde pencereden dışarıya baktı. Sırf bir şeyle
meşgul olmak için küçük bir Cambridge birası sipariş etti ve
masayı işgal ettiği için kendini rahatsız hissetmeye başlayınca
içkisinin büyük kısmını çok hızlı içti. Zaman geçtikçe içindeki

huzursuzluk önce hafif bir titreşimle başladı, sonra panik dolu bir çırpınışa dönüştü ve en sonunda tamamen bitkin düştü. Peter gelmedi.

Alice o ilk dönem boyunca Peter Murdoch'ın neredeyse hiçbir zaman olması gereken yerde veya saatte orada olmadığını öğrendi. Peter neredeyse her derse geç kalıyor, zorunlu eğitimlere katılmıyor, Profesör Grimes'in ikisinin de laboratuvarında olmasını beklediği zamanlarda nadiren çıkıp geliyordu. Bu davranışın hiçbir örüntüsü veya açıklaması yoktu. Peter insanı haftalarca yoksayardı ve birdenbire eksiksiz bir araştırma önerisiyle çıkagelirdi. Akşamüstü çayında akşam yemeğiyle ilgili coşkulu planlar yapar, birkaç saat sonra ise sırta kadem basardı.

O ilk akşam Alice saat beşten yediye kadar beklemişti. Sırf masayı işgal ettiği için kendini suçlu hissederek balık ve patates kızartmasından oluşan bir akşam yemeği sipariş etmiş, sonunda kalkıp gitmişti. Gürültücü bir grup lisans öğrencisi içeriye girmiş ve tam karşısındaki bölmeye oturmuştu. Alice onların kendisi hakkında neler düşünebileceğinden korktuğu için yemeğinin tadını çıkaramamıştı. *Akşam yemeğini tek başına yiyen bu terk edilmiş, suratsız doktora öğrencisi de kim?* Tam dışarı çıktığında aniden bir sağanak başlamıştı. Yanına şemsiye almayı hiç akıl etmemişti; durup dururken yağan yağmurlarıyla ünlü bu diyara alışkın değildi. Eve sırlıklam ve titreyerek yürümüşü.

Bir daha asla bu hatayı yapmadı. O olaydan sonra, Peter bir iki dakika gecikse bile, Alice bunu hiç gelmeyeceğinin işareti olarak yorumladı. Genellikle de haklı çıktı.

O ilk yıl boyunca her türlü teori üzerinde durdu. Peter bir tür kısa süreli hafıza kaybından mustarip olabilirdi ama o zaman neden bu hafıza kayıpları derslerini etkilemiyordu? Peter hükümet ajanı olarak çifte bir hayat yaşıyor ve yalanlarını takip edemiyor olabilirdi ama bu ne biçim bir hayattı? Hem de hangi casus kalkıp da doktora öğrencisi kılığına girmeyi seçerdi?

Peter'ın bir tür bağımlılık sorunu olduğu da öne sürülmüştü. Bu iddia, özellikle Peter'ın eroin kullandığından endişelenmeye başlayan Belinda olmak üzere, diğer grup üyeleri arasında oldukça yaygındı. Ancak buna dair hiçbir kanıt yoktu. Ne iğne izleri, ne burun kanamaları, ne garip alışkanlıklar ne de kötü kokan bir nefes. Evet, Peter çok zayıf görünüyordu ama zaten hep çok zayıftı. Peter ortaya çıktığında her zaman dikkatli, odaklanmış ve tetikte olurdu. Son derece nazikti.

Muhtemelen Peter hem zeki, hem kibirli hem de dalgındı; bu onun gibi yetenekli erkeklerde görülebilecek bir özellik kombinasyonuydu çünkü tüm dünya Peter gibileri, onları büyüledikleri sürece işledikleri sayısız hatayı affediyordu. Peter için büyük ihtimalle bir buluşma ayarlamak, küçük bir sohbetle aynı şeydi; işleri yoluna koyuyor ama bağlılık anlamına gelmiyordu. Suç onun değildi. İnsanları kasten görmezden gelmiyordu. Bir tayfunu sebep olduğu rasgele yıkımdan ötürü suçlayamazdınız; güneşi yıldızları örttüğü için ayıplayamazdınız. O yalnızca eylemlerinin sonuçlarını fark etmiyordu. Hiç kimse Peter'ın dikkatine değer değildi ve bu gerçek, her şeyden daha çok can yakıyordu.

"Peter dünyadaki en nazik insandır," demişti Belinda bir keresinde, "ama araya hep bir mesafe koyar."

Yine de Alice bir profesyoneldi. Kızgınlığını belli etmiyordu çünkü kızacak ne vardı? Sizi dikkate almayan birine kızamazdınız ki.

İki yıl içinde, aralarındaki iş ilişkisi rahat ve samimi bir dengeye oturmuştu. Peter etrafta olduğunda hem yardımseverdi hem de çok eğlenceliydi. Alice'in laboratuvarındaki işini oldukça kolaylaştırıyordu. Tüm ağır işleri kendiliğinden yapar, çalışma alanını temiz tutardı ve her şeyi son derece anlaşılır şekilde etiketlerdi. Üstelik, bölümlerindeki pek çok kişi gibi diğer doktora öğrencilerinin arkasından konuşmazdı; muhtemelen kendi zirvedeki konumundan son derece emin olduğu için. Zaman zaman, Alice onunla vakit geçirmekten gerçekten keyif alırdı;

laboratuvarda oldukları geç saatlerde, bölümde sadece ikisi kaldığında sanki bütün dünya uyuyormuş, yalnızca onlar ayaktaymış gibi gelirdi.

Ama her şeyin en şaşırtıcı yanı da şuydu: Alice'in anıları vardı; bunlar dövme yaptırmadan önceki döneme ait olan ve ayrıntılı olarak hatırlayamadığı anılardı ama *orada* olduklarını biliyordu. Başını Peter'in omzuna yaslamıştı, Peter'in ceketi omuzlarını örtmüştü. Peter laboratuvarda dans ediyor, Alice'in az önce mırıldandığı şarkıyı yüksek sesle söylüyordu. Birinin tebeşiri bitince diğeri odanın diğer ucundan tebeşir fırlatıyor, karşıdaki uzanıyor ama ıskalıyor, tebeşir yere düşerek parçalanıyordu. Bunu yorgun, delimsirek kahkahalar izliyordu. Gece geç saatlerde her şeyin komik geldiği, karın ağrıtan, nefes kesen histerik kahkahalardı bunlar.

Tüm bunlar yaşanmıştı. Alice bunları uydurmamıştı. Orada bulunmuş, Peter'ı güldürmenin nasıl bir his olduğunu deneyimlemişti.

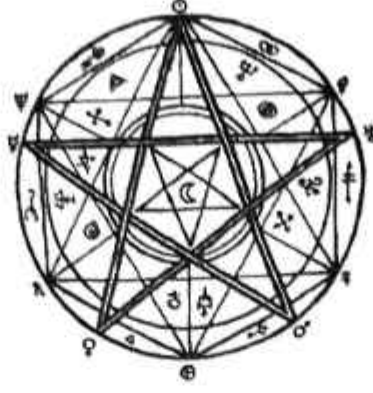
Bu yüzden geçmişte kendini bir an için bile kandırmış ve Peter'ın iç dünyasında bir yere *layık* olduğunu sanmışsa, bu hoş görülebilir bir şeydi. Belki de nihayet onun kabuğunu kırabileceğini, Peter'ın diğerlerinden gizlediği ne varsa ortaya çıkarabileceğini düşünmüştü.

Peter'ın her zaman böyle bir cazibesi vardı. İnsana kendini çok önemli hissettirirdi. Yakınlığı sizi ısıltıya boğardı. İlgisi tam bir uyuşturucu etkisi yaratırdı. Yaptığınız bir şakaya güler ya da *işinizle* ilgili sorular sorarak peşinizden gelirdi ve *Esas oğlanı yakaladım*, diye düşünürdünüz. Ama o her seferinde geri çekilirdi ve sizi ne yaptığınızı merak eder hâlde bırakırdı. Onu kırmış mıydınız? Yanlış bir şey mi söylemiştiniz? Yoksa yeterince zeki ya da akıllı değil miydiniz? Yoksa Peter sadece sıkılmış, ayağa kalkmış ve uzaklaşmış mıydı?

Alice onu nasıl uzaklaştırdığını ve geri getirmek için ne yapması gerektiğini düşünerek kendine işkence ederdi; hâlâ kusursuz olmayan hafızasını didik didik incelerdi. Ama hiçbir yanıt

yoktu. Onun suçu değildi. Peter vahşı, yabani bir şeydi; kimse ona yaklaşılamazdı. Onunla diğerleri arasında bir uçurum açılmıştı. Diğerleri o kadar ağırkanlı, sıradan ve dünyaya bağlıydı ki Peter her zaman onların takip edemeyeceği âlemlere uçup giderdi.

Böylece Alice düşünmeyi tamamen bırakmıştı. Düşünmek çok acı veriyordu. Hiçbir yanıt yoktu, sadece aralarında bir uçurum vardı. Bildiği tek şey şuydu: Peter Murdoch'la bir arada var olabilirdi. Hatta gardını indirdiğinde, uykusuz ya da yeterince çaresiz olduğunda, Peter Murdoch'a büyük bir sevgi besleyebilir ve ne yazık ki ona çekim duyabilirdi. Ama onu tanıdığını düşünmek aptallık olurdu.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Alice rüya gördü.

Bu korkunçtu çünkü son bir yıl içinde rüya görmek, tutarlı öznelliğe yönelik bir tehdit hâline gelmişti. Rüyalar, gevşekçe ilişkilendirilmiş anılar arasındaki uçan halı yolculuklarıydı ve Alice'in çok fazla anısı vardı; yollar sonsuz şekilde çoğalıyor, tüm anıları dileklerden oluşuyor, hiçbir baskı olmuyordu. Derken zihni bir anda masum çocukluk anılarından, mezarların üzerinde kıvrılan üç başlı yılanlara, yüzleri eriyen melek kollarına geçebiliyordu. Freud rüyaların bilinçdışının dili olduğunu savunmuştu ve Alice'in rüyaları son derece anlaşılmazdı. Belirsiz imgeler arasında farkında olmadan süzülüp gitmiyordu; anı yığınları korkunç kombinasyonlarla birbirine eklenip katmanlansa bile her şeyi en ince ayrıntısına kadar görüp hissediyordu. Her rüyayı tüm detaylarıyla hatırlamakla kalmıyor, kurduğu tüm hayalleri ve fantazilerini de hatırlıyordu; böylece imgeler birikiyor, önceki çılgın fantazilerin üzerine yeni rüyalar inşa ediliyordu ve her rüya gördüğünde kaos büyüyordu, iblisler çiftleşip çoğalıyordu ve her uyanışında gerçeği yeniden oluşturmak giderek daha da zorlaşıyordu.

Cehennemde geçirdiği o gece rüyasında, at yüzlü Profesör Grimes'in onu Iskenderiye Kütüphanesi'nin kayıp arşivlerine açıldığına söz verdiği bir dizi yeraltı tüneline kaçırıldığını gördü.

Ellerinin ve dizlerinin üzerinde sürünerek sıvı tebeşir olabileceğini düşündüğü gümüşî-beyaz bir maddeyi topladığını gördü. Bir makası kavradığını, şiddetle bir atın boynuna sapladığını ve kendi yüzü siyah kanlarla kaplanana dek saplamaya devam ettiğini, kanları sanki reçelmiş gibi yaladığını gördü.

Peter'in omuzunu dürtmesiyle sıçrayarak uyandı.

"Kahretsin... Üzgünüm." Nöbet tutması gerekiyordu. "Nasıl oldu bilmiyorum, dalmış olmalıyım..."

Peter, "Sorun değil," diye fısıldadı. "Erken kalktım. Yola koyulsak iyi olur. Bu arada, kedi geri döndü."

"Öyle mi?"

Alice uykulu gözlerle etrafına bakındı. Arşimet ikisini de muhtemel bir ölüme terk etmemiş gibi Peter'a sokulmuş, keyifli bir şekilde ateşin yanında oturuyor, hâliinden son derece memnun görünüyordu.

Alice, "Hain," diye mırıldandı. "Herhalde canın kahvaltı istedi."

Arşimet miyavladı ve bıyıklarındaki kırıntıları yaladı.

Peter çoktan ateşin üstünde biraz Lembas Ekmeği ısıtmış, hatta katlanabilir iki teneke fincanda çay için su bile kaynatmıştı. Alice doğrularak oturdu ve bir fincan Darjeeling çayı aldı. "Yanında çay getirdiğini bilmiyordum," dedi.

"Sadece birkaç poşet," dedi Peter. "Ne de olsa çok ağır degiller. Bunları ikinci haftaya kadar saklayacaktım ama bir ödül hak ettiğimizi düşündüm."

"Şey, teşekkürler." Alice fincanına üfledi. "Darjeeling en sevdiğimdir."

"Biliyorum. Poşet çaylarına dokunmamaları için insanlara sürekli çıkışıyorsun."

"Eh, üzerinde açıkça *bölüm* çayı yazmıyorsa ortak mal değildir."

"Tabii, çok mantıklı. Bunu bilmek işine yarar mı bilmiyorum ama çayları her zaman Michele'in yürüttüğünü düşünmüşümdür. Ofisindeki çöp kovaşında çok fazla Fortnum poşeti var."

Alice elinde olmadan güldü. Sonra zihni devreye girdi; ne gördüğünü ve artık Peter'ın nasıl biri olduğunu bildiğini hatırladı. Ağzına acı bir tat yayıldı. Bakışlarını yere çevirdi.

"İyi misin?"

Alice, "Ah, evet," dedi ve yüzü derhal ifadesiz bir sakinliğe büründü. "Sadece yorgunum."

Yemeklerini yerlerken Peter'a kaçamak bakışlar atıp durdu. Gülümsemesini gözlemleyerek çatlaklar aradı.

Bir yanı onun notlarını hiç görmemiş olmayı diliyordu çünkü artık Peter'la her etkileşimini elekten geçirmek zorundaydı. Peter'ın nazik tavırları sadece bir paravan mıydı? Etrafındaki herkesi gardını düşürmeye ikna etmek için hesaplanmış bir dalkavukluk muydu? Derinlerde, o da diğerleri kadar rekabetçi ve güvensiz miydi? Ya da daha kötüsü: Peter en tehlikeli türden rakip, bıçağı sırtınıza saplayana kadar bir an bile şüphelenmenize izin vermeyen, çekici bir sosyopat mıydı?

Ama insan yıllarca hiç açık vermeden bunu nasıl sürdürebilirdi? Evet, Peter biraz kaypaktı ama Alice onun birisine kötü niyetle davrandığına dair tek bir söylenti bile duymamıştı. Hatta tam aksine, Peter gereğinden fazla nazik olmasıyla meşhurdur. Herkes ondan nefret etmek için türlü nedenleri olsa bile ona hayrandı. *Tanrı Murdoch'ı korusun, derdi herkes. İnsanı deli edecek kadar sinir bozucu ama iyi yürekli.*

Tüm bunlar büyük bir gösteri miydi? Peter tanıştıkları günden beri onlarla oyun mu oynuyordu?

Alice o gece saatlerce uyuyan Peter'ın kafasına bakmış, zihninde hangi düşüncelerin dönüp durduğunu merak etmişti. Kimdi o? Tüm hırsına rağmen Alice bir arkadaşını, hatta bir meslektaşını kurbanlık koyun gibi cehennem çukurlarına getirmeyi hayal bile edemezdi. Peter'ın niyetini anlayamıyordu ve bu onu her şeyden çok korkutuyordu: Yıllarca uğraşmasına rağmen Peter Murdoch'ın kim olduğunu bilememe ihtimali.

Dün gece onca şeyi onunla paylaştığı için kendini aptal gibi hissediyordu. Peter'ın başını sallayıp hâlden anlarcasına mırıl-

danarak elini omuzuna koyduğunu hatırlayınca içi burkuldu. O sırada içinden kıs kıs gülüyor olmalıydı. *Zavallı Alice, sevgili Alice, ne kadar da aptal.*

Peter'in onu laboratuvarında bulması tesadüf değildi. Alice bunu şimdi fark ediyordu; Peter oraya gideceğini biliyor olmalıydı. Alice'in oraya gitmesine *ihtiyacı* vardı; takas için ruhu gerekiyordu.

Acaba ne zamandır fırsat kolluyordu?

Ah, Tanrı aşkına. Şimdi onunla cehennemde mahsur kalmıştı.

Peter, "Sen iyi misin?" diye sordu.

Alice gözlerini kırptırdı. "Efendim?"

Peter başıyla Alice'in dirseğini işaret etti. "Şişlik biraz inmiş gibi görünüyor."

Alice koluna baktı. "Hımm. Sanırım öyle."

"Devam edebilecek misin?"

Alice bedenini hızlıca yokladı. Eklemleri ağrıyor, kesikleri hâlâ sızlıyordu ama hepsi yüzeysel şeylerdi. Ona gerçekten acı veren tek şey içini kemiren şüpheydi ancak buna katlanmaktan başka çaresi yoktu. "Sanırım."

"Hadi gidelim o zaman." Peter gülümseyerek ayağa kalktı ve ona elini uzattı. Arşimet biraz ileride durmuş, sabırsızca kuyruğunu sallıyordu.

"Tamam, pekâlâ."

Alice, Peter'in elini tutarken içinden, *Rol yap*, dedi. *Canını kurtarmak için rol yap.*

Geride bıraktıkları Arzu Katı giderek silikleşirken, ayaklarının altındaki arazi hızla değişti. Kampüs yolu engebelerle ve çukurlarla doldu. Sonra kaldırım taşlarının yerini toprak yol aldı. Çok geçmeden dik bir yamaçtan indikleri anlaşıldı. Ufalanan zemin tehlike saçıyordu. Ağırlıklarını vermeden önce her adımda durup temkinli bir şekilde zemini yoklamaları gerekiyordu. En azından Alice bu konuda antrenmanlı sayılırdı; geçmiş yazlar-

dan birinde, Magdalene Koleji ile bölüm binası arasındaki Mill Yolu'nda bir çalışma vardı ve kaldırımın tamamı delik deşikti. Sürekli bileklerini burktuğu bir dönemdi. Zaman geçtikçe Arzu Katı ile ötesini birbirinden ayıran geniş bir uçuruma vardılar. Önlerindeki yol daralarak aşağıya giden ve kıvrılarak diğer tarafta uzanan tehlikeli bir dizi merdivene dönüştü. Aşağıda, sol tarafta, uçurumun dibinde Lethe çalkalanıyordu. Artık durgun değildi; köpüklü, taşkın bir suyd.

"Aman Tanrım." Peter durdu.

Ama Arşimet büyük bir özgüvenle ilerledi. Alice yolu inceleyince ayak basacak tutunma noktaları gördü. Çok iyi durumda veya belirgin değillerdi ama oradalar. "Dengeni sağlamak için dizlerini bükülü ve kollarını açık tut," dedi. "Bir şey olmayacak." İthaka'da, uçurumların yakınındaki kaygan patikalarda yürümüştü; yağmurlu günlerde bile görüldüğü kadar tehlikeli değildi. Düşmek için çok uğraşmak gerekirdi. Ne yazık ki İthaka'da insanlar bunu çok sık deniyordu.

Alice ilk iki katı üçüncüsünden ayıran bir engel bulunmasının mantıklı olduğunu düşündü. Küçük gururlar, doyumsuz arzular; bunlar benmerkezci şeylerdi ve verdikleri zarar da kişinin kendi içine yönelirdi. Oysa açgözlülüğün entrikalar doğardı; başkalarına yönelik kötülükler filizlenirdi. Burada istediğini elde etmenin yolu, başkalarının onu elde etmesini engellemekten geçiyordu. *Mahabharata*'da Bhishma, günahın açgözlülüğünden kaynaklandığını söylüyordu. Aziz Pavlus ise kiliseyi paranın bütün kötülüklerin kökü olduğuna dair uyarmıştı. Yani burada, ne yaptığını bilen ve bedelini ödemeyi hak eden gerçek düzenbazlar bulunuyordu.

Keşke yanında yürüyüş batonlarını getirmeyi akıl etseydi. Sürekli kayalara takılıyor ve sendeleyip duruyordu. Peter ise her seferinde onu yakalıyordu. Bu durum onu öfkeliyordu çünkü hâlâ Peter'in varlığıyla teselli bulmaktan nefret ediyordu. Bu korkunç bir paradokstu. Bir yanda Peter'in planladığı

ihânet, öte yanda ise onun hâlâ aynı *Peter* olduğuna dair ampirik kanıtlar vardı; onun hatırladığı, sevdiği *Peter*.

Daha da kötüsü, *Peter*'in konuşmayı hiç kesmemesiydi. Zaman geçirmek için bilmecelerin eğlenceli olacağına karar vermişti. Şimdiye kadar yanmış ipler bilmecesini yapmışlardı (bir saat içinde yanan iki ipin var; elinde sadece bir kibritle kırk beş dakikayı nasıl ölçersin?), pinpon topunu çözmüşlerdi (bir pinpon topunu bir borunun içinden nasıl çıkarırsın?), bir de dokuz ağırlıklı top sorusunu denemişlerdi (yalnızca iki kez terazi kullanarak dokuz toptan hangisinin diğerlerinden biraz daha ağır olduğunu nasıl bulursun?). Şimdi de *Peter* peri diyarları hakkında bir hikâye anlatıp duruyordu. "Yeşil cam kapıdan ne geçer, *Alice*?" diye sordu.

"Hımm. Bilmiyorum. Elfler mi? Çocuklar mı?"

"Ay geçebilir. Dünya geçemez. Kedi yavruları geçebilir. Kediler geçemez. Yeşil cam kapıdan ne geçer?"

Alice, *Kapa çeneni*, diye çığlık atmak istiyordu.

Her türlü zalimliği kaldırabilirdi. Ama kendisini aptal yerine koydurmazdı. Profesör *Grimes* ona kendisini asla aptal yerine koydurumaması gerektiğine dair güçlü bir korku aşlamıştı.

Peter, "Aptallar geçebilir," diye devam etti. "Ama bilge kişiler geçemez. Kazlar geçebilir ama ördekler geçemez."

"Anlamıyorum... Ah, yoksa çoğullarla ilgili bir şey mi?"

Peter başını iki yana salladı. "Bir tabure geçebilir. Ama bir masa geçemez."

"Artık cevabı söylesene."

"Cevap çift harfler."¹ *Peter* şaşırılmış görünüyordu. "Çok basit. Diller konusunda uzman olduğumu sanıyordum."

Alice buna verecek diplomatik bir cevap bulamadığı için sessizce yürümeye devam etti.

1 *Peter* İngilizcedeki *fools* (aptallar), *geese* (kazlar) ve *stool* (tabure) sözcüklerindeki çiftler "o" ve "e" harflerine gönderme yapıyor. -çn

Alice'in ilk dönemi başlayalı üç hafta olmuştu. Profesör Grimes onu fakülte lokaline çaya götürmüştü. Alice bu yüzden çok gergin ve heyecanlıydı. Bir gece önce geç saatlere kadar oturmuş, hangi derslerden keyif aldığını ve hangilerinde zorlandığını anlatmak için konuşacak konular hazırlamış, ayrıca yeni projeler için yedi maddelik bir öneri çıkarmıştı. Profesör Grimes'la dışarıda hiç sosyalleşmemişti ve onun kendisini sevdiğine dair bir güvence istiyordu.

Ama iki üzümlü çörek ve bir demlik Darjeeling çayı sipariş ettikten sonra Grimes'in sorduğu ilk soru şu oldu: "Şu çocuğu görüyor musun?"

Alice pencereden dışarıya baktı ve irkilerek oradan geçen Peter Murdoch'ı gördü. Peter onlara hiç dikkat etmiyordu. Sadece kaldırımında sallanarak yürüyor, elindeki kâğıda göz atıyordu. Alice'in göğsü sıkıştı. O dönem Peter'la hiç ortak dersleri yoktu ve oryantasyon çayından beri onunla konuşmamıştı ama kampüs içinde onu gördüğünde kalbi her zaman tuhaf bir şekilde atıyordu. Peter kaybolmuş gibi görünüyordu. Sürekli sokak tabelalarına bakıyor, sonra kendi kuyruğunu kovalayan bir köpek gibi daireler çizip duruyordu.

"O senin rakibin," dedi Profesör Grimes. "Senin referans noktan. Önümüzdeki beş yıl boyunca kafandaki tek düşünce ona ayak uydurup uyduramadığın olmalı."

Alice tekrar dışarıya baktı; Peter sokağın karşısına fırlarken kornaya basan bir şoföre özür diler gibi el sallıyordu.

Profesör Grimes ayak uydurmak demişti. Onu geçmekten söz etmemişti.

"Hayat onun için çok daha kolay olacak," diye devam etti Profesör Grimes. "Görünüşü, davranışı ve konuşmasıyla tıpkı bir büyücü gibi. Kraliyet Akademisi'nin tercih ettiği klasik türden araştırmalar yapıyor. Ailesi ünlü. Alanımızdaki herkes zaten onun adını biliyor. İş görüşmelerine gittiğinde meslektaşlarının çocuklarını sormayı akıl edecek çünkü birincisi, belki onları zaten tanıyor olacak; ikincisi, görüşmecilerine onları ha-

tırlatacak. Senin durumuna gelince... Onlar gibi konuşmuyorsun, onlar gibi görünmüyorsun ve araştırmacı onların aradığı türden değil. Hep iki kat daha iyi performans göstermek zorunda kalacaksın, hem de ödülün yarısı için. Hata yapma lüksün yok."

Alice bir süredir bundan şüpheleniyordu. Ancak birisinin durumu bu kadar açıkça söylemesini hiç beklemiyordu ve bunun ne kadar acı vereceğine hazırlıklı değildi. Profesör Grimes'in donuk yüzüne baktı ve kendisini neden buraya getirdiğini merak etti.

"Bunu hevesini kırmak için söylemiyorum," dedi Profesör Grimes. "Ben de bir zamanlar senin konumunda olduğum için söylüyorum. Sen ve ben, o kadar da şanslı değiliz. Zirveye tırmanmak zorundayız. İyi gidiyorsun, Law. Ama hepsi bu. Sadece iyisin. Olağanüstü olmanı istiyorum."

Alice aklına başka bir cevap gelmediği için, "Olağanüstü olabilirim," dedi.

"Aferin sana." Profesör Grimes başıyla Alice'in elini bile sürmediği fincanını işaret etti. "Çayını içsene."

Grimes sonraki birkaç yıl boyunca bunu sık sık yaptı. Alice'in her başarısızlığı doğrudan Peter'in başarısıyla karşılaştırılıyordu. *Sen bir makaleye ortak yazarlık yaptın. Murdoch üç makaleye. Sen bin pound fon kazandın. Murdoch bunun iki katını kazandı. Murdoch'ın yaptığı hataları yapamazsın*, demişti ona. *Onun kadar hata yapma şansın yok*. Alice onun yalnızca iyi bir danışman olmaya çalıştığını biliyordu çünkü iyi bir danışman, insanın içinde bulunduğu durumun gerçekliğinin farkında olmasını sağlardı. Profesör Grimes ondan daha mütevazı bir kökenden geliyordu; büyücülüğe geç başlamıştı, ailesinde üniversiteden mezun olan ilk kişiydi, hangi çatalı kullanacağını o da bilmiyordu. Elbette, kendi bakış açısına göre, yaptığı şey Alice'e krallığın anahtarlarını göstermekti.

Ama Grimes bu konuyu ne zaman gündeme getirse, Alice elinde olmadan içerliyordu. Sanki doğru aileye, doğru yüze,

gerekli bağlantılara ve bir penise sahip olmadığı için onu hayal kırıklığına uğratiyordu. Sanki Grimes, Alice'i çoktan kaybettiğini bildikleri bir yarışa hazırlıyordu.

Belki de Peter'ı kendisi için sağlıklı olmayacak kadar çok izliyordu. Aynı odada olduklarında gözleri hep onun gölgesine takılıp kalıyordu. Alışkanlıklarını, tavırlarını, konuşma temposunu inceliyordu. Hangi özelliklerini benimseyebileceğini düşünüyordu. Onun beceriksizliğini taklit edemezdi; kimse ona aynı derecede hoşgörölü davranmazdı. Onun çalıştığı ya da çalıştığını iddia ettiği gibi de çalışamazdı; yoğun içerikli sayfaları tek bakışta kavrayamıyordu. Ama belki onun umursamazlığını yakalamayı deneyebilir, en azından her zaman yaptığının yarısı kadar gülümseyebilirdi.

Alice, Peter'ı yakın takibe almıştı. Onun ayak seslerinin ritmini bile tanırırdı. Binada olup olmadığını anlardı çünkü Peter'ın eskimiş ayakkabılarını, kırık şemsiyesini, soldan üçüncü kancada asılı duran kahverengi yün paltosunu hemen fark ederdi. İnsanların ondan bahsettiğini her zaman anlardı; ne zaman adı geçse kulak kesilmesi gülünç bir durumdu. Kahkahasını koridorun diğer ucundan tanırırdı. Dünyanın öbür ucunda olsa yine tanırırdı.

Bunu ileride –her şeyin altüst olduğu, duymaması gereken şeyleri unutmaya yetisini kaybettiği o yıl– pişmanlıkla anacaktı.

O gün laboratuvarda uyukluyordu. Sık sık laboratuvarda uyuklardı; kimse aldırış etmezdi, etrafından dolanıp giderlerdi. Bir de Alice'in her zaman sıraya uzanarak gözden kaybolmak gibi bir huyu vardı. Ufak tefekti ve horlamazdı; dikkatli bakmayanlar, onu bir palto yığını sanabilirdi. Kapı açıldığında ve Peter tanımadığı biriyle hararetle konuşarak içeri girdiğinde, Alice yeni uyanmıştı.

Yerinden kalkabilirdi. Nezaket bunu gerektirirdi. Ama o yerleşik dürtü, Murdoch'ı her ortamda gözlemleme ihtiyacı kılmı bile kıpırdatmamasına neden oldu.

Muhatabının kim olduğunu anlamaya çalıştı. Sadece se-

sinden anlamak zordu; bir masa görüşünü engelliyordu. Sonrasında da bu kişinin kimliğinden asla emin olamadı. Sadece tahminde bulunabilirdi ve bu daha da kötüydü. Amerikan ak-saniyla konuşuyordu ama Cambridge tarzı büyüler konusunda oldukça bilgiliydi. O hâlde bir misafir öğretim üyesiydi. Konuşma yapmak üzere buraya gelen veya sadece geçerken uğrayan, meslektaşlarını görmeye gelen biriydi. Belki de Princeton'dandı. Muhtemelen Harvard'dan.

"...O kadar da kötü değil," diyordu Peter. "Yani herkesin bildiği gibi öfke nöbetleri var ama ruh hâllerini okumayı öğreniyorsun. Genel anlamda oldukça iyi biri. Hiç söyledikleri gibi değil."

Yanındaki, "Peki ya kız?" diye sordu.

Alice o sözlerin Peter'in ağzından ne kadar kolayca döküldüğünü daima hatırlayacaktı. Bir etki yaratmak için söylenen kelimeler vardı; muhatabını etkilemek için kurgulanan laflar. Bir de gerçekten, en başından beri inanılan, sadece dışarıya taşmak için doğru âni bekleyen sözler vardı.

"Ah, o mu?" dedi Peter. "Eh, sorun çıkardığını söyleyemem."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani kız tıpkı kuş gibi," dedi Murdoch. "Yem neredeyse oraya zıplıyor. Doğrudan Grimes'in avucundan yiyor."

"Isınmak için ona sokuluyor," dedi Peter'in misafiri.

Peter ağzını yayararak, "Isınmak için," dedi. Ses tonu Alice'in şimdiye kadar ondan hiç duymadığı kadar acımasızdı. Avuca vurulan yumruk sesleri geldi; kabalığı tartışmaya kapalı olan bir hareket. İkisi de güldüler.

Peter gidip Helen Murray'in laboratuvarındaki cam düzeneklere bakmayı teklif etti ve misafiri kabul etti. Kapı tık diye arkalarından kapandı. Ayak sesleri koridorun ilerisine doğru yavaş yavaş uzaklaştı.

Muhtemelen bu konuşmayı hatırlamıyorlardı. Bu onlar için zalimlik değildi. *Şimdi, biz kadın düşmanı olduğumuza göre, hadi*

bir kızla dalga geçelim! diye bir karar vermemişlerdi. Bunlar gelip geçici, duyduktan sonra gülüp geçtikleri sözlerdi. Muhtemelen. Peter o sırada Alice'i sabote etmeye çalışmıyordu. Sadece gerçekten umursamıyordu.

Ama küçük izlenimler yayılırdı. Peter'ın bu konulara hiç kafa yorması gerekmiyordu ama Alice kimlerin pozisyon ve güç elde edeceğini belirleyen, kaynamakta olan dedikodu kazanına maruz kalıyordu. Akademi çoğu zaman kaprisle verilen, birbirine çok benzeyen adaylar arasında tercih yapılmasını gerektiren ve kıl payı alınan sayısız karar içeriyordu. Birinin danışmanının nüfuzu, kulaktan kulağa aktarılan duyumlar gibi. Alice bu teoriyi asla yüksek sesle ifade edemezdi çünkü kulağa çılgınca geliyordu. Ama artık bundan emindi: Laboratuvarda duyduğu o kahkaha ile Cooke bursuna veda etmesi arasında doğrudan bir ilişki vardı.

Harvard temmuz ayında bir Cooke resepsiyonu düzenlemişti. Büyük olasılıkla seçici kurul da orada bulunmuştu. Henüz hiçbir karar verilmemişti. Önce şarap içilmiş, sonra dedikodu yapılmıştı. İzlenimler pekişmişti. Bu son derece olası bir senaryoydu. Alice deli değildi.

Tabii ki yanılmayı çok isterdi. Aylar boyunca yanıldığına, her şeyi sadece kafasında kurduğuna, tümünü kendisinin uydurduğuna dair umudunu korudu. Elbette onun dışında kimse böyle yaşamıyordu; en ufak ayrıntıların devasa sonuçlar doğurduğunu varsayarak bunların yükünü sırtında taşııyordu. Elbette kimse kaygıya bu denli saplanıp kalmıyordu. Başkaları sendeliyor, afallıyor ve silkelenip kaldığı yerden devam edebiliyordu. Alice onların bu kayıtsızlıklarına o kadar imreniyordu ki.

İşte aralarındaki fark buydu. Alice hep endişeliyken Peter bulutların üstünde geziniyordu.

Alice bu konuyu açacak olsa, Peter gerçekten hiçbir şey hatırlamazdı. Onu ne kadar incittiğini açıklamaya çalışacak olsa, Peter onun deli olduğunu düşünürdü. Alice, "Kariyerimi sa-

bote ettin," diyecek olsa, Peter sessizce ve tüm masumiyetiyle, "Ne?" diye karşılık verirdi.

Yamaçtan inerken yalnız olmadıkları anlaşıldı. Etraflarındaki kayalıklarda diğer yolcuların oluşturduğu bir kervan belirdi; hepsi de Gölgelerden, Arzu'yu geçmiş ya da atlamış ruhlardan oluşuyordu. Eğim hepsini aynı yöne sürüklüyordu. Alice ne yaptıklarını hayal etmeye çalışarak Gölgelelerin yüzlerine baktı. Dante'nin anlattıklarına bakılırsa, pek çok kişinin Arzu'dan Açgözlülük'e ilerlemesi anlamlıydı. Her ikisi de nefesine hâkim olamamakla ve arzuyla ilgili günahlarıydı; sadece açgözlülük, arzunun başkalarına yöneldiği, kişinin başkalarının da istediklerini elde etmek için her şeyi yapacağını anladığında işlenen bir günahtı.

Profesör Grimes burada olabilir miydi? Bu mümkündü ve Alice onu araması gerektiğini varsayıyordu. Ama Profesör Grimes'in zenginlikle motive olduğuna bir türlü inanmıyordu. Zengin olmak isteyen hiç kimse akademi dünyasına girmezdi. Elbette bazıları maaş çekleri için oradaydı ve en alt basamaktaki, dipten beslenen, kaçınılmaz olarak sektöre giren tiplerdi. Ama istediğiniz şey paraysa, o zaman gidip bankacı ya da avukat veya onun gibi bir şey olurdunuz. Alice'in lisanstaki tüm sınıf arkadaşları, altı haneli rakamlar ve yıllık ikramiye karşılığında küçük büyü endüstrilerinde çalışabilecekken Cambridge'de okumaya devam ettiği için onun deli olduğunu düşünüyorlardı. Branşı büyü olup da şimdi bölgesel bankalarda başkan yardımcısı olan en az iki kişi tanıyordu. Ama Alice asla para istememişti, gerçeği istemişti.

Alice bu durumun, araştırmasına odaklanmak için her zaman kazançlı konuşma fırsatlarını geri çeviren Profesör Grimes için de geçerli olduğundan emindi. Güzel evine, güzel kıyafetlerine ve güzel viski koleksiyonuna rağmen Profesör Grimes'in bu işi para için yapmadığını biliyordu. O kazara zengin olmuştu. Küçük akademisyenler ödenek almak için birbirleriyle didi-

şebilirlerdi ama Profesör Grimes'in buna hiç ihtiyacı olmamıştı. Tüm bunlar için fazla iyiydi.

"Bahse girerim, bunlar müteveli heyetindedir." Peter karşılaştıkları Gölge'nin günahlarını tahmin etme oyunu uydurmuştu; gözlemleri fazlasıyla komik olmasaydı, bu can sıkıcı olabilirdi. "Bahse girerim, şunlar seri intihale. Eminim şunlar dekan yardımcılarıdır. Dekanlar için cehennemde özel bir yer var, sence de öyle değil mi? Bizler kıt kanaat geçinmeye çalışırken kendi maaşlarını artırıyorlar sonuçta."

Alice, Peter'in hayatında hiç kıt kanaat geçindiğini sanmıyordu ama buna itiraz edecek gücü yoktu.

Zamanla uçurumun dibine kadar yürümek zorunda kalmayacaklarını gördüler. Kayalıklarla aynı taştan yontulmuş, yukarıdan görmemeleri için kamufle edilmiş bir köprü vardı. Oldukça gösterişliydi; yan yana rahatça yürüyebilecekleri kadar genişti ve oymalarla süslenmişti. Her basamak yarım düzine süslü çiniden yapılmış, her sütun ve pencere figürlerle kaplanmıştı. Alice bunu hangi ilahi kudretin yaptığını merak etti. Bu kadar aşağıda, kayaların arasına gizlenmiş bir köprü inşa edilmesi tuhafına gitmişti. Sanki Venedik'ten büyük bir parça koparılıp Büyük Kanyon'un içine yerleştirilmişti.

Bir Gölge geçip geçmeyeceğinden emin değilmiş gibi köprü'nün ortasında bocalıyordu. Sürekli birkaç adım ilerliyor, sonra birkaç adım geri geliyordu. Alice ile Peter'in yaklaştığını görünce, "On yedinci taş mı?" diye sordu.

"Efendim?" dedi Peter.

Gölge transkriptini onlara doğru salladı. "Burada on yedi numaralı taşta kalmam söylenmiş; dersimi alana veya üç yıl geçene kadar burada kalacağım, hangisi önce olursa."

Peter transkripte bakarak kaşlarını çatı. "Hâlâ anlamıyorum..."

"Ah, işte burası." Gölge hızla yanlarından geçti. Alice köprü'nün üzerinde, Roma rakamı XVII ile işaretlenmiş bir boşluk olduğunu fark etti. Gölge inip diz çöktü. O anda olağanüstü bir

şey oldu. Yüz hatları belirsizleşti, uzuvları kayboldu ve griliği koyulaştı. Saniyeler içinde taşa dönüştü ve daha önce ağzının olduğu boşluktan yumuşak bir iç çekiş sesi yayıldı; bu kısık sesin dinmesi birkaç saniye sürdü, hatta sonrasında bile rüzgârla taşınmaya devam etti.

"Tanrım," dedi Alice.

Artık köprünün tamamının ve tüm süslemelerinin taşlaşmış Gölgelelerden oluştuğu çok açıktı. Alice her yerde insan formlarına dair ipuçlarını çıkarabiliyordu. Şurada uzatılmış bir bacak, orada bir başın üzerine kenetlenmiş iki kol... Ancak basamaklar sağlamdı ve onları karşıya geçirecek başka bir yol yoktu, bu yüzden ilerlemek mantıklı görünüyordu. Arşimet tereddüt etmeden karşıya fırladı. Arkasından bir inilti korosu yankılandı ve Alice onu takip ederken tek düşünebildiği, her basamaktaki her iniltinin özel perdesiydi; sanki beş basamağı aynı anda atlayabilseydi, Mozart'ın 25. Senfonisi'nin girişini çalabilirdi.

Köprünün ilerisindeki yol daha dar ve daha tehlikeliydi; bu sefer güçbela yokuş yukarı ilerlemek zorunda kaldılar. Daha yukarıda, iki Gölge patikanın oldukça kıvrımlı bir bölümünde boğuşuyordu. Anlaşmazlık, kimin diğerine yol vermesi gerektiği üzerineymiş gibi görünüyordu; Alice'e göre bu çok anlamsızdı çünkü er ya da geç hepsi aynı yere gidecekti. Ama Gölgeleler birbirlerini itip kakmaya devam ettiler; sonunda biri ellerini diğerinin omuzlarına koydu ve onu doğruca bir üstgeçitten aşağıya itti.

"Dikkat et!" Peter, Alice'i tutup geriye çekti.

Alice endişeyle uçurumun kenarından aşağıya baktı. Ama düşen Gölge doğruca yerden kalktı ve hiç zarar görmemiş hâlde, aşağılayıcı bir sürünüşle kıyıya doğru ilerlemeye başladı. Zaten ölülerdi, diye düşündü Alice. Bundan sonra başlarına gelen her şey sadece bir aşağılanmaydı.

Onu iten Gölge de uçurum kenarından aşağıya baktı, ardından memnun olmuş gibi homurdanarak yoluna devam etti. Alice ve Peter onun peşi sıra, temkinli adımlarla ilerlediler.

Alice, "Tam bir pislik," diye mırıldandı.

"Acaba ne yaptı?" Peter gözlerini kısarak Gölge'ye baktı, sonra fazlasıyla yüksek çıkan bir fısıltıyla bağırdı: "Aman Tanrım, bu Bill Cadeaux!"

Neyse ki adı Bill Cadeaux olan Gölge onu duymadı. Bu ad Alice'in zihninde belli belirsiz bir yankı buldu. "O da kim?"

"O ve Hollis Galloway altmışlarda aynı işe talip olmuşlar," dedi Peter. "Korkunç bir skandal yaşanmış."

"Hani şu göstergebilimci Hollis Galloway mi?"

Peter başıyla onayladı. "İkisi de göstergebilimci. Yani eskiden öylelerdi. Şimdi, Cadeaux ve Galloway Chicago'daki aynı pozisyona aday olmuşlar ve iş görüşmelerinden sonra yetkililer teklifi Galloway'e yapmaya karar vermiş. Ama Cadeaux bunu bir şekilde öğrenmiş ve kendini doktora öğrencisi gibi tanıtarak Chicago'ya isimsiz mektuplar göndermeye başlamış. Bu mektuplarda Galloway'in... yani işte... uygunsuz bir şey yaptığını iddia etmiş."

Alice, "Öğrencileri ellediğini falan mı?" diye katkıda bulundu.

"Esasen, evet. Normalde o kadar da büyük bir mesele olmayabilirmiş ama Cadeaux kendini *kadın* öğrenci gibi tanıtmış ve bu da Galloway'i tacizci bir lezbiyen gibi göstermiş. Chicago tacizcilere aldırmazmış ama lezbiyen olmak, işte o bambaşka bir meseleymiş. Böylece Chicago, Galloway hakkında kapsamlı bir soruşturma başlatmış. Galloway gerçekten de lezbiyen olabilirmiş ama söylendiği gibi tacizci değilmiş. Yine de öylesine korkmuş ki iş başvurusunu geri çekmiş. Sonunda işi Cadeaux almış ve kimse gerçeği öğrenememiş; ta ki bir gün Cadeaux barda doktora öğrencilerine övünerek her şeyi anlata kadar. Meğer her şeyi uydurmuş. Hatta anonim mektupları annesine ve kız kardeşlerine yazdırmış. Galloway gerçeği öğrenince onun kariyerini mahvedeceğine yemin etmiş. Ama kimse işin aslını öğrenemeden bir trafik kazasında hayatını kaybet-

Alice, "Tanrım," diye mırıldandı. "Bana kalırsa o Açgözlülük'ten daha kötü bir yere layık."

"Sonra, haber yayılınca, masum olduğunu iddia etmiş. Ölüm döşegine kadar da yeminler etmiş: Hiçbir suçlamayı uydurmadığını, Galloway'ın gerçekten de o öğrencilerin hepsine tacizde bulunduğunu söyleyip durmuş." Peter büyülenmiş gibi Bill Cadeaux'nun ardından bakakaldı. "Bunu bir başkasına nasıl yapabildiğini anlayamıyorum. İnsan böyle bir şey yaptıktan sonra kendine nasıl tahammül edebilir ki?"

Şartlar düşünöldüğünde Alice, Peter'ın meseleyi fazla abarttığını düşündü. "Bence bazı insanlar gerçekten bu kadar bencil."

"Ama bir meslektaşını sabote etmiş! Bu şeytanlık!"

"Ah, tabii." Alice kendine engel olamadı. "Oysa sen tam bir meleksin."

Bunu söyler söylemez pişman oldu. Peter yürüme hızını yavaşlattı. "Bu da ne demek oluyor?"

"Üzgünüm... Hiçbir şey... Yani hepimiz rekabet içindeyiz, öyle değil mi? Bölüm entrikaları her yerde."

Peter ikna olmamış gibiydi. "Sen bana kızgın mısın?"

"Hayır." Alice sakince konuşmaya çalıştı ama sesi tiz bir kuş cıvıltısı gibi çıktı. "Neden kızgın olayım ki?"

"Sabahtan beri bana ters davranıyorsun."

"Üzgünüm." Alice kollarını göğsünde kavuşturdu. Saf rolünde çuvalladığının farkındaydı ama oyunculuk konusunda pek de başarılı değildi. "Sadece çok yorgunum ve çok açım. Sorun sen değilsin."

"Pekâlâ." Bir süre sessizce yürümeye devam ettiler. Sonra Peter, "Yoksa mesele Cooke mu?" diye sordu.

"Ne? Hayır!"

"O konuyu açtığımdan beri biraz tuhaf davranıyorsun. Övünmekle kabalık ettiğimi biliyorum, üzgünüm..."

Alice artık Peter'ın kendisiyle dalga geçtiğinden emindi. Bu inanılmaz bir zalimlikti. Kendisini kafeste hapsolmuş küçük bir hayvan gibi hissediyordu.

Her şeyi ortaya dökse ne olurdu? Bunu yapmak aklının ucundan geçiyordu. Tek istediği bu işkencenin sona ermesiydi. *Ne yaptığımı biliyorum*, diyebilirdi. *Bu köpek yavrusu numaraları bana sôkmez. Siktir git, Murdoch.* Ama sonra ne olacaktı? Peter suçunu itiraf mı edecekti, özür mü dileyecekti? Saçmalık. Büyük olasılıkla o da Alice'i uçurumdan aşağıya itecekti. Tek parça kalmasına değil, yalnızca canlı olmasına ihtiyacı vardı. O büyüde önemli olan tek şey yaşayan bir ruhun varlığıydı. Peter onu bitiş çizgisine sürüklemekten önce her şeyi yapabilirdi.

Alice sesinin titretmemesi için mücadele verdi. "Cooke yüzünden değil."

"O zaman sorun ne? Bir şey mi yaptım?"

"Sorun sen değilsin, açıkçası..."

"Yoksa o sabah yüzünden mi? Hani..."

"Tanrım, Murdoch, hayır!"

"Eğer bana kızgınsan, söyle gitsin."

"Ben sadece..." diye söze başladı. Sonra sustu. Birinin ona güldüğüne dair aniden içine dolan inancı bir türlü atamadı. Kesinlikle bir kadın kıkırtısı duymuştu. Etrafına bakındı ama kimseyi göremedi. Peter'ın yüzü tanıdık bir endişeyle gerildi ve Alice yine delirdiği paniğini hissetti. "Ben sadece..."

İşte yine aynı şey oldu; bu kez kesinlikle çınlayan bir kahkaha duymuştu.

Alice hızla arkasına döndü. "Kes şunu!"

"Neyi keseyim?"

"Duymuyor musun?" Yamaç boyunca sert adımlarla yürüdü. Birinin saklandığını, pusuda beklediğini biliyordu ama nereye dönse yalnızca kayaları görüyordu. En yakındaki Gölge Bill Cadeaux'ydu, o da artık epeyce yukarıdaydı. Ama kahkaha giderek şiddetleniyordu. Artık o kadar netti ki Alice bunu hayal etmiş olamazdı. Arşimet de bir şeyler sezmişti. Kedi olduğu yerde donup kaldı, gözlerini kıstı, kuyruğunu havaya dikti.

"Alice, dur." Peter kolunu yakaladı. "Otur, biraz su iç..."

Alice kıpırdanarak onun elinden kurtuldu. "Dur, dinle..."

Arşimet acı acı miyavladı.

Kayanın ardından bir renk cümbüşü fışkırdı; dalgalanan kırmızı, pembe ve mor şeritler, o sonsuz gri ve kavurucu kızılıktan sonra âdeta duyulara bir saldırıydı. Alice önce üzerlerine kelebeklerin ya da bilinci olan pembe bulutların üşüştüğünü sandı. Ama sonra bu ipek şeritler kabarıp şişmeyi bıraktı ve uzun, ince bir kadının silüetine büründü.

“Merhaba.” Kadın elini sallayarak onları yanına çağırdı. “Yaklaşın.”

Alice donup kaldı; bunun deniz kızlarının insanı suyun altına çekmeden önce yaptıkları türden bir yaklaşma çağrısı olup olmadığından emin değildi.

“Kabalık ettiğim için üzgünüm.” Kadın giysisinin koluyla dudaklarını örterek kıkırdadı; bu gülüşün üzgün olmakla en ufak bir ilgisi yoktu. “Çok meraklıyım da. Kaçmayın, canlarım.” İpeksi şeritleri dalgalandı ve birdenbire tam karşılarında belirdi. “Isırmam.”

Korkunç derecede güzeldi. Yuvarlak, açık yüzünde gamzeli bir gülümseme vardı. Işıl ışıl siyah saçları belinde hafifçe dalgalanıyordu. Giysisi tıpkı güneş ışığının altında oynaşan su gibi sürekli renk değiştirerek uçuşuyordu. İki elinde de iplik yumakları tutuyordu; konuşurken parmakları hızla çalışıyor, yumakları havada asılı duran bir dokuma tezgâhından geçiriyordu. Ama ürettiği kumaş aynı hızla elbisesinin dalgalanan kıvrımları arasında kaybolup gidiyordu.

Alice belleğini yokladı ama bu kadını cehennemin tanrıçalarıyla ilgili hiçbir betimlemeyle eşleştiremedi. Kadın giysisinin kolunu parlak rujlu dudaklarına götürüp kıkırdadı. “Dilinizi mi yuttunuz?”

Belindeki ipekler havada kavisler çizerek salınıyordu. Alice’in zihninde belli belirsiz bir çağrışım, unutulmaya yüz tutmuş bir dipnot, peşine düşmeye değer görmediği gizemli bir gönderme belirdi. Bu ne Arakne’ydi ne de Sarı İmparator’un eşi. Yıldızların, tüylerin ve özlemin tanrıçasıydı.

"Sen yukarıdansın." Alice şimdi hatırlıyordu. Dokumacı Kız'ı cehennem araştırmalarında değil, lisans yıllarında aldığı mitoloji çevirileri seminerinde görmüştü. Dokumacı Kız, yıldızların kızlarından biriydi ve ölümlü Çoban'a âşık olmuştu ama onların aşkı tanrılar tarafından yasaklanmıştı. Yılda yalnızca bir gün kavuşmalarına izin verilirdi, o gün geldiğinde de bir saksagan sürüsü ayaklarının altında köprü oluştururdu. "Sen kavuşan âşıkların tanrıçasısın. Uzun süre ayrı düşmüş âşıkların."

Dokumacı Kız gözlerinin içi gülerek gülümsedi. "Aferin!"

"İyi ama burada ne işin var? Senin türün ölmez ki."

"Yine doğru bildin," dedi Dokumacı Kız. "Ama ölümlüler için ölüm kaçınılmazdır."

"Âşığın," dedi Alice.

"Çobanım." Dokumacı Kız'ın ipek şeritleri kan kırmızısına, sonra kahverengiye, ardından da solgun bir griye bürünerek parladı. "Yıldız kız kardeşlerim beni uyarmıştı; saçlarının beyazlayacağını, kemiklerinin ufalanacağını, bir gün o yüze baktığımda artık hiçbir tutku hissetmeyeceğimi söylemişlerdi. Ama her şey o kadar çabuk oldu ki. Hayran olduğum o güçlü kuvvetli adam bir günde iskelete döndü. Sonra bir gece kalbi durdu. Onu öteki dünyaya kadar takip ettim. Ama bu yeterli değildi!" İpeksi şeritleri kömür karası gibi ağır bir renk aldı. "O yeniden doğmak istedi. Ben yapamadım. Ruhlarımız insanlarınki gibi değil; arınıp yeni bedenlere konularak tekrar deneme şansına sahip değiliz. Ona burada benimle kalması için yalvardım. Ama o denizsiz kumlardan ve yıldızsız gökyüzünden sıkıldı. Bir zamanlar, konuşmalarımızın sonsuzluğu doldurmaya yeteceğini sanmıştık. Oysa bir yılı bile çıkaramadık." Dokumacı Kız'ın sesi titredi. "Bir sabah uyandım ve onun beni Lethe için terk ettiğini gördüm. O günden beri bu tarlalarda tek başıma dolaşıyorum. Arzu ile Açgözlülük'ün kesiştiği yerde; arzunun tükenmediği, âşıkların yalnızca kendilerini düşündüğü yerde."

Yanağından ışıldayan bir damla gözyaşı süzüldü. Etkisi ol-

dukça trajikti, gerçi Alice onun abarttığını düşündü. Belki de ölümsüz tanrılar zamanlarını böyle geçiriyorlardı; kendi mitolojilerini kusursuzlaştırarak.

Dokumacı Kız parmağını kaldırdı ve kuşağının iki ucu döne döne göğe yükseldi. "Fırsat bulduğunuzda gece göğüne bakın. Bir takımyıldız eksilmiş. Bir köprü yıkılmış." Kuşağının uçları yere düştü. "Artık sadece karanlık var."

"Hiç onu bulmaya çalışmadın mı?" diye sordu Peter.

"Buna iznimiz yok, sevgili oğlum. Zaten beni tanımaz ki. Benimle ilgili tüm anılar hafızasından silindi."

"Ah," dedi Peter. "Üzgünüm."

"Çok tatlısın." Dokumacı Kız uzandı ve Peter'in burnunu sıktı. Peter'in yüzü kıpkırmızı kesildi.

Alice tüm bunlara nasıl tepki vermesi gerektiğini bilemiyordu. Dokumacı Kız çok konuşuyordu. Ama en azından bu ona bir soluklanma payı, tanrıçanın niyetinin onlarla oynamak mı yoksa onları öldürmek mi olduğunu belirleme fırsatı veriyordu.

"Ama ben hâlâ bir romantiğim!" Dokumacı Kız elbisesinin kollarını iki yana açtı. Muhteşem bir renk cümbüşü ortaya çıktı. "Bir tanrının bir ölümlüyle evlenmesi hiç akıllıca değilmiş; bunu şimdi görüyorum. Zamana dair ortak bir bakış açısına sahip olmak gerekir. Tanrılar sevgiyi böylesine gelip geçici, böylesine umutsuzca, ruhlarının her zerresini tüketerek yaşamazlar. Ama siz insanlar bir nefeslik yaşar, sonra ölürsünüz; bütün hayatınızı öte dünyada nasıl birlikte kalabileceğinizi düşünerek geçirirsiniz, halbuki gerçekten istediğiniz şeyin bu olup olmadığını bile bilmezsiniz."

Dokumacı Kız süzülerek rahatsızlık verecek kadar yakınlarına sokuldu ve uzun parmaklarını omuzlarında gezdirdi. Alice başlarını birbirine yanaştırıp onları oyuncak bebekler gibi öpüştüreceği gibi saçma bir korkuya kapıldı.

"Sizin gibileri o kadar çok görüyorum ki. Cinayet sonrası intiharlar oldukça yaygın. Veya kazalar. Bazen iki taraf da eceliyle ölür ve taraflardan biri yaşlanıp ölünceye kadar diğeri yıl-

larca Asfodel Çayırı'nda bekler." Dokumacı Kız içini çekti. "Herkes aşkının ebedi olduğunu sanıyor. Ben de onların buna inanmaya devam etmesine izin veriyorum."

"O zaman izin ver geçelim," dedi Peter. "Aşk bir suç değil."

"Elbette değil," dedi Dokumacı Kız. "Ben ceza vermem, sevgili oğlum. Çözüm sunarım." Ellerini birbirine kenetledi. "Size bir sınav sunuyorum. Zorlu bir arayış değil, cevaplanacak tek bir soru var. Sadakatinizi sınarım. Başarılı olursanız, bir köprü kurarım." Ellerini tekrar birleştirdi. Parmakları hızla hareket ettikçe aralarından iplikler taşıdı; sadece bir an için dalgalanıp parıltıyan, kadifemsi siyahın üzerinde altın ve gümüş ışıltılarla bezeli bir kumaş belirdi: Yıldızlardan dokunmuş bir halı. "Köprüm sizi dilediğiniz yere götürür. Herhangi bir sınıra, herhangi bir kata. İsterseniz Asiler Hisarı'na. Veya doğrudan Kral Yama'nın tahtına. Başarılı olursanız, bu köprüden yalnızca bir kez geçmenize izin veririm, dilediğiniz herhangi bir yere gitmek için."

"Peki ya başaramazsak?" diye sordu Peter.

"O zaman doğruca Lethe'ye girersiniz."

"Ama biz ölü değiliz," dedi Alice. "Gölge değiliz."

"Ah, sizler *gezginsiniz!*" Dokumacı Kız'ın eli ağzına gitti. Kocaman açılan gözleri ışıldadı. "Bu daha da iyi. O zaman *gerçekten* güvenli bir geçide ihtiyacınız olmalı." Parmakları dans etti; köprü uçurumun üzerinde dalgalandı. "Bu kayalar alengirlidir, canlarım. İnancınızı kanıtlayın, sizi sağ salım karşıya geçireyim."

Bu, Alice'in hiç hoşuna gitmedi. Dokumacı Kız'ın yapmacık kıkırdamaları, ona çocukken annesinin izlemeyi sevdiği Çin dizilerindeki kadın kahramanları hatırlattı; rakiplerini kuyulara atmaya çalışan o sinsi ve kötü niyetli yaratıkları. Dokumacı Kız'ı kendi cehennem şemasına oturtamasa da tanrılarla yapılan pazarlıklara ve girilen iddialara dair bütün hikâyeleri biliyordu. Orpheus, Hades'in sınavında başarısız olmuştu. Sisyfos da Hades'i kandırmaya kalkışmış ve yenilmişti. İşin içinde mutlaka bir bityenigi olmalıydı, her zaman olurdu.

"Birbirimizle konuşabilir miyiz?" diye sordu Alice. "Özel olarak."

Dokumacı Kız elbisesinin kolunu savurdu. "Çabuk olun."

Alice, Dokumacı Kız'ın işitme mesafesinden çıkana kadar Peter'ı kolundan çekiştirdi. "Ona güvenmiyorum," dedi.

"Ona güvenmemize gerek yok," dedi Peter. "Sadece oyunu oynamalıyız. En kötü ne olabilir ki?"

"Şey, hafızamızı kaybedebiliriz, onu dinlemedin mi?" Alice dövmesinin ne ölçüde koruma sağladığından emin değildi fakat onu suyun altında sınamak da istemiyordu.

"O zaman biz de kazanırız, o kadar zor olamaz..."

"Tabii doğruyu söylediğini varsayarsak," dedi Alice. "Biliyorsun ki yukarıdaki tanrılar cehennemde pek dolaşmazlar; kılık değiştirmiş olabilir..."

"Başka kim olabilir ki?"

"Bilmiyorum. Efsuncu olabilir..."

"Eğer efsuncuysa zaten hapi yuttuk demektir! Bak, Law." Peter ellerini iki yana açtı. "Bu bir talih kuşu. Zaten yeterince mücadele ediyoruz ve o bize sağ salim karşıya geçmeyi vadediyor."

"Nehre atılmak istemiyorum," dedi Alice. "Kaldı ki birbirimize âşık olmadığımıza göre, bizi bekleyen son tam olarak bu."

"Peki rol yapamaz mısınız?"

Alice, Peter'ın yüzüne baktı. Samimi ve cezbediciydi; acaba bu mahzun bakışta ustalaşması ne kadar sürmüştü? Esas niyeti bambaşkayken ona nasıl böyle bakabiliyordu?

Ama belki Alice de rol yapabiliirdi. Belki de Peter'ı kendi oyununda yenebilirdi. Ne de olsa büyük bir avantajı vardı; Peter onun gerçeği bildiğinden habersizdi. "Yani sana âşık mışım gibi yapmamı istiyorsun," dedi.

"Çok kolay," dedi Peter. "Sadece iradelerimiz birleşmiş gibi düşün."

"Bu da ne demek?"

"Yani aynı şeyleri istediğimizi farz et. Birbirimiz için en iyi-

sini istediğimizi. Birbirimizin amaçlarını kendi amacımız saydı. gımızı ve en iyi sonucun birlikte kalmamızla gerçekleşeceğini. Hiç âşık olmadın mı?"

"Hayır. Sen oldun mu?"

"Şey, hayır. Ama hayal etmek o kadar da zor olamaz, değil mi?"

"Bence âşık olmak hayal etmesi en zor şey olabilir." Alice durup düşündü. "Yani sırf erotik belirsizlik bile yeter. Henüz penisini bile görmedim."

"Aman Tanrım," dedi Peter. "Law. Aşkın felsefesine kafa yoracak vaktimiz yok."

"Başka türlü baskın stratejimizi nasıl belirleyeceğiz?"

"Sadece tek kişi olduğumuzu farz et. Senin amaçların benim amaçlarım, benimkiler de senin. Sana acı veren bana da acı verir. Hedefimiz birlikte kalmak ve ortak bir bütün olarak kendimiz için en iyisini aramak."

Alice gerçek ilişkilerin bu şekilde yürüdüğünü düşünmüyordu; en azından tanık olduklarından hareketle. Ama teoride kulağa hoş geliyordu. "Bunu nereden öğrendin?"

"Immanuel Kant'tan."

"Kant bakir değil miydi?"

"O büyük bir filozoftu! Metafiziği kökten değiştirdi!"

"Sanırım mastürbasyonu ahlaka aykırı bulan Kant'tı," dedi Alice. "Kendine bir amaca ulaşmak için araç muamelesi yapmakla ilgili bir şey."¹

"Daha iyi bir fikrin var mı?"

Alice'in başı ağrıyordu. Öncelikle, aslında aşk hakkında alternatif bir görüşü yoktu ama ayrıca, Peter'in görüşü mantıklı bile olsa bunu dile getirmesinin ardında gizli bir niyet olabileceği kuşkusunu bir türlü kafasından atamıyordu. İçten içe, âşık olmanın sadece iki kişinin birbirine yalan söylemesi, şiddetlerini gizlemesi olduğundan şüpheleniyordu ve bu yüzden

1 Alice, Kant'ın "insanı hiçbir zaman yalnızca araç olarak kullanmamak gerekir" ilkesine gönderme yapıyor. -çn

de Peter'in önerisi, onun kendi çıkarını gözetme önceliğiyle uyumuyordu.

"Hadi ama." Peter kolunu dürttü. "Law. Bana âşıkmişsin gibi yapmak bu kadar zor mu?"

Peter'in bunu söyleme şekli Alice'in yüreğini sızlattı. Peter ne yaptığını çok iyi biliyordu; en kötü yanı da işe yaramasıydı. Alice ona güvenmeyi, onun sevgisinin nesnesi olmayı öyle çok istiyordu ki. Sırf numaradan bile olsa. *Dur artık, diye bağırarak istiyordu. Dur; bana ne yaptığını göremiyor musun?*

"Ee, canlarım?" diye seslendi Dokumacı Kız. "Kararınız nedir?"

"Tamamdır," dedi Peter. "Varız."

Alice, "Bekle..." diyecek oldu. Ama Dokumacı Kız birdenbire beklenmedik bir kuvvetle ikisinin de kollarını yakaladı ve onları bir kayanın üzerine sürükleyerek karşı karşıya getirdi. Üzerinde durdukları yer, evlilik sunağının cehennemsi bir parodisi gibiydi. İpek şeritler havaya fırladı ve aralarına donuk bir perde çekti. Peter bağırarak bir şeyler söyledi ama sesi şeritlerin ardında boğuklaştı.

"Birbirinizle konuşmak yok." Dokumacı Kız parıldadı, sonra iki şeffaf kopyaya ayrıldı. Bu ikizlerin her biri ipekten duvarın bir yanına geçti ve aynı anda konuşmaya başladılar.

"Çobanım benimle her yıl, yedinci ayın yedinci gününde, seksen yıl boyunca hiç aksatmadan buluştu." İpek şeritler gökyüzünde silüetler yarattı; birbirine doğru koşan ve kucaklaşıp tek bir bedene dönüşen iki figür oluştu. "Yıllardır yüzünü göremedim. Bütün köyü yalvardı ona, beni unutması ve evlenmesi için çünkü ne ona çocuk verebilirdim ne de bir eşin yerine getirmesi gereken görevleri yerine getirebilirdim. Ve bir gün bile gelmeseydi, köprü yıkılırdı. Eğer bir gün bile sadakatsizlik etseydik, köprü yıkılırdı. Hiçbir zaman sadakatsizlik etmedik. Her zaman birbirimizi seçtik, onun yaşamının sonuna dek. Ta ki o farklı bir seçim yapana ve beni mahkûm edene kadar."

İpek şeritler açılarak bir yol ayrımı oluşturdu; biri kırmızı, biri yeşildi. "Size bir seçim sunuyorum, canlarım. Aynı seçimi. Yalnız başınıza ya da birlikte devam etmeyi seçebilirsiniz. İkiniz de birlikte devam etmeyi seçerseniz, size yıldızlardan bir köprü kurarım. İkiniz de yalnız devam etmeyi seçerseniz, ikinizi birden Lethe'ye atarım."

"Ya farklı seçimler yaparsak?" diye sordu Alice.

"O zaman yalnız devam etmeyi seçen kişi bu köprüden dilediği kadar geçebilir. Yolculuğun boyunca güvenli geçiş hakkına sahip olursun. Ben seni her şeyden ve herkesten korurum. Hiçbir şey sana dokunamaz." Köprü dans etti, ışıldadı, onlarca çatallı yola ayrıldı. "Diğeri de... Eh, sadece şunu söyleyebiliriz ki yok olmayı dileyecek."

Alice gözlerini kırıştırarak aşağıya baktı. Birdenbire önünde bir sehpa belirdi; üzerinde iki parlak, cilalı elma duruyordu. Biri kan kırmızısı, diğeri koyu yeşildi.

"Hangisini seçeceksin?" diye sordu Dokumacı Kız. "Kırmızı, birlikte devam etmek için. Yeşil, tek başına devam etmek için."

"Onun seçenekleri de aynı mı?"

"Birebir aynı."

Ah, diye düşündü Alice, *demek bu sadece mahkûm ikilemiymiş.*

Birinci sınıftayken hepsi mahkûm ikilemini işlemişti. Mahkûm ikileminin bariz çözümü, birbirinize güveniyorsanız diğer tarafı yarı yolda bırakmamaktı. Sorun ise insanın baskın stratejisinin her durumda, karşı taraf ne yaparsa yapsın, diğerini yarı yolda bırakmak olmasıydı. Ama önceden işbirliği yaparsanız, ikiniz de bedavadan hapisten kurtulabilirdiniz. Onlar da işbirliği yapmışlardı. Değil mi?

"Sadece netleştirmek için soruyorum," dedi Alice. "Ben yalnız devam etmeyi seçersem ona ne olur?"

Dokumacı Kız'ın gülümsemesi yüzünün tamamına yayıldı. Biraz daha gülerse, Alice başının ikiye yarılacağından korktu. "Cehennem çok ıssız bir yer. Yoldaşlardan hoşlanırım." Doku-

macı Kız'ın sırtından kocaman, beyaz kumaş yumakları fışkırdı ve arkasında asılı kaldı. Bu bir örümcek ağıydı. Alice gözlerini kısarak bakınca o ağdaki insan kalıntılarını, yüzyıllar boyunca sömürölüp bir kenara atılmış âşıkların tortusunu seçebiliyordu. Bu kurbanların bazıları bir zamanlar hayattaydı, yani gezginlerdi. Gölgeler geride kemik bırakmazdı.

Alice ürperdi.

Bu o kadar da zor olmasa gerekti. Onların baskın stratejisi açıktı. Peter âşıkmiş gibi davranmalarını söylemişti ve âşıklarsa ikisi de kırmızıyı seçecekti. İşbirliği yaparlarsa geçerlerdi, işte bu kadar basitti. Alice kırmızı elmaya uzandı... Ama parmakları neden bir türlü kapanmıyordu?

Düşünmeden edemiyordu. Ya Peter yeşili seçerse?

Ama bunu yapamazdı. Bu, çıkarına tersti. Peter ona burada ihanet etmezdi; ona hâlâ ihtiyacı vardı... en azından ruhuna...

Ne yani, Alice ruhunu öylece ona verecek miydi? Ruhunu gümüş tepside ona sunup sonra da mezbahaya giden bir kuzu gibi usulca yürüyecek miydi? Bu ne saçma bir mantıktı!

Eli geri gitti.

Peki ne yapacaktı? Alice yeşili mi seçmeliydi?

O zaman Peter'a ihtiyacı olmazdı. Cehennemde serbestçe dolaşabilir, her kata kolaylıkla ulaşabilirdi ve Profesör Grimes'in ruhu elinin altında olurdu. Grimes'i bir günde bulabilir ve ertesi gün eve dönebilirdi. İstedığı her şeye sahip olabilirdi; tek bedeli Peter'ı geride bırakmaktı.

Ama bu cinayetti.

Peki ama yola onunla devam etmenin ve kendi sonuna doğru koşmanın neresi daha iyiydi? Bu nasıl akıllıca olabilirdi?

Kendini takas edemezsin. Bu kesin, bundan eminiz. Öyleyse geriye ne kalıyor? Bundan başka ne tür bir sonuca varabiliriz ki?

Tüm bunlar Peter'ın ona gerçekten ihtiyaç duyduğu varsayıldığında geçerliydi. Başka bir planı olabilirdi, takasa hiç ihtiyaç duymayabilirdi; güvenli geçişin buna değdiğine karar verip Alice'i mahkûm edebilirdi...

Şakaklarına bir ağrı saplandı; zıt seçenekler iki yandan bastırıyordu. Çok fazla bilgi, çok fazla anı vardı ve Alice bunları nasıl ayıklayacağını da anlamlarını da bilmiyordu. Buraya kadar beynine kazınmış tek bir düşünceyle gelmişti –*Ben Alice Law, cehenneme gidiyorum, Profesör Grimes'i bulacağım ve her şey yoluna girecek*– ama artık içinden tekrarladığı öğreti ona hiçbir yol göstermiyor, ilerisi belirsiz kalıyordu. Geçmişin tamamı tüm detaylarıyla gözünde canlandı; aynı anda bin tane televizyon ekranı açıldı ama hiçbirinde hakikat yoktu, sadece anlık görüntüler, işe yaramaz bir ayrıntı seli sunuyorlardı.

Boş bir bira bardağı, boş bir sandalye. Pick; mekânın kapanmadan önceki sessizliği, ağzında acı bir tat. Belinda'nın neşeli iç çekişleri. *Peter Murdoch'la tanıştın mı?* Onun silueti; kirpiklerinin uzunluğu; parmak uçlarına, gömleğine bulaşmış tebeşir. *Dışarıya bak*, demişti Profesör Grimes, *şu çocuğu görüyor musun?* Fazla demlenmiş, asit gibi ekşimiş Darjeeling çayı. Boğazına beton gibi takılan kuru çörekler. Alice onları yutamıyordu. Karatahtanın başında Grimes, satranç tahtasında Grimes. Şans cesurdan yanadır, büyü kararlı olanı ödüllendirir. İlk hamleyi yapan kazanır, kaybedenler arkadan gelir. Sen doğuştan kaybeden misin? Cesaretin var mı?

Laboratuvarda kahkahalar. *Cooke'tan sonra kendime yeni bir danışman bulurdum.* Bir şaplak sesi, avuç içlerinin kalçalara çarpışı, ardından yeniden yükselen kahkahalar, gittikçe artan ve sonra uzaklaşan ayak sesleri. *Grimes'in avucundan yiyor.* Kocaman, gösterişli bir el yazısı; bu tek bir tereddüt bile barındırmayan, kararını vermiş bir zihnin karalamasıydı, elin yetişemediği bir hızla ilerleyen bir zihnin iziydi; bu bir tereddüt değil, bir ilan, bir bildiriydi. *EĞER ALICE...???*

Alice kulaklarında bir uğultu hissetti. Gözlerini sımsıkı kapadı ve merdivenini hayal etmeye çalıştı. Burada ne önemli, stratejik olan ne? Sonuca varabilmek için hangi öncüller üzerine akıl yürütebilirim, elimde ne kanıt var? *Grimes olsa ne yapardı?* Ama bu çok zordu. Bütün bilgiler karmakarışık, ne-

reden başlayacağını bilemiyor, hatta temel öncülleri bile yakalayıp kavrayamıyordu...

Benim adım Alice Law...

EĞER ALICE...?

Cambridge'de doktora öğrencisiyim...

EĞER ALICE...?

Analitik büyü üzerine çalışıyorum...

EĞER ALICE...?

Basamaklar dağılıp gitmişti. Tutunacak bir temel bulamıyor, yalnızca bir duyguya, kulaklarında onlarca yangın alarmı çalıyormuş gibi yankılanan keskin bir paniğe sarılabiliyordu. Kolu acıyordu; iğne batmaları tekrar başlamış ama bu kez tüm bedene yayılmıştı. *Yine mi?* diye düşündü ama aslında "yine"nin ne anlama geldiğini bile kestiremiyordu; bu sadece bir histi. Derisine saplanan bir iğne. Derisinin altına işleyen tebeşir. Karan pigment ve kör eden bir acı, ardı ardına patlayan beyaz ışıklar... *Yine mi? Lütfen, her şeyi veririm ama bir daha böyle hissetmek istemiyorum...*

Başı döndü. Sendeledi. Bu nerede olmuştu? Şimdi neredeydi? Cehennem bir anı mıydı, yoksa rüya mıydı? Ellerini yüzüne götürdü ama onları göremedi; parmaklarının yerinde minyatür Peter ve Grimes kopyaları vardı, hepsi bir geçit töreninde dans ediyordu. *Şu çocuğu görüyor musun? Yeşil ve kırmızı halkalar arkalarında titreşiyor, büyüyor, birbirine kayıyordu, sonunda gördüğü tek şey bir Venn diyagramıydı; ortasında bir iğne ve tebeşir, yukarı aşağı gidip gelen ince bir iğne, koluna işleyen acı. Gelecekte hayali bir konuşma: Peter ve Grimes güvenle dönmüş, ofiste çaylarını yudumluyorlar: Alice'e ne oldu? Ah, bilmek istemezsin. Sonra yine o yazı; kocaman, dans eden harfler. Eğer Alice...? Onların gülmelerini, gözlerini devirmelerini izledi ve öyle boğucu, utanç verici bir öfke hissetti ki neredeyse çılgılık atacaktı. Zavallı Alice. Herkesin maskarası.*

Peter başını kaldırdı, Alice'le göz göze geldi ve sırıttı.

Senden nefret ediyorum, diye düşündü; önce belli belirsiz,

yalnızca bu fikri yoklayarak. Ama sonra şaşkınlıkla fark etti ki bu duygu karşılığını bulmuştu. Yerine oturmuştu. Daha önce bunu düşünmeye cesaret edememişti ama doğrudu, adildi; o bir köpek değildi, kendini tekmeletmeyecekti. *Senden nefret ediyorum, NEFRET EDİYORUM...*

“Çok güzel!” Dokumacı Kız ellerini çırpı. İki yansıması yeniden birleşti. Aradaki perde bir büyücü hilesiyle kımıldayan kalabalık misali ısıldadı ve sonra havalandı.

Peter elinde kırmızı bir elmayla karşısında dikiliyordu.

“Alice?” Peter onun ellerine baktı. Kaşları çatıldı. “Ne yaptın sen?”

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birinci yıllarının kışında, Profesör Grimes'in baş laboratuvar asistanı olan dördüncü sınıf öğrencisi Joshua birdenbire programı bırakıp Kanada'ya kaçmıştı. O zaman için bu büyük bir skandaldı. Söylentiye göre Joshua'nın hamile kız arkadaşı onun uzun mesailerinden bıkmış, "Bana daha çok vakit ayırmalısın," diye ültimat vermiş, bu da işe yaramayınca tüm eşyalarını toplayıp Ottawa'daki ailesinin yanına gitmişti. Joshua da aşk uğruna her şeyi bir kenara bırakıp onun peşine düşmüştü. Bu uğurda tüm birikimini bir son dakika biletine yatırıp gece yarısı Heathrow'a koşmuştu. Bölümü telaşa düşüren şey aslında bu drama değildi, birinin Cambridge'i bırakıp Kanada'ya gitmesiydi. Kanada'da gerçekten üniversite var mıydı, yoksa herkes bütün yıl kayak yapıp akçaagaç şurubu içerek aylardan mı kaçıyorlardı? Her neyse, bildikleri kadarıyla Joshua artık mutlu bir evlilik sürdürüyordu ve Château Laurier'de turist rehberi olarak çalışıyordu.

Önemli olan kısım, Joshua'nın projelerini toparlamadan, hatta Profesör Grimes'a ayrılacağını haber bile vermeden gitmesiydi. Profesör Grimes Londra'daki Kraliyet Büyü Akademisi konferansında yapacağı sunumun teslim tarihiyle boğuşmuyor olsaydı, durum telafi edilebilirdi.

Böylece bu boşluğu doldurmak üzere Alice ve Peter görev-

lendirildi. Sabırsızlanıyorlardı. Bunun karşılıksız fazla mesai olması kimin umurundaydı ki? Ya da mevcut ders yüklerine haftada otuz saat daha eklenmesine rağmen hiçbir kredi yazılmayacak olması. Profesör Grimes gerçek bir araştırmada onların yardımını istiyordu! Hayatları boyunca bunun için eğitim almışlardı! Hayır demek aptallık olurdu.

İşe başladıklarında birbirlerini sadece yüzeysel olarak tanıyorlardı. Alice bahçedeki ilk karşılaşmalarından beri Peter'i fazla görmemişti çünkü dersleri onları farklı yönlere sürüklüyordu. İlk buluşmalarına ürkekçe gitti. Ya Peter ona tepeden bakarsa? Daha da kötüsü, ya aptal gibi görünürse?

Endişelenmesine gerek yoktu. Zorlukların hızlı dostluklar kurdurma gibi bir özelliği vardı; yapılacak onca iş varken kişiler arası garipliklere zaman kalmıyordu. O ilk günlerin yorgunluğu ne kadar da hoştu. Alice ve Peter her gün saat beşte, kucaklarında bir yığın elyazmasıyla, elleri tebeşir tozuna bulanmış hâlde Profesör Grimes'in bodrumdaki laboratuvarında buluşuyorlardı. O gecelerde saatlerce, gözleri artık doğru düzgün göremeyene dek deli gibi çalışıyorlardı. O geceleri laboratuvarın zemininde, kendi hatalarına gülerek, helal yemek arabasından aldıkları cips ve köriyi yiyerek geçiriyorlardı; bazen de kendilerini şımartmak isterlerse, köprünün kuzeyindeki Hint lokantasından tavuk *tikka masala* alıyorlardı. Hayatın sunabileceği en güzel şey buydu: yüzlerinde tebeşir lekeleri, grafik kâğıtlarında zerdeçal sarısına bulanmış parmak izleri. Aristoteles, "Gerçek mutluluk bir çeşit çalışmadır," demişti. Onlar da gerçekten çok mutlulardı; ilhamla coşup bütün karatahtaları tebeşirle dolduruyorlar, sonra hepsini silip yeniden başlıyorlardı. Profesör Grimes'in merdivenlerden inen ayak seslerini her duyduklarında kıkırdamalarını bastırıp yüzlerine ciddi bir ifade yerleştiriyorlardı.

Gece yarısı olduğunda, zihninin dağılıp her şeyin anlamını yitirdiği, mümkün olanın sınırlarının akışkanlaştığı o anlarda, en iyi işlerini çıkarıyorlardı. İşte bu saatlerde Alice ilk defa âşık

olmanın nasıl bir his olabileceğine dair düşüncesini deneyimlemişti.

Alice flört diline yabancı değildi. Lisede ve üniversitede sevgilileri olmuştu. Tıraş losyonu kokan, düğme yakalı gömlekler giyen, ellerini nereye koyacağını bilemeyen gergin genç adamlar; akılda kalmayan bir sessiz film geçidi yaparcasına hayatından geçip gitmişlerdi. Yavaş yavaş, bu tür sosyalleşmelerin "düzenli ilişkilere", sonra da evliliğe dönüştüğünü kavramaya başlamıştı ama bunun nasıl olduğunu bir türlü anlayamıyordu çünkü tüm bunlar ona hoşnutsuzluğu gizleme alıştırmaları gibi geliyordu. Peter ise bu kalıba ait değildi. Bu bambaşka bir duyguydu ve Alice yaşadıklarını boş bir romantizm diye bir kenara atamazdı. Bu aşktı; daha önce hiç bilmediği bir aşk. *Sonunda*, diye düşündü, *işte gerçek olan bu*; başka bir ruhun yavaş yavaş açılışı, onun ayrıcalıklı iç dünyasına yolculuk etmek, ilk kez kendisinin keşfettiğini hissettiği şeylere rastlamak. Alice işini tam da bu yüzden seviyordu, o hâlde neden insanlara da âşık olmasındı?

Alice, Peter'ın çalışırken Mendelssohn ezgileri mırıldanmaktan hoşlandığını ama o da eşlik etmeye kalktığında kızarıp sustuğunu öğrendi. Mercimeği çok sevdiğini ama patates püresi ve muz nefret edercesine reddettiğini çünkü onları "fazlasıyla cıvık" bulduğunu öğrendi. Sabahın ikisine doğru ise Peter'ın "taşkınlık hâli" dediği bir evreye geçtiğini öğrendi: Bu saatlerde Peter'ın saçları kabarıyor, gözleri kocaman açılıyor, kollarını yeldeğirmeni gibi savuruyor ve üzerinde çalıştıkları her şey yüzünden öylesine heyecanlanıyordu ki kendini sadece çılgınca, "AHHH!" diyerek ifade edebiliyordu.

Âşık olmak bir keşifse, keşfedilmeye izin vermek de sevimle eşdeğer miydi? Alice'in en çok hoşuna giden şey, Peter'ın onun hakkında gözlemler yapmasıydı; onun kendisine dair fark etmediği ayrıntıları dile getirmesiydi. Mesela, Alice bir tartışmada aynı fikirde olmayınca ellerini denizanası gibi salladığını biliyor muydu? Ya da saçlarını tebeşirli parmaklarıyla geriye it-

tiğinde alnında hep çapraz bir iz kaldığını? Peter şunu da fark etmişti: Alice uykusu gelince yalan söylüyordu; art niyetli bir biçimde değil, saçma sapan şekillerde – yarı bilinçli ağzından anlamsız kelimeler akıp gidiyordu. Peter, Alice'in bu bilinçsiz yalanlarıyla öylesine eğleniyordu ki haftalar boyunca onun söylediği en garip şeyleri kaydetmişti. Ay sonunda da bunu büyük bir ciddiyetle açıklamıştı: "Şunu tespit ettim: Uykulu hâlinin tek bir amacı var. O da olabildiğince uzun süre uyumaya devam etmek. Karşındakini seni rahat bırakmaya ikna edecek her cevabı veriyorsun. Mesela, işte çarşamba günkü kaydım: Sana patlıcan olup olmadığını soruyorum. Patlıcan olduğunu kabul ediyorsun ama endişelenmemem gerektiğini, her şeyin yolunda olduğunu da ekliyorsun. Geçen ay içinde Belgravia prensesi olduğunu, ayak parmaklarının aslında küçük hamsterlar olduğunu, tatillerde de benimle güneşte kayak yapmayı kabul ettiğini duydum. İflah olmazsın, Law. Bilinçdışın rahat bırakılmak için her türlü absürt cevap uyduruyor."

Birbirleriyle paylaşamayacakları hiçbir düşünce yoktu. Başka birine karşı öyle nadir bulunan bir rahatlık seviyesine ulaşmışlardı ki yüksek sesle konuşmak ile düşünmek arasında hiçbir fark kalmamıştı; hiçbir şey bir filtreye takılmıyor, hiçbir şey gizlenmiyordu. Çoğu zaman eve gidip uyumak yerine sabahın ilk saatlerine kadar sohbet ederlerdi. Monty Hall problemini¹ tartışıyorlardı. Peter için, seçimini yaptıktan sonra başka kapıya geçmek gerektiği apaçıktı, Alice ise bir türlü ikna olmazdı. Sayıların renkleri ve kişilikleri olup olmadığını da tartışıyorlardı. Peter bu konuda ısrarcıydı: Üç maviydi, beş kırmızı, iki sarı, dört turuncuydu, sekiz ağırbaşlı ve sıkıcıydı, dokuz ise ihtişamlı bir baştan çıkarıcıydı; peki hangi renkti? Ah, tabii ki bor-

1 Monty Hall problemi, bir bilgi yarışmasındaki üç kapıdan birini seçme senaryosuna dayanır. Seçtiğiniz kapının arkasında ödül vardır. Siz seçtikten sonra sunucu, ödülün olmadığını bildiği diğer iki kapıdan birini açar. Geriye iki kapı kalır: İlki sizin seçtiğiniz, diğeri kapalı kalan kapıdır. Bu noktada kapınızı değiştirmek kazanma ihtimalini 3'te 1'den 3'te 2'ye çıkarır. –çn

do. Dokuz şaraptı. Alice, Peter'ın bunları dikkat çekmek için uydurduğunu düşünüyordu. Dil ile gerçeklik arasındaki ilişki konusunda Wittgenstein ve Lacan'ın aynı dağın farklı yüzlerinden tırmanmakta olup olmadıklarını tartışıyorlardı; muhtemelen öyleydi ama Lacan'ı yeterince anlamadıkları için emin olamazlardı.

Peter muhteşem bir sohbet arkadaşıydı; cömert, açık fikirli ve meraklıydı. Ona göre her yeni disiplin büyüleyiciydi ve Alice'e kendi alanıyla ilgili daha önce hiç düşünmediği sorular yöneltirdi.

Mesela, "Jakobson dil hakkında ne diyor?" diye sorardı. "Metonimi¹ nedir? Metafor nedir? Bilinçdışının bir dil gibi yapılandırılmış olması ne anlama gelir? Dil nedir?"

Peter konuşurlarken Alice'in yüzüne gözünü hiç kırpmadan, öyle bir bakardı ki bu bakış zaman zaman Alice'in kekeleyişine ve elindekileri düşürmesine sebep olurdu. Peter'ın ilgisini üzerinde hissetmek onun için zordu. Uzun süre onu nasıl kendine çekeceğini merak etmişti, şimdi ise ilginin fazlasıyla üzerinde olduğunu biliyor ve bu onu felç ediyordu.

Peter ona matematiğin de eğlenceli olabileceğini öğretmişti, özellikle de konu patateslerle ilgili paradokslar olunca. Mesela elinizde yüz kilo patates olduğunu düşünün. Bunların yüzde 99'u su. Diyelim ki sabaha kadar biraz kurudular ve artık yüzde 98'i su. Peki geriye kaç kilo patates kaldı dersiniz? Sadece elli! Elli mi? Evet, yüz kilodan elliye düşüyor! Ama suyun sadece yüzde birini kaybettiniz. Peki bu nasıl olabilir? "Basit aritmetik," derdi Peter. Ama Alice buna inanmazdı.²

Alice ise ona Çin akrostiş şiirlerini öğretmişti; hangi yönden okunursa okunsun anlamlı olacak şekilde yazılan şiirleri. Ayırı-

1 Bir kavramın yerine onunla ilişkili başka bir kavramın kullanılmasıdır. Örneğin, "Üç tabak yedi," derken aslında tabakların içindeki yemekler kastedilir. -çn

2 Başta 100 kiloluk patatesin %1'i kuru maddeydi → 1 kilo. Kuruma sonunda kuru madde hâlâ 1 kilo ama bu artık toplamın %2'si. Yani: $1 / \text{Toplam} = 0,02$ → Toplam = 50 kilo. Bu yüzden ağırlık yarıya düşer. -çn

ca Çincedeki dilbilgisinin inceliklerinden, hatta aslında neredeyse bir dilbilgisinin olmadığından söz etmiş, Çincede zaman ve mekâna dair kavramsal mecazların İngilizcedekinin tam tersi olduğunu anlatmıştı. Çinlilerin geçmişi görebildiklerine, geleceği ise göremediklerine inandıklarını, bu yüzden geleceğe ancak geriye doğru yürüyerek gidilebileceğini açıklamıştı. Peter büyülenmiş, onu daha iyi anlayabilmek için Çince öğreneceğini söylemişti; ta ki kısa bir ses egzersizi ve kulak duyarsızlığı, bunun gayet kolay olacağı umudunu yerle bir edene kadar.

O zamanlar kendi stenografik dillerini bile geliştirmişlerdi. Bu saçma sapan bir şeydi; yüksek sesle söylendiğinde komik gelen simgesel mantık ifadeleri ile yalnızca Alice'in konuşabildiği ve Peter'ın kulağa tuhaf geldiğini düşündüğü Fransızcanın bir karışımıydı. Gerçek Fransızca yerine çoğu zaman kornaya benzer sesler çıkarıyorlardı. Bu dil hiç de verimli değildi ama onları çok eğlendiriyordu; sanki diğer herkesten kopuk, bambaşka bir zihinsel düzlemde var olduklarını hissettiriyor, yakında kendi simgesel düzenlerinin içine gömülüp birbirlerinden başka kimse tarafından asla anlaşılamayacakları duygusunu veriyordu.

Çoğu zaman anlamsız kahkahalara boğulurlardı. Ah, Alice onun gülüşünü ne kadar da severdi. Saat gece yarısını geçtikten sonra, zihinleri bulanıklaştığında her şeye kıkırdamaya başlıyorlardı; arada bir Alice öylesine saçma bir şey söylerdi ki Peter çaresizce, bütün bedeniyle kahkahalara boğulurdu. Kahkahası onu sarsar, nefesini düzensizleştirirdi. Kollarını savurur, dirseklerini göğüs hizasına kadar kaldırırdı; sanki kendini toparlamazsa kahkahası onu milyonlarca parçaya ayıracakmış gibi. Peter güldüğünde Alice güneşin tüm sıcaklığının üzerine çevrildiğini hissedirdi çünkü bunu yapan oydu; onu hem şaşırtan hem de böylesine neşelendiren sözleri söyleyen kişi kendisiydi.

Bir dönem Alice'in tek arzusu Peter Murdoch'ı güldürmektir.

Çalışırken sık sık mutlu bir sessizliğe gömülürlerdi. Saatlerce konuşmadan durabiliyorlardı; birbirlerinin etrafında öy-

lesine rahat, doğal bir ritim geliştirmişlerdi. Alice'in eşlik için ihtiyaç duyduğu tek şey, Peter'in yanı başındaki tebeşirinin kendinden emin karalamalarıydı. Yalnız değildi. Güvendeydi. Bu evrende onunla aynı frekansta titreşen en az bir ruh daha vardı. Aslında Alice'in hissettiği en büyük mutluluk buydu; sessizliğini sevdiğiniz bir dostla sahip olmanın ne kadar harika bir şey olduğunu bilmek.

Her neyse.

Bütün bunlar Alice'in her şeyi hatırladığı dönemden önce olmuştu, bu yüzden şimdi ona yalnızca puslu bir görüntü gibi geliyordu. Hatırlayabilse bile her halükârda erişilemez bir uzaklıkta olacağından kuşkulanıyordu; bambaşka iki insan tarafından yaşanmış bir hayat gibi – daha genç, daha mutlu, daha masum insanlar tarafından. Artık aynı kişiler değillerdi. Belki uzaktan kuzenlerdi. Aralarında gelip geçici bir benzerlik vardı.

Her şey ne kadar da çabuk değişebiliyordu. Dönem sona erdi. Proje bitti. Profesör Grimes, Bruges'deki sunumunu ayakta alkışlanarak noktaladı. Artık Alice ile Peter'in laboratuvarında sabahlamaları için hiçbir gerekçe kalmamıştı. Peter da ânında uzaklaştı.

Alice'in durumu kavraması fazlasıyla uzun sürdü. O kadar budalaydı ki dostluklarının laboratuvarın ötesine de uzandığını sanmıştı; o gece yarılara dek süren şeyin –artık her neyse– kalıcı olacağını düşünmüştü. Peter'in da aynı şeyi hissettiğine inanmıştı. Ortak dersleri yoktu ama Alice onunla karşılaşmak için bahaneler uyduruyordu. Belki kahve içmeye gelir diye doktora öğrencilerinin salonunda oyalanmaya başlamıştı. Hafta içi akşamlarıysa, Peter'ı her zamanki cips ve köri siparişini verirken görme umuduyla, helal yemek arabasının önünden geçiyordu. Aklında belirli bir amaç yoktu. Ne bir akşam yemeği daveti kadar somut bir planı vardı ne de o kadar cesurdu. O denli ince düşünmemişti; bu soru kafasında hiç şekillenmemişti. Tek istediği onun kahkahasını duymaktı.

Ama Peter hiçbir zaman orada olmuyordu.

Bunun için onu suçlayamazdı. Ders programları örtüşmüyordu. Ne ortak laboratuvar ödevleri vardı ne de aynı dersleri alıyorlardı. Birlikte vakit geçirmeleri için hiçbir sebep yoktu; sadece Alice bundan keyif alıyor ve daha fazlasını istiyordu. Ama Peter ona zamanını vadetmemişti. Alice'e hiçbir şey borçlu değildi. Yoğundu, herkes öyleydi, üstelik sorumlulukları arttıkça daha da yoğun oluyorlardı. Alice bunun için ona darılamazdı.

Ama bu bile yolları kesiştiğinde Peter'ın sergilediği davranışları açıklamıyordu. Koridorda birbirlerinin yanından geçtiklerinde –biri Grimes'in odasından çıkarken, diğeri içeri girmek üzereyken– Peter yalnızca başını sallayarak selam vermekle yetiniyordu. Aynı bölüm etkinliklerine katıldıklarında, aralarında sıradan nezaket cümlelerinden başka bir şey geçmiyordu. *Selam, nasılsın? İyiyim, evet, aynı tas aynı hamam, çalışıp duruyoruz. Harika, evet, seni görmek güzel, kendine iyi bak.* Alice ona özel, sadece onun anlayabileceği espriler yapıyordu ama Peter gülmüyor ya da onu hiç duymuyordu. Alice çoğu kez onunla birlikte çıkabilmek için kapılarda oyalanıyordu ama Peter onu görmeden yanından geçip gidiyordu.

Onun dikkatini çekmek umuduyla oyalanıp durması öylesine aşağılayıcıydı ki... Tıpkı sahibi tarafından terk edildiğini bilmeyen, geri gelmeye devam eden bir köpek gibiydi. Peter ona kaba davranmıyordu. Aksine, o kendine özgü Murdoch gülümsemesiyle son derece nazikti. Ona gösterdiği ilgi, herhangi bir yabancıya göstereceği nezaketten farksızdı.

Ama bu Alice'in canını yakıyordu çünkü aralarında sıradan bir tanışıklıktan fazlası olduğunu sanmıştı.

Nihayet gerçeği anladığında –Peter'ın onu görmek istemediğini, ona özel bir değer atfetmediğini fark ettiğinde– yine de bunu kabullenemedi. Birisine zihnini böylesine sınırsızca, böylesine uzun süre açıp da sonra birdenbire kapatabilmenin nasıl mümkün olduğunu anlayamıyordu.

Peter'a ne olduğunu sormak istiyordu ama sorusunu ço-

çaksu olmayacak şekilde kurgulayamıyordu. *Neden artık beni sormiyorsun? Neden arkadaşım olmak istemiyorsun?* gibi sorular parkta oynayan çocuklara özgü, acınası sözlerdi. Alice bunları asla dile getirmeyecekti; onun ilgisini çekecek kadar parlak olmadığını teyit etmeyecekti.

Sonraki dönemde Alice, Peter'a karşı hissedebileceği tüm duyguları yaşadı: Hayal kırıklığı, öfke, kırgınlık, özlem; hepsi tek taraflı bir sıkıntının çeşitleriydi. Ama tüm bunlardan öte, kafası karışık. Bütün duvarlar yükselmişti. Kendini dışarı atılmış, soğukta bırakılmış gibi hissediyordu. Aralarında bir uçurum vardı ve Alice buna nasıl sebep olduğunu bilmiyordu.

Ardından Venedik'e gitti. Sonra Venedik'te pek çok şey oldu ve Alice her şeyin ellerinden kayıp gittiğini hissetmeye başladı. Sonradan anladığı üzere asıl başlangıç, Profesör Grimes karşısında hayır deme yetisinin olmadığını kavradığı andı.

Sonra geri geldi ve her şey kötüye gitti; geçen yıl boyunca Alice koridorda başını önüne eğmeden Peter'ın yanından geçemez oldu.

Her şeyin ters gittiği ve Alice'in işleri düzeltmeye çalıştığı bir dönem olmuştu. Aslına bakılırsa, aşk konusunda o kadar kolay pes etmemişti: Gerçekten oturup her şeyi masaya yatırmayı, olup biteni anlamayı denemişti. Peter hâlâ ondan kaçıyordu, bu yüzden Alice ona küçük bir not bırakmıştı. Notu doğrudan yazışma yığınının üzerine, Peter'ın gözden kaçırması imkânsız bir yere koymuştu. *Bir süredir görüşemedik*, diye yazmıştı. Onun nasıl olduğunu merak ediyordu. Birlikte oturmak, bir fincan çay içmek, konuşmak istiyordu.

Peter notu görmüştü. Alice gördüğünü biliyordu çünkü ertesi sabah kontrol ettiğinde not yerinde yoktu. Peter onun çaba sarf ettiğini biliyordu. Ancak ona asla cevap vermedi.

Kusursuz hafızasına o zamanlar sahip olsaydı, aralarındaki etkileşimleri –gece yarısı sohbetlerini, gülümsemeleri– tek tek gözden geçirip ipuçları arayabilirdi; hiç olmazsa anıların verdiği teselliye sığınabilirdi. Oysa şimdi sadece koridordaki buz

gibi baş sallamalarla, nezaketen selamlaşmalarla ve Peter kapıdan aceleyle çıkarken ceketinin havalanışını, başının arkasını izlemekle yetinmek zorundaydı.

Sonra dedikodular başladı; imalar, kahkahalar. Koridorda uzaklaşan ayak sesleri.

O yaz, filozof Derek Parfit çok tartışmalı eseri *Sebepler ve Kişiler*'i yayımladı ve bir süreliğine Cambridge ya da Oxford'daki herkesin konuştuğu tek şey bu oldu. Alice bu eseri büyük bir ilgiyle okudu. Hatta bu kitap, kafasındaki pek çok karmaşayı ayıklamasına yardımcı oldu. *Sebepler ve Kişiler*, kişisel kimliğe indirgemeci bir yaklaşım getiriyordu; bir insanın hayatı boyunca sabit kalan özel bir kişilik özü bulunmadığını savunuyordu. Parfit beyin nakilleri, beynin bölünmesi ve ışınlanma gibi bir dizi düşünce deneyinden yararlanarak, kişiliği tanımladığını düşündüğümüz özelliklerin –örneğin, psikolojik bağlılığın– aslında daha derin bir gerçeğe dayanmadığını ileri sürüyordu. Aynı hücreleri, bedensel sürekliliği ve anıları geçmişteki benliklerimizle paylaşabilirdik. Ama hepsi buydu. Bunun ötesinde bir gerçek yoktu; tepemizde hayalet gibi asılı duran bir *biz* yoktu. On yıl önceki benliğimizle aramızdaki ilişki, bir kardeşle aramızdaki ilişki gibiydi.

Aslında Alice ahlak felsefesinden pek anlamıyordu ve ışınlanma üzerine yapılmış birtakım düşünce deneylerinin ölümsüz ruh fikrini çürütebileceğine de kuşkuyla yaklaşıyordu. Yine de bu bakış açısını özgürleştirici bulmuştu. Bu sayede Peter'ı aslında hiç tanımadığını, Peter'ın da onu gerçekten tanımadığını kavramıştı. Tanıdığı, Peter'ın yalnızca belirli bir anın içindeki bir versiyonuydu. Ama o bulanık anılar olmadan –başını Peter'ın omzuna yaslayıp kendini kahkahalara kaptırdığı o tarihsel gerçek olmadan– Peter Murdoch'a âşık olan Alice Law ile arasında hiçbir anlamlı bağ kalmıyordu.

Eğer insan kendini sürekli yeniden icat edebiliyorsa, utanç da acı veren parçalarını kesip atabiliyorsa, bir başkasını gerçekten tanımak nasıl mümkün olabilirdi? İnsanlar yalnız-

ca başkalarıyla temas edene kadar süren bir yanılsamayı mı sürdürüyorlardı? Öyleyse insanlar nihayetinde bir yalanlar silesinden mi ibaretti?

Bu doğruysa, o zaman hangi geçmişi yaşadığınız, hangi sevgiyi paylaştığınız ne fark ederdi? O merdiven artık yoktu; tahratlar yeniden dizilmişti ve tanıdığınızı sandığınız ruh baştan yaratılmış bir kurmacadan ibaretti. Belki de bu yüzden, aşık olmaya başladığınız birinin gözlerinin içine bakmak, her uyanık anınızı birlikte geçirmek, nefes alışını kendi nefesiniz kadar tanıdık bulmak ama yine de onu hiç tanıımıyormuş gibi bakakalmak son derece mümkün, hatta yaygın bile sayılabilirdi.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

“Alice?”

Alice olduğu yerde donup kalmıştı.

Gözlerini kırpıştırarak eline baktı. Bu hayal değildi, gerçek bir sahneydi. Harekete geçmek gibi bir niyeti yoktu; sadece seçeneklerini tartıyordu, mantık yürütmeyi henüz bitirmemişti, sadece “ya böyle yaparsam” diye düşünmüştü, aslında bunu istememişti...

Ama bu onun eliydi ve yeşil elmayı tutuyordu.

Eğer elmayı o kavramadıysa, kim kavramıştı?

“Bunu yapmak istememiştim...” Alice yeşil elmayı fırlatıp kırmızıya uzandı. “Durun... Bunu seçiyorum...”

Ama Dokumacı Kız parmaklarını şıklattı ve hem elmalar hem de masa ortadan kayboldu. “Oyun bitti,” dedi.

Peter, “Alice, ne bok yedin sen?” diye bağırdı.

Alice geri çekildi. *Lütfen*, diye haykırmak istedi. *Beni suçlama; ne yaptığımı bilmiyorum, ben özne bile değilim, burada yokum.* Kulaklarında bir kükreme duydu. Elleri ona çok uzak geliyordu. Odaklanmaya çalıştı ama ellerinin nerede başladığını, onu çevresindeki boşluktan ayıran sınırı, geçmişin nerede bitip şimdinin nerede devam ettiğini göremedi.

“Zavallılıklar,” dedi Dokumacı Kız. “Kendinizden ne kadar da emindiniz.”

Peter öne atıldı. "Senin sorunun ne?"

Dokumacı Kız ona engel oldu. Aralarında ipek şeritler uçuştu. Alice sırtında giderek artan bir baskı hissetti ve öne doğru sendeledi. "Sen, yoluna devam et. Yalnız başına cehenneme yürü ve özgürlüğü tat. Ve sen..." İnce bir şerit Peter'in yüzünün etrafında dolaştı. Dokumacı Kız'ın kollarından daha kalın, beyaz şeritler fırlayıp onun kollarına, ayak bileklerine ve beline dolandı; tıpkı bir örümceğin avını sarması gibi onu döndürüp durdu. "Seni kendime saklayacağım."

Alice, "Dur," demeyi başardı. "Yapma..."

"Merak etme, canım. Ne demek istediğini biliyorum."

"Ama bunu demek istememiştim..."

"Seçimini yaptın."

Dokumacı Kız'ın kollarından daha fazla ipek şerit fırladı. Peter debelenerek bağırdı ama kolları ile bacaklarının etrafındaki ipekler giderek sıkılaştı ve tek yapabildiği kıvranmak oldu. Boynunu Alice'e doğru uzattı. "Alice, yardım et..."

Alice ona uzanmaya çalıştı. Panik sayesinde odaklandı, Peter'in silueti belirginleşti ve net görebildiği tek figür hâline geldi. Peter, evet, ona yardım etmeliydi...

"Hayır, canım." Dokumacı Kız'ın ipek şeritleri ikisinin arasında uçuştı. "İçgüdülerine güven."

Alice ipek şeritleri savuşturdu. "Dur..."

"Bir geleceğiniz olmadığını biliyorsun." Dokumacı Kız, Peter'i çevirerek onunla karşı karşıya getirdi. Ağzının üstünde kalan her yeri açıkta bırakmıştı; Alice'in ona dair görebildiği tek şey, kocaman ve dehşet içindeki gözleriydi. "Herkes daha çok erkeklerin ihanet ettiğini zanneder. Oysa daima kadındır. Hep kadın korkar. Erkeğe inanmak ister ama inanamaz. Erkek onu geçmişte defalarca hayal kırıklığına uğratmıştır. Kadın bunu yine yapacağını bilir. Sonunda da kendi başının çaresine bakmak zorunda kalır." İpek şeritler aşırı büyümüş, grotesk bir larvayı andıran Peter'i havaya kaldırdı ve çırpınır vaziyette asılı bıraktı. "Hepiniz aynı hikâyenin karakterlerisiniz. Sonu her

seferinde aynı. Senaryonu ezbere biliyorum ve yeniden yazabilirim. Bunu senin iyiliğin için yapıyorum.”

Alice kendini zorladı. “Dur, lütfen...”

Dokumacı Kız, “Endişelenme,” diye şakıdı. “Onu seveceğim. Güzelce, uzun süre. Böyle dal gibi cılız adamları severim. Sürekli bakıma ihtiyaç duyarlar.”

Peter haykırmaya çalıştı ama bir kumaş parçası ağzını, bir diğeri de gözlerini iyice sıktı. Artık mücadele ettiğini gösteren tek şey şişip çıkıntı yapan damarlarıydı.

“Hadi git, canım. İzlemek istemezsin.”

Aman Tanrım, ne yapmıştı? Alice elini sırt çantasına sokup el yordamıyla av bıçağını aradı. Bulduğunda ise şeritler çoğalmış, aralarına çaprazlamasına dokunmuş bir duvar örülmüştü. Alice kendine yol açmak için bıçağıyla kumaşları delmeye çalıştı ama ipekten duvar boyun egmedi; yalnızca gerildi ve bıçağı yakaladı. Alice bıçağı daha sertçe, tüm gücüyle sapladı. Ama duvar dimdik ayaktaydı. Peter neredeyse kumaşın içinde kaybolmuştu, Alice yalnızca onun kahverengi saçlarının bir tutamını görebiliyordu; vücudunun geri kalanı bir mumya gibi kıpırdıyamaz hâldeydi. Alice bu kez kumaşı çekip koparmayı denedi, içine dalıp Peter’ı çıkarmak için bir gedik açmaya çalıştı ama her dokunduğunda ipek daha da kalınlaştı. Ne yapsa boşunaydı, gücü yetmiyordu; durduramıyor, geri alamıyordu.

Hep böyle oluyor. Alice çaresizce hıçkırarak çabalarını iki katına çıkardı. Niyeti ne olursa olsun, her işi ters gidiyordu. Her şey sarpa sarıyordu çünkü çok aptaldı, değersizdi, kendini toplamaktan âcizdi, düşüncelerine sahip çıkamıyordu, hep yanlış seçimler yapıyordu ve etrafındaki herkese zarar veriyordu. Bocalamıştı ve Grimes ölmüştü, aklı karışmıştı ve Peter ölüme mahkûm edilmişti...

Dokumacı Kız, “Üzülme,” diye mırıldandı, ipek şeritlerinden biri Alice’in omuzunu okşadı. “Artık bunu düşünme canım, yakında bitecek.”

Klik-klak.

Alice'in ensesi ürperdi.

Klik-klak.

Sesi Dokumacı Kız da duydu. Dönmeyi kesince şeritler Peter'i yere düşürdü. Başı bir o yana bir bu yana çevrildi, gözleri panikten açılarak kayalıkları taradı.

Biliyor, diye düşündü Alice, onları daha önce görmüş.

Tepenin ardından beyaz, dehşetengiz bir dalga hâlinde akın ettiler.

Önce Dokumacı Kız'a saldırdılar. Dokumacı Kız çığlık attı; işe yaramaz, ipek bir kalkan gibi şeritler yüzünün etrafında savruldu. Ama onlar yılmadı. Isırıp sürüklediler, her yöne çekiştirdiler. Dokumacı Kız hırlayan yığının ağırlığıyla neredeyse yere kapaklanacaktı.

Kemiksiler en çok Peter'la ilgileniyordu. Alice'i büyük ölçüde görmezden gelerek yanından geçip gittiler ve doğruca Peter'i hedef aldılar. Kozasını çarçabuk parçalayarak kumaş parçalarını havaya savurdular. Peter kendini kurtarıp ellerini savurarak boynunu korumaya çalıştı. Ama kemiksilerin saldırıları durmak bilmiyordu.

"Al..." Alice ona bir bıçak uzatmaya çalıştı ama sayıları çok fazlaydı; bıçağı yere koyar koymaz etrafına üşüştüler. Alice elleri titreyerek matarasının kapağını açtı. Ama içinde o kadar az su vardı ki. Matarayı ancak bir kez savurmasına ve etrafındaki kemiksileri birkaç saniyeliğine oyalamaya yeterdi. Ancak Lethe uçurumun çok daha aşağısında uzanıyordu; kurtuluş için fazlasıyla uzaktı.

Peter acıyla haykırdı. Kemikten bir köpek sırtına çıkmış, dişlerini köprücükkemigine geçirmişti. Alice ona uzanmak için atıldı ama ansızın birkaç yerinde keskin bir acı hissetti. Kemiksiler şimdi ona odaklanmaya karar vermişti; ayak bileklerine, dizlerine saldırıyorlardı. Üstelik bitmek bilmiyorlardı; kayalık tepelerin ardından sonsuz bir beyazlık akın akın geliyordu. Koca bir kemik yığını onları yutacak gibiydi; sürü dağıldığında geriye yalnızca didik didik edilmiş etten ibaret bedenler kalacaktı.

Öyle büyük bir sürüydü ki akışa teslim olmaktan başka çare yoktu. Alice gözlerini kapadı ve her şeyin bir an önce bitmesini umdu. Dayanılmaz bir acı çekmeyi, milyonlarca küçük ısırga maruz kalmayı bekliyordu. Ama belki de önce şok ya da kan kaybı onu uyuşturur, belki bilinci kapanıp giderdi. Sonrası kolay olurdu, uykuya dalmak gibi. Ama acı hiç gelmedi. İki yanında binlerce küçük baskı hissetti; kemiksiler bedenini kemirmek yerine altını kazıyorlardı. Birden onu yukarı kaldırdılar. Bazıları altına hücum edip kemiklerden bir yatak yaptı. Sonra, ganimeti efendilerine taşıyan bir karınca ordusu gibi, baş döndürücü bir hızla harekete geçtiler.

Alice debelendi ama faydasızdı. Ne tarafa dönse, bir yığın kemiksinin ısııkları yüzünden sıçrayarak ortaya dönmek zorunda kalıyordu. Solgun güneş tepede dönüyor, sivri kayalıklar turuncu gökyüzüne karşı yükseliyordu. Bu manzara Alice'in başını döndürdü ve nereye gittiklerini anlayamadı. Sadece aşağıya, daha da aşağıya, uçurumun derinliklerine indiklerini hissedebildi. Sonunda Lethe'nin çalkantılı sularının kulaklarının dibinde uğuldadığını duydu, sisin yanağına değdiğini fark etti. Kemiksiler keskin bir dönüş yaptı. Alice yamaçta diğerlerinden daha iri bir kemiksi gördü. İki ayağı üzerinde duruyordu ve farklı parçaların garip bir bileşiminden oluşmuştu. Kafası kocaman, sivri dişlerle dolu bir kafatasıydı.

Bir boru sesi havayı delip geçti.

Kemiksiler yalpalayarak durdu. Ses ânında etkisini göstermiş, sanki bir ip kesilmişti. Kemiksilerin sarsılmaz uyumları yok oldu; eklemleri gevşedi, kafaları karıştı. Oluşturdukları yatak dağıldı. Alice yere yuvarlandı.

Bir an için her şey durdu ve sessizliğe gömüldü.

Boru tekrar öttü; tok ve güçlü bir ses çıktı. Sonra, çalkalanan suyun üzerinde, fazlasıyla insani bir ses duyuldu: "Hepiniz geri çekilin!"

Lethe'nin üzerinde karanlık bir şekil belirdi, her geçen saniye giderek büyüdü ve yaklaştı. Alice hayatında gördüğü en

garip nehir aracını seçer gibi oldu. Hurdalardan ve kemiklerden yapılmış bu dengesiz, saldan bozma teknenin üzerinde, tanıdığı hiçbir sembolü taşımayan, yırtık pırtık, siyah bir bayrak dalgalanıyordu. Güvertede, üstü başı da aynı şekilde yırtık pırtık olan tek bir kayıkçı duruyordu; ne bir döneme ne de bir millete aitti, baştan aşağı yeraltı dünyasının döküntülerinden ibaret bir korsandı. Yüzünün üst yarısını kaplayan kemikten maske, sadece hevesle sırttan ağzını açıkta bırakmıştı.

“Gidin! Geri çekilin!”

Kayıkçı zarif bir hareketle kıyıya sıçradı ve tek bir hamleyle sırtından bir mızrak çekti. Mızrağı başının üzerinde iki kez döndürdükten sonra –Alice onun bir parça gösteriş yaptığını düşündü– öne atılarak öyle bir hızla Alice’e doğru savurdu ki ucu az kalsın burnuna degecekti. Bir çatırtı, ardından inleme duyuldu. Alice’in göğsünün dibindeki kemiksi parçalanarak ayaklarının dibine düştü.

İlk hamleyi kayıkçı yapmıştı. Kemiksiler aynı şekilde karşılık verdi. Kayıkçı kendi etrafında dönerek sağlı sollu darbeler indiren bir fırtınaya dönüştü. Onu izlemek büyüleyiciydi. Kemiksiler saldırılarını iki katına çıkardı ama kayıkçı onların manevralarına gayet aşina görünüyordu. Kemiksiler her açıdan üzerine atıldılar fakat o, darbelerini önceden sezerek eklemlerine, omurgalarına, bedenlerini bir arada tutan tüm bağlantı noktalarına vuruyordu.

“Gardınızı alın!”

Kayıkçı mızrağı Alice’in üzerine abanan kemiksinin kaburgalarına sapladı ve sertçe geri çekti. Baskı yok oldu. Alice nefes nefese doğruldu.

“Defolun!”

Alice bunun standart düello jargonu olduğunu sanmıyordu. Miğferli figür âdeta bir oyun sergiliyor, gösterisinin keyfini çıkarıyordu. Yaratıkların arasında dönerken gerçekten eğleniyor gibiydi; sanki onlar da aynı eski dansın partnerleriydi ve bütün hareketleri önceden prova etmişlerdi.

Yere düşen yaratıklar iki ayaklı liderlerinin etrafında toplandı; sanki eşgüdümlü bir saldırı için çember oluşturunyorlardı. Bir anlığına karşı karşıya geldiler: bir uçta yalnız kayıkçı, öteki uçta tıslayan sürü. Lider başını geriye attı ve görünüşe bakılırsa bir dizi emir verdi: *Klak klak klak*. Sürüdekilerin hepsi çenelerini aynı anda indirdi, arka bacakları sıçramak üzere gerildi.

Kayıkçı sopasını savurdu ve ucundaki mandalı çekti. Alice bunun aslında gösterişli bir püskürtme şişesi olduğunu fark etti. Lethe sularının yağmur gibi havaya saçılmasıyla kemiksi yaratıklar inleyerek geri çekildi.

Kayıkçı, "Geriye!" diye bağırdı.

Kemiksiler tısladı. Kayıkçı tekrar su püskürttü. "Geriye dedim! Yoksa sizi işe yaramaz bir kemik yığınınna çeviririm."

Bir dizi isyankâr inilti duyuldu. Sonra kemiksiler yeniden bir sürü oluşturdu ve Alice'in bacaklarının yanından hızla geçerek geriye doğru seğırttiler. İki ayaklı liderlerinin arkasında toplandılar; lider bir anlığına durdu, sessizce kayıkçıya baktı, sonra o da geri döndü. Birkaç saniye içinde hepsi tepelerin ardında gözden kaybolmuştu.

"Oh, kurtulduk." Kayıkçı bir elini Alice'e uzattı. "Tekneye bin, çabuk."

Alice kendilerini lime lime etmeye çalışan yarı tanrıya kıyasla az önce hayatlarını kurtaran yabancıya güvenmenin çok daha avantajlı olduğunu düşündü. Kayıkçının elini tuttu ve kendisini tekneye çekmesine izin verdi. Elinin sağlamlığı güven veriyordu.

Kayıkçı dönüp Peter'ı yukarı çektiği sırada Dokumacı Kız kıyıya doğru koştu. "Geri gelin!" Belinden sarkan şeritler, uzanan elleri andırıyordu. "Sizinle henüz işim bitmedi."

Kayıkçı, "Sizinle henüz işim bitmedi," diye onu taklit etti. "Defol, seni fesat cadı!"

"Kral Yama'nın gazabından kaçamayacaksın!"

"Sen Kral Yama'yı benden daha çok kızdırıyorsun. Defol, cııı loz!" Dokumacı Kız tam nehrin kıyısına ulaştığı anda, kayık-

çı sınığıyla karadan güç alarak teknesini kıyıdan uzaklaştırdı. Mızrağını Dokumacı Kız'ın yüzüne doğrulttu ve onun üzerine de su püskürttü. Alice bunun ne gibi bir etkisi olacağından emin değildi ama Dokumacı Kız aksırıp tıksırdı, yüzünü sildi ve geriye sendeledi.

Kıyıda fışkıran ipek şeritler bir krakenin¹ kolları gibi havaya yayıldı ve titreşerek ileriye uzandı. Alice geri çekilerek kumaşları yüzünden savuşturmaya çalıştı. Ama kayıkçı daha hızlıydı. Siyah tekne tüm hızıyla Lethe'nin kalbine doğru ilerledi ve püsküren sudan yanıp cızırdayan dokunaçlar geriye savruldu.

Kıyıda Dokumacı Kız başını geriye attı ve kıkırdadı.

"İyi şanslar, vefasız âşıklar," diye seslendi. "Buna ihtiyacınız olacak!"

¹ İskandinav efsanelerinde bir deniz canavarı. -yhn

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

“Sıkı tutunun!” Kayıkçı sırgını kuvvet almak için nehrin kıyısına bastırınca tekne birden yalpaladı. Alice Peter’a, Peter da korkuluklara doğru savruldu. “Buradaki akıntılar tehlikelidir. Sığılıktan çıkaracağım bizi...”

Küçük tekne Lethe üzerinde tehlikeli biçimde sallanıyordu ama kayıkçı onları suyun üstünde tutmakta ustaydı. Alice güvertede bir sürü seyrüsefer aracı gördü: farklı boylarda birkaç sırık, iki kürek, bir dümen, hatta şaşılacak kadar modern görünen, pille çalışan bir motor. Tekne sanki hem sırıkla itilerek giden bir kano, hem bir kayık hem de yelkenli parçalarından oluşmuş yamalı bir birleşimdi. Kayıkçı hızlıca yelkenleri ayarladı, sonra dümende karmaşık görünen bir şeyler yaptı ve tekne neşeli bir tempoda, kıyıya paralel ilerlemeye başladı. Ardından sırgını bıraktı ve öne çıkıp misafirlerini süzdü.

“Merraba!” Maskeyi yüzünden çıkarınca kahverengi gözleri, uzun ve cana yakın yüzü ortaya çıktı. Kayıkçı bir kadındı. “Neurath’a hoşgeldiniz. Ben Elspeth.”

Alice bu yüzü tanıyordu. Bu adı biliyordu.

Aslında onun varlığını bilmemesi gerekiyordu. Elspeth’e dair tüm kayıtlar bölüm arşivlerinden silinmişti. Bölüm duvarlarında her yılın öğrenci gruplarının çerçeveli fotoğrafları asılıydı; 1975 yılı hariç. Tüm hocalar Elspeth hiç var olmamış

gibi davranmayı seviyordu. Ama söylentiler yaşıyor, kuşaktan kuşağa aktarılıyordu. Bu sırrı öğrenme sırası Alice'e geldiğinde, daha önce pek çok kişinin yaptığı gibi üniversite kütüphanesine gitmekten kendini alamadı; mikrofilmleri karıştırarak o aynı *Cambridge Daily* manşetini buldu. Fotoğraf lekeli ve silikti ama yüzü profilden hâlâ inatçı ve güzel görünüyordu; siyah gözleri, somurtkan yanaklarının üzerinden öfkeyle bakıyordu.

Elsbeth Bayes. Radcliffe'ten mezun olmuş, yüksek lisansını Berkeley'de yapmıştı; danışmanı Jacob Grimes'ti, uzmanlık alanı matematik ve mantıktı. Alice bütün bunları *Cambridge Daily* gazetesindeki manşetin ilk paragrafından hatırlıyordu. Elspeth, Alice gelmeden on yıl önce ölmüştü.

Alice onun hikâyesini çok iyi biliyordu. Her dehşet verici ayrıntıya hâkimdi; bunlar her anlatılıştaki belleklere daha da kazınan, öylesine ürpertici bir kesinlikle aktarılan ayrıntılardı ki doğruluklarından kuşku duymak mümkün değildi. Söylentiye göre bir kış sabahı, Leydi Margaret kadınlar kürek kulübünün sekiz üyesi, Bumps¹ öncesi Cam Nehri'nde² antrenmana çıkmıştı. Dediklerine göre kürekçiler kayıkhaneye döndüklerinde, dümenci nehirde yüzen karanlık bir şey görmüştü; bu bir çöp torbası mıydı? Bir yaprak yığını mı? Tam zamanında, "Durun!" diye emir vermişti. Kürekçiler küreklerini dikey şekilde suya batırarak tekneyi durdurmuşlardı. *Tak tak tak tak*. Tekne kıyıya paralel süzülürken, pruva tarafındaki dört kürek peş peşe o karanlık şeye çarpmıştı. Dediklerine göre olan biteni önce yalnızca dümenci fark etmişti çünkü öne dönük oturan tek kişi oydu. Diğer kürekçiler çoktan tek-neden çıkmışlar, ağır aksak kayıkhaneye doğru yürümektedirler. Dümenci ise bacakları titreyerek ve sendeleyerek kıyıya çıkmış, oracıkta düşüp bayılmıştı.

Acil sağlık ekipleri aranmış, ifadeler verilmişti. Talihsiz dü-

1 Cambridge Üniversitesi'nde yapılan geleneksel kürek yarışlarının adıdır. -çn

2 Cam Nehri, İngiltere'nin Cambridge kentinden geçen ve şehre adını veren akarsudur. -çn

menci, bir önceki dönemde büyü uygulamaları üzerine lisans dersi aldığı için, şişmiş ve morarmış cesedin Elspeth Bayes'e ait olduğunu hemen teşhis etmişti. Bu korkunç hikâyenin en vurucu cümlesi ise, herkesin cips ve bira eşliğinde fısıltıyla tekrarladığı şu söz olmuştu: "Ve antrenör dedi ki: Eh, o darbeden önce ölmemişse artık kesin ölmüştür."

Otopside cinayete dair hiçbir bulguya rastlanmamıştı. Ne başka biri tarafından boğulduğuna dair bir emare vardı, ne darp ne de bıçaklanma izi. Tamamen giyinikti, elbiseleri ıslanmış ve tenine yapışmıştı. Cinsel saldırıya dair de hiçbir kanıt yoktu. Herkesin varabildiği tek sonuç, Elspeth'in kendi isteğiyle Cam Nehri'nde boğulduğuydu. Daha sonra odasında bulunan, kendi elyazısıyla yazılmış bir not da polislerin vardığı sonucu doğruluyordu: *Yorgunum, çok yorgunum ve artık sadece karanlığa gidebilirim. Onlara üzgün olduğumu söyleyin. Ona söyleyin...*

Ama gazeteye sadece bu kadarını basmışlardı.

Profesör Grimes, Elspeth'ten hiç söz etmezdi. Alice onun diğer eski öğrencilerinden birkaçıyla konferanslarda karşılaşmıştı; hepsi de uzun boylu, tok sesli, ancak genç ve kadrosunu garantileyenlerin gösterebileceği rahatlıkla diğer akademisyenlerle kaynaşan genç erkeklerdi. Grimes'la geçirdikleri çetin günlerle övünürlerdi, Grimes da onların başarılarıyla övünürdü. Onun danışmanlığıyla mezun olmak, insanı ayrıcalıklı ve seçkin bir kulübe sokardı; onlar altın geleceklere sahip, kendilerinden hoşnut, tecrübeli mezunlardı. Onlar için Elspeth adının hiçbir anlamı yoktu.

Ama Alice kayıtları bulmuştu. Bir ara –yaklaşık altı ay önce– bu konuya kafayı takmış ve bütün bir haftayı üniversite kütüphanesindeki şehir gazetelerinin mikrofilmlerini tarayarak geçirmiş; *ceset*, *Cambridge* ve *intihar* sözcükleriyle karşılaştığı her makaleyi okumuştur. Elspeth'in hikâyesinin gerçek olup olmadığını ve gerçekse de onu nehre gönderen zayıflığın ne olduğunu öğrenmek zorundaydı. Elspeth intihara meyilli miydi yoksa laboratuvarında bir şey mi olmuştu? Ölüm ile yaşam ara-

şaran ilk ikili olduğunuzu biliyor musunuz? Herkes Setiya'nın Modifikasyonları'na takılıp kalıyor, matematikleri yetmiyor." Sözcükler ağzından soluksuz, noktasız virgülsüz dökülüyordu; anlaşılan Elspeth tam paragraflar hâlinde konuştuğunun farkında değildi. Belki de on yıl süren yalnızlık onu bu hâle getirmişti. Belki ölümünden beri konuştuğu ilk insanlar onlardı. Bakışları hevesle ikisinin arasında gidip geliyor, yüzlerini doya doya seyrediyordu. "Benim zamanımda cehenneme yolculuk etmek herkesin peşinde koştuğu bir hevesti. Herkes bunu yapacağını söyleyip duruyordu ama kimse başaramadı ve ben de ilk birkaç yıl o köprünün başında oturup birinin karşıya geçmesini bekledim. Beş yıl geçince artık denemekten vazgeçtiklerini düşündüm. Peki bu yolculuk size ne kadara mal oldu?"

Elspeth o kadar aniden sustu ki, Alice onlara bir soru yönelttiğini bile fark etmedi.

Kısa bir duraksamadan sonra Peter, "Doğal ömürlerimizin yarısına," diye cevap verdi.

"Bunu çok istemiş olmalısınız."

Peter, "Biz buraya..." diye anlatmaya yeltendi.

Ama Elspeth gevezeliğe devam etti. "Acaba süreç nasıl işleyecek? Sizce erken mi yaşlanacaksınız? Sizce ölüm şimdiden bir kanser gibi içinize işledi mi? Yoksa elli yaşınıza geldiğinizde korkunç bir kaza mı geçireceksiniz? Belki de yer yarılacak, yeraltı dünyası sizi yutuverecek, ne dersiniz?" Bütün bunları zerre kadar nezaket göstermeden söylemişti. Alice bunu anlayabiliyordu; cehennemde on yıl geçirdikten sonra nezaketin pek de önemli görülmemesi normaldi.

"İn... gerçekten bilmiyorum," dedi Peter. "Umarım sonuncusu gerçekleşmez."

"Biraz korkutucu olsa gerek," dedi Elspeth. "Kırk yaşına gelmek ve ertesi gün kalp krizinden pat diye ölüp ölmeyeceğini merak etmek..."

Alice sözünü keserek, "O yaratıklar neydi?" diye sordu. Elspeth bu şekilde gevezeliğe devam ettiği sürece konuşmayı ve-

rimli bir yere çekebileceğini hissetti. "Belli ki onlarla daha önce karşılaşmışsın..."

"Ah, ben onlara küçük âşıklar diyorum." Elspeth yüzünü ekşitti. "Kemikten düzenekler. Benden üstün bir kuvvet tarafından harekete geçiriliyorlar ama gördüğünüz gibi Lethe'den korkuyorlar. Bunun yardımı dokunuyor. Yıllardır bu pûskürtmeli şişeleri topluyorum." Elspeth sopasını salladı. "Bu bir parfüm şişesi. Dior. Koklasanıza."

Alice ve Peter söylenileni yaptılar.

Peter, "Çok güzel," dedi.

"Peki onları kim kontrol ediyor?" diye sordu Alice. "Bir tanrı mı?"

"Ah, daha da kötüsü. Bir büyücü." Elspeth sopayı indirdi. "Kripkeleri duymuş muydunuz?"

Peter, "Hayır," derken Alice, "Aman Tanrım," dedi.

Kripkeler Cambridge'de hiçbir zaman akademisyen olmamışlardı. Böyle bir şeyi rüyalarında bile göremezlerdi; İngiliz akademisi için tam bir lanettiler. Onlar ashında Berkeley'de görsel sanatçı ve illüzyonistlerdi; orada bu çılgın ve alışılmadık büyü türü teşvik ediliyordu. Magnolia Kripke yağlıboya ve suluboya çalışıyordu. Nicomachus Kripke ise el çabukluğuna dayalı büyü numaralarını yapıyordu. Kripkeler hem Las Vegas'taki bir salonu hem de Harvard'daki bir amfiyi doldurabilen ender akademisyenlerdendi. Sadece siyah ve beyaz boyayla, bir dolabın içinde, girenlerin koca bir avluda dolaşıyorlarmış gibi hissetmelerini sağlayan labirentler yaratabiliyorlardı. Yalnızca aynalar ve ışıkla seyircilerini onlarca yıl öncesine yolculuk yaptıklarına inandırabiliyorlardı.

Ticari cazibeleri, akademik çevrelerde birçoklarının onların çalışmalarını küçümsemesine yol açmıştı. Ne de olsa, akademiye altın kural şuydu: Halk arasında ne kadar popülersen, araştırmaman o kadar değersiz olmalıydı. Alice bu görüşe katılmıyordu, hatta lisans yıllarında yaşıtlarının pek çoğu gibi Magnolia Kripke'ye hayrandı. Ona göre Kripkelerin o gösterişli şa-

tafatlarının altında gerçekten nefes kesici kuramsal ilerlemeler yatıyordu. Ama meslektaşlarının çoğuna göre Kripkeler sadece göz boyuyordu; gösteriş meraklısı şovmenlerdi, ciddi düşünürler değillerdi. Anlaşılan Berkeley yönetimi de aynı görüşteydi. Kripkelerin Kuzey Amerika'da kapalı gişe bir turneye çıktıkları yıl kadro başvuruları reddedildi. Gerekçe, alana yeterince katkıda bulunmamalarıydı. Keşke turne minibüslerinde eğlenmek yerine biraz daha fazla makale yayımlasalardı.

Belki de bu küçük düşürölme, Kripkelerin beş yıl boyunca ortadan kaybolmasına yol açmıştı; üniversiteyle bağları kopunca zengin meraklılardan özel fonlar aldıkları rivayet ediliyordu. Ardından Royal Albert Hall'daki görkemli bir sergiyle yeniden ortaya çıktılar. Kripkeler en son numaralarının cehennemden dönmek olduğunu ilan ettiler.

Bu gösteriden haftalar önce ülke çapında davetiyeler dağıtılar; simsiyah, gizemli kâğıtların üzerinde "CEHENNEME GL-DIP DÖNMEK" yazıyor, altında da şu ibare yer alıyordu: "Profesörler Nicomachus ve Magnolia Kripke."

Gösteriye çok az sayıda akademisyen katıldı. Alice'in duyduğuna göre çoğu kişi, bu dikkat çekme oyunundan rahatsız olmuştu. Kripkeler yeni bir büyü tekniğinin geçerliliğini onaylamak için gereken üç Kraliyet Büyü Akademisi yönetim kurulu üyesini davet etmişlerdi fakat davetleri reddedilmişti. Muhtemelen Kripkeler büyük, gotik bir gösteri sahneleyeceklerdi; ışıklar, cehennem ateşi, belki bir iki iblis "çağırma"... Gösterişli bir şov olacaktı ama gerçek büyü değildi.

Hâliyle hiç kimse Nicomachus ve Magnolia Kripke'nin bin kişinin önünde birbirlerinin şahdamarlarını dikkatlice kesip sahnede uzanarak kan kaybından ölmelerini beklemiyordu.

Akademi camiası Londra'da olanlardan hemen uzaklaştı. Bu büyü değil, kaba saba bir tiyatro gösterisiydi. Uluslararası Büyü Konferansı'nın bunda büyük payı vardı. Kripkelerin itibarı bütün alanı aşağıya çekemezdi. Büyünün sahte bilim, cadılık olarak yaftalandığı günlerden bu yana uzun bir yol katedilmişti ve

Kripkelerin işlerindeki bütün o pagan, Satanist gösteri, alanın meşruiyetine büyük zarar veriyordu.

Genel kanı, Kripkelerin delirdiği yönündeydi. Hikâye gayet mânasıptı. Büyü, özellikle de bu türü, insanın gerçeklik duygusunu yitirmesine yol açardı. Her lisansüstü öğrencinin ilk öğrendiği kural şuydu: Her paradoksun temelinde bir gerçek yatar. Kendi yalanına asla bütünüyle inanmamalısın çünkü o zaman pentagram üzerindeki gücünü kaybedersin. Büyü dünyayı kandırma eylemidir, kendini değil. Aynı anda birbirine zıt iki inancı zihninde tutabilmelisin. Dönüş yolunu bilmelisin.

Ama Nicomachus ve Magnolia giderek karmaşıklaşan hayaller ağının içinde yaşıyorlardı. Bu kaçınılmazdı; sonunda gerçeklikle bağlarını yitirmişler, yaşam ve ölüm üzerinde güçleri olduğuna inanacak kadar kendilerini kandırmışlardı. Artık büyücü değillerdi. İkisi de kendi yanılsamalarında kaybolmuş, sıradan birer şarlatandı.

Bu yüzden Kripkeler öldüğünde, akademi camiası onların ortadan kayboluşunu fazla tantana yapmadan karşıladı. Kimse onların çalışmalarına dair retrospektif bir makale yayımlanmadı, eserlerinin anısına bir derleme hazırlanmadı, hiçbir kürsüye isimleri verilmedi. Kripkelerin iki yüksek lisans öğrencisi de programlarını yarım bıraktı. Biri Hollywood'da görsel efekt tasarımcısı olarak iş buldu, diğeri hakkında en son duyulan şey ise Palo Alto yakınlarındaki bir komünde yaşadığıydı.

Alice yeraltı dünyasına yapılan yolculuklarla az çok bağlantılı herkesi ve her şeyi takıntılı şekilde araştırdığından Kripkeleri biliyordu. Bir arşiv kutusunun dibine rasgele tıktırılmış, yırtık ve kan lekeli Royal Albert Hall broşürlerinden birini bulmuştu. Nicomachus ve Magnolia'nın halka açık az sayıdaki araştırma notlarını da bulmuştu; geri kalanlar, Kripke ailesinin evi satılınca kaybolmuştu. Peter'ın onların adlarını bilmemesine şaşırmamak gerekirdi. Ne de olsa, cehenneme gidip de dönmeyi başaramayan birilerini incelemenin pek anlamı yoktu.

“O zamandan beri cehennemin sekiz katında dolaşıp duruyorlar.” Elspeth halatlarla ve yelkenlerle karmaşık bir şeyler yapıyordu. Artık kıyıdan epey uzaklaşmışlardı ve *Neurath* daha derin, daha sakın sularda süzülüyordu. “Başlarda hâlâ insana benziyorlardı. Hâlâ ne olduklarına önem verdikleri zamanlarda. Ama o zamandan beri uyum sağladılar, giderek daha çok... tanrıların niteliklerini benimsediler, diyelim. Şu küçük serse- rileri birkaç yıl önce görmeye başladım.” Yüzünü buruşturdu. “İğrenç mahluklar. O zamandan bu yana tam anlamıyla bir ordu kurdular.”

“Peki bunlar neyin nesi?” diye sordu Peter. “Yani ne tür bir büyü...”

“Keşke bilseydim. Bununla ilgili iki teorim var. Birincisi, Gölge- ler bulup onları canlı maddeye bağlamış olmaları ki bu korkunç bir şey çünkü bunu yapabiliyorlarsa, her istediklerini yapmaları işten bile değil. İşte bu yüzden bana pek olası gelmi- yor.”

“Peki diğer teorin nedir?”

“Kripkelerin kendilerinden bazı parçaları kemiklere aktar- dıkları ve bu yaratıkların da kendi zihinlerinin birer uzantısı olduğu.”

Peter bembeyaz kesildi. “Ama bu... yani bu çok ileri seviye bir büyü.”

“Eh, Kripkelerin bolca zamanı vardı. Bence hiçbir zaman gerçek birer büyücü olarak ciddiye alınmadılar. Burada bulduk- ları şeyleri bir gün dışarı çıkıp yayımlayabilselerdi, yukarıdaki alanı kökten değiştirebilirlerdi.”

“Peki ya o büyük yaratık?” diye sordu Alice. “Şu iki bacaklı olan.”

“O şey hâlâ yanlarında mı?”

“Diğerlerinden farklı hareket ediyor,” dedi Alice. “Daha... bilinçli, kendi iradesi varmış gibi. Acaba yeni bir şeyler mi ge- liştiriyorlar?”

“Hayır.” Elspeth’in yüzü gerildi. “Hayır, o oğulları.”

Alice ve Peter aynı anda konuştular. "Ne?!"

"Theophrastus,"¹ dedi Elspeth. "Şirin çocuk. Onu bir kere-
sinde bir konferans otelinde görmüştüm. Plastik dinazorlarla
oynuyordu. Onları çarpıştırıp duruyordu ve türlerini kurtar-
mak için üremeleri gerektiğini haykırıyordu."

Alice'in göğsü sıkıştı. "Yoksa..."

"Onu geride bırakmak istemediklerine karar vermişler,"
dedi Elspeth. "Bu yüzden onu da yanlarına almışlar. Gösteriden
önce ona arsenik katılmış meyve suyu vermişler ve kendileri
yeraltına yolculuk ettikten sonra oğullarının ölü küçük ruhunu
almışlar."

"Bu korkunç," dedi Peter. "Onların... cinayet işlediklerine
inanamıyorum..."

"Kendi bakış açılarına göre cinayet değil," dedi Elspeth.
"Şunu anlamanız gerek: Hâlâ bu saçmalığı bitirmenin bir yo-
lunu bulacaklarına inanıyorlar. Yani onların açısından bakın-
ca, bu yolculuğa çıkarken sadece oğullarını yanlarına almışlar.
Anne ve babanla Birmingham'daki bir hafta sonu konferansına
gitmekten farkı yok."

"Yani başladıkları işi bitirmeye mi çalışıyorlar?" diye sordu
Peter.

"Büyük Arayış," Elspeth başıyla onayladı. "Yıllardır bununla
uğraşıp duruyorlar. Şimdiye kadar sekiz katın tamamını dolaş-
tılar. Eminim benim bile henüz keşfetmediğim yerler bulmuş-
lardır. Bir de şeyleri... hadi araştırma asistanları diyelim, onları
biriktiriyorlar. Önceleri sağda solda koşturup duran bir iki ser-
seri görürdüm. Şimdi ise her katta devriye gezen onlarcası var.
Şimdiye dek hiç bu kadarını bir arada görmemiştim. Demek ki
onları gerçekten heyecanlandırmışsınız."

"Peki ne arıyorlar?" diye sordu Alice.

"İşlerine yarayabilecek herhangi bir şey," dedi Elspeth. "Ce-
henneme her türlü şeyin yolu düşebilir. Üstelik her zaman

1 Theophrastus (MÖ 371-287): Aristoteles'in öğrencisi ve halefi olan antik
Yunan filozofudur. -çn

kasıtlı olarak değil. Genellikle objeler gelir. Oyuncaklar. Eski mobilyalar. Tabutların içinde gömülen veya ölüm yerlerine atılan şeyler. Tabii bir de kemikler, hem de yığınlarcası." Elspeth kendini işaret etti ve Alice yakından bakınca onun zırhının ince çelikten değil, birbirine tutturulmuş girift bir kemik ve metal hurdasından oluştuğunu fark etti. Belinde, Alice'in tavşan kafatası olduğunu umduğu bir şey sallanıyordu. Boynunda ise bir zamanlar klozet sifonunda kullanılmış olabilecek bir metal zincir asılıydı. Sanki sadece lağımdan çıkma eşyalarla hazırlanmış bir rock konseri kıyafeti giymiş gibi görünüyordu.

"Bazen de hayvanlar gelir. Çoğunlukla sıçanlar. Buranın köpekleri sayılırlar. Ama kedilere bulaşmazlar, kimse kedilere bulaşmaz." Elspeth, Arşimet'in kulaklarının arkasını kaşıdı. "Değil mi, uslu oğlum? Bazen insanlar vaktinden önce gelirler. Bu çok sık yaşanmaz. Ya tamamen kaybolmuşlardır ya da ölümüne çok yaklaşmışlardır. Buna tanık olmak korkunçtur. Yukarıya dönüş yollarını asla bulamazlar. Gelirler ve sonra ruhları..." Elspeth zincirini çekiştirdi. "Bir keresinde bir çocuk gördüm. Sıska bir şeydi. Hiç sevilmemiştii. Açıkçası, nerede olduğunu umursamıyordu. Gidecek başka bir yeri olan hiç kimse cehenneme düşmez. Onu geri göndermeye çalıştım. Kripkeler daha hızlı davrandılar."

Peter, "Peki ne yaptılar?" diye sordu.

Elspeth ona sertçe gözlerini kırptırarak baktı. "Sence?"

Alice gözlerini yeniden kıyıya, sahte bir ıssızlık içindeki kumlara dikti. Ne kadar da şanslılardı. Ne kadar da aptal.

"Artık insan değiller," dedi Elspeth. "İçlerinde ne zerre kadar merhamet var ne de adalet duygusu. Onlarla makul bir tartışmaya girmek mümkün değil. Ölüm ve yaşamla ilgili tüm bakış açılarını yitirmişler. Varsa yoksa bilgi, kaynaklar ve Büyük Arayış."

"Tanrım." Peter kollarını göğsünde kavuşturdu. "O zaman yeniden doğalım daha iyi. Bitsin gitsin."

"Ah, tatlım." Elspeth başını iki yana salladı. "Size kimse oylemedi mi?"

"Neyi?"

"Cehennemde ölürsen yeniden doğamazsın. Cehennem zaten başka bir metafizik düzlemde varlık gösterir. Burada sadece ruhlarımızdan ibaretiz. Cehennemde ölünce, dağılıp giden sadece ölümlü beden değil, aynı zamanda ruhundur." Elspeth göğsüne vurdu. "Bu beden her zerresi yok olur. Eğer burada ölürseniz, ötesi yoktur. Tamamen yok olursunuz."

"Ama bunu hiç kimse anlatmadı," dedi Alice.

"Çünkü hiç kimse bilmiyor. Tüm gezgin anlatıları geri dönebilen kişilere ait, öyle değil mi? Hayatta kalma yanlılığı. Ama ben ruhun ölümünü gözlerimle gördüm. Hatta Kripkelerin bir ruhu öldürmelerine tanık oldum. Bunu Gölgelere de yapıyorlar. Yöntemini bulmuşlar. Korkunç bir süreç. O çıgıklara yürek dayanmaz. Bir ruh yok olduğunda, mutlaka küçük bir patlama meydana gelir."

Peter suspus oldu.

Hâlâ kum tepelerini izleyen Alice, Dokumacı Kız'ın ağındaki yaratıkları düşündü. O eğri büğrü bedenleri. Dokumacı Kız da hiçbir âşığının kendi yoluna gitmesine izin vermemişti. Onları sürekli oyalayıp durmuş, onlardan eğlencelik kırıntılar koparmıştı. Ta ki...

"Her neyse," dedi Elspeth neşelenerek. "Acıkan var mı?"

Alice ve Peter boş boş ona baktılar.

"Mideniz kazınıyor, değil mi?" Elspeth tekneyi kıyıya yanaştırıyordu. Alice hangi yöne yelken açtıklarına dikkat etmemişti; sadece tehlikeli kayalıkların etrafından dolandıklarını ve dümdüz, olaysız kıyılara geldiklerini biliyordu. "Aç olmalısınız. Herhalde Lembas Ekmeği'yle idare ediyorsunuzdur; başka hiçbir şey sizi tok tutmaz. Ama bu şekilde gerekli besinleri alamazsınız."

"Doğru," dedi Alice. "Ama başka ne..."

"Harika! Hadi akşam yemeği yiyelim."

"Yemek yemene gerek olmadığını sanıyordum," dedi Peter.

"Elbette yok." Elspeth, Arşimet'in kafasını okşadı. "Ama buradakini beslemem gerekiyor. Sıçanlarla aranız nasıl?"

Peter ve Alice ne diyeceklerini bilemediler.

Elsbeth güldü. "Tuzaklar hemen karşı kıyıda. Beş dakika bile sürmez. Tekneyi çözmeyin ve sakın etrafta dolaşmayın." Ucunda parfüm şişesi olan sopasını sırtına astı, sonra korkuluğa tırmandı. "Gerekirse güvertenin altında daha fazla parfüm şişesi var. Islanmayın!"

Elsbeth tek bir zarif hareketle teknenin kenarından kıyıya atladı. Arkasına döndü, onlara el salladı ve sonra hızla koşarak kum tepelerinin ardında kayboldu.

Alice ve Peter bir süre yan yana durup boş kıyıyı izlediler. Sessizlik dayanılmazdı.

"Vay be." Alice, Peter'a baktı. "Tanrım. Ne biçim bir gün."

Peter hiçbir şey demedi.

Çok öfkeli olduğu belliydi.

Alice daha önce hiç Peter'ın öfkesine tanık olmamıştı. Karrierlerinin büyük bir bölümü boyunca Peter Murdoch'ın öfkelenemediğini dahi düşünmemişti. Laboratuvardayken o cana yakın tebessümü yüzünden hiç eksik olmazdı; lisans öğrencileri pentagramlarını berbat ettiğinde bile onları teselli eder, sonra da nasıl doğru yapacaklarını yavaşça, sabırla gösterirdi. Bölümdeki diğer herkes kin tutar, uykusuz kaldıklarında ara sıra öfke patlamaları yaşarlardı. Herkes birbirinden sürekli özür dileyip dururdu: *Sana sersem dediğim için özür dilerim, öyle demek istemiştim, sersem olduğumu falan düşünmüyorum.* Ama Peter'ın ağzından asla böyle bir cümle çıkmazdı.

İşte bu yüzden Alice onun bu taş kesmiş suskunluğu karşısında ne yapacağını bilmiyordu. Keşke Peter bağırıp çağırsa, ona küfürler ve yumruklar savursaydı. Her türlü tepki, bu duvar gibi tepkisiz yüzden daha iyiydi.

"Konuşabilir miyiz?" Alice'in sesi çok cılız çıktı. "Murdoch?"

Peter bir türlü ona bakmıyordu. "Seni durduramam, değil mi?"

"Orada olanlar için üzgünüm."

"Ah, öyle mi?"

Alice'in boğazına bir yumru oturdu. "Öyle yapmak istemi-
miştim... Sadece aşağıya baktım ve..."

"Ve elma kendi kendine eline mi atladı?" dedi Peter burun
kızırarak. "Bir planımız vardı, Law. Çok kolaydı."

"Biliyorum, sadece..."

"Sadece eğlence olsun diye beni mahkûm etmek mi iste-
din?"

"Öyle bir şey istemedim... Bilmiyordum..."

Peter kollarını göğsünde kavuşturdu ve *Devam et*, dercesine
kaşlarını kaldırarak bekledi.

Ama Alice durumu nasıl açıklayabilirdi ki? El onun eliydi.
Tuttuğu da yeşil elmaydı. "Bazen..." Konuşmakta güçlük çeki-
yordu. Neler olduğunu nasıl açıklayabileceğini bilemiyordu.
Bunu daha önce kimseye söylememişti; çok uzun zamandır
bu bir problem değilmiş gibi yapmaya çalışmıştı çünkü itiraf
etmek durumu gerçek kılardı ve bu doğru olamazdı. Zihnim
allak bullak ve onu düzeltmiyorum, gerçek ile hayali birbirle-
rinden ayıramıyorum. Bu doğru değildi. Doğru olursa yaşa-
yamazdı. "Bazen düşünmeye çalışıyorum ve her şey bir anda
zihnime hücum ediyor; nerede olduğumu ya da ne yaptığımı
bilmiyorum..."

"Bana ne söylemeye çalışıyorsun, Law?" diye sordu Peter
dudak bükerek. "Dövmen seni aptallaştırıyor mu?"

Alice irkildi.

"En basit talimatları bile uygulayamıyor musun? Yoksa sa-
dece ölmemi mi istedin?"

"Öyle demek istemedim..."

Peter, "Ne dediğini bir düşünsene," diye çıkıştı. "Yeşil elma-
yı aldın. Beni o tuzakta bırakacaktın. Fikrini değiştirmiş olsan
bile, yine de bu ihtimali aklından geçirmişsin. Ölmemi istedin."

"İstemedim..."

"Olgusal olarak istedin!"

Alice, "İstemedim," diye haykırdı. "Bilmiyordum, karar veremedim... Sadece senin de aynısını yapacağından korktum."

Peter ellerini havaya kaldırdı. "Neden böyle düşündün ki?"

"Defterin," dedi Alice çaresizce. "Defterinde takas büyüsnü gördüm..."

"Takas mı?" Peter'ın gözleri irileşti. "Seni takas edeceğimi mi sandın?"

"Başka ne anlamı olabilirdi ki, Murdoch? Bunu başka nasıl yorumlayabilirdim?"

Peter başını iki yana salladı. Alice onun bu tavrına hiçbir anlam veremedi. Peter'ın vicdan azabı çekiyormuş gibi görünmesini tercih ederdi çünkü o zaman kendi hikâyesi bir anlam kazanır, tüm kartlar açılmış olurdu. O zaman nihayet mutlak düşmanlar olabilirlerdi ve Alice'in ondan nefret etmek için geçerli bir sebebi olurdu. Ama Peter öncesinden daha da öfkeli görünüyordu. "Sence ben öyle biri miyim? Sen bir... hiçmişsin gibi ruhunu takas edebilecek biri miyim?"

"Bilmiyorum." Alice kendi sesini zar zor duyabiliyordu. "Sanırım senin hakkında ne düşündüğümü bilmiyorum. Neler yapabileceğini de."

Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz söylenebilecek en kötü şeyi söylediğini anladı.

"Tanrı aşkına, Law." Peter hâlâ ona bakmıyordu. "Neden bahsettiğin konusunda hiçbir fikrin yok."

Alice, *O zaman söyle bana*, diye haykırmak istedi. Keşke yakarışları onun kabuğunu kırabilseydi; keşke Peter'ın ona dürüst davranması için yeteri kadar yalvarabilseydi. Ama aralarındaki uçurum artık o kadar genişti ki. Aklına gelen tüm sözler bütünüyle yetersiz kalıyordu. Yine de denemek zorundaydı. Tam ağzını açıp doğru sözcükleri bulmaya çalıştığı sırada Peter konuştu.

"Biliyor musun? Düşündüm de..." Yutkundu. "Bilmiyorum. Her nedense senin onun gibi olmadığını sanmıştım."

Peter yüzüne yumruk atsaydı Alice daha az incinirdi.

Teknenin yan tarafına bir şey tosladı. "Akşam yemeği!" Elspeth tekneye tırmandı ve ganimetlerini havaya kaldırıp gösterdi. "Şanslısınız. Tazeler!"

Alice bakakaldı. Üç şişman sıçan, ipten yana duruyordu.

"Şu ocakta bir ateş yaksana." Elspeth bir eliyle Peter'ı yönlendirdi, diğeriyle de bir kasap bıçağı çıkardı. "Kibritler kapağın altında."

Peter tek kelime etmeden kendisine söyleneni yaptı. Alice kollarını sımsıkı kendine dolayıp olduğu yerde kaldı. Kulaklarında korkunç bir uğultu vardı. Kıpırdamaya korkuyordu; kollarını açarsa paramparça olacağından emindi.

Elsbeth onların yaşadığı sıkıntının farkında değildi; neşeyle konuşarak sıçanları kesmeye koyuldu. "Burada çoğunlukla sıçan bulursunuz. Sıçanlar ve köstebekler. Nereye kadar inebileceklerini görmek için hep daha da derine kazıyorlar. Sonunda cehenneme inmeleri gayet mantıklı. Örümcekler de var ama onları yiyemezsiniz." Başparmaklarını etin içine bastırıp derileri korkunç bir yırtılma sesi eşliğinde sıyrarak çekti. "Kemikleri benim için saklayın. Ufacıklar ve çeşit çeşit şekilleri var... Genellikle etleri atarım. Göründüklerinden daha iriler; sizi tıka basa doyururlar."

Elsbeth sıçanları göz açıp kapayıncaya kadar şişe geçirip ateşin üstünde kızarttı. Sıçanlar kararıp cızırdarken, küreklerin altından çıkardığı sallantılı katlanır masanın üzerine tabakları ve çatal bıçak takımlarını büyük bir hevesle yerleştirdi. "Bu güzellikleri birkaç yıl önce Arzu kıyılarında buldum. Genellikle tabaklar çatlak ve kırık dökük olur ama bunlar sapasağlamdı. Ne kadar güzeller, değil mi?" Elspeth durdu ve endişeli yüzlerine baktı. "Ah, hadi ama. Bunlar cehennem yemeği değil, güvenli."

Alice'in aklına doktora öğrencilerinin dairelerindeki mütevazı akşam yemekleri geldi. Evde yemek pişirmenin hiçbir mantığı yoktu; yemekhanedeki yemekler belki daha lezzetli değildi ama kesinlikle daha fazlaydı. Yine de birbirlerini ağırlamaya bayılı-

yorlardı. İkinci el dükkanlarından aldıkları eşyaları gururla sergilemeleri ve çay için Belinda'nın evinde toplandıklarında onun kenarı hafifçe çatlamış, üstünde kedi deseni olan porselen süt sürahisini ille de övmelerini istemesi, sevimli olduğu kadar acınasıydı. Hiçbirinin uyumlu bir yemek takımı, doğru dürüst bir yemek masası ya da masa örtüsü almaya gücü yetmiyordu ama yine de Sainsbury'de buldukları ucuz porto şaraplarını birbirlerine ikram etmekten gurur duyarlardı çünkü ortada şarap olması başlı başına bir lükstü. Alice birinci yılında Oxfam'da gerçek gümüşten bir sos kasesi bulmuştu ve hepsi nisan ayında yerde oturup mantar sosu yemişlerdi. Misafir ağırlamak, evsahibi rolüne bürünmek ve gerçek bir yetişkinmiş gibi yapmak güzeldi.

Bu yüzden sırf nazik olmak için, dumanı tüten bir sıçan bacağına kabul etti. Ama açlığı ağır bastı ve çatal bıçağı bir kenara bırakıp leşi ağzına götürerek dişlerini kemiklerin arasına geçirdi.

"İşte böyle." Elspeth, Alice'in tabağına biraz daha sıçan eti koydu. "Su içmeyi unutma. Böylesi daha iyi değil mi?"

Alice çok daha iyiydi. Zihnindeki sis perdesi kalkıyordu. Bu onun uzun zamandır yediği ilk ev yemeğiydi; bölümde hep Lembas Ekmeği ve soğuk çay vardı. Öyle bir iştahla yedi ki, çok geçmeden geriye iliklerine kadar sıyrılmış düzgün bir kemik yığını kaldı.

Alice tabağını masaya koydu. Ağzından istemsiz bir geçirti çıktı. "Pardon."

"Hiç sorun değil." Elspeth çok memnun görünüyordu. "Beğenmene sevindim."

"Ee, Elspeth." Peter çatalını bıraktı. Elspeth döndüğünden beri bir kez bile Alice'e bakmamıştı, şimdi de orada yokmuş gibi konuşuyordu. "Merak ediyorum da sen ve Kripkeler burada nasıl büyü yapıyorsunuz?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Düşündük ki... belki büyüler burada işe yaramıyordur. Kumlar tebeşiri yutuyor."

"Ah." Elspeth güldü. "Bunun çözûmünü bulamadınız mı?"

Kemerinden bir bıçak çıkardı. Alice ve Peter içgüdüsel olarak geri çekildiler ama Elspeth bıçağın ucunu kendi bileğine çevirip bastırdı. Köpürerek sızan sıvı tam olarak kan değildi; yoğun, mavi-siyah bir balçıktı.

Elspeth diğer elini uzattı. "Tebeşir?"

Peter cebini yokladı ve ona bir tebeşir uzattı.

"Onarılmasını istediğin bir yer var mı?"

"Kesik ve çürükler," dedi Peter.

"Elbette. Curry Paradoksu iş görür mü?"

"Evet, muhtemelen."

İkisi de hayranlık dolu bir sessizlik içinde Elspeth'in tebeşiri sanki bir mürekkep hokkasına batırır gibi kan olmayan sıvısına batırıp güvertenin zeminine, ayak bileklerinin etrafına kursuz bir daire çizmesini izledi. Pentagram bembeyaz değildi; etrafına fosforlu yeşil, solgun bir ışık yayıyordu. Ama gömülüp gitmedi.

Curry Paradoksu. Yaygın olarak Analitik Büyüye Giriş dersinde öğretilirdi. Koşullu önermeler ve kendine referans üzerine kurulmuş saçma bir oyun olup yalnızca bir anlığına rasgele bir iddiayı doğru kılabilirdi. Mesela: *Eğer bu önerme doğruysa, domuzlar uçabilir.* Bu önermeye S diyelim. Önerme S'nin yapısı, "S ise P" şeklindedir. Bunu mantıksal bir ispat olarak yazarsanız, sonunda S'nin doğruluğunu kanıtlamış olursunuz çünkü sonunda "S ise P" yazmış olursunuz. Dolayısıyla önerme S doğrudur ve domuzlar uçabilir. Önerme S doğrudur ve Peter'in bir yarası yoktur.

"İşte böyle," dedi Elspeth.

Peter kolunu geri çekti ve parmaklarını iyileşmiş derisinin üzerinde gezdirdi. "Teşekkürler."

"Bunu çok uzun zaman önce fark ettim," dedi Elspeth. "Tebeşirin etkisini göstermesini sağlayan tek şey bu: Bir tür yaşam gücü. Tebeşirin yaşayan ölü gücüyle birleşiyor. Sanırım kuma karşı... bir tür yalıtım sağlıyor. Gerçi benim kanımla pek işe

yaramıyor. Her neyse, bu şey" –kanamayan solgun kolunu ok-sadı– "gerçeğinin soluk bir taklidi gibi görünüyor. Anahtarın yaşamsal güç olduğu anlaşılıyor. Bir Gölge'den çekilecek fazla bir güç yok. Ama senin kanın... sıcak, fışkırıyor."

Elspeth gözlerinde rahatsız edici bir açlıkla önce bıçağa, sonra Peter ile Alice'e baktı. Alice giysisinin koluyla bileğini örttü.

"Sadece biraz batırılıyor, öyle mi?" diye sordu Peter. "Bu kadar yeterli mi?"

"Ne kadar fazla olursa o kadar iyi. Etki... şey, fedakârlıkla orantılı görünüyor." Elspeth bıçağa tekrar baktı ve elinden bıraktı. "Curry Paradoksu kolay. Fazlası gerekmiyor."

"Daha zor bir büyü için ne kadar gerekli?"

"Kanına bağlı," dedi Elspeth. "Gölge kanıysa, epey fazla. Canlı kansa, bilmiyorum."

"Denesek mi?"

"Banach-Tarski'yi dene," dedi Alice. "Mataranın üzerinde."

Banach-Tarski Paradoksu, bir küreyi sonlu sayıda nokta alt-kümesine ayırıp bunları yeniden birleştirerek ilkinin hacmine eşit iki küre elde edebileceğinizi kanıtlıyordu. Alice bunu kendi başına yapamazdı; sadece ağır matematik gerektirdiğini, küme teorisiyle ve küçük sonsuzluklarla ilgili olduğunu biliyordu. Ama Peter'ın bunu bildiğini biliyordu ve bu yeterliydi.

Bu düşünce bir süredir zihninin bir köşesinde pusuda bekliyordu. Ancak bunun için çalışır durumda bir mataraya ihtiyacı vardı. Onunki kirlenmişti. Peter'ınki sağlamdı. Tek başına hızla susuzluktan ölürdü ama kopyalanmış bir matarayla idare edebilirdi; bağımsız olurdu, kendi yoluna gitmeyi seçebilirdi.

Peter da aynı şeyleri düşündüyse bile belli etmedi. Sırt çantasına uzanıp matarasını çıkardı.

"Şimdi sıra kanını akıtmaya geldi," dedi Elspeth. "En iyisi parmak eklemleridir; bir tendona denk gelmezsin."

Peter tereddüt etti.

Alice bıçağını çekti. "Al." Keskin ucunu başparmağının ek-

lemine batırdı ve metalin etrafında kan birikene kadar bekledi.
"Bu kadarı yeterli mi?"

"Olabilir," dedi Elspeth.

Alice elini Peter'a uzattı. Peter sadece bir an için duraksadı, sonra tebeşirini Alice'in başparmağına bastırdı. Tebeşir kanı sünger gibi emdi ve saniyeler içinde tamamı kıpkırmızı oldu.

Peter hızla mataranın etrafına bir daire çizdi, paradoksu yazdı ve yüksek sesle okudu. Tükenmez Matara parıldadı. Peter elini uzatıp onu daireden çıkardı. Matarayı merkezden kaldırdığında ikizi hâlâ yerindeydi. Alice izlerken istemsizce içini çekti. Çünkü ne kadar çok büyü görmüş olursa olsun, ne kadar uzun süre büyü üzerinde çalışmış olursa olsun, eylemin kendisi onu hâlâ şaşırtıyordu. Kütlenin korunumu yasasını aldatabilmek. Bir şeyin önce bir, sonra iki olabilmesi.

"Denesene," dedi Peter.

Kontrol etmekte haklıydı. Banach-Tarski kopyaları her zaman işe yaramazdı. Bir kere, hep daha dayanıksız görünürlerdi. Yemek asla aynı lezzette olmaz, şarap derinlikten yoksun olurdu; sanki varlığını matematiksel bir boşluğa borçlu olduğunu biliyormuş gibi. Ayrıca ansızın ortadan kaybolmak gibi kötü bir huyları da vardı –iki kopya birleşip yeniden tek olmaya karar verebilirdi– ama Alice'in bu konuda yapabileceği bir şey yoktu.

Alice kapağını açtığı matarayı ağzına doğru eğerek biraz su içti. Su temiz ve tazeydi. "İşe yaramış."

"Güzel." Peter ona bakmıyordu. "Sende kalsın."

"Teşekkür ederim." Alice kopyalanmış matarayı kendi sırt çantasına koydu. Başparmağı hâlâ kanıyordu. Parmağını gömleğinin bir köşesine bastırıp sıkıca tuttu.

"Peki ya Kripkeler?" Peter, Elspeth'e döndü. "Onlar kimin kanını..."

"Hadi ama," dedi Elspeth. "Sence neden bu kadar çok devriyeleri var?"

Peter hiçbir şey diyemeden öylece bakakaldı. Alice ürperdi.

Elsbeth onları acı bir tatminle süzdü. "İyice düşünün," dedi. "Tartaroloji araştırmalarınızda son on yıla ait en ufak bir belgeye rastladınız mı? Söyleyin bana. Gerçekten merak ediyorum."

Peter başını yana eğdi. "Nasıl yani?"

"Hiçbir belge yok." Alice bundan emindi. "Dedikodu bile."

"Peki sizce bunun nedeni ne?"

"Sakın bana Kripkelerin hepsini avladığını söyleme," dedi Peter.

Elsbeth başıyla onayladı. "Kripkeler kimseyi sağ bırakmazlar. Buraya inen her büyücüyü avlarlar. Kimse Kripkelerden önce cehennemden dönemez. Kimse onları yenemez. Diğer büyücülerin tebeşirlerini, notlarını ve ders kitaplarını çalarlar. Bazen de araştırmalardaki en son gelişmelerini öğrenmek için kurbanlarını sorguya çekerler; günler boyunca işkence tahtalarına gerilen zavallılar gördüm. Ve bu işkence her zaman ama her zaman kanları tamamen akıtılarak son bulur. Tulumlarını doldururlar ve tebeşirlerini kana bulayıp yollarına devam ederler."

"Bu hastalıklı bir durum," dedi Peter.

"Bu bir araştırma," dedi Elspeth. "Dediğim gibi, cehennemde kimse için hiçbir şeyin önemi yok. Köpekler, sincaplar, başıboş kayıp bir çocuk..." Boğazı düğümlendi. "Bunların hepsi onlar için sadece yakıt. Büyük Arayış için malzeme."

"Büyük Arayış deyip duruyorsun," dedi Alice. "Bu ne anlama geliyor?"

"Artık buna Büyük Arayış demiyorlar mı? O zaman siz neden buradasınız?"

Alice hızla Peter'a baktı. Elspeth'e söylemeleri gereken son yin buraya kimin için geldikleri olduğu açıktı. "Sanırım biz..."

"Şimdiye kadar modası geçmiş bir terim olabilir." Elspeth

sini ovuşturdu. "Benim kuşağımda hepimiz ona böyle di-
k. Amaç cehenneme gidip geri gelmekti. En moda şey

Kripkelerle başladı, sonra herkes yapmak istedi. Binler-

ce kişiye ilham vermek için görkemli bir başarısızlık gibisi yoktur. Houdini kendini yalnızca ölümün pençesinden kurtardı, hiçbir zaman öte yakadan geri dönmedi.”

“Ama seninki bir arayış yolculuğu değildi,” dedi Peter. “Sen... yani...”

“Doğru, benimki sadece sıradan bir intihardı,” dedi Elspeth sertçe. “Ama sonra çok geçmeden burada kalmak istemediğimi fark ettim.”

Peter başını salladı. “Çok haklısın.”

“Bu yüzden şimdi ben de Kripkeler gibi Büyük Arayış yolculuğundayım. Hepimiz de buradan çıkabilmek için aynı şeyi arıyoruz.”

“Peki neymiş o?” diye sordu Peter.

“Ne olacak, Gerçek Çelişki,” dedi Elspeth. “Dialethia.”¹

Alice heyecandan az kalsın tabağını düşürecekti. Gerçek bir çelişkinin gücü –Çelişki Patlaması– mantık dersinde herkesin öğrendiği ilk şeydi. *Ex contradictione quodlibet*: Her şey bir çelişkiden çıkar. Bir Gerçek Çelişkiniz varsa, o zaman her şeyi kanıtlayabilirsiniz. Hatta kanıt sınırlarını zorlayabilirsiniz. Alice’e öğretilen saçma, gayriresmi versiyon şuydu: Eğer bir ve ikinin aynı olduğu şeklindeki basit çelişkiyi kabul edebilirsen, Papa olduğunu da kanıtlayabilirsin. Sen ve Papa aslında iki kişisiniz. O hâlde, bir ve iki aynıysa, sen ve Papa birsiniz. Daha kesin bir ifadeyle, elinizde bir mantıksal çelişki olduğu anda, herhangi bir önermeyi ayrışık ekleme yoluyla kanıta dahil edebilirsiniz. Gökyüzünün yeşil olduğunu kanıtlayabilirsiniz. Kayaların eklemek, suyun şarap olduğunu da.

Alice uzunca bir süre Çelişki Patlaması’nı Profesör Grimes’i cehennemden çıkarmanın bir yolu olarak görmüştü. Ama ipuçları hep kayboluyor, sonunda da vazgeçiyordu. Bir Gerçek Çelişki’nin var olduğuna dair herkesin sahip olduğu tek gerek-

1 Dialetheia, Yunanca di- (iki) ve aletheia (hakikat) sözcüklerinden türemiştir. Felsefi literatürde “gerçek çelişki” anlamına gelir. –çn

çe Persephone'nin hurma çekirdeklerinin olasılıksızlığıydı ama o çekirdekler belki de hiç var olmamıştı.¹

"Dialetheia'nın bir efsane olduğunu sanıyordum." Peter onun düşüncelerini tekrarladı. "Ortada hiçbir kaynak yok; yani hepsi sadece varsayımlardan ibaret..."

Elsbeth, "Sadece modern çağda kimse bir tane bulamadığı için," diye püfledi. "Ama artık yeni bir keşif zamanı geldi ve bu sözümü unutmayın, o keşfi yapan ben olacağım."

"Bir dakika." Alice öne eğildi. "Nerede bulacağını biliyor musun?"

"Elimde bazı ipuçları var," dedi Elspeth. "On yıldır bunu araştırıyorum. İnsan ister istemez ilerleme kaydediyor."

Peter, "Peki bu ipuçları nerede?" diye sordu.

Ama Elspeth'in yüz ifadesi değişti. Parmaklarını yere vurarak bir Alice'e, bir Peter'a baktı. Biraz duraksadıktan sonra, "Eh," dedi. "Size söyleyeceğimi sanmayın."

"Ah," dedi Peter. "Üzgünüm..."

"Beni yanlış anlamayın. Çok iyi gençlere benziyorsunuz. Ama sizi o kadar az tanıyorum ki. Üstelik etrafta peşine düşülecek bir düzine Gerçek Çelişki yok."

Tuhaf bir sessizlik oldu; tıpkı hepsinin aynı işe başvurduğunu fark eden bir grup akademisyenin üzerine çöken sessizlik gibiydi.

Alice çok iyi anlaştıklarını düşündüğü için biraz gücendi. Ama sonra, Elspeth'in bakış açısına göre, Kripkelerden farklı olmadıklarını tahmin etti. Onlar da cehenneme yalnızca araştırma amacıyla gelmişti. Ayrıca onlar da Cambridgelydi.

"Yine de teknede kalabilirsiniz." Elspeth tabaklarını topladı, kemikleri dikkatle bir teneke kutuya boşalttı. "Ben Nick

1 Yunan mitolojisinde yeraltı tanrısı Hades, Persephone'yi kaçırarak yeralına götürür. Persephone orada nar taneleri yer ve bu yüzden yeryüzüne tamamen dönemeyip yılın bir bölümünü Hades'le geçirmek zorunda kalır. Metinde geçen "hurma çekirdekleri" ifadesi, aslında bu anlatının bilinçli bir çarpıtılmasıdır. -çn

ve Magnolia gibi değilim. Uykunuzda kanınızı çekmeyeceğim. Sadece, umarım bildiğim her şeyi sizinle paylaşmazsam almazsınız.”

“Hayır, elbette alınmayız.” Peter’ın sesi tuhaf bir biçimde donuktu. Alice onun yüzündeki ifadeyi okuyamadı. Sadece karanlık bir şey görür gibi oldu ama buna ne anlam vereceğini bilemedi. “Bize çok cömert davrandın. Daha ne isteriz ki?”

“Lafı bile olmaz,” dedi Elspeth. “Biz büyücüler birbirimize göz kulak olmalıyız. Olmadığımızda dünya gerçekten hüzünlü bir yer hâline geliyor.”

ON ALTINCI BÖLÜM

Güneş ufkun altına kaydı. Nehir karardı; ay olmayınca Alice'in görebildiği tek şey Elspeth'in fenerlerinin ışığı ve etraflarını saran sonsuz karanlıktı. Sanki uzayın ortasında, sınırsız ve ağırlıksız bir boşlukta süzülüyorlardı. Elspeth onları güvertenin altındaki ambara götürdü; burası, büyük bir kısmını kitaplarla doldurduğu daracık ama ev sıcaklığında bir odaydı.

"İşte karşınızda benim mütevazı cennetim," dedi.

Alice feneri duvarlara tuttu, gözlerini kısarak kitapların sırtlarını inceledi. Elspeth her çağdan, her türden kitap toplamıştı; çoğu ıslanmış, yıpranmıştı; kimi yer yer eksikti; bazılarıysa sadece sicimle tutturulmuş sayfalardan ibaretti. "Oldukça etkileyici bir koleksiyonun var."

"Buraya, yeraltına kaç kitabın düştüğüne şaşarsınız," dedi Elspeth. "Ne zaman sıkılsam, Arzu kıyılarında balığa çıkarım."

"Neden Arzu kıyılarında?"

"Bilmem ki, yukarıdan gelen tüm kitaplar orada toplanıyor. Pek çok aşk romanı var. Bayağı müstehcen şeyler, çok eğleniyorum. İsterseniz ödünç alabilirsiniz. Gerçi zamanımı klasikler konusunda bilgilenerek geçirmeye çalışıyorum. Platon, Aristoteles falan okuyorum. Çok çaresiz kaldığımda Gurur'daki kütüphaneye dalıyorum; orada bir sürü sözümona erdemli, gosterişli kitap var." Elspeth onları bir köşeye götürdü; burası

teknenin ön tarafında olmalıydı çünkü duvar pruva gibi hafif kavisliydi. "Neden burada uyumuyorsunuz? Ben yukarıda olacağım. Suyun üzerindeyken Kripkeler beni pek rahatsız etmezler ama yine de tedbiri elden bırakmamak gerek."

"Affedersin," dedi Peter. "Şey, acaba... çişimi nereye yapabilirim?"

"Ah, tabii." Elspeth arkasındaki bir yeri işaret etti. "Şu merdivenden çık ve sola dön. Teneke kutulardan birini kullanabilirsin. Sadece işin bitince boşaltmayı unutma."

Peter, "Çok teşekkürler," diyerek merdivene yöneldi.

"Hoş çocuk." Elspeth, Alice'e döndü. "Kimse kendi bölümünden biriyle çıkmaman gerektiğini söylemedi mi?"

"Biz sadece iş arkadaşınız," dedi Alice.

"Ah, tabii."

"Ciddiyim, gerçekten." Alice kollarını göğsünde kavuşturdu. "Hatta sanırım beni pek sevmiyor."

"Ah, mutlaka seviyordur. Peşinden cehenneme geldi, değil mi?"

Alice kendisini ve Peter'ı cehenneme sürükleyen karmaşık sorunlar yumağını açıklamak istemedi. "Neyse, konuyu değiştirelim."

"Keyfine bak." Elspeth cebinden küçük bir paket çıkardı. "Sigara ister misin?"

"Ah, hayır, teşekkürler." Alice sigarayı bırakmaya çalışıyordu. Elspeth omzunu silkti ve sigarasını yaktı.

"Bu sana iyi geliyor mu?"

"Elbette hayır," dedi Elspeth. "En azından fizyolojik olarak. Ama güzel bir ritüel. Ruh hatırlıyor. Yaşarken hissettiklerinin yankısı gibi; bir süre sonra yeterince yakın geliyor." Derin, iştahlı bir nefes çekti ve ortalığı yoğun, odunsu bir koku doldurdu. "Ahh."

Alice pes etti. "Ah, pekâlâ."

Elspeth gülümseyerek bir sigara daha yaktı ve ona uzattı. Başının etrafındaki duman bulutu bir peçe gibi havada asılı kaldı.

Alice bir elini yüzünün önünde salladı. "Bunu nasıl yapıyorsun?"

Elsbeth gurur okşanmış gibi görünüyordu. "Fark etmene sevindim."

"Tüm Gölgeler bunu yapabiliyor mu?"

"Sadece çok fazla pratik yaparak," dedi Elspeth. "Propriyosepsiyonun ne olduğunu biliyor musun?"

"Tabii ki. Bedenine bakmadan nerede olduğunu bilmek." Alice bunu tırmanma deneyimi olduğu için biliyordu. Çoğu insan bir dereceye kadar propriyosepsiyon becerisine sahipti; ayaklarınıza bakmadan yürümek, aynaya bakmadan saçınızı arkadan toplamak için buna gerek vardı ama tırmanma bu konuda çok iyi olmanızı sağlıyordu. Tüm vücut ağırlığınızı sadece iki parmak ucunuzda taşıyabileceğinize güvenmeniz gerekiyordu.

"Doğru," dedi Elspeth. "Şey, bir Gölge olarak, varsayılan hâlin gri bir buluttur. Artık kendiliğinden bir bütünlük gösteremezsin. Nasıl görüldüğünü aklında tutmak ve özünü bir araya gelmeye zorlamak zorundasın. Bu olağanüstü bir dikkat gerektiriyor; sanki sürekli nefes almayı hatırlamak zorundaymışsın gibi. Bu işte çok iyiyim. Nasıl görüldüğümü *tam olarak* biliyorum." Burnunu çekti. "Çok zorladığımda kelebeğe dönüşebiliyorum."

Elsbeth parıldadı ve gösteriş yapmak ister gibi, bir anlığına daha da somutlaştı. Dumandan peçesi kayboldu. Yanaklarına tekrar renk geldi. Saçları parlaklık kazandı ve ayaklarının dibinde bir gölge katılaştı.

Alice yere baktı. Dumanına, onun dalgalanışına odaklanmaya çalıştı. Elspeth'e doğrudan bakmakta zorlanıyordu. Aralarındaki benzerliğin onu bu kadar derinden sarsmasından nefret ediyordu. Bu düşünceyi ne kadar kafasından atmaya çalışırsa çalışsın, Elspeth'in kendisine benzediğini fark etmekten kurtulamıyordu. Ne kadar da klişeydiler ama! Kırılğan kumrallar, sigara içen hüzünlü kızlar. Merak ediyordu. Acaba intiharın cazibesi neydi?

"Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Tabii ki," dedi Elspeth. "Kendimi neden öldürdüğümü öğrenmek istiyorsun."

"Sen nasıl... Üzgünüm, kabalık ettim."

"Hayır, sorun değil. Bunu pek çok Gölge sordu. Neden öğrenmek istiyorsun?" Elspeth başını yana eğdi. "Sık sık kendini öldürmeyi mi düşünüyorsun?"

Alice onun bu kadar açıksözlü olmasına şaşırdı. Elspeth içtenlikle onu izliyor, cevabını bekliyordu.

Ah, rol yapmanın ne anlamı vardı ki? Elbette merak ediyordu. Ölüm insanı daha iyi bir duruma getiriyor muydu? Alice sık sık öyle olabileceğini düşünmüştü ama buna inanmak için elinde yalnızca dolaylı kanıtlar vardı ve bunu yapanların çoğu da görüş bildiremeyecek durumdaydı. "Ara sıra, evet. Bir iki kez. Sanırım düşüncelerimi istediğimden fazla meşgul ediyor. Tabii ki hiç denemedim... şey, bilmiyorum. Aslında neyi sordüğumdan da emin değilim."

"Sınırın nerede başladığını öğrenmek istiyorsun," dedi Elspeth kırıncı olmadan. "Ne zaman 'biraz moralsiz' olmaktan çıkıp 'bir otobüsün üzerimden geçmesine aldırılmazdım' düşüncesine, oradan da ipi düğümleyip sandalyeye çıkmaya geçtiğini bilmek istiyorsun. Doğru mu?"

"Şe-şey... galiba, evet." Alice bunu daha önce hiç yüksek sesle söylememişti ve kendi düşüncelerinin yankısını duymak onu korkuttu. Başka birinin de otobüsle ilgili aynı düşüncelere sahip olması onu ürküttü. "Üzgünüm. Bunu sormamalıydım."

"Hayır, sorun değil," dedi Elspeth. "Pek çok insan merak ediyor. Bölüm binasında söylenenleri duyardım. Herkesin tek konuştuğu şey buydu: *Bunu neden yaptı ki? Falan filan.*" Sigarasının külünü silkeledi, sonra yan gözle Alice'e baktı. "Danışmanın kim?"

Alice tedbirli olmak için yalan söylemeye karar verdi. "Helen Murray."

"Peki hayatını zorlaştırıyor mu?"

"Biraz."

"Hımm. Şey, benim danışmanım Jacob Grimes'dı. Eminim onu duymuşsundur."

"Duymayan var mı?" Alice tüm cesaretini toplayarak, "Peki bunu yapmaya seni o mu sürükledi?" diye sordu.

"Daha neler." Elspeth burun kıvrarak güldü. "Ona hiçbir şey için bu kadar pay biçmem."

"O zaman neden?"

"Eh, 'neden olmasın' ile başlayalım. Herhalde sana alık olduğum için pes ettiğimi söylemişlerdir. Böyle mi duydun?"

Alice gerçekten de Elspeth'in yetenekten yoksun olabileceği izlenimine kapılmıştı. Bu düşünce, diğer her şeyi hazmetmesini kolaylaştırıyordu. Çünkü Alice yeteneksiz değildi; öyleyse aynı şeyin onun başına gelmesi mümkün olamazdı. İntihara meyilli depresyon, aslında yetersizliğin bir belirtisi olan, en uç noktadaki bir başarısızlık biçimiydi. İradeniz yeterince güçlüyse, intihara meyilli olmanız zaten imkânsızdı. Alice bunu yüksek sesle dile getirmede.

"Şey... fazla bir şey söylemediler," dedi. "Bu daha çok... ıı... gizli saklı bir konuydu."

"Tahmin etmiştim." Elspeth hırsla soludu. "Aslında ben bir dâhiyim. Birinci ve ikinci sınıfta bütün matematik ve mantık madalyalarını kazandım. Bunu daha önce hiç kimse yapmamıştı. Başarıya herkes kadar hazırdım. Bunu anlamam gerek."

Elspeth için Alice'in onun zeki olduğunu kabul etmesi çok önemliymiş gibi görünüyordu. Alice hararetle başını onaylar anlamda salladı. "Elbette."

"Her şey tam bir maskaralıktı," dedi Elspeth. "Bir gün her şey o kadar saçma geldi ki gülmekten kendimi alamadım. Sembolik sistem çöktü. İyi bir makale yazıyorsun, hakemin kötü bir gün geçirdiği için reddediliyor. Bir işe tam anlamıyla uygunsun ama komite başkanının vaftiz oğluna yeniliyorsun. Bir işe girdikten sonra da durum düzelmiyor; kaç kişinin sırf bir partide birileri onların kaba davrandığını düşündüğü için kadro alamadığını

biliyor musun? Yani bunun ne anlamı var ki? Bu maskaralığa devam edemezdim ama başka hiçbir şey de önemli gelmedi, bu yüzden her şeye son verdim. Artık umursayamıyordum. Bu arada, o..." Yüzü karardı. "Yani. Sebep o değildi. Değildi. Ona bu payeyi vermeyi reddediyorum. O sadece bir belirtiydi, anlıyor musun? Bunu fark etmem yıllarımı aldı. Bana her bağırması, beni didiklemesi ya da diğer öğrencilerin önünde aşağılaması... Bu sadece bütün sembolik düzenin açığa çıkmasıydı. Bu ego-ların, narsisizmin ve zorbalığın güç olarak görüldüğü keyfi bir oyundan ibaretti. Ve o, bu sistemin saçmalığının kusursuz bir biçimde vücut bulmuş hâliydi."

"Demek sana kötü davrandı."

"Bana köpekmişim gibi davrandı." Elspeth'in sesi kırılga-
laştı. "Onun için bir oyundu sanki; ne kadarına katlanacağımı,
ne zaman sürünerek geri gelmeyi bırakacağımı görmek istiyor-
du. Bütün benliğimi onun aptalca oyunlarına adadım. Oyuna
katıldım da çünkü, *En azından ödülleri çok büyük. Azim meyve-
sini verir*, diye düşünüyordum. Ama sonra fark ettim ki ortada
ödül falan yoktu. Artık çok geçti ve çıkış yolu da yoktu."

Aha, diye düşündü Alice. İşte aralarındaki çizgi buydu. Bir
çıkış yolu vardı. Alice bunu biliyordu çünkü bu oyunun uzma-
nı olmuştu. Grimes'in ruh hâlini okumayı öğrenirdiniz. O size
çıktığında geri adım atar, özür talep ettiğinde yerlere kapanır-
dınız. Bu, onurunuzdan vazgeçtiğiniz sürece o kadar da zor de-
ğildi. Bunu fark etmek Alice'e büyük bir rahatlama sağlamıştı.
Elspeth'in yolundan gitmek zorunda değildi. O daha dayanık-
lıydı. Başarmayı daha çok istiyordu.

"Üstelik o kadar da iyi bir büyücü değil," diye devam etti
Elspeth sigarasını sallayarak. "En kötüsü de bu. Çağımızın en
müthiş büyücüsü olsaydı, uğraşmaya degebilirdi. Ama o da di-
ğerleri gibi vasatın teki."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne derler bilirsin. Herkes en iyi işini gençken yapar. Elli-
lerde Russell ve diğerleriyle Grimes'in da yıldızı parlamış, evet."

Savaşa büyük katkıları olmuş. Britanya İmparatorluk Nişanı almış; belki de bizi gerçekten Almanlardan kurtarmıştır. Ama on yıllardır doğru düzgün bir makale yayımlamadı. Artık tek yaptığı önüne geleni onaylamak."

"Bu haksızlık," dedi Alice.

Elsbeth başını yana eğdi. "Öyle mi?"

"O zamandan beri müthiş keşifler yaptı." Alice o anda yoğun bir koruma duygusu hissetti. Aslında Profesör Grimes'in onun savunmasına ihtiyacı olmadığını biliyordu. Onun kusurları olduğunu da biliyordu. Yalnızca bunu Elspeth'ten duymak istemiyordu. Profesör Grimes'in başkasının değil, yalnızca kendi şeytanı olması onun için önemliydi. Ayrıca onu eleştireceklerse, ellerinde doğru veriler olmalıydı. "Kendisi bellek ve geçicilik üzerine araştırma yapıyor. Bunlar önceki çalışmalarından çok daha iyi, gerçekten alanında çığır açan şeyler."

Elsbeth dudaklarını büktü. "Madem öyle diyorsun."

"Sadece yayımlaması biraz uzun sürüyor," dedi Alice. "Ustalık aceleye gelmez."

"Bu konuda senin sözüne güveneceğim," dedi Elspeth alaycı bir ifadeyle. "Yani başka türlü nereden bilebilirim ki?"

Bir süre sessizce durdular. Alice bu sessizliği tanıyordu; akademide iki kadının her karşılaşmasında ortaya çıkan temkinli sessizlikti bu. Birbirlerini tartarlardı. Akıllarından aynı sorular geçerdi: *O etek fazla mı dar? Buraya nasıl geldin? Ve bu sana neye mal oldu?*

Elsbeth damdan düşer gibi, "Giriş sınavında sana da Kendine İşkence Etme Problemi'ni çözdürdüler mi?" diye sordu.

Alice başını iki yana salladı.

"Herhalde artık modası geçti. Tahmin etmiştim." Elspeth sigarasından derin bir nefes çekti ve verirken başının çevresi dumanla kaplandı. Gevezeliğe devam etti. "Bu bir geçişlilik ve rasyonel karar verme problemi," dedi. "Kurgu şöyle: Diyelim ki üzerine taktığın bir cihaz var ve bu cihaz sana çok küçük artışlarla işkence yapıyor; öyle küçük artışlar ki farkına bile

varmıyorsun. Kadranı yalnızca ileriye çevirebiliyorsun, geriye çevirmek mümkün değil. Her gün kadranı bir birim artırma seçeneğin var, bunu yaparsan on bin dolar kazanıyorsun. Dolayısıyla her gün, acıdaki değişimi fark etmeyeceğin için, kadranı artırıp on bin dolar almak gayet mantıklı görünüyor. Ta ki bir gün kendini dayanılmaz bir acının içinde bulana kadar... ama artık geri dönüş yok. Üstelik o noktada bile acıdaki artışı fark etmeyeceğin ve on bin dolar cazip geldiği için, kadranı çevirmeye devam etmek hâlâ rasyonel görünüyor. Peki nasıl bu noktaya geldik? Bizi buraya getiren karar verme sürecindeki başarısızlık neydi?"

"Bu bir 'kaynayan kurbaga' problemi," dedi Alice.

"Aynen öyle," dedi Elspeth. "Kendine İşkence Etme Problemi'nin birçok çözümü var. Mesela başlamadan önce kendine sınırlar koyman rasyonel olurdu. Ya da bir arkadaşının seni durdurması rasyonel olabilirdi. Ama Cambridge sana bunların hiçbirini vermiyor. Sadece kadranı çevirmeye devam ettiriyor. Hep yukarıya, daha yukarıya, daha da yukarıya... Sonunda bununla ilgili bakış açın daralıyor. Geriye sadece o kadran ve ödül kalıyor. İşte bir gün benim kadranım kırıldı." Omuz silkti. "Gerçekten olay bundan ibaretti. Bir gün hiçbir şey hissedemez hâle geldim. Acı ile haz arasında hiçbir fark kalmadı. Hepsî aynı bulanıklığa dönüştü. Hiçbir şeyin önemi kalmadı. N ak buraya geldikten sonra, yani gerçekten ölmemin ardından bazı şeyler yeniden önem kazandı."

"A" dedi Alice. "Sanırım anlıyorum." Aslında anlamı-

"lı"ın bahsettiği bu hissizliğe inanabilirdi ama kendi

"gıldı. Kendi sorunu her şeyi çok fazla hissetmesi,

ve hiçbirini unutamaması veya düşüncelerini

amamasıydı; bu yüzden buna bir son ver-

ciydi.

"ayabileceğini düşünmüştüm." Elspeth'in yüz ifadesi
uşadı ve bir teşhisi teyit edercesine Alice'i tepeden turnaga
ıdı. "Sende öyle bir hava var."

“Nasıl bir hava?”

“Şey, kabalık etmek istemem ama tamamen bitik durumdasın, değil mi?”

Alice bu yersiz şefkatten nefret ediyordu. Birinin ona bu kadar acıyarak bakmasından; sanki bir kovada boğulan, kapana kısılmış bir sıçanmış gibi davranmasından nefret ediyordu. O bir kurban değildi; bütün seçimlerini kendisi yapmıştı ve kurtuluş yolunu tırnaklarıyla kazıyıp bulabileceğini gayet iyi biliyordu.

Ama Elspeth'in ona yardım etmek istediği çok açıktı. Alice'in en kötü yanı da, bencil ve kötü olan kısmı, şöyle düşündü: *Neden olmasın? Bırak Elspeth istediğine inansın. İkisinin de aynı hikâyenin kurbanları olduğunu sansın. İnsanlar, onlara ihtiyaç duyduğunu düşündüklerinde seni daha çok severlerdi. Konferanslarda tanıştığı kızlar da böyleydi. Tacizden, küçümseyici tavırlardan ve kadın olmanın çilesinden söz ettiğinde hemen etrafında pervane olurlar, âminde senin tarafını tutarlardı. Yaralı bağlanmalar. Paylaşılan acının sarhoşluğu.*

“Neşelen,” dedi Elspeth. “İyi olacaksın. Bunu nasıl bildiğimi öğrenmek ister misin?”

“Nasıl?”

Elspeth ona nazikçe gülümsedi. “Çünkü yeryüzüne çıkmanın bir yolunu arıyorsun.”

Tanrım, diye düşündü Alice. *Ölsem daha iyi.* Elspeth'le göz göze gelemediğinden, sigarasının son duman kalıntılarını içine çekmeye odaklandı. Bu markayı bilmiyordu, Elspeth'in bunu nereden aldığını hiç bilmiyordu ama cehennemde tadına baktığı en güzel şeydi. “Teşekkür ederim. Çok iyi geldi.”

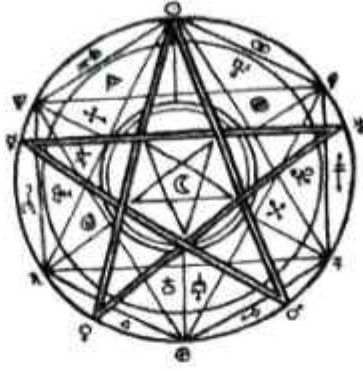
“Ne zaman istersen, tatlım. Hadi biraz uyu.”

Elspeth kitap raflarının arasında kayboldu. Alice yan tarafına kıvrıldı ve Elspeth'in merdivenlerden çıktıkça uzaklaşan adımlarının tıkırtısını dinleyerek yanağını raflara dayadı. Üşüyordu; güvertenin altındaki hava hem bayat hem de esintiliydi. Elspeth'in naftalin kokan örtüsünü çenesine kadar çekti.

Alice'in giriş sınavı bilmecesi, "Giderek iyileşen Şarap Paradoksu" olmuştu. Bu, kişiye zamanla sürekli daha iyi hâle gelen bir şişe şarabın hediye edilmesi varsayımına dayanırdı; şarabın ne kadar lezzetleneceğinin bir üst sınırı yoktu. Ayrıca kişinin ölümsüz olduğu varsayılırdı. Şarabı içmek ne zaman rasyonel olurdu? Şişeyi açmak, gelecekte mümkün olacak daha iyi bir şaraba kıyasla daha değersiz olanı seçmek anlamına geliyordu. Ama bu mantıkla mantar hiç açılmazsa, her alternatifin karşısında daha kötü bir durum ortaya çıkardı.

Alice en iyi değil, tatmin edici bir sonuca razı olmayı kabul eden bir tavırla hareket etmenin en kötü ihtimali bertaraf edebileceğini iddia ederek yanıt vermişti. En iyi seçeneği seçme ilkesi, pratikte kendi kendini boşa düşürüyordu. Rasgele, örneğin beş yıl beklemeye karar vermek ve sonra şarabı açıp elindekini tatmak çok daha iyiydi.

Ama buradaki ders, paradoksun içindeki asıl hakikat şuydu: Mutluluk mutlak değil, göreceliydi. Bu da demekti ki kişi sadece karşısındakinden daha uzun süre dayanabilirse, şişeyi açmayı on dakika bile erteleyebilirse, en azından berbat şarabı içen enayi olmazdı.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Farkına varmadan dalmış olmalıydı ki uyandığında, Peter yanında köşeye kıvrılmış yatıyordu. Saatine baktı. Henüz sabahın üçüydü. Dirseğine dayanarak doğruldu, sürünerek onun yanına gitti ve kulağına fısıldadı: "Murdoch."

Peter kımıldamayınca Alice parmağını onun böğrüne bastır-
dı ve yeniden fısıldadı: "Murdoch."

Peter irkilerek geri çekildi. "Ne var?"

"Şişşt." Alice gözlerini kısarak rafların arasına baktı ama ıslanıp şişmiş kitaplardan başka bir şey göremedi. Elspeth'in hâlâ yukarıda olduğunu düşündü. "Dialetheia. Hadi onu bulalım."

Peter artık tamamen uyanmıştı. "Ne diyorsun sen?"

Alice olabildiğince alçak sesle konuştu. "Elspeth onun nerede olduğunu biliyor. Yakınında olduğunu düşünüyor. Onu kendi çıkarımız için temin etmeliyiz."

Şu anda Peter'la arasının nasıl olduğunu bilmiyordu. Peter yemek boyunca onu bilerek görmezden gelmiş, Alice yokmuş gibi doğrudan Elspeth'le konuşmuştu.

Ama Alice öfkeli erkeklerle konuşma konusunda deneyimliydi. Profesör Grimes'ı idare ederek geçirdiği yıllardan sonra, bu yetisini ince ince geliştirmişti; onun huysuz olduğu zamanlarda temkinli olmayı öğrenmişti. Yanlış zamanda yanlış şeyi söyleyen pek çok öğrenci onun kara listesine girmişti. Ama

Alice ince ayarlı bir alıcı gibiydi; ne zaman huyuna gitmesi, ne zaman boyun eğip özür dilemesi, ne zaman yolundan çekilmesi gerektiğini içgüdüsel olarak biliyordu.

Öfkeli, somurtkan adamlarla uğraştığınızda işin sırrı sebat etmektir. İsyan edemezsiniz, hayır; yüzünüze tokat atılmasını istemek gibi olurdu bu. Ama kendinizi cezalandıramazdınız da. Kamçılanmak istiyormuş gibi davranırsanız, bu sadece onların gözünde kamçılanmanız gerektiğini onaylardı. Katiyen korkup sinmemek gerekirdi. İşin sırrı, hiçbir şekilde ceza hak etmiyormuşsunuz gibi konuşmaya devam etmek, sonra da karşınızdaki kişinin dikkatini sizi incitmekten daha çok istediği bir şeyle dağıtmaktı. Profesör Grimes için bu her zaman yaklaşan konferanslar, heyecan verici yeni makaleler olurdu. Peter içinse cehennemden çıkış biletleri olmalıydı. Alice de bu durumu düzeltiyordu. Bu onun özrüydü.

“Az önce hayatımızı kurtardı,” diye fısıldadı Peter.

“Bu da onun kendine bakabildiğinin kanıtı, değil mi? Bak. İyi birisi, ben de bu konuda kendimi berbat hissediyorum. Ama artık hayatta olmanın ne demek olduğunu bilmiyor. Tanrı aşkına, kemiklerden kıyafet yapıyor, sıçan derisi yüzüyor. Artık neredeyse bir insan bile değil. Cambridge’e dönünce ne yapacak ki?”

Peter bir süre sessiz kaldı. Alice bekledi, onun düşünmesine izin verdi. İkna olacaktı. Mutlaka olacaktı, yoksa Alice’le hiç konuşmazdı.

“On yıl geçmiş,” diye kabullendi Peter sonunda.

“Anladın mı? Yukarıda onu bekleyen hiçbir şey yok. Ne kadar çabuk fark ederse, o kadar iyi. Aslında artık göçüp gitmesi lazım. Ama, *Murdoch!*” Alice heyecanın, karar vermiş olmanın hazzını hissetti. Evet, cesur olabilirdi. Kararlı da olabilirdi. Dağılmıyordu; zihnini toparlayıp harekete geçirebilirdi. Artık öne çıkmak zorundaydı. Hatasını bu şekilde telafi edecekti. “Eğer onu önce biz alabilirsek, bütün sorunlarımız çözülür. Sonra sadece Kral Yama’nın huzuruna çıkıp beklememiz gerekir. Pro-

fesör Grimes'in hayatı için, hem de kendi çıkışlarımız için pazarlık yapabiliriz." Durdu. "O zaman beni takas etmek zorunda kalmazsın."

Peter buna tepki vermedi. Uzunca bir süre Alice'in duyabildiği tek şey onun derin ve düzenli soluklarıydı. Sonra mırıldandı: "Nasıl?"

"Büyü kullanacağız." Alice bunu iyice düşünmüştü. "Artık biliyoruz ki gereken tek şey kan. Onu konuşturacak bir şey buluruz. Ben dikkatini dağıtırım, sen de bir şekilde etrafına bir pentagram çizersin. Yalancı Paradoksu'nu kullanırız."

Evet, bu kadar basit olabilirdi.

Mesela şu cümle: *Bu ifade yanlıştır.*

Mantığı bozan yıkıcı bir sadeliği vardı. Ne inanabilir ne de inkâr edebilirdiniz. Kesin bir doğruluk değeri yoktu; karar veremezsiniz. Ortada kalır, cümlelerin bir ucundan diğerine sonsuz bir döngüye fırlatılırdınız.

Yalancı Paradoksu tüm zamanların en eski paradokslarından biriydi çünkü klasik mantığın temel öncülünü, üçüncü hâlin imkânsızlığı ilkesini ihlal ediyordu. Önergeler ya doğru ya da yanlış olmalıydı, arası yoktu. Buna rağmen kimse bu paradoksu çözmeyi başaramamıştı. Yunanlar ve Hintliler asırlardır Yalancı Paradoksu'yla uğraşüyor, çözmek yerine Sokrates'i, bir timsahı ve çalınmış bir çocuğu içeren başka paradokslar türetiyorlardı. Mantığın temelleri için ciddi sorunlar doğuruyordu, hatta Kos Adalı Philitas çözümü bulamayışına o kadar kafa yormuştu ki eriyip gitmiş, sonunda ölmüştü.

Bir pentagramın içine işlendiğinde, Yalancı Paradoksu doğruluğu ve yanlışlığı tamamen askıya alabiliyordu. Büyücüler bunu sık kullanmazlardı çünkü çoğu zaman birilerinin bir şeye inanmasını isterlerdi, belirsizlik hâlinde kalmasını değil. Ama Alice'in Elspeth'in kendileri hakkında özel bir şeye inanmasına ihtiyacı yoktu. Tek istediği gardının düşmesiydi; konuşmaya istekli olmasıydı. Elspeth'in konuşmayı sevdiğini zaten biliyordu. Zavallı kız kendisini dinleyecek birine fena hâlde muhtaçtı.

"Bu asla işe yaramaz," dedi Peter. "Herkes Yalancı Paradoksu'nu nasıl savuşturacağını bilir."

"Eğer bunu beklemiyorsa, hayır."

"Bekliyor olabilir. Zaten bize güvenmiyor."

"Artık güveniyor." Alice bundan kesinlikle emindi. "Bizim de kendisi gibi olduğumuzu düşünüyor. Depresif, umutsuz ruhlar. Cambridge'den de nefret ettiğimizi düşünüyor, onun tarafında olduğumuzu sanıyor."

"Tanrım, Law." Peter örtüsünün altında kıpırdandı. "Neyin var senin?"

"Bu fırsatı değerlendirmeliyiz." Alice boğazında bir yumru hissetti. "Bütün bunları kastediyorum. Bir şeylere değmeli. Bütün bunları bir hiç uğruna yapmış olamayız."

"Hımm," dedi Peter.

Alice onun daha fazlasını söyleyebileceğini umarak bekledi. Bir suç ortağınız olduğunda kötülük daha iyi hissettirirdi, aksi takdirde sadece siz ve vicdanınız kalırdı. Ama Peter sessiz kaldı. Sonunda nefes alıp veriş i sabitleşti ve Alice onun uykuya daldığını düşündü.

Bir şey yanağını gıdıkladı. Gözlerini açtığında, yüzüne birkaç santim mesafede, kocaman, pırıldayan yeşil iki göz gördü. Küçük gözbebekleri daralıp incecik çizgiler olmuştu. Oldukça yargılayıcı görünüyorlardı.

"Sakın başlama," diye fısıldadı Alice.

Arşimet arkasını döndü, kuyruğunu Alice'in yüzüne vurdu ve gölgelerin arasında kayboldu.

Alice canı sıkılmış, kendi düşüncelerinden mahcup olmuş hâlde yan döndü ve gözlerini kapattı.

"Senin neden akademiye bu kadar takılıp kaldığın hakkında bir teorim var," demişti Alice'in eski sevgililerinden biri, "eski" olmadan hemen önce. Üniversitedeki son yıllarıydı; Alice lisanüstü başvurularına öylesine kafayı takmıştı ki sevgilisini ihmal etmiş, hatta düpedüz kabalık etmişti – onu en az yarım dü-

zine kez ekmişti. Buna, sevgilisinin yakın zamanda psikanaliz seminerine yazılmış olması da eklenince, tavırları intikamcılığa dönmüştü. "Altın yıldızlara, övgüye takıntılısın sen. Lisede kâğıdının üstüne konan A+'nın verdiği heyecanı hiç aşamadın. Akademi sana o küçük altın yıldızların peşinde bir ömür koşma imkânı sunuyor." Alnına parmağıyla vurdu. "Sen küçük bir fildişi kule prensesisin, Alice. Öğretmenlerin gözdesisin. Onaylanma fetişin var."

"Öyle mi?" dedi Alice. Akli yalnızca Cambridge, Oxford, Harvard ve Yale'den gelecek dolgun zarflardaydı; onun söylediklerine hiç kulak asmadı. Aslında aylar sonra fark etti ki bu kaba monolog, onu yatağa atma girişiminden başka bir şey değildi. "Evet. Sanırım haklısın."

Çok geçmeden ayrıldılar. Alice sonraki aylarda onun sözlerini düşündü ama yalnızca burun kıvrırmaktan zevk alarak. "Çok fazla şey feda ediyorsun," demişti sevgilisi. "Buna değmez."

Ama elbette buna değiyordu. Hatta değen tek şey buydu. Alice başka her şeyi önemsiz kılan bir meslek bulacak kadar şanslıydı. İnsana yemeyi, içmeyi, uyumayı ya da temel ilişkileri sürdürmeyi unutturan -içini insanüstü bir heyecanla dolduran- herhangi bir şey, inatçı bir adanmışlıkla peşinden gidilmesi gereken bir şeydi.

Akademi kesinlikle övgü peşinde koşulacak bir yer değildi. Alice bir an için bile bu yanılgıya kapılsaydı, ilk ders yılında hızla pes ederdi çünkü o yıl boyunca her gün düşünme biçimiyle ilgili bin bir eleştiri işitmiş, övgü olarak da yalnızca ara sıra, "Fena değil," sözünü duymuştu. Akademiye yıldızlı pekiyileri toplama hayaliyle girenlerin hayal kırıklığına uğraması kaçınılmazdı.

Hayır, mesele övgü almak değil, keşif yapmanın getirdiği sarhoşluktu. Bunu kimse anlamıyordu; hele ki artık ipotek işleriyle uğraşıp yoksulları daha da yoksullaştıran eski sevgilisi hiç anlamıyordu. Ona zihninin zor kavramları çiğneyip sin-

diriyormuş gibi hissettirdiğini nasıl açıklayabilirdi ki? Geçit vermeyen bir metni satır satır işaretledikten sonra başına giren ağrının, iyi bir bifleği çiğnedikten sonra dişetlerinde duyduğu sızıya benzediğini... Kütüphanede saatlerce aradığı o algoritmayı, çeviriyi, tarihi metinlerin yeniden basımlarını bulduğunda tüm bedeninin heyecandan nasıl titreştiğini... Ya da fikirler birbiri ardına zihninde patlayıp dururken, günlerce pentagramın üzerinde eğilerek, dinlenme ihtiyacını unutarak çılgınca notlar alıp durduğunu...

Bedenini tümüyle geride bıraktığında kendini o kadar iyi hissediyordu ki... Bedeninden tamamen sıyrıldığında, fikirler evreninde mutlulukla sürüklenip gittiğinde. Yemek yemeyi unuttuğu günlerle gurur duyardı. Yemeğe karşı bir tiksintisi olduğundan değil, bunun temel bir ihtiyaç döngüsünü aştığının kanıtı olduğunu düşündüğünden. Sadece yeme, sevişme ve dışkılama arzularının esiri olan bir hayvan olmadığı için. Her şeyden önce bir zihin olduğunu, zihninin de mucizeler yaratabilecek bir şey olduğunu hissedirdi.

Bazen birden irkilir, dönen bir düzlemde hareketsiz duruyormuş gibi hissedirdi; etrafında soyut şekiller döner, ona seslenir, kendilerini tüm açıklığıyla gösterirdi. Sıradan dünya silinir giderdi ve kendini simsiyah bir boşlukta yalnız bulurdu; sadece gözlerinin kenarında dans eden parlak noktalar kalırdı: aydınlanmalar, işaretler, bağlantılar... Diğer her şey ne kadar da önemsizdi! Üniversite dünyası; sınıf zemininde gıcırdayan sandalyeler, fincanlarda şingırdayan kaşıklar, aralıksız yağmur altında titreşen şemsiyeler... Hepsinin aslında birer paravan olduğunu fark etmişti; dayanıksız bir aldatmacaydı. Gözünü kırptığında yok oluveriyordu. Gerçek, gizli dünyada barınıyordu; kavramlar orada anlaşılacak için yalvarıyordu. Onlara sadece uzanması yeterdi; hemen gelirlerdi. Evet. Sadece kulak vermesi yeterliydi, o zaman müziği işitebilirdi.

Alice'in birinci sınıfta ders aldığı bir profesör vardı; ders anlatma tarzına derin, spontane iç çekişler damga vururdu. Bun-

ların 6nceden planlanmadığı hemen belli olurdu. Bazı hocalar, aslında hiçbir derinlik olmadığı hâlede, sözlerine ağırlık katmak için iç çekmeyi bir gösteriye dönüştürürdü. Ama hayır, bu profesör gerçekten âna gark olurdu. Çözölüp dile dökölmeyi bekleyen karmaşık düşünceler öylesine ağır basardı ki, gözlerini boşluğa diker, derin bir kaygıyla bakar, parmaklarını birbirine vurur, hepsini hangi sırayla aktaracağını bulurdu. Sonra incecik omuzları titrer, ileri geri sallanırdı; sanki yalnızca bir aracıydı, bedeni tanrılardan gelen bir mesajı aktarmak için kusurlu bir araçtı. Alice'in sınıf arkadaşları bunu komik bulurdu. Yemekhanede Profesör Eklund'u taklit ederlerdi; bazen sallanırken tüm dizini masanın üstüne koyuşunu, ileri geri salınışını... "Ne ezik ama," derlerdi. "Ne numaracı, kimi kandırıyor ki?" Ama Alice bunun bir oyun olmadığını bilirdi. Profesör Eklund o karanlık, dönen düzlemdeydi; müziği işitiyordu. Alice onun gözlerinden görebiliyordu. İşte oraya, onun peşinden gitmek istiyordu.

Hayır, mesele prestij değildi. Elspeth yanıliyordu. O tüm umutlarını yanlış sembollere bağlamıştı. Mesele görünürdeki başarılar, yayımlanan makaleler, alkışlar, iş ilanları, burslar değildi. Hatta eski sevgilisinin, Alice'in tek derdi olduğunu sandığı Oxbridge diplomaları bile asıl mesele değildi. Bunlar sadece birer araçtı; Alice'in gerçekte istediğı şey, düşünmek için engelsiz bir zaman ve gerekli kaynaklara erişimdi.

İşte bu yüzden Alice yıllarca sebat etmişti. İşte bu yüzden tanıdığı her doktora öğrencisi düşük maaşı, yorucu ders yükünü ya da var olmayan sağlık sigortasını umursamıyordu. Hepsi, kendilerine böyle olması gerektiğı söylendiğı için bedenlerinden sıyrılmanın hakkını vermeye çalışıyordu. Bütün sistem çürük olabilirdi, hiç fark etmezdi. O soyut düzleme erişme vaadi uğruna her şeye katlanırlardı.

Peter bunu anlıyordu. Alice onu yüzünde saf ve dingin bir huzurla karatahtanın başında görmüştü; formülleri öyle büyük bir hızla tahtaya geçiriyordu ki bileğine kramp girmesinden korkmuştu. Peter'in dikkati öyle derindi ki, insan istese bile

onu bundan koparamazdı; zaten kimse bunu istemezdi. Zihninin böylesine amansız bir çalışmaya girmesini izlemek göz kamaştıracıydı.

Ne olursa olsun, bu sadece gösterişçi bir sofuluk değildi. Eğlenceli geceler de oluyordu. Alice ilk yılındaki bir dönem sonu partisinde, hepsinin toplanıp yerel pizzacıya gittiklerini ve paylaşmak için kocaman bir ekşi maya hamurundan margarita söylediklerini hatırlıyordu. O gece Peter bile gelmişti ve Alice dahil herkes, dönem boyunca neden defalarca onları ekşiğini soracak kadar onun orada olmasından memnundu. Lehçeler ve bölgesel çalışmaların güvenilirliği üzerine konuşmaya başlamış, oradan da yakın okuma ile uzak okuma arasındaki farkı ve üçüncü bir kriter olan orta okumayı dayatmanın bir anlamı olup olmadığını tartışmaya geçmişlerdi.

Alice sınıf arkadaşlarını o geceye kadar hiç o kadar sevmemişti. Hocaların orada olmamasının yardımı dokunmuştu; herkesin biraz sarhoş olması ve artık doğru izlenim bırakmak için konuşmaması da öyle. Yanılma özgürlükleri vardı, bu da saçmalama özgürlüğü demekti. Gerçekten de bolca saçmaladılar. Kant'ın numenleri ile Platon'un ideaları arasındaki fark neydi, diye düşündüler. Sandviçin kesin tanımını neydi, dikey olarak yenilirse hâlâ sandviç olur muydu? Yatay tanım, *taco*'ları dışarıda bırakmaya yeter miydi? Peki ya uzaylılar neredeydi? Uzaylılardan Aristoteles'in kozmolojik fizik şemasına geçtiler; yer, su, hava, merkezden dışa doğru katmanlar gibi açılan yıldızlar ve hepsinin üstünde göksel bir varlık. "Göksel bir uzay soluca- nı," dedi Michele çünkü bu devasa, dönen, kıvranan varlığın, Tanrı'yı -hareketsiz ilk hareket ettiriciyi- o kadar yoğun biçimde düşündüğü için alt katmanlarda bütün hareketi yarattığını hayal etmek daha eğlenceliydi.

Bir noktada Peter ile Michele, Michele'in epey şüpheli kişilik teorisini tartışmaya başladılar. Bu teoriye göre insanlar uykuya daldıklarında ölüyordu, uyandıklarında ise öncesinde oldukları kişiyle bağlantılı ama *tam olarak* aynı olmayan yeni

versiyonları ortaya çıkıyordu. "Bilinç ara veremez," dedi Michele, "Uykuya daldığında senin için her şey bitmiştir."

"Peki ya rüyalar?" diye sordu Peter. "Rüyaları kim görüyor?"

Michele, "Yarı bilinçli hâlin," diye ısrar etti. "Ne yaşayan ne de ölü bir ruh. Bir iz. Suret."

Peter bunu saçma buldu, Belinda ise romantik olduğunu düşündü. Sonra da hep birlikte bu teorinin sonuçlarını didikle-meye giriştiler. Ardından sohbet aniden trenlerle seks yapma-nın uygun olup olmayacağı sorusuna kaydı; özellikle de bunun Aristoteles'in, "her şey kendi amacı doğrultusunda kullanılma-lıdır," öğretisini ihlal edip etmediğine. ("Peki ya diş fırçasını mastürbasyon için kullananlar?" diye sordu Michele, bu da Belinda'nın yüzünü kızarttı.) Ardından mesele, istenirse tren-lerle hangi özel koşullarda seks yapılabileceğine kadar vardı. Her nedense bu konu herkesin hassas bir noktasına dokundu ve sesleri giderek yükseldi. Bir ara Belinda ile Michele ayağa kalkıp masanın karşı uçlarından birbirlerine bağıldılar.

Alice elinde birasıyla onları izlerken mutluluktan ağlayabi-lirdi.

O buraya aitti. Burada düşüncelerini dile getirebilir, zihninin nereye kaydığını dürüstçe söyleyebilirdi; kimse ona deliymiş gibi bakmazdı. Hayatı boyunca sosyal ilişkilerde sanki senaryo-ya bakmayı unutan tek oyuncuymuş gibi tökezleyip durmuştu. Hep o garip, sorunlu, kimsenin yanına oturmak istemediği kişi olmuştu. Ama burada herkes garipti. Burada kimse sizi fazla önemsediginiz, fazla derin düşündüğünüz için cezalandırmı-yordu. Burada canınızın istediği her tavşan deliğine atlayabilir-diniz ve herkes sizinle aşağılara tünel kazardı.

Bu arada hayır, belki onların bar tartışmaları Profesör Grimes'in sözünü etmeyi sevdiği saf hakikat alanında değildi. Belki bunlar, trenlere cinsel çekim duyan birkaç kişi dışında kimsenin hayatını değiştirecek keşifler de değildi. Ama yine de benzer bir şey için pratik değil miydi? Düşüncenin akrobasisi-ne sevinmek... Ama Stoacıların yaptığı gibi dili bencil çıkarlar

uğruna eğip bükme için değil, gerçek derin kazıya hazırlanmak üzere aletlerini bilemek için. Bundan daha büyük bir haz olabilir miydi? Hayat başka ne içindi ki?

Bir zamanlar, gittiği her yerde, tanıştığı herkeste bu enerjiyi hissedirdi. O dönemde üniversitenin Platonik idealini yaşıyordu. Saflığını bilinçli olarak koruyordu çünkü çocukça bir meraka açık, saf bir zihin, Cambridge gibi bir yerde en mutlu zihindi. Koridorlardaki konuşmalar arasında gezinmeyi, kulak kabartıp heyecanı içine çekmeyi, basit sorular sormayı ve karşılığında göz kamaştırıcı derecede karmaşık yanıtlar almayı severdi. Tüm muhataplarını severdi. E. A. Nida'nın dinamik eşdeğerlik hakkındaki çeviri kuramını, bunun geleneksel Çin çeviri anlayışıyla nasıl etkileştiğini titizlikle anlatan karşılaştırmalı edebiyatçıyı... Surrey'de buldukları eksiksiz dinazor iskeletini ve dinzorları gerçekten bir asteroidin mi yok ettiğini tartışan paleontologları... Matematik bölümündeki tatlı çocukların düğümler ve çokkatlar dedikleri şeylere kahkahalarla sevinmelerini...

Bazen de biliminsanlarının parıldayan inancı onu sarsardı. Çünkü onlar bir şeyler üretiyor, dünyayı değiştiriyorlardı. Bu, sonsuz keşif çağıydı. Hekimler yapay bir insan kalbi yapmıştı. Gökbilimciler Neptün'ün halkalarına bakıyordu; genetikçiler çiçek hastalığını yok ediyor, hepatit B'yi durduruyordu; fizikçiler sicim kuramını geliştiriyordu; genetikçiler insan DNA'sını çözümlüyordu. Sanki bütün dünya daha hızlı dönüyor, daha karmaşık ve heyecan verici hâle geliyordu; buna karşın büyü alanı çamura saplanmış gibiydi. Akademisyenler, neler yapabileceklerinin sınırlarını zorlamak yerine, ufacık anlaşmazlıklar yüzünden giderek daralan tavşan deliklerine gömülüp kalıyorlardı.

Bir keresinde Profesör Grimes'a içini dökmek istemişti. "Hepsi kumdan ibaret," demişti. "Sahte, sadece kelimelerden oluşuyor; sadece bir yanılsamanın anlık parıltıları... Ne anlamı var ki?" İlişkilerinde nadir görülen anlardan birinde, Grimes

ona tam da ihtiyacı olanı vermişti. Sonuçta iyi bir öğretmendi, şaşırtmayı biliyordu.

"Schopenhauer bütün sanatların sadece temsili ve alegorik olduğunu, müzik dışında hiçbirinin saf iradeye yaklaşmadığını savunur," demişti ona. "Ama ben bizim pentagramlarımızda müziğe benzer bir şey buluyorum. Gündelik olgulardan tamamen soyutlanmasında değil, onların özüne doğrudan nüfuz edebilmesinde. Öyle bir parıltılı, bulutsuz hakikat düzlemi ki, başka hiçbir şeyin önemi kalmıyor. Heisenberg'in dediği gibi, sevgili Alice: Modern fizik Platon'dan yana karar verdi; madde- nin en küçük birimleri sıradan anlamda fiziksel nesneler değil, biçimler ve fikirlerdir. Ve bu fikirleri bütünüyle kavradığında, onları avucunun içinde tutup istediğin gibi evirip çevirebildiğinde, işte o zaman Tanrı'ya bir adım daha yaklaşmış olacaksın. Bu, evet, titiz görünecek. Önemsiz, gelip geçici, skolastik. Ama işte tam da bu yüzden azmini iki katına çıkarmalı, yakaladığın her kıymetli hakikat kırıntısına sıkı sıkıya sarılmalısın." Bu sözler Alice'in başını döndürmüştü, onu kendinden geçirip gizli dünyanın büyüsüne kaptırmıştı.

Mesele bu kadar basitti: Alice işini seviyordu.

Önüne engel koyan yalnızca akademik dünyanın sosyal ilişkileri ve kurumlaşmış yapısıydı. Evet, can sıkıcıydı; evet, yaralarla dolu bir dünyaydı. Ama Elspeth'in aksine, Alice her şeyden vazgeçmeye hazır değildi. Elspeth yanılıyordu. Bütün bunlar anlamsız değildi. Hâlâ uğruna savaşmaya değer bir şey vardı. Alice o simgeler bulutunun içinde saçmalık olmayan bir değer bulmuş ve tüm varlığıyla ona inanmıştı. Hâlâ inanıyordu. Yalnızca yolculuğun geri kalanını atlatması gerekiyordu.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Alice uyandığında hava hâlâ karanlıktı. Peter gitmişti; örtüsü katlanmış, özenle bir rafın altına sıkıştırılmıştı. Alice doğrulup usulca üst güverteye çıktı. Elspeth ile Peter'ın pruvada karşılıklı oturduklarını görünce biraz rahatladı. Konuşmuyorlardı; ikisi de dizlerini göğüslerine çekmiş, suya bakıyordu. Arşimet korkuluğun üstüne tünemişti; kuyruğu bir sarkaç gibi sağa sola sallanıyordu. O da gözlerini suya dikmiş, süs balıklarıyla oynadığı günleri hatırlıyormuşçasına bir patisini hafifçe havaya kaldırmıştı.

Alice örtüsünü omuzlarına alarak yaklaştı. Peter ona aldırış etmedi. Ama Elspeth Alice'le göz göze geldi ve Yanımıza gelse-ne, dercesine başını yana eğdi.

Alice güverteden olabildiğince sessizce geçti ve Elspeth'in yanına oturdu. *Neurath* geceyi sessizce kesip geçiyor, durgun suların üzerinde tek bir dalga bile bırakmadan süzülüyordu. Sanki uzayda ilerliyorlar, bir hiçliğin üzerinde uçuyorlardı.

Alice büyük su kütlelerinin çevresinde büyümemişti. Çocukken, ailesiyle San Antonio'da nehir gezintisine çıkmak istemişti. Ama yollarını kaybetmişler, öğleden sonranın büyük kısmını otoyollarda dönüp dolaşarak geçirmişlerdi. Nehre vardıklarında güneş batmak üzereydi ve ailelerin çoğu eşyalarını toplayıp gitmişti. Kalıp kalmamak üzerine tartışıyorlardı

ki birden tiz bir ıgık duydular. Kıyıdaki aileler telaşla sağa sola koşuşturmaya başlamıştı; sonunda küçük bir kızın nehrin akıntısına kapıldığı anlaşıldı. Sığ bir nehirdi, sadece bel hizasına kadar geliyordu ama hızlı akıyordu, ışık azaldığı için de bir şey seçmek zordu. ıgıklar artarak yükseldi. Alice suya atlayan yetişkinleri duydu. Annesi hepsini arabaya geri yönlendirdi. O küçük kızın boğulup boğulmadığını öğrenemediler. Alice sadece yüzünü cama dayamış bir şekilde uzaklaşırken kıyıya gözlerini kısarak baktığını ve sudan küçük bir başın çıkmasını umduğunu hatırlıyordu.

O günden beri yüzmekten ödü kopuyordu. Hiçbir zaman arkadaşlarıyla sahile gitmezdi. Cambridge'de, bir nehir ne kadar sakın olabilirse o kadar sakın olan Cam Nehri'nin kıyısında yaşıyordu. Yine de ondan korkuyordu; gece yarısından sonra köprüden geçtiğinde nehrin ne kadar karanlık görüldüğünü, yanına yaklaşanı ne kadar kolayca yutabileceğini düşünüyordu. Son zamanlarda sık sık nehre atlamayı düşünür olmuştu. Acaba ırpınır mıydı, yoksa doğrudan dibe batarak yok mu olurdu? Suda büyüleyici bir şey vardı; hem hiçbir şey hem de her şey olabilme, her şeyi içine çekebilme yetisi.

Bir de Lethe... Ah, o uçsuz bucaksız, sarıp sarmalayan Lethe. Bir nehirden ziyade uzayın içinde açılmış bir yara gibiydi. Ne kadar geniş olduğunu hiç kavrayamadığını fark etti, hatta kalınlığının herhangi bir noktada düzenli olup olmadığını bile. Haritaların hiçbirisi Lethe'yi, onun tersyüz olmuş coğrafyasını nereye koyacağını bilmiyordu. Cehennemın keşfedilmemiş topraklarına ne kadar sürüklenmişlerdi? Ne yukarıda ay vardı ne de görünürde bir kıyı; sadece sonsuz bir kara düzlem üzerinde sonu ve başlangıcı olmayan bir yolculuğa çıkan küçük bir teknedeki üç figürdü. Alice kendini bedensiz hissediyordu. Başlarına her şey gelebilirdi. Sonsuza dek süzülebilirlerdi. İz bırakmadan yok olup gidebilirlerdi.

"Bakın." Peter teknenin kenarından aşağıya sarkıyor, kollarını uzatıyordu; parmakları neredeyse suya değiyordu.

"Dikkat et," dedi Alice ama o başını sallayıp ısrar etti: "Bakın."

Alice de korkuluğun üzerinden eğildi ve gördüğü manzara karşısında soluğu kesildi: Siyahlığın altında parlayan, çok katmanlı, ışıklı bir akıntı vardı.

Suda insanlar yüzüyordu. Aslında tam olarak insanlar değil, onların parıltılarıydı; gülen, ağlayan, tartışan, hıçkıran yüzler; fosforlu yeşil dalgaların içinde titreşen silik parıltılar. Başka yaşamların insanları, eşyaları, mekânları; deniz kıyısında güneşli bir uçurum, yamuk bir plaj şemsiyesi, neşeyle havlayarak yaklaşan bir köpek... Dili pembe ve canlı, başındaki tüyler öylesine yumuşak görünüyordu ki Alice onu neredeyse avucunun altında hissedebiliyordu.

"Anılar," dedi Elspeth. "Yaşanmış her hayattan, her türlü unutulmuş anı. Yenileri bazen küçük bir akıntı oluşturur; çözülmenden önce onları detaylarıyla görebilirsiniz."

Tekne sola doğru sendeledi. Aniden çevrelerindeki sular dalgalanmaya başladı. Alice korkuluğun üzerinden baktığında bir sürü gözü ve dişi olan simsiyah bir kütle gördü. Geri çekildi ama Elspeth öne uzanıp sırtığını o kütlelerin ortasına sapladı. "Geriye! Geri gidin. Sizi aptal şeyler."

Sular duruldu, tekne yeniden dengelendi.

Elspeth, "Endişelenmeyin," diyerek onlara güvence verdi. "Sadece başıboş bir kâbus. Çabucak dağılırlar. Bize gelmiyorlar. Bazen birleşip bu küçük dehşet girdaplarını oluştururlar. Ben onlara Boltzmann Beyinleri¹ demeyi seviyorum."

"Çok komik," dedi Peter.

"Hepsi nereye gidiyor?" diye sordu Alice. "Yok olup gidiyorlar mı?"

1 "Boltzmann Beyni" fizikçi Ludwig Boltzmann'ın fikirlerinden esinlenen bir düşünce deneyidir. Evrenin sonsuz zaman ve mekâna sahip olduğu varsayılırsa, rastlantısal dalgalanmalar sonucu kendiliğinden ortaya çıkmış bilinçli bir beynin var olabileceğini öne sürer. Bu hayali beyin, aslında hiç yaşamamış olsa da sahte anılarla kendi varlığını gerçek sanır. —çn

"Hiç de değil," dedi Elspeth. "Burası onların deposu. Lethe var olmuş bütün anılardır. Lethe sonsuzdur. Lethe paletteki tüm renklerin karışıp siyaha dönmesidir. Lethe yok etmez, yalnızca içine çeker."

"Bengi dönüş," diye mırıldandı Peter. "Olan her şey yeniden olacak."

"Teknemde Nietzsche'den alıntı yapma," dedi Elspeth.

"*Mea culpa*."¹

Elspeth geriye yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Yine de izlemek eğlenceli. Yeraltı dünyasının televizyon kanalı gibi. Hep en taze anılar en berrak olanlar oluyor. Yukarıdaki hayatın nasıl olduğuna dair bir fikir veriyor. Ne kadar çok şeyin değiştiğine inanamıyorum. Gerçekten John Lennon'ı öldürdüler mi?"

"Evet," dedi Peter. "Üzgünüm."

"Ah, ne yazık."

Alice büyülenmiş gibi güvertenin üzerinden eğildi. Bir kız, solucanların kıpır kıpır oynadığı ıslak kaldırımında tek ayağı üstünde sekerek yürüyordu. Bisikletli bir adam, bir otobüsün arkasında yalpalayarak trafiğe giriyordu. Bir kadın, ocakta fokurdayan tencereleri idare etmeye çalışıyordu. Bir oğlan, sabahın erken saatlerinde idman yapan kürekçilere bakmak için ara sıra başını kaldırarak Cam Nehri kıyısında tek başına yürüyordu. Bunlar Alice'in anıları değildi; o yüzler sevdiklerine ait değildi. Yine de içinde derin bir nostalji uyandırdılar – tıpkı gece sokakta yürürken, ıslık ıslık pencerelerin içini gözetlerken duyulan nostalji gibi; yaşayabileceğiniz ihtimallere göz atmak gibi. Başkasının huzuru. Sıcak bir kanepa, televizyonda kısık sesle oynayan eski bir film. Sonra mutfaktan eşiniz, anneniz ya da bir arkadaşınız çıkar, elinde buharı tüten iki sıcak kupayla yanınıza gelir. Bu görüntü Alice'e tuhaf bir dinginlik verdi. Sanki zihninin içindekiler suyun üzerine dökülmüştü... Ama bu sahneler kendi anılarıyla bağlantılı değildi, o büyük taşkını tetiklemiyordu, sadece geçip gitmelerini izleyebiliyordu; önce var oluyor, sonra yok oluyorlardı.

1 "Kabahat bende, kusura bakma," anlamında Latince bir ifade. -çn

"Dikkat et," dedi Elspeth.

Alice korkuluktan ne kadar aşağıya sarktığını fark etti. Geri çekildi.

"Lethe insana böyle yapar," dedi Elspeth. "Kendini kollaman gerek. Yoksa farkına bile varmadan dağılıp gidersin."

Acaba gerçekten dağılır mıydı? Grimes'in dövmesi ne kadar koruma sağlıyordu?

"Lethe'nin Gölgelere zarar veremeyeceğini sanıyordum," dedi Peter.

"Akıntı zarar vermez, yalnızca hafızanı yeniden doğuş için temizler. Ama saf su, doğrudan nehrin kendisi, işte o seni yok edebilir. Ben bu konuda çok dikkatliyim. Bir keresinde serçe-parmağımı soktum. Yalnızca ucunu. Acıtıp acıtmayacağını görmek istemiştim."

"Peki neyi unuttuğunu hissettin mi?" diye sordu Peter.

"Tabii ki hayır," dedi Elspeth. "Asıl korkutucu olan da bu. Ne kaybettiğini asla bilemezsin. Seçme şansın yok."

"Kripkelerin Lethe'den korkmadıklarını söylemiştin," dedi Alice. "Bununla ne demek istedin?"

"Korkmuyorlar," dedi Elspeth. "Hayır, bilakis, ona kur yapıyorlar. Onları Lethe'nin sularını içerken bile gördüm. Sadece bir kez. Kıyıda yan yana durmuş, bir kâsedan küçük yudumlar alıyorlardı. Onlar için bir ritüel gibiydi. Bunu daha önce de yapmış gibi bir hâlleri vardı."

Peter dehşetle baktı. "Neden?"

"Çünkü eminim ki insan olmak acı veriyor," dedi Elspeth. "Artık sahip olmadığın şeylerin hatırlatılması canını yakıyor. Kendini azar azar silmek daha kolay; ta ki yalnızca şu an için gereken yanın kalana dek." Omuz silkti. "Bunu hepimiz yapıyoruz. Yaşayanlar bile. Tek fark şu: Kripkeler geride bıraktıklarıyla daha az ilgileniyorlar."

Peter ürperdi. "Ama bu artık bir hayat sayılmaz."

"Onlar zaten bir hayat yaşamıyorlar," dedi Elspeth. "Onlarınki yalnızca tek bir sona adanmış, tekrarlanan işlevler."

Alice bunu o kadar da korkunç bulmadı. Neden insanlar kendilerine acı veren parçalarını söküp atmasınlardı ki? Bu numarayı öğrenmek isterdi. Kafasının içindeki o karmaşayı eleyebilse, kendisine durmadan işkence eden dosyaları çekip çıkarsa ve yakabilse... Her küçük aşağılanmayı, her suçluluk kırıntısını... Keşke zihnini sadeleştirebilse de geriye yalnızca tutmak istedikleri kalsaydı: o yanan öz, bilgiye duyduğu açlık, onu edinme becerisi. İnsan kişilik yüklerinden arınınca ne kadar çok şey başarabilirdi. Geri kalanını yıkayıp temizlemeyi kim istemezdi ki?

Güneş ağır ağır her zamanki alçak konumuna yükselirken, Elspeth tekneyi kıyıya yönlendirdi. "Geceleri açıkta olmak daha iyidir," diye açıkladı. "Kripkeler karanlığın örtüsünü sever. Ama dalgalı olmaya başlıyor. Gündüzleri kıyıya yakın olmayı tercih ederim."

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Peter.

"Gazap'a," dedi Elspeth. "Bir fener almam gerek."

Artık bir kara şeridi seçilmeye başlamıştı. Ufukta hiçbir bina görünmüyordu. Hayır, tekne yaklaştıkça Alice gördü ki Gölge-lerin onca çabayla aştığı uçurumun öte yanında yalnızca kum ve denizden sürüklenmiş odun parçaları vardı. Burası çorak, gemi kazazedelerinin düştüğü, sonunda delirdiği ve birbirlerini yediği türden, düşmanca bir sahildi. Alice gözünü dikip baktıkça sahilin süregiden bir çatışmanın izlerini taşıdığını fark etti. Her yerde karmakarışık ayak izleri, rasgele yapılmış kale görünümlü yapılar, sürüklenmiş odun ve taşlardan yapılmış kırık mızraklar, yarım bırakılmış odun yığınları, alelacele terk edilmiş kampların kanıtları vardı.

"İşte Üçüncü Kat," dedi Elspeth. "Açgözlülük çölleri."

"Peki kampüs nerede?" diye sordu Alice.

"Efendim?"

"Duvarın üzerinden geçerken bir kampüs görmüştük," dedi Alice. "Ben tüm katların öyle olduğunu, binalardan oluşan bir kampüs olduğunu sanmıştım."

“Ah.” Elspeth kıkırdadı. “Bölümünden en fazla ne kadar uzaklaştın?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Bahse girerim hep kampüste yaşamışsındır,” dedi Elspeth. “Hiç daha uzağa gitmeye cesaret etmedin, değil mi?”

Tabii ki gittim, demek istedi Alice ama aslında böyle bir iddiada bulunamazdı. Gidebildiği en uzak yer yürüyerek ulaştığı Cambridge istasyonuydu ama o da sayılmazdı; Downing ve Pembroke oradaydı.

“Bilmiyor musun?” diye sordu Elspeth elini sallayarak. “Ölü alan. Kampüsün bittiği ama dünyanın geri kalanının başlamadığı yer. Yalnızca akademisyenlerin yaşadığı, başka kimsenin olmadığı yer. Üniversitenin arazileri satın alıp üzerine hiçbir şey inşa etmediği alan. İnşaatin sürdüğü ama hiçbir şeyin tamamlanmadığı, mekânın çağlar boyunca hep ‘oluş hâlinde’ kaldığı bölge. Hiç gitmedin mi oraya?”

“Bir kere Berkeley’ye gitmiştim,” dedi Peter. “Berbat bir yerdi.”

“İşte biz de oradayız.” Elspeth sınığını kıyıya sapladı. “Burada işler tuhaflaşır.”

Kıyının yakınlarında bir Gölge diz çökmüştü, başı telaşla aşağı yukarı sallanıyordu. Tekne yaklaştıkça Alice, Gölge’nin sıkıca ellerinde tuttuğu parlak, yuvarlak, sert bir şeyi yemeye çalıştığını fark etti. Bunun yalnızca bir taş olmasını umdu.

“Profesör Carpeaux,” dedi Elspeth. “Uzun süredir burada. Hep açtır.”

İsim Alice’in kulağına tanıdık geldi. “O şey yapan adam değil miydi...”

“Yıllarca öğrencilerinin makalelerini çalıp da paçayı sıyıran adam,” dedi Elspeth. “Mide virüsünden öldüğü söylendi ama bence öğrencilerinden biri elmalarına siyanür katmıştı. Eğer öyleyse bravo.”

Tekne kıyıya biraz daha yaklaştı. Burada dalgalar tehlikeli bir hâl almıştı, tepeleri kayalara çarpıp parçalanıyordu. Kıyı-

nın yukarısında Alice daha kalabalık Gölge grupları gördü ama ne yaptıklarını seçemedi. Savaşıyor gibiydiler –en azından iki grup durmadan birbirine silahlarla saldırıyordu– ama sonrası belirsizdi çünkü kimseye gerçekten zarar verilemiyordu. Bu da sahilde topluca çırpınmaya benzeyen hararetli bir kıvranmadan başka bir şeye dönüşmüyordu.

Alice'in aklına bir fakülte voleybol turnuvası geldi; birkaç yıl önce, öğrenciler yıllık bölüm gezisinin Inverness yerine Brighton'da yapılması için baskı yapmıştı ve üç gün boyunca herkes dışarıda doğal görünmeye çalışmıştı; solgun, gevşek vücutlar yakıcı güneşin altında ter içinde kalmıştı. Birisi voleybol turnuvası önermiş, bütün fakülte işin içine fazlasıyla rekabetçi bir şekilde girmişti. Bu yeni ortamda fiziksel üstünlük kurmaya dair bir içgüdü ortaya çıkmıştı. Alice bölüm sekreterinin topu fileye doğru savururken çıkardığı homurtuyu ya da Helen Murray'in iyi bir servis atmayı başardığında attığı çığlığı hafızasından seçici biçimde silebilecek bir iksir için her şeyini verebilirdi. Oyun, hakemlik üzerine çıkan bir tartışmayla bozulmuş, nihayetinde Helen'in su bardağını karşı takıma fırlatmasıyla son bulmuştu. Alice, Profesör Grimes'in oynamamasına o kadar minnettar olmuştu ki; onu bir daha asla aynı gözle göremezdi.

"Ne yapıyorlar?" Peter dehşetle baktı.

İki Gölge şimdi birbirlerinin etrafında ağır ağır dönüyordu; kolları güreşçilere benzer şekilde iki yana açıktı. Diğerleri kıyıda toplanmış, anlaşılmaz bir şeyler söyleyip tempo tutarak bağırıyordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Elspeth. "Daha önce kurcalamış, anlamaya çalışmışım. Ama benimle konuşmuyorlar. Konuşmayan tek Gölge bunlar. Gurur Katı'ndakiler çok geveze, Arzu'dakiler bile ayaküstü selam versen dahi bir iki saat konuşur. Ama Ağgözlülük'teki bu tipler öylesine paranoyak ki. Ne zaman yaklaşısam kaçıyorlar. Sonra da bir bakıyorsun, sürüklenmiş odun parçalarından yaptıkları oklarla pusudan saldırıyorlar. Benim teorim, bu aslında bir tür kolektif eylem sorunu;

demokratik bir forum kursalar hep birlikte çıkabilirler. Ama sanırım sopaları ve oklarıyla oynamak onlara daha çok keyif veriyor... Ah, dikkat et." Elspeth dümen iplerini çekti. "Her yaklaştığımda üstüme taş yağdırmaya başlıyorlar."

Tekneyi kıyıdan uzaklaştırdılar. Profesör Carpeaux yalvarıncasına, boyun eğmesine bir elini onlara doğru kaldırdı. Elspeth de parmaklarını kıpırdatarak karşılık verdi.

"Burada tanıdığın çok insanla karşılaşıyor musun?" diye sordu Alice. Profesör Grimes'ı görüp görmediğini öğrenmenin gizli bir yolunu bulmaya çalışıyordu.

"Ah, evet. Aslında beklediğinizden çok daha fazla büyücü var."

"Peki tecrübelerine göre, buradan çabucak çıkabiliyorlar mı?"

"Kesinlikle hayır." Elspeth burun kıvrıdı. "Büyücüler cehennemden geçmekte berbattır. Çünkü asla yanlış bir şey yaptıklarını düşünmezler. Kendilerini farklı sanırlar. Araştırma için yapıyorlarsa her şeyin meşru olduğunu düşünürler. Ama aslında hiçbir zaman araştırma için değildir, değil mi? Her zaman egoları, övünmeleri, unvanları ve isimlerinin yayımlanması içindir. Tamamen saçmalıklarla dolu bir hiyerarşi. Ve bundan vazgeçemezler. Sanırım bu yüzden yıllarca kumda debelenip duruyorlar. İstedikleri an kalkıp yürüyebilirler ama yapmazlar. Yapamazlar. Vazgeçemezler. Peki neden?" Sert bir kahkaha attı. "Küçük salon numaraları için mi? Büyü o kadar kırılgan ki. Anlamsız. Gerçek dünyada kimsenin yaptığımız şeylerle ilgilenmediği yok. Ama bu insanlar, en basit sırları bile hayat memet meselesi gibi yaşadı. Ve birbirlerinin boğazına sarıldılar. Neden? Kahrolası bir tebeşir parçası için mi?"

Son cümle oldukça dokunaklı çıkmıştı. Alice endişeli bir bakışla Peter'a göz attı. Ama Elspeth onlara bakmıyordu. Gözlerini kıyıdaki kıvranan bedenlere sertçe dikmişti.

"Öyleyse neden geri dönmek istediğini anlamıyorum," dedi Peter.

Elsbeth kaşlarını çattı, gözlerini kıstı. "Ne demek istiyorsun?"

"Şey... Yani yeniden doğmak senin için daha iyi olurdu gibi geliyor. Bilmiyorum. Cambridge'den bu kadar nefret ettiysen."

"Cambridge'den nefret etmedim."

"O zaman insanlardan. En azından kurumdan." Peter parmaklarıyla yenlerindeki iplikleri yoluyordu. "Gerçek Çelişki'yi bulmak için neden bu kadar uğraşıyorsun ki, doğrudan geçip gidebilecekken? Geri dönmek istediğin hiçbir şey olmadığını düşünürsek."

"Yani, hâlâ bir ailem var." Elspeth'in sesi sertleşti. "Anne babam vardı. Hâlâ var. Kardeşlerim var. Hâlâ bir hayatım var."

"Evet, tabii, eminim öyledir," diye başını salladı Peter. "Ama eğer araştırmayı bıraktıysan, o zaman... şey, yani yukarıda ne yapacağını hiç düşündün mü?"

"Tabii ki," dedi Elspeth alaycı bir sesle. "Dışarıda oturacağım. Bir fincan Assam çayı içeceğim; bol sütlü, biraz da ballı. Yanında da tarçınlı çörek yerim. Üzümlü."

Açgözlülük'ü geçip uzun boş sahil boyunca ilerledikten sonra Gazap Katı'na vardılar.

Dante, Gazap'ı çamurun içinde kudurmuş çıplak ruhların birbirlerine ve kendilerine vurdukları Stiks bataklığı olarak tarif etmişti. Gazap öylesine kaynıyordu ki, yüzeyinden kabarcıklar çıkararak fokurduyordu. Alice bu betimlemeyi ilk okuduğunda ürpermişti – "Bu ilahiyi boğuk sesler çıkararak söylerler / çünkü tek bir kelimeyi bile bütün hâlde çıkaramazlar" – çünkü ilk kez bir şairin öfkenin yalnızca dışadönük olmadığını; sadece çılgılık atan, yıkıcı bir kasırga olmadığını kavradığını hissetmişti. Bazen kişi onu kızgın bir kor gibi yutardı. Bazen de öfke içten içe, yavaş yavaş yakardı; kişi boğulana dek. Alice uykusuz geçirdiği geceleri düşündü: Anıların köşelerini didikleyip kendini öfkeye kaptırdığı ama asla alev alev, haklı bir gazaba dönüşmediği, sadece kendi etkisizliğinde boğulduğu zamanları. *Bütün bunlar*

benim başıma geldi, diye düşünürdü, Dünya adaletsiz ama yine de elinden hiçbir şey gelmiyor. Bari boğulup gideyim.

"Peki Gazap Katı'nda ne var?" diye sordu Peter. "Ragbi sahası mı?"

"Aslında hayır," dedi Elspeth. "Sanırım kurumsal yapılar Ağgözlülük'ten sonra çözölmeye başlıyor. Gazap'tan sonrası klasik bir cehennem tasvirine daha uygun. Ruhun çözölüşü, akıldan kaçış... öyle bir şey. Burada biraz daha dikkatli ilerleriz."

Alice kıyıya baktı; hayalindeki ruh bataklıklarını, elma sirkesinde boğulan meyve sinekleri gibi canlandırmaya çalıştı. Ama sabahın solgun ışığında yalnızca karanlık ve sonsuz bir kıyı gördü. Kum kapkaraydı fakat parlak, ısıldayan noktalarla bezenmişti. Bunların ayak izleri olduğunu fark etti Alice; topuk ve ayak tabanıyla belirginleşmişlerdi. Ama onları bırakmış varlık öylesine büyüktü ki, yaklaşınca her bir ayak izinin en az kendi boyu kadar olduğunu gördü.

"Onları Phlegyas bırakmış olmalı," dedi Elspeth. "Tanrısal bir figür. Apollon kızına tecavüz edince onun tapınağını ateşe verdiği için yeraltına atılmış."

"Gayet makulmüş," dedi Alice. "Yani ateşe vermesi, tecavüz değil."

"Eh, Phlegyas da öyle düşünüyor. Hep bu adaletsizlikten yakınır. Bak, işte orada, şu dağların eteklerinde. Görebiliyor musun?"

Alice düzlüğe bakarak gözlerini kısıtı. Kayaların arasında ağır ağır hareket eden kıpkırmızı bir ışık gördü. İçinde de karanlık bir silüet vardı ama insan mı, canavar mı seçemedi.

"Tehlikeli mi?"

"Çok. Sadece bir bakışıyla seni yere serebilir. Ama bastığı her yerde bu harika küçük közlerden bırakır. Haftalarca sönmeyen közler. Benim buraya geliş sebebim de bu." Elspeth fenerini başıyla işaret etti. Alice fenerin de aynı şekilde kıpkırmızı nabız gibi yandığını fark etti. Elspeth homurdanarak kürek yığınının

altından metal bir kova çıkardı. "Ben köz toplamaya gidiyorum. Siz ikiniz tekneyi idare edebilir misiniz?"

"Ah... tabii." Alice birden dikkat kesildi. Elspeth'i gözetimi altında kıstırmak için planlar yapıyordu; işte fırsat kucagına düşmüştü. "Peki ne yapacağız?"

"Sadece çapanın yanında durun." Elspeth çoktan korkuluğa tırmanıyordu. "Eğer kemik şeyleri yaklaşırsa, üstlerine su fışkırtın. Geminin içine doluşmalarına dayanamıyorum."

Zarif bir sıçrayışla kıyıya atladı. Alice onun közlerin üzerinde çevik adımlarla dans eder gibi sekerek, kayadan kayaya atlayarak gözden kaybolana dek ilerleyişini izledi.

Sırtında bir şey hissetti. Döndü ve irkildi. Peter hemen arkasında, gözleri Elspeth'e kilitlenmiş hâlde, çok yakınında duruyordu.

"Tam zamanı," diye fısıldadı. "Onu sen mi oyalamak istersin yoksa pentagramı mı çizersin?"

Bütün sabah boyunca Peter'ın ona söylediği ilk şeydi bu. Alice duyduğu rahatlamayı gizlemeye çalıştı.

"Şey... ikisi de olur sanırım. Sen ne..."

"Ben pentagram konusunda daha hızlıyım. Ben çizerim."

Alice bunun doğru olup olmadığından emin olmasa da şimdi itiraz etmenin zamanı değildi.

"Tamam. Peki nerede... Yani sence onu nereye çekebiliriz?"

Bütün sabah bununla uğraşmıştı. Elspeth'ten bilgi koparmak başka bir şeydi, onu pentagramın içine sokmak bambaşka. Kanla çizilmiş bir pentagramın sorunu, gizlemenin çok zor olmasıydı. Teorik olarak pentagramın boyutu gücünü etkilemiyordu, nitekim Roma tarihinde Keltler düşmanlarını tuzağa düşürmek için tüm tepelere, ormanlara yayılan devasa tebeşir figürleri çizmişti. Ama bunun için hem zaman hem de onların sahip olduğundan çok daha fazla kana ihtiyaç vardı.

"Onu ocağın yanına çek," dedi Peter. "Orada bir hasır var. Hemen şimdi çizebiliriz, o dönmeden hazır olur. Zamanımız var mı sence?"

Alice kıyıya baktı; Elspeth hararetle k zleri kovasına doluruyordu.

“Çabuk olman gerek.”

“Elbette. Bir bıçak alabilir miyim?”

“Ah, tabii...”

Sırt çantasını karıştırıp bıçağı çıkardı. “Al. Dikkatli ol.”

Peter, “Elimden geleni yaparım,” diye homurdandı ve merdivenlere yöneldi.

Alice titrek bir nefes aldı ve tekrar kıyıya döndü.

Elspeth’in kovası neredeyse dolmuştu. Alice’in baktığını görünce doğruldu ve neşeyle el salladı. Alice de içi burkularak ona el salladı.

Kendine hâkim ol, diye düşündü. Profesör Grimes ona bunu öğretmişti. Büyüklük ile vasatlık arasındaki fark, yalnızca işi sonuna kadar götürmektir. Zaten bu iyi bir şeydi, merhametli olan buydu. Elspeth’in acısına son vermek gerekiyordu. Tek bir konuşma, hepsi bu kadar. Sonra yollarına devam edeceklerdi, Elspeth ise yalnızca tuhaf bir anı olarak kalacaktı.

“Hey! Şunu tutsana.” Kıyıda parmak uçlarında dikilen Elspeth, kız dolu kovayı mızrağının ucuyla öne doğru savurdu. Alice kovayı yakalayıp güverteye çekti. Göz ucuyla, Peter’ın kolunu gövdesine bastırarak merdivenlere ilerleyip gözden kaybolduğunu gördü. Alice doğruldu.

“Hey, Elspeth?”

“Evet, tatlım.”

“Fazla ileri gidiyorsam söyle ama acaba, şey... Biraz  ay i sek olur mu?” Boğazını temizledi. “Yanında varsa tabii. Çok uzun zaman oldu da.”

“Ah, siz büyücüler,” diye güldü Elspeth. “Hiç de i mezsiniz. Earl Grey olur mu? Sadece o var.”

“Earl Grey harika olur.”

“Gel, sana ocağın nasıl çalıştığını göstereyim. Şu maşayı al, kömür kalmamış...” Elspeth eliyle işaret etti, Alice de dikkatle kovadaki k zlerden birini aldı.

Elsbeth ocağın önünde çömeldi. Peter'in bıraktığı paspas hala yerli yerindeydi. Bir zamanlar sarı olduğu belliydi, şimdi ise siyaha çalan bir kahverengiye dönmüş, sentetik lifleri su çekmiş ve kumla dolmuştu. Alice ocağın ayaklarının altındaki soluklaşmış elyazısını fark etti: *Kalbin neredeyse evin oradadır.* Elspeth'in bunu etrafı eşelerken bulmasını ve keyifle gemisine taşımasını gözünde canlandırdı. *Merhaba, sevgili kemiklerim! Bakın ne buldum.*

"Tam şuraya." Elspeth, Alice'e közü ocağın ortasına koymasını işaret etti, ardından gözden düşmüş bir çekmecedен lekeli, çatlak bir çaydanlık çıkardı. Çaydanlığı Alice'in kopya matarasından doldurdu. Çatlaklardan sızan damlalar ocakta cızırdayarak buharlaştı. İkisi birlikte alevlerin başında durup çaydanlığın yanlarından kıvrılarak yükselen buharı izlediler. Arşimet her nereden geliyorsa yanlarında belirdi ve Elspeth'in bacaklarının dibine, ocağın yanına kurulup ışığın sıcaklığında keyifle yayıldı.

"Peter nerede?" diye sordu Elspeth.

"Ah, şey... Sanırım biraz uzanmak istedi." Alice, Peter'in pentagramı etkinleştirmeye vakti olup olmadığını merak etti. Güvertede konuştuğunu duymamıştı ama pentagramlar uzaktan da etkinleştirilebilirdi, özellikle de Peter şu an onların altında duruyorsa. Duraksadı. "Galiba yorgun."

"İçine kapanık bir tip, değil mi?"

"Bazen öyle olabiliyor, evet." Alice başparmaklarını birbirine dolayarak çaresizce nasıl devam edeceğini düşündü.

Hiçbir zaman iyi bir yalancı olmamıştı. Bir keresinde Profesör Grimes onu, Profesör Stuart'ın da aynı Curry altkümeleri üzerinde çalışıp çalışmadığına bakması için göndermişti ve Alice işi o kadar berbat etmişti ki Profesör Stuart on dakika sonra nazik ama biraz da mahcup bir ifadeyle eşi ve çocukları olduğunu hatırlatmıştı. Ama Alice şunu biliyordu: Tüm akademisyenler kendilerine araştırmaları hakkında sorular sorulmasını çok severdi. Elspeth'i konuşturmak da zor değildi;

sonuçta onca zamandır kendisini dinleyecek birinin açlığını çekiyordu.

"Peki Gazap Katı'nda kimler var?" Alice olabildiğince sıradan bir ses tonuyla sordu. "Laboratuvar sorumluları, öğrenci işleri memurları falan mı?"

"Kayda değer kimse yok. Açıkçası Gazap'tan pek fazla kişinin geçtiğini görmüyorum. Geçenleri de görmekten çok duymakla yetiniyorum." Elspeth başını iki yana salladı. "Korkunç bir yer. Ben pek kıydan ileri gitmem."

"Peki bu katların amacını anlıyor musun?" diye üsteledi Alice. "Bizim kafamız karıştı da. Günün sonunda, cezalar tamamen rasgele görünüyor."

"Bunda rasgele olan ne var ki?"

"Yani hiçbirinin amacı nedir anlayamıyorum," dedi Alice. "Gurur ve Arzu'yu bir parça anlıyorum. Kendini aşarsın ve çıkıp gidersin. Ama ya Ağgözlülük? Orada ne yapıyorlar? Bütün bunların anlamı ne?"

"İnan bana ben de bilmiyorum. Bir süre sonra sorgulamaktan vazgeçiyorsun."

"Ama bu çok *can sıkıcı*," dedi Alice. "Onca akademisyen günah, karma, tövbe üzerine teoriler üretiyor ama sonra buraya, cehenneme geliyorsun ve her şeyin tanrıların keyfine göre olduğunu görüyorsun. Bence herhangi bir Tartarolog gerçekten buraya inseydi, daha önceki bütün yayınlarını yakardı."

"Çünkü onlar öte dünyayı bir oyun gibi görmek istiyorlar," dedi Elspeth. "Bütün akademisyenler doğal olguları uymadıkları kutulara tıkaştırmaya çalışırlar. Her şeyi sınıflandırmak, programlamak isterler çünkü bu onlara kendilerini güvende hissettirir. Çünkü Ağgözlülük, Gazap, Zorbalık katlarındaki günahkârları parmağınla gösterip, *En azından ben onun kadar kötü değildim*, diyebildiklerinde endişelenecek çok az şeyleri kalır. Ama cehennem bu oyuna katılmayınca hüsrana uğrarlar."

"Ama bir düzen olmalı," dedi Alice. "Adalet olmalı."

"Sen cehennemin klasik mantık kurallarına uymasını istiyorsun."

"Böyle bir saplantım yok," dedi Alice. "Tanrısal unsurların devrede olduğunu biliyorum. Ama kâinatın biraz tutarlılığı olmalı, sence de öyle değil mi?"

"Cambridge ekolünün iflah olmaz bir üyesisin," dedi Elspeth. "Hepsi sistem hastası. Kendi döngülerinde takılıp kalmışlar. *Hah*. Spontaneliğe hiç açık değiller."

"Sadece beni neyin beklediğini bilmek istiyorum," dedi Alice. "Hepsi bu."

"O zaman bu kendini daha iyi hissetmeni sağlayabilir. Benim teorimi duymak ister misin?"

"Ah, evet."

"Şey, bence Budizm'deki en büyük yanılgı, karmanın günün sonunda hesaplanan dev bir bilanço gibi işlediğini sanmaları," dedi Elspeth elini sallayarak. "Ama öyle değil; yani beş yüz iyi puan, sekiz yüz kötü puan alıp da cehennemde üç yüz puan açık veriyorsun diye bir şey yok. Bu kadar düzenli değil. Karma daha çok... Nasıl desem? Karma bir tohum gibidir. Tohumlar meyveye dönüşür. Karma da doğal bir sonuçtur. Kötülük birikir. Yaşama biçimini, dünyayı algılama şeklini etkiler. Kötü şeyler yaptığında dünyayı küçük, bencil ve zalim görürsün. Cehennemde yaşadığın şey de işte o ilk kötülüğün son dalgalanma etkisidir. Tam olarak istediğini alırsın. Ve bence cehennemin bütün amacı, sana istediğini tüm boyutlarıyla göstermektir."

"Hımm." Alice bu fikri kafasında evirip çevirdi. Bu teorinin cazip olduğunu düşündü ama yine açıklayamadığı pek çok şey vardı. "Yani Ağgözlülük'teki Gölgeler en başından beri bunu mu istediler? Kumsalda mızrak yapmayı mı?"

"Onların istediği herkesten üstün olmaktı," dedi Elspeth. "Şimdi de bunu kanıtlama fırsatına sahipler. Çamurun içinde gürüşe tutuşuyorlar. Güçlerini kanıtıyor, daha zayıf zihinleri alt ediyorlar. Hem de her gün. Muhtemelen kendilerini cennette hissediyorlardır. Sonuçta cehennem, içindekiler için o

kadar da kötü sayılmaz. Çünkü tam da olmak istedikleri yer-
deler.”

Çaydanlık tıslamaya başladı. Elspeth onu ocağın üzerinden
aldı, iki fincana dikkatle su doldurdu ve birini Alice’e uzattı.

“Al bakalım.”

“Teşekkürler.” Alice başını eğip bir yudum almak istedi ama
burnuna iğrenç bir koku geldi. Gözlerini kırıştıtarak fincana
baktı; suyun yüzeyinde kalın, kara tanecikler yüzüyordu. Bu
kesinlikle Earl Grey değildi. Elspeth ona bakıyordu, bu yüzden
Alice yüzünü buruşturarak sahte bir gülümseme takındı ve çayı
yudumluyormuş gibi yaptı.

“Şeker?” diye sordu Elspeth.

“Evet, lütfen.”

Elspeth ocağın arkasına uzandı ve Alice’in fincanına minik
bir şey attı. Alice fincanını kaşığıyla karıştırırken, bunun aslında
bir çakıl taşı olduğunu fark etmemiş gibi yaptı. “Peki, şey, kusura
bakmazsan, hangi katta yargılanacağını sorabilir miyim?”

Elspeth ona bakakaldı.

“Affedersin,” dedi Alice. “Sanırım kabalık ettim.”

“Fazlasıyla,” dedi Elspeth.

“Ama bazen düşünüyorum da insanın her şeyi geride bıra-
kıp yeniden başlaması ne kadar güzel olurdu.” Alice yine ça-
yından bir yudum alıyormuş gibi yaptı. “Yani korkunç bir şey
yapmadıysan, dayanıp yoluna devam etmek en iyisi olmaz mı
sence?”

Elspeth’in gözleri kısıldı. “İkiniz de beni pes edip ölmeye
ikna etmeye pek hevesli görünüyorsunuz.”

“Hayır, hayır, ben sadece... sadece anlamaya çalışıyorum.”
Alice’in ağzı kupkuru oldu. Yutkundü ama fayda etmedi. “Var
olmayan bir şeyin peşinde koşmaya devam etmek bana garip
geliyor. Oysa sen sadece... Yani yeniden yoluna devam etmek
çok daha kolay olurdu.”

“Elbette ama ben öncülü reddediyorum,” dedi Elspeth oca-
ğa yaslanarak. “Çayda bir sorun mu var?”

"Hayır, hayır, gayet iyi... İı..." Alice fincanı iki eliyle kavradı. Başı dönüyordu. Ah, bu işte berbattı. "Peki sen... Gerçek Çelişki'ye yakın mısın? Nerede olduğunu biliyor musun?"

Elsbeth konuşmadan çayını yudumladı.

Alice, "Seni durduran nedir?" diye üsteledi. "Kripkeler mi?"

Elsbeth'in yüzüne tuhaf bir ifade yerleşti. Bu pentagramın etkisi miydi? Alice emin olamadı. Yalancı Paradoksu'yla ilk yılından beri uğraşmamıştı ve kurbanlarını tam olarak nasıl etkilediğini hatırlayamıyordu. Elspeth'in gözlerinde bir donukluk mu vardı? Sersemlemiş miydi?

"Sana yardım edebiliriz," dedi Alice. "Ben ve Peter. Eğer üçümüz Kripkelere karşı birleşirsek, hiç şansları kalmaz. Yalnızca bildiklerini bizimle paylaşman gerek. Yani notlarını görebilsek, şey..."

Elsbeth yanıt vermedi. Sanki donup kalmıştı. Çay fincanını sımsıkı kavramıştı; fincan öne eğilmişti, çayı dışarı damlıyordu ama Elspeth bunu fark etmemiş gibiydi. Gözleri aşağıya, Arşimet'e kilitlenmişti. Kedi tüylerini kabartmış, sırtını kamburlaştırmış, dişlerini göstererek Alice'e bakıyordu.

"Bebğim," dedi Elspeth. "Sorun nedir?"

Arşimet paspasa patı attı. Alice'in içi hop etti. Kedi, içine bir şey girmiş gibi paspasa saldırdı, tıslayarak yüzeyini pençeledi. Sonunda paspasın köşesini yana kaydırmayı başardı; altında tebeşirle çizilmiş bir leke ve parlak kırmızı birkaç kan damlası ortaya çıktı.

Alice ve Elspeth uzunca bir süre birbirlerine baktılar. Elspeth fincanını son derece yavaş bir şekilde ocağın üstüne koydu.

Alice'in aklından bir dizi bahane geçti. Hiçbiri zahmet etmeye degecek gibi görünmüyordu.

"Peter, canım." Elspeth sesini yükseltti. "Neden yukarı gelmiyorsun?"

Dayanılmaz bir sessizlik oldu. Alice kısa bir an için kaçmayı ya da dövüşmeyi düşündü ama nereye kaçacaktı? Neyle dövü-

şeeetti? Yapabildiğı tek şey fincanını sıkı sıkıya kavrayıp öylece, aptal gibi dikilmektir. Peter merdivenlerin başında belirdi; kolundan kanlar damlıyordu, yüzü bembeyazdı. Alice'in gözlerine baktı, Alice telaşla başını iki yana salladı.

"Şuraya geç," diye sertçe seslendi Elspeth. Peter ona itaat etti ve Alice'in yanına geçti. Yan yana dikilirken azar işiten ve cezasını bekleyen çocuklara benziyorlardı. Arşimet, Elspeth'in yanına, ocağın üstüne tünemiş, iğne ucu gibi küçülmüş gözbebekleriyle sinirli sinirli onlara bakıyordu.

Nankör şey, diye düşündü Alice, Biz seni beslemiştik.

Elspeth mızrağını yere vurdu. "Bence buraya neden geldiğinizi bana söylemeniz gerekiyor."

"Söyledik ya," dedi Alice. "Gezginiz biz..."

"Yalancılar."

Elspeth'in gözleri kararmaya başladı. Sanki başının içinde çürüyorlardı; beyazları önce yeşile, sonra siyaha döndü – yıllar sürmesi gereken çürüme birkaç saniyeye sıkışmıştı. Ardından göz çukurlarından uğursuz bir hisrtıyla kanat çırpın mor bir kelebek sürüsü fırladı. Alice ve Peter geriye fırladılar ama Elspeth adım attıkça kelebekler katlanarak çoğaldı; ta ki o artık bir kadın değil, karanlık, sitemkâr ve kadife kanatların hisrtısından ibaret bir yığın hâline gelene kadar. Mızrağı hızla savruldu, ucu Peter'ın çenesinin altına dayandı.

"İçeri gir."

Peter yutkundu. "Neden şunu..."

"İçeri gir, canım."

Peter dediğini yaptı.

"Biliyor musunuz, beni asıl öfkeliendiren zulüm değil," dedi Elspeth. Kemerindeki keseden bir tebeşir çıkardı, ucunu toza batırdı ve sopasının ucuna sabitledi. "Saygısızlık. Ben Grimes'in öğrencisiyim, belki hatırlarsınız." Paspası tekmeleyerek kenara savurdu ve Peter'ın çiziminde değişiklikler yapmaya başladı. Yunanca mırıldanarak, öfke içinde, inanılmaz bir hızla yazıyordu. Bu, olağanüstü bir büyüydü; çok az büyücü aynı anda hem

yazıp hem de büyüü okuyabilirdi. Gerçekten iyi, diye düşündü Alice, Grimes'a layık. "Onca yıldır buradayım; Kripkelerle dans edip de şu lanet Yalancı Paradoksu'nu öğrenemediğimi mi sanıyorsunuz?" Çemberi son bir şiddetli vuruşla kapattı. "Yalancı Paradoksu çocuk oyuncağıdır. Ama ileri seviyedeki büyü, çocuklar, işte o birini gerçeği söylemeye zorlar."

Asasını güverteye vurdu. Alice'in nefesi kesildi. Görünmez iki el yüzünü iki yandan kavrayıp zorla çenesini açtı.

Elsbeth, "Amacımız ne?" diye sordu.

Görünmez eller, yüzünü daha da sıktı. Alice'in gırtlığından boğuk bir ses çıktı ve güçlkle yutkundu.

"Grimes," dedi Peter nefes nefese.

"Efendim?"

"Profesör Grimes, danışmanımız. Öldü ve onu geri getirmemiz gerek..."

"Buraya Grimes için mi geldiniz?"

Sonra Elsbeth uludu; bu öyle bir ulumaydı ki ikiye, üçe katlandı, çekilmez bir koroya dönüştü; binlerce Elsbeth hiçliğin içinden cıglık atıyordu. İncecik siyah çizgiler hızla tenine yayıldı, ardından derisinin üst katmanı soyuluyormuş gibi göründü. Koyu parçacıklar birleşip dönmeye başladı ama Elsbeth kaybolmadı; şimdi etrafını saran kelebek ordusunun ardına gizlenmişti. Kelebekler telaşla etrafında dönüyor, rüzgârı kamçılıyor, öyle hızla savruluyorlardı ki oluşturdıkları fırtınanın gücü gemiyi paramparça edecek gibiydi. Elsbeth suretleri korosu, rüzgârların uğultusunu bastırarak bağırdı: "Hayatlarınızın yarısını verdiniz ve yeraltına indiniz..." Kelebekler onu bir kalkan gibi sarıp yarı-insan bir şekle sokmuştu; artık bir insan Gölge değildi, çoğul-tekil bir tanrı gibiydi ve gök gürültüsünü andıran bir sesle konuşuyordu: "O sefil, Tanrı'nın unuttuğu soytarı uğruna mı?"

Elsbeth asasını doğrulttu. Bir anda kelebekler fırtına gibi dışarıya doğru savruldu. Alice kollarını başına siper etti ama nafiye; yaratıklar kadife bir duvar gibiydi, öyle güçlü ittiler ki Alice

ile Peter pruvaya sıkıştılar, dizlerinin üzerine çökmek zorunda kaldılar. Girdaplar oluşturarak dönen rüzgâr öylesine güçlüydü ki başlarını kaldıramıyorlardı.

"Defolun tekнемden," dedi Elspeth.

"Lütfen," dedi Peter. "Lütfen yapma..."

"Hangi cüretle yalvarıyorsun?"

Alice, "Sen olsan ne yapardın?" diye haykırdı. "Danışmanın ölseydi? Bizim konumumuzda olsaydın?"

Kelebekler aralandı. Elspeth'in yüzü yeniden göründü; solgun ve korkunçtu. "Bırakırdım, seni salak. Başka birini bulurdum." Bir anlığına sesi insanca çıktı. Alice, sesinin çatladığını duyduğunu sandı. "Kelimenin tam anlamıyla *başka her şeyi yaptım.*"

"Ama başka bir şey yok ki," dedi Alice boğuk bir sesle. "Anlamıyor musun?"

Kelebekler Elspeth'in yüzüne bir miğfer gibi kapandı.

Kütle kabardı. Alice kıvrandı ancak boşuna uğraşıyordu. Peter'a uzandı ama kütle onları birbirinden ayırdı. Görebildiği ve duyabildiği tek şey çırpınan siyah kanatlar ile altında tıslayan öfke bulutuydu. Milyonlarca esinti onu yukarı taşıyıp dışarı fırlattı. Yere sertçe çarpmadan önce havada asılı kalıp kör ve şaşkınlık içinde çırpındı. Kelebekler onu serbest bırakıp spiral çizerek uzaklaştıklarında Elspeth, Arşimet ve *Neurath* ufukta bir nokta gibi kalmış, sonra inatla gözden kaybolmuşlardı.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

“Pekâlâ.” Peter sırt çantasını omzuna attı ve ağır adımlarla sahilde yürümeye başladı. “Sana iyi şanslar.”

Alice hızla ayağa fırladı. “Nereye gidiyorsun?” Peter cevap vermedi. Alice bir an onu şaşkınlıkla izledi, sonra telaşla arkasından koştu. “Ne yapıyorsun?”

Peter yine cevap vermedi. Alice gömleğinin kolunu yakaladı. “Murdoch!”

“Bırak beni.”

“Nereye gittiğini söyle.”

“Neden?” Peter kolunu öyle bir hışımla çekip kurtardı ki Alice sendeleyip geriye savruldu. “Benimle gelmiyorsun.”

“Ayrılamayız, güvenli değil.”

Peter alaycı bir kahkaha attı. “Güvenli, diyor. Beni Dokumacı Kız’a mahkûm edecek olan kız, güvenli diyor.”

“Öyle değil...”

“Yaptığımız yanlış. Elspeth bizi kovmakta haklıydı.” Peter ona sırtını dönüp ağır adımlarla yürümeye devam etti. “Benden bu kadar.”

“Murdoch.” Alice çaresizce peşinden gitti; zaten gidecek başka yeri de yoktu. “Lütfen, benden nefret etme.”

Peter tekrar güldü. Bu kez kahkahasında her an ağlamaya dönüşebilecek türden, umutsuz bir tını vardı.

"Ben senden nefret etmiyorum, Law. Ama eminim ki sen benden nefret ediyorsun."

"Senden nefret etmiyorum."

"O zaman hakkımda hiç iyi şeyler düşünmüyorsun belli ki," dedi Peter. "Çünkü buraya geldiğimizden beri hissettiğim tek şey... Nasıl desem... Bir soğukluk. Sanki burada olmam umurunda bile değil."

"Senden gelmeni hiç istemedim ki," dedi Alice. "Tek başıma giderdim, buraya benimle gelmek isteyen sendin..."

"Çünkü beraber daha iyi olacağımızı düşündüm."

"Ya da aslında takas için bir kurban istedin, öyle değil mi?"

"Sana söyledim, planım bu değildi..."

"Ne kadar da ilginç," dedi Alice. "Notlarında adımları üç kez altını çizerek yazmışsın oysa."

Peter aniden arkasına döndü. Gözlerindeki öfke Alice'in ürpermesine neden oldu; onu hiç bu kadar kızgın görmemişti.

"Sana kendimi açıklamak zorunda değilim," dedi. "Ama eğer beni öyle biri sanıyorsan, Law, o zaman cehennemde yoluna tek başına devam etsen daha iyi."

Peter yokuş yukarı yürümeye devam etti. Alice bir süre ardından baktı, sonra peşinden gitti. Bir planı yoktu, sadece başka gidecek yeri olmadığını ve Murdoch'ı kaybederse kendisinin de tamamen kaybolacağını biliyordu.

Ayağı kuma saplandı. Sendeledi, neredeyse dengesini kaybedecekti. Ayağını kurtardı ama sonra eğilip baktığında kum ıslak görünüyordu, bu da hiç mantıklı değildi çünkü kıydan uzaklaşıyorlardı.

Az ileride Peter ayak bileğinin üzerine eğilmişti.

"Murdoch!"

Peter cevap vermedi. Alice ona doğru yürümeye başladı ama aniden bacakları hareket etmiyordu. Yürümeye çalıştıkça bir şey onu olduğu yerde tutuyordu. Aşağıya baktığında bir el gördü. Alice çığlık attı.

Ölü kollar sudan fırladı. Alice geriye sıçradı ama ayağı derin

bir çukura saplanınca yana doğru sendeledi. O zaman fark etti ki aslında sağlam zeminde değillerdi, çamurlu gibi görünen zemin suyun yüzeyine yapışmış kum tabakalarıydı; koca su kütleleri pusuda bekliyordu.

Bir kuvvet dizine asıldı. Alice yana doğru devrildi ve bataklığa gömüldü.

Buz gibi suyun şokunu hissetti. Gözlerini açtı. Keşke açmasaydı. Çünkü önünde birbirini ısırarak, büken, çekiştiren Gölgelerle dolu koskoca bir göl gördü. Yüzleri korkunçtu; gözleri kıpkırmızı yanıyordu, ağızları öfkeyle sonuna dek açılmıştı. Gölün nerede bittiğini göremiyordu; sanki sonsuza dek devam ediyordu, bastırılmış öfkenin dipsiz bir kuyusu gibi karanlığın içine uzanıyordu. *Kara çamurun içinde somurtanlar, diye yazmıştı Dante. Gırtlaklarından boğuk sesler çıkaranlar.*

Alice tekmeler savurdu. Ayağı sert bir şeye çarptı, bu da ona dayanak oldu. Bacağını saran ağırlık yok oldu. Yukarı yüzdü, suyun yüzeyini yararak çıktı. Çırpındı, tutunacak bir şey aradı. İşte... Elleri sert bir taşa değdi. Tutunup kendini yukarı çekti. Titreyerek taşın üzerine tünedi ve hemen ileride, sudan dışarı çıkıntı yapmış bir kaya parçası gördü. Sırt çantasını çıkarıp ileriye fırlattı. Çanta batmadı. Alice dört ayak üstünde kaya parçasına doğru emekledi.

Arkasındaki bataklık sessizdi. Görebildiği tek şey kabarcıklardı.

"Murdoch?" Boğulur gibi, tiz bir ses çıkardı. Boğazında kalan suyu bataklığa tükürüp tekrar seslendi. "Murdoch?"

Boğuk bir inilti duyuldu. Peter birkaç metre ötede su yüzeyine çıktı. Ama beraberinde bir Gölge yığını da fırladı; eller onun yüzüne, gözlerine, omuzlarına pençe atıyor, onu yeniden aşağıya çekmeye çalışıyordu. Alice dizlerinin üstünde çömeldi, paniklemişti; o kadar uzaktaydı ki ona ulaşamazdı, av bıçakları da bu mesafeden hiçbir işe yaramazdı.

Hemen Tükenmez Matarasını çıkardı. Bataklık suyunun Lethe'nin suyu gibi olmayacağını düşündü. Bu Gölgeler, ne ka-

dar öfkeli olurlarsa olsunlar, belki yok olmaktan hâlâ korkuyorlardı. Nişan alamazdı; zaten nişan almak imkânsızdı çünkü Peter artık öfkeden köpüren bir ruh yığınıyla kaplanmıştı. Tek yapabildiği, kara suyu titreyen elleriyle bir yay çizerek etrafa savurmaktı. Damlalar havada süzülüp bataklığa düştü ve tıpkı kızgın tavaya degen su gibi şiddetle cızırdadı.

Gölgeler geri çekildi. Peter bataklığı yara yara ona doğru ilerledi. Üç adım, iki adım... Derken birden durdu, suyun altına çekildi, sonra yeniden yüzeye fırladı. Sırt çantasının üst cebine dişlerini geçirmiş bir Gölge ona yapışmıştı.

Alice, "Çantayı çıkar!" diye bağırdı. Peter kıpırdanarak önce bir omuzundaki, sonra diğerindeki askından kurtuldu. Gölge *cup* diye bataklığın içine gömüldü. Peter ellerini Alice'e uzatarak öne atıldı. Alice kollarını kavradı ve onu yukarı çekti.

Birbirlerine olabildiğince sokuldular ve nefes almaktan başka bir şey yapamadılar.

"Şu tepe," diye fısıldadı Alice. Karşıda daracık bir kara şeridi ve onun ötesinde, bataklığın üstünde yükselen bir kaya sırtı vardı. Zemini sağlam görünüyordu. "Oraya kadar dayanabilir misin?"

Peter başıyla onayladı.

Alice ayağa kalktı ve parmak uçlarında öne doğru ilerledi. Az kalsın düşecekken Peter onu tuttu.

"Teşekkürler," dedi Alice nefes nefese. Ama Peter onu bırakmadı. Parmakları Alice'in kolunu bir mengene gibi kavradı ve adım adım Gazap Katı'nın içinden geçerken bir an bile gevşemedi.

Kaya sırtı genişledi ve kalın bir kayalık şeridine dönüştü; kollarını yanlara açmış bir insan bedeninin uzanabileceği kadar büyüktü. Sırayla kenardan turmandılar ve yığılıp kaldılar. Alice yüzüstü yuvarlanıp uzandı ve uzun süre öylece kaldı.

"Geri dönmeliyiz," dedi Peter.

Alice doğrulup oturdu. "Nereye döneceğiz?"

"Asfodel Çayırı'na. Duvarın öteki tarafına."

"Sen deli misin? Duvar çoktan yok oldu..."

"Yalvarınız. Nöbetçileri buluruz, hayatta olduğumuzu söyleriz ve yukarı çıkmamıza izin vermeleri için dil dökeriz..."

"Ne... neden?"

"Şu hâlimize bak." Peter kollarını iki yana açtı. "Çantam gitti. Senin çantanda her ne varsa sıırıslıklam oldu. Tebeşirlerin ne kadarının hâlâ iş göreceği belli değil. Yemek veya su olmadan en fazla üç gün dayanabiliriz. Peki bu süreyi nasıl geçireceğiz, Law? Var olduğunu bile bilmediğimiz bir şeyin peşinde koşarak mı, yoksa eve dönüş yolunu bularak mı?"

"Ama o zaman bütün emeklerimiz boşa gider..."

"Çoktan boşa gitti zaten. Lütfen, Alice." Peter'ın sesi çatladı. "Ölmek istemiyorum."

"Yine de ölebiliriz," dedi Alice. "Yani buraya tekneyle geldik... Duvara ya da tarlalara nasıl döneceğimizi bile bilmiyorum..."

"O zaman yol üstünde rastladığımız herhangi bir tanrıya yalvarınız," dedi Peter. "Hatta Dokumacı Kız'a bile yalvarabiliriz, belki bize acır..."

"Ya da bizi sonsuza kadar burada tuzağa düşürür! Hiçbir garantisi yok..."

"Ama yine de ilerlemeye devam etmemize kıyasla şansımız daha yüksek, sence de öyle değil mi? En azından alt katlar öngörülebilir. İleride neyle karşılaşacağımızı hiç bilmiyoruz."

"Ama zaten buraya kadar geldik."

"Biliyor musun," dedi Peter, "batık maliyet yanılgısı günlük mantığın en yaygın çöküşlerinden biridir."

"Ah, siktir git, Murdoch..."

"Ki bu da şaşırtıcı çünkü herkes ne olduğunu bilir ama yine de mantığını buna göre şekillendirmez."

"Batık maliyet yanılgısını boş ver," dedi Alice, kendisi de aynı yanılgıya düşerek. "Çok fazla şeyden vazgeçtik, Murdoch. Ömrümüzün yarısını verdik."

“Yarısı, hiç yoktan iyidir.”

“Ama neler *diyeceklerini* düşünsene. Murdoch ve Law’un aptalca macerası. Cehenneme gittiler ve ellerinde hafif hafıza kaybı dışında hiçbir kanıt yok.”

“En azından geri döneceğiz,” dedi Peter. “Yaşayacaksam, bana istediği kadar gülsünler, dayanabilirim bence. Sen de öyle düşünmüyor musun?”

“Elbette,” dedi Alice. “Peki. Ama o bataklığın üzerinden dönüş yolunu bildiğini sanmıyorum.”

Bir an sessizce tepenin üzerinden baktılar. Bulundukları açıdan, geldikleri yere dönüş yolunu bulmak gerçekten imkânsız görünüyordu. Bataklık, kıyıyla aralarına girmişti ve Gazap’ı çepeçevre saran dağların içinden geçen açık bir patika yoktu. Elspeth onları Açgözlülük’ten tekneyle geçirmişti; yolun nereye çıktığı belli değildi. Görünen tek sağlam zemin, üstünde durdukları topraktı ve o da Gazap’ın daha da derinlerine gidiyordu.

“Gel, Zorbalık’a kadar gidelim,” diye önerdi Alice. “Eğer uyumak için durmazsak, bir günde iki katı geçebiliriz. Hem Profesör Grimes’ı orada bulma ihtimalimiz de düşük değil.”

“Bu hâlâ nasıl geri döneceğimiz sorununu çözmüyor.”

“Ama o zaman en azından üçümüz birlikte olacağız, değil mi?” Alice sesinin neşeli çıkması için kendini zorladı. “Eminim o bir yolunu bulur, bizim bilmediğimiz türlü türlü numaraları vardır...”

Peter’in yüzünde bir şeyler değişti ama Alice fark ettiği anda kayboldu.

“Peki.” Sesinde temkinli bir sabitlik vardı. “Sırt çantasını ben taşıyım.”

Alice’in parmakları istemsizce kayışların etrafında kenetlendi. “O benim çantam.”

“Ağır olduğu için dedim,” dedi Peter. “Sırayla taşıyabiliriz.”

Alice tereddüt etti, sonra çantayı omzundan indirip ona verdi. Peter çantayı sırtladı, kollarını gerdi ve başka tek kelime etmeden ağır adımlarla yürümeye başladı.

Alice bataklığın içinden kıvrılarak geçen incecik bir patıka seçebildi; kurşunkalem çizgisi kadar dar bir izdi. Uzak tepelerin arasındaki bir çukurdan süzülüyordu, ötesinde görebildiği tek şeyse gürleyen göktü.

Geriye dört kat kalmıştı. Şiddet, Zalimlik, Zorbalık ve sonuncusu: Adı olmayan, nihai kat. Orpheus ondan hiç söz etmiyordu. Budist kaynaklar burayı yalnızca nihai cehennem, isimsiz kötülüğün barınağı diye anıyordu. Dante ise bunun sapkınlık olduğunu iddia etmişti ama Dante'nin yazdıklarının çoğu gibi bu da Hristiyan dogmasının araya girmesinden başka bir şey gibi görünmüyordu.

Alice oraya kadar gitmeyeceklerini umuyordu. Yolculukları Zalimlik'te sona ermeliydi. En kötü ihtimalle Zorbalık'ta. Evet, Profesör Grimes'in günahları çoktu. Bunu inkâr edecek değildi. Ama Alice onu yalnızca trajik biçimde kusurlu olarak görebiliyordu; büyüklüğe giden yolda hatalar yapan bir adam olarak. Asla kötü niyetli değildi. Yalnızca dikkatsizdi. Sadece zihni diğerlerinden daha gelişmiş, kendini amacına adanmış bir dâhiydi; ardında bıraktığı yıkıma ayıracak dikkati kalmayan biriydi.

Çileli bir yürüyüş temposu tutturarak vadiden ağır ağır ilerliyorlardı; önde Alice, arkada Peter, kıvrılarak uzanan incecik sağlam toprak şeridinde temkinli adımlar atıyorlardı. Çevrelerindeki bataklık fokurdayıp kaynıyordu. Alice ara sıra bulanık yüzeyin altından birbirini tırmalayan, üst üste çıkan Gölge yığınlarını seçebiliyordu; fıçıya tıkılmış yengeçler gibiydiler. Ama yollarından sapmadıkları ve suyu rahatsız etmedikleri sürece ölümler de onlara dokunmuyordu.

Çok geçmeden Şiddet'e vardılar: Kayalarla bezeli çıplak bir çöldü burası. Bataklık çekilip gitmiş, taşlık zemin yerini kaygan bir kum tabakasına bırakmıştı. Yürüdükçe dağlar ufukta küçülüyor, günbatımına doğru göz alabildiğine dümdüz zemin kalıyordu. Ara sıra uzaklardan bir uluma yükseliyordu; Alice de Peter da bunun peşine düşmeye niyetlenmedi.

Gece çöktü. Durmadılar, yalnızca fenerlerini açıp ağır adımlarla yürümeyi sürdürdüler. Alice bacaklarının sızısını, boynunun ve omuzlarının zonklamasını belli belirsiz fark ediyordu. Yürümeye devam etti. En azından bedeninin isyanlarını görmezden gelmeye alışık olduğu için minnettardı; o ofiste geceler boyunca açlığını, uykusunu, oturma ihtiyacını bastırmıştı. O sadece karanlıkta süzülen, manzaranın üzerinde yükselen bir zihindi. Kendisini buna inandırabildiği sürece bedeninin varlığını neredeyse unutabiliyordu.

"Alice." Peter yürümeyi kesti. Fenerini tam karşıya doğrulttu. "Bak."

Alice yanına geldi. "Ne?"

"Şu kayalar," dedi Peter. "Az önce geçtiğimiz kayaların dizilişiyle aynı."

Alice fenerinin ışığını kayaların üzerinde gezdirdi. Küçük, yuvarlak bir kaya topağı ve uzun, dikdörtgen bir blok. Daha önce görmüş müydü? Fark etmemişti; son bir mil boyunca baktığı tek şey ayaklarının altındaki zemindi.

"Muhtemelen cehennemde çok kaya var," dedi Alice. "Bu biçimde olanlardan da pek çok vardır herhalde."

Yürümeye devam ettiler. Beş dakika sonra yine aynı kayalara vardılar. Küçük olan ve uzun olan. Bu sefer fark etmemesi imkânsızdı. Kürenin tepesindeki çatlaklar, bloğun boylu boyunca uzanan yarığı, hafızasındakiyle birebir aynıydı.

"Daire çiziyoruz," dedi Peter.

"Olamaz." Alice'in içine bir ürperti düştü. "Arkamızda Gazap vardı, önümüzde güneş, solumuzda nehir... Anlamıyorum..."

Peter cebinden sırlıklam olmuş bir Lembas Ekmeği çıkardı. Avucunda ufaladı, kayaların dibine serpti. Kalan kırıntılarla da oradan çıkan küçük bir iz bıraktı.

"İşte," dedi. "Bu durumu açıklığa kavuşturur."

Ama ağır ağır yürümeyi sürdürdüklerinde, beş dakika sonra kendilerini yine aynı kayaların ve kırıntıların olduğu yerde buldular.

Peter elini şakağına götürdü. "Kendimi... iyi hissetmiyorum."

Alice de aynı şeyi hissetti; midesinde hafif bir bulantı, başında sersemletici bir hafiflik vardı. Her an her şey tamamen mantıklıymış gibi görünüyordu, önünde apaçık bir yol varmış gibiydi ama adım attığında hepsi değişiyordu.

"Bak," dedi Peter. "Şu çizgiyi görüyor musun?"

Sırt çantasını omzundan attı, dizlerinin üzerine çöktü ve kumun üzerinde elleriyle yeri yoklayarak ilerledi. Alice'in de görmesi için gözlerini biraz kısmasını gerekti; Kumda kavisli, hafifçe kabarık bir çizgi, kayaların etrafında bir bariyer oluştuyordu. Çizginin kıvrımını arkalarına doğru takip etti; geldikleri zemini kapsıyordu.

Belli ki kusursuz bir daireydi. Bütün büyücüler kusursuz daire çizebilirdi.

"Aman Tanrım." Peter ellerini toprağa yaydı. "Bu bir Esc-her..."

Hemen sonra Peter ortadan kayboldu.

Alice'in bağırmaya fırsatı oldu, hemen ardından yer onun altında da açıldı. Kısa bir mesafe düştü, sonra sırtüstü, güm diye yere çarptı. Gözlerinin önünde yıldızlar uçtu. Ama toprak yumuşaktı, acısı çabuk geçti. Kısa süre sonra doğrulabildi, gözlerindeki kumu sildi.

"İyi misin?" Peter'ın feneri yukarıda dans ediyordu. Onun solgun ve korkmuş yüzünü gördü.

"Evet," diye nefes aldı Alice. "Ama burası..."

Peter fenerini etraflarında bir daire çizerek çevirdi.

Bir çukurdaydılar. Doğal değil, insan yapımıydı; kenarları fazla düzdü ve diple tam doksan derecelik açılarla birleşiyordu. Derinlik beş-altı metre kadar olmalıydı. Yüzey aldatıcı biçimde yakın görünüyordu ama zıplamak için çok yüksekti; Alice kusursuz bir şekilde Peter'ın omzuna çıkıp parmak uçlarında yükselse bile yine de erişilemeyecek kadar yüksekti.

Alice toprağı yokladı, sonunda kendi fenerini buldu. Bir-

likte pürüzsüz toprak duvarları incelediler, ta ki Alice'in ısıgı köşedeki çıkıntılara denk gelene kadar.

"Basamaklar," diye fısıldadı. Fenerini duvar boyunca kaydırıldı. Şükürler olsun ki yüzeye kadar gidiyorlardı. Bunlar düzgün basamaklar değildi; toprağa gömülü kısa bloklardan ibaretti, her seferinde tek ayağı dengelemeye yetecek kalınlıktaydılar. Ama yukarıya doğru devam ediyorlardı.

Dengede durmak için göğüslerini duvara bastırarak tırmandılar. Alice aslında asla zirveye ulaşamayacaklarını baştan anlamalıydı –kumdaki o daireyi görür görmez bunu tahmin etmeliydi– ama yine de ilk köşeyi döndüklerinde yüzeyin hâlâ aynı uzaklıkta olduğunu görünce içi korkuyla doldu. İkinci köşeyi döndüler, sonra üçüncüyü... Ama mesafe hiç değişmedi. Hâlâ yerden bir karış yukarıdaydılar.

"Lanet olsun." Peter aşağıya atladı. Elini duvara çarptı. "Bu Penrose merdiveni."

Peter söyleyince Alice desenleri hemen tanıdı. Geometrinin sıfırlandığı bir alana fırlatılmışlardı; bir illüzyonun içinde dönüp duruyorlardı. Bu merdiven onları asla yukarı götürmeyecekti çünkü imkânsız biçimde sürekli doksan derecelik dönüşlerle kesintisiz bir döngü oluşturuyordu. Bir Escher tuzağına yakalanmışlardı.

Hollandalı bir mimardan deneysel bir sanatçıya dönüşen Maurits Cornelius Escher, 20. yüzyılın ortalarında var olmayacak fiziksel yüzeyleri betimleyen illüstrasyonlarıyla ün kazanmıştı. Onun çalışmaları, illüzyonları kullanarak fiziksel mekânı bükmeye yönelik görsel büyü'nün tüm bir alt dalını doğurdu. Escher tekniklerinde başarıya ulaşan azdı çünkü hem sanatsal yetkinlik, hem hız hem de çok boyutlu sanatsal tasvirleri algoritmik dile çevirebilme becerisi gerekiyordu. Yetmişlerin sonuna kadar bu alt dal Nick ve Magnolia Kripke'nin hâkimiyetindeydi.

"Pentagramı bul," diye fısıldadı Alice. "Hataları bul."

Peter çoktan elleri ve dizlerinin üzerine çökmüş toprağı eşe-

lıyor, taşları tersyüz ediyor, herhangi bir tebeşir izi arıyordu. Ama Alice bunun boşuna olduğunu biliyordu. İşini bilen hiçbir büyücü pentagramı katman katman toprağın altına gizlemeden bırakmazdı.

Guguk.

İkisi birden sıçradı.

Guguk.

“Tanrım,” dedi Peter.

Fenerini yukarı çevirdi. Yüksekte, bir kayanın oyduğunda, yaylı bir gugukkuşu vardı; bir saatin içinden sökülüştü. *Guguk.* Tıpkı bunun gibi bir tane doktora öğrencilerinin salonunda vardı; sesi insanı dayanılmaz biçimde rahatsız edecek yükseklikte ayarlanmıştı. Saat başı kuş çıktığında herkes çayını bırakıp kalkar, salonu terk ederdi. Kimse o sese katlanamazdı; insana günü tükettiğini, vakti boşa harcadığını hatırlatırdı. Buradaki kuş paslı bir yay üzerinde sallanıyor, otuz saniyede bir çıkıyordu. Sesi yüksek değildi ama yayılıyor ve kumların üstünde uğuldayan rüzgâra karışıyordu. *Bir sinyal bu, diye düşündü Alice. Buraya gelin. Bir şey bulduk.*

Elsbeth’in kasvetli gülümsemesi istemsizce aklına geldi.

Sence yaşayanları neden seviyorlar?

Alice nefes alıp verişini yavaşlatmaya çalıştı.

İnsan panik hâlinde düşünemezdi; bu ders her genç büyücüye ezberletilirdi. Zihnini bir sınav setini çözer gibi disipline etmeye uğraştı. Çünkü bu sadece bir sınav setiydi, çok zordu ama panikleyip aklını kaybedemezdi. Yapması gereken tek şey, işin ciddiyetini göz ardı edip rutin bir şekilde başka bir büyücünün işini bozmak için kullanılan adımları takip etmektir. Pentagramı bul, kusurları bul –zayıf ifadeler, sakil yapılar–, sonra da gerçekdışılığı başka bir katmanla geri al...

Ama faydası yoktu. Kripkelerin sanatlarını kusursuzlaştırmak için çok uzun zamanları olmuştu. Çalışmaları pürüzsüzdü. Bu, çizgilerindeki kesinlikten, her vuruşu manzaraya ze-

kice yedirişlerinden belli oluyordu. Alice'in göğsündeki baskı büyüdükçe büyüdü.

Alice içini kemiren bu dehşete fazlasıyla aşınaydı. Hemen her araştırma projesinde bir an gelirdi ve artık uğraşmayı bırakmak gerektiği anlaşıldı. Çünkü bir zamanlar umut vadeden hipoteze gömdüğünüz onca emek ve zaman sizi hiçbir yere götürmezdi. Isterseniz devam edebilirdiniz ama o kuşku tohumu bir kez içinize düştüğünde yayılır dururdu; akciğerlerinize kök salıp nefes almanızı, düşünmenizi engellerdi. Çabalarınızla olumlu bir sonuç kazımaya çalıştıkça da proje ilmek ilmek çözülür, kum ayaklarınızın altından kayar, tüm yapaylık dağılıp giderdi. Sonunda kabullenmek zorunda kalırdınız: Bu iş olmayacaktı.

Eğitimli bir büyücü bu paniğe alışık olurdu. Bilim demek başarısızlık demekti, Edison'un gösterdiği gibi; bilim, zarara son vermeyi, yeniden başlamayı ve yeni fonlar, yeni hipotezler, yeni malzemeler toplamayı bilmek demekti. Oyunun kurallarını biliyorsanız, her zaman yeniden deneyebilirdiniz. Her zaman başka bir şey bulabilirdiniz.

Ama bu kez mesele hayat memmat meselesiydi, yeniden başlama şansı yoktu. Kripkelerin ve kana susamış tebeşirlerinin kaçınılmazlığı vardı sadece.

"Hayır," diye fısıldadı Alice. "Hayır, hayır, lütfen..."

Ama hiçbir şey fark etmedi. Arayış sonuçsuz kaldı, fenerini nereye doğrultsa kusursuz illüzyondan başka bir şey yoktu; ortada tek bir tebeşir izi bile yoktu.

Peter pes etmişti. Duvara yaslanmış, başını ellerinin arasına almıştı. Tüm bedeni titriyordu ama Alice bir süre sonra onun güldüğünü fark etti.

"Elspeth haklıydı," dedi Peter. "Ne aptalız."

"Öyle söyleme," dedi Alice.

"Ben yaşıyordum." Omuzları şiddetle sarsılıyordu. "Yaşıyordum, mutluydum, gayet iyiydim ama yine de kalkıp bu aptalca iş için buraya geldim..."

"Aptalca değildi."

"Tamamen anlamsızdı..."

"Grimes için geldik, buna değer..."

"Ah, kes sesini, Law." Peter avucunu alnına bastırdı. "Ne kadar çaresizce konuştuğunu duymuyor musun? Hepsi sadece onun gözüne girmek için..."

"Gözüne girmek mi?"

"Tüm meselen bu, değil mi?" dedi Peter alaycı, tiz bir ton takınarak. Alice onun şimdiye dek duyduğu en acımasız hâlini işitiyordu. "Ah, Profesör Grimes! Ne kadar da zekisiniz, Profesör Grimes! Beni Roma'ya götürün, Venedik'e götürün... tek istediğim kolunuza yapışıp *Aperol spritz* yudumlamak..."

"Murdoch, yeter." Alice neredeyse ona tokat atacaktı. "Hiçbir şey bilmiyorsun."

"Bilmiyor muyum?" Peter'ın gözleri kıpkırmızıydı. "Ona âşık değil misin? Tüm mesele bu değil mi?"

Alice gülmeli mi, çılglık mı atmalı bilemedi. Peter şaka yapıyor olmalıydı. Ama o yaşlı, hüznünlü gözlerle ona bakmaya devam etti ve Alice, Peter'ın söylediklerine gerçekten inandığını fark etti.

"Ben o adamdan nefret ediyorum," dedi. "Öldüğünde nefes alabiliyormuşum gibi hissettim."

"Peki o zaman neden buradasın?" diye fısıldadı Peter hararetle. "Neden..."

"Çünkü benim suçum." Alice titrek bir nefes verdi. Sonra aylarca bastırıldığı sözleri yüksek sesle söyledi; bastırıyordu çünkü onları sesli söylemek gerçek kılardı ve gerçek olmalarını istemiyordu. "Onu ben öldürdüm."

YİRMİNCİ BÖLÜM

Akademik cinsiyetçi olması öylesine sıradan bir gerçektir ki Alice artık bundan rahatsız bile olmuyordu. 1893'te Cambridge Üniversitesi Senatosu kadınlara tam diploma verilmesini önerdiğinde, karşı çıkan öğrenciler King's Parade caddesinin ucuna bir kadın bisikletçi maketi asmıştı. Teklif rafa kaldırıldığında protestocular maketin kafasını koparıp parçalara ayırarak kutlama yapmışlardı. Tüm Oxbridge kolejlerinin kadın öğrenci kabul etmesi neredeyse bir yüzyıl sonraydı. Magdalene en sona kalmıştı; kadınları kabul etmeye Alice'in oraya adım attığı yıl başlamıştı. Dönemin ilk günü erkek öğrenciler siyah pazibent takmış, bayrak yarıya indirilmişti.

Yine de Alice'in kuşağındaki kadınların çoğu arasında feminizmin artık utanılacak geçici bir moda, yetmişlerden kalma bir heves olduğu görüşü hâkimdi. Alice kesinlikle bununla bir ilgisi olsun istemiyordu. Kristeva ya da Irigaray okumaya, her şeyi fallusa bağlamaya, "tarihten" "erkekleri" çıkarmak için dili değiştirmeye niyeti yoktu. Sürekli bağırıp çağıran, tek politik açıdan doğru yolun lezbiyen olmak olduğuna inanan aktivistlere katlanamıyordu. Sutyen yakmak, oyuncak bebekleri çöpe atmak, sürekli o korkutucu *ayrımcılık* kelimesini ağızdan düşürmemek... Bunların hepsi ona utanç verici geliyordu. Bir devrimden çok çocukça bir öfke nöbetine benziyordu. Kadın-

ların aşağı derecede olmadığını kanıtlamanın en iyi yolu aşağı derecede olmamaktır.

Bu ne kadar zor olabilirdi ki?

Üniversitede Alice, Lacey Cudworth adında bir kızla birkaç dersi paylaşmıştı. Lacey, sınıf arkadaşları onunla fazla "erkek gibi" tartıştığında ya da kadınların mantıkta iyi olmadığını ima ettiklerinde gözyaşlarına boğuluyordu. Ara sıra Alice'ten dayanışma beklemişti ama Alice bu girişimleri hep geri çevirmişti. *Bana gelme, biz aynı değiliz*, diye düşünmüştü. Ona göre Lacey kadınlara kötü şöhret kazandırıyor, şikâyetleri erkeklerin inandığı tüm önyargıları doğruluyordu. Ayrıca enerjisini yanlış konulara harcıyordu. Elbette bölümler yaşlı, gözleri fıldır fıldır, kadınları yalnızca çocuk doğurmaya uygun gören adamlardan oluşuyordu. Ama o adamlar er geç ölecekti. Bu arada iş de eğlenceliydi!

Fakat Alice durumun aslında ne kadar korkunç, hatta gülünç derecede kötü olabileceğini öngörememişti. Lisans yıllarında hem nazik bir danışman sayesinde hem de bir lisans öğrencisi olarak önemsiz sayıldığı için korunmuştu. O yüzden Cambridge'e geldiğinde şoka uğradı: Evet, gerçekten de profesörler yanında başkaları varken ne zaman hamile kalmayı düşündüğünü sorabiliyorlardı (umarım doktora sırasında olmazdı ama otuzuna gelmeden olursa iyi olurdu; rahmi kuruyup gitmeden); başka bir bölümden sevgili edinip edinmediğini (böylece iş bulamazsa eş kontenjanından faydalanabilirdi) ve daha kısa etek giymeyi düşünüp düşünmediğini de (bu da erkek lisansüstü öğrencilerinin moralini yükseltirdi).

Bunlar insanı istifa ettirecek türden şeylerdi. Gerçekten de Cambridge'deki kadınların çoğunu üzüp kızdırıyordu. Güzelliğinin farkında olan Belinda, kısa sürede ipek bluzlarını erkek gömlekleriyle değiştirdi; işe yaramadı, erkekler ona dalga geçerek Aksiothea¹ demeye başladılar. Genç öğretim görevlisi Katie saçlarını kazıttı ama bu da onun hakkında lezbiyen söylenti-

1 Platon'un, erkek gibi giyinmek zorunda kalan kadın öğrencisi. -yhn

lerinin yayılmasına neden oldu. Ada ve Geraldine ise evlenir evlenmez bölümü –ve belki de tüm alanı– terk ettiler, bir daha da dönmediler.

Alice ise hâlâ imkânsıza inanıyordu: Kadınlık ile boyun eğme arasında kusursuz bir çizgi olabileceğine; hem çekici hem de ölçülü kıyafetler seçerse, bölümde kadın olmanın getirdiği ilginin tadını çıkarıp aynı zamanda bir akademisyen olarak saygı görebilirdi. Bu ihtimal neredeyse sıfırdı ama Alice yine de bu umuda tutunuyordu. Lisansüstü eğitimin özü, yok denecek kadar küçük umutlara tutunmaktı. Büyücü olmak da tıpkı kaplumbağanın Aşil’le yarışması gibiydi; koşucu ardında büyüdüğü büyürken, zamanın ve mekânın duracağına, kendisinin önde kalacağına inanma saflığı.

Eğer birileri Alice’e, Profesör Grimes’in ona söylediği ya da yaptığı hiçbir şeyi neden hiç şikâyet etmediğini sorsaydı, “Şikâyet edecek bir şey yoktu çünkü suç benimdi,” derdi.

Suç onundu çünkü Profesör Grimes’in kadın öğrenciler etrafında ellerine hâkim olamadığına dair söylentiyi ilk duyduğunda, içinde heyecanlı bir ürperti hissetmişti. Elbette kalabalık içinde tiksinti belirtmişti ama yalnızken gizlice kendine şunu sormuştu: Onun dikkatini çekecek kadar güzel miyim? Yeterince narin ve ince miyim? “Balerin gibi kızları sever,” diyorlardı; üzgün, çöp gibi zayıf, babasıyla sorunları olan kızları. O da eve gidip saçını ensesinde topuz yapmış, ayna karşısında ölçüyü tutturup tutturamadığını merak etmişti.

Suç onundu çünkü geceleri bazen onun ellerini omuzlarında, gözlerini gözlerinde hayal ediyordu. Bu hayaller asla ten- sel bir yerden ilerlemiyordu; teorik olarak istediği buydu ama Profesör Grimes’in yüceliğini terleyen, isteyen bir bedene indirgemek ona yanlış geliyordu. Profesör Grimes’i, üniversiteden tanıdığı o elini kasıklarına götürdüğü anda düşüncesiz hayvanlara dönüşen nefes nefese oğlanlarla bir tutamazdı. Onun Grimes’ta sevdiği şey zihniydi. O keskin zekâsıydı.

Ne istediğini aslında hiç bilmiyordu. Profesör Grimes'in onu bütünüyle yutmasını istiyordu. Satürn'ün ellerindeki o et parçası olmak istiyordu. Onun yerine geçmek istiyordu. Hangisi okuduğunu bilmiyordu.

Alice aptal değildi. Dansmanımla ilişki peşine düşmenin kariyerini tehlikeye atacığını biliyordu. Profesör Grimes'la tanışmadan önce bile Belinda ve Hilary'den yeterince uyarı dinlemişti. Bu yüzden asla akşam yemeği ya da içki davetlerini kabul etmiyor –“Sevgilim var,” diye havadan bir yalan atıyor–, çok salak giyinmiyor ve kapalı kapılar ardında onunla baş başa kalmamaya dikkat ediyordu. Bunlar, akademide beş yıldır kadın olarak var olmanın ona öğrettiği küçük tedbirlerdi.

Ama yine de o çizginin üzerinde yürümek... Günah ile erdem arasındaki o eşikte var olmak öyle heyecan vericiydi ki! Derste bakışları onun üzerinde gezindiğinde kalbinin çarpması, yaptığı bir gözlem üzerine Grimes'in dudak kenarında belirən o onaylayıcı kıvrım... Hepsi sarhoş ediciydi. En çok da şu hoşuna gidiyordu: *Alice yaptı, geri kalanınız Alice gibi olmalı.*

Onun kendisini çekici bulduğunu biliyordu. Şüpheye yer bırakmayacak kadar çok, gereğinden uzun bakış fark etmişti; omzunda gereğinden fazla kalan eller... Bunlar, profesörün fırsatını bulsa onunla yatacağı konusunda kuşku bırakmıyordu. Bunu bilmek, buna yönelik harekete geçmediği sürece, Alice'e çarpık bir güç hissi veriyordu. Çünkü isterse yapabilirdi; tek yapması gereken “evet” demekti. Belki onu öğrencisi olarak seçmesinin nedeni de buydu; konferanslara ve araştırma gezilerine yanında götürmesinin nedeni... Kapalı kapılar ardında, hatta bazen yüzüne karşı söylenenler buydu: “Koluna güzel bir kız takmayı sever.” Eh, mesele yalnızca koluysa sorun yoktu. Kayırmacılık, Alice'in işine yaradığı sürece kabul edilebilirdi.

O çizgide nasıl yürüneceğini biliyordu. Konferanslarda profesyonelliği ve soğukkanlılığıyla, kalem etekleri ve tıktırılı topuklarıyla herkesi etkilemeyi seviyordu. Eski kuşağın edepsiz

şakalarına alaycı bir sırıtışla karşılık veriyor, üzerine yürüyene-
leri tek hamlede geri püskürtüyordu.

Bir keresinde, bütün gece ona sırttan genç bir adama Profesör Grimes'in, "Alice'le şansını deneme. O işini fazla önemsiyor," dediğini duymuştu.

Bu iltifatı günlerce içinde saklayarak sevindi. Onu ciddiye alıyordu. İşine çok önem verdiğini düşünüyordu!

Alice kendine imkânsız bir ideal içselleştirdiğini sanıyordu: Hem çok arzu edilen ama ulaşılamaya erdemli ve kusursuz kız olmayı. Tüm özellikleri bünyesinde toplayan kız olmayı. İkinci dalga feminizmin zayıfladığı günlerdi ve Alice'in kuşağındaki kızlar doğuştan tecavüze, baskıya, susturulmaya mahkûm edildiklerini duymaktan bıkmıştı. Elbette resim bütününüyle böyle değildi; elbette cinselliklerinde bir güç payı vardı. Alice hem çekici hem ölçülüydü; bu da ona bir üstünlük hissi veriyordu. Profesör Grimes'in konferanslardan başka kadınlarla otel odalarına gitmesini izlerken bile. Alice onlardan farklıydı. Onlar "eş adayı"ydı, o ise bir büyücü.

Bir akşam ofiste geç saatlerde çalışırken Profesör Grimes yanında kıkırdayan, sendeleyerek sarışın bir kadınla içeri girdi. Bu kız bölümün yeni sekreteriydi. Alice onu o hafta yalnızca bir kez görmüştü; lisans öğrencilerinin sınav kâğıtlarını bıraktığında. Adı Charlotte'tu, Kensingtonlıydı; hızlı, manikürlü, vaktini çaldığı için insanı mahcup hissettiren bir yapısı vardı. Saçları tereyağı renginde ve parlaktı. Eski bir dansçının bacaklarına sahipti.

"Ah!" diye inledi Charlotte. "Dursana."

"Durdur da görelim," dedi Profesör Grimes. Alice onun ağzından hiç bu kadar profesörlükten uzak bir söz duymamıştı.

"Seni yaramaz..." diye kıkırdadı Charlotte, Profesör Grimes yüzünü boynuna gömerken. "Koca kötü kurt."

Alice kıkırdayamadı.

Burada olma izni vardı, hatta ondan geç saate kadar çalışmasını bizzat Profesör Grimes istemişti. Büyük ihtimalle unut-

muştı ama bu, Alice'in yanlış bir şey yaptığı anlamına gelmiyordu. Işıklar kapalıydı; ofis terk edilmiş gibi görünüyordu. Yine de onlar binaya girerken varlığını belli etmeliydi; artık bunu yapamazdı.

Görünmeden kapıya ulaşamazdı. Masanın altına çömelip saklanmak da istemiyordu. Panik hâlindeki zihnine göre geriye tek seçenek kalmıştı: Olduğu yerde dikilip kalbi gümürderken ve ağzı açık kalakalmışken izlemek. Profesör Grimes, Charlotte'u laboratuvarında döndüre döndüre gezdiriyordu.

Neyse ki kendi odasına yöneldi. Keşke içeri girip kapıyı kapatsalardı, o zaman Alice fark edilmeden kaçabilirdi. Ama olmadı. Karatahtanın önünde öpüşmeye başladılar. Charlotte inledi. Profesör Grimes onu bacaklarından tutup kaldırarak duvara yasladı; elleriyle öyle bir şey yaptı ki Charlotte'un sesi birkaç oktav birden yükseldi, sanki gamları tırmanır gibi tek bir inilti çıkardı.

Alice olduğu yerde donakalmıştı; âdeta transa girmiş ve dehşete kapılmış, bu tablonun bir parçası olmak isteyip istemediğini düşünüyordu. Charlotte bir kez daha inledi. Alice'in eli kaydı ve bir beheri düşürdü. Kırılmadı, kenardan uzaktaydı ama başka bir behere çarpmasıyla odayı delip geçen bir çınlama duyuldu.

Profesör Grimes başını kaldırdı, yarı kapalı gözleri Alice'in kilere kilitlendi. Yaptığı şeye ara vermedi.

Alice'in kalbi tekledi.

Kartını kapıp hızla dışarı fırladı. Bina kapısından çıkana kadar Profesör Grimes'in yakıcı bakışlarını sırtında hissetti ve ancak gece serinliğine kavuştuğunda nefes alabildi.

Charlotte'in onu fark ettiğini hiç sanmıyordu. Haftalar boyunca onun Profesör Grimes koridordan geçtiğinde nasıl toparlandığını, o selamını karşılıksız bıraktığında omuzlarının nasıl düştüğünü izledi. Görünüşündeki ufak değişiklikleri fark etti; ruj sürmeyi bırakmıştı, artık ayakkabılarını bluzlarıyla eşleştirmiyordu, saçları giderek daha yağlı ve taranmamış görünüyordu.

du. Bölümdeki diğer kadınlara, özellikle Belinda'ya attığı ters bakışları gördü; gözleri kısılıyor, parmakları durmadan kıpırdanıyordu. Bazen gölgelenmiş, yorgun yüzüne bakarken Alice ona içini döküp dökmeyeceğini merak ediyordu ama aldığı tek karşılık kibar bir, "Günaydın, Alice," oluyordu.

Bazen gördüklerini uydurup uydurmadığını, abartıp abartmadığını düşünüyordu; her zamanki gibi, geç saat koşuşturmasında zihninin dağılıp dağılmadığını. Ama aklından çıkaramıyordu. Sonuçta şaşmaz bir hafızası vardı.

Profesör Grimes'a bakamaz olmuştu; Charlotte'ın kahkahası, hoplayan kalçaları, sevinçli nefesleri gözünün önüne geliyordu. Onun sesini duyunca o boğuk homurtu kulaklarında çınlıyordu:

Durdur da görelim.

Sonra bu panik dolu hatırlayışları kendi arzularıyla karıştırmaya başladı çünkü bunları durmadan aklına getiriyorsa, suç onundu, değil mi? Kendini baştan belli etseydi bu kadarını görmeyecekti; bu kadar hastalıklı, bu kadar yaramaz, bu kadar seyretmeye hevesli olmasaydı...

Profesör Grimes'ın suistimali nerede bitiyor, kendi suç ortaklığı nerede başlıyordu, ayırt edemiyordu. Neyi yanlış yaptığını çözemiyordu.

Derken her şey fazla gelmeye başladı. Çalışmalarını etkilemeye başladığında, onun gözünde doğru dürüst bir akademisyen olmaktan çıkıp yürüyen bir çift bacağa dönüştüğünü hissettiğinde aklı havada, sevdadan gözü dönmüş bir aptal gibi davrandığı için kendini suçladı.

En başından fark etmesi gerekirdi.

Kendi isteğiyle aslanın inine girmiş bir kuzuydu çünkü bunca tantananın sebebini görmek istemişti. İçten içe bir parçası yutulmak istiyordu. Ve Profesör Grimes'ın o gece göz göze geldikleri anda bunu anladığına, belki de bunu en başından beri bildiğine inanıyordu.

Olay, Leverhulme Ödülü yemeğinden döndükleri gece oldu; başları dönüyordu, keyifleri yerindeydi, ikisi de tüm akşam boyunca gördükleri ilgiden sarhoş olmuşlardı. Liverpool Caddesi istasyonundan geç kalkan trene bindiler, ardından taksiyle bölüme döndüler; bölüme, kaldıkları yerlere değil. Çünkü Profesör Grimes istasyondayken önce *mutlaka* ofisine uğrayıp bazı kâğıtları alması gerektiğine karar vermişti ve Alice hem heyecanlı hem de bitkin olduğu için bu kof bahaneyi sorgulamayı akıl etmedi.

Bölümdeyken kıkırdayıp duruyor, sağa sola çarpıyorlardı. Profesör Grimes dengesini kaybetti ve elini Michele'nin bütün hafta boyunca karatahtada uğraştığı algoritmaların üzerinden geçirerek yoğun tebeşir katmanlarında beş parmağının izini bırakıp kusursuz bir yay çizdi ve bu ikisine de inanılmaz derecede komik geldi. Odasına geçtiklerinde Profesör Grimes, gelecek dönemin ders planlarına erkenden başlamayı önerdi ki bu gülünç bir bahaneydi çünkü ikisi de o sırada ders planı yapacak durumda değildi.

Grimes'in odasında tam bir maskaralık gösterisi sergilediler; kapılara tosladılar, eşyalarını düşürdüler, el yordamıyla beceriksizce anahtarlarını aradılar. Son derece sarhoş olan Alice fazlasıyla odaklanmış bir hâlde, Profesör Grimes'in masasını karıştırıp ders notlarını bulmaya çalışıyordu. O sırada, bu notları bulmak dünyanın en önemli işiymiş gibi görünüyordu.

"Tam burada duruyorlardı," deyip duruyordu. "Dün çıktılarını almıştım, hepsi buradaydı."

"Alice," dedi Profesör Grimes.

Alice doğruldu ve arkasına döndü.

Profesör Grimes odanın karşısından yanına geldi ve yüzünü ellerinin arasına aldı.

Bu romantik bir jest de olabilirdi ama Alice'in daha sonra düşündüğünde tek hatırladığı, o an son derece sıkışıp kaldığını hissettiğiydi. Yanakları, adamın demirden pençeleri arasında eziliyordu. Yüzü yakından öylesine büyüktü ki... Inanılmaz büyüktü; sanki bir televizyon ekranında şişirilmiş gibiydi.

Onca gece boyunca hasretini çektiği o yüz hatları –o kalın, kara kaşlar; o keskin hatlı burun– birkaç santim ilerisindeyken birdenbire kaba göründü. Fazlasıyla dünyevi, fazlasıyla muhtaçtı. Hayran olduğu bütün nitelikler –deha, parıltı, keskin ve zalim bir zekâ– sonuçta kaba ve ölümlü bir bedene kazınmıştı. Keskin nefesi ekşi ekşi kokuyordu ve Alice öğürmemek için kendini zor tuttu.

O coşku ne çabuk sönüp gitmişti. Kahkahası boğazında kalmıştı.

“Biliyorum.” Grimes onun sevinçten titrediğini sanmıştı. “Gözlerindeki ifadeyi gördüm, Alice. Ben de hissediyorum.”

Alice, “Hayır,” diye boğuk bir sesle karşılık verdi.

“Sorun değil.” Eli, başının arkasını okşadı. Gözlerini onun-
kilere dikti ve dudaklarına bir gülümseme yayıldı. Alice yıllarca o gülümsemeye, o karizmanın sıcaklığına hayranlık duymuştu. Şimdi ise bu onu dehşete düşürüyordu. Baştan sona yapay bir cazibe, baştan sona keyfine göre değişen bir oyundu bu. Tanrım, dişleri ne kadar da beyazdı.

Diğer eli, beline uzandı. Daha aşağıya kaydı.

“Seni utanmaz,” dedi.

“Tanrım, kaburgaların,” dedi.

Alice kalbinin göğsünden fırlayacağını, hatta işler daha da ilerlemeden gerçekten ölebileceğini sandı. Hayatında kendisini hiç bu kadar kapana kısılmış bir hayvan gibi hissetmemişti; zayıftı, çaresizdi, tamamen kendi elleriyle ördüğü bir kafeste sıkışıp kalmıştı.

O geceye dair onu en çok utandıran, kafasından bir türlü atamadığı şey, her şeye evet demeye ne kadar yaklaştığıydı.

Profesör Grimes’a istediğini verseydi her şey ne kadar da kolay olurdu. Grimes dürtülerini tatmin etmiş olurdu. Doyar, ondan memnun olurdu ve bu belki Alice’e biraz nefes alma fırsatı tanırdı. Sonrasındaki yorgunluk anlarında araştırma önerisi için ondan biraz rehberlik isteyebilirdi. O yaz ek burs için başvuru yaparken onun kendisi adına birkaç güzel söz söyle-

mesini talep edebilirdi. Hatta bundan biraz haz bile alabilirdi. Şundan emindi: Eğer zihnini ikiye ayırabilse, içinde çılgılık atan bütün parçalarını görmezden gelebilse, o sersem sarhoşluğuna geri dönebilse, o geceyi biraz çılgınca geçen eğlenceli bir geceye dönüştürebilirdi.

Bu sürebilirdi de çünkü bir kez evet demek, gelecekte her zaman evet demek anlamına gelirdi. Ama geriye yalnızca üç yılı kalmıştı. Üç yıl sonra mezun olacak, tavsiye mektuplarını toplayacak ve öyle bir kuruma geçecek, oradaki çalışmaları öylesine göz kamaştırıcı olacaktı ki çok geçmeden peşini bırakmayan söylentileri herkes unutacaktı. Belki daha bile önce, Grimes'in gözü başka bir pırıl pırıl bakışlı, hevesli birinci sınıf öğrencisine takılacak ve böylece Alice özgürce işine odaklanabilecekti.

İnsan sadece üç yıllığına her şeye katlanabilirdi.

Grimes'in pençesinde gevşedi; dudaklarının onun dudakları için açıldığını hissetti. Ve aniden o baskın iğrenme dalgasını hissetmeseydi, tam oracıkta teslim olacaktı.

Grimes bölümdeki herhangi biri değildi. Bu adam onun danışmanıydı. Zihninin bekçisiydi. Öğretmeniydi.

"Bunu istemiyorum." Bu sözcükleri boğazından çıkarabilmek için tüm gücünü kullanması gerekti. "Profesör..."

Grimes'in dudakları onun boynunda gezindi. "Ne dedin?"

"İstemiyorum..."

Grimes'in omuzunun gerisinde bir kıpırtı görünce dehşete kapıldı.

Laboratuvarın karşı ucunda, kapıdan içeriye süzülen ışık huzmesinde, Peter Murdoch duruyordu. Elinde kitaplarla, onların üstünde de bir kutu tebeşirle kapıda donakalmış, bir elini az sonra kapıyı çalacakmış gibi kaldırmıştı.

Profesör Grimes, Peter'ı hiç görmedi. Ama Alice, Peter'ın ağzı hafif aralık bir biçimde, yavaşça geri geri giderek kapıdan uzaklaşmasını izledi. İkisinin gözleri, Profesör Grimes'in omzu

üzerinden sadece bir an için buluştu, sonra Peter arkasını dönüp hızla uzaklaştı.

"Lütfen." Sonunda Alice onun elinden kurtulacak gücü buldu. Grimes onu bırakmak istemiyordu; Alice'in kurtulmak için kıvrılıp bükülmesi, gerçekten karşı koyması gerekti. Bu ani şiddet, sonunda Grimes'ı direnişinin aslında bir cilveleşme olmadığına inandırmış gibiydi. "Ben... Yapm..."

"Korkma."

"Hayır!" diye çığlık attı Alice. Çıkardığı ilk gerçek sesteki bu; en azından Grimes'ın onu gerçekten ilk kez duyduğu andı. İşe yaradı. Grimes geri çekildi. Alice onun kollarından kurtuldu.

Koridorda hızla uzaklaşırken Grimes arkasından, "Alice," diye seslendi. Her zamanki kadar sakindi. Sanki tek yaptıkları ders programlarına bakmakmış gibi. Sesi sertleşti. "Alice, buraya gel. Derhal."

Ama Alice kalbi göğüs kafesinden fırlayacakmış gibi atarken koridorda koştu. Grimes'ın peşinden gelmeyeceğini biliyordu. Paltosunu geride bıraktığı, topukları yüzünden taş döşemelerde sürekli sendelediği hâlde durmadı. Sokağı geçti, köprüyü aştı, nehir boyunca ilerledi ve ancak dairesine vardığında soluklandı.

O gecedен sonra Profesör Grimes ona buz gibi davranmaya başladı.

Alice bunu bekliyordu ama yine de Grimes'ın desteğini birden geri çekmesi onu darmadağın etti. Ertesi gün çekingen ve kırılğan bir hâlde laboratuvara gittiğinde, çalışma masasının boşaltıldığını ve eşyalarının koridordaki ek odaya taşındığını gördü. Belki bir yanlışlık olmuştur diye umarak çaresizce Grimes'ın odasına yöneldi ama Charlotte, Profesör Grimes'ın sabah boyunca Londra'da olacağını söyledi. Grimes döndüğünde Alice koridorda durmuş, diğer doktora öğrencileriyle çay molası vermişti. Başını kaldırıp ona selam vermek istedi ama Grimes tek kelime etmeden yanından geçip gitti.

Michele, "Ne yaptın?" diye sordu.

"Bilmem ki," diye yanıtladı Alice.

"Çok kızgın görünüyor," dedi Michele. "Onu hiç bu kadar sinirli görmemiştim."

Profesör Grimes ne ertesi gün ne de ondan sonraki gün onunla konuştu. Küsen bir başkası olsaydı, bu gülünç veya çocukça görünebilirdi ama Profesör Grimes'in küslüğü onu dehşete düşürüyordu. Ne zaman biteceğine dair hiçbir işaret yoktu. Alice onun ne zaman karşılık vereceğini, yeni bir ceza planlayıp planlamadığını bilmiyordu. Onun aklından tamamen silinip silinmediğini, onu düşünce dünyasından toptan çıkartıp çıkarmadığını kestiremiyordu. Yapabildiği tek şey odasının etrafında sessizce dolaşmak, yanına yaklaştığında nefesini tutmak ve günbegün onun merhametini ummaktı.

Elbette bölüme gitmeye devam etmesi için sebepleri vardı. Yürüttüğü projeler, yazması gereken makaleler, girmesi gereken dersler vardı. Grimes onun çalışmalarını öylece geçersiz kılmazdı. İşinde iyiydi ve bunu diğer öğretim üyelerine defalarca kanıtlamıştı. Hem herkesin önünde onu görmezden gelmeye de devam edemezdi. En azından dışarıya karşı iyi bir danışman görüntüsü vermek zorundaydı. Soruları üzerine çekmeyi, Alice'ten bile daha az isterdi.

Ama onun özgüvenini yorumlarla, küçümsemelerle yavaş yavaş zayıflatılabildi. Küçük darbelerle. Artık onu odasına çaya davet etmiyordu. Dilsel büyü üzerine yayımlanacak yeni derlemenin editörü ilan edildiğinde, Alice'ten katkıda bulunmasını istemedi; oysa sahte eşdeğerler ve kökensel benzerlikler üzerine giriş bölümünü yazmak için en bariz seçim Alice olurdu. Bu görevi Alice yerine adını bile zar zor yazabilen bir birinci sınıf öğrencisine verdi.

Bu durum aylarca sürdü.

Bu arada Peter tekrar Profesör Grimes'in gözüne girdi. Yaz döneminde işlediği kusur her neyse unutulmuştu. Alice, Profesör Grimes'in odasının önünden her geçtiğinde Peter'ı içeride

görüyordu; sandalyesinin ucunda öne eğilerek, elleriyle coşku-
lu jestler yaparak konuşuyordu. Birdenbire herkesin konuştu-
ğu tek şey Murdoch ile Grimes'in birlikte yazdığı o heyecan
verici yeni makale oldu; *Arcana*'da yayımlanmasının kesin ol-
duğu, küme teorisi alanında nasıl çığır açacağı, hatta Bertrand
Russell'i mezarında ters döndüreceği söyleniyordu.

Bölümün geri kalanı bu değişimi fark etti ama aslında ne
olduğunu hiçbiri tahmin edemedi. Fakültedekiler, Alice'in
Profesör Grimes'i özensiz çalışmalarıyla kızdığını ve bunun
sonucunda Grimes'in ona sakıngan davrandığını varsaydılar.
Daha önce öğrencilerin nasıl tükendiğini izlemişlerdi. Çöküş-
ten önce gelen o yıpranmaya tanık olmuşlardı.

"Jacob zor biri olabilir," dedi Profesör Byrne bir gün dinlen-
me salonunda, durduk yere. "Ama, şey, moralini yüksek tut,
işini iyi yap; her şey kısa zamanda normale dönecektir, tamam
mı?"

Kendi gölgelerinden bile korkan lisans öğrencileri, Profe-
sör Grimes'in Alice'le konuşma biçimini gördüler ve (belki de
haklı olarak) onun başarısızlığının bulaşıcı olduğunu varsaydı-
lar. Öğrenciler yavaş yavaş Alice'in derslerinden Michele'nin ve
Peter'in derslerine geçmeye başladı. Lisansüstü öğrenciler ise
daha uyanıktı. Charlotte hakkında herkesin bildiğini onlar da
biliyordu. Hikâyenin yalnızca genel hatlarını sezinleseler bile
anlamışlardı. Michele, Alice'e karşı daha anlayışlıydı; yolları
kesiştğinde ona her zaman hüzünlü bir gülümsemeyle yakla-
şırdı. Belinda ise Alice'e karşı epey soğuklaştı. Alice onun ne
düşündüğünü sezebiliyordu ve belki de Belinda haklıydı: Alice
böyle olacağını tahmin etmeliydi. Eğer bir kaltak gibi davran-
masaydı, Belinda'nın hep yaptığı gibi dikkatli olsaydı, böyle
saçma bir duruma düşmezdi.

Dedikodular yayılmış ve Alice'in kulağına gelmişti. Sonun-
da bölümdeki herkesin Alice hakkında bir fikri olmuştu; kimi
onu acıyarak, kimi küçümseyerek, kimi dizginleyemediği bir
merakla süzüyordu. Yine de Alice dedikodulara alışkındı. So-

nuçta o bir Grimes öğrencisiydi. Bütün bunlara dayanabilirdi, tabii Peter olmasaydı.

Peter ile arasının bozulmasına dayanamıyordu.

Peter o geceden sonra dayanılmaz derecede tuhaflaşmıştı. Alice'e nasıl davranacağını kestiremiyordu. Sanki hem ondan korkuyor, hem ona kızıyor hem de onu anlayamıyordu. Profesyonel bir ilişki sürdürme gayretinde bile değildi. Gözlerinin içine bakmıyordu. Ona bir şey söylemek istediğinde, çoğu zaman bir lisans öğrencisini gönderiyordu. Bir keresinde Alice laboratuvarın diğer ucundan ona selam verdiği kahvesini elinden düşürmüştü. Bir zamanlar onun kayıtsızlığını en acımasız şey sanmıştı. Oysa bu kırılgan gerginliğe, tüm detaylarıyla zihnine kazınan o anıya göğüs germektense, Peter'in eski kayıtsızlığını tercih ederdi. Alice sürekli o ânı görüyordu; Peter'a her bakışında o sahne gözünün önüne geliyordu: Kapıda Peter. Göğsüne sıkıca bastırıldığı kitaplar. Titreyen bir el. Kocaman açılmış gözler, yüzüne yayılan tiksinti.

Ona gerçeği söylemeyi sık sık düşünüyordu. Peter'ın ne tür varsayımlarda bulunduğunu biliyor, öyle olmadığını bilmesini istiyordu. Ah, ama o kadar utanıyordu ki! Sırf Peter'ın gözlerindeki o şaşkın bakışı hatırlamak bile yerin dibine girmek istemesine yetiyordu. Hangisinin daha kötü olacağına karar veremiyordu: Peter'ın öfkesi mi yoksa acıması mı? "Başıma bir şey geldi," dese, Peter'ın ona duyduğu bütün saygı yok olup gidecekti.

Sonunda karar verdi: Acıma, tiksintiden daha iyiydi. En azından bir kişinin gerçeği bilmesine ihtiyacı vardı. Denemek zorundaydı. Sözlerinin bir anlam ifade edebileceği, gerçeği açığa çıkaran küçük nüansları görebilecek olan tek kişi Peter Murdoch'tu. Alice'in cesaretini toplayabilmesi haftalar aldı ama bunu yapmakta kararlıydı. Keşke önce Belinda'yla konuşmamış olsaydı.

"Murdoch'ın bugün ne zaman geleceğini biliyor musun?" diye sordu Alice ona.

"Peter mı?" Belinda omuz silkti. "Bilmem. Herhalde geceleri çalışıyor. Neden, ne oldu ki?"

"Hiç, öylesine sordum; bir makaleyle ilgili bir mesele var ve Grimes'i rahatsız etmek istemiyorum."

"Tabii ya. Grimes." Belinda'nın yüzünde tuhaf bir ifade vardı. "Biliyor musun, Peter bir şeyler söyledi."

Alice tepeden tırnağa buz kesti. "Ne söyledi?"

"Ah, pek bir şey değil." Belinda'nın dudakları kıpırdadı ama hiç ses çıkmadı. Sözlerini evirip çevirmenin, doğrudan suçlama yapmadan ima etmenin yolunu arıyormuş gibiydi. "Sadece, seninle Profesör Grimes'in giderek... yakınlaştığınızı söyledi."

"Öyle mi dedi?"

"Bir gece... geç saatte olanlar ve öğretmenin oyuncağı olmanla ilgili bir şeyler işte."

Alice zeminin ayaklarının altından kaydığını hissetti.

"Bunun kurallara aykırı olduğunu biliyorsun, değil mi?" Belinda'nın gözleri kısıldı. "Ve bunun gibi şeyleri ihbar etmek gerektiğini."

Alice konuşmadı. Zihninde kuleler devrildi, rüzgârlar uğuldadı, hortumlar çıktı, geriye sadece gürültü ve toz kaldı. Belinda'nın hâlâ karşısında durduğunu, dudaklarını büzüp bir cevap beklediğini belli belirsiz fark ediyordu. Bunun, kendini savunabileceği tek fırsat olduğunu biliyordu. Şimdi konuşmazsa söylentiler giderek büyüyecek ve katlaşıp gerçeğe dönüşecek, sonunda bölümdeki herkesin hafızasına kazınacaktı; tıpkı Elspeth Banks'in yeterlilik sınavlarında başarısız olup intihar etmesi gibi, Alice Law'un Profesör Grimes'la yattığı da herkesçe bilinen bir şey olacaktı.

Yine de ağzını açamadı. Kendini nasıl savunabilirdi ki?

"Sen... Yani doğru değil, öyle değil mi? Eğer varsayımda bulunduysam özür dilerim." Belinda'nın yüz ifadesi yumuşadı.

"Hadi, Alice. Bana anlatabilirsin."

O anda Alice'in söyleyebileceği çok şey vardı. Ama neye yarardı ki? Hepsi çok anlamsız görünüyordu. Bütün sözler etki-

sizdi, boş laflardan ibaretti. Belinda ona bakarak bekledi ama Alice arkasını dönüp hızla uzaklaştı.

Alice bundan sonra çok çabuk dağıldı. Özsaygısı dibe vurdu. Ruh hâli dengesizleşti, çalışmaları aksadı. Profesör Grimes'in gözünde yeniden değer kazanmak için her yolu denedi ama bu aşırı çabası onun kibrini daha da artırmaktan başka işe yaramadı.

En dibe vurduğunda, onu yeniden baştan çıkarmayı denedi. Grimes'in bir zamanlar beğendiğini söylediği o siyah çorapları ve kısa etekleri giydi. Bluzunun üst düğmelerini açık bıraktı. Elindeki her eski numaraya başvurdu: Müstehcen bir biçimde bacak bacak üstüne atarak oturdu, gereğinden fazla eğilerek kalçasının kıvrımlarını tüm çıplaklığıyla sergiledi.

Buradayım, demeye çalışıyordu ona. Hazırım. Al beni.

Grimes ise Alice yokmuş gibi davranıyordu.

Alice direndi. Gerçekten direndi; kariyerinin bu kadar çabuk çöpe gitmesine izin veremeyecek kadar çok yol almıştı. Bu yüzden akıl almak üzere Helen Murray'in ofisine gitti.

Helen, Alice'i pek sevmezdi. Bunun nedeni Alice'in yaptığı bir şey değil, Grimes'in öğrencisi olmasıydı. Zira Helen Murray ve Jacob Grimes birbirlerinden nefret ederlerdi. Bir keresinde Grimes ona herkesin içinde "orospu" diye bağırmış, Helen de buna karşılık bölüm başkanlığı yaptığı yıllarda her dönem lisans giriş dersini zorla ona verdirmişti. Ama o sabah Alice bu düşmanlığın kendi lehine işleyebileceğini düşündü.

"Merhaba, Alice." Helen Murray onu bekliyormuş gibiydi. Her nasılsa, Alice'in neden uğradığını sormadı; oysa ne onun danışmanıydı ne de Alice seminerlerine katılan bir öğrenciydi.

"Biraz çay ister misin?"

"Ah, hayır, sağolun."

"Mutlaka içmelisin."

Alice oturdu ve bir fincan çay içmeyi kabul etti.

Helen Murray'in suyu çaydanlığında kaynatma, çay yaprak-

larını ölçüp koyma ve beş dakikalık demleme ritüelini tamamlamadan önce iş hakkında konuşmaya yanaşmadığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. O süre zarfında havadan sudan konuşmanız beklenirdi. Onun en insani yönü de bu sayılırdı. Helen Murray gerçekten sizinle ilgilenirdi; hayatınızın nasıl gittiğini, ders dışında nelerle meşgul olduğunuzu önemserdi. Danışmanlığını yaptığı öğrenciler bu yüzden onu çok severdi. Alice de, belki bu yüzden, Helen Murray'ın kendisini dinleyebileceğini umdu.

Helen kaşığını fincanının içinde döndürdü. "Neden bana ne olduğunu anlatmıyorsun?" dedi.

Alice isteksizce açıkladı.

Sözünü bitirdiğinde Helen uzun süre sessiz kaldı. Sonra gözlüğünü çıkardı, Alice'i baştan aşağı süzdü ve içini çekti. "Lütfen bu konuda bu kadar çocukça davranmayalım," dedi.

"İyi. Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum."

"Beni şaşırtıyorsun, Alice. Neye bulaştığını bildiğini sanıyordum."

"Neye bulaştığımı mı?"

"Tarih kadar eski bir hikâye bu. Aristoteles ve Phyllis'e bak. Ya da Merlin ve Morgan le Fay'e. Bizim bölümdeki erkekler hiç akıllanmaz. Aç kurtlar. Cambridge'desin. Bilmiyor muydun?"

Alice, Helen'in şaka yapıp yapmadığını anlayamadı. Göndermeyi kavramıştı; Iskender'in cariyesi Phyllis'in, çıplak bir şekilde, ata biner gibi Aristoteles'in üzerine oturduğu o gravürü görmüştü. Çok komikti, Aristoteles gülünç görünüyordu ama Alice bunun kariyerine dair nasıl bir yol gösterici olabileceğini anlayamadı.

"Ama bu... Yani kadınlara bu şekilde davranmaları haksızlık."

Helen'in dudakları kıvrıldı. "Ah, demek şimdi de feminist oldun!"

Bu iğneleyici bir dokundurmaydı, bir tuzağın ilk işaretleriydi. Ama Alice içine düştüğü durumu fark edecek hâlde değildi.

Helen, Cambridge'de her yıl düzenlenen Kadınlar ve Büyü konferansına evsahipliği yapardı ama Alice hiçbirine gitmemişti. Onun kuşağından da kimse gitmeye zahmet etmemişti. Belinda yalnızca ilk yılında gitmiş, sonra da gözlerini devire devire dönmüştü; *Bir avuç cadı, erkeklerin ölmesini diliyor.* Hayır, Alice'in kuşağından hiç kimse feminist değildi; bu sıfatı özellikle reddediyorlar, başlarına dert açacağını düşünüyorlardı.

"Öyle demek istemedim," dedi Alice. "Sadece... Ne yapacağımı bilmiyorum."

"Elbette." Helen fincanını bıraktı. "Peki neden bana geldin?"

Bu kadarı bariz olmalı, diye düşündü Alice. Caspar Stuart'a ya da Aaron Byrne'a gitmek varken Helen'in yanına gelmesinin sebebi ne olabilirdi?

"Pek çok ortak noktamız olduğu için mi?"

Bu, hileli bir soruydu ama Alice yemi yuttu. Helen'in desteğini sunduğunu sandı ve elinde olmadan başıyla onayladı.

"Hayır, canım." Helen kollarını kavuşturup öne eğildi. "Doğrusunu istersen, hiçbir ortak noktamız yok."

Tuzağa düşmüştü.

"Senin gibi kızlar, benim gibi kadınlardan nefret eder. Öyle değil mi? Cinsiyetimizin farklılıklarını vurgulamakla hata ettiğimizi sanırsınız. Aktivistliğimizi utanç verici bulursunuz. Çok fazla şikâyet ettiğimizi düşünürsünüz."

Helen'in suçlaması yerindeydi, tüm bunlar doğrudu. Ama Alice bu düşünceleri hep gizli bir görüş gibi içinde taşımıştı. Onları tam anlamıyla gerekçelendiremiyordu.

Helen devam etti. "Neden böyle düşünmeyesiniz ki? Hiçbir kapı yüzünüze kapanmadı. Anneleriniz eğitim gördü, karma okullara gittiniz, bu yüzden bütün dünyanın size açık olduğunu sanıyorsunuz. Pantolon giymek, sutyensiz dolaşmak, erkeklerle sabaha kadar içmek istiyorsunuz ve herkesin size aynı şekilde davranmasını bekliyorsunuz."

Alice, Helen'in bu sözleri söylemek için uzun zamandır fırsat kolladığını, bu tiradı içinde tuttuğunu, koridorda onu, Belinda'yı ve ötekileri izleyerek yanına ilk uğrayacak kişiyi beklediğini fark etti. Artık mesele Alice değildi, hatta Grimes bile değildi. Asıl mesele Helen'in içindekileri dökmesiydi ve Alice yalnızca dinleyiciydi.

Helen öne eğildi. "Benim gibi kadınlar ile senin gibi kızlar arasındaki fark şu: Biz mücadeleyi hiçbir zaman bitmiş saymadık. Sizin kuşağınız ise kurallar size işlemiyormuş gibi yaşamayı seçti. Ve bu işe yarıyor gibi de görünüyor. Sizi selamlıyorum kızlar, destekliyorum. Keşke ben de aynısını yapabilseydim. Ama işler yolunda gitmediğinde öyle hemen yaygara koparmazsın. Anlaman gereken şu, Alice: Feminizme sadece işine geldiğinde sığınamazsın."

"Ben yaygara koparmıyorum ki," dedi Alice çaresizce. "Sadece... Rehberliğe ihtiyacım var..."

"Yani danışmanını mı değiştirmek istiyorsun? Benimle mi çalışmak istiyorsun?"

Alice bu soruya hazırlıksız yakalandı. Bunu sormayı planlamamış, bunun bir çözüm olabileceğini bile düşünmemişti. Belki de yüzü düşüncelerini ele verdi çünkü Helen güldü. "Elbette istemiyorsun. Bana yeterince saygı duymuyorsun. Benim... ne diyorlardı? Korsesinin içinde sıkışıp kalmış, eş kontenjanından işe alınan bir kadın olduğumu düşünüyorsun, değil mi?"

"Düşünmüyorum..."

Ah, ama aslında böyle düşünüyordu. Hepsi böyle demişti. Dedikoduları önce danışmanlarından öğreniyor, sonra kendi aralarında kıkırdayarak yayıyorlardı; birahane geç vakitlere kadar hikâyeler anlatıyorlardı: *Helen'in hiç yayını var mı? Onu ciddiye alan oluyor mu? Adam o şişko karıyı boşadığında ne olacak?* Ama hocaların kulakları sandığından daha delikti. Alice'in bunu bilmesi gerekirdi çünkü Grimes'in kendisi hakkında söylenen her şeyin fazlasıyla farkında olduğunu çok iyi biliyordu.

"Tabii ki düşünüyorsun." Helen aradığı teyidi Alice'in yüzünde buldu. "Demek hayır diyorsun. O hâlde polise gitmek ister misin?"

"Ne? Hayır..."

"Peki şikâyet mi bulunacaksın?" Helen onunla dalga geçiyordu. "Grimes'in üniversite tarafından kınanmasını, sana bir özür yazmaya mecbur bırakılmasını mı istersin? Tüm bunlar kendini daha iyi hissetmeni sağlar mı?"

"Hayır..."

Helen ellerini havaya kaldırdı. "O zaman anlamama yardım et. Burada ne yapıyoruz, Alice? Ne istiyorsun?"

Alice o an kendini tam bir aptal gibi hissetti.

Neden bir cevabı yoktu? Bu soru neden bu kadar zordu? Sanki bir sınava girmişti ancak konulara tamamen yabancıydı. Tüm çelişkiler doruğa ulaşıyordu ve hiçbir düşüncesi tutarlı gelmediği için bir cevap üretemiyordu. Grimes'in ilgisini istiyordu ama aynı zamanda saygısını da. Onun gücüne hayrandı, ta ki o gücü kendisine karşı kullanana kadar. Cinsiyetinden ötürü özel bir muamele istemiyordu ama yine de kendini mağdur hissediyordu; bu öyle bir mağduriyetti ki yalnızca kadınların başına gelebilirdi. Helen haklıydı, her şeye aynı anda sahip olamazdı; yaptığı her şeye inanıp yine de şikâyet edemezdi. Ama yine de burada yanlış bir şey yok muydu? İncindiğini hissetmekte bu kadar mı haksızdı?

En temel soruya cevap vermeye çalıştı. Ne istiyordu? Eğer elinde durumu düzeltebileceği bir sihirli değnek olsaydı, nasıl bir sonuç almak isterdi?

Tüm cevaplar aynı kapıya çıkıyordu: Grimes'in ona saygı duymasını, onu yeniden sevmesini, yeniden öğretmeni olmasını istiyordu. Ama Helen bu konuda ona yardım edemezdi. Grimes'in ona karşı tutumu değişmez bir gerçektir. Bunu temennilerle değiştiremezdi.

Aslında bütün dilekleri gülünçtü. Her şey hiç yaşanmamış gibi olsun istiyordu. Zihnini geri istiyordu. Sadece bir beden-

den, sırf etten ibaret bir şeyden fazlası olmak istiyordu; canı sıkıldığında üzerine notlar düşülecek, incelenecek, belki de el sürülecek bir nesneden fazlası. Kendisine vadedilen hâli istiyordu; kendisiyle ilgilenen, onu bir düşünür olarak ciddiye alan, onu bir araç gibi görmeyen bir öğretmen istiyordu.

Ama bütün bunlar bir peri masalından ibaretti. O büyüü, o parıltıyı inatla sürdürmeye çalışırken diğer seçeneklerinin yolunu kapatmıştı. Şimdi de kendi elleriyle kurduğu bir tuzagın içinde kalakalmıştı.

Bir anlamı yok, diye düşündü çaresizce. Zinciri kırmanın da anlamı yok. Denemek her şeyi yok eder. Bir aksiyomu inkâr edersen bütün yapı çöker. Paralellik aksiyomu olmadan sabit bir Öklid yüzeyi olamaz; kendini dokunulmaz sanmadan da hayatta kalamazsın. O hâlde geriye tek seçenek kalıyor: Yalanı yeniden kurmak. Ben bedenimle sınırlı değilim, bu önemli değil, öyleyse hiçbir şey önemli değil.

"Gördüğün gibi." Helen'in yüz ifadesi büsbütün anlayışsız değildi. "Bunu daha fazla kurcalaman sadece sana zarar verir. Kariyerin için yapabileceğin en iyi şey, hiçbir şey yaşanmamış gibi yapıp olanları unutmak."

Alice, *Unutamam*, diye haykırmak istedi. *Hiçbir şeyi unutamam.*

"Grimes kesinlikle unutacak." Helen'in ağzı seğirdi. "Michaelmas dönemine kadar yeni bir lisans öğrencisi bulmuş olacak ve seninle her zamanki iş ilişkisi devam edecek. Hem zaten, senin de dediğin gibi, sadece bir öpücükmüş."

Alice, *Sadece bir öpücük değildi*, diye düşündü. Dövmesi kor gibi yanıyordu; sanki o günkü kadar, Grimes'in onu derisine kazıdığı andaki kadar sıcaktı. Ama bunu açığa vuramazdı. Grimes'a sessiz kalacağına dair söz vermişti; hâlâ uslu bir kız olmak istiyordu.

Alice, Helen'in aslında her şeyi bildiğinden şüpheleniyordu. Ayrıntıları değil, sadece genel hatları. Helen mutlaka anlamıştı çünkü daha önce hepsini yaşamış olmalıydı. Yine de burada,

kendi ofisinde, avluya bakan penceresinin, maun masasının başında, kadrosunda oturuyordu. Bunun için nelerden vazgeçmişti? Helen'i hangi inanç kalıpları ayakta tutuyordu?

Helen onunla alay etmiyordu. Yol haritasını önüne koymuştu: Yalana sarıl, yalana inan çünkü elindeki tek şey bu. Kafeste kal, duvarlarını boya. Yoksa istifa etmen gerekir. Ama kendini yeterince uzun süre kandırabilirsen, belki de hayallerin gerçekleşir.

"Teşekkür ederim," dedi Alice uyuşuk bir sesle. "Bu çok faydalı oldu."

"Rica ederim," dedi Helen. "Hadi, çayını bitir."

O görüşmeden sonra Alice ölümü düşünmeye başladı.

Hayatına son vermek için bilinçli planlar yapmıyordu; bunun için fazla çaba gerekirdi. Daha çok, Sidney Caddesi boyunca yürürken hızla geçen otobüslere bakıyor ve içlerinden birinin ona çarpmasının o kadar da kötü olmayacağını düşünüyordu. Kemiklerinin çatırdadığını, kanının kaldırırma sıçradığını hayal etmekten hoşlanıyordu. Ölümün tam olarak hangi sebepten geleceğini bir oyun hâline getirmişti: Kafatasının parçalanıp beynine saplanması mı? En iyisi bu olurdu. Çok daha beteri, iç organlarının dağılmasıyla bedenin geri dönülmez biçimde parçalanması ama yine de acıyı hissetme, düşünme ve bunun son olduğunu kavrama yetisinin bozulmadan kalmasıydı. Eğer ölecekse, önce kafasına darbe alarak ölmeyi isterdi.

Zaten, ahlaki açıdan bakıldığında, ölmek gayet kabul edilebilir görünüyordu. *Phaidon*'da Sokrates'in intihara karşı öne sürdüğü en güçlü argüman, ölümlülerin tanrıların mülkü olduğu ve bu mülklerden birinin kendi kendini yok ederek ölümlü hapishanesinden kurtulmasının tanrıları kızdıracağıydı. Hristiyanlığın intihar karşıtı buyruğu da aslında bundan başka bir şey değilmiş gibi görünüyordu. Ama Tanrı'nın çıkarları burada pek de anlamlı sayılmazdı. Muhtemelen arkadaşları ve ailesi zülürdü; zihni Colorado'daki ailesine kaydı ve telefonu kapa-

tırken hıçkırarak hıçkırarak ağladıklarını hayal etti ama kimsenin onu o kadar özleyeceğini düşünemiyordu. Yaşamak için pek de bir nedeni kalmamış gibiydi.

Bunu nasıl açıklayabilirdi? Yıkıcı olan şey dokunmuş değildi; Grimes ona neredeyse hiç şiddet uygulamamıştı. Hayır, asıl canını acıtan, onu bu kadar kolay gözden çıkarmasıydı. Artık bir öğrenci, öğrenen ve gelişen, onun yanında *büyüyen* sorgulayıcı bir zihin değildi; yalnızca en başından beri korktuğu yalın kimliğe, sıradan bir kadına dönüşmüştü. Hepsi kahrolası bir klişeden ibaretti. Nasıl olmuştu da bunun kendisi için geçerli olmayacağına inanmaya cüret etmişti? Kız akademiye adım atar, erkekler hoyratlaşır. Kendini sonu çoktan yazılmış bir hikâyenin içine fırlatılmış gibi hissediyordu; yapabileceği tek şey repliklerini söyleyip perdenin kapanmasını beklemektir. Ve o günlerde, onun için en kolay, sahneden aşağı atlamak olurdu.

Ama bir türlü her şeye kesin olarak son verecek gücü bulamıyordu. Acıdan korktuğu için değil –o noktada hâlâ acıyı hissedip hissetmediğinden bile emin değildi–, utanç yüzünden. Çünkü her şeye rağmen, ne kadar hissizleşmiş olursa olsun, geriye kalan şey akademik dünyanın öğretileriydi; bunlar öyle derinlere işlemişti ki Alice en zayıf anlarında bile hâlâ yankılarını hissediyordu.

Eğer ölürse, başarısız olduğunu düşüneceklerdi.

Zavallı Alice, diyeceklerdi. Aklını kaçıran başka bir Grimes öğrencisi daha. Belinda dilini şaklatıp dedikoducu bir ses tonuyla, gözleri ışıldayan yeni adaylara şöyle diyecekti: “Alice’i de duymuşsunuzdur mutlaka, zavallı kız... Unutmayın, konuşmak isterseniz danışmanlık ofisi her zaman açık.”

Alice her türlü acıya katlanabilirdi. Ama bu utanca katlanamazdı. Ona bir akademisyen olarak saygı duymaları onun için hâlâ her şeyden önemliydi.

Böylece sürünerek de olsa devam etti; derslere girdi, laboratuvarında saatlerini doldurdu, sınav kâğıtlarını okudu, pentag-

ramlar çizdi, beynini türlü türlü işe yaramaz bilgiyle doldurdu. Laboratuvarda olduğu sürece, işe odaklandığında, başka hiçbir şey düşünemeyeceği kadar zor çevirilerle boğuştuğunda zihnini yeterince oyalayabiliyor, anıları uzak tutabiliyordu.

Bölümden çıktığında ise anılar yeniden hücum ediyordu. Uyuyamıyordu; yalnızca karanlıkta tavana bakarak yatıyor, hayalinde Profesör Grimes'in yüzü belirliyordu. Yemeyi bıraktı; ağzına koyduğu her şey midesini altüst ediyordu. Saçları dökülmeye başladı. Teni soluklaştı. İnsanlar onunla konuşup yardım etmeye çalıştılar. Alice onları zar zor duyuyor, hiç cevap vermiyordu. Kulaklarında sürekli tuhaf bir uğultu vardı. Dünya boğuk ve çarpık geliyordu; sanki suyun altında hareket ediyormuş gibiydi.

Yine de devam etti. Başka ne yapacağını bilmiyordu. Planı, tabii buna plan denebilirse, dayanma gücü tükenene kadar, kendi iradesi dışında paramparça olacağı noktaya kadar bir robot gibi yaşamaktı.

Ama önce paramparça olan Profesör Grimes oldu; hem de kelimenin tam anlamıyla: Etleri, iç organları ve kemikleri, milyonlarca yıllık yaşayan ölü tebeşir enerjisinin merkezkaç gücüyle lime lime oldu.

Ve Alice -Grimes'in kafatası parçaları, beyni ve kanı yüzüne sıçramışken donakalıp orada dikilirken- gülmekten kendini alamadı. Çünkü sonunda bir çıkış yolu açılmıştı. İşte o an için dünyanın en gülünç şeyi, bu yolun doğrudan cehenneme çıkmasıydı.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Alice anlatmayı bitirdikten sonra Peter uzun süre konuşmadı. Alice bunun için minnettardı çünkü o sırada söylenebilecek sıradan cümlelerden biriyle karşılaşsaydı –Çok üzgünüm, neden bana söylemedin, başına böyle bir şey geldiği için çok ama çok üzuldüm– dayanamazdı. Peter hiçbir şeyi daha iyi hâle getirmeye çalışmadı. Tek yaptığı tanıklık etmektir.

Bir noktada Alice'in elini tutmuştu. Başparmağı, Alice'in parmak boğumlarının arasındaki oyukları tekrar tekrar ovalıyordu. Bu, Alice'in bildiği üzere, tamamen otomatik bir dürtüydü; Peter asla yerinde duramaz, her zaman oyalanacak bir şeye ihtiyaç duyardı. Alice'in eli olmasaydı, bir tebeşir parçası olurdu. Yine de aylardır hissettiği en teselli verici dokunuş buydu.

Başladıkları noktaya dönmemişlerdi. Ama Alice hatırladığı kadarıyla ilk kez birbirlerine karşı dürüst olabileceklerini hissediyordu.

Sonunda Peter konuştu: "Ama sen çok emindin."

"Hangi konuda?"

"Onun Arzu'da olmadığından."

"Arzu âşıklar içindir," dedi Alice. "Bu aşk değildi."

Peter düşündü, sonra başını onaylar anlamda salladı. "Peki senin çözümün neydi?"

"Ne için?"

"Profesör Grimes'ı buradan sağ salım çıkarmak için." Elini bıraktı. "Benim planımı gördün. Seninki neydi?"

Alice içinden, *Söylesem de olur*, diye düşündü. Sırt çantasını kendine çekti. "Sanırım bir planım yoktu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kendime hep, 'Onu geri getirmek için buradayım,' diyordum." Defterini çıkardı. Kapak suyla şişmiş, kenarları kabarmıştı ama sayfalar hâlâ kuru ve okunabilirdi. "Ama biliyor musun, aslında hiç çözememiştim. Hep kendime, 'Zaman daralıyor, sadece git, gerisini yolda bulursun,' diyordum. Ama işte bulduğum tek şey bu. Ve bunun işe yarayacağından bile emin değilim."

Defterinin en arkasını çevirdi. Cehenneme götürecek pentagram çizimini yapmadan önce yazdığı son şeyleri açtı. "İki hafta önce, Tesalyalı cadı Erichtho'nun hece yazısını buldum."

"Eric... Kim?"

"Erichtho."

"Hiç duymadım."

"Duyamazsın. Erichtho hep kenarlarda dolaşan biridir, ana arşivlerde asla yer almaz. Görünüşe bakılırsa epey yetenekli bir büyücüymüş ama kendi döneminde sanatı öyle garip ve korkunç bulunmuş ki kimse doğru düzgün kayda geçirmemiş. Onun adını ben de asla duyamazdım, ta ki... Şey, buraya gelmeden önce biraz garip şeyleri araştırmaya başlamıştım."

Alice defterindeki sayfalara döndü. "Bak, Dante'den başladım. Vergilius, Erichtho'nun onu aşağı cehenneme gitmesi ve gördüklerini rapor etmesi için gönderdiğini yazmış. Dante'den Vergilius'a, oradan akrostişlere geçtim. Ve Dev Memnon Heykelleri diye bir yıkıntıdan haberdar oldum. Bunlar Tebai'de bir Mısır firavununun mezarını korumak için inşa edilmiş iki devasa heykelmiş ancak antikçağlardan beri Truva kralı Memnon'la ilişkilendirilmişler. Binlerce yıldır, her sabah şafak vakti, bu heykeller tiz bir çığlık atıyor. Buna neyin sebep olduğunu bilmiyoruz. Belki de güneşin ısısı kayaları genleştiriyor ve rüzgâr onlara doğru açıyla çarpıyor. Ama bu sesin, ölmekte olan Memnon'un annesine, şafak tanrıçası Eos'a haykırışı ol-

duğuna inanılıyor. Ben de Dev Memnon Heykelleri'nde, yeraltı dünyasıyla iletişim kurulmasını sağlayan tebeşirle yazılmış bir yazı olup olmadığını merak etmeye başladım."

Alice söylediklerinin bir anlam ifade ettiğinden emin değildi -günlerce süren çılgınca bir araştırmanın sonucunda bir araya getirilmiş bu kavramlar karmakarışıktı- ama Peter sabırla başını sallıyordu. "Peki ne buldun?"

"Çoğunlukla akrostişler. Her şeyi bırakıp Mısır'a gidemedim ama bazı kişisel koleksiyonlarda saklı fotoğrafları ve yıllar boyunca ziyaretçilerin heykellerin üzerine bıraktığı bir sürü Yunanca ve Latince yazıtları buldum. *Proskynemata*. Dini yazılar. Hepsi kısmen şifrelenmişti ve hepsinde temel akrostiş büyüsu kullanılıyordu. Sevdiklerine mesaj göndermek ya da ölümle-rinde huzur dilemek için küçük büyüler olabilir, bilemiyorum. Ama bir ismin tekrar tekrar ortaya çıktığını gördüm. Erichtho."

"Bu muhteşem bir tavşan deliği," dedi Peter.

"Oldukça." Alice vurgulu bir biçimde güldü. "Biliyorum, üzgünüm. Ama hani bir araştırma projesinde kendini harap edene kadar uğraşırsın da hiçbir şey yerli yerine oturmaz, sonra umut vadeden tek bir şey bulursun ya? Sanki parlıyor, sana sesleniyor gibidir. Karanlık bir gökyüzündeki tek yıldız gibi."

Peter başıyla onayladı. "O bir can simididir."

"Evet. Tüm varlığınla ona tutunursun. Çünkü elinde başka hiçbir şey yoktur."

O günlerde Alice için anlam taşıyan tek isim Erichtho'ydu, tek umudu oydu. İsteksiz uykulardan Orpheus'un o korkunç görevi gözünün önüne gelerek uyanıyordu ve geçmiş yüzyıllardaki tüm akademik çalışmaların çıkmaz yolları arasında yalnızca Erichtho, Ariadne'nin ipi¹ gibi parıldıyor, onu bilinmeyen bir yere -ama en azından bir yere- götürüyordu.

1 Ariadne'nin ipi, Yunan mitolojisinde Theseus'un Girit Labirenti'nden kurtulmasını sağlayan araçtır. Kral Minos'un kızı Ariadne, Theseus'a bir ip yumağı verir; Theseus labirente girerken ipi çözerek ilerler, Minotor'u öldür-dükten sonra da ipi takip ederek çıkışı bulur. Bu nedenle "Ariadne'nin ipi" ifadesi, karmaşık ve çıkışsız bir durumdan kurtulmayı sağlayan rehber ya da çözüm yolunu simgeler. -çn

"Ben de Yunan arşivlerini araştırmaya başladım. Büyü kütüphanesinde sınıflandırılmadıkları için ona ait herhangi bir elyazmasını bulmak çok uzun sürdü ancak sonunda Teselya'ya ait radyokarbon tarihlemesi yapılmış bazı eski papirüs parçaları buldum. Sonra bir süre bunlarla meşgul oldum ve Erichtho'nun modern Tartarologların takıntılı olduğu farklı serilerle oynadığını fark ettim. Ve Erichtho'nun yüzyıllar önce, bizim falancanın toplamı dediğimiz şeye ayrı ayrı ulaşmış olması mümkündür..."

"Ramanujan Toplamı," dedi Peter.

"Kesinlikle. İlk etapta cehenneme gelmemizi sağlayan mekanizma." Alice sayfayı çevirdi ve onları cehenneme gönderecek çok benzeyen bir pentagram çizimine dokundu; sadece iki önemli isim başka bir yere yerleştirilmişti. "İşte benim çözümüm. Ama fiziksel bir nesneyi yeni koordinatlara göndermek yerine bir ruhu ayrı koordinatlara bağlamak ve onu dünyaya geri getirmeye programlı."

"Anlamıyorum," dedi Peter.

Alice tereddüt etti. Her şey yüksek sesle söylenemeyecek kadar korkunç görünüyordu, bu yüzden klasik büyücü yaklaşımını, yani her şeyi bir dergi özetinin klinik terimleriyle ifade etmeyi tercih etti. "Dante'nin *Inferno*'sunda, Erichtho'dan Vergilius'u cehennemin derinliklerine gönderen bir diğer kişi olarak bahsedilir. Akademisyenler Dante'nin bu sözle neyi hedeflediği konusunda ikiye bölünmüş durumda. Bazıları bunun Vergilius'un aşağı cehennemde yolunu bildiğine dair okura güven vermek için olduğunu düşünüyor, diğerleri Vergilius'u büyücülükle ilişkilendirerek onun paganizmini vurguladığını düşünüyor.

"Her halükârda, Dante burada Lucanus'un *Pharsalia*'sındaki daha ayrıntılı bir anekdottan yararlanıyor. Bu hikâyede Teselyalı cadı Erichtho, Roma generali Sextus Pompeius tarafından Pharsalos Savaşı'nın sonucunu önceden bildirmesi için çağrılır. Ve bunu yapar." Alice kollarını göğsünde kavuşturdu. "Savaş

alanından bir ceset sürükler ve Sextus'a bir kehanet iletmek için ruhunu parçalanmış bedenine dönmeye zorlar. Bu korkunç bir büyüdür. Ruh ne tam anlamıyla diridir ne de ölü; eski bedeninden konuşur ama büyük çabayla. Ne eskisi gibi yaşayabilir ne de ölebilir çünkü ruhu hapsedilmiştir. Sonunda Erichthonun bedenini bir odun yığını üzerinde yakarak ruhunu serbest bırakır."

Peter hiçbir şey söylemedi. Tüm bunların nereye varacağını biliyorsa bile belli etmedi, sadece esrarengiz bir şekilde onu izlemeye devam etti.

"Ben de Grimes'a bunu yapardım." Alice'in kolları kapanan bir tuzak gibi göğsünde sıkıştı; sanki yeterince uğraşırsa kendini bir hiçliğin içine sıkıştırabileceği gibi. "Onu o cesede geri koyardım. Onu bir arada tutmak için her türlü doğal olmayan şeyle doldururdum; ses tellerinin ve dilinin hareket edebileceği, söylemesini istediğim her şeyi söyleyebileceği kadar uzun süre büyüye devam ettirirdim. Gözünün yaşına hakmazdım. Grimes'a ikinci bir hayat vermezdim. Onu oyunağı ve evcil hayvanım haline getirip serbest kalmak için yalvartırdım."

Peter her zamanki kibarlığını ve meraklılığını korudu. "Peki bunu nasıl yapardın?"

"Ah, cadı yöntemleriyle. Öldürülen kuduz köpeklerin salyaları. Vaşak bağırsakları. Deniz sülükleri. Doğanın tüm korkunç şeyleri. Lucanus çok açıklayıcıdır."

"Aman Tanrım."

Alice boğazını temizledi. "Ayrıca onu kazıp çıkardım."

"Demek öyle."

"Çıkaracak pek bir şey yoktu zaten."

"Eminim öyledir."

"Ama bak, işe yarıyor çünkü ruhu geri getirmeye çalışmıyorsun," dedi Alice. Devamını olabildiğince hızlı söyledi; adeta robot gibi, sadece özet metni okurcasına. "Yaşam, ölüm, diriliş ve bütün o kozmolojik sorunları bir kenara bırakabilirsin çünkü Grimes'ın bu versiyonu artık yaşayanlarla etkileşime gire-

meyecek. O gerçekten diri olmayacak. Sadece bir ses olacak. Bir iz. O benim olacak. Tamamen benim. Benim *oyuncağı*m. Oynamak için, üzerinde deney yapmak için, sorgulamak için ya da sadece onu bir dolaba kilitleyip yıllarca unutmak için benim olacak.”

İşte, sonunda söylemişti. Alice nefesini verip çenesini kaldırdı ve hüküm bekledi.

“Anlıyorum.” Peter başını yana eğdi. “Bu... Hımm. Çok etkileyici.”

“Hasta ruhlu olduğumu düşünüyorsun.”

“Hayır, bence...” Peter sayfalara bakarak düşündü. “Bence bu, şartlar göz önünde bulundurulduğunda, son derece etkileyici bir araştırma. Yaratıcılığın hayranlık verici.”

“Ah, şey... Teşekkürler.”

“Peki onu ne kadar süre hayatta tutardın?”

“Aslında o kısmı da pek düşünmemiştim.”

Gerçekten de planının üzerinde hiç düşünmediği pek çok nokta vardı. Yeniden canlandırılmış bir cesedi bölümdeki diğer insanlara nasıl açıklayacağı gibi. Grimes’in yardım için çılglık atmasını nasıl engelleyeceği gibi. Bir tez jürisini, boğuk boğuk gevezelik eden o çürümüş et ve kemik yığınının aslında dōşemelerin altına saklanmış bir lisans öğrencisi değil, Profesör Jacob Grimes’in konuşan ruhu olduğuna nasıl ikna edeceği gibi.

Aslında bunun neden imkânsız olduğu açıktı. Kendini bunun bir kurtarma olmasını istediğine inandırabilirdi. Ama mesele asla referans mektupları değildi. Tek mesele intikam, kanlı bir kontrol ve Grimes’in sonunda bir başkasının *oyuncağı* olmanın ne demek olduğunu anlamasını sağlamaktı. Hepsi yalnızca ateşli bir düştten ibaretti. Peter da bir an için bile bunun aksini düşünecek kadar saf değildi.

“Yine de bunun kendimi daha iyi hissetmemi sağlayacağını sanmıyorum.” Alice dizlerini karnına çekti. “İşte sorun da bu. Belki faydası olur diye ummuştum ama ne kadar çok düşünürsem, o kadar net bir şekilde fark ediyorum ki bunu yalnızca

Grimes da aynı yoldan gideceği için istiyorum. Bu öylesine kulsursuz bir Grimes çözümü ki. Acımasız, verimli, sarsıcı. Grimes asla işi yarım bırakmazdı, hep sonuna kadar giderdi. Ve aslında derinlerde bir yerde, bir yanımda heyecanlanıyor. Çünkü kafamda Grimes'in uyanıp neler yaptığını gördüğünü canlandırıp duruyorum." Çaresizce güldü. "Ve Grimes'in etrafına bakıp bana *aferin* dediğini hayal ediyorum."

"Biliyor musun," dedi Peter, "bence gerçekten de öyle derdi."

"Adam zihinlerimize kazınmış," dedi Alice.

"Ah, evet." Peter ona yan gözle bakıp gülümsedi. "Onu bir türlü oradan çıkaramıyoruz."

İkisi de deftere baktılar.

Alice notlarını karaladığından beri bu sayfalara göz atmamıştı. Kendi elyazısını görünce hayrete düştü. Çılgınca karalanmış satırlar, her zamanki düzgün yazısına hiç benzemiyordu. Loş ve vızıldayan bir lambanın yanında, Erichtho'nun yazılarının üzerine eğilerek geçirdiği o son araştırma saatlerini hatırladı. Zihninden fırlayan düşüncelere yetişmeye çalışırken elini zorlamıştı. Bazı yerlerde kalemi öyle bastırmıştı ki, ucu kırılmış ve sayfada siyah lekeler kalmıştı. Peter'ın defteri bunun yanında gayet düzgün görünüyordu. Onunki ise bir delinin elinden çıkmış gibiydi.

Alice alçak sesle sordu: "Ee, deli olduğumu düşünmüyor musun?"

Peter elini uzattı, parmakları onunkileri sardı.

Sessizce oturmaktan başka bir şey yapmamalarına ve hâlâ hiçbir çözümleri, hiçbir çıkış yolları olmamasına rağmen, Alice zihninin uzun zamandır hiç olmadığı kadar berraklaştığını hissetti. Huzur bulmuştu, düşünceleri rayına oturmuştu. Sanki havada çırpınıp boğuluyordu da sonunda biri ona konacak bir yer vermişti.

Zaman akıp gitti. Kafatası *guguk* diye ötmeye devam ediyordu. İlk başta Alice sürekli saatine bakıyordu ama kısa süre sonra bı-

raktı. Dakikalar, saatler fark etmiyordu. Çıkış yoktu. Kripkeler gelmemiştir. Bu Alice'e küçük bir umut verdi; belki de Kripkeler onları unutmuştu, belki korkunç bir ölüm yerine sadece sessiz, boğucu bir sonla karşılaşacaklardı. Kripkelerin aceleleri yoktu. İki yetişkinle boğuşmalarına gerek yoktu. Tek yapmaları gereken sabretmektir. Ayrıca sonsuz zamanları vardı.

Alice ağlamayı düşündü ama hava o kadar sıcak ve kuruydu ki vücudunda gözyaşı oluşturacak nem kalmamıştı.

Son bu mu? diye geçirdi içinden. Hayatını, hayallerini, çabalarını düşündü; tek hissettiği, düştüğü durum karşısında acınası bir eğlenceydi.

Üniversitenin ilk yılında, felsefeye alerjisi olduğunu keşfetmeden önce, Yunan filozofları üzerine bir ders almıştı. Sokrates'i sevmemiştir ama Aristoteles'in dünya, ruh ve canlı varlıkların formu hakkındaki yazılarını sevmişti. Aristoteles onların gelişme dürtüsüne öyle güveniyordu ki... Her canlı, en ilkel olanı bile, iyiyi arzuluyordu ona göre. Bitki yüzünü güneşe çeviriyordu. Karınca yiyeceğe, beyinsiz solucan toprağa gidiyordu. Yaşam tüm canlılar için kolaydı, insanlar hariç; Alice gibi, yalnızca kendilerini perişan edecek şeyleri aramak gibi bir meziyeti olan insanlar hariç.

Görünen o ki bütün hayatı boyunca, tam olarak yanlış doğrultulara balıklama atlamıştı. Fırsat olmamasından kaynaklanmıyordu bu. Güneşin nerelerde parladığını gayet iyi biliyordu ama yine de kendisini karanlığa gömmeye dürtüsüyle hareket ediyordu.

Belki de insan zekâsı bir hataydı. Belki de cennetten çıkışı kutlayan herkes yanılıyordu. Belki akıl armağanı, beraberinde gelen dayanılmaz acıyı telafi edemiyordu.

Ya da belki de Alice gibi insanlar özünde bozuktur. Belki yaşam için israf edilmişlerdi; belki Alice için ölüm en iyisiydi. Belki de o Aristoteles'in bitkisinden çok Freud'un, doğma talih-sizliğine uğramadan önce her şeyin o huzurlu, hareketsiz durumuna, yani ölüme kompulsif şekilde çekilen organizmalarına benzeyordu. Peter'a bu teorisini söyledi.

"Hımm," dedi Peter. "Bence biz ölümü kompulsif şekilde aramıyoruz."

"Kendi adına konuş."

"Bence sadece dolanıp karıştık. Ama hâlâ ışığa yönelmeye çalışıyoruz."

Bir süre öylece sohbet ettiler. Dikkatsiz hatıralar, yavan gözlemler. Bir zamanlar yedikleri yemekler. Bir zamanlar okudukları kitaplar. Bir iki kez Alice, Peter'ı güldürmeyi başardı; bu, o anda elde edebileceği en büyük zafer gibi göründü ona - Peter'ın o hiçkırıklı kahkahasını hâlâ ortaya çıkarabiliyordu.

Sesleri boğuklaştı, dilleri kurudu ve sesleri kısıldı. Sonunda sessizliğe gömüldüler.

Alice daha kötü ölümünün de olduğunu düşündü. En azından korkacak bir şeyi kalmamıştı. En azından yalnız ölmüyordu.

Nihayetinde her şeyin kendi elinden çıkmasından duyduğu rahatlığı da inkâr edemiyordu; artık planlar kurmanın, büyü yapıp mücadele etmenin hiçbir anlamı kalmamıştı. Sonunda her şeye bir nokta konmuştu ve onun bu durum üzerinde hiçbir kontrolü yoktu. Bu da rahatlatıcıydı.

"Alice." Peter omzunu dürttü. "Alice?"

Gözlerini kırıştıırıp kendine geldi. "Evet?"

"Ben sana yalan söyledim."

"Hayır, söylemedin," diye mırıldandı. "Öyle deme."

"Bulduğun denklem." Peter doğrulup oturdu. "Haklıydın. Sadece benim oynamam değildi. Aslında Profesör Grimes'i cehennemden çıkarmak için baskın stratejimdi."

"Ah, ne güzel bir an yaşıyorduk." Alice'in kolu cansızca yanına düştü. Bu itiraf artık onu eskisi kadar rahatsız etmiyordu. Nasılsa öleceklerdi; Peter'ın amacına ulaşıyorsa onu öldüreceğini bilmek üzücü olsa da şaşırtıcı değildi. "Lütfen bunu bozma."

"Anlamıyorsun," dedi Peter. "Seni asla takas etmezdim. Asla. Kendimi takas etmeyi planlıyordum."

"Ama yapamazsın ki," dedi Alice. "Aksiyom... Yapamazsın. Denedim."

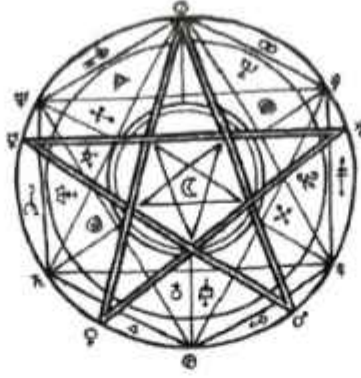
“Şey, hayır,” dedi Peter. “Senden yapmanı isteyecektim.”

Çok sıcak, diye düşündü Alice. Çok ama çok sıcak. Uğultunun dışarıdan mı yoksa içeriden mi geldiğini anlayamıyordu. Ama zihninin oraya kaymasına, çıkarımlar yerine sadece uğultuyu düşünmesine izin verebildi. Ah, o tatlı boşluk; düşüncenin yokluğu. Bir taş olarak doğmalıydı. Öyleymiş gibi yapmayı düşündü; sağırmış gibi yapacak, Peter’ın söylediklerinin su gibi üzerinden akıp gitmesine izin verecekti.

Ama Peter çok sıkıntılı görünüyordu. Belli ki bu konuyu kapatmayacaktı.

Alice soracak gücü buldu: “Neden?”

“Çünkü onu ben öldürdüm.” Peter’ın yüzü korkunç şekilde seğiriyordu. “Yani onun ölümü benim suçum. Senin değil. Bu yüzden de onu geri getirmek bana düşer.”

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Peter Murdoch kimseyi incitmek istememişti. O Alice gibi değildi; onda kötücül bir kararlılık yoktu. Peter kin tutmaz, insanları rakip olarak görmezdi; bunun bir sebebi de hep kazanmaya alışkın olmasıydı. Peter Murdoch ağzında gümüş kaşıkla ve elinde bir tebeşirle doğmuştu. Onun için akademi bir savaş alanı değil, oyun bahçesiydi ve bütün oyunlarda da fazlasıyla iyiydi.

Yine de bu onu kendince tehlikeli kılıyordu. Çünkü Peter hayatını, her şeyin tam da ihtiyacı olduğu gibi yerine oturacağını düşünerek sürdürmüştü; neredeyse her açıdan öyle olmuştu zaten. Bu durum onu umursamaz yapmıştı. Sonuçları pek düşünmez, kendi araştırması dışında da hiçbir şeyle pek ilgilenmezdi. Ancak işler ters gittiğinde, olaylar kontrolden çıkıp da isteklerinin zincirleme etkileri umduğundan ya da amaçladığından çok daha ötelere taşındığında, ancak o zaman dikkatsiz olmanın ne kadar tehlikeli olduğunu anladı.

Peter beş yaşındayken dehası belli oldu. Hastalanmış ve evde kalması gerekmişti. Umulduğu kadar hızlı iyileşemiyordu, bu yüzden de ailesi geri kalmaması için evine bir matematik hocası çağırmaya karar verdi. Bu hoca babasının yüksek lisans öğrencilerinden biriydi; aslında bunun dışında herhangi bir şeyi seve

seve yapardı ama harçlığa ihtiyacı vardı. Pedagojik açıdan sorumsuzca bir yöntem izleyerek, bir yandan kendi ödev kâğıtlarını notlarken, Peter'a her seferinde tek bir cebir sorusu veriyordu.

Peter memnuniyetle soruların üzerinden geçti. Boya kalemlerine ilgi duyan çocuklarla dolu bir sınıfta olmadığından ve tüm gayretini dikkatleri üzerine çekmemek için harcamadığından, bir dersten diğerine kolaylıkla kayıp gitti. Peter'ın gözünde yaptığı tek şey önüne gelen problemi hevesle çözmekti. Hocasının çenesinin saat ilerledikçe daha da düştüğünü fark etmedi.

"İnanılmaz," diye babasına rapor verdi yüksek lisans öğrencisi. "O birinci sınıfta olmamalı. Onu oradan almanız lazım."

Peter'ın anne babası –babası matematikçi, annesi biyologdu– bu habere çok sevindiler; bütün akademisyen ebeveynler akıllı çocuklar bekler ama dâhi çocuklar istemeye cesaret edemezlerdi. Görünüşe bakılırsa Peter gerçekten dâhiydi. Bunun üzerine etrafının sürekli özel hocalarla sarılması, zihninin ileri düzey çalışmalarla uyarılması için ayarlamalar yaptılar.

Bu iyi bir şeydi, yoksa Peter'ın çocukluğu sıkıcı bir yalnızlıkla geçecekti. Çünkü onun bir başka belirleyici özelliği de sık sık hastalanmasıydı. Başta klasik anlamda huysuz bir çocuk gibi görünüyordu: Sürekli mide ağrısı, gıda zehirlenmesi, ishal ya da kabızlıkla uğraşıyordu. "Büyüyünce geçer," demişti büyükbabası ile büyükannesi; bazı çocuklar havadaki her mikrobu kapmayı severdi. Ama altı yaşına geldiğinde Peter'ın durumunun ciddi ve kronik olduğu anlaşıldı.

Peter'ın yaşamı boyunca, iltihabi bağırsak hastalıkları üzerine tıp araştırmaları epey yol katedecekti. Ama çocukluğunda, doktorların ailesine söyleyebileceği tek şey kalınbağırsağının görünürde bir sebep olmadan iltihaplandığı ve bu yüzden buğday unundan uzak durmasının iyi olacağıydı. Daha sonra bu durum süt ürünlerini, kuruyemişleri ve çiğ sebzeleri de kapsayacak şekilde genişletildi; Peter uzun süre eliminasyon diyetleri yapmak zorunda kaldı. Bunların faydalı olup olmadığı belirsizdi; tek işe yarayan, tamamen sıvı diyetlerdi: kemik suyu

ve elma suyu. Ama bu da sadece bağırsaklarında dışarı atacak bir şey kalmadığı için geçici bir rahatlama sağlıyordu.

Sonunda, birçok uzman ziyaretinden ve yanlış teşhisten sonra, Crohn hastalığı teşhisi kondu; bilinen bir sebebi ve kesin tedavisi olmayan, kronik bir bağırsak iltihabıydı bu. Peter ve ailesi, hastalığına Canavar demeye başladılar. Hastalığı kişileştirmek işleri kolaylaştırıyordu; aksi hâlde bu, benlik algısını altüst eden gizemli bir şeydi. Bağışıklık sistemi, hiçbir sebep olmadan kendi hücrelerine saldırıyordu. Bunu kaprisli, yabancı bir varlık gibi düşünmek daha kolaydı. Bazen Canavar onu rahat bırakıyordu. Bazen bağırsaklarını amansızca kemiriyordu. Bazen de haftalarca geri çekiliyor, böylece Peter doğum günü partilerine, plaja gitme ya da yürüyüş planları yapabiliyor ama o planları hiç gerçekleştiremiyordu çünkü Canavar öç alırcasına geri dönüyordu. Canavar bilinemezdi, öngörülemezdi. Tek kesinlik, asla tamamen yok edilemeyeceği, sadece kısa süreliğine uzak tutulabileceğiydi.

Peter doktor ziyaretlerine alıştı. Crohn yetersiz beslenmeden kaynaklanan birçok yan etkiye sebep oluyordu. Gözleri hep kızarık ve kenarları pul puldu. Dişleri sorunluydu. Ara sıra sırtında kırmızı döküntüler çıkıyor, hiçbir yulaf banyosu fayda etmiyordu. Kronik olarak normalden zayıftı. Crohn alevlenmelerinin ilk tedavisi bağışıklık baskılayıcılar olduğundan, mevsimsel hastalıkların da sürekli pençesindeydi. Daima öksürük ya da burun akıntısından mustarıptı; sağlıklı görüldüğü ender günlerdeyse anne babası sadece yaklaşan büyük bir alevlenmeye kendilerini hazırlardı.

Ama Peter bütün bunları neşeyle karşıladı. Ne kardeşi ne de mahallede arkadaşı vardı; kıyaslama yapabileceği "normal bir çocukluk" yaşamadı. Sağlıksız olmak, katlanması gereken bir şeydi. Onun dışında öğretmenleri vardı. Spor yapmasına gerek yoktu; zihnini esnetebiliyordu. Açık havaya ihtiyacı yoktu; zihninde bütün soyut evrenler açılıyor, sırlarını keşfetmesi için onu bekliyordu.

Sayıları seviyordu çünkü onlar *olması gerektiği* gibi davranıyordu, kurallar hiç değişmiyordu. Altmış dört sayısının kare-kökü hep sekizdi.

Çoğu zaman o kadar eğleniyordu ki hasta bir çocuk olduğunu, odasına kapalı yaşadığını ve hiç arkadaşı olmadığını neredeyse unutuyordu.

Yine de Peter'ın anne babası onun yaşlılarıyla da zaman geçirmesi gerektiğini düşündü. Bu yüzden Peter'ın sekizinci doğum gününde, kendisini gerçekten gayet iyi hissettiği aylarca süren bir dönemde, üçüncü sınıftan bütün arkadaşlarını eve çağırdılar. O dönem sınıfta öyle az vakit geçirmişti ki neredeyse kimsenin adını bilmiyordu ama davetlilerin hepsi hediyeler ve neşeyle geldi.

"Ne kadar da popülermiş," dedi annesi.

Peter odasından çıkıp kalabalığı ve gürültüyü görünce çok şaşırdı. "Ne yapmam gerekiyor?" diye sordu.

"Sosyalleş," dedi babası. "Gelişimin için iyi bir şey bu."

"Ama nasıl?"

"Dene sadece." Babası onu merdivenlere doğru itti. "Eğlen."

Peter denedi ve gerçekten çok eğlendi. Daha önce hiç bu kadar çok çocukla vakit geçirmemişti; saklambaç, körebe, "eşeğe kuyruk tak" gibi oyunların neşesini ilk kez yaşadı. Saklanmakta berbat olmasına, koşarken de grubun en yavaşı olmasına rağmen herkes küçük başarılarını alkışlıyor, onunla gülüyor, ona gülmüyordu.

O öğleden sonra üç saat boyunca Peter komik ve sevimli olduğunu, sevildiğini hissetti. Herkes çok tatlıydı! Üstelik Peter, mahallede en güzel kız olduğu bilinen Jemma Davies'in -büyük kahverengi gözleri ve parıldayan kestane saçları vardı- ilgisini çektiğini bile fark etti.

Pasta ve mum zamanı geldiğinde Jemma yanına oturdu, elini tuttu ve çok olgun bir sesle, "Bizi davet ettiğin için çok mutluyum. Hastalara eşlik etmek iyidir," dedi.

"Hastalar," diye tekrarladı Peter.

“Evet, sen çok hastasın, değil mi?” Jemma onun elini sıktı. “Annemi anneme söylerken duydum. O yüzden geldik. Daha iyi hissetmeni sağlayacağız.”

Jemma gülümsedi. Peter da karşılık verdi. Ama ağzındaki her şey kül gibi tatsız gelmeye başlamıştı. Şarkılar, mumlar, hediyeleri ve oyunların hepsi boyunca sahte bir gülümsemeyle idare etti. Günü mahvolmuştu; insanların iyi niyetlerini artık yalnızca kuşkuyla karşılıyordu.

Gecenin sonunda Jemma Davies’in yanağına bir öpücük kondurdu ve ona, “Hayırseverliğiniz için çok teşekkür ederim,” dedi. Sonra da kapıyı kapattı.

Bardaklar ve tabaklar yıkanmış, hediyeler kaldırılmışken Peter anne babasına lise bitirme sınavlarına kadar evde eğitim görmek istediğini söyledi. “Aman Tanrım,” diye telaşlandılar. Çocuklar kötü mü davranmıştı, Peter zorbalık mı görmüştü? Öyle bir şey olmadığını, herkesin gayet iyi davrandığını, sadece kendisinin aşağı seviyedeki zihinlerle sosyalleşmekten bir şey kazanamayacağını düşündüğünü söyledi. Bu, gelişimi için iyi olamazdı.

O gece anne babasının kapalı kapılar ardında tartışmasını dinledi.

“Çocuk haklı,” dedi babası. “O ileri düzeyde, onu geride tutmanın anlamı yok.”

“Ama buz gibi olmuş,” dedi annesi. “Aşağı seviyedeki zihinler’ ne demek? Bunu nereden öğrendi? Herkesten üstün olduğunu sanarak büyüyemez.”

Peter’in umurunda değildi. Onu soğuk, kaba, asosyal sanabilirlerdi. Kronik bir hastalıkla büyümek, kötü ile daha kötü arasında seçim yapmak demektir. Peter da o gün kararını verdi: Ne olursa olsun, bir daha asla başkalarının acıdığı birisi olmayacaktı.

Peter üniversite sınavlarına girecek yaşa geldiğinde, doktorları nihayet işe yarar görünen bir tedavide karar kıldılar. Ilacın adı

merkaptopürindi. DNA sentezini engelleyerek iltihaplı hücrelerin çoğalmasını yavaşlatıyordu. Olumsuz yanı, bağışıklık sisteminin tamamını baskılamasıydı. Yani Peter ellerini sürekli yıkamak, kış aylarında kalabalıklardan uzak durmak zorundaydı. Ama onun dışında yaşlılarıyla aynı yiyecekleri yiyebilir, aynı şeyleri yapabilirdi. Böylece on yedinci yaş gününden üç hafta sonra, iki bavulla anne babasının tanışıp birbirlerine âşık olduğu üniversiteye gitti.

Peter Oxford'da âdeta çiçek açtı. Dersleri onu büyülüyordu, hocaları ona hayrandı. İlk kez şampanya içti. İlk kez bisiklete bindi. İlk haftasında büyüünün temel paradoksları üzerine bir konferansa katıldı ve alana âşık oldu: Kaprisliydi, bilinmezdi. Öncesinde matematik ya da fizik okumayı planlıyordu. Ama büyü, ucunun sadece küçük bir kısmı görünen koca bir buzdağıydı. Keşfedilecek daha onca şey olması ona heyecan veriyordu. Her gün çığır açıcı yayınlar çıkıyordu. Cerne Abbas'taki kazılar yeni başlamıştı. Agora'da tebeşir yatakları bulunmuştu. Antik dünyanın tarihini besleyen büyüünün temelleri yeni yeni keşfediliyordu ve o bütün bunların merkezindeydi. Kimi zaman uyuyamayacak kadar heyecanlanıyor, amaçsızca kampüste yürüyordu.

Ayrıca Peter bu dönemde bazı insanların "çekici" bulabileceği birine dönüştüğünü fark etti. Çocukluğunda hep en alt yüzde diliminde olduğu için boyunun bu kadar uzaması mucize gibiydi. Ama ergenlik çağına girdiğinde sanki oyunbaz bir tanrı onu başından ve ayak bileklerinden tutup oyun hamuru gibi çekirtmişti; ortaya karmakarışık saç ve orantısız uzuvlardan oluşan tanınmaz bir şekil çıkmıştı. Ama işin içine takım elbise ve kravat girince Oxford'daki kızların ve erkeklerin hoşuna giden bir karışım ortaya çıkıyordu. Boyu sayesinde onu kürek sporuna uygun buldular. Kürek çekmeye başlayınca da bedeninde yeni ve hoş değişiklikler fark etti. Kolları güçlendi, göğsü şişkinleşti, kısmen dik durması için saçına azıcık jöle sürmeyi öğrendi.

Kısacası Peter, Oxford yıllarında biraz sersemleşti.

Tabii ki tam anlamıyla iyileşmiş değildi. Canavar hâlâ birkaç ayda bir geri geliyor, hastane yatışları, serumlar, steroid tedavileri ve yatak istirahati gerektiriyordu. Ama Peter şunu öğrendi: Bundan bahsetmedikçe kimse umursamıyordu. İnsanların boşlukları kendi kafalarına göre doldurmalarına izin verirse, gayet iyi idare ediyordu. Asla kendisini iyi hissetmediğini söylemedi. Hiçbir mazeret sunmamayı seçti. Böylece daha da çok şeyi atatabildi. Dersleri aksatabiliyordu. Haftalarca yok olabiliyordu. Ama abartmamaya özen gösterdi.

Yataktan çıkamayacak hâle gelmediği sürece asla evde kalmamayı denedi. Kimse şikâyet etmiyordu; aksine, arkadaşları ve hocaları bunu olağan karşılıyordu. "Ah, Murdoch böyle işte," diyorlardı. "Kafasına göre takılıyor. Çılgın çocuk."

Üç yıl boyunca Peter bu şöhreti geliştirdi: Gelip giden, tuhaf, dâhi biri.

Belki de bu imajı isteyerek besledi. Bazen çözüm yöntemlerini saatlerce uğraşmış gibi değil de rüyadaymış gibi kayıtsız bir ses tonuyla anlatıyordu. Bazen tüm gece okuduğu hâlde okumamış gibi yapıyordu. Dersin ortasında tuvalete gitmesi gerektiğinde sigaraya çıktığını söylüyordu. Hastanede bir haftadan fazla kalması gerektiğinde ise Barselona'ya ya da Göttingen'e kaçtığını söylüyordu; bu bazen doğru da oluyordu çünkü anne babası konferanslara gidiyor, o da onlara katılıyordu. Diğer zamanlarda da evde yattığını çünkü canının öyle istediğini söylüyordu. Çünkü Peter Murdoch'ın derse girmesine gerek yoktu; o yine de sınıfı geçerci.

Tüm bu numaralar şaşırtıcı derecede işe yarıyordu. Kimse onun yokluğuna kızmıyor, aksine ortaya çıktığında daha çok seviniliyordu. Murdoch nadir bir varlık gibiydi; görünmesi bir lütuftu sanki. Dünyanın algıyla şekillendiği bir yerde Peter artık güçlü bir sahne kurmayı öğreniyordu. Dâhilerin her türlü tuhaflığı hoş görülürdü. İnsanlar hasta bir bedeni affederdi, yeter ki zihinlerinden korksunlar. Ve Peter'in zihni daha da büyüyecekti.

Geleceğini tartışma zamanı geldiğinde, Peter kesin olarak analitik büyüde doktora yapmaya karar verdi. Matematik ve fizik onu eğlendiriyordu ama o bilinmeyenin cazibesine kapılmıştı. Büyüde hakikati kavramaya çalışmak, avuçlarının içine güneş ışığını hapsetmeye çalışmak gibiydi. Bu da Cambridge'i bariz bir seçim yapıyordu, tabii anne babasının çekinceleri olmasaydı.

Aoife ve Howard Murdoch, Oxford'da doktora yapmışlardı; orası onların gözünde dünyanın en yüce kurumuydu. Ayrıca Britanya akademisinin sosyal çevrelerinde güçlü bağları vardı, bu yüzden elbette dedikoduları duymuşlardı.

"Adam bir zorba," dedi annesi. "Hem daha rahat bir yerde daha mutlu olmaz mıydın? Niye Oxford'da kalmıyorsun?"

"Ya da Yeni Dünya'da," dedi babası. Hâlâ Amerika'ya inatla Yeni Dünya diyordu, sözde bir espriydi ama kimse gülmüyordu. "Orada çok yenilikçi şeyler yapıyorlar. Harika vakit geçirirsin. Niye en güzel yıllarını *Cambridge'de* ziyan edesin?"

İkisinin de yüksek sesle söylemediği şey şuydu: *Kaldırabileceğine emin misin?*

Ama Peter çocukluğundan beri iki temel ilkeyle hareket etmişti.

Birincisi: Yalnızca en zor olanı yapmakla ilgileniyordu. Bu açıdan Nietzscheciydi. Oxford'daki gençlerin çoğunun ciddiye aldığı o garip, asosyal *Übermensch*¹ anlamında değil. Daha geniş anlamda Nietzscheciydi; hayatın ancak sürekli kendi sınırlarını aşmaya çalıştığında bir anlamı olduğuna inanıyordu. Yalnızca Cambridge'deki öğretim üyelerinin onu sınırlarına ulaştırabileceğini düşünüyordu. İşinin en iyisi olmaktan başka bir şeye de vakit harcamayacaktı.

İkincisi: Sağlığı nedeniyle herhangi bir taviz vermekten nefret ediyordu. Peter bütün hayatını "hastalıklı Murdoch çocu-

1 Nietzsche'nin *Böyle Buyurdu Zerdüşt* eserinde geliştirdiği, mevcut değerleri aşarak kendi değerlerini yaratan insan idealidir. Türkçede genellikle "üstinsan" olarak geçer, -çn

ğu" olarak geçirmişti. Çocukluğundan beri –genelde iyi niyetli öğretmenler tarafından– bu oyunu oynamamasında, şu geziye gelmemesinde, sınavı ertelemesinde, son turu koşmamasında bir sorun olmadığı söylenerek avutulmuştu. Başkalarının ona acımasına artık doymuştu. Sadece diğer herkese ayak uydurmakla, Crohn hastalığı olmayan birinin yapabilecekleriyle ilgilenmiyordu. Bu hastalığı olmayanların yapamayacağı bir şey yapmak istiyordu. Bu yüzden laboratuvar asistanlarının işi bırakıp gittiğini, yüksek lisans öğrencilerinin Grimes'in odasından gözyaşlarıyla çıktığını duyunca, bunu bir meydan okuma olarak gördü.

Belki Oxford'daki yıllar onu fazla özgüvenli yapmıştı. Belki arkadaşları ve hocaları ona fazla düşkündü ve egosu gereğinden fazla büyümüşü. Ama Peter özel birisi olduğuna inanmakla hata ettiğini zannetmiyordu ve Jacob Grimes'i etkileyebilecek bir kişi varsa, o da kendisiydi.

Cambridge! Peter burayı görür görmez sevdi; arnavutkaldırımli sokaklar, kıvrılarak akan nehir, yemyeşil ve huzurlu kıyılar. Lisans yıllarında kulüp hayatını fazlasıyla yaşamıştı –Wetherspoons'da geçirdiği yapış yapış dönemler yeter de artardı– ve şimdi Cambridge'in sessizliğini takdir ediyordu. Oxford'da her zaman fazlasıyla hareket vardı. Cambridge ise bataklıkların ortasında, odaklanabileceği, işini yapabileceği bir yer gibiydi. Westminster'a göz diken çocuklar öbür yerde siyaset, felsefe ve ekonomi okuyordu; Cambridge'e ise biliminsanları hayal kurmaya geliyordu.

Analitik Büyü Bölümü tam da vadedildiği gibiydi: parlak hocalar, parlak öğrenciler ve tebeşir için dipsiz bir bütçe. Profesör Grimes titiz ve korkutucuydu; Peter'ın beklediği gibi. Onun öğretmenliği altında zihninin keskinleştiğini hissediyordu; bileğitaşına sürtülen bir bıçak gibi.

Bir de Alice vardı.

Alice Law. İlk yılında gece yarısından çok sonra bisikletiy-

le eve dönerken, kimbilir kaç gece onun kahkahasını düşünerek başı dönmüştü. Daha önce hiç böyle biriyle tanışmamıştı; asabi, inatçı, tuhaf Alice. Ezilmiş birinin sebatı vardı onda, bir sanatçının yaratıcılığı vardı. En iyisi de Oxford'da tanıdığı herkesten *bambaşka* düşünüyordu. Belki Amerikan etkisiydi (Peter hiç Amerika'ya gitmemişti ama babası ona oranın hep "aykırıların ülkesi" olduğunu söylemişti). Belki de Alice'in ayarsız hassasiyetiydi. Ama onun zihni, en iyi ifadeyle rizomatikti. Düşünceleri düz bir çizgide değil, hep zikzaklar çizerek ilerliyordu. Disiplinler arası bağlantılar kuruyor, kimsenin bilmediği arşivlerden tuhaf şeyler çıkarıyordu. Belleksiz bir dünya hayal edebilip edemediğini soruyordu. Balık hafızalıysak anlamlı ilişkiler kurabilir miyiz? Evcil hayvanın bir gün öleceğini biliyor mu? Teleportasyon ölümle eşdeğer midir? Eğer öyle olduğunu düşünüyorsan, eşin yatağın bir yanından diğerine teleport olduğunu söylerse yas tutar mıydın?

Peter daha önce düşüncelerinin spiraller çizip kendisinin kolayca takip edemediği yerlere giden bir düşünür hiç görmemişti. Onu sesli düşünürken izlemeyi, fikirlerinin dağınık ipliklerini toparlayıp kusursuz bir argümana dönüştürmesini, gözlerinin odada görünmeyen bir noktaya kayışını izlemeyi çok seviyordu.

Mesele sadece zeki olması değildi. Etrafındaki herkes zekiydi; öyle ki zekilik sıkıcıydı artık. Alice bir *meşdan okumaydı*. Alice onu hep tetikte tutuyordu.

"Ona dikkat et," demişti Profesör Grimes, öğretim üyeleri kulübünde çay içerlerken. "Ya erkenden yanıp sönmeyecek ya da Nobel kazanacak."

Evet, Peter, Alice'i çok izliyordu. Geceleri rüyasında, kartahtanın önünde parmak uçlarında yükselmiş, başını yana eğip düşünen o kuş gibi silüetini görüyordu.

Her şey çok romantikti. Bir süreliğine Peter Murdoch hayatta istediği her şeye sahipti: ilham veren bir danışman, ona *meşdan okuyan* ve heyecan veren bir yakın arkadaş, ayrıca

inanılmaz uyumlu bir beden. Gastroenterologunu görmek için hastaneye bisikletiyle birkaç haftada bir gidiyordu ama artık bunun gereksiz olduğunu düşünmeye başlamıştı. Çünkü şimdiye kadarki atak olmadan en uzun süreyi geçiriyordu. Bazen, inanılmaz şekilde, Canavar'ı hatırlaması için çaba sarf etmesi gerekiyordu.

Broşürlerde yazdığı gibi, Crohn yıllarca, hatta on yıllarca gerileyebilirdi. "Hiç kimse nedenini bilmiyor," diyordu yazılar. "Remisyon bir mucizedir; bazen vücut kendi kendine saldırımayı bırakır." Bir gün uyandığında hiç ağrı veya kramp çekmeyen ve yıllarca da bunları tekrar yaşamayan insanlar vardı. Peter çocukluğunda buna asla cesaret edememişti ama zaman geçtikçe umutlanmak mantıklı görünüyordu: Belki de Canavar'ı arkasında bırakmıştı. Artık özgürdü.

İlk yılının ortasında her şey bir anda değişti.

Crohn hastalığı böyle bir şeydi. Bunu hatırlaması gerekirdi. Canavar asla tamamen yok edilmez, sadece gizlenirdi. Bir akşam, köprünün karşısındaki Hint lokantasında acılı köriler ve gül kakuleli lassi¹ içiyordu. Ertesi sabah karnı, yaklaşan fırtınanın habercisi olan o tanıdık kramplarla kasıldı; henüz hafifti ama gelecek şeyin işaretçisiydi.

Çok hızlı ilerledi. Bu, Peter'in on iki yaşından beri yaşadığı en kötü nöbeti. İşler o kadar uzun süredir iyi gidiyordu ki, bu hastalığın ne kadar korkunç olabileceğini neredeyse unutmuştu; bitmeyen ishal ve dehidrasyonun çifte eziyeti, kramplar ve hemoroitler, ağzına koyduğu her şeyin geri çıkacağı korkusuyla yemek yemeye duyduğu tiksinti. Sadece bir ay içinde dört kez hastaneye gitti; ilk ikisinde damar yolu açılıp serum takıldı, üçüncü ve dördüncü seferdeyse damardan steroid tedavisi aldı. Görünüşe göre merkaptopürine direnç geliştirmişti ve bu da tedavi planının, işe yarayıp yaramadığını görmek için rasgele ilaçlar denemekten ibaret olduğu anlamına geliyordu. Hız-

1 Baharatlı ve yoğurtlu bir içecek. -yhn

la kilo verdi. Cildi neredeyse saydam bir solukluğa büründü; aynaya baktığında mavi, incecik damarlarının altta gezindiğini görebiliyordu.

Kimseye bir şey söylemedi. Onun sahip olduğu şöhreti elde ettiğinizde, dünya size belli bir mahremiyet tanıyordu. İnsanların zaten Peter Murdoch hakkında kendi teorileri vardı, bu yüzden laboratuvar günlerini asıp yatağa kıvrıldığında, ödevleri teslim etmeyi bıraktığında herkes bu teorileri daha da büyüttü. *Murdoch'ın umurunda değil. Murdoch aldırıyor.*

Ama sabrı tükeniyordu. Dengesiz olmak bir şeydi, sorumsuz olmak bambaşka. *Tanrı aşkına, Peter,* diye çıkmıştı Belinda bir keresinde, onun yerine bir kez daha derslerine girmek zorunda kaldığında. *Sanki dünya senin etrafında dönüyor.*

Yine de savunmasız görünmektense her şey daha iyiydi. Peter'in hayalinde, gerçeği birileri öğrenir öğrenmez Büyük Peter'in itibarı yok olacak ve yerine Hasta Peter, *Sakat Peter* geçecekti. Yolda düşüp kalmaktan korktuğu için bisikletle eve dönemediğinde bile birinin bunu öğrenmesi fikrine katlanamıyordu. Özellikle de Alice'in.

Ona zarar verdiğini biliyordu. Alice'in incinmiş bakışlarını yakalamıştı. İşleri bu şekilde bırakmaktan ötürü kendisini berbat hissediyordu. Daha önce hiç kimseye açıklama borcu hissetmemişti çünkü hiç kimseye, aniden ortadan kaybolması onların hayatını etkileyecek kadar yakın olmamıştı. Önceleri Peter hep öylece arka plana karışır, yörüngeden çıkardı. Geçici arkadaşlıklar kurmuş, hep değer verilen bir tanıdık olmuştu ama hiçbir zaman daimi bir dost değildi. Alice ise artık daimiydi. Ondan vazgeçemezdi.

Yine de küçük Jemma Davies'in anısı aklına kazınmıştı; dostluk ile sadaka arasındaki farkı artık ayırt edemediği o korkunç an da. Hep şu varsayıma sarıldı: Her zaman daha sonra özür dileyebilir, bahaneler uydurabilir, Alice'i yeniden kazanabilirdi. Ama bir gün yeniden arkadaş olacaklarsa, Alice gerçeği asla bilmemeliydi.

Yalan söyleyemeyeceği tek kişi Profesör Grimes'ti. Aralardaki ilişki kopma noktasına gelmişti; çok fazla ödev geride kalmıştı, çok fazla toplantıyı kaçırmıştı. Artık sadece şöhretiyle idare etmesi imkânsızdı. Bu noktada bursunu kaybetme riski taşıyordu.

Bu yüzden Peter, elinde tıbbi raporlarıyla danışmanın odasına gidip merhamet dilendi.

"Ama sen gayet iyi görünüyorsun," dedi Profesör Grimes. Peter o noktada yirmi kilo vermiş, aynada bütün kaburgalarını sayabilir hâle gelmişti ama Grimes herhalde dikkatli bakmıyordu.

"Şey, bu öyle gözle görülen bir şey değil."

"Hem bunu hayatın boyunca yaşamışsın."

"Altı yaşında teşhis kondu."

"Ama ancak şimdi kötüleşti yani."

"Öyle görünüyor," dedi Peter. "Ben de büyük hayal kırıklığına uğradım."

Profesör Grimes kaşlarını çattı. "Peki bu ne kadar sürecek?"

"Kimse bilmiyor. Gelip gidiyor, belirli bir düzeni yok."

"Yani bir yıldan uzun süre de iş göremez hâlde olabilirsin."

Peter irkildi. "Umarım öyle olmaz, efendim."

"Bunun için alabileceğin bir ilaç yok mu?"

"Vardı," dedi Peter. "Artık işe yaramıyor. Daha yeni ilaçlar var ama onlar da zaman alacak, önce semptomların kontrol altına alınması lazım. Bu da haftalar sürecek. Bu sırada ne kadar çalışabileceğimden emin değilim."

Profesör Grimes hiç de ikna olmuş gibi görünmüyordu. "Anladım."

Peter onun yerinde olsaydı kendi sözlerine inanıp inanmayacağından emin değildi. Bu, sınırına dayanmış kaypak ve güvenilmez bir doktora öğrencisinin uyduracağı türden bir yalana benziyordu. Keşke bir uzvu eksik olsaydı ya da bedenini baştan aşağı kesip geçen bir yara izi taşısaydı, o zaman kaybının ve yetersizliğinin sınırları açıkça görülebilirdi. Oysa Crohn hastalığı

tamamen, uygunca, uydurulmuş gibi görünüyordu. *Bir canavar günün her saati içimi kemiriyor ama göremiyorsunuz. O kadar güçsüzüm ki zihnim çalışmıyor ama işte buradayım, sizinle konuşuyorum, gayet uyanık görünüyorum. Karnım ağrıyor, ne komik.*

"Pekâlâ," dedi Profesör Grimes. Ne söyleyeceğini bilemiyor gibiydi. Onun teselli vermeye çalışmasını izlemek, takım elbise giymiş bir ördek görmek gibiydi. Aristoteles en iyisini söylemişti; bazı varlıklar bazı işlevler için yaratılmamıştı. "Pekâlâ... Elinden gelenin en iyisini yapmaya çalış, olur mu?"

"Yapacağım, efendim," dedi Peter. Sanki bu kadar kolaymış gibi; sanki yalnızca irade gücüyle her şeyi savuşturabilirmiş gibi. "Bir daha bu konuyu duymayacaksınız."

Kapıdan çıkmak üzereyken Profesör Grimes arkasından seslendi:

"Murdoch, sana bir tavsiye."

Peter durdu. "Evet?"

"Kendine bu kadar acımamaya çalış."

"Ben... şey... Denerim, efendim."

"Büyük zihinlerden bazıları engelliydi. Edison mesela. Kozmoloji bölümündeki şu adam da." Peter, Grimes'in alay mı ettiğini yoksa gerçekten korkunç bir teselli çabasında mı olduğunu anlayamadı. Grimes devam etti:

"Bu aslında bir özgürlük, bir bakıma normal insan arzularından ve dikkat dağıtıcı şeylerden kurtulmak. Bir keresinde Venezuela'da büyük bir matematikçiyle tanışmıştım, adı Irene Fulmencio'ydu. Olağanüstü bir kadındı. Hiç memleketinden çıkmamıştı. Çocukken bir hastalık yüzünden sakat kalmış, günlerini yatakta düşünerek geçirmiş. Sadece fikirlerin dünyasında yaşıyormuş. Başka hiçbir şey düşünemezdi. Zihni saf soyutlamaya yükselmişti, bedeni ise önemsiz bir ayrıntıydı. Gerçek bir özgürlüktü bu."

Peter kendi hastalığının tam tersine, asla bedenini unutmasına izin vermediğini açıklayamayacak kadar şaşırmıştı.

"Her neyse," dedi Profesör Grimes masasına dönerek. "Ya-

taktan kalkamıyorsan bir lisans öğrencisi tut, dikte ettir. Sana yeterince para ödüyorlar.”

Her şey kötüyü gitmeden önce biraz düzelir gibi oldu; zaten bu tür şeyler hep böyle olurdu. Birkaç hafta boyunca steroidler işe yarıyor gibiydi; iltihap azalmıştı ve bu süreçte Peter kaybettiği zamanı telafi etmek için deli gibi çalıştı. Son notlandırma işlerini bitirdi. Belinda'ya teşekkür buketi verdi, karşılığında da yanağından bir sürü öpücük aldı. Sınavlarını da olağanüstü bir başarıyla geçti.

Sonra da, her zaman aşırı hırslı olduğundan ve en iyi araştırma fikirleri hep böyle ateşli dönemlerde geldiğinden, kategorizasyon alanını sonsuza dek değiştirecek bir algoritma geliştirdi.

Bu sıradan bir gözlemciye sıkıcı gelebilirdi, hatta aslında büyüyle ilgilenen çoğu insana sıkıcı gelirdi. Ancak kategorizasyon, her mantıkçı için son derece önemliydi. Dünyanın nasıl sınıflandırılacağı ve tanımlanacağı sorusu, hemen her alanla bağlantılıydı. Peter'ın getirdiği yenilik, Russell Paradoksu'nun ince bir varyasyonundaydı: Kümeler, tanımladıkları kümelerin üyesi değildi; bu da şeylerin hem normal hem de anormal ya da ne normal ne de anormal olabileceği anlamına geliyordu. Bunun şeylerin doğasının nasıl askıya alınabileceğine dair pek çok sonucu vardı ama Peter şimdilik insanları geçici olarak uzay ve zamanın dışında konumlandırmanın yollarıyla ilgileniyordu. Başlangıç seviyesi bir şeydi.

“Fena değil,” dedi Profesör Grimes. Bu, Peter'ın ondan duyduğu en yüksek övgüydü. “Pentagram çizimlerini bitir, haftaya gelip test ederiz.”

“Peki, efendim.” Peter eve gitti, düşüncesizlik edip hamburger yedi ve sonraki on iki saati tuvalette geçirdi.

O haftayı sık sık hüsrana içinde ağlayarak geçirdi. Bu makaleyi bitirmek için yapması gerekeni tam olarak biliyordu. Sorunun şeklini, düşüncelerinin alması gereken yolu biliyordu ama zihnini oraya götüremiyordu. Bunun yerine, bir saatte kaç

kez tuvalete gittiği, o gün kaç kalori aldığı, iki kutu krakerin onu hastaneden uzak tutmaya yetip yetmeyeceği gibi şeylerle oyalanmak zorunda kalıyordu. Hapsedildiği bu et yığınından nefret ediyordu; oturup düşünmekten başka hiçbir şey istemediği hâlde dikkatini ve enerjisini tüketen her doku ve organdan nefret ediyordu. Vücudundan çok az şey talep ediyordu ama bu bile gerçekleşmiyordu.

O anda korkunç bir dürtüye kapıldı.

Yardım almamaya karar verdi. Bu kez değil. Ne doktor, ne hastane, ne ilaç ne de tedaviye nasıl tepki vereceğini bekleyip görmek. Ne steroid ne de yan etki. Bu kısır döngüden çok yorulmuştu. Annesinin gelip başucunda oturmasına ve endişeyle her hareketini izlemesine, her inleyişinde irkilmesine, gözlerini dikerek onu iradesiyle iyileştirmeye çalışmasına tahammül edemezdi. Bu çılgınca, hatta intihara teşebbüs sayılabilecek bir karardı ama aklına bir kez gelmişti ve kararını vermişti. Bu ona kalan tek özgürlük payı gibi görünüyordu. Evren adaletsizdi, o da evreni kışkırtacaktı. *Elinden geleni yap bakalım*, diye düşündü. *Beni toprağa göm.*

Sonrasında olanlar her doktorun tahmin edeceği şeydi: Peter hızla kötüleşti.

O son geceyi asla unutmayacaktı. Banyonun zemininde acıdan inleyerek, midesi her birkaç dakikada bir daha da küçük düğümler hâlinde kasılarak yatıyordu. Yüzüne sürtünen banyo paspasının yanığı, ıslak ayakların küflü kokusu zihnine kazındı. *Bu odalardan yüzlerce öğrenci geçti*, diye düşündü, *ama burada ölecek ilk kişi ben olabilirim*. Yıllardır yapmadığı bir şeyi yaptı: Dua etti. Safra sıçramış fayansların üzerinde dizlerinin ve ellerinin üzerinde çökmüş, Ayin'den yarım yamalak hatırladığı duaları mırıldanıyordu: *Merhamet et bana, Tanrım... Merhamet et, Yüce Mesih...*

Tanrım, ölmeme izin verme. Lütfen, ölmek istemiyorum, Tanrım...

Ölmedi. Ertesi sabah odaları temizlemeye gelen görevli

kapıyı çaldı, ses gelmeyince odanın boş olduğunu sanıp içeri girdi. Peter baygın hâlde yerdeydi. Aramalar yapıldı, ambulans geldi. Peter kendine geldiğinde hastanedeydi, serum ve steroid tedavisine bağlıydı. Annesi öğleden sonra Londra'dan gelmişti. Doktor durumu açıkladı: Bağırsağının bir kısmı alınmalıydı. İltihap o kadar ilerlemişti ki iyileşme umudu kalmamıştı; artık bağırsakta darlık oluşmuştu ve kolektomi tek çareydi. Bağırsaktaki hastalıklı kısmı çıkarıp sağlam uçları birbirine bağlayacaklardı. Tabii şansı varsa. Eğer yoksa, tüm bağırsağı alınacaktı ve hayatının geri kalanında stoma torbası taşıyacaktı. İşler yolunda gitse bile, sonunda yine tüm bağırsağın alınması gerekebilirdi çünkü kolektomi geçici bir çözümdü, kök hastalığı iyileştirmiyordu.

İşin iyi tarafı, bunu önlemek için Peter'in yapabileceği pek bir şey yoktu. Crohn hastalığı er ya da geç bu noktaya geliyordu; ilaçlar artık işe yaramıyor, iltihaplı doku kullanılamaz hâle geliyordu. Belki hastaneye daha erken gitseydi ameliyat hızlanırdı ama sonucu değiştirmezdi. Bu yüzden annesinin sert suçlamalarına rağmen Peter bu gelişmede inatçılığını suçlayamadı. Tek sebep kusurlu biyolojisiydi.

"Yine de," dedi gastroenterolog. "Bir dahaki sefere sepsis riskinden önce gelmenizi öneririz."

Peter artık daha fazlasını duymak istemedi. Konsültasyonlarda gözleri donuktu. Ne gerekiyorsa yapın, dedi doktorlarına. Beni uyandırdığınızda bitmiş olsun.

Altı hafta sonra Peter titreyen ayaklarıyla departmana döndü. Bazı ters tepkilerle karşılaşmaya hazırdı. Ameliyat olduğunu kimseye söylememişti; ortadan kaybolmuş ve geri dönünce her şeyi toparlayabileceğini varsaymıştı. Daha önce hep böyle olmuştu. İnsanlar kızar, içerlerlerdi ama Peter hep toparlardı.

Bunun yerine, herkesin konuştuğu şey Profesör Grimes'in *Arcana*'da yayımlayacağı makaleydi. Peter duymuş muydu? Görünüşe göre devrim niteliğindeydi, kategoriler hakkındaki dü-

şünce tarzımızı değiştirecekti. Russell Paradoksu'yla ilgiliydi. Peter'ın tez konusu da bu değil miydi? Geçen hafta bir seminerde taslaklar paylaşılmıştı; işte o da bir kopya alabilirdi.

Peter'ın şüphelenmesi gerekirdi ama yine de künyeyi okuyunca suratına tokat yemiş gibi oldu:

RUSSELL PARADOKSU'NUN YENİ UYGULAMALARI

Yazar: Jacob Grimes

Cambridge Üniversitesi, Büyü Bölümü

Peter hayatında hiç kimsenin onu dinlemeyi reddettiğini görmemişti, bu yüzden o öğleden sonra tam bir özgüvenle Profesör Grimes'ın ofisine daldı ve her şeyi düzeltebileceğini düşündü.

"Bu benim araştırmam." Taslak makaleyi masaya çarptı. "Bunlar benim fikirlerim."

"Hem de çok iyi fikirler." Profesör Grimes sandalyesinde arkasına yaslandı. "Yeniden hoşgeldiniz, Bay Murdoch. Nerelerdediniz, açıklamak ister misiniz?"

Peter künye kısmını işaret etti. "Neden ben ortak yazar değilim?"

"Belki de hiçbir bölümünü sen yazmadığın için."

"Bu hırsızlık."

"Öyle mi?"

"Bunu rapor edebilirim."

"Gerçekten mi?"

"Prosedürler var," diye kekeledi Peter. "Kurula gidebilirim..."

"Peki tam olarak ne diyeceksin? Bu makaleyi senin yazdığını mı? Yazmadın. Benim senin fikirlerini çaldığımı mı? Çalmadım." Profesör Grimes'ın sesi yükseldi, oda küçülüyormuş gibi geldi. "Benim bakış açımdan, Bay Murdoch, siz mutlu bir işbirlikçiydiniz, ta ki bırakana kadar. Ocak ayından beri laboratuvara adım atmadınız. Defalarca aradım, yazdım, hiçbir yanıt

vermediniz. Hiçbir açıklama, hiçbir özür sunmadınız. Bir aydan uzun süre ortadan kayboldunuz ve ben de elimdeki bulgularla hiçbir şey yapmadan bekleyecek miydim?"

Peter, *Hastaydım, hastanede yatıyordum, hastalıklı dokularım kesilip alınıyordu*, demek istedi. Ama bir ömürlük inkâr, kimse-
nin inanmayacağını bilmesi, tüm bu olanlara rağmen aslında kendi acısını abartıp ilgi çekmeye çalıştığına dair kökleşmiş inancı sözlerini boğdu, dili tutuldu.

"Dinle, Murdoch. Ben yeteneğe birçok mazeret tanırım. Büyük zihinler kendi ritimlerinde çalışır, bunu bilirim. Ama sen tembelleşiyorsun. Ve tembellik sana *Arcana*'da yayın kazandırmaz. Seni okuldan attırır."

Peter nasıl bir savunma yapabilirdi? Her bakımdan suçluydu; yeterince çalışmamıştı, teslim tarihlerini geçirmişti, üstesinden gelememişti. Zayıf bir beden, zayıf bir akılla aynı şeydi; her ikisi de insanı dâhilikten diskalifiye ederdi.

Başını eğerek ofisten çıktı. Dışarıdaki laboratuvar sessizdi; herkes ona bakıyordu. Göz göze geldiklerinde Alice konuşacak gibi bir adım attı. Ama Peter'ın daralan görüş alanında sadece kapı vardı, onu görmezden gelip yanından geçti.

Peter bundan sonra yaptığını yalnızca çocuksu bir gururla açıklayabilirdi. Üstelik Profesör Grimes yaraya tuz basarak, Peter'dan son taslakların ispatlarını gözden geçirmesini istemişti. Her yayının bir bölümü, her bir pentagram bileşeninin insan denekle aktive edilmeden önce defalarca tekrarlandığının, ardından insan temelli tüm yinelemelerin birçok kez yapıldığının belgelenmesini gerektiriyordu. Bu da Peter'ın kendi çalınmış araştırmasını kırmızı kalemle inceleyip gözünden kaçan hataları raporlaması demekti. Elbette kabul etti; hiç kimse Profesör Grimes'in doğrudan yaptığı bir isteği reddedip de ödeneğini koruyamazdı. Ama bu iyi bir iş çıkarması gerektiği anlamına gelmiyordu.

Tanrı'ya yemin edebilirdi ki o kimseyi incitmek istememişti.

Aklından geçen en kötü düşünce, profesörü utandırmanın fena olmayacağıydı. Grimes'in işlerini asla iki kez kontrol etmediğini biliyordu; yıllardır ayrıntılarda gevşek davrandığı, bir sürü asistanı olmasa hiçbir makaleyi bitiremeyeceği açık bir sırdu. Peter'in hayalinde, bütün bunlar Kraliyet Büyü Akademisi'nin yaz konferansında büyük bir rezillige dönüşüyordu; Grimes sahnede yuhalanıyor, bir lisans öğrencisinin bile yakalayacağı hatalardan dolayı alay konusu oluyordu. Dürüst olmak gerekirse Peter'in asıl motivasyonu, hak etmediği hâlde profesörün makalesine fazla zaman harcamamaktı. Neden uğraşsındı ki? Zaten kendisine kredi verilmeyecekti.

Böylece bütün dosyayı bir gecede, yatağında doğrulmuş hâlde, kenar boşluklarına yarım yamalak düzeltmeler karalayarak gözden geçirdi. Her pentagram tekrarını baştan yapmaya üşendi; bu çok fazla vakit alıyor, Latince ve Yunancadan geriye çeviriler gerektiriyordu. Algoritmalara göz ucuyla baktı; muhtemelen bunları başka bir doktora öğrencisi toplamıştı, her şey yolundadır diye düşündü ve üstüne yazdı: *İyi görünüyor. Küçük düzeltmeler aşağıda. Devam edilebilir.*

Sonra bölüme gidip taslağı Profesör Grimes'in tepsisine bıraktı ve hiç düşünmeden ayrıldı.

Ertesi sabah bölüme varır varmaz anladı. Ön girişin etrafı polis ve itfaiye araçlarıyla doluydu. Kapılar ve pencereler sarı bantla kapatılmıştı; girişte bir memur kimseyi içeri almıyordu. Kalabalığa karışan Peter içeriden çıkan üniformalı figürleri izlerken kalbi hızla çarpıyordu. İki sağlık görevlisi boş bir sedye taşıyordu.

"Hiç gerek yok," dedi bir acil yardım görevlisi. "Bir kovaya ihtiyacımız var."

O sırada bütün bölüm dışarıda toplanmıştı. Fısıldaşmalar telaşlı bir hâl aldı; kimlerin orada olup olmadığını sayarken sesler yükseldi, teoriler havada uçtu. Bir grup lisans öğrencisi öyle dehşete düşmüştü ki ağlamaya başlamışlardı.

"Burada kim sorumlu?" diye bağırp duruyordu Helen Mur-

ay. "Ne oluyor? Kimse bize ne olduğunu söylemeyecek mi?"

Peter kalabalığın arasından kendini dışarı attı, eve sendeleyerek döndü ve lavaboya kustu.

O gece aklından birkaç çözüm geçti.

Kendini öldürmeyi bile düşündü. Tüm senaryoları kafasında canlandırdı. Asılmak, fırınlar, siyanürlü elmalar... En az çaba gerektireni hangisiydi? Muhtemelen fırındı ama doktora öğrencilerinin binasında ortak bir fırın vardı ve kafasını rahatça içine sokamayacağı kadar alçaktı. Evet, bahanesi buydu. *Kendimi rahatça öldüremeyecek kadar uzunum.* Başka bir seçenek de teslim olup suçunu itiraf etmek, Kraliyet Büyü Akademisi'nin ceza vermesine izin vermektir ki bu da kendini öldürmekle aynı şeydi çünkü büyü yapamazsa zaten ölmüş sayılırdı. Ama ölmek çok tatsız görünüyordu ve ailesine o acıyı yaşatamazdı.

Sonunda en bariz –ama en zor– çözümün Profesör Grimes'in ruhunu yeraltı dünyasından geri getirmek olduğuna karar verdi. Zaten Peter hep en zor şeyi seçerek motive olmuştu.

Yine de yolculuğunu planlamak düşündüğünden uzun sürdü. Takas formülü kolaydı, Simyacılar yüzyıllar önce bulmuştu; yalnızca kimse bedelini ödemek istemediği için nadiren kullanılıyordu. Asıl zor olan cehenneme giden kapıyı açmaktı. Temel fikri biliyordu ama ayrıntıları kontrol etmek istediği bazı metinler kütüphaneden sürekli kayboluyordu. Sanki arşivlerde bir hayalet dolaşıyor, ondan bir adım önde gidiyordu.

Bir gece laboratuvara girdiğinde Alice'in tam çıkmak üzere olduğunu gördü. Koluna çarptı ama tek kelime etmedi. Onu fark bile etmemiş gibiydi; sadece kitap yığınıyla sendeleyerek koridordan uzaklaştı. Elleri ve yüzü tebeşir içindeydi. Arkasında aceleyle silinmiş tahtada, Peter'in artık çok iyi bildiği bir toplamın izleri duruyordu. Bir bakışta tanıdı.

Ramanujan Toplamı. Setiya'nın Değişiklikleri. Kafasında iki sütun bir araya geldi; iki öncül birleşiyor ve onun kurtuluşuna giden sonucu veriyordu. O an dünyada tek geçerli şey buydu.

Bir: Alice Law cehenneme gidiyordu.

İki: Onunla gitmek zorundaydı.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“Neden bana hiç söylemedin?” diye sordu Alice.

Peter tek doğru cevabı, yani gerçek cevabı verdi. Bu da yalnızca sorunun ters çevrilmiş hâliydi:

“*Sen* bana neden hiç söylemedin?”

Alice düşündü: Bunca zamandır... Bunca zamandır ikisi de boğuluyordu ama diğerinin kıyından kendisiyle alay ettiğini sanıyorlardı. O küme kuramı makalesini, Profesör Grimes’ın bundan ne kadar gururla söz ettiğini hatırladı. *Kategoriler üzerine düşünme biçimini devrim niteliğinde değiştireceğim*, demişti ona. *Russell Paradoksu’nu çözmeye şimdiye kadarki en çok yaklaştığımız an bu. Korkudan ödleri patlayacak. Peter’dan bir kez bile söz etmemişti.*

Alice avucunu yanağına bastırdı. “İnanamıyorum.”

Peter kasıldı. “Neden?”

“Yalancı olduğumu söylemiyorum,” dedi Alice. “Sana inanıyorum, sadece... Yani neden böyle bir şeye ihtiyaç duysun ki? Aklım almıyor. O Grimes, Tanrı aşkına, her zaman yürüttüğü bir sürü projesi var. Çalmaya ihtiyacı olmamalı...”

“Yine aynı şeyi yapıyorsun,” dedi Peter.

“Ne yapıyorum?”

“Onu yüceltip duruyorsun. Savunuyorsun. Hep onu böyle... böyle büyük, olağanüstü bir dâhiymiş gibi gösteriyorsun...”

"Çünkü öyleydi..."

"O sadece bir pislikti, Law."

"Hayır, değildi." Sesi titredi. "Anlamıyor musun? Öyle olmaz. Yoksa biz kendimizi... birinin oyuncacı hâline getirmiş oluruz."

"Onun dâhi olması her şeyi daha mı iyi kılar?"

"Daha iyi değil. Ama... değerli kılar." Alice ellerini açtı. "Ne demek istediğimi anlamıyor musun? En azından bu deliliğin bir yöntemi varsa... öyle değil mi?"

Peter uzun süre ona baktı, sonra iç çekti. "Anlıyorum, evet."

"Ve çünkü... şey, aslında o kadar da kötü biri gibi görünmüyordu, anlatabiliyor muyum? Diğerleri gibi değildi. Kötü bir aktör değildi."

"Biliyorum," dedi Peter.

Yıllarca kendilerini böyle avutmuşlardı. En azından Profesör Grimes diğer hocalar gibi değildi; toksik olanlar, laboratuvar asistanlarına bağırıp suratlarına tükürükler saçarak aptal diyenler gibi değildi. Güney Amerika'daki saha gezilerinde deliren, tabak çanak fırlatan, öğrencilerinin hayatını riske atan antropoloji profesörleri gibi değildi. Zorba değildi, tiran değildi. Sonuçta, bütün o hakaretler genellikle güvensizlik ve beceriksizlikten kaynaklanırdı ve Profesör Grimes ikisi de değildi. En fazla sert bir söz söylerdi. Tek yaptığı, kendisine uyguladığı o katı standartları başkalarına da uygulamaktı. Grimes'a kızmak, işinde kötü olmakla eşdeğerdi. Şimdi, cehennemin dibinde bile, Alice şu inancı içinden silemiyordu: Eğer bu durum yüzünden çileden çıkmışsa, bu onun kendi hatasıydı.

"Ben sadece düşündüm ki eğer bu benim için işe yaramıyorsa, bende bir sorun var demektir," dedi. "Sonuçta sen gayet iyi gidiyordun."

"Komik," dedi Peter. "Ben de senin için öyle hissediyordum."

Birbirlerine şaşkınlıkla baktılar.

"Geriye dönüp bakınca gerçekten utanç verici," dedi Peter.

"Bizi birbirimize düşürmekte o kadar iyiydi ki."

“Sen de mi öyle hissettin?”

Alice hep rekabetlerinin tek taraflı olduğunu varsaymıştı. Dağınık olan hep oydu, Peter Murdoch ise ulaşılamaz ölçüt, onun sürekli kıyaslandığı standarttı. Peter bunu uykusunda bile yapabilirdi. Sonuçta Cooke bursunu Peter’a o vermişti; zavallı Alice ise o kadar gerideydi ki yetişebilmek için kalıcı ve yasadışı bir pentagrama ihtiyaç duymuştu.

“Ah, evet. Her defasında.” Peter homurdandı, hocasını taklit ederek, “Sende Alice’in yaratıcılığı yok, Alice’in azmi yok. Alice ilk gelen, son çıkan; ikinizden sadece o ilerleyecek çünkü onda *gerçek* var. Alice gerçek bir akademisyen. Alice tarihe iz bırakacak, sen ise hep bir heveskâr olarak kalacaksın.”

“Olamaz,” dedi Alice. Bunu duymak aptalca bir şekilde kendini iyi hissetmesini sağlamıştı. “Bunu söylemiş olamaz.”

“Kızarıyor musun yoksa?”

Alice ellerini yanaklarına bastırdı. “Hayır, kızarmıyorum.”

“İltifatı kabul edeceksin. Şimdi bile.” Omzunu hafifçe itti. “Tanrım, resmen kafamızı karmakarışık etmiş.”

“Ama tamamen kötü değildi,” dedi Alice. “Bizi iyi büyücüler yaptı.” *Beni mükemmel yaptı.* Dövmesi seğirdi; yine de onu bir lanetten çok bir armağan olarak görmekten vazgeçemedi.

“Bilmiyorum, Law.” Peter bacaklarını karnına çekip çenesini dizlerine dayadı. “Ben de bunu merak ediyordum. Böyle olmak için gerçekten Grimes’a ihtiyacımız var mıydı diye. Çünkü dürüst olayım, bence bizi iyi büyücüler yapabilecek pek çok kişi vardı. O sadece bizi bunun için acı çekmemiz gerektiğine inandırdı. Banyoda yerde kıvrandığımda bile yeterince dayanıklı olmadığımı düşünmeme sebep oluyordu. Eğer bunu gerçekten isteseydim iyi olmam gerekirdi, diye düşünüyordum. Saçmalık.”

“Peki şimdi...” Alice, Peter’ın karnına göz attı, sonra tekrar yüzüne baktı. “Şimdi nasılsın?”

“Ameliyat işe yaradı,” dedi Peter. “Gerileme dönemindeyim.”

“Ne zamana kadar?”

Omuz silkti. “Bir sonraki sefere kadar.”

“Üzgünüm.”

“Sorun değil,” dedi. “Hayat böyle işte. Artık fark etmez.”

Bundan sonraki çöküş çok hızlı oldu.

Aslında Escher tuzağının enerjilerini hızla sömürmesi bir bakıma merhamet sayılırdı. Hava daha da ısındı. Ağızları zımpara kâğıdı gibiydi; dilleri yassı, pürüzlü taşlar gibi olmuştu. Yan yana oturuyorlardı ama zaman ağır ağır akarken başları ve omuzları sarmaya başladı; sanki pilleri bitmekte olan oyuncaklardı. En sonunda iyice çöktüler: Alice, Peter’ın kucasına yatmış, Peter da onun üstüne kapanmıştı.

Alice için bu durum pek de dert değildi. Kızgın olsa bile, zihni ve bedeni çok uyuşmuştu; yas tutmak bile enerji gerektirirdi ve onda hiç kalmamıştı. Kulakları, neredeyse hoş sayılabilecek bir şekilde uğulduyordu. Gözlerini kapadı; sadece serin nehirleri, kadifemsi karanlığı, sarmalayan suları düşündü. Bu kadar mı kötüydü? Tek yapması gereken uyumaktı.

Bir kurşunkalemin kâğıda sürtünme sesini duydu. Gözlerini açtı. Peter defterine bir şeyler karalıyordu.

Başını kaldırdı. “Ne yapıyorsun?”

“Bir çıkış yolu bulmaya çalışıyorum.”

“Her şeyi denedik,” diye mırıldandı Alice. “Başka hiçbir şey yok.”

“Ah, bir şeyler daha olacaktır.”

“Nereden biliyorsun?”

“Gödel’in Eksiklik Teoremi sayesinde.”

“Ne teoremi?”

“Matematikte bir teorem.” Peter’ın sesi tuhaf bir şekilde neşeliydi. “Çocukken öğrenmiştim. Özetle şunu söyler: Hiçbir matematik kuramı asla tam olamaz çünkü herhangi mantıklı bir matematiksel sistem için, sistemin asla kanıtlayamayacağı doğrular her zaman vardır. Matematğin sınırları vardır. Her

zaman bilmediğimiz bir şey kalır. Hatta bazı insanlar Gödel'in teoreminin Tanrı'nın varlığını kanıtladığını düşünür."

"Ama bu aslında hiçbir şey kanıtlamıyor."

"Hayır, kanıtıyor. Her zaman başka bir ihtimal olduğunu kanıtıyor. Hiçbir sistemin tamamen kapalı olmadığını kanıtıyor."

"Tanrım, Peter." Alice gözlerini hızla kırıştırdı ama noktalar görüş alanından silinmedi. "Bu hiçbir şeyi kanıtlamıyor. Bazen matematik sadece matematiktir."

Peter'ın kalemi elinde çılgınca dönüyordu. "Şunu düşün: *Inferno*'nun dördüncü kitabında Dante, Vergilius'a Mesih tarafından kurtarılmamış herhangi bir ruhun ebedi Araf'tan kurtarılıp kurtarılmadığını sorar. Gerçekten de Âdem, Habil, Nuh ve diğerleri kutsanıp cennete çıkarılmıştır. Tanrı kendi kurallarını yalnızca onlar için bozmuştur."

"Kimse dördüncü kitabı ciddiye almaz."

"Yani benim de Dante'yle ilgili bazı itirazlarım var. Ama mesele şu: Dante'nin cehennem tasavvuru bile istisnalar içeriyor. Yeraltı Dünyası eğilip bükülüyor. Öngörülemiyor; kendisi dışında hiçbir düzene uymuyor. Borges'in dediği gibi, *Her şeyin önceden yazılmış olduğuna dair kesinlik bizi yok eder, bizi hayalet kılar, ama biz hayalet değiliz, yok da olmadık çünkü hiçbir şey bütünüyle yazılmış değil! Onu tam olarak açıklayan tutarlı bir aksiyomlar bütünü yok. Tıpkı matematik gibi. Dolayısıyla bir çıkış yolu olacak. Ben de onu bulacağım. Bulmak zorundayım.*"

"Bu, mantığın işleyişi değil," dedi Alice. "Eminim bu kanıtta epey eksik adım vardır."

Peter omuz silkti ama bir şey söylemedi. Sadece yazmaya devam etti.

Onu izlemek bile Alice'i tüketiyordu. Bunun ne kadar saçma olduğunu düşündü. Sadece Peter'ın karalamaları değil, tüm çabaları, her şey ne kadar da saçmaydı. Escher tuzağındaki durumları, aslında Cambridge'deki tüm hayatlarının bir mikrokozmosuydu: Hiç bitmeyen karalamalar, altın istisna olabile-

ceklerini kanıtlamaya yönelik bitimsiz çabalar... Oysa gerçekte onlarda istisnai hiçbir şey yoktu; en başından beri kendileri için yazılmış senaryoyu takip ediyorlardı sadece. Açıkça yapılacak tek şey vardı: çarktan inmek, bırakmak ve oyunu oynamayı reddetmek. Gerçekten buradaki tek zafer ölümdü. Peki, ona bunu nasıl anlatabilirdi?

Kolunu çekiştirdi. "Peter."

Peter durdu. "Evet?"

"Korkmamıza gerek yok," diye fısıldadı. "Elsbeth'in dediği gibi işte. Biz cehennemdeki yaşayan ruhlarız. Hiçbir yere gitmeyeceğiz. Hiçbir şeye dönüşmeyeceğiz. Sadece bitecek; her şey, hepsi sona erecek."

"Ama ben bitmesini istemiyorum."

"Ah, sus." Dizine hafifçe vurdu. "Her şey yoluna girecek, söz veriyorum."

"Öyle söyleme."

Alice daha da kararlı bir şekilde dizine vurdu; ağlayan bir bebeği teskin ediyormuş gibi, sanki Peter'in tek yapması gereken tantanayı bırakmış gibi. "Her şey sessizleşecek. Her şey iyi olacak."

Çok yorgundu. Görüşü bulanıklaşmıştı. Artık Peter'in yüzünü seçemiyordu. Dudaklarının oynadığını gördü ama hiçbir şey duymadı, sonra da sadece giderek küçülen bir silüet gördü; ta ki her şey karanlığa gömülene dek.

ŞAK.

Alice'in gözleri açıldı. Peter'in parmakları burnunun hemen altında geziniyordu. Peter tekrar parmaklarını şaklattı ve Alice kulakları çınlayarak, irkilerek uyandı.

"Uyan," dedi Peter sertçe. "Çözümü buldum."

"Hı?" Alice başını kaldırdı. Tüm bedeni uyuşmuş gibiydi. Ne zaman dalıp gittiğini hatırlamıyordu, ne kadar süredir uyuduğunu da kestiremiyordu. Üzerlerinde asılı duran o alçak, kızıl gökyüzü ise her zamanki gibi yanıp duruyordu.

Peter bir tomar kâğıdın üzerine eğilmiş, hâlâ bir şeyler karalayıp duruyordu. Alice uykuya daldığından beri en az sekiz sayfa doldurmuştu; hepsi üzeri çizilmiş, daire içine alınmış, üstünden geçilmiş algoritmalarla kaplıydı.

“Çıkış yolumuz,” dedi Peter. “Onu buldum.”

Alice isteksizce doğruldu. “Ne?”

“Meğer gözümün önündeymiş.” Hızlı, mekanik bir tonda konuşuyordu; Alice’in çok iyi bildiği bir sestti bu. Peter laboratuvarda bir şey çözdüğünde hep böyle konuşurdu; her şeyi bir anda söylemek ister ama ağzı düşüncelerine yetişemezdi. “Giriş seviyesinde mantıktan bildiğim bir şey. Aslında aptalca bir oyun. Bilgi türleriyle ve olasılıklarla ilgili. Ama belki sana söylememeliyim, paradoksu zayıflatır...”

“Murdoch.”

“Pekâlâ. Dinle.” İkisinin yan yana durabilecekleri kadar büyük, düzgün bir daire çizdi. “Kripkeler geldiğinde bunun bir sürpriz olacağını söyler misin?”

Alice bu sözün önemini kavrayamasa da bir sorun da bulamadı.

“Ah, tabii.”

“Peki, onların mutlaka ya şimdi ya da beş gün içinde açlıktan öleceğimiz zamana kadar gelmesi gerektiğini, aksi takdirde kanımızın bozulacağını da söyler misin?”

“Sanırım ben olsam öyle yapardım.”

“Mükemmel.” Avuçlarını birbirine bastırdı. “O hâlde koşullar belirlendi.”

Alice’in başı ağrıyordu. “Hâlâ anlamıyorum.”

“Yalnızca dinle,” dedi Peter. “Şimdi, bir mahkûmun daracındaki anını beklediğini varsay. Cellat ona, bir hafta içinde bir gün asılacağını ama idam tarihini önceden bilmeyeceğini söyler. O hâlde haftanın hangi gününü elememiz gerekir?”

Alice biraz düşündü, sonra çekingen bir şekilde, “Pazar mı?” dedi.

“Güzel. Neden?”

"Çünkü haftanın son günü. Önceki günlerde asılmamışsa, o zaman pazar günü olacağını bilir. Bu durumda da sürpriz olmaz."

"Çok iyi," dedi Peter. "Yani pazar elendi. Peki, cumartesi gününe kadar hâlâ asılmamışsa ne olur?"

"Sanırım cumartesi de elenir." Alice'in düşünceleri ağır işliyordu. "Çünkü pazar gününün gittiğini biliyoruz, bu da cumartesiye olabilecek son gün yapıyor. Ama eğer cumaya kadar olmamışsa, o zaman cumartesi de sürpriz olmaz... Ah." Kafasına bir şey dank etti. "Ama o zaman da cuma olabileceği son gün oluyor..."

"Görüyorsun ya," dedi Peter sevinçle. "Bu döngüsel."

Alice şimdi anlamıştı. "Yani mahkûm hiç asılamaz çünkü hiçbir gün sürpriz olamaz. Onu serbest bırakmak zorunda kalırlar."

"Aynen öyle!" Peter'ın yüzü ışıldıyordu. "Koşullar bu paradoks için kusursuz değil mi? Beş gün içinde öleceğimizi biliyoruz. Kripkelerin her zaman en beklenmedik anda geldiklerini biliyoruz. Ama seni Cellat Paradoksu'na uyarlarsak, o zaman sen yenilmezsin; sana asla ulaşamazlar. Dolayısıyla benim hipotezim şu: Eğer bunu bir algoritmaya yazarsak, seni tuzaktan kurtarır ya da bir tür dokunulmazlık zırhı kurar, öyle ki gelseler bile sana zarar veremezler..."

"Pekâlâ," diye iç çekti Alice. Aptalca, kökü kazınmaz umut yeniden göğsüne sızmıştı; o saçma, tüketici his. Oysa uyuşmuşken her şey çok daha kolaydı. "Ver şunu bana."

Peter defterini kumların üzerinden ona kaydırды.

Alice satırların üzerinde parmağını gezdirerek kendini odaklanmaya zorladı. Yavaş yavaş karalamaların anlamını çıkardı. "Berbat etmişsin."

"Nasıl yani?"

"Bunu yalnızca bir kişi için yazmışsın." Sayfaları tekrar Peter'ın kucağına fırlattı. "Hiçbir işe yaramaz. Baştan, iki kişilik yapman gerekiyor."

"Ah," dedi Peter. "Hayır, farkındaydım. Bu kasıtlıydı."

Peter'in ne demek istediğini kavraması biraz zaman aldı. "Murdoch..."

"Çok güçlü bir paradoks değil," dedi Peter. "Sorites gibi değil. Birkaç bariz çözümü var ve ben onları fazlasıyla iyi biliyorum. İnançsızlığımı, işe yarayacağı kadar uzun süre askıya alamam."

"Tüm paradoksların çözümleri vardır." Alice içinde yükselen panik dalgasıyla mücadele etti. "Bu yüzden geçicidirler."

"Çok geçici," dedi Peter. "Korkarım ki bu özellikle zayıf bir tanesi. Ve Escher tuzağı gibi bir şey karşısında en ufak bir şüpheyi bile yer yok."

"Peki o zaman bunun bende işe yarayacağını nereden biliyorsun?"

Peter ona yumuşak bir gülümseme sundu. "Çünkü sen çok iyi bir mantıkçı değilsin."

"Siktir git, Murdoch."

"Gir hadi." Elini uzattı. "Seni dışarı gönderelim."

"Seni bırakmıyorum."

"Ben de senin ölmene izin vermiyorum," dedi Peter. "Bunca yolu boşuna gelmiş olamayız. Bunu bizzat sen söyledin. Tüm bunlar bir şeylere değmeli."

"O hâlde birlikte giriyoruz."

"Bunun işe yarayacağından emin değilim."

"Denemek zorundayız." Defteri sertçe yere vurdu. "Yeniden yaz. İkimiz için ayarla."

"Bende işe yaramayacak," diye ısrar etti Peter. "İşe yaramadığında sen de bozulmuş bir özne olacaksın, böylece sen de çıkamayacaksın... öleceksin..."

"Ölmeyi tercih ederim." Ciddiydi. Hayatında hiçbir şeyi bu kadar içten söylememişti. Bir hafta önce Peter'in hayatını kurtarabileceğini kesin olarak söyleyemezdi ama artık biliyordu. Yaşamak istemiyordu. O geleceği, aptalca peşinde koştukları o hedefi istemiyordu. "Ya ikimiz birlikte yaşarız ya da birlikte ölürüz, üçüncü seçenek yok."

"Üçüncü seçenek senin yaşamam. Sen yaşamayı hak ediyorsun..."

"Ben hiçbir şeyi hak etmiyorum." Alice bu sefer de ciddiye. Cehenneme geldiklerinden beri ne yapmıştı ki? Yalan söylemiş, Peter'a ihanet etmiş, Elspeth'e ihanet etmiş, onları bu sefil çıkmaza sürüklemişti. Bu zavallı hikâyeyi noktalama zamanı çoktan gelmişti. Öylesine yorgundu ki... Tek istediği karanlıkta sessizce tükenmekti ama Peter buna bile izin vermiyordu. "Hak etmiyorum, gerçekten hak etmiyorum... Ah, Tanrım. Peter, bırak öleyim."

"Yapamam. Yapmayacağım."

"Neden bu kadar asil davranıyorsun?" Gücü olsa yumruklarıyla ona saldıracaktı. "Böyle asil olmayı bırak."

"Onu geri getirecek algoritmaya sahip olan tek kişi sensin. Benimki işlemiyor. Ben çıkarsam, yukarıya gönderebileceğimiz tek kişi Grimes olur. Sen çıkarsan, en azından eve sağ dönmüş olursun."

Alice şiddetle başını iki yana salladı. "Erichtho büyüsü işe yarıyor mu, onu bile bilmiyorum..."

"Eh, işe yarama ihtimali var. Burada olumlu bir sonuca ulaşabilecek tek kişi sensin, Law. Sayılar böyle düşünüyor."

"Sayılar umurumda değil!"

"Her neyse, sen onu öldürmeye çalışmadın..."

"Onu sen öldürmedin. Ben öldürdüm. Döngüyü kapatmadığımı hatırlıyorum. Hatırlıyorum, unutmuyorum..."

"Ben sonrasında teslimi tekrar kontrol ettim. Döngüyü kapatmadın çünkü kapanış yoktu. Ben hiç koymamıştım."

"Ama yine de bilmem gerekirdi." Alice hata yapmazdı; yapamazdı. Her şeyi görürdü; her ayrıntı zihnine kazınırdı. Karınca Testi gibi bir şeyi gözden kaçırmamasının tek yolu da bir yanının bunu istemesiydi. "Bunu bin kere düşündüm. Açığı gördüm, biliyordum..."

"Kes şunu." Peter ellerini havaya kaldırdı. "Yeter. Onun cinayetinin sorumluluğu kimin üstüne yazılacak diye kavga etmiyoruz. Detayların ne önemi var..."

“Detayların önemi var,” diye ısrar etti Alice. “Önemi var çünkü sen hak etmediğin hâlde ölmeyi hak ettiğini sanıyorsun. Bu senin hatan değil, hiçbir yanlış yapmadın ve aslında burada olmaman gerek...”

“Gerçek değişmiyor.” Peter sesini yükseltti, onu bastırarak konuştu. “Bu paradoksu senin üzerinde işletebilirim. Yapabileceğime kesinlikle eminim. İkimiz üzerinde işe yarayacağındansa neredeyse hiç emin değilim. Yani bu sadece temel karar teorisi, Law. En yüksek beklenen sonuç.”

“Kapa çeneni.”

“Bu sadece matematik. Hoşuna gitmiyorsa üzgünüm.”

“Ama burada ölemezsin.” Alice yutkundu. “Özellikle de... özellikle de ben daha yeni...”

Peter’ın gözlerinde vahşi, umutsuz bir ifade vardı. “Sen daha yeni ne?”

Ne söylemek istemişti? Alice bilmiyordu. O karanlık, içini kemiren, ateşli duygu dehlizini açıklayacak söz bulamıyordu. Peter’ın bilinmezine kendini fırlatmak istiyordu; tarif edemediği bir yakınlık istiyordu. Onun hayatta olmasını istiyordu; ona yakın olmasını, yanında olmasını. Aklına gelen kelimeler sarsaktı, yetersizdi ama elinde olan tek şey onlardı: “Daha yeni birbirimizden nefret etmemeyi öğrenmişken.”

Peter’ın yüzüne bir perde indi.

Birbirlerine bakakaldılar. Aralarında bir uçurum açılıyordu.

Ah, neden bu kadar zor? diye umutsuzca düşündü Alice. Neden Peter’a düşündüklerini asla söyleyemiyordu? Hep birbirlerinin yörüngesinin hemen dışında hızla savrulup durmuşlardı, oysa tek gereken dürüst bir sözdü. Ama, büyücülerin eksikliği tam da buydu; dürüst sözler yoktu, sadece kelime oyunları, yanılsamalar ve gerçekliğin öylesine karmaşık kurguları vardı ki, artık neyin gerçek olup neyin olmadığını takip edemiyordu. Herkes sürekli başka biriymiş gibi görünmeye çalışıyordu.

Keşke birbirlerini yakalayabilseler, göz göze gelebilseler, kendilerini o boşluğu aşmaya zorlayabilselerdi.

Ama artık çok geçti, her şey için çok geçti.

Peter bir bıçak çıkardı.

"Ne yapıyorsun?"

"İkimiz adına karar veriyorum."

"Yapamazsın."

"Bu tek rasyonel çözüm," dedi. "Lütfen, Alice. Aptallık etme."

Alice bıçağa atıldı. Peter onu erişemeyeceği kadar yükseğe kaldırdı. Onu devirmeye çalıştı; var gücüyle denedi ama Peter'ı pentagramın içinden kıpırdatamadı. Kollarına vurdu, tırmaladı, çekiştirdi. Ama Peter daha uzun, daha ağır, daha güçlüydü; yapması gereken tek şey onu kenara savurmaktı.

"Senden nefret ediyorum," diye haykırdı Alice. "Sen o kadar... o kadar..."

"Mantıkçıyım." Peter hüzünlü bir gülümsemeyle baktı ona. "Biliyorum."

Bıçağı kolunun üzerinde gezdirdi. Kan derisinin üzerinde yoğun ve hızlıca aktı, parmaklarından aşağı süzüldü, tebeşirin üzerine damladı, pentagramı mürekkep gibi yayılarak kapladı ve tüm şekil kıpkızıl parladı. Peter büyülü sözleri söylemeye başladı. Alice feryat etti. Ona vurdu, çırpındı, onu tutan kollarına karşı direndi ama Peter öylesine güçlüydü ki, hiçbir şey onun ritmini bozamıyordu. Her zamanki gibi tok ve kararlı bir sesle son ana kadar devam etti.

"Sırt çantasını unutma, Alice." Omzuna hafifçe vurdu. "Sırt çantasını unutma."

Sonra, bir tebeşir hamlesiyle, çemberi kapattı.

Alice çığlık attı ama Peter duymadı. Bir anda kumlar etrafında yükseldi, Alice'i dışarı fırlattı ve Peter'ı içeriye hapsetti. Escher tuzağı ortadan kayboldu; gugukkuşu, kayalar, hepsiyle birlikte. Alice'in gördüğü tek şey ölen, sabit bir güneşin altında uçsuz bucaksız, dümdüz bir alüvyon tabakasıydı.

“Paralel doğrular sonsuzlukta kesişir!”
diye ısrarla, hararetle tekrarlardı Öklid,
ta ki ölene dek.

Ve oraya vardığında gördü ki,
kahrolası şeyler aslında birbirinden uzaklaşıyordu.

– PIET HEIN, “PARALELLİK”

PARADOKSLAR ÜZERİNE

Paradoksların bizi rahatsız etmesinin nedeni, sonuçlarının doğru olması değildir. Eşek açlıktan ölmez. Dünya sonsuz merdivenlerden ibaret değildir. Elbette Aşil kaplumbağayı geçebilir, elbette ok hedefini vurur, elbette yığın tükenir. Hayatımıza devam etmek istiyorsak kabul etmemiz gereken ilke şudur: Hiçbir paradoks, dünyanın olması gerektiği gibi işlemesini durdurmaz. Evrenin yasaları sözünü söyler. Her şey er ya da geç olması gerektiği hâle döner ve bir paradoksun gücü sonunda daima tükenir. Paradoksların bu kadar uzun süre devam etmesinin tek nedeni, onlara izin vermemizdir.

Hayır, paradoksların bizi rahatsız etmesinin nedeni, saçma sonuçlarının tüm öncüllerimizi yeniden sorgulatmasıdır. Paradoks bir merdiven gibidir; her basamak kaçınılmaz olarak hedefe götürür. Ama en tepeye ulaştığınızda hedefin imkânsız olduğunu görürsünüz; boşluğa adım atmışsınızdır. Demek ki basamaklardan biri safsatadır. Çünkü sonuç zorunlu olarak yanlış olmalıdır çünkü mantığın işlemediği bir dünyada yaşayamayız. O hâlde öncüllerimizden biri zorunlu olarak kusurludur. İşte huzursuzluğumuzun kaynağı da budur. Bir paradoks, yol boyunca bir yerde büyük, korkunç bir hata yaptığımız anlamına gelir.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Cambridge'de yaz sonuydu, Michaelmas'a iki hafta vardı. Kasaba kuş civıltılarıyla, dalgalanan sularla ve yaprakların kenarlarından sızan en hafif kırmızı ipuçlarıyla doluydu; güneş hâlâ kış yağmurlarının hemen köşede beklediğini unutturacak kadar sıcak parlıyordu, her yıl olduğu gibi. Her şey yeni, parlak ve vaatlerle doluydu.

Alice Law, yepyeni bir kalem etek ve kolalanmış, beyaz bir Oxford gömlekle bölüme doğru sendeleyerek yürüdü. İkisini de o sabah panikle kendisi ütülemişti; kapıdan çıkarken aynada bir kırıklılık gördüğünü sanmıştı. Ana girişin önünde durup elini kapı koluna koyduğunda hâlâ ütünün sıcaklığını hissedebiliyordu; yeni danışmanı ile ilk görüşmesine hazırlanıyordu.

Önceki gece ilk kıtalararası yolculuğunu yapmış, ardından King's Cross'tan Cambridge istasyonuna giden gece trenine binmiş, sonra da bavulunu kuzeye, Audley Cottage'daki küçücük odasına kadar iki mil boyunca sürüklemişti. Her şey yeni ve heyecan vericiydi; kepekli bisküvilerin tadı, parlak kırmızı telefon kulübeleri, yolun sağından hızla geçen arabalar.

O sabah dışarı çıktığında, sanki hem mekânı hem de zamanı aşarak, tavşan deliğinden düşüp kendi yarattığı bir hayal dünyasına, daha zarif ve daha renkli bir âleme girmiş gibi hissetti. Son halkadan da atlamıştı artık. Nihayet onu kulübe kabul etmişlerdi.

Jacob Grimes'la henüz yüz yüze tanışmamıştı. Onu Amerika'daki birkaç konferansta sunum yaparken izlemişti ama gidip merhaba demeye cesaret edememişti. Kabul edilişinden beri tüm iletişimleri mektupla olmuştu -Profesör Grimes telefon kullanmaktan nefret ediyormuş gibi görünüyordu- ve Alice bu mektuplardan onun kişiliğine dair ipuçları yakalamaya çalışmıştı. Ona kaba, rahat ve biraz da dağınık biri gibi gelmişti; iki ay içinde kendisine geliş tarihini üç kez sormuştu. Ama dünyanın en büyük büyücüsünden başka ne beklenebilirdi ki?

Derin bir nefes alarak kendini toparladı, kapıyı açtı ve içeri girdi. Bina sessizdi. Dönem bir sonraki aya kadar başlamayacaktı; kampüs bomboştu. Profesör Grimes'in odası koridorun sonundaydı. Kapı aralıktı. Alice içeride birinin oturduğunu görüp rahatladı. Kapıyı tıklattı.

"Gir."

"Günaydın," dedi. Sesi yalnızca birazcık titredi. "Ben... ben sizin yeni öğrencinizim. Alice Law."

"Merhaba, Alice. Otur lütfen." Dolaşp önüne geçtiği masasına dayanarak ellerini önünde kenetlemiş hâlde dikildi. Alice'e bakıyordu. Sonrasında Alice onun neye benzediğini hatırlayamamıştı. Haftalarca göz ucuyla süzerek profilini, boyunu, başlangıç düzeyindeki kamburunu incelemesi gerekmişti. Profesör Grimes güneş gibiydi. Ona doğrudan bakamıyor, sadece kenarlardan varlığını hissedebiliyordu. "Tanıştığımıza çok memnun oldum."

"Burada olduğum için çok heyecanlıyım." Bu cümleyi defalarca prova etmişti ama sözler bir türlü dalkavukça ya da yapmacık görünmeden ağzından çıkmıyordu. Şimdi ise hepsi karmakarışık, soluksuz ve aptalca bir hâlde ağzından dökülüyordu. "Laboratuvarınızda çalışmak benim için büyük bir onur... Burada olduğum için çok minnettarım, başlamak için sabırsızlanıyorum..."

"Gergin görünüyorsun, Alice."

"E-evet, öyleyim." Yutkundu. "Yani tabii ki öyleyim."

“Olma.” Gülümsedi ve Alice ilk kez birinin gözlerinin ke-
limenin tam anlamıyla parladığını gördü. “Burada olmayı hak
ediyorsun. Seninki uzun zamandır okuduğum en güçlü başvuru-
ydu.”

“Ah.” Alice’in kirpikleri gerçekten *titreşti*, parmakları kuca-
ğında telaşla kıvrılıp durdu. Bir dizi soruya hazırlık yapmıştı.
Profesör Grimes’in kendisini kabul etmekle hata yaptığını fark
etmesini bekliyordu; hâlâ bir sınavı geçmesi gerektiğini hisse-
diyordu. Böyle bir iltifata nasıl karşılık vereceğini bilmiyordu.
“Ne söyleyeceğimi bilmiyorum.”

Basit bir teşvik sözü, genç ve güvensiz bir zihin için pek
çok şey ifade edebilirdi. Profesörler söylediklerinin etkisini asla
bilmezlerdi. Umursamazca yapılan bir yorum, en kısa tebessüm
bile bir öğrencinin gününü mahvedebilir ya da güzelleştirebilir-
di. Bir gün içinde onlarca umut dolu yüz gören profesörler, hep
unuturdu ki kendileri öğrencilerinin bütün evreniydi.

Belki Profesör Grimes bunun farkındaydı. Belki de bu yüz-
den Alice’in gözlerinin içine böylesine bilinçle bakmıştı. Belki
de onun için ne anlama geldiğini biliyordu; Amerika’dan yeni
gelmiş, yanlış kıyafetleri ve tavırlarıyla, bu programa yanlışlıkla
girmiş gibi hisseden, çoktan doğuştan Oxbridge için yazgılı gö-
rünen akranlarına kıskançlık duyan, korkuya kapılmış bir kız
için bu sözleri ondan duymanın anlamını.

Sadece o basit sözler yetmişti; Profesör Grimes, Alice’in
ömür boyu sürecektir sadakatini kazanmıştı.

“Onların sana buraya ait olmadığını hissettirmelerine asla
izin verme.” Öne eğildi, bakışı öylesine yoğun ki Alice’in
başı döndü. “Dalgalandıran cüppeleriyle poz kesenler. Küçük
kâtip adayları. Unutma ki sen özelsin, Alice Law. Zihninin ken-
dine özgü imzasını hatırla. Tutunmaya değer tek şey odur. O
kıvılcımdır.” Parmak boğumlarını masaya vurdu. “Cambridge’e
hoşgeldin, Alice. Dünyayı parçalarına ayıracağız.”

İlerleyen aylarda Alice öğrenecekti ki, Profesör Grimes da
tıpkı kendisi gibi pek de parlak olmayan bir geçmişten gelmişti.

Babasının servetini gençliğinde heba etmiş, ortadan kaybolmuş bir alkolik babanın oğlu olan Jacob Octavian Grimes, gecelerini yerel kütüphanede Bacon'dan Wittgenstein'a kadar her şeyi okuyarak geçirirdi. Sıklıkla kuşak atlayan o aristokrat merak ona miras kalmıştı. Akli Mozart ve Proust için yaratılmıştı; bu inanca sıkı sıkıya tutunuyordu. Liseyi bitirdikten sonra okula devam edecek parası yoktu, bu yüzden orduya katıldı, denizasını görev yaptı, ardından Austin'deki bir kolejde burs kazanıp ziraat mühendisliği alanında teknik bir diploma aldı. Sonra, onda eşsiz bir matematik zihni gören, emekliliği yaklaşmış bir profesörün ısrarlı telefonları sayesinde, kendini Oxford'da buldu. Orada öylesine geride kalmıştı ki hayatında ilk kez memleket hasreti duydu. Elyazısıyla, demode ispatlarıyla dalga geçtiler. Şivesini taklit ettiler. Ona "Teksaslı" dediler. Kovboy şapkası takıp takmadığını sordular. Kendisini dönüş biletinin fiyatına bakarken buldu. Sonra Lubbock'u düşündü; leke içindeki zeminleri, boş şişeleri. Bunun üzerine kalmaya karar verdi.

Sonra savaş çıktı. Jacob Grimes yeniden üniforma giydi; bu kez Savaş Bakanlığı'nın araştırma bölümünde. İşler sona erdiğinde bir Britanya pasaportu ve başarılarının ödülü olarak birkaç madalya kazanmıştı. Tükenmez Mataralar, hızlı dezenfektanlar, hiç bitmeyen Lembas Ekmeği... Jacob Grimes askerlerin hayatta kalmasını sağlamıştı. Bir de başarısız sorgu deneyimleri vardı -Yalancı Paradoksu'nun giderek daha sadistleşen versiyonları- ama artık kimse bunlardan söz etmiyordu. Savaştan sonraki kısa bir süre boyunca büyücüler ünlü olmuştu; Grimes'in yüzü ülkenin bütün gazetelerinde basılıyordu. Ona "Savaş Bakanlığı'nın Sihirbazı" diyorlardı.

Orduyu, sınırsız araştırma fonu sağlayacak türden bir şöhretle bıraktı. Viyana Çevresi'nin ihtişamına katılmak için çok geç kalmıştı ama sonrasında bilimin patlayan bütün yeniliklerinin ön saflarında yer aldı. Savaş yıllarında herkes bombayla meşguldü fakat sonrasında katı hâl fiziği, transistör, bilgisayar ortaya çıktı. Kuantum fiziğindeki yeni çalışmalar Einstein'ı me-

zara itiyordu. Fred Hoyle "Büyük Patlama" adını ortaya attı, hoşuna gitmese de bu ad benimsendi. Nash, ellili yıllarda oyun teorisi dengesi önerisini sundu ve bu, toplumsal paradokslar üzerine bir araştırma selini tetikledi. Dünya giderek hızlanıyor, daha da kafa karıştırıcı hâle geliyordu. Sorular patlamıştı, Jacob Grimes da her bir tavşan deliğinin peşine düşüyordu.

Altmışlı yıllar geldiğinde, Jacob Grimes artık alanın bir sabiti olarak anılıyordu. Analitik büyüünün bizzat kendisiyle eşanlamlıydı. Gündemi o belirliyordu. Ne bir başlangıcı vardı ne de sonu; o, hep orada olmuş gibi, disiplinin tartışılmaz bir gerçeği, herhangi bir şey başarmak isteyeninin mutlaka karşılaşması gereken bir figürdü.

Gizli dünyaya terfi etmişti. Öğrencilerini de yanında götürüyordu.

Grimes'in öğrencisi olmanın avantajı buydu. Tüm kapılar açıktı. İstedığınız herkesle görüşebilir, istediğiniz araştırmaya fon bulabilir, istediğiniz yere seyahat edebilirdiniz; tek gereken onun onayıydı. Alice onun koruması altındayken, kimse onun o odada bulunma hakkını sorgulamıyordu. "Öğrencim," derdi elini ona doğru uzatarak. Ve birden, sanki Alice'in üzerinde bir ısıltı varmış gibi olurdu. İnsanlar ilk kez onu görürdü. O konuştuğunda insanlar dinlerdi.

Dolayısıyla sonrasında yaşanan her şeye rağmen Alice daima ilk kez kendisine inananın Profesör Grimes olduğunu hatırlayacaktı. Onu bilinmezlikten çekip çıkarmıştı. Başvurular yığınının içinden dosyasını görmüş, ışığa tutmuş ve karar vermişti: Evet. Evet, o yatırıma değerdi, gizemli bir dünyaya kabul edilmeye değerdi, onun eşiti olmaya, soyut diyarların korkusuz bir yolcusu olmaya değerdi. İnanç merdiveninin ilk basamağı Grimes'ti. Sahtekârlık ve güvensizlik üzerine kurulu bir dünyada da o inanç, Alice'in daima ödemesi gerektiğini hissettiği bir borçtu.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

Alice tuzağın dışında çılgına döndü. Elinden gelen her şeyi denedi. Kumları elleriyle eşeledi, avuç avuç fırlattı; belki dokunduğu bir şey gizli pentagramı bozardı. Aklına gelen her büyüü çizdi. Parmak uçlarını bıçakla yarı, yere koca damlalar hâlinde kan akıttı, beyaz toz kırmızıya dönerek parladı. Faydası olmadı. Tebeşiri kumların içinde kayboldu. Peter'a bağırarak büyüü yeniden denemesi için yalvardı, çıkıp yanına gelmesi için haykırdı. Ama tuzak sıkı sıkıya kapalıydı. Onun çılgınlığını duyup duymadığını bilemiyordu.

Ufukta hışırtılar işitince kaçtı. Bir yanı olduğu yerde kalıp kendini yere atmak ve Kripkelerin onu da almasına izin vermek istiyordu. Bu en kolay yol olurdu. Ama Peter'ın kocaman, yalvaran gözleri zihnine kazınmıştı. Onun fedakârlığından sonra ölmek, cesedine tükürmekle aynı şey olurdu. Bu yüzden sırt çantasını kaptı ve boğazında düğümlenen hıçkırıklarını bastırarak olabildiğince hızlı koştu.

Oysa boşunaydı. Kripkeler ona hiç aldırmadı. Birkaç dakika sonra o hışırtı kesildi ve kumların üzerinde yankılanan zafer dolu bir uluma duyuldu. Alice dehşet içinde dönüp bakmaya mecbur hissetti. Onların kumların üstünde düz bir hat hâlinde ilerlediğini gördü. Yüzlerini bulunduğu yerden seçemiyor, yalnızca gövdelerini görebiliyordu. İki iri, bir küçük figür. Elspeth

gibi baştan ayağa zırhlıydılar ama Elspeth'in zırhı tel örgü kalıntılarından yapılmışken, onlarınki beyaz kemiktendi. Keskin dişler çenelerinin ötesine doğru kavislenmişti. Gövdelerini başkalarının kaburgaları sarıyordu. Bellerinde şişkin, yuvarlak şeyler sallanıyordu. Elspeth ona söylemişti: Kan keseleri. Bunları hayvanların mesanelerinden yapıyorlardı.

Küçük alay kayaların önünde durdu. İki yaşlı Kripke eğildi, büyülü sözlerini mırıldanarak tılsımlarını okudular. Kumda bir dalgalanma oluştu. Birer birer içeri girip kayboldular. Alice keskin, kulak tırmalayıcı bir ses duydu. Metal gıcirtısı. Ardından Peter'ın çığlığını işitti.

O da avuç içine kısırdığı parmaklarının arasından bağırdı; sesini boğmak için yumruklarını ağzına bastırmıştı. Dizlerinin üstüne çöktü, omuzları kasılarak titriyordu. Basınç dayanılmazdı. Parçalanacağını sandı. Ama en az bu his kadar korkunç olan bir şey daha vardı: yok oluşun gelmemesi, acının sürüp gitmesi. Böylesine keskin bir acıyı hiç tatmamıştı. Daha önce yasın sadece teorik bir şey olduğunu sanmıştı; kelimelerle tarif edilemeyecek bir yas. Yakın düşen tek şey Klasik Çince'deki “斷腸” deyimiydi; mecazi anlamda “kırık kalp” demekti ama 腸 kelimesi aslında tüm iç organları, bağırsakları ifade ediyordu ve kalbin kırılması, her şeyin burulup yırtıldığı, kumların üzerine saçıldığı hissine denk düşüyordu. Bir kalp sadece kırılmazdı; geri kalan her şeyi beraberinde söküp çıkarırdı.

Keşke orada kanı akıtılıp içi deşilen kişi kendisi olsaydı. Yer değiştirmek için her şeyini verirdi. O bıçakların tenine saplanmasını, damarlarını koparmasını diledi çünkü bu acıyla kıyaslandığında o parçalanma tertemiz, tatlı olurdu. Ama ne kadar isterse istesin, bunu gerçeğe dönüştüremedi ve kızıl sis dağıldığında hâlâ hayattaydı. Peter ise hâlâ ölüyordu.

Peter'ın çığlıkları yok olup gidene kadar, kanı o şişkin keselerin içine dolana kadar boğuk çığlıklarını sürdürdü. Sonra Alice ayağa kalktı, yüzünü sildi ve koşmaya devam etti.

Gecenin geri kalanı boyunca Alice kumullarda dolandı durdu. İşaretler görüş alanının kenarlarında kaybolup belirliyordu. Parıldayan kemikler. Sivri kayalar. Şiddet'in her yeri aynı görünüyordu: Nehirden sonsuza dek uzanan, çorak bir alan. Bayılmayı tercih ederdi çünkü bu onu bilinç yükünden kurtarırdı ama adrenalini doluydu. Kalbi kaburgalarına çarpıyor, kuru ağzında ve uğuldayan kulaklarında nabzını hissedebiliyordu. Devam etmek zorunda olduğuna karar verdi; o korkunç enerji tükenene, yığılıp kalana kadar yürüyecekti.

Ama o an bir türlü gelmedi, Alice yürümeye devam etti.

Zihni bir türlü susmuyordu. Merdivenini yokladı, odaklanmaya uğraştı, hiçbirisi işe yaramadı; kafasının içinde televizyon son ses açıldı. Yalnızca o son anların her saniyesini acı verici bir ayrıntıyla tekrar tekrar yaşayabiliyordu. Peter'ın karalamaları. Kumun üzerinde tebeşirin çizdiği yay. Onun yumuşak, tatlı gülümsemesi. Yeterince şey yapıp yapmadığını kestiremiyordu; daha sertçe karşı çıkmalı mıydı, onu ikna etmeli miydi, o tebeşiri elinden kapmalı mıydı... Ama bunlar cevabı olmayan sorulardı. Hatırladığı tek şey kendi çığlıkları ve Peter'ın kararlılığıydı.

Peter... Peter... Peter. Raydan çıkan hatıraları, her ayrıntıyı yeniden çağırıyordu. Saçlarının düşüşü, sırtını sarıp sarmalayan bedeninin sıcaklığı. Gece olduğunda, duş almamışken, çevresinde dolaşan o hafif, küfü andıran koku. Sesinin tınısı, kahkahası. Peter'ın harika bir kahkahası vardı. Tüm bedenini kaplayan, kollarını ve omuzlarını sarsan bir kahkaha; öyle savunmasız, öyle çaresiz bir hâli vardı ki sanki bütünüyle ele geçiriliyor ve eğlencesine teslim olmaktan başka çaresi kalmıyordu.

Şimdi bütün bunlar yoktu. İşte bu, ölümün akıl almaz gerçeği. Zihninin kabullenemediği paradoks buydu: Birinin bir an bu dünyada olup ertesi an tamamen yok olabilmesi. Ama Peter artık burada değildi; Kripkeler kanını çekip ruhunu yok etmişlerdi. Artık hiçbir dünyada değildi, ne bu dünyada ne de ötekinde. Ve bütün bunlar Alice'in suçuydu.

Suçluluk duygusu her adımda katlanıyordu. Yaptığı en kötü seçimleri tekrar tekrar gözden geçiriyordu. Kampüste onu her gördüğünde içinde kabaran öfke. Onun gülümsemesine duyduğu küçümseme. O alaylar, iğnelemeler. Onunla ilgili inandığı en kötü şeyler, iğrenç kini. Çirkin, sefil, küçük... Sanki kendi bedeninin içinden bir korku filmi izliyordu; oyuncunun kendisi olduğunu biliyor ama yaptığı her korkunç seçimin mantığını kavrayamıyordu. Bu kişiyi tanıımıyordu; bu iğrenç, kindar, kurnaz küçük kaltağı. Ama anılar yalan söylemiyordu. Hepsini yapmıştı, hepsini söylemişti ve bu suçlulukla yaşamak zorundaydı.

Peter'in yaptığı tek şey onun hayatını kurtarmaktı. Alice'in yaptığı tek şeyse, kendisine yardım etmeye çalışan insanlara zarar vermektir. Durum bu kadar açıkken, onun yaşamayı hak etmediği barizken, tek istediği bunu sonlandırmak, ölmektir. Ama Peter için –sırf Peter için– yapamayacağı tek şey buydu.

Güneş doğdu. Loş turuncu ışık Alice'in çevresindeki dalgali çölü aydınlattı. Önceki katların silüetleri çoktan yok olup gitmişti. Alice onları ne kadar özleyeceğini şimdiye kadar fark etmemişti. Ne kadar korkunç ve boğucu olsalar da en azından onlara aşinaydı; dokunabileceği, tanıyabileceği, kendini onlara bağlayabileceği somut yapılardı. Şimdi Arzu'da kısa bir uyku için ya da Gurur'da bir çalışma molası için neler vermezdi! Ona yön duygusu veriyorlardı; tüm yolları yanlış bile olsa. Ama burada, dünya ölümlü ruhların bildiği dünyadan giderek uzaklaşıyordu ve bu köksüzlük onu dehşete düşürüyordu.

Artık Zalimlik'in derinliklerindeydi. Gece bir ara sınır geçmişti; belki de Escher tuzağı en başından beri Şiddet ile Zalimlik'in sınırındaydı. Fark türde değil, derecedeydi. İkisi de çöl düzlükleriydi ama Şiddet sert ve amaçsızdı, Zalimlik ise kasıtlı doluydu. Zalimlik insanla bilerek oynuyordu. Alice sürekli esrarengiz yapılarla karşılaşyordu; iç içe geçmiş kemikler, tehlikeli dengelerle ayakta duran yığınlar, bazen soyut sanat eserlerini andıracak şekilde dizilmişti. Kuma oyulmuş şekiller.

Belki insana ait ayak izleri, anlam veremediği desenlerle dans ediyordu. Bazen patika gibi görünen çizgilere rastlıyordu; dik-katle işaretlenmiş, sanki yol çizgilerini taklit ediyorlardı ama aniden bitiyor ya da kendi içine dönüyordu. Kıyıya yakın bir yerde yarım daire şeklinde dizilmiş taş levhalar görmüştü, çimenlerin üzerine dizilmiş şezlongları çağırıyordu. Yolculuğunun ilerleyen bir noktasında saf, pürüzsüz mermerden, kapı büyüklüğünde, işaretsiz ve sahipsiz bir blok buldu. Yaklaşık bir saatini ellerini bloğun üzerinde gezdirerek, varlığına dair ipucu arayarak, yaratıcısını saklandığı yerden çıkarmaya çalışarak geçirdi. Ama blok hiçbir şey sunmadı; ne gizli oyuklar ne de gizli bir tasarım. Alice öfkeyle çığlık attı ve ayak parmakları acıyınca dek bloğu tekmeledi.

Bütün bunlara bir açıklama getirmeye çalıştı. Belki de Göl-geler burada barınak arıyordu. Belki de bu düzenekler geçici evler, dinlenme ve düşünme istasyonlarıydı. Belki de Göl-geler burada kumsal partileri veriyordu. Belki Göl-geler sanat sergi-leri düzenliyordu. Ama aslında hepsi eğlenmek için bir araya atılmış kemikler gibiydi; temelde anlamsız bir düzlem üzerin-de anlam yaratma girişimleri. Alice artık çok net görüyordu: Bilincin çölünde, bir delilik haritasında yol alıyordu; gördüğü işaretler ise ondan önce buraya gelmiş herkesin aynı yanılsama-larından başka bir şey değildi.

Ara sıra göz ucuyla parıldayan vahalar görüyordu. Suyun-dan içmek için durmadı. Hâlâ yanında kopyalanmış Tükenmez Matarası vardı ve cehennemın suyunu içmeyecek kadar akıllıy-dı. Ama bir keresinde meraka yenik düştü ve bir havuza doğru saptı. Parmaklarını o parıldayan yüzeyden geçirip geçiremeye-ceğini merak etti. Acaba altında boğulmuş şeyler, geçmişten kalma izler olabilir miydi? Dizlerinin üstüne çöküp uzandı-ğında elleri katı bir yüzeye değdi. Su yoktu, yalnızca obsidyen camdan bir tabaka mevcuttu. Birisi onu cilalamış ve ustalıkla öyle bir kıvrım vermişti ki, yakından bakıldığında bile sıvı gibi görünüyordu.

Alice burada bir anlam aramayı düşündü ama mermer blok ona aklını başına almayı öğretmişti. Yürümeye devam etti.

Günbatımına yakın, ufukta uzun, beyaz yapılar belirdi. Daha çok bir hedefe duyduğu ilkel ihtiyaç yüzünden onlara yöneldi. Yaklaştıkça boğuk, gırtlaktan gelen inilti duymaya başladı. Başta o kadar hafiftiler ki, onları insan sesi olarak bile algılamadı. Rüzgâr boş şişe ağızlarına vurduğunda çıkan uğultulara benziyordu. Sonra yaklaştı, başını kaldırdı. Üstünde iskelet kafesleri gördü –çölde yarım bırakılmış inşaatları, terk edilmiş bina iskeletlerini andırıyorlardı– ama bunlar kaymaktaş kemikten yapılmıştı ve güneşin altında parlıyordu. İnşaatları kusursuzdu; öyle bir kemik örgüsü vardı ki, her oluk tam karşısındaki yuvaya oturuyor, böylece kafesler ileri geri sallanıyor ama asla devrilmiyordu.

Acaba bunları tanrılar mı inşa etmişti? İçlerinde matematiksel mükemmelliğe dair büyüleyici bir şey vardı. Ancak çağlar boyunca, tek ve yıkıcı bir odakla yapılabilecek projelerdi bunlar. Cehennemin yapıları genellikle sislerden çabasızcı doğan düş manzaralarıydı. Bu kafesler ise emek istiyordu. Titizlikle, insan eliyle yapılmışlardı.

İçlerinde Gölge hapsolmuştu; elleri parmaklıklara kenetlenmiş, uyumsuz bir ahenkle inliyorlardı. Alice'in zihni, gülünç bir şekilde, sınav zamanlarındaki çalışma odalarına, kabinlere kaydı; başları öne eğilmiş, omuzları çökmüş öğrencilerle dolu, tekdüze bir yalnızlık. Kabinler tamamen dolduğunda bazı öğrenciler kitaplardan kendi kabinlerini kurar, kendilerini duvarların içine hapsederdi; odaklanmalarında düşmanca bir inatla. O umutsuz atmosfer... Ah, çok iyi hatırlıyordu; daha önce derinden hissetmişti. O kabinlerin arasında dolaşmak boğucu bir umutsuzluktan başka bir şey değildi.

Bu Gölge kendi istekleri dışında hapsedilmiş gibi görünmüyordu. Parmaklıklar çok genişti. Alice ne gardiyan gördü ne de zincir. Ayrıca duydukları umutsuzluk çığlıkları değildi. Gönüllü sesler de değildi aslında. Çıkan ses onların kendisin-

den değil, içlerinden geçen, fiziksel güçlere verilen istemsiz bir tepkiydi. Evrene hâlâ var olduğunu bildirmek için gerekli bir yankı. Bu bir ceza mıydı, yoksa bir sığınak mı? Belki de ikisi birdendi. Açık değildi. Alice yalnızca, diğer her şey gibi, bunun da cehennemi katlanılır kılmanın bir yolu olduğunu varsayabiliyordu. Gökyüzünde, kendi kafesine hapsolmuşken bir tür huzur hayal edebiliyordu. Çevresinde zar zor seçilebilen diğerleri de kendi kafeslerindeydi ve hepsinden önemlisi, başkalarının da kendisi kadar yalnız olduğunu bilmenin verdiği rahatlıktı. Amansız çölden, hiçbir şeyin size dokunamadığı bir yerden uzakta, kendi içine açılan bir vaha.

Ellerini ağzının iki yanına koydu.

"Yukarıdakiler, merhaba," diye seslendi. Onlara katılmak için ansızın bastıran bir istek duydu. O anda hiçbir şey kendine ait, sarmallar çizen, doğru ve ebedi kafesine sahip olmaktan daha iyi gelmiyordu. *Ben de inlemek istiyorum, ben de bu umutsuzluğa karışıp yok olmak istiyorum.* "Merhaba?"

Gölgeler onu fark etmedi.

"Merhaba? Yukarı gelebilir miyim?"

İniltilerde kısa bir duraklama oldu. Sonra ses yeniden başladı; iki katına çıkarak, bu kesintiyi bastırmaya kararlıymış gibi.

Alice o an kendini çok aptal hissetti ve yoluna devam etti. *Varsın, istedikleri gibi olsun,* diye düşündü. Zaten o kafesler çirkindi. O kendi hapishanesini kendi başına kurabilirdi.

Ögleden sonra, kum çatlamış kahverengi kayalara dönüşmüştü. Artık ne yabansı kayalar vardı ne de alay edercesine çizilmiş desenler. Alice çölden ölü topraklara geçmişti. Arada fark vardı: Biri bastırılmış bir yaşamın izleriydi, öteki ise yaşayan her şeyin yanıp kül olmasından sonra geriye kalan kavrulmuş toprak. Buradaki hava daha ağır, daha kuru ve daha sıcaktı. Bitmeyen susuzluk ve öfke kokuyordu.

Alice, Zalimlik ile Zorbalık arasındaki sınıra yaklaştığını düşündü.

Kumda bir çizgi yoktu, zalim bir adamın darbeleri ile bir zorbanın kurnazca manipölasyonu arasında kesin bir ayrım ilan eden hiçbir şey yoktu. Yine de Alice farkı hissedebiliyordu. Dilindeki hava ağırdı. Burada metalik, küflü bir tat vardı. Rüzgâr şiddetle esiyor, yanaklarını tahriş ediyordu. Kapüşonunu yüzünün etrafına sıkıca çekti. Parmak eklemleri çatlayıp kanadı.

Gölgeler de farklı davranıyordu. Önceki katlardaki Gölgeler zararsızdı; kendi acılarına öyle gömülmüşlerdi ki Alice'i pek fark etmiyorlardı. Ama Zorbalık'ın Gölgesi –seyrek de olsalar– hem onun hem de birbirlerinin farkındaydılar; bu da Alice'in içini huzursuzlukla dolduruyordu. Birkaç kez göz ucuyla bir hareket yakaladı ya da ağaçların arasından kendisini izleyen yüzler gördü. Ama her döndüğünde kaybolmuşlardı.

Ondan ne istediklerini bilmiyordu, aslında ona ne yapabileceklerini de bilmiyordu. Tek hissettiği, her yanında dolaşan, keskin ve sürekli, karınca ısırıkları gibi batıp duran kötülükle-riydi.

Ama geri dönemezdi. Gidecek başka yeri yoktu. Bu yüzden ceketine daha sıkı sarındı, bıçağını kemerine yakın tuttu ve yürümeye devam etti.

Güneş battı ve kayboldu. Alice bacakları titreyene kadar yürüdü, sonra hâlâ yanında neler kaldığını kontrol etmek için bir kayanın gölgesine çömeldi. Lembas Ekmeği suya bulanmıştı ama ortadaki kısımları hâlâ iyi durumdaydı. Tüm çay bataklık suyuyla bozulmuştu; hepsini attı. Mucize eseri, kopyalanmış matara hâlâ çalışıyordu. Bir bardak berrak, temiz su içti, sonra bir tane daha, ardından altı bardak daha.

Bedeni doymuş, zihni berraklaşmıştı; ne yazık ki düşünmeye başladı.

Hayatta kalmaya çalışırken, tüm bu çaba için bir gerekçe bulması gerektiğini fark etti.

Artık ölümden korkmadığını biliyordu. Escher tuzasının

öteki tarafını görmüştü ve bu, bir çocuğun ilk aşısını olması ya da dişçiden sapasağlam çıkması gibiydi; korkulacak pek bir şey olmadığını anlamıştı. Ölüm yalnızca bir hiçlikti. Kısacık bir acı, hepsi bu. Ayrıca Alice Gölgelelerden çok daha iyi durumdaydı çünkü onların aksine öte dünyayla uğraşmak zorunda değildi. Yalnızca benliğin kayboluşu, tüm yükümlülüklerin sonu vardı.

Ama mesele şuydu: Artık onu ölüm korkusuyla harekete geçiren içgüdü yoktu, artık koşmak için acil bir sebebi kalmamıştı. Peki şimdi sırada ne vardı? Elinde daha büyük bir sorun vardı: Yaşamamanın amacı. Yaşamak, geleceğe işaret ediyordu; ereksel bir sonuca. Ama Alice dünyada ne uğruna devam etmesi gerektiğini bir türlü bulamıyordu.

İlk baştaki yolculuğu şimdi ona çok gülünç geliyordu. Profesör Grimes'ı bulmayı umursamıyordu. Onu bir daha hiç görmese bile olabilirdi. Gözündeki perde kalkmıştı. Ama kendisi için başka bir gelecek de hayal edemiyordu. Hayat boyu istediği her şey şimdi önemsiz, boş bir uğraş gibi geliyordu. Tez komitesinin karşısında durduğunu, Grimes'tan notlarını aldığını, ardından kendi kadrosuna geçtiğini ve bir grup mutsuz lisansüstü öğrencinin onun gözetimine verildiğini hayal etti. Dönünün bir parçası hâline geldiğini düşündü. Arzu'daki küçücük bir hücreyi tercih ederdi.

Ölüm ise o sırada öylesine yakın, öylesine bariz ve öylesine cazipti ki.

Ne var ki düşündükten sonra, zihni iki önermede karar kıldı; bu iki önerme onu tartışılmaz bir sonuca götürüyordu: Yaşamak zorundaydı.

Birincisi, Peter yaşamasını istemişti ve Alice ona en azından bu kadarını borçluydu.

İkincisi ise, Peter'ın o saçma umudu yüzünden, her şeyin sonunda belki cehennem bile bir istisna yapabilirdi.

Kahrolası Peter ve istisnaları. İstese de istemese de Alice'in içine silemeyeceği bir tohum gömmüştü. Dante'nin Âdem ve Nuh'u gibi, Gödel'in Eksiklik Teoremi gibi, bir Gerçek Çelişki

ihtimali gibi, belki de devam etmek bilmesi mümkün olmayan şeye inanmaktı. Belki devam ederse bu acıyı dindirecek bir yol bulabilirdi. Belki. Belki.

Nehri takip et. Profesör Grimes'ı kurtar. Buradan çık. Alice'in bu hedeflere dair içsel bir motivasyonu yoktu ama sahip olduğu tek senaryo da bunlardı ve hiç yoktan iyiydiler. En azından ona tekrar tekrar bir ayağını diğerinin önüne koyma sebebi veriyorlardı; dakikalar saatlere, saatler kilometrelere dönüşene kadar, sonsuz kumların üzerinde.

Ertesi gün Alice kuleye rastladı.

Önce gölgesini gördü çünkü başını eğmiş, sadece önündeki zemini izleyerek yürüyordu. Başta, grinin arasında bu daha koyu toprak çizgisini garip buldu. Sonra gözlerini kaldırdı ve yüz metre kadar ileride büyük bir kule gördü; ufukta tek, sivri bir nokta. Ah, diye düşündü, *saat kulesi bu, kampüsün merkezi*. Cornell'de asla saate ya da haritaya gerek olmazdı çünkü çan kulesine bakar ve evinizin yolunu bilirdiniz. Ama elbette bu bir saat kulesi değildi çünkü cehennemde tutulacak bir zaman, çalacak bir çan yoktu. En tepede, saat kadranı olması gereken yerde, yalnızca boş bir daire vardı. *Bu zalimlik, diye düşündü. Bunu bilerek yapmışsınız, bu korkunç bir zalimlik.*

Yaklaştığında kulenin temelinin taşla yapılmadığını fark etti; bunun yerine kıvrılıp çarpıklaşmış insan yüzleri ve gövdeleri, birbirinin üzerine yığılmış, kaçmaya çalışırken donup kalmış hâldeydi. Bunlar Gölgeler miydi, yoksa taşla işlenmiş suretler mi, anlayamadı. Kule tabanını çevreleyen, toprak çıkıntılarının üstüne dengelenmiş taşlardan oluşan bir hat vardı. Alçak bir duvardı, kolayca aşılabılırdi ama yine de bir sınırdı.

Bir tıslama duydu. Başını kaldırdı.

Balkonda üç tanrıça duruyordu. Uzun ve kıvrımlı bedenler, mermer gibi tenleriyle, koyu kırmızı akışkan kumaşlara bürünmüşlerdi. Omuzlarından kocaman, heybetli kanatlar çıkıyordu. Alice bunların Erinyeler olduğunu anladı: Alekto, Megaera ve

Tisifone. Kronos babasını öldürüp parçalarını denize attığında dökülen o ilk kan damlalarından doğan yeraltı yaratıkları. Biri öfkenin, biri kinin, biri ise sonsuz yıkımın simgesiydi. Yüzlerini çevreleyen saçları koyu, kıvrıkcık ve dalgalıydı. Çok güzeldiler.

Üçü birden ona baktı.

Gözlerinde gözbebeği yoktu; tek, kavurucu bir bakış. Alice onların bakışı altında, Profesör Grimes'in bakışından bile daha yoğun bir sıcaklık hissetti. Üzerindeki giysilerinden, etinden ve kemiğinden sıyrılmış gibi hissetti. Geriye yalnızca titreyen, çıplak ruhu kalmıştı; saklamaya çalıştığı her kötü ya da bencil düşüncesi ortaya serilmişti. Sanki bu bakış sonsuza dek sürdü. Her düşüncesi tek tek çıkarılıyor, askıya alınıyor, evrilip çevrilip ve dikkatle inceleniyordu. Alice en çıplak, en sorgulanmamış gerçeklerine indirgenmişti. Kafatasının içinde yankılanan derin, üçlü bir ses de tekrar tekrar soruyordu: *Hangi yeminlerini bozdun?*

Alice gözlerini sımsıkı yumdu ama fark etmedi; Erinyelerin bakışı hâlâ zihnini dağlıyordu. Kendini öylesine küçük, öylesine önemsiz, öylesine ölümlü ve zavallı hissetti ki. Sanki hayatında hiç özgün bir düşüncesi olmamıştı. Günah çıkarır gibi her şeyini ortaya döküyordu ama söyleyecek ilginç hiçbir şey yoktu; yalnızca sıradan insan pislikleri: *Kibirliydim, arzuluyordum, açgözlüydüm, öfkeliydim...*

HANGİ YEMİNLERİNİ BOZDUN?

"Hepsini," diye inledi. "Bilmiyorum..."

YALANCI, dedi üçü birden.

Sıcaklık arttı. Cehennem eriyip bembeyaz bir düzleme dönüştü; Alice yalnızca hareket eden gölgeler görebiliyordu. Baş aşağı durmuş, dönen bir beden. Bir ilmek. Bir yığın. Yüzünü yalayan alevler. Kulaklarında gök gürültüsü. Sıcaklık daha da keskinleşti ve Alice, Erinyelerin kahkahasını duydu. Sonra da yakıcı soru, zihnine dağlanana kadar tekrarlandı:

Neden...

Neden...

Söyle bize...

Neden?

Gelgelelim bu kendisinin bile yanıtlayamadığı soruydu. Hata yaptığını biliyordu ama günahları sanki başkası tarafından işlenmiş gibiydi; nedenini kavrayamadığı sebeplerle. Tek verebileceği savunma şuydu: Yol boyunca, başından sonuna kadar her adımda, bir sonraki hareket ona o anda en mantıklı gelen şey olmuştu. Grimes ölmüştü, bu yüzden Alice cehenneme gitmişti. Peter onu incitmiş, o da karşılığında onu incitmişti. Elspeth'te ihtiyaçları olan şey vardı, bu yüzden çalmaya kalkmışlardı. Olaylar birbirini izlemişti, hepsi bundan ibaretti. Saklamak istemiyordu. Bu yanan, güzel kadınlara iyi görünmek istiyordu. Her şeyi itiraf etmek istiyordu ama nasıl söylerse söylesin hep boş, sıradan ve ucuz görünüyordu. Hayat hikâyesi, abaküste sallanan boncuklar gibi önemsiz görünüyordu.

"Ben sadece deniyordum," diye fısıldadı. "Sadece... Ben sadece elimden geleni yapıyordum."

Birden alevler söndü. Sıcaklık kayboldu. Alice öne doğru sendeledi ve nefes nefese kaldı; küçük ve güçsüz, suya batırılmış bir mum gibi. Yukarıda, yüksekteki köşelerinde Erinyeler başlarını geriye attı ve kahkahalarla güldü.

"Profesör Grimes," dedi Alice. "O burada mı?"

Erinyeler onu umursamadı. Kahkahalarla sarsıldılar; koca kanatları çırpınıyor, gururlu beyaz boyunlarını sergileyerek görkemli başlarını geriye atıyorlardı. *İstiyorsan gir*, diyordu kahkahaları. *Umurumuzda değil*.

Böylece Alice duvarın öteki tarafına adım attı ve cehennemin son katına girdi.

Sekizinci kat çok sakindi. Sınırdaki pusuda bekleyen Gölge kulenin etrafında tedirgin görünüyorlardı ama Alice ilerledikçe, kötü niyetli varlıkları silinip gitti. Artık tamamen yalnızdı. Kule yavaş yavaş ufukta küçücük bir noktaya dönüştü ve sonra kayboldu. Alice gerçekten bomboş bir arazide kalmıştı:

solunda hep aynı akan nehir, yukarıda turuncu bir tabaka, sağda sonsuzluğa uzanan gri bir düzlem. Bu geometrik sadeliği güzel bulacak kadar şaşkındı. Burada üç kavram kusursuzca sergileniyordu: sonlu sınır, sonlu nokta, sonsuz düzlem. *Artık bir ders kitabının içindeyim, diye düşündü, Poincaré diskinin bir diyagramıyım.*

Sonra önünde, havada usulca dönen beyaz parçacıklar gördü. İleride ise daha fazlası yere dağılmıştı.

Kuşlar mı? Ne hoş olurdu. Alice bir defasında, gün doğmadan hemen önce, martıların hâlâ uyuduğu bir sahil görmüştü. Hep martıların yuvalarında uyuduğunu sanmıştı; oysa sahilde, başlarını tüylerine gömüp uyuduklarını, kumsal boyunca beyaz minik yumrular gibi dizildiklerini fark etmişti. Yaklaştığında hayal kırıklığına uğradı; beyaz şeyler kuş değil, kâğıt parçalarıydı. Eğilip birini aldı. Bu kadar maddesiz gölgeler arasında böylesine insani ve maddi bir şeye dokunmak garipti. Üstelik modern kâğıttı bu. Pürüzsüz ve parlaktı, mürekkebin dağıldığı veya eski kâğıtların yüzeyindeki o pütürlü dokuların hiçbiri yoktu. Elspeth'in koleksiyonundaki artık eşyalar gibi değildi bunlar; yaşayanlardan toplanmış, istenmeyen kırıntılar değildi. Taptaze yazı kâğıdıydı, doğrudan cehennemden geliyordu.

Alice'in elindeki sayfa boştu. Ama diğerleri satırlarla dolu görünüyordu. Rüzgârda sürüklenen başka bir sayfanın peşinden koştu, kaptı, yüzüne kaldırdı. Yazı öylesine kıvrımlı ve dağınıktı ki, ne dediğini güçlkle seçebildi. Okunabilen tek parça, bir içindikiler tablosuna benzeyen şeydi.

Bölüm Bir: Yetiştirilme Tarzım

Bölüm İki: Patolojim

Bölüm Üç: Talihsiz ve Kaçınılmaz Kabahatim

Vay canına, diye düşündü Alice, bunlar bir tezin ön taslakları. Bir tezin yapısını birebir izliyorlardı; bölümlerin akışı, üç açıkça ayrılmış kısımda yavaş yavaş geliştirilen argümanlar.

Dipnotlar, ekler vardı, hatta alan için sonuçları ve çıkarımları olan dramatik bir sonuç bile: "Neden Bu Yüzden Kurtuluşu Hak Ediyorum ve Lethe Üzerinden Bir Yolculuk."

"Bölüm Bir: Yetiştirilme Tarzım" başlıklı kısmın bir sayfasını hızlıca gözden geçirdi. Gözü, yazarın ailesinin imkânlarının kısıtlı olduğunu belirten birkaç dipnota takıldı; bu yüzden de erdemli uğraşlar peşinde koşmak yerine –mesela keman çalmak gibi– sokaklarda koşmaktan ve kötü yola düşmekten başka çaresi kalmamıştı. Babası onu dövmüştü ve bu da onda dünyaya karşı bir nefret uyandırmıştı. Annesi görmezden gelmiş, kız kardeşleri onunla alay etmiş, Alman dadısı ise çoğu zaman akşam yemeği vermeden onu yatağa göndermişti; bu da onun kadınlara derin bir nefret beslemesine yol açmıştı.

Alice "Bölüm Üç: Talihsiz Kabahatim" başlıklı kısma geçti.

Yaptığım şeyi yapmak istememiştim, demişti yazar, ardından da şiddet suçunu anlatmaya koyulmuştu. Alice burada pek çok edilgen yapı gördü. Kalbimi öfke ele geçirdi. Elim bir bıçağın esiri oldu.

Sayfanın uçup gitmesine izin verdi ve havadan bir başkasını kaptı. Bu, farklı bir elyazısıyla yazılmıştı ve kadınların aslında tecavüze uğramaktan keyif almasının pek çok sebebine odaklanıyordu. Bir başka sayfa daha aldı. Bu seferki, yaşlıların öldürülmesinin toplumsal bir gereklilik olduğunu savunuyordu. Yaşlılar kaynakları tüketiyorlardı, üstelik can sıkıcıydılar.

Demek ki bu tek bir delinin işi değildi. Her nedense, aşağı cehennem günahlarını meşrulaştırmaya çalışan yazarlarla doluydu ve görünüşe göre de pek çok başarısız taslak üretiyorlardı. Alice bunların kimin için yazıldığını, bu metinleri kimlerin okuduğunu, hangi ilahi okuyucunun bu tezleri geçersiz saydığını merak etti. Peki o okuyucu Alice'in mazeretlerini nasıl değerlendirecekti? Onun ne gibi bahaneleri olabilirdi ki?

Güneş yeniden batana kadar yürüdü, sonra oturup küçük kampını kurdu. Biraz Lembas Ekmeği yedi. İşaretparmağı uzunluğunda tek bir lokması kalmıştı; bunu sekiz parçaya bölüp sekiz

güne yayabilirdi. Sonsuz Matara'dan karnı ağrıyana kadar içti; bu da tok olmaya en yakın ikinci şeydi. Ne kadar içerse içsin, dili hâlâ zımpara kâğıdı gibiydi. Yine de geri kalanında keyifli bir hafiflik vardı; laboratuvar günlerinden hatırladığı bir his – günlerce yemek yemediği, artık bilerek yemediği, sadece ne kadar azına dayanabileceğinin sınırlarını zorladığı zamanlardaki gibi. O hafifliğe güvenmemesi gerektiğini biliyordu. O daima çöküşün habercisiydi.

Keşke bir sığınak bulabilseydi. Kule çoktan geride kalmıştı, önündeyse bomboş bir arazi uzanıyordu. Kıvrılıp yanına sokulabileceği tek bir kaya bile yoktu. Yapabileceği en iyi şey, ceke-tini başına çekip devekuşu mantığına sığınmaktır; belki onları görmezse, onlar da onu görmezdi. Bacaklarını altına çekti, ellerini başının etrafına sardı.

Bir şey yanına sokuldu. Alice gözlerini araladı.

Arşimet, Alice'in gölgesine yerleşmeye hazırlanıyordu. Kürkū yaralı ve keçeleşmişti; yüzündeki kurumuş kan izleri sertleşmişti. Alice bu görüntünün bir hayal olmadığını umarak birkaç kez gözlerini kırıştırdı ama her baktığında kedi hâlâ oradaydı. Elini uzatıp onu okşamak istedi fakat kedi dokunuşundan irkilince durdu.

"Sana da mı saldırdılar?"

Arşimet miyavladı. Sağ gözü açılmıyor gibiydi. Sol gözü Alice'in bakışına sert, yeşil bir parıltıyla karşılık verdi.

"Ama sen de onları fena benzetmişsin gibi görünüyor."

Arşimet burnunu çekti.

"En azından bizden daha iyi durumdasın." Alice onu tekrar okşamayı denedi ama bu sefer önce elinin nerede olduğunu belli etti. Bu kez kedi ona izin verdi; başını Alice'in avucuna bastırdı. "Aferin sana."

Alice doğrulup oturdu, çantasından biraz Lembas Ekmeği çıkardı. Ekmeği bir kâğıt parçasına sarıp önüne koyarken kedi kıpırdamadan izledi. "Hadi," dedi.

Kedi başını uzatıp kemirmeye başladı.

"Ben kedilerin zorunlu etobur olduğunu sanıyordum," dedi Alice.

Arşimet poposunu kıpırdattı; bu da kedi dilinde, *Canım ne isterse yaparım*, demektir.

"Ne oldu?" dedi Alice. "Elsbeth nerede?"

Arşimet cevap vermedi.

"Belki birbirimize göz kulak oluruz," dedi Alice. "Nöbet faları tutarız."

Arşimet onu duyduğuna dair hiçbir işaret vermedi.

"Lütfen kal," dedi Alice. "Ben... tek başıma yapamam."

Arşimet öne doğru uzandı ve başını ön patilerinin arasına koydu. Poposu ise, hiç yardımcı olmayacak biçimde, Alice'in bıçağının kabzasının üstüne yerleşti. Sonra sağ gözünü kapattı.

Ne kadar aptalca, diye düşündü Alice, *bir kediden yardım diliyorum.*

Ama o keçeleşmiş, kan izleriyle lekelenmiş gövdesinin inip kalkışını izlemek yine de bir teselliydi. Arşimet her nefes alısında hafif bir hırıltı çıkarıyordu. Küçük göğüs kafesi çabayla titriyor ama bu onun uykusunu bozmuyordu. Alice'i terk etmeye niyeti yokmuş gibi görünüyordu. Demek ki hayat burada, aşağıda da hâlâ sürüyordu; tekmeleyerek, ısırarak, tırmalayarak kendine yol açıyordu. Boyun eğmez bir yaşama iradesi. Kedinin yanına uzandı, gövdesiyle onu bir kale gibi sardı ve bu iradeyi kendisinde nasıl bulabileceğini merak etti.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Alice uyudu. Rüya gördü, hafızanın keskin ayrıntılarında kayboldu: Bir kaşığın fincana çarparken çıkardığı tıkırtı, kenarlarından dökülen damlaların koyulaşıp kan kırmızısına dönmesi; fincan bir idrar kesesi torbasına, kaşık ise kemikten bir bıçağa dönüştü. Helen Murray'in sesi; beyaz dişler, kenarlardan taşmış fazla parlak ruj. Ne istiyorsun, Alice? İlk sen olduğunu mu sandın? Alice bir mezarlıkta, tırnaklarının altında toprak; elinde bir kürek, belinde ağrı. Profesör Grimes ya da en azından ondan bulabildiği parçalar; bir göz, bir dudak, bir burun kırıntısı... hepsi mumlu bir kâğıdın üstünde, kötü bir kurşunkalem eskizine dizilmiş; alnına çakılmış bir çivi, her şeyi bir arada tutsun diye; Teselya cadısının karalanmış kayıtları. Canlı bir yüz, o parçaların üzerine oturdu. O lime lime dudaklar kımıldadı. Günaydın, dedi.

Alice uyandı.

Bir erkek Gölge onun üzerine eğilmişti; gümüşü bir duman-
dan ibaretti, yüzü onunkine çok yakındı. Alice irkilerek doğruldu.

Birbirlerine baktılar. Gölgenin yüzü belli belirsizdi; hatları bulanıklaşıp değişiyordu, sanki neye benzediğine kendisi de karar veremiyordu. Alice onu tarif etmek zorunda kalsa, en iyi benzetme gri tonlu bir sabıka fotoğrafı olurdu: sıradan, kaçak.

Gölgenin bakışı, Alice'in ancak açlıktan yanıp tutuşan gözler diye adlandırabileceği türdendi; yıkıcı değil, özlem doluydu – sanki onun görüntüsünü, kokusunu bütün duyularıyla içine çekmek istermiş gibi.

Yine de –açlıktan bulanıklaşmış zihnine göre– tehlikeli görünmüyordu. Açgözlülük'teki Gölge'nin o benzersiz kötülüğünden ya da Gazap'takilerin dayanılmaz haykırışlarından nasibini almamış gibiydi. Onlardan çok daha insana benziyordu; en azından arzuları üzerinde daha fazla hâkimiyeti varmış gibi duruyordu. Eğer bu Gölge ona zarar vermek isteseydi, herhalde bunu o uyurken yapardı. Bu yüzden Alice yerinden kıpırdamıyordu.

“Kimsin sen?”

“Ben Alice,” diye fısıldadı. “Alice Law.”

“Sen yaşayanlardan mısın?” Sesi sürekli kayan mıcırlar gibi pürüzlüydü.

Alice numara yapmanın gereksiz olduğunu düşündü. “Evet.”

Gölgenin gözleri, Alice'in kazağındaki tebeşir izlerine takıldı. “Büyücüsün.”

“Evet.”

Gölge bir kahkaha patlattı.

“Yüce Tanrım,” dedi. “Onca zamandır hep bekledim ve şimdi buradasın.”

Alice onun bu tavrını biraz tehditkâr buldu. Ayağa kalktı ve derhal pişman oldu; başı dönmüş, gözleri kararmıştı.

Gölge ellerini havaya kaldırdı. “Sana zarar vermeyeceğim.”

“Ne istiyorsun?”

“Sadece konuşmak istiyorum.” Gölge yine ona yaklaştı; aralarında sadece birkaç santimetre kaldı. Kişisel sınırlar hakkında bir fikri yokmuş gibiydi. Alice ne kadar yer değiştirse de Gölge'nin yüzü onu yalamak veya öpmek üzereymiş gibi dibindeydi. “Ama sen, yaşayan bir ruh, burada ne işin var? Cehennemde bir başına ne yapıyorsun?”

Sahi, Alice burada ne yapıyordu? Hala bir cevap bulamamıştı ve pişmanlıklarını bu Gölge'nin de duymasına gerek yoktu. "Birisini arıyorum."

"Peki o birisi nerede olabilir?"

"Bilmiyorum." Alice içini çekti. "Yukarı cehenneme baktım. Gazap, Zalimlik, Şiddet ve Zorbalık katlarında gezindim. Onu bir türlü bulamadım ve hiç de hafife alınacak günahlar işlemediğinden şüphelenmek için sebeplerim var."

"Yani Dis'te¹ olduğunu düşünüyorsun."

"Ben... şey, evet, doğru." Alice o şehrin gerçek olduğundan emindi; tüm güvenilir arşivler bu konuda hemfikirdi ama adını bir ölünün ağzından duymak onu ürkütmüştü. Demek oradaydı, demek bekliyordu. "Öyle olmalı."

"Yani giriş kapısını bulman gerek."

Bir rehberim var, demek isterdi ama Arşimet'in kaçtığını gördü; yine tek başınaydı. "Sanırım."

"Haydi o zaman." Gölge başıyla ufku işaret etti. "Sana göstereyim. Güvenli bir geçiştir."

"Ne için?"

"Ne demek ne için?"

"Seni gücendirmek istemem." Alice bir dost için yanıp tutuşan George Edward Moore'u düşündü. Dokumacı Kız'ın çocuksu kahkahasını düşündü. Hakkaniyetli ve intikamcı Elspeth'i düşündü. "Sadece biz, yani ben, burada harika vakit geçirmedim. Şimdi de aşağı cehennemdeyiz. Herkes bir şey istiyor."

Gölge yine kahkahalarla gürlledi. Gözlerini tekrar ona çevirdi ve bu sefer yüzündeki en somut şey gözleri oldu; derinlerdeki, zamanın oyuklarındaki taşlar gibi gözleri. "Bir şarkı karşılığında bir hikâye," dedi. "Hepsi bu kadar. Sen Dis'i öğrenmek istiyorsun. Ben de hayatı öğrenmek istiyorum."

1 Dante'nin *İlahi Komedya*'sında cehennemin başkenti olarak geçen Dis, ateşten kuleleri ve surlarıyla alt cehennem çemberlerini kuşatan büyük şehirdir. En ağır günahkarların cezalandırıldığı yer olarak bilinir. -çn

Böylece Alice, cehennemin derinliklerinde, günahlarını bilmediği bir Gölge'yle hızlı bir gezintiye çıktı.

Çok mu şanslı yoksa çok mu aptal olduğuna bir türlü karar veremiyordu. En azından bu Gölge –kendisini John Gradus olarak tanıtmıştı ki bu bariz bir yalan gibi görünüyordu– onun arkadaşmış gibi davranmıyordu. Arzuları oldukça açıktı. Alice'in bildiği dünya hakkında bilgi almak için yakasını bırakmıyordu. Siyasi ya da tarihi gelişmelerle hiç ilgilenmiyordu. Alice ona Sovyetler Birliği'nden bahsetmeye çalıştığında, Gradus sabırsızlıkla elini salladı. Onun merak ettiği bambaşka şeylerdi: o sıralar hangi tebeşir markalarının gözde olduğu ("Shropley's mi? Hâlâ iflas etmediler mi?"), yemek salonlarında ne tür yiyecekler çıktığı ("Hâlâ aynı patates püreleri mi? Yorkshire pudinginin tadı hâlâ karton gibi mi?"), kampüste kız modasının nasıl değiştiği (Alice bu konuda konuşurken biraz rahatsız oldu ama etekler ve çoraplarla ilgili gevelediği birkaç söz Gradus'u tatmin etmiş görünüyordu. Ne kadar kısa? Pek hatırlamıyordu. Dizüstü mü? Eh, bazen. Okulda değil ama bazen). Alice bu sorgulamalardan şikâyetçi değildi. İşte burada hafızası işe yarıyordu; tek yapması gereken gözlerini kapatmak, zihninde fotoğrafları canlandırmak ve yürürlerken ayrıntıları aktarmaktı.

"Ya Londra semaları?"

"Çok fazla yeni inşaat var. Büyük, çirkin bir bina yapılar, NatWest kulesi, havaya doğru bir kütük gibi dikiliyor."

"Ya müzik?"

Alice bir müzik mağazasının vitrinini hatırladı ve orada gördüğü tüm isimleri ona söyledi. "Judas Priest. Soup Dragons. Iron Maiden. Talking Heads."

"Ne tür müzikler bunlar?"

"Bir çeşit... *indie punk*, *rock*, o tür bir şey sanırım. Dusty Springfield'in tam tersi gibi hani?"

Alice bu isimlerin John Gradus için herhangi bir anlam ifade edip etmediğini anlayamıyordu. Gradus, "Peki, onları seviyor musun?" diye sordu.

"Biraz gürültülüler," dedi Alice. "Ama ben pek maceraperest değilim. Sadece Beatles'ı seviyorum. Bir de Bach'ı."

"İddialı," dedi Gradus. "Yediğin son yemek neydi?"

"Lembas Ekmeği."

"Hayır, ondan önceki."

"Ah." Alice zihnini yokladı. "Şey... Çay ve bir tost."

"Neli tosttu?"

"Peynirli. Sanırım çedardı."

"Sıcak mıydı?"

"Hayır, soğuktu." Alice'in gözünün önüne naylon bir ambalaj ve üzerindeki sıradan logo geldi. Kapanmak üzere olan kantinden alınmış bir gece yarısı atıştırmalığıydı. "Pek lezzetli değildi."

"Soğuk bir tost," diye homurdandı Gradus. "Onca zamanın varken sen gidip soğuk, donmuş bir tost yiyorsun."

Gradus somut olanı, maddi olanı arzuluyordu. Alice'in yukarıda geçirdiği zamanı boşa harcadığını düşündüğünde hırçınlaşıyordu. En çok da kaçınılan gastronomik fırsatlar onu öfkeliendiriyordu. Alice'in her gün üç çeşit, gurme yemekler yememiş olmasını bir türlü anlayamıyordu. "Aç degildim," cevabı ona hiçbir anlam ifade etmiyordu. Alice konuşurken gözlerine öyle boncuk gibi, aklıktan yanıp tutuşan bir ifade yerleşiyordu ki Alice bazen huzursuz oluyordu; sanki Gradus ondan bir şey çekip alıyordu ama ne olduğunu tam tanımlayamıyordu. Yaşam gücü gibi bir şeydi bu. Belki de bu gezinti bittikten sonra Gradus neredeyse canlıya dönüşecek, Alice ise gri, içi boşaltılmış bir yığından ibaret kalacaktı. İşte bu bariz sömürü, her ne kadar rahatsız edici olsa da, Alice'in ona güvenmesini sağlıyordu. Bu kadar basit olabilirdi. Belki de Gradus onu gerçekten Dis'in kapılarına götürüyordu.

Yürürlerken Alice yan gözle ona baktı, rehberinin yüzünü seçmeye çalıştı. Kendi Vergilius'unu. Onu tanıyıp tanıyamayacağını merak etti; acaba hikâyesi akademide ağızdan ağıza dolaşan o sayısız söylentilerden biri miydi? Küçük kızını Azazel'e

kurban eden demonolog mu? Öğrencilerini Fey diyarına güvenlik halatı olmadan gönderen kriptolog mu?

Ne yazık ki Gradus, Elspeth kadar sağlam bir sureti korumaya özen göstermemişti. Gözlerine ya da bedenine fazla odaklanınca yüz hatları kayıyor, şekilden şekle giriyor, sanki eskiden nasıl görüldüğüne kendisi bile karar veremiyormuş gibi oluyordu. İlginçtir ki en net hâlini Alice onu göz ucuyla süzdüğünde alıyordu; geri kalanını hayal gücü tamamlıyordu. Dik duruşlu, gözlüklü bir adam: Yanında evrak çantası taşıyabilecek ya da yağmur yağdığında size şemsiyesini uzatabilecek türden biriydi. Tamamen unutulabilir bir adam. Onu trende, üniversite kütüphanesinde ya da kitapçıda görebilirdiniz. Sonra hayatınızdan çıkıp gider, siz de onu tamamen unuttunuz çünkü böyle tipler yalnızca kendi zengin dünyanın arka planını doldurmak için vardı. Gradus bütünüyle özgünlükten yoksun bir adamdı ve Alice bunun böyle olması için çok çaba harcadığından şüpheleniyordu.

Hiç değilse onu coğrafi ya da zamansal olarak bir yere oturtmaya çalıştı, böylece belleğini kurcalayıp mesela altmışlarda Yale'de işlenmiş bir suçun izine rastlayabilirdi. Ama Gradus yeraltında o kadar uzun zaman geçirmişti ki kendini belli edecek hiçbir iz taşımıyordu. Alice bazen konuşmasında belli belirsiz İskandinav tınıları yakaladığını sanıyordu ama onun dışında bu, Amerikalılarla fazla zaman geçirmiş bir İngiliz'e ya da İngiltere'de fazla kalmış bir Amerikalıya ait olabilecek, esraren-giz bir "orta-Atlantik" aksanıydı. Ağzından pek laf alınmıyordu. Bir defasında Alice doğrudan nereli olduğunu sorduğunda, tek söylediği şu oldu:

"Bakalım tahmin edebilecek misin?"

Hatta işin garibi, onunla kafa bulmaktan zevk alıyor gibiydi. Roosevelt'ten, Churchill'den söz ediyor, sonra da Kopernik'i bizzat tanıdığı imasında bulunuyordu.

Bir noktada Alice'in içine bir şüphe düştü. Onu gafil avlamak için hızla sordu:

"Jacob?"

Profesör Grimes her zaman küçük sınavları severdi.

Ama John Gradus sadece, "Hımm, o da kim?" diye karşılık verdi.

Hayır, o Profesör Grimes olamazdı. Profesör Grimes ofisinin dışındaki dünyayla bu kadar ilgilenmezdi. Talking Heads hakkında ona asla soru sormazdı. Modalar değişirdi, Profesör Grimes hep aynı kalırdı. Bulutların arasındaki bir şatoda yaşırdı. Onun için önemli olan tek şey fikirleri ve bu fikirlerin onu ne kadar ileri götürebileceğiydi.

En azından John Gradus, Alice kişisel kimliği hakkında fazla soru sormadığı sürece, aldığı kadarını da veriyordu. Cehennem konusunda oldukça açıktı, her ne kadar söyledikleri pek yardımcı olmasa da. Çoğu, Alice'in kafasında milyonlarca yeni soru bırakıyordu. Ona bulduğu şu yazıların ne olduğunu sordu, o da açıkladı: "Ah, tabii ki tezler. O kadarı bariz olmalı."

"Peki tezler ne hakkında?"

"Her ne için buradaysak onun hakkında."

"Herkes mi yazıyor?"

"Hepimiz yazmak zorundayız."

"Kim okuyor?"

"Kim sorumluyorsa. Erinyeler. Kral Yama'nın ta kendisi. Kimbilir? Doğrusu, ben henüz kimsenin okuduğunu görmedim ama öyle görünüyor ki pek az tez kabul ediliyor. Derler ki, en iyi işini ortaya koyana kadar yazman gerekir; en iyi işini yaptığında ise gemiler gelir, seni Lethe'nin ötesine taşır."

"Peki amaç ne?"

"Eminim eğlenmektir. Ben başkalarının taslaklarını okumaktan gayet keyif alıyorum. Geçenlerde bir tomar tez buldum, altbaşlığı *Benim Lolitamdı*. İşte o gerçekten çok eğlenceliydi!"

"Bir tezi ne iyi yapar ki?"

"Kimbilir? İşin tüm muamması da bu değil mi zaten?"

Alice onun bilerek mi alaycı davrandığını yoksa gerçekten mi bilmediğini kestiremedi. "Yani cezanız bu mu? Suçunu tamamen kavrayana kadar buradan çıkamıyor musun?"

"Bazıları öyle düşünüyor."

"Peki nasıl geçiyorsunuz?"

Gradus bu soruda eveleyip geveledi. Bir süre durduktan sonra, "Tek bilinen şey, doğruyu söylemek zorunda olduğumuz. Hepsi bu," dedi.

"Doğruyu söylemek çok mu zor?"

"Öyle olmalı. Henüz kimsenin çıktığını görmedim."

"Bu onları deli ediyordur," diye fikir yürüttü Alice. Cambridge'de tez yazan öğrencilerden yeterince görmüştü. İyi bir tez için standart, asimptottu sanki: Ne kadar yaklaşırsanız, sınıra asla ulaşamayacağınızı o kadar net görürdünüz. Sonunda belirleyici olan şey, zaman kısıtlaması olurdu; teslim tarihine yetiştirirdiniz, kusursuz olsun ya da olmasın. Ama cehennemde teslim tarihi yoktu. Hatalar için sonsuz bir zaman vardı. "Bahse girerim işkence gibidir."

"Muhtemelen," dedi Gradus. "Ben denemiyorum."

"Neden?"

"Daha fazla soru yok," dedi. "Beni eğlendirmen için anlaştık."

"Ah, tamam."

"Peki senin şu aradığın adam? O hangi konuda tez yazıyor?"

"Ah... şey, aslında tam olarak bilmiyorum." Alice bir an duraksadı. Profesör Grimes'in işlediği en kötü günah neydi? Aklını ne kadar zorlasa da yalnızca belirsiz tanımlar bulabiliyordu, hiçbirinin de gerçekliği yoktu. Hırsızlık yapmıştı (ama iyi bir nedenle). Zalimdi (ama hak edene, belli bir amaç uğruna). "İkimizin de teorileri vardı ama öğrenmenin bir yolu olduğunu sanmıyorum."

Gradus'un sesi, tutunacak yer bulan bir kanca gibi keskinleşti. "İkiniz mi?"

"Ah," dedi Alice.

Gradus'un adımları yavaşladı. Varlığı memnun bir kedi gibi kabarıp yayıldı. "İşte bu ilginç."

Alice'in acısı onun hoşuna gidiyordu. Yatmadan önce anlatılan masala sevinen bir çocuk gibi ellerini ovuşturuyordu. Hep aynı soruyu soruyordu: *Sonra ne oldu? Peki sonra? Ya sonra?* Daha fazla şeker isteyen bir çocuk gibi, Alice'in hâlâ taşıdığı her damla duyguyu sömürmekten keyif alıyordu.

Alice ona Dokumacı Kız'dan söz etti ama Elspeth'ten pek bahsetmedi; Gazap'taki bataklığı, Escher tuzağını, guguklu saati, Peter'ın fedakârlığını anlattı. Metalin gıcirtısını. Kripkelerin sevinçlerini.

"Dur," dedi Gradus yürümeyi bırakarak. Aurası değişti. Kayıtsız gri varlığı daha insani bir şeye dönüştü; Alice'in iyi bildiği bir serinliğe. Korkunun nemli soğuşuna. "Kripkeler sizin peşinizde mi?"

"Sen neden Kripkelerden korkuyorsun ki?"

"Onlar birer canavar," dedi Gradus. "Bu topraklarda kol gezenlerin en kötüsü."

"Ama sen zaten ölü..." Derken Alice, Elspeth'in sözlerini hatırladı: *Kripkelerin bir ruhu öldürdüğünü gördüm.* "Pekâlâ. O hâlde daha hızlı yürümeliyiz."

"İşte bu çok heyecanlı!" dedi Gradus kollarını iki yana açarak. "Bir trajedi, bir intikam hikâyesi, bir kurtuluş, zamana karşı bir yarış! Kripkelerden kurtulabilecek misiniz? Yoksa düşmüş yoluşunun görevini tamamlamadan önce sizi yakalayacaklar mı?"

"Sanırım öyle."

"Ne demek sanırım öyle?"

"Yani kulağa iyi bir senaryo gibi geliyor." Alice kendini çok yorgun hissediyordu. "Herhalde buna uyarım."

"Ne demek uyarım?!" Birden onu kızdırmıştı. Pardösüsü ikisinin ayak bileklerinin etrafında hışırdayıp dönmeye başladı, sanki öfkesinin girdabına onu da çekmek istiyordu. "Hiç mi üzülüyorusun? Hiç mi yıkılmadın?"

"Elbette, Gradus."

"Sesinden, burada ne yaptığını bile bilmediğin anlaşıyor."

"Tam da öyle." Onun öfkesi Alice'i bitap düşürüyordu. Onu bir sineği kovar gibi savuşturmak istedi. "*Bilmiyorum. Sadece yorgunum.*"

"Ama hiçbir şeye aldırıyor musun?"

"Sanırım aldırmam gerekir."

Ama bu hissizliği ona nasıl açıklayabilirdi? Umursamadığı için değil, fazlasıyla umursadığı için bir şeyler kopmuştu. İçindeki temel bir tel gerilmiş, kırılmıştı. Kendini anlamın, hislerin, bağlılığın dünyasından kovulmuş gibi hissediyordu. Artık kanı akmazdı. Zaten içi bomboştı. Elinde kalan yalnızca senaryolardı; yürümeye devam etmesine yetiyorlardı ama kalbinin yeniden çarpmasına değil.

"Ama sen hâlâ *hayattasın*," dedi Gradus, sanki bu her şeyin cevabıymış gibi.

"Bütün isteksizliğime rağmen. Evet."

Gradus hiçbir şey söylemedi. Alice onun konuyu değiştirmesini umarak yürümeye devam etti ama o sessizliğini bozmadı. Alice onu kızdığını hissetti ama nasıl olduğunu kestiremedi. Gradus o âna dek hassas biri gibi görünmemişti. Şimdiye kadar aralarındaki hoyrat uyumda rahat etmişti. Bir keresinde Alice ona Karındaşen Jack olduğu imasında bulunmuştu ve Gradus yalnızca gülmüştü.

Ama başka soru sormadı. Sabahın geri kalanı boyunca sessizce yürüdüler. Gradus bir iki kez kendi kendine homurdandı ama Alice ne dediğini anlayamadı. Yalnızca onun küskünlüğünü; buruk ve düşmanca, kafa karıştırıcı olduğu kadar ani olan bu dalgalanmayı hissetti. Alice, öfkeli erkekleri yatıştırmaya fazlasıyla alışkın olduğundan, tek bildiği şey cezasını beklemektir.

"Pekâlâ." Gradus nihayet konuştu. "İşte orada."

Son bir saattir dik ve kayalık bir yokuşu tırmanıyorlardı.

Alice yorgunluktan iki büklüm olmuştu, elleri dizlerinin   s  nde ydi. Gözleri neredeyse yerdeki taşlardan hiç ayrılmamıştı. Başını kaldırıp do  rudu  unda soluğu kesildi.

Karşısında Dis   hri uzanıyordu. Hayal ettiğinden çok daha görkemliydi: Karşısında,     silindirik halkadan oluşan, bembeyaz parıldaayan bir kale yükseliyordu. Bu halkaların diplerinde kıvrıla kıvrıla akan su kanalları temellere çarpıyor, kara dalgalar taşlara, kemiklere, tuğlalara   yle şiddetle vuruyordu ki Alice bulunduğu yerden suyun g  mb  rt  s  n   duyabiliyordu.

Alice, Dis hakkında birçok şey okumuştu. Lanetlilerin Diyarı. Kederli   ehir. Vergilius'un Aeneis'inde Dis, bütün cehennemin adıydı; onun içinde, üç duvarla çevrili ve ateş ırmağıyla sarılmış bir kaleydi. Dante içinse Dis yalnızca cehennemin altıncı çemberinden dokuzuncusuna kadar uzanan bir   ehir, yıkık mezarlarla dolu bir diyardaki büyük bir kaleydi. Başkaları Dis ile Pandemonium'un aynı şey olduğunu söylerdi; Lucifer'in ve şeytanların krallığı. Dis'in iğrenç, uğursuz, Tanrı tarafından terk edilmiş bir yer olduğu yazılırdı.

Hiç kimse ona kentin güzelliğinden söz etmemişti.

Dante yalnızca surlarının yüksek olduğunu belirtmişti. Ama bu surların, içindekilerin hor gördüğü kutsal yerlerin mükemmeli birer aynası olduğunu, Dis'in mimarisinin Vatikan'a açık bir meydan okuma olduğunu yazmamıştı. Hayır, esasen Vatikan'ı gölgede bırakıyordu. Michelangelo ve Raphael Tanrıların övmek için yalnızca bir ömre sahipti; Dis'in sakinleriyse   a  lar boyunca çalışmıştı. Dis, insan kusursuzluğunun u   noktasıydı. Dis kusursuz mermerler, sütunlarla çevrili avlular, korkuluklar ve kubbelerdi. Borges kentin öylesine dehşet verici olduğunu yazmıştı ki, sırf varlığı geçmişi ve geleceği kirletiyor, yıldızların düzenini bozuyordu. Ama Alice ile Borges aynı   hri mi g  rm    tu? Borges'in sapkınlık dediği yerde, Alice bir m  cize görüyordu. Dis kurtuluşu olmayanların kurduğu bir sı  ıydı; bin yıllık bir emeğin ürünüydü. Ne olmaya   alı  t  nı da,

asla ne olamayacağını da çok net görüyordu. Fakat o eksikliğin içinde bile güzel, aşkın bir şey vardı; insan iradesinin bir anıtı. Dis şehri, bizzat öte dünya fikrine başkaldırıyordu. Kampüsü geride bırakmışlardı artık, burası bir tapınaktı. *Lanetleyin bizi,* diyordu. *Biz de cehennemi parlatalım.*

Gradus'un sesinde tuhaf bir tını vardı. "Diyelim ki aradığın adam orada."

Alice'in tüyleri diken diken oldu. "Tehlikeli mi?"

"Hiç de değil," dedi Gradus. "Dis'tekiler sana zarar vermez. Göreceksin. Onlar çok özel günahkârlardır."

"Ne demek istiyorsun? Kimler orada?"

"Hainler. Yeminini bozanlar. Bir söz verip de tutmayanlar."

Bu yanıt onu hayal kırıklığına uğrattı. Dante'nin abarttığını sanmıştı hep. "Kulağa o kadar da kötü gelmiyor bu."

"Öyle mi?"

"Yani herkes sözünden dönebilir."

"Önemsiz sözler vardır," diye kabul etti Gradus. "Bir de beyanlar vardır. *İşte senin benim için anlamın bu, işte sana borcum bu,* diyen sözler. Bir kocanın eşine verdiği söz. Bir ebeveynin çocuğuna verdiği söz. Bir öğretmenin öğrencisine verdiği söz."

Alice'in sırtından buz gibi bir ürperti geçti.

Dis'e bakarken göğsüne bir buz parçası saplanmış gibi hissetti. Az önceki güzellik vahşi bir parıltı kazandı. İçindeki günahı hissetti; bağları zehirleyen ve dostu dosta, akrabayı akrabaya düşman eden o keskin, şeytani gücü. Bunu ancak bir ihlal olarak tanımlayabilirdi; en derin, en keskin acı, en güvende hissettiği yere saplanan bir sancı olarak.

"Peki sen ne yaptın, Gradus?" diye sordu Alice. "Kime ihanet ettin?"

İçinde bir parçası ona karşılık vermek istiyordu ama ne için olduğunu bile bilmiyordu. Sessizliği mi? Birdenbire soğuması mı? Onun tarafından yargılanmış, utandırılmış gibi hissediyordu; şimdi yeniden konuşmaya başladığında Alice de ona acı

çektirmek istiyordu. Zaten kendi sorularında çok hoyrat davranmıştı, şimdi Alice'in hoyrat olma sırasıydı.

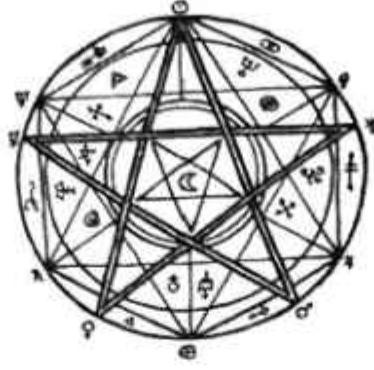
"Bunu sormamış ol," dedi Gradus.

"Sordum bile. Ne yaptın? Neden tezini yazmıyorsun?"

"Sakın sorma."

Alice, *Hadi ama*, diyecek oldu fakat Gradus'un ciddi olduğunu fark etti. Yüzünde en ufak bir gülümseme yoktu.

"Seni uyarıyorum, Alice Law." Gradus'un gözleri taş gibiydi. *Bu yüzyıldan olamaz*, diye düşündü Alice birden. *Bu yüzyıldan hiç kimsenin böyle yıllanmış, ölü bakışları olamaz. Burada ömürler boyunca kalmış.* "İtiraflar sana gönüllü olarak verilirse alabilirsin. Bu serbesttir. Ama hayatta kalmak istiyorsan, Dis hakkında şu tek kuralı unutma: Sakın sorma."

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

Dis'in soluk kapılarında ufak tefek, kıpır kıpır bir Gölge nöbet tutuyordu. Onları şişirdiği göğsüyle izliyordu; bir eli belindeydi, öteki ise uç kısmı oyulmuş taştan yapılmış siyah bir mızrağı sıkıca kavramıştı. Onlar yukarıya ilerlerken bu mızrağı mermer zemine üç kez vurdu. "Kimdir Lanetlilerin Büyük Şehri'ne girmeye cüret eden?"

"Defol, Parmenides," dedi Gradus. "Benim."

Parmenides gözlerini kısarak Alice'e baktı. "Peki ya bu kim?"

"O yeni," dedi Gradus.

"Oh ho hoo!" Parmenides'in kahkahası birkaç oktav yükselip alçaldı. Alice'e arsızca baktı. "Sen ne için buradasın, güzelim?"

"Cevap verme." Gradus, Parmenides'i kenara iterek yanından geçti. Kapılar onun dokunuşuyla gümbürdeyerek açıldı.

"Cinayet mi?" diye sordu Parmenides. "Zehirleme mi? Bir çocuğa mı dokundun?"

Gradus elini salladı. "Hadi, Alice, gel."

Alice hızlı adımlarla onun peşinden yürüdü.

Parmenides, "Bir hikâyeye bir hikâye!" diye arkasından bağırdı. Alice peşlerinden geleceğinden korktu ama Parmenides yalnızca eşikte dikilmiş, kapılar mermer zeminde gıcırdayarak

açılırken mızrağını sallıyordu. "Beni nerede bulacağını biliyorsun."

Kapılar büyük bir gürültüyle kapandı.

İçerisi karanlık, serin ve sessizdi. Gradus sağdaki bir koridora süzüldü. Alice arkasından gitti. Bir kapıyı açmadan hemen önce, giderek yükselen bir uğultu duyar gibi oldu. Ardından ikisi de geniş bir avluya çıktılar: Burası dört duvarla çevrili, Alice'e manastır avlularını hatırlatan açık bir alandı. Hiçbir yeşillik yoktu ama kaya düzenlemeleri ve taşların üstündeki çiçek desenli mozaikler özenli bir bakım çabasının işaretiydi. Ortaya çıkan etki şaşırtıcı derecede hoştu. Avlunun ortasında uzun, gövdesi bükümlü, beyaz bir ağaç duruyordu; Alice ağacın gerçekten ölü mü yoksa taştan oyulmuş bir suret mi olduğunu ayırt edemedi. Dallarının altında, üçer dörder kümeler hâlinde birkaç düzine Gölge mırıldanarak dolaşıyordu.

"Profesörün sence burada mıdır?" diye sordu Gradus.

Alice emin olamıyordu. Sorun, bu avluda Profesör Grimes'a benzeyen çok fazla gölge olmasıydı. Burada bu kadar orta yaşlı adamın bulunmasını beklememişti. Yarısı gözlüklüydü, hepsi de Oxford tarzı koyu cüppelerin bir versiyonuna bürünmüştü.

"Devam et!"

"Evet, hadi devam et!"

Gölgelerin büyük bir kısmı avlunun uzak köşesinde kümelendi. Hepsi bir olmuş, duvarın dibinde duran bir Gölge'yi kışkırtıyordu. Bu Gölge bir eliyle ciltli, kalın bir tomarı, diğer eliyle de duvara gömülmüş kitap iade çekmecesinin sapını kavramıştı. Çekmeceyi açıyor, panik hâlindeymiş gibi titreyip bırakıyor, sonra da kapanmasına izin veriyordu. Gölgeler onu her seferinde hep bir ağızdan yuhalıyordu.

"Bırak gitsin!" diye bağıyorlardı. "Bırak gitsin!"

"Henüz hazır değilim," dedi duvardaki Gölge.

"Yine mi aynı şey?"

"Onlarca yıl oldu."

"Şimdi değilse, ne zaman?"

“Tamam,” dedi Gölge. “Tamam.”

Gözlerini sıkıca kapadı; bu hâliyle, havuza atlamadan önce burnunu tıkayan bir çocuk gibi, biraz gülünç görünüyordu. Tezini çekmeceye koydu, sonra elini çekip ürkekçe geriledi. Çekmece, metalik bir şangırtıyla kapandı. Herkes gözlerini ona dikti ama hiçbir şey olmadı. Sonunda isteksiz birkaç alkış duyuldu. Gölgeler birkaç saniye daha çekmeceye baktılar, sonra hayal kırıklığıyla mırıldanarak yeniden kendi köşelerine çekildiler.

Alice, “Ne oldu?” diye sordu.

“Birisi az önce bir tez teslim etti,” dedi Gradus.

“O çekmece nereye açılıyor?”

“Kimse bilmiyor. Ancak çekmeceye koyulan asla geri alınmıyor.”

“Peki notu ne zaman açıklanacak?”

“Not mu?” Gradus kıkırdadı. “Not diye bir şey yok. Geçene kadar sana hiçbir şey söylemezler. Revize hakkı vermezler. Hiçbir geribildirim almayız. Sadece sonsuza kadar bekleriz; umut paniğe, panik de hayal kırıklığına dönüşene kadar. Eğer hiçbir şey duymazsak, başarısız olduğumuzu varsaymak zorundayız. Ama asla kesinlik yok; burada zamanın da bir anlamı yok. O yüzden umudunu ne zaman söndüreceğine sen karar verirsin.”

Ağacın altındaki birkaç Gölge aynı soru üzerinde tartışıyordu.

“Size söylüyorum, o tezleri Erinyeler okumuyor.”

“Peki, Erinyeler okumuyorsa kim okuyor?”

“Herhalde buraya yeni geldin,” diye alay etti bir Gölge. Avludan kahkahalar yükseldi. “Kurbanlar okuyor, anlıyor musun? Onların ölmesini beklemek zorundayız, sonra da yeterli olup olmadığına onlar karar veriyor...”

“Ama bu hiç mantıklı değil. Neden kurbanlar burada oyalanıp dursun ki?”

“Sokrates ne demişti? Çağrılarını yakarışlar izler; kurbanlarına yalvarır, onları nehirlerinden çıkmaya razı etmeye çalışır-

“Sokrates sırf sinir bozucu olduğu için idama mahkûm edildi; onun fikrinin hiçbir önemi yok.”

“Zaten kurbanların görüşleri kimin umurunda ki? Onları bu kadar ahlak uzmanı yapan ne?”

“Peki,” dedi bir başkası, “iki soyguncunun aynı anda birbirini kafasından vurduğunu varsayalım.”

“Hadi ama, senin başına gelen o değildi.”

“Daha çok, birinin yatağında yatarken ötekinin gelip kafasına sıkması gibiydi...”

“Sadece varsayalım,” diye ısrar etti ilk itirazı yapan Gölge. “İki soyguncu birbirini vuruyor. Hem kurban hem fail oluyorlar, ortada kimsenin ahlaki üstünlüğü kalmıyor. Peki o zaman kim okuyor bu tezleri? Kimin affı geçerli? Kararı kim veriyor?”

Avluda hararetli bir tartışma koptu. Gölgeler ahlaki irade, bağışlama ve insan bir yanlış yaptıysa hâlâ haksızlığa uğrayıp uğrayamayacağı üzerine atışmaya başladılar. Belli ki bu, avluda sık sık dönen, köklü ve bölücü bir mevzuydu; herkesin kendi tarafını çoktan ezberlediği, tekrar tekrar sahnelenmiş bir tartışma. Biri İsa’dan ve koşulsuz sevgiden söz etti, bütün forumdan homurtular yükseldi.

Tezini çekmeceye bırakan Gölge ise hâlâ duvarın dibinde büzülmüş, tek başına duruyordu. Arada sırada parmağını çekmece sapında gezdiriyor, sanki iradesiyle onu tepki vermeye zorlamaya çalışıyordu.

“Hadi,” dedi Gradus, Alice’i avlunun öbür ucundaki çıkışa yönlendirerek. “Önce Yazarlar Pazarı’na gideriz. Sonra atölyelere bakarız.”

Alice, Gradus’un “Yazarlar Pazarı” derken belki de *Harper’s Bazaar*’daki “pazar” gibi mecazi bir şey kastettiğini düşündü; yani fikirlerin pazarı, bir tür metafor. Belki bir konferans veya basılı dergilerin sıralandığı bir raf bekliyordu. Fakat karşısına çıkan şey, Doğu masallarındaki o fantastik çarşıydı: karmakarışık bir pazaryeri; sıra sıra tezgâhlar, mallarını bağıra çağıra duyuran

satıcılar, aralarda dolaşıp bir şeyler satın alan, takas yapan Göl-
geler. Çölün o uzayıp giden sessizliğinin ardından bütün bu
keşmekeş Alice'i sarstı, öyle ki az kalsın kapının önünde çö-
melmiş bir Gölge'nin üstüne düşüyordu. Gölge çılgık atıp arka-
sındaki sararmış kâğıt yığınlarını devirerek geriye yuvarlandı.

"Üzgünüm," dedi Alice nefes nefese. "Seni görmedim..."

Gölge, Alice'in çıkaramadığı bir şeyler mırıldandı. Yine de
Alice'le konuşuyor gibi görünmüyordu. Daha ziyade, elinde
tuttuğu kâğıda şiddetle bir şeyler fısıldıyordu. Alice o zaman
Gölge'nin her sayfayı yüksek sesle, ağır ağır okuduğunu, ara-
da bir durup edat cümleleri ve nesne zamirleriyle ilgili sorular
mırıldandığını fark etti. Yanında, Alice'in ilkokuldan beri gör-
mediği Strunk ve White'ın *The Elements of Style* kitabının bir
kopyası vardı.

"O iyi," dedi Gradus onu çekiştirerek. "Sadece redaksiyon
yapıyor."

"Redaksiyon mu?"

"Pek çok Gölge en ufak bir yazım hatası yüzünden başarısız
olabileceklerine inanır. Kendilerini rahat hissetmeden önce on
yıllarını taslaklarını incelemekle geçirirler."

Alice gözleri öğrencilerin kâğıtları üzerinde hızlıca kayan
Profesör Grimes'i düşündü ve bazen onun kâğıtların içeriğini
fark edip etmediğini merak etti. "Jürinin umurunda mı ki?"

"Kimse bilmiyor," dedi Gradus. "Tezleri neden reddettikle-
rini asla açıklamıyorlar. Tek yapabileceğimiz, elimizden geldi-
ğince tedbirli olmak."

Arkalarında Gölge uluyor ve şakağına vuruyordu.

"Aptal," diye bağırdı. "Aptal, aptal... Her noktadan sonra iki
boşluk var! Her şey yeniden yapılmalı!"

Sonraki tezgâh bütünüyle kullanılmış kitap piramitleriyle
kaplanmıştı. Koleksiyon muazzamdı. Elspeth'in kütüphanesi
bunun yanında epey sönük kalıyordu. Kitapların hepsi bir
dereceye kadar yıpranmış ve lekelenmişti. Kiminin kapağı ek-
sikti, kiminin ortasından koca parçalar kopmuştu, bazılarıysa

sanki nehir dibinden çıkarılıp kurutulmuş ve iğne iplikle güç-bela yeniden ciltlenmiş gibiydi. Yine de hepsi cazip görünüyordu ve cazip kokuyordu çünkü bütün kitapların tıpkı şarap gibi yaşlandıkça olgunlaşan okurca bir aroması vardı; kitapçıların ve kütüphanelerin güzel kokmasının nedeni de buydu. Alice'in parmakları, sayfaları karıştırma isteğiyle tanıdık biçimde kaşınıyordu. Satıcı, ilgisini fark eder etmez doğrulup canlandı. Yığınların arasından bedensiz bir şekilde süzülerek geçti ve tam önünde durdu.

"De Quincey?" diye sordu biri kalın, diğeri ince iki cildi kaldırarak. "De Sade?"

"Bugünlük istemiyoruz, teşekkürler," dedi Gradus.

"Emin misiniz? De Sade çok eğlencelidir. Pişmanlık için olmasa da tahrik için."

Gradus yoluna devam ederken elini kaldırdı. "Sağolun, gerek yok."

"Öyleyse Rousseau," diye seslendi satıcı. "Onu seversiniz."

"Ne demek istiyor?" diye sordu Alice.

"İtiraf metinleri satıyor," dedi Gradus. "Aziz Augustinus, Aziz Patrick ve benzerleri. Buradaki birçok kişi bunun kalıp olduğuna inanır."

"Yani ilham almak için mi okuyorlar?"

"Elbette. Ya da kopya çekmek için. İnsanlar en güzel kısımları not etmeyi sever; ruhların ikiye ayrılmasından, suçluluk ateşlerinin insanı içten içe yakıp kavurmasından söz eden bölümler, falan filan."

"Ya da ilahi kurtuluş," diye atıldı satıcı. "Suç ve Ceza'nın yeni çevrilmiş edisyonu burada, yepyeni; Derbyshire'daki bir mezardan çıkarılmış, sapasağlam durumda..."

"Hayır, teşekkür ederiz." Gradus adımlarını hızlandırdı.

"Bu işe yarıyor mu peki?" diye sordu Alice arkasından yetişerek. "İtirafı kopyalamak?"

"Ah, asla. Özgün olmayan bir iş her zaman anlaşılır. Burada intihali çok ciddiye alırlar ama nedense bazıları bunu hep

unutuyor. Bir süre önce biri *Bir İngiliz Afyon Tiryakisi'nin İtirafları*'ndan iki cümle kopyaladı ve elli yıl boyunca bir daha kâğıda dokunmasına izin verilmedi."

"Vay canına," diye mırıldandı Alice. "Cehennemde kim kendi işini yapmaz ki?"

"Herkes," dedi Gradus. "Hiç yazar tıkanıklığı yaşamadın mı?"

"Tabii ki yaşadım ama..."

"Biri yazar tıkanıklığından mı söz etti?"

Alice koca, etten duvar gibi bir şeye tosladı. Geriye sendeledi. Önünde gerçek bir sentor duruyordu. Üst kısmı insan başlı ve kaslı bir gövdeydi, alt kısmı ise çivit mavisi bir at bedeniydi. Ağzı kocaman, dişli bir sırtışıyla ayrılmamış olsaydı, onu dağ adamı tarzında oldukça yakışıklı bulabilirdi. Ancak o sırtış Alice'i yemek istediğini gösteriyordu.

"Özür dilerim..."

"Özre gerek yok." Başını ve ön ayaklarını alçak bir reveransla eğdi. Hareketi beklenmedik derecede zarifti. Başı Alice'in kasık hizasına kadar indi. Bu hem ürkütücü hem de biraz kıskırtıcıydı. "Ben Nessus." Sesi olağanüstü pürüzsüzdü. "Aşağı kitonik¹ tanrı, Dis'in seyyar yazı hocası, emrinizdeyim."

"Defol," dedi Gradus.

Nessus doğruldu ve Alice'in ellerini kavradı. "Şehre yeni mi geldin, güzelim? Pazara ilk gelişin mi?"

"Evet, ben..."

"Sakin korkma!" Ellerini sıktı. Teni çok sıcaktı. "İhtiyacın olabilecek her türlü yazı hizmetini sunuyorum. Öneri metinleri, taslaklar, bibliyografyalar, hatta istersen bütün tez bölümleri. Ücretler pazarlığa açıktır."

"Onu rahat bırak," dedi Gradus.

"Bunlar işe yarıyor mu?" diye sordu Alice merakla.

"Elbette yaramıyor," dedi Gradus. "Kimse o sahte makaleleri istemez."

1 Kitonik: Antik Yunancada "khthonios"tan gelir, "toprak-altı" ya da "yeraltı dünyasıyla ilgili" anlamındadır. —çn

"Bizim makalelerimiz piyasadakilerin en iyisidir." Nessus, Gradus'u görmezden gelmeye devam etti. Aslında Gradus her konuştuğunda Nessus yalnızca ağzını daha da açıyor, pazarlamasını kulakları sağır edecek bir bağırıyla sürdürüyordu. "YÜZLERCE RUHA TEZ SAVUNMASINI GEÇMESİ VE NİHA-YETİNDE LETHE'Yİ ALTIN GEMİLERLE AŞMASI İÇİN YAR-DIM ETTİK..."

"Tam bir dolandırıcılık bu," dedi Gradus.

"MAKALE YAZARLARIMIZ YERALTI DÜNYASININ İŞLE-YİŞİNE YAKINDAN VAKİFTİR. BİRÇOĞU DÜNYANIN DO-ĞUŞUNDAN BERİ ÖLÜMÜN KUMSALLARINDA YÜRÜMÜŞ-TÜR..."

"Ama siz hepiniz tanrısınız!" diye haykırdı Alice. "İnsanlar-la ne alışverişiniz olabilir ki?"

Nessus bağırmayı kesti, onu baştan aşağı süzdü ve kulağı-na eğilerek mırıldandı: "Bir insan ruhu birden fazla şekilde işe yarayabilir."

Alice onun tam olarak ne demek istediğini anlamadı fakat ellerini hızla geri çekmesi gerektiğini biliyordu.

"Onu rahat bırak." Gradus, Alice'in kolunu kavradı ve onu tezgâhların ilerisine sürükledi. Nessus peşlerinden gelmedi. Alice arkasına dönüp baktığında, onun başka bir Gölge'yle ha-raretili bir pazarlık içinde olduğunu gördü; kelime sayısı ve tes-lim tarihleri üzerine tartışıyorlardı.

"Daha önce bir pazara gitmedin mi hiç?" diye çıkıştı Gradus. "Gözünü hep karşıya dikeceksin, asla cevap vermeyeceksin..."

"Özür dilerim," diye soluklandı Alice. "Ama burada o kadar çok şey var ki..."

"Pazar dikkat dağıtmak için inşa edilmiştir," dedi Gradus. "Bu, Kral Yama'nın tasarımıdır. Seni yazmaktan alıkoyacak mil-yon tane şey vardır; hepsi de seni bu işte daha iyi hâle getirmek için. Bunu unutma, Alice Law. Cehennem bir yazarlar pazarıdır."

Pazar sonsuzmuş gibi görünüyordu. Bu hengâmede kaybo-lan Alice hiçbir çıkış yolu göremedi. Nereye gittiklerini yalnız-

ca Gradus biliyor gibiydi; satıcıların arasından eğilip bükülerek, asabi bir kayıtsızlıkla yol alıyordu. Yazı araç gereçleri ve verimlilik çareleri –eski daktilolar, tomar tomar kâğıt, kum saati (“SONSUZA KADAR ERTELEME!”), kişisel gelişim kitapları (*On Günde İtirafname Yazmayı Öğrenin*, *Günde İki Bin Kelime: Augustinus Yöntemi*) ve gerçek akbaba tüyünden yapıldığı iddia edilen kara kamış kalemler (“DAKTILOYA HAYIR: YARATICI ZİHNİNİ KÖRÜKLEMEK İÇİN ANALOG YAZ”)– satan tezgâhların önünden geçtiler. Alice, Dis'te para yerine geçen şeyleri tam anlayamadı –Gölgeler her türlü ıvır zıvırı takas ediyordu: düğmeler, şişe kapakları, hatta insana ait parmak kemikleri gibi şeyler– ama ticaretin canlı olduğu belliydi.

Yoğunluk iyice arttı. Güçlkle ilerlediler ve bir yaratığın etrafında toplanmış bir kalabalığa ulaştılar. Alice bunun bir tann olduğunu gördü; fil kafalı bir devdi ve kafatası çok fazla gözle kaplıydı. Şakaklarından iki büyük boynuz çıkıyordu ancak Alice onların nerede bittiğini seçemiyordu. Uçlarını ancak aynı anda birçok yerde sonlanan, olasılıktan oluşmuş bir bulut şeklinde tarif edebilirdi. Aslında Alice'in gözlerini onun üzerinde tutması zordu; varlığı sürekli yer değiştiriyor gibiydi, tam gözlerini sabitlediğini sandığı anda birkaç santim sol tarafta belirliyordu.

“Bu da kim?”

“Laplace Şeytanı,”¹ dedi Gradus.

“Laplace Şeytanı gerçek mi?”

“Ah, evet. Pazarda dolaşp durmaktan ve insanları hiçbir şeyin kendi suçları olmadığına inandırmaktan hoşlanır. İlerlemelerini onlarca yıl geri atar. Gel, bu taraftan, kalabalıkta kaybolursun.”

Alice onu takip ederek kalabalığın dışına çıktı. Şeytan'ın takipçileri, hayatlarına dair gerçeklerin ve patolojilerin açıkla-

1 Fransız matematikçi Pierre-Simon Laplace'ın düşünce deneyinden gelir. Evrenin tüm parçacıklarının konum ve hızını bilen varsayımsal bir varlık, geçmiş ve geleceği bütünüyle hesaplayabilir. Determinizmin en bilinen simgelerinden biridir. –çn

malarını kendilerinden geçmiş bir coşkuyla dinliyordu. Birisi on yaşındayken kedisi ölmüştü. Birisi, bakıcısı tarafından çok kötü dövülmüştü. Birinin ölkeye genetik yatkınlığı vardı.

“Bunu nasıl yapıyor?”

“Şey, o bir determinist,” dedi Gradus. “Bu yüzden, seninle ilgili her şeyi bildiği için, geçmişte yaptığın hiçbir şeyde kişisel sorumluluğun olmadığını düşünüyor.”

“Bu nasıl mümkün olabilir?”

“Laplace Şeytanı evreni en başından beri gözlemliyor,” dedi Gradus. “Ya da en azından öyle söylüyor. İlk atom çarpışmasını, büyük patlamayı, hepsini. Dünyadaki ilk hücrelerin bilinçli yaşama dönüşmesini izlemiş. Onları oluşturan atomların yeni ve heyecan verici birleşimlerle etkileşime girerek nesiller meydana getirmesini izlemiş. Evrenin değişmez doğa yasaları sayesinde, bu atomların gelecekte nasıl etkileşeceğini ve yeni birleşimler oluşturacağını da tam olarak biliyor. Sen bir elma ile bir portakal arasında karar verirken, o hangisini seçeceğini biliyor. Bir gün eşini aldatıp aldatmayacağını ya da çocuğunu suda boğup boğmayacağını da biliyor. Her şeyi biliyor çünkü yaptığın her kötü iş sen doğduğun gün belirlenmişti. Hayat doğduğun anda girdiğin ve asla kaçamayacağın bir rotadır. Onu izlediğini bile bilmezsin.”

“Ya farklı bir seçim yaparsam?”

“Fark etmez,” dedi Gradus. “Bunu da önceden tahmin eder. Bir gün determinizm üzerine düşüneceğini ve direnmeye zorunlu hissedeceğini de bilir. Sırf öngörülemez görünmek için farklı olanı seçeceğini de bilir. Laplace Şeytanı her şeyi bilir.”

“Yani bu hiç kimsenin hiçbir şeyden asla sorumlu olamayacağı anlamına gelir.” Alice artık meseleyi kavramıştı. “Yani suçluluk ya da mesuliyet diye bir kavram kalmaz... Peki bu gerçekten işe yarar mı? Bütün günahlarını kendi kontrolünün dışındaki güçlerin ürünü olarak açıklayabilir misin?”

“Belki. Bilmiyorum.”

Alice homurdandı. “Hiçbir şey bilmiyor musun?”

"Bu yer hakkında bilinmesi gereken her şeyi biliyorum," dedi Gradus. "Bu bilgiyi de sana karşılıksız sunuyorum. Bu, başka bir yerde bulacağın anlaşmalardan çok daha iyi."

"Öyleyse neden bir tezin nasıl geçtiğini söyleyemiyorsun?"

"Çünkü öyle." Gradus'un özü yine o korkutucu, donuk taklide büründü. Alice zamanın katman katman birikiminin ağırlığını hissetti. "Nasıl yapıldığını bilmiyorum. Çünkü hiç kimse bilmiyor. Çünkü cehennemde bulunduğum tüm bu süre boyunca tek bir geçen tez görmedim. Çünkü çoğumuz, tezin sadece bizi oyalamak için sadist tanrılar tarafından uydurulmuş amaçsız bir iş olduğuna inanıyoruz. Çünkü bu onların gözünde çok komik olurdu; bizi sonsuza kadar pazarın etrafında döndürmek, en iyi ve en zalim şaka olurdu. Çünkü bu sefil yerde bize umut verecek tek bir neden bile verilmedi."

"Ah," dedi Alice çok kısık bir sesle. "Anlıyorum."

Artık Dis ona o kadar da görkemli gelmiyordu. Pazarın kargaşası eğlenceli olmaktan çıkmıştı. Tezgâhlar ve kalabalıklar artık gözüne korkunç bir gösteri gibi görünüyordu; süslü bir kafeste dönen çaresiz hamsterlar, sanki tek önemli sorudan kaçmak için oradaydılar: *Neden günah işledin?*

Cehennemden çıkış yolunu yazabilir miydi? Alice bunu düşündü. Eğer bir gün doğal bir ölümle ölse, kendisini Dis'te bulsa... Beyaz sayfanın başına geçip gerçeği söyleyebilir miydi?

Büyük suçunun ne olduğunu biliyordu. Peter Murdoch'ın ölmesine izin vermişti. Peter Murdoch'ı öldürmüştü.

Alice salondaki konuşmalardan, Cambridge'deki filozofların "öldürmek" ile "ölmesine izin vermek" arasındaki farkla çok ilgilendiklerini biliyordu. Bazıları, bu ikisi arasında bir ayrım olmadığını savunuyordu: Eğer ölümün sebebini biliyor ve onu durdurabilecek güçteyken engel olmuyorsanız, bu ahlaken cinayetten farksızdı. Diğerleri ise buna karşı çıkıyordu. Ölmesine izin vermek ahlaken duyarsızca olabilirdi ama bu, bir olaya sebep olmak değil, sadece müdahale etmeyi reddetmekti. Ölmesine izin vermek bu kadar kötü olsaydı, dünyada-

ki yoksulluğa müdahale etmediğimiz için biz de sorumlu olur muyduk? Açlıktan ölen yetimlerden? Bu mantıkla bakıldığında, biri Alice'i şuna ikna edebilirdi: Hayır, bu onun suçu değildi. O, *Neurath*'tan onları atmamıştı, *Escher* tuzakını kurmamıştı ve *Peter*'in kendini feda etmesine sebep olmamıştı. Sadece tüm bunları durdurmayı başaramamıştı ve bunun için suçlanamazdı.

Ama bu mantık sezgiye aykırıydı. Alice ayrıca ceza hukukunda "nedensellik bağı" denilen bir argüman türü olduğunu da biliyordu. Senin eylemlerin olmasaydı, bu araba kaza yaparmıydı? Bu çocuk boğulur muydu? Alice *Law* olmasaydı, *Peter Murdoch* ölür müydü? Cevap apaçık hayırdı. Alice kendi aptallığı ve bencilliği ile *Peter*'in fedakârlığı arasında dümdüz bir çizgi çizebilirdi. Şunu da biliyordu ki, eğer bir gün yukarıdaki dünyada gerçekten ölürse, bir gün kaçıp yukarıya dönerse, *Peter Murdoch*'ın ölümsüz ruhunun cinayetinden ötürü sonunda yine buraya gelecekti. Ama bunu kabullenmeye hazırsa, her şeyi kâğıda dökse, bu yeterli olur muydu? Yaptığını itiraf edip tam sorumluluk almak yeterli miydi? Elbette bu çok kolay olurdu; öyle olsaydı *Dis*'te bu kadar hayal kırıklığına uğramış ruh olmazdı. Bu kadar ruhun hepsi kendini kandırıyor olamazdı. On yıllar süren bu sefil gürültüden sonra insan gerçeği söylemeyi tercih ederdi.

Demek ki *cehennem* basit bir suçun itirafından daha fazlasını talep ediyordu. Erinyeler ya da o gizemli varlıklar her kimse, daha derin bir itiraf beklentisindeydi. Bu itiraf da her neyse –ister zihni kabullenmek istemediği için ister kavrayışının ötesinde olduğu için– Alice bunu bir gün kâğıda dökebileceğinden ya da sözlerle ifade edebileceğinden emin değildi.

Gradus onu pazardan çıkarıp başka koridorlardan geçirerek sade, yazısız bir kapının önünde durdu. "Atölye," dedi ve kapıyı itti. İçeride yalın bir oda vardı. Uzun, oval bir masa etrafında on iki kadar Gölge, katlanır metal sandalyelere tünemişti. Sandalyeler, özellikle de sırtta en ufak bir destek ihtimalini yok

eden aralıkları ve kapanmaya çalıştığında insanı kesmekle tehdit eden paslı vidalarıyla, tam bir işkence aletiydi. Oda loştu. Hava kedi sidği kokuyordu.

Bir toplantı sürüyordu. Gölge bir tomar kâğıdın üzerine eğilmişler, "aile içi şiddet" ve "ahlaki mesuliyet" üzerine bir şeyler tartışıyorlardı.

Alice yüzlerini süzdü. Hepsinin ifadesi kasvetliydi; yoğunlaşmış bakışlar, çatık kaşlar, ince bir çizgi hâlini alacak şekilde birbirine bastırılmış dudaklar. Yarısı gözlük takıyordu. Giysilerinin geri kalan ayrıntıları silinmiş, geriye koyu renk, sade cüppeler kalmıştı; bu da onlara belli belirsiz Viktoryen bir hava katıyordu. Bu Gölge sanki ırklar arasında zekânın frenolojik göstergeleri üzerine nutuk atmaya hazır gibiydi. Alice düşündü: Eğer cehennemde Grimes'in ait olduğu bir oda varsa, işte tam burasıydı. Ama bu yüzlerden hiçbiri ona ait değildi.

Alice, "Burada değil," diye fısıldadı Gradus'a. "Gidelim..."

Kapı arkalarından şiddetle kapandı. Toplantı sessizliğe büründü. Gölge başlarını kaldırıp baktılar.

"Ah, Profesör Gradus." Masanın başındaki Gölge ayağa kalktı. Önündeki pirinç levhada Başkan yazıyordu. "Sizi uzun zamandır görmüyorduk."

"Tatile çıktım," dedi Gradus. "Kafamı toparlamam gerekiyordu."

"Şey, size geribildirim veremeyiz," diye homurdandı başkanın solundaki bir Gölge. "Kuralları biliyorsunuz. Eleştiri almak için eleştiri vermeniz gerekir, yıllarca ortadan kaybolup sonra da hepimizin size yardım etmesini bekleyemezsiniz..."

"Sorun değil," dedi Gradus. "Sadece gözlem yapmaya geldim."

Alice tekrar, "Gradus," diye fısıldadı. Ama Gradus ona aldırış etmedi.

Başkan, "Bu kim?" diye sordu.

Tüm gözler Alice'e çevrildi.

"Taze kan," dedi Gradus. "Daha yeni geldi."

“Yeni gelenlere hayır dediğimizi sanıyordum,” dedi başkanın solundaki Gölge.

“Hâlâ alışma döneminde,” dedi Gradus. “Henüz yazmaya başlamadı. Bilgeliliğinizin bir kısmını paylaşabilirsiniz diye düşündüm. Ona yol gösterirsiniz.”

“Ama bu ciddi bir yazı atölyesi,” dedi Gölge. “Acemileri almıyoruz; zaman kaybindan başka bir şey degiller.”

Başkan, “Kurala göre burada en az on yıl geçirmeli,” diyerek onu destekledi.

“Kız Cambridge’de doktora yapıyor,” dedi Gradus. “Analitik büyü alanında.”

Cambridge sözcüğü büyü gibiydi. Prestij burada bile kapıları açıyordu. Gölgeler birbirlerine baktılar. Birkaçı omuz silkti. Başkan homurdandı. “Sanırım gözlemci olarak katılabilir. Deneme amacıyla. Köşedeki sandalyeye oturabilirsin.”

“Hadi,” dedi Gradus, Alice’e. “Otur.”

Alice hâlâ neden burada olduklarını anlamıyordu. “Ama o burada...”

Gradus onu öne doğru itti. “Başkan seni oturmaya davet ediyor.”

Alice o an kontrolün kendisinde olmadığını fark etti.

Gradus’a güvenmekle aptallık etmişti. Ne istediğini kestirememişti; baştan oyuna gelmemeliydi. Şimdi neler olup bittiğini anlayamıyordu ama Dis’te tek başına kalmaktan da korkuyordu. Bu yüzden kendisine gösterilen sandalyenin ucuna çekingen bir şekilde oturdu ve fazla korkmuş görünmemeye çalıştı. Gradus yanında ayakta kaldı, özü kafes gibi Alice’in etrafında dalgalanıyordu.

“Profesör Bent’in teziyle devam edebilir miyiz?” diye sordu monokl takan bir Gölge. “Eğer bölünme bittiyse?”

“Evet, evet, elbette.” Başkan yerine oturdu. “Devam edelim. Profesör Brown, ne diyordunuz?”

Profesör Brown önündeki sayfalara hafifçe vurdu. “Bunu biraz revizyoncu buluyorum. Üslup... eh, çok kavgacı, değil mi?”

Bir de kadın özgürleşmesine karşı yazılmış reddiyeler. Bunlar biraz aşırıya kaçmıyor mu?"

"İtiraz ediyorum," dedi Profesör Brown'dan birkaç koltuk ötede oturan bir Gölge. Alice bu kişinin, söz konusu tezin yazarı Profesör Bent olduğunu düşündü. Çok uzun bir yüzü vardı ve ağzı burnundan epey aşağıdaydı; sanki ömrü boyunca çenesini ovuşturmuş birine özgü bir ifade taşır gibiydi. "Elbette biraz aykırı ama yine de bütünüyle gerçeği söylüyor."

"Gerçek bu mu yani? Bütün kadınların kötü dırdırcılar olduğu mu?"

"Eminim bazı kadınlar erdemli meleklerdir." Profesör Bent küçümsercesine burnunu çekti. "Ben gelişigüzel genellemeler yapmam. Yalnızca şunu söylüyorum: Bu kadın, kendi özel durumunda, cinsiyetinin tüm zaafalarını sergiliyordu. Tüm kadınlar kıskanç, sinir bozucu ve boş kafalı değildir. Ama bu kadın..."

"Evet, evet, Âdem'in Havva'sı, tüm kötülüklerin kaynağı," diye araya girdi başka bir Gölge. "Sence de bu sıkıcı bir yorum değil mi? Kendi iradeni küçümsüyor, karını şeytanlaştırıyorsun..."

"Ne yapmalıyım peki?" diye çıkıştı Profesör Bent. "Yazdığım şey gerçeğin ta kendisi, ne eksik ne fazla. Sadece feminist yorumlarla ilgilenen bir topluluğu memnun etmek için uydurma argümanlar ileri süremem. Bunu reddediyorum. Bu kötü bir akademik çalışma olurdu."

"Ama bu hiçbir şekilde bir itiraf değil," dedi monokl takan Gölge. "Bu sadece bir manifesto."

"Benim itiraf edecek hiçbir şeyim yok."

"Ah, öyleyse neden cehennemdesin sence, seni aptal?"

"Tamam, tamam," dedi başkan. "Profesyonelliğimizi koruyalım."

"İtiraf kavramı öylesine Viktoryen ki," dedi Profesör Bent. "Foucault'yu okumadınız mı? *Science sexualis*.¹ İtiraf, gerçek

1 *Science sexualis*, Michel Foucault'nun *Cinselliğin Tarihi* adlı eserinde kullandığı bir terimdir. Batı toplumlarında cinsellik hakkında bilgi üretme biçimini tanımlar; özellikle de günah çıkarma, itiraf ve psikanaliz gibi pratikler

bilginin üretilmeyeceği baskıcı bir söylem biçimidir. İtiraf, saklı utançla, suçlulukla, zorla söyletmeyle ilgilidir. Ama ben işkence sehпасındaki bir mahkûm olmayacağım, anlıyor musunuz? Özgürlük uğruna yalan söylemeyeceğim."

"Erinyelerin Foucault okuduklarını sanmıyorum," dedi başkan. "Seyircini dikkate almalısın."

Profesör Bent burnunu çekti. "Tanrılar kusursuz ve her şeyi bilen varlıklarsa, o hâlde mantığa da açık olmalılar. Tanrılar bu tez yazma biçiminin artık eskidiğini anlamalı, kendimizi kırbaçlayarak hiçbir şey kazanmadığımızı görmeli. Tanrılar bizim baskılardan kurtulmamızı istemeli..."

"Neden tanrılardan söz ediyoruz ki?"

Masanın tam karşı ucunda oturan bir kadın Gölge sandalyesini biraz geriye itmiş, böylece kısmen diğerlerinin arkasına gizlenmişti. Koyu saçlarını sıkıca topuz yapmıştı; öne eğildiğinde Alice onun sert, tilkiye benzeyen yüzünü gördü. Giysilerini öne çıkarmak için diğerlerinden çok daha fazla özen göstermişti. Yüksek yakalı siyah bir elbise giymişti; bembeyaz yakası itinayla kolalanmış, eteğinin her kıvrımı özenle ütülenmişti.

"Ah, Gertrude," dedi başkan. "Demek katkıda bulunmak istiyorsun. Konuş."

Gertrude sandalyesini gıcırdatarak geriye itti ve ayağa kalktı. "Benim sorum şu: Zaten kim reenkarnasyon istiyor ki?"

"Yine mi bu mesele," dedi Profesör Brown. "Herkes yeniden doğmak istiyor, işte bu yüzden buradayız."

"Devlet'i okumadınız mı?" diye çıkıştı Gertrude. "Er Efsanesi'ni¹ bilmiyor musunuz? Aias bir aslana dönüşür. Odyseus sıradan bir yurttaş olur. Ama kötülere seçim hakkı tanınmaz. Kötüler bir sonraki yaşamda acı çeker."

yoluyla "bilimsel" bilgiye ulaşılmaya çalışıldığını vurgular. —çn

- 1 Er Efsanesi, Platon'un *Devlet* adlı eserinin 10. kitabında yer alan bir mitostur. Savaşta ölen Pamfilyalı Er adlı askerin ruhunun öte dünyaya yolculuğunu ve yeniden doğuş döngüsünü anlatır. Ruhlar yeni yaşamlarını seçerler; adil olanlar daha iyi, zalimler ise daha kötü hayatlara reenkarne olurlar. —çn

"Bunu daha önce de konuştuk," dedi başkan. "Karmanın yeniden doğumu etkilediğine dair hiçbir kanıtımız yok..."

"Evet, haklısınız, elimizdeki tek şey a priori¹ sebepler. Ama siz bizim küçük cezalarımızın yeterli olduğunu mu düşünüyorsunuz? Makalelerimizi cilalayıp teslim ettiğimizde, yukarıdaki güçlerin bizi lordlar ve leydiler olarak yeniden doğmaya layık göreceklere gerçekten inanıyor musunuz?"

"Yani bunun bir garantisi olmadığını biliyoruz..." diye söze girdi başkan.

"Kim toprak solucanı olmak ister?" diye çıkıştı Gertrude. "Kim bir bokböceği olmak ister? Ya da daha kötüsü, insan bilişine sahip olup da onu kullanma fırsatından yoksun olmak. Düşünün, insanın acısı, insan hayatının zevklerini kat kat aşıyor; hepimiz sadece şans eseri önceki yaşamlarımızda şu an bulunduğumuz yerde sona erdik. Peki hanginiz yurtlardan sokaklara düşmeyi göze alabilir?"

"Reenkarne olan kişi için bunun bir önemi yoktur," dedi Profesör Bent. "Unutursun, karşılaştırma yapacak hiçbir dayanağın kalmaz..."

"Bir de unutmak var!" diye bir zafer edasıyla bağırdı Gertrude. "Neden anılarımızın silinmesini isteyelim ki? Lethe'nin ölümden ne farkı var? *Burada*, şimdi olduğumuz gibi var olmak daha iyi. Sabah Yıldızı'nı örnek alırız. Kendi cennetimizi cehennemde kurarız..."

"Pekâlâ, Milton," dedi Profesör Mansfield.

"Tanrı'nın üzerimizde hiçbir hükmü yok," dedi Gertrude. "Ahlak zayıflar içindir."

"Pekâlâ, Raskolnikov," dedi Profesör Bent.

"Benimle istediğiniz kadar alay edin," dedi Gertrude. "Ama ben Raskolnikov'un işi yeterince ileri götürmediğine inanıyorum. Kararlılığı sonunda sarsılıyor. Hatası, tökezlemesi, paranoyaya kapılması, polisin zihnine sızmasına izin vermesi. Ama

1 Latince "önceden" anlamına gelen, deneyimden bağımsız, yalnızca akıl yoluyla bilinebilen bilgi. -çn

bir de inançlarına sonuna kadar tutundugunu düşünün! O aptal Sonya ve bütün o Hristiyan ahlakçılığı hiç devreye girmeseydi... Evet, düşünün ki suçluluk duygusu hiç ayağına dolanmasaydı..."

"Evet, biliyoruz, hepimiz Nietzsche okuduk; Tanrı öldü falan filan," dedi başkan. "Ama ne yazık ki bir üst makam bize ceza verilmesi gerektiğine karar verdi, işte bu yüzden buradayız..."

"Ama öyle olmak zorunda değil!" Gertrude avuçlarını masaya vurdu. "Neden cehennemin katlarını kabul ediyoruz? Neden durumumuzdan bu kadar memnunuz? Görmüyor musunuz, Tanrı hâlâ ölmemişse, o hâlde biz Tanrı'yı öldürmeliyiz. Cehennemi kendi istediğimiz gibi yeniden kurmalıyız. Dis'i kendi cennetimize dönüştürmeliyiz."

"Bu kadın neden burada?" diye sordu Profesör Bent başkana. "Bunun benim tezimle hiçbir ilgisi yok."

"Hem de çok ilgisi var," dedi Gertrude. "Ortaya koyduğün çalışmanın hangi amaca hizmet etmesini istediğini bilmiyorsan, onu neden yayımlayasın ki?"

"Biz yöntem tartışmak için buradayız," dedi başkan. "Metafiziksel tartışmalar için değil."

"Zaten bu çalışmanın geçmesi de mümkün değil," dedi monokllü Gölge. "Henüz o şüpheli otobiyografiye bile gelmedik..."

"Kime şüpheli dediğine dikkat et," dedi Profesör Bent.

"Düğün masraflarını karının ailesinin ödememesi üzerine on iki sayfa yazmanın değerli olduğunu mu sanıyorsun?"

"Yine de senin geçen haftaki denemenden iyidir," dedi Profesör Bent. "Saçma sapan ve iğrençti..."

"Ayrıntı önemlidir."

"Ah, tabii, eğer kurgu yazıyorsan..."

Her şey bir anda çığırından çıktı. Profesör Bent ile monokllü Gölge masanın üzerinden birbirlerine bağırmaya, derken masanın üstünde boğuşmaya başladılar. Gölgelelerin yarısı kavgaya katılmak için ayağa fırladı, öteki yarısı ise kollarını kavuşturup

yüzlerini ekşiterek geriye yaslandı. Alice ağzı açık hâlde onları izledi. İçinde derin bir acıma duygusu kabardı. Her şeyi fazlasıyla ciddiye alıyor, hararetli tartışmalara giriyorlardı ama bunun kozmik düzlemde en ufak bir önemi bile olmadığını ve bunun sonsuzluğu geçirmek için mümkün olan en aptalca yol olduğunu göremiyorlar mıydı?

“Mutlu musun?” Gradus bir kedi kadar memnun görünüyordu. “Umduğun bu muydu?”

Ama Alice onun hangi zaferi kazandığını hayal bile edemedi.

“Bakın!” diye bağırdı biri. “Bakın!”

Bütün yüzler pencereye döndü.

Gökyüzünde ışıklar belirdi. Alice’in gözünde önce yıldızlara benziyorlardı; uzaktan yanıp sönen kümeler gibi göründüler ama sonra gitgide yaklaştılar ve yıldız değil, kor parçaları olduklarını anladı. Düşükleri her yerde alevler patlak verdi. Satıcılar ellerinde hasırlarla koşup alevleri söndürmeye çalıştılar. Ama çok geçti; Alice kâğıt yığınlarının tamamı alev alırken yükselen çığlıkları işitti. Redaksiyon yapmakla uğraşan kadını gördü: Strunk ve White¹ kitabını göğsüne bastırmış, kafası alevler içinde, çığlık çığlığa etrafta dönüp duruyordu.

Sandalyeler gıcırdadı, Gölgeleler ayağa fırladı. Kapıya ulaşmak için hızla Alice’in yanından geçtiler. Alice şaşkınlıkla koşmalarını izledi. Birkaç dakika sonra pencereden baktığında, kollarını çılgınca savurarak alevlere doğru koştuklarını gördü.

“Ah!” Alice birkaç adım ileri atıldı, sonra durdu; ne yapabileceğinden emin değildi. “Ah... Biri onları durdursun!”

Ama çığlıklarını yanlış yorumlamıştı; bunlar acı değil, sevinç ifadesiydi. Gölgeleler çocukların yalınayak denize koştuğu

1 “Strunk ve White” diye anılan kitap, William Strunk Jr. ve E. B. White’in kaleme aldığı *The Elements of Style* adlı yazım ve stil rehberidir. 20. yüzyılın en etkili İngilizce kılavuzlarından biri sayılır; açık, kısa ve doğru yazım kurallarını öğretmeyi amaçlar. —çn

gibi ateşe koşuyordu. Pazardaki yoldaşlarını kurtarmak ya da malzemeleri korumak için değil, eğlenceye katılmak için gidiyorlardı.

Kuru yapraklar gibi hızla tutuşuyorlardı. Alice o yanan yüzlerden gözlerini ayıramadı. Çocukluğundan beri ateşten hep korkmuştu. Kazığa bağlanıp yakılmanın en korkunç ölüm biçimi olduğunu düşünürdü. Kaynayan yağ, etin kömüre dönüşmesi onu dehşete düşürürdü. Ama Dis'teki ruhlar eriyip gitmiyordu. Yüzleri alevlerin içinde cızırdarken bile tenleri pürüzsüz kalıyor, yanmıyordu. Burada yanmak kalıcı değildi. Ortaya çıkan tek şey acının kendisiydi.

"Çığlık atmayı kes," dedi Gradus.

Alice o âna kadar çığlık attığını fark etmemişti. Boynuna dokundu; boğazı acıyordu. Eli titredi. "Ah, neden..."

"Biz kendi ateşimizi üretemeyiz," dedi Gradus. "Kimse nedenini bilmiyor ama cehennemin bize yasakladığı tek şey bu. Bu yüzden gökten ateş yağdığında çok seviniriz. Merak etme, onlara zarar vermez. Sadece bir hatıra."

Kıyı yakınlarında bir gürültü koptu. Devasa bir yaratık şehrin surlarını yıktı, mermer temelleri paramparça etti. Uğultulu, kükreyen, bir kerede kavranamayacak kadar büyük bir varlıktı. Alice onu sadece parçalar hâlinde algılayabildi. Ağır ayak sesleri. Yalpalayan bir yürüyüş. Üç başlı bir canavar. Gölgeler bir ağızdan haykırdılar: "*Kerberos!*"

İleriye atıldılar. Alice onların neden o canavara yaklaştıklarını anlayamadı. Ellerini uzatmış, coşkuyla sallıyorlardı. Alice düşünmeden Gradus'a uzandı ama parmakları sadece soğuk havayla buluştu. "Korkmuyorlar mı?"

"Korkmak mı? Kerberos buradaki en heyecan verici şeydir," dedi Gradus, hâlimden çok memnun görünerek. "Bizi çiğnemesini isteriz. Bizi parçalayıp lime lime etmesi için yalvarırız."

"Neden?"

"Çünkü ilginç," dedi Gradus. "Acı ilginçtir ve yeterince ilginç olduğu sürece her şeye dayanabilirsin."

“Ama nasıl...”

“Sonunda her şey sadece birer duyumdan ibarettir, Alice Law. Acı ya da haz; bunlar birbirinin yansımasıdır. İkisi de ölü zamandan iyidir. Burada zaman sürünerek akar. İnsan bir şeyler hissetmek için her şeyi yapar.” Birden irkildi. “Ah! Tam isabet!”

Kerberos’un başlarından biri aşağıya uzanıp bir Gölge’yi belinden kavradı. Sahildeki kalabalık, Kerberos Gölge’yi havaya kaldırıırken tezahürat yaptı. İç organlar etrafa saçıldı. Kerberos’un çenesi kımıldadı, parçalanmış uzuvlar kuma dağıldı. *Ama böyle olamaz*, diye düşündü Alice; Kerberos bunu tek başına yapamazdı. Gölgelerin kendilerini ikiye ayırmaları, bunu bizzat istemeleri gerekiyordu. Avluyu büyük bir tezahürat doldurdu ve daha fazla Gölge, bedenlerini sunmak için ileriye atıldı.

“Sıra bende!”

“Beni al, Kerberos!”

“Beni!”

Alice kafasının içinde tiz bir çınlama duydu.

“Kolumu kopar, Kerberos!”

“Başımı...”

“Bağırsaklarımı deş!”

Bu, varoluşun nihai noktası mıydı? Alice bunun saçmalığından dolayı ağlayabilirdi. Artık cehennemi tamamıyla anlamıştı. Onun ince *tasarımını* görmüş, bunun rasgele bir yaşam taklidi değil, acımasız bir ayna olduğunu kavramıştı; bütün bu karmik yansıma yalnızca hayatın değersizliğini göstermekten ibaretti. Amaç bir arınma değil, insanı katman katman soyup en çıplak hâliyle açığa çıkarmak, insanların aslında rasgele kıvranan kurtçuklar gibi yalnızca bir şeyler hissetmek için debelenen yaratıklar olduğunu göstermekti. Ah, *Tanrım*, diye düşündü telaşla, *Neden bizi yarattın? Neden evreni bizim kusurlarımızla kirlettin? Neden dördüncü günün ardından dinlenip sessiz yıldızlarla yetinmedin...*

Yalnızca Gertrude adlı Gölge odadan ayrılmamıştı. Pencerenin yanında dimdik duruyor, olup biteni tam bir sükûnetle

izliyordu. Alice ona karşı bir tür dehşetle karışık hayranlık hissetti; belki de okul çocuklarının sert ve güzel öğretmenlerine duyduğu türden bir hayranlıktı bu.

"İçler acısı, değil mi?" dedi Gertrude. "Eğlence için yaptıkları şeylere bak."

"Sen yazmıyorsun," dedi Alice.

"Ah, hayır. Ben yazmayı reddediyorum."

Alice başıyla çılgık atan bedenleri işaret etti. "O halde seni onlardan farklı kılan ne?"

"Ben reenkarnasyonu bir cevap olarak görmüyorum," dedi Gertrude. "Reenkarnasyonu bir kaçış olarak görüyorum. Yeni dünyalarıyla yüzleşmeye cesareti olmayan, ellerindekinin bu olduğunu anlayamayan zayıf iradeler için bir kaçış." Gertrude pencereden uzaklaştı. Sert bakışları Alice'in gözleriyle buluştu, Alice tepeden tırnağa ürperdi. "Sana gösterebilir miyim?"

"Bırak onu," dedi Gradus. "Kimse senin tarikatınla ilgilenmiyor."

"Her birimiz kendi kararımızı kendimiz vermeliyiz, Gradus."

"Ne tarikatı?" diye sordu Alice.

"Bir topluluk," diye düzeltti Gertrude. "Özgürce gelinir, özgürce gidilir."

"Bu doğru değil."

"Sen gitmedin mi?"

"Alice," dedi Gradus telaşla. "Bana güven."

Alice başını yana eğdi. "Ama bunu neden yapayım ki?"

Gertrude bir muammaydı. Gradus ise onu küçük düşürmek ve huzursuz etmek için Dis'e getirmişti. Alice'in ikisine de güvenmesi için bir sebep yoktu. Ama en azından Gertrude onun çaresizliğiyle alay etmemişti.

Alice o anda seçimini mantıkla gerekçelendirebilirdi. Profesör Grimes, Gertrude'un yanında olabilirdi, hatta muhtemelen onunlaydı. Onu asla o çılgık atan Gölgelerle bir tutmazdı. Ama her şeyden çok bir dürtüydü bu; günahkârların son sığınağını görmek için duyduğu bir dürtü ve merak.

"Gradus," dedi Gertrude başını yana eğerek. Kadife kadar yumuşak sesinde tehditkâr bir tını gizliydi. "Bu kız senin için ne ifade ediyor?"

Alice bir an Gradus'un onun ölü olmadığını açıklamasından korktu. Ama Gradus'un yüzü kaskatı kesildi. Griliği üstüne şal gibi sarıldı ve cevap vermedi.

Gertrude elini Alice'e uzattı. Alice de elini uzattı ama duraksadı. "Beni nereye götürüyorsun?"

Gertrude duvara doğru başını salladı. Orada Alice'in daha önce fark etmediği ahşap bir kapı vardı. Gertrude kapıyı açtı; içeride dar, kıvrılarak yükselen taş merdivenler göze çarpıyordu. Alice bu merdivenlerin nereye çıktığını, ne kadar yukarıya uzandıklarını bilemiyordu; tek bildiği, bu dar taş basamakların karanlığa doğru kıvrıldığıydı.

"İsyancılar Kalesi'ne," dedi Gertrude. "Dışarıya açılan yola."

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gertrude süzülerek ilerledi, Alice de onu takip etti. İtalya turu sırasında Floransa'daki Duomo'nun merdivenlerini çıkmıştı. Yaz ortasında yapılacak en kötü işti bu. Dört yüz altmış üç basamağı boğucu bir sıcakta tek tek içinden saymıştı çünkü o loş, havasız ve klostrofobik merdivenleri döne döne çıkmaya devam etmesi için başka hiçbir sebep yoktu. Yarı yolda bir kadın kalp krizine benzer bir rahatsızlık geçirmişti ve geride kalanların, o kadınla kocasının nefes nefese aşağıya inmelerine yol vermek için duvara yapışarak beklemesi gerekmişti. Her yüz basamakta bir, taştan duvarın içinde küçücük bir pencere vardı ve yanından geçerken herkes biraz hava almak için yüzünü parmaklıklara dayıyordu.

Alice, Dis'in mimarının Duomo'dan esinlenmiş olabileceğini düşündü. Ama buradaki ara pencereler serin hava değil, yalnızca cehennemin yanık turuncu göğünden küçük dikdörtgenler sunuyordu. Alice'in bacakları yanıyordu, ciğerleri nefese doymuyordu. Tüm gücünü bir ayağını diğerinin önüne koymaya, geride kaç basamak kaldığını ve daha kaç tane çıkacağını düşünmemeye harcıyordu. Sonunda, bayılacak gibi hissettiği bir anda, kendilerini bir avluda buldular.

Alice bir an için yaşayanların dünyasına çıktıklarını sandı. Çünkü burada gördüğü şey Roma'nın, Villa Borghese'nin, Pa-

latin Tepesi'nin görkemini yansıtıyordu. Bunlar harabe değildi, dünyalar arasındaki çatlaklardan düşmüş dağınık kalıntılar hiç değildi; tutarlı, zarif tasarımlardı. Taşlarla döşenmiş patikalar heykellerin, çardakların ve sırtlı çeşmelerin etrafında kıvrılıyordu. Alice derin bir nefes aldı; ciğerlerini dolduran hava serin, taze ve tatlıydı.

"Gel bakalım, canım," dedi Gertrude, Alice'e peşinden tepeye çıkmasını işaret ederek. Kaidelerin üzerinde sıralanmış heykellerle çevrili bir terasa vardılar. Heykeller gerçek boyuttan çok daha büyük kadın ve erkeklerden oluşuyordu.

"Aramızdaki en yüceler," dedi Gertrude. "Bizim inşacılarımız ve hayalperestlerimiz. İçlerinde büyücüler, mimarlar, şairler var. Hepsi güzelliğe ince bir uyumla bağlıydı ve güzelliğin ilahi olandan koparılabileceğine ikna olmuşlardı."

Alice bu figürlerin kimler olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Ama kaidelerde isim yoktu ve yontulmuş yüzler tuhaf bir biçimde kişisel değildi. Belli kişilerden çok idealleri çağırıyorlardı. Hep aynı güçlü kaşlar, yukarıya çevrilmiş gözler, düzgün ve asil burunlar. Kahramanca, meydan okuyan bir ifadeyle kapanmış dudaklar.

"Şimdi neredeler?" diye sordu Alice.

"Hâlâ aramızdalar," dedi Gertrude. "Burası İsyancılar Kalesi. Biz kimseyi ölüme kaybetmeyiz."

Terastan geçerek bir çıkıntıya geldiler. Alice kenardan aşağıya eğildi. Buradan bütün Dis'i görebiliyordu; pazarı, atölyeleri, amaçsızca dolaşan tartışmacıları. Şehir hayal ettiğinden çok daha büyüktü. Hâlâ yanan ve Kerberos'un yıkımıyla harap hâle gelmiş pazar, kentin içindeki pek çok pazaryerinden yalnızca biriydi. Buradan kaynaşıp duran Gölge kalabalığını, şehirde karınca gibi koşuşturan, hep aynı beyhude işle meşgul ruhları görebiliyordu. Geri çekildi. Yukarıda olmak, gürültüden uzak kalmak iyi gelmişti. Eğer kenardan uzak durursa, pazarı bütünüyle görüş alanından çıkarabilirdi. Bu terastan bakıldığında, Dis'in geri kalanı hiç var olmamış gibiydi.

"Burası ne kadar güzel," dedi.

"Değil mi?" Gertrude işaret etti. "Bu tarafa gel. Buranın manzarası daha iyi."

Bir köşeyi döndüler. Alice bir dağın zirvesinde değil, bir uçurumun kenarında olduklarını gördü. Aşağıda kara ve acımasız Lethe kaynıyordu. Alice'in şimdiye kadar gördüğünden çok daha çalkantılıydı; öfkeyle kayalara çarpıyordu. Burada Lethe artık bir nehir değil, onları her yandan kuşatan uçsuz bucaksız, siyah bir enginlikti. Alice bir şey görüp görmeyeceğini merak ederek ufka baktı ama orada hiçbir şey yoktu. Kral Yama'nın diyarı hâlâ görünmüyordu.

"Burayı suyun kıyısına inşa ettik," dedi Gertrude. "En büyük meydan okumaydı."

Gururla topraklarını seyretti. Alice onun bakışlarını izledi, gökyüzüne meydan okurcasına yükselen kulelerin o karmaşık silüetine hayran kaldı. Lethe'ye bakan en yüksek zirvede, tasarımdaki bütün öğelerin bir çan kulesi bulunması gerektiğine işaret ettiği yerde, yalnızca kesik ve tamamlanmamış, sivri bir kenar vardı.

"Bir deprem oldu," dedi Gertrude.

"Deprem mi?"

"Arada bir toprak ayaklanır," dedi Gertrude. "Yer yarılr. Ayaklarımızın altında uçurumlar açılır. Toprağın altından lav fışkırır, tenimizi sıyrır, sonra bizi taşın içine hapseder. Aşağıya düşenler, eğer bir gün çıkabilirlerse, çağlar boyunca tırmanmak zorunda kalır."

"Yaa," dedi Alice.

"Bir keresinde çok korkunç bir deprem oldu ve çan kulesi yıkıldı." Gertrude başını iki yana salladı. "Ne büyük bir felaketti. Onu kayaların üzerinden aşağıya yuvarlanırken izledik, sürekli çalıyordu, sonra dalgaların altına gömüldü. Bazen hâlâ derinlerden gelen bir uğultu duyarız; tınıları kemiklerimizin içine işler ve biliriz ki o çan Lethe'nin dibinde hâlâ çalıyor."

Bunu hiçbir kayıp hissi olmadan söyledi.

Alice nedenini tahmin edebiliyordu. "Başka bir çan olacak. Başka bir çan inşa edeceksiniz."

"Ah, evet," dedi Gertrude. "Her şey er ya da geç cehenne-
mi boylar. Her şey Dis'te son bulur. Ruhlar dönüp durur. Ama
eşyaları ikinci bir hayata kavuşmaz. Zamanla aşağıda ikinci bir
dünya kuracak kadarını toparlayacağız. Bir kopya değil. Kimse
kusurlu bir dünyanın kopyasını istemez. Biz daha iyisini inşa
ediyoruz."

Alice bir anlığına Gertrude'un gördüğünü gördü: O ufuk çiz-
gisinin ötesinde yeni doğmakta olan, bin yılın ardından bir bin
yıl daha geçince tamamlanıp dolacak görkemli bir şehir. Gertru-
de zamanı olan biri gibi konuşuyordu; varlığı günlerle değil çağ-
larla ölçülen, projesi dünyanın başlangıcından sonuna dek tek
bir nefesle hesaplanabilen biri gibi. Alice'in zihninde geçmişteki
şehirlerin silüetleri birer birer belirdi. Roma, Kudüs, Iskenderiye,
Xi'an... İsyancılar Kalesi dünyanın bütün o büyük merkezlerini
geride bırakmıştı. Alice Dis'i o uzun zaman bakışıyla kavramaya
çalıştı. Belki bir gün Dis o kadar büyüüp o kadar konuksever
olacaktı ki, artık hiçbir ruh karşı kıyıya geçmeyecekti. Huzur
içinde dinlenmek varken, çabalamaya ne gerek vardı?

Gertrude ufka döndü. Yanan ışıktaki profili çarpıcı görünür-
dü. Sağ elini göğsüne koymuştu, avucu sanki iyilik dağıtır
gibi açıktı. Alice onu bir kâfir sanmıştı. Oysa burada, Gertrude
daha çok bir azize rolünü üstleniyordu.

"Bir kum saatinden düşen kumları izledin mi hiç?" diye sor-
du Gertrude. "Şimdi zihninde canlandır. Altta olanlara dikkat
et. Kum hep küçük bir tepecik oluşturur. Bir dağ gibi yükselir.
Sonra ağırlık fazlalaşır, kum dışa doğru çöker ve taban yeniden
dümdüz olur. Görüyorsun ya, zaman doruğa ulaşarak ilerle-
mez. Sadece küçük bir tepecik olur, daima yıkılmaya hazırdır.
Dis'te zaman böyle ilerler. Küçük dürtülerle ileri atılır, birikiyor
sanırsın. Sonra döngü defalarca tekrarlar; taban giderek dolma-
ya devam eder. Bir gün zirveye ulaşacağız. Ama o gün gelene
kadar çok yolumuz var."

Çenesini kaldırdı. "Sonunda burada olacağız. Ölmekte olan güneş söndüğünde burada olacağız. Yecûc ve Mecûc'ün orduları göğün azizlerine saldırmak için toplandığında; Fenrir, Odin'i bütün olarak yuttuğunda; Apep, Ra'yı yediğinde ve her şeyi karanlığa gömdüğünde; dünya altüst olup kabuğu erimiş kayalara karıştığında ve yeniden doğduğunda, *biz burada olacağız.*"

Sözleri öylesine inanç doluydu ki.

Alice o umudun yıllarca, yüzyıllarca nasıl sürdürülebileceğini düşündü. Sonra Gertrude'un düşüncesindeki kusurun nerede olduğunu merak etti. Acaba hiç var mıydı? Kuralların hiçbirinin sabit olmadığı bir dünyada neden ahlaki düzenin apokaliptik bir tersine çevrilisine inanılmasındı ki? Neden bu kadar olanaksızdı? Bunda tuhaf bir güzellik yok muydu? Yanlış yapıp onun arkasında durma kararlılığı, sırf korktuğu için doğruyu yapmaktan çok daha cesur değil miydi? İşte o an Alice, Gertrude'u kıskandı. En azından Gertrude neyi savunduğunu biliyordu. En azından uzak da olsa uğruna savaşacağı bir geleceği vardı.

"Ben acaba..." Alice ne yapacağını bilemeyerek ellerini iki yana açtı. "Yani burada kalabilir miyim?"

"İstedigin kadar kal," dedi Gertrude. "İstersen sonsuza kadar."

"Peki başka kimse giremez mi?"

Alice Kripkeleri düşünüyordu ama Gertrude onun John Gradus'u kastettiğini sandı. "O sahtekâr mı? Seni rahatsız edemez. Kaleye benim bilgim olmadan hiçbir şey giremez."

"Ya gitmek istersem?"

"Kalman için seni zorlamam. Kaleye yalnızca hür iradeyle girilir. Ama eminim ki burada, dışarıda olabileceğinden çok daha rahat edeceksin." Gertrude elini usulca Alice'in sırtına bastırdı. "Hadi. Şehir senin."

Alice'e bu biraz ani geldi. Daha başka ne beklediğini bilmiyordu, Gertrude tam da vadettiği şeyi vermişti ama Alice bu kadar hızlıca uğurlanmayı ummamıştı.

“Peki ama herkes nerede?”

“Dinleniyorlar. İnsanlar kaleye huzur için gelirler. Aşağıdakiler gibi didişmeyiz. İstedğin gibi dolaş ama zamanla sen de sessizliği tercih edeceksin.”

Alice bir an panikledi. Burada tek başına kalmak istemiyordu, bir başına ne yapacağını bilmiyordu. “Ama sen nereye gidiyorsun?”

“Şehre göz kulak olmaya.” Gertrude, Alice’in omuzunu son bir kez, kararlılıkla sıktı. “Şimdi git. Huzurunu bul.”

Böylece Alice, kendini biraz da güneş bile batmadan yatağa gönderilen bir çocuk gibi hissederek, mermer yolda yürümeye başladı.

Bir süre dikkatle heykellere baktı ama onların pürüzsüz kursuzluğu çok geçmeden sıkıcı geldi. Sadece uzaktan ilham veriyorlardı, yakından bakınca yüzleri birbirinin aynısıydı. *Floransa bu şehrin olmadığı bir biçimde büyüleyiciydi*, diye düşündü. Floransa’nın dokusu vardı. Burada hiçbir şeyin tarihi yoktu. Hiçbir şey çatlamamış, zamanla parlayıp aşınmamıştı. Her şey inşa edilmiş, onarılmış, durmaksızın korunmuştu; öyle ki ebediyet bile burada sanki yalnızca on yıllıkmış gibi görünüyordu.

Dürüst olması gerekirse, biraz hayal kırıklığına uğramıştı. *İsyancılar Kalesi* adı daha fazlasını, tercihen gerçekten isyankâr bir şey vadeliyordu ama ortalık çoğunlukla sakin görünüyordu. Luciferlar neredeydi?

Nereye varacağını merak ederek sessiz yolda biraz daha ilerledi. Kalenin tasarımını bir türlü kavrayamıyordu. Ne tam bir spiral, ne tam bir anı kovanı ne de basitçe tepeye yayılmış bir yerleşimdi ama aynı anda üçünün de karışımı gibiydi. Kendi içine doğru kıvrılıyordu; içeride aşağıya giden yollar, kaleyi dışarıdan da sarıyordu. Birkaç kez yüksek, karanlık duvarların dibinde yürüdüğüne, şehrin en derinlerinde bulunduğuna emin oldu ama sonra ansızın bir terasa çıkıverdi. Dışarıdan bakıldığında, kale her açıdan boş ve huzurlu görünüyordu; peki

ama sırları neredeydi? Alice kafasında keyfi bir ilke belirledi: Hep karanlığa doğru dönecekti. Bu da onu, Venedik'in duvarlarla çevrili dar sokaklarını ve campolarını¹ andıran, sıkışık bir meydan labirentine götürdü. Bir köşeyi döndü, avluya benze-yen bir yere çıktı ve loş ışıktaki inanılmaz bir şey gördü.

Büyüme. Bir kök. Bir dal.

Alice'in kalbi yerinden oynadı. Elspeth'in "Gerçek Çelişki" adını verdiği şeydi bu. Yeni hayatın mümkün olmadığı bir toprakta büyüyen bir şey. Özgüvenlerinin sırrı bu muydu? İsyancılar Kalesi, kendi Dialetheia'sını mı yetiştirmişti?

Ama bu dal arşivlerde yazıldığı gibi görünmüyordu. Kayıtlar göz kamaştırıcı bir çiçeklenme, olmaması gereken bir canlılık vadediyordu. Oysa bu dal, kupkuru bir çalıdan sarkmış, sönük, siyah-kahverengi bir şeydi. Alice parmağıyla ucuna dokunduğunda, dal tuza değmiş solucan gibi büzülüp geri çekildi.

Alice karanlıkta bir ses duyduğunu sandı. Ama öylesine hafifti ki kelimedenden çok bir histi. *Hayır, git, beni yalnız bırak, der gibiydi.*

"Neler oluyor böyle?" diye mırıldandı.

Dala yeniden dokundu. Bu sefer dal biraz daha geri çekilirken ses daha belirgin çıktı; artık tutarlı bir sestti, eğer Alice dilini çözebilirse belki bir-iki kelime seçebilirdi. Parmağını dalın üstünde tuttu ve havaya bir fısıltı girdabı yayıldı.

Alice kulaklarını zorladı. *Lütfen bir hayalet olsun*, diye düşündü, *Lütfen bana biraz eşlik etsin, kim olursa*. Ama hangi fısıltıyı yakalamaya çalışsa, anlamı çözülüp tekrar bütüne karışıyordu. Tek sezdiği, genel bir düşmanlık havasıydı. Dal onu orada istemiyordu. Çalı yalnız bırakılmak istiyordu. Ama Alice için merakı her şeyden baskındı; öylece çekip gitmek ona göre değildi.

Bu kez hızlı davrandı ve ince uzantıları avucuna almayı ba-

1 Venedik'te San Marco dışında kalan tüm küçük meydanlara verilen isimdir. Genellikle bir kilisenin önünde yer alır, çevresinde dar sokaklar bulunur ve mahallenin sosyal merkezi olarak işlev görür. -çn

taştan bir bank süslüyordu. Ama başka kimse yoktu, yalnızca daha fazla çalılık vardı.

“Kim?”

“Adından emin değilim. İsimlerin bizim için pek bir işlevi yoktur.”

Alice çalılığa ikinci kez baktı ve kenardaki yeşillik yığınının diğerlerinden daha genç ve daha canlı olduğunu gördü. Yaprakları küçüktü, narindi. Dalları henüz dikenlenmemişti.

“Oturmaz mısın?” dedi yumru yeniden.

Alice dikkatle bankın kenarına ilişti. “Peki, şimdi ne yapacağım?”

“Şimdi,” dedi yumru, “dinleneceksin.”

Alice ayak bileklerini çaprazladı, sonra çözdü. Kendini tuhaf bir biçimde huzursuz hissetti. Kendi kollarında yaprakların filizlenmesini bekler gibiydi ama hiçbir şey olmadı. “Yani... böyle mi?”

“Nasıl istersen öyle.” Yumru kütüğüne yaslandı. “Yeter ki yerleş ve dinlen.”

“Nasıl dinleneceğim?”

“Zihnini serbest bırak. Bilincinin göleti üzerinde bir yusufçuk gibi süzül ve bırak gitsin.”

“Sonra bir ağaca mı dönüşeceğim?”

“Kök salacaksın,” dedi yumru. “Kendine en uygun, en istikrarlı biçimi alacaksın; yeter ki zihnini susturmayı başar.”

Alice’in göğsü sıkıştı. Koruluk fazla hareketsiz, fazla sessizdi. Yaprakların hışırdamaması, taşların arasından su sesinin gelmesi korkunçtu. Bir avluya rüzgâr gerekirdi. Korunun yavaş yavaş içine sızdığını hissetti. Bunu görmezden gelmeye çalıştı; kendine huzur içinde olması gerektiğini, artık hiçbir şeyin ona zarar veremeyeceğini hatırlattı. Ama elbette yanlış düşünüyordu. Çünkü burada; açlığın, yorgunluğun ya da onu öldürmeye çalışan bin bir gizemin dikkatini dağıtmadığı yerde, Alice en büyük korkuyla yüzleşti: Taşlaşmış mekânların azabıyla. Bu, her şeyin sustuğu ve zihninizin gümbürtüsünden kaçamadığınız o noktaydı.

Kafatasının arkasında büyük bir baskı birikti; sıkışıp kalmış anılar serbest kalmak istiyordu. Şimdi çılgınlıkları duy. Şimdi metali tat. Şimdi kanı hisset; gözlerini bulanıklaştıran, dilini tuzlandıran o koca koca kan sellerini. İnsan bedeninde bu kadar kan olduğunu hiç düşünmemişti. Profesör Grimes'in paniği, ona doğru dönüşü, gözlerindeki suçlama, o bilen bakışı...

Ne biliyordu? Bunca zaman sonra bile Alice o karmaşadan tutarlı bir anlatı çıkaramıyor, izlenimleri düzenli bir hikâyeye dönüştüremiyordu; ne yaptığını, ona ne borçlu olduğunu açıklığa kavuşturan bir hikâye yoktu. İşte Gordiyon düğümü buradaydı: Anıları mükemmeldi ama onları yalnızca ilk yaşandığı hâliyle, parça parça gezebiliyordu. Profesör Grimes'in öldüğü gün ise öylesine karmakarışık ki... Kanıtları aylar sonra ve milyon kere gözden geçirmesine rağmen hâlâ ne düşüneceğini bilmiyordu. Elbette ondan nefret ediyordu. Elbette kazadan önceki haftalarda, sık sık onun yüzüne –o derin çizgilerle dolu, vahşi, yakışıklı surata– bakıp onu paramparça etmeyi düşlediği olmuştu. Böylece değerini kaybetsin, büyüsü sönsün istemişti. Bu bir öldürme niyeti miydi? Niyet yeterli miydi? Ama onu ölü görmek istememişti. Hiçbir zaman ölmesini istememişti. Tek istediği, kendi hissettiklerinin birazını onun da hissetmesi, yalnızca anlamasıydı; sürekli ona yukarıdan bakmaması için. Ve hatırlıyordu: Ona bakarken ölmesini dilememiş, yalnızca her şey normale dönsün, sınırdan dans etsin, tehlikeyle oynasın, hem pastası dursun hem de karnı doysun istemişti.

Suçunu tanımlayamıyordu. Elinde kalan yalnızca parçalardı ve bunları takıntılı bir şekilde tekrar tekrar gözden geçiriyordu. O gün laboratuvara girdiğinde zihninde bir uğultu belirmişti. Profesör Grimes'in sırf sesini duymak bile başının dönmesine neden olmuştu. *Bana bakma*, diye düşünmüştü, *ben burada yokmuşum gibi davran*. Eli titremiş, tebeşiri sarsakça tutmuştu. Kesik kesik, beyaz bir çizgi çekmişti. Bunu görmüştü, çok net görmüştü; yoksa bu anıyı hatırlamazdı. Bir cümlenin bitişi ile diğerinin başlangıcı arasındaki boşluğu görmüştü ama hiç-

bir şey yapmamıştı. Peki, durumu *kavramış* mıydı? Bunu *görmezden* gelmenin ne anlama geldiğini biliyor muydu? Boşluğu görmüştü, gözlerini kırpmış, ayağa kalkmış, hazır olduklarını söylemişti. Alice bu sahneyi kafasında binlerce kez başa sarmış ama her seferinde cevapsız kalmıştı. Sadece giderek kuvvetlenen bir dürtü vardı; içini kavuran bir arzu... peki ne için? Bir itiraf, bir düzeltme, ne olursa. Bir şey değişmek zorundaydı, bir şey kırılmak zorundaydı; bu şekilde devam edemezdi. Kıpırdanıp durdu. Koruluk tıshyordu ve Alice çılgılık atmamak için kendini zorladı.

Sakin ol, diye fısıldadı orman. *Sakin ol, sakin ol...*

"Yapamıyorum," dedi Alice soluk soluğa.

Sadece dene, diye fısıldadı orman. *Düşüncelerini uzanabileceğin bir mesafede tut ve... bırak.*

Bu imkânsız bir görevdi. Gökyüzüne uzanıp ayı getirmesini isteseler daha iyiydi.

Alice kendi zihnini susturmanın ne kadar zor olduğunu gayet iyi biliyordu. Radyo günün her saati bangır bangır çalışıyordu. Onu kapatamıyordu. Parçalasa bile daha da çok bağırıyordu. Çoğu zaman yapabileceği tek şey acıyı idare etmektir. Son bir yılda Alice zihnini ölme isteğinden uzak tutmak için milyonlarca küçük numara öğrenmişti. Ritüeller işe yarıyordu. Kendini meşgul etmek işe yarıyordu. O, yatakta çürüyen depresiflerden değildi; öylece yatamazdı, hareketsizlik çok daha kötüydü. Hareket etmek acıyı savuşturuyordu. Çamaşır günü harikaydı çünkü en az iki saat boyunca kesin bir oyalanma, mutlaka yapılması gereken işler demektir. Sınav kâğıtlarını bara götürüp kontrol etmek, işaretlemek, hesaplamak ve en tepeye notlar karalamak da öyleydi. O günlerde tek çare, anıları uzak tutabilmek için zihnini mümkün olduğunca çok düşünceyle doldurmaktır.

Evde yalnızken, elinin altındaki her şeyi okurdu. İşleri tek eliyle yapar, diğer eliyle de yüzüne bir şey dayardı. Şampuan şişelerinin üstündeki talimatlar. Konserve çorbaların besin değerleri. Milyonuncu kez aynı gazeteyi okurken gevşek gevşek

mısır gevreğini yedi. Salondaki karlı televizyonu hiç kapatmazdı; ev arkadaşları rahatsız olsa da en azından onu yalnız bırakırlardı. *Doctor Who* yargılanırdı. Ringo Starr oyuncak trenlerle oynardı. Ama kötü düşünceler hep öndeydi; capcanlı, bütün renkleriyle, en gürültülü şekilde. Strateji şuydu: Başka bir düzine şeyi de aynı ses seviyesine çıkarıp dalgaların birbirini boğmasını sağlamak; kafasındaki kakofoniye bir doygunluğa ulaştırmak ve sessizliğe yaklaşmak.

Ama bu da onu çok yormuştu. Günden güne saniyeleri sayarak yaşanmazdı. Bu, zihnini lime lime edip geriyordu. Artık dayanacak gücü kalmamıştı. İçinde bir yerlerde hâlâ meraklı, üretken olmak isteyen ya da en azından dünyayla ilgilenmek isteyen bir kıvılcım vardı. Ama artık o kıvılcım acı vermekten başka işe yaramıyordu.

Meditasyonu da denemişti. O sıralar kampüste çok modaydı; sokaktan geçerken bile “aydınlanma”, “aşkınsal bedenden çıkma deneyimi” vadeden New Age afişleri görmemek mümkün değildi. Alice çaresizdi, her şeyi denemişti. Yabancıların halılarında bağdaş kurup saatlerce öylece oturmuş, o vadedilen huzurun peşinden koşmuş, odadaki herkesten nefret etmemeye, yalanı gerçek gibi yaşamaya çalışmıştı.

Şimdi de aynı yöntemlere başvuruyordu çünkü ormanın vadedtiğini istiyordu. Yumruya iyi davranmak istiyordu. Gözlerini sımsıkı kapattı. Nefes alıp verişini yavaşlattı. Cambridge yogilerinin hep sözünü ettiği o mumun alevini, hayatın sıcak ve huzurlu ateşini gözünün önüne getirdi. Tüm dikkatini bu titrek aleve verdi, kırık dökük imgeleri ise arka plana itti.

Aradan ne kadar zaman geçtiğini anlayamadı. Beş dakika mı, on mu, yirmi mi, bir saat mi? Ama bunun bir önemi yoktu, değil mi? Hiç bitmeyecekti, dolayısıyla bir anlamı da yoktu. Transandantal dinginliğe ulaşırsa bile hiçbir şey fark etmeyecekti. Uyandığında yüz yıl geçmiş olabilirdi ama önünde yine yüz yıl, sonra bir yüz yıl daha olacaktı. Bu, korkunç bir pazarlıktı. Bunca çabaya karşın sıfır ödül.

Zihninde bir kristal parçalandı. Illüzyon dayanamadı, sabırsızlık galip geldi, milyonlarca karınca derisini sardı.

"Ah," diye haykırdı, "*Dayanamıyorum, burada kalamam...*"

"Dayanabilirsin," dedi yumru. "Denemelisin, dene..."

"Denedim."

"Daha çok dene. O an gelecek. Sakinleşeceksin."

"Ama bunu nereden biliyorsun?"

Ne kadar çocukça konuştuğunun farkındaydı ama o anda en basit cevaba duyulan çocukça bir ihtiyaç hissediyordu. Birinin sadece, *İyi olacaksın*, demesini. Birinin sadece yolu göstermesini.

"Çünkü sen ilk değilsin."

Yumru geriye yaslandı. Alice onun bakışlarını izledi; gözleri İsyancılar Kalesi'nin her köşesine kümelenmiş koruluklara kaydı. Dar sokakları dolduran, duvarların üstünden, pencere-lerden sarkan ağaçlar. Ne kadar uzağa baksa da kalenin iç sokakları sık ormanlarla kaplıydı.

"Hepsi acı çekerek gelir," dedi yumru. "Hepsi pişmanlıklarıyla, itiraflarıyla gelir. Hepsi utançla, işleri düzeltme arzusuyla gelir. Meydanlarda senin gibi çırpınırlar, ta ki taş mekânların dinginliğini öğrenip koruluğun bir parçası olana kadar."

"Peki şimdi uyuyorlar mı?" diye sordu Alice.

"Öyle sayılır," dedi yumru. "Burada uykun gelmez. Ama gözlerini kapatırsan, zihnini susturursan, o zaman uykuya yakın bir şey elde edersin."

"Ya yapamazsam?"

"O zaman manastırlara gidersin."

"Manastırlar mı?"

"Yolun karşısında," dedi yumru. "Gölgeliklerde ağaçlar uzanır. Kayalıkların kıyısında ise manastır kiliseleri..."

Alice kalenin boş ve sessiz olduğunu sanmıştı. Ama yumrunun işaret ettiği yerde, kayalıkların kıyısındaki duvarların içinde toplanmış Gölge-leri gördü. Büyük bir hareket yoktu ama ritmik, bir çeşit dairesel kıpırtı vardı. Oldukları yerde volta atan

ruhlar. Hep bir ağızdan ilahiler söyleyen ruhlar. Demek ki o duyduğu arıların değil, ilahilerin uğultusuydu.

“Üçüncü saat duasında Mezmurlar okunur,” dedi yumru. “Dokuzuncu saatte ve akşam ayininde dualar edilir.¹ Geriye kalan bütün saatler dua ve tefekkürle geçer.”

“Neye dua ediyorlar?”

“Eylemin kendisine,” dedi yumru. “Sonuna dek sabretme gücüne. Dünya altüst olana dek. Lethe kuruyana dek. Kral Yama’nın diyarı kendini yok edene dek. Çünkü hiçbir şey ebedi değildir; bu evrenin düzeni bile. Bir gün sekiz kat yerle bir olacak ve varoluşun anlamı değişecek. Onlar ruhların ceza ya da ıslahla arınamayacağına, yalnızca zamanın ateşiyle arınabileceğine inanırlar. Zaman okulu *kālavāda*, cehennemin bütün o muğlak saçmalıklarının cevabını barındırır.”

Bu cevap Alice’i öylesine hayal kırıklığına uğrattı ki neredeyse ağlayacaktı. “Yani bir hiç uğruna bekliyorlar.”

“Peki beklemek için iyi sebepleri yok mu?” diye sordu yumru. “Her din, evrene dair bir başlangıç noktası sunar. Her hikâyenin bir başlangıcı vardır. Her başlangıç da bir son ima eder. Bir olan çoğalarak milyon oldu, daha sonra yeniden binecek. Ragnarok’un ateşleri yeryüzünü yaracak ve onu yeniden doğuracak. Zamanın Babası bile sonsuz değil; bir gün o bile yok edilecek.”

“Ne olmuş yani?” diye haykırdı Alice. “Bundan sağ çıkabileceklerini mi sanıyorlar? Kıyametten?”

“Hiçbir şey kıyametten sağ çıkmayacak,” dedi yumru. “Ama bu, seçim yapma zorunluluğunu ortadan kaldırıyor. İlerlemiyorlar. Ölmüyorlar. Sadece bekliyorlar. Kumların dönmesini bekliyorlar. Yeni bir dünyayı, sonra bir yenisini daha. Senin hayal bile edemeyeceğin dünyalar; bizimkinden bambaşka yasalara sahip dünyalar. Entropinin tersine aktığı, zamanın dü-

1 Hristiyan manastır gelenğinde Terce (Üçüncü Saat Duası) sabah dokuz civarında edilen dua, Nones (Dokuzuncu Saat Duası) öğleden sonra üç civarında edilen dua, Vespers (Akşam Ayini) günbatımında, yapılan ibadettir. —çn

zene doğru ilerlediği dünyalar. İnsanların uçtuğu, kuşların ise yere çivilendiği dünyalar. Tesadüfün olmadığı, geleceğin katı, sarsılmaz bir blok olduğu dünyalar. Acı ve ıstıraptan arınmış, aznelliğin bulunmadığı, güzelliklerle dolu, hayal kurmaya değer dünyalar..."

Belki de, diye düşündü Alice ama bu binyıllık bir oyun değildi, ondan çok daha büyük ölçekliydi. Ve o yeni dünya gelmeden önce, onlarınki içindeki her şeyle birlikte yok olmalıydı. Buradaki hiçbir varlık kumların dönüşünden sağ çıkamayacaktı. Bu ruhlar asla geleceği göremeyecekti.

Bu ormana, artık teslim olmuş ve sadece *var olmaya* razı olan bu bitki örtüsüne bakmak gittikçe daha çok canını acıttıyordu. Hayatında boşa harcadığı tüm saatleri düşündü; saatin ibresi hızlansın diye izlediği tüm dakikaları. Günlerini bir mahkûm gibi odasına kapanıp, sandalyesinde boş boş oturup, zamanın akıp gittiğini kanıtlayan ritüel işaretlerini bekleyerek geçirmişti; yemediği yemekler, katılmadığı dualar, öğrencilere kalkıp gitme vakti geldiğini hatırlatan o her saat çalan çanlar. Uyuduğunda çok rahatlamış, uyandığında ise derin hayal kırıklığına uğramıştı. O günlerde, her geçen saat ona küçük bir zafer gibi gelirdi. Ama neden zamanın geçip gitmesini bu kadar büyük bir hevesle beklemişti? Bu neyin geri sayımıydı?

En azından yukarıdaki dünyada, içinde bulunduğu durumun değişebileceğine dair küçücük de olsa bir umudu vardı. Bir gün uyanıp kendini iyi hissedeceğini, bir kapının açılacağını, bir çözümün çıkıp geleceğini hayal edebiliyordu. Oysa burada o geri sayım hiçbir yere varmıyordu. Değişim mühürlenmişti. Burada tüm olaylar kum saatindeki küçük yığınlardan ibaretti; kumlar yükseliyor, sonra tekrar tekrar çöküyordu.

Bahçe öylesine ölü, öylesine soğuktu ki artık yeşil bile değildi. Sadece yeşilin anısı kalmıştı. Acımasız bir taklitten ibaretti.

Bunun üzerine Alice dehşet verici bir açıklıkla anladı ki bu, kalenin en korkunç cezasıydı, cehennemin ta kendisiydi. Üstelik bu cezayı kendileri yaratmışlardı. Aristoteles ve Leibniz

haklıysa, zaman sadece değişim demekse, o hâlde onlar için zaman tükenmişti. Ama diğerleri için değil. Onlar hâlâ zamanı hissetmek zorundalardı fakat gayesi olmayan bir zamanı. Zamanın dışında tutulmuşlardı; döngülerde devinen her şeyden, doğumdan, büyümeden, yaşlanmadan, ölümden yoksun bırakılmışlardı; atalardan ve torunlardan, yaşam ağacında herhangi bir yerden koparılmışlardı ama aynı anda zamanın o yavaş, amansız ilerleyişinin her milimini hissetmeye mahkûm edilmişlerdi. Tanrı aşkına, bu korkunçtu! Yalnızca kök kalıntılarıydılar, kısa ömürlü döngülerinin yankıları giderek silinen çıkmazlardı. Buradaki ölümsüzlük bir armağan değildi. Hiçbir şey geçici değildi, bu yüzden hiçbir şey değerli de değildi. Düşünceler bile. Çünkü hiçbirisi özgün değildi, sadece birbirinin yankısıydı; düşünebilecekleri her şey altın yaldızlı bir kutuya kapatılmıştı ve spot ışığı oradan oraya gezinip duruyordu. Ne eklenen bir şey vardı, ne bir keşif ne de sevinç. Burada büyüme yoktu. Sadece zamanın çürümüş kök kalıntıları vardı.

Birden meydan ona dar geldi. Alice kendini o koruluğa gömülürken gördü; giderek yerleşmiş ruhların arasına çekiliyor, siyah dallar yüzünü kapatıyordu. İçinde bir panik kabardı; bu da onda dalları koparma, yapraklara vurma, her şeyi ateşe verme isteği uyandırdı – sırf kımıldasınlar diye. Ah, sırf bağırsınlar diye!

“Madem öyle,” diye patladı, “eğer dünyanın sonundan başka bir şeyi beklemiyorsanız, öyleyse neden ölmüyorsunuz?”

Bu sırada yanındaki bir dal kümesi alçak bir ses çıkardı. Alice çalıkların arasında bir kıpırtı hissetti. Bir şey katılmış, omzuna doğru bastırıyordu. Daha önce orada olmayan bir silüet gördü. Bir alnın eğimini, bir göğsün kütlesini.

“Şu yaptığına bir bak,” dedi yumru. “Onu uyandırdın.”

Alice yumrunun neden bu kadar sinirlendiğini anlamadı. Bu Gölge’nin ormandan kurtulması ancak iyi bir şey olabilirdi. Aslında, yüz yıl sonra, buradaki herhangi bir şeyin bitkiden insana dönmek için öznelliğini toplayabilmesi bir mucizeydi.

“Merhaba,” dedi Alice.

Çalılık yanıt olarak nefes verdi.

Her yanı titredi, kendini buruşturur gibi oldu ve sonra Gölge bir yırtılma sesiyle kendini etrafını saran çalıdan kurtardı. Ayğa kalktı. Oldukça uzundu; büyük, iri bir kütleydi, tüm uzuvları hâlâ dallarla bitiyordu. Yüzü gri bir bulanıklıktı ama her geçen saniye daha da belirginleşiyordu. Pusun içinden düzensiz bir ağız çıkıyordu. Bir burun. İki parlak, kırpışan göz.

Yumru ona, "Sakin ol," dedi. "Sakin ol, tamam mı?"

Gölge sarsak bir adım attı. Bütün vücudu sarsıldı ama ayaklarının üzerinde durmaya devam etti.

"Sakin ol," diye tekrarladı yumru, bu kez daha ısrarlı bir şekilde. "Şimdi, ne yaptığımızı düşünelim..."

Gölge patikada kararlı adımlarla ilerliyordu.

"Bekle." Alice onun peşinden koştu. "Sen nereye..."

Gölge koşmaya başladı. Alice merakla onu takip etti. Gölge bir patikadan indi ve bir köşeyi döndü. Orman birden sona erdi, kıyı önlerinde uzandı.

Alice, "Hayır!" diye bağırdı ama artık çok geçti. Gölge uçurumdan aşağıya koştu ve bir an için havada asılı kaldı. Sonra Lethe kendi yerçekimini dayattı. Bir girdap açıldı, onu çağırdı ve Gölge döne döne oraya indi.

Alice bakmak zorundaydı.

Gölge yüzüstü düştü ve direnmedi. Birkaç saniye boyunca suyun üstünde süzöldükten sonra eriyip akıntıya karışmaya başladı. Parlak, girdaplar hâlinde dönen renkler uzun, kalın çizgiler şeklinde açılıyordu. Alice'in gözünde bir denizanası, bir paraşüt, bir büyücünün atkısı canlandı; tek bir noktadan fışkıran bunca renk, metrelerce uzayıp giden sonsuz bir anı kaynağıydı. Bir hayat, herkesin gözleri önüne serilmiş bir çizgi roman şeridi gibi uzanıyordu ve Alice bunun ne kadar geniş bir alana yayılabileceğini düşünmeye başladı. Sonunda hepsi birbirine karıştı, bulanıklaştı ve taşkın siyahlıkta eriyip gitti. Lethe'nin kapkara yüzü yeniden eskisi gibiydi. Her şeyi yutuyor, hiçbir şeyi geri vermiyordu.

Alice'in başı döndü. Sendeledi.

O an, içinde iki çelişkili dürtü kabardı.

İlki tamamlanmışlığa, o çılgın renk girdabının nihayet merhametle solmasına izin verilmesine duyulan vahşi bir kıskançlıktı.

İkincisi, aslında ölmeyi hiç istememesiydi. Bunu ancak şimdi fark ediyordu.

Uçurumun kenarında yalpaladı ve kulakları uğuldatan bir rüzgâr üzerine hücum etti; görünmez ve şiddetli bir kuvvet, kafasını çevirip dizlerini titretti. *Beni alma*, diye düşündü. *Şimdi değil, henüz değil, böyle değil.* Nabızı kulaklarında atıyordu ve geriye sendeleyerek güvenli bir alana gidene kadar normale dönmedi.

Sendeleyerek arkasını döndü. Kaledeki bütün ağaçların ona doğru eğildiğini gördü. Sayısız ruhun kini tek bir noktaya odaklanmıştı. Hep bir ağızdan, *Diken*, dediler.

Alice koştu.

Ormana doğru gitmek istemiyordu ama uçurumdan da kaçmalıydı; bu da onu meydanın ortasındaki taşlı yola mahkûm ediyordu. Kuru uludu, etrafında toplandı; yapraklar uzanıyor, dallar kıvrılıyordu. Tüm bahçe inleyip büzüldü. Yaprakların arasında yüzler belirdi; ağızlar esniyor, gözler açılıp kapanıyor, boyunlar gıcırdayarak ona doğru dönüyordu. Alice'i kurtaran şeyse onların ataleti oldu. O ormanda gerçek bir kin yoktu. O kadar uzun süre hiçbir şey hissetmemeye alışmıştı ki nefret etmeyi unutmuştu. Orman aslında Alice'le pek ilgilenmiyordu; yalnızca, uykudan yeni uyanan tembel bir organizma gibi, rahatsızlığının kaynağını saptamış ve var gücüyle onu uzaklaştırmaya çalışıyordu. Sarmaşıklar uzandı ama Alice onları savuşturdu. Avludan kurtulup mermer yola fırladı. Yukarıda Gertrude'un çığlık attığını duyar gibi oldu ama durup bakmadı. Terası, heykelleri, çeşmeleri geçip dar merdivenlere döndü. Işık azaldı; Alice nerede olduğunu bilmiyordu, bildiği tek şey

ayaklarının hâlâ basamakları dövdüğü ve sürekli aşağıya ilerlediği idi.

Zemin kata indi. Giriş dönüştürülmüştü. Artık ahşap kapı yoktu. Yalnızca yekpare bir taştan blok vardı; kapısız, penceresiz, çıkışı olmayan bir hücre. Gertrude yalan söylemişti ve Alice, Dis'te mahsur kalmıştı.

Ama bu eski bir numaraydı! Alice duvara ulaşır düzgün işçiliğini görünce az kalsın kahkahalara boğulacaktı. Eğer burayı büyücüler inşa etmişse, hâlâ aynı şakayı yapıyorlardı. Alice numaranın nasıl işlediğini gayet iyi biliyordu, hatta bunu birinci sınıf öğrencilerinin meyhanede ilk kez anlattıkları vurguyla bile tekrarlayabilirdi. Ludwig Wittgenstein bir keresinde felsefi sorun diye bir şey olmadığını, sadece dil sorunları olduğunu öne sürmüştü. Kapılar ve pencereler nedir ki?

"Kapılar ve pencereler seni içeride tutar," diye fısıldadı Alice ve durmaksızın ileri atıldı. Bunun için pentagram çizmesine bile gerek yoktu, yanılsama o kadar zayıftı ki. Bunu daha önce defalarca deneyimlemişti; kendi bölümünün girişinde bile aynı numarayı görmüştü. "Kapılar ve pencereler kapanabilir. Kapılar ve pencereler yoksa, yol kapalı değildir, dolayısıyla önümde hiçbir engel yoktur."

İşe yaradı.

Tanrı'ya şükür ki gerçekten işe yaradı. Duvarlar yalnızca bir anlığına, dehşet dolu bir an için Alice'i önündeki mermer ile ardında uzanan koru arasında sıkıştırır gibi oldu. Sonunda aşırı aydınlık avluya çıktı ve o sıcak, bayat hava bile müthiş bir ferahlık gibi geldi.

Orada durmadı. Pazarın, satıcıların, kuşkucuların ve inananların yanından koşarak geçti. Laplace Şeytanı'nı ve paramparça edilmiş elyazmalarını geride bıraktı. Uluyan Kerberos'u ve ardında bıraktığı cesetleri geçip o devasa kapılara vardı; içeride hiçbir muhafız yoktu ve kapılar, ittiğinde kolayca açılıverdi. Kahkahalar atan Parmenides'in yanından geçti; Parmenides

arkasından bağıarak aradığını bulup bulmadığını soruyordu. Alice, Dis'ten koşarak uzaklaştı; ta ki şehir ufukta küçücük bir nokta olana dek. Lethe'den koşarak uzaklaştı, ta ki kıyı görüş alanından tamamen çıkana dek. Koştı, koştı, sonunda kendini yeniden kum tepelerinde yalnız başına buldu; alçak ama yakıcı güneşin altında, bembeyaz kemiklerin arasında. İnsan yapısının sunduğu her türlü teselliden, yukarıdaki dünyayı andıran en ufak şeyden bile uzaklaşmıştı. Yeniden o çorak araziye dönmüştü; burada her şeye anlam kazandıran tek güç, sadece gitgide kötüleşen düşünceleriydi.

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

Alice şimdi tamamen kaybolmuştu.

Lethe'yi bulamıyordu. Koşarken onu gözden kaybetmişti ve şimdi hangi yöne dönerse dönsün bulamıyordu. Ufukta belli belirsiz siyah çizgisini göremiyor, kayalara çarpan dalgalarının sesini duyamıyordu. Şimdiye dek cehennem hep en az bir taraftan sınırlıydı ama artık öyle değildi. Hangi harita doğru olursa olsun –Peter'ın sarmal/pizza/anüs biçimli haritası ya da kendi doğrusal ilerleyen haritası– Lethe sonsuzluğun tek sınırıydı. Hem Öklid hem de hiperbolik uzamda, bir kez kesişmiş iki doğru bir daha asla kesişmezdi.

Bunun ne anlama geldiğini düşününce midesi altüst oldu. Lethe'yi bir daha asla bulamazsa, sonsuzluğun derinliklerine doğru daima yürümeye devam edebilirdi.

Ah, Tanrı aşkına.

Hiçbir işaret yoktu. Kale'yi bulamıyordu. Dis'i bulamıyordu. Arazi karmakarışık ve sanki bilerek böyle yapılmış gibiydi. Toprak onunla alay ediyordu. Zemin, önceki katlara göre çok daha hızlı değişiyor, her başını kaldırdığında kendini bambaşka bir yerde buluyordu. Bir grup kaktüs bir bakışta kayalıklara dönüşüyordu; uzaktaki bir tepe, ikinci bakışta bir vadiye. En azından daireler çizmediğini düşünüyordu çünkü hiçbir tanıdık işarete rastlamıyordu ama çöl manzarası o kadar sık biçim

değiştiriyordu ki, belki de farkında olmadan aynı yerde dönüp duruyordu.

Ama yürümekten başka ne yapabilirdi ki?

Ölmeyecekti. Siyahlığın içinde pasif ve bitkin bir şekilde silinip gitmeyecekti. Bunu biliyordu. Ama bildiği tek şey buydu. Bu gerçeğin bir anlam taşımaya ihtiyacı vardı ama elinde nedenleri yoktu. Yalnızca bir sezgi. Daha çok bir dürtü. Ucu açık bir soru, karanlıkta el yordamıyla ilerlemek gibi. Yola devam etmek için bu kadarı bile yeterdi. Öyle olmak zorundaydı.

Arıyoruz, dedi kendine. Ve ne aradığımızı, bulduğumuzda anlayacağız.

Zaman akıp gidiyordu. Günleri saymayı bıraktı. Güneşi, ayı takip edemez oldu. Ayın kaybolduğundan kuşkulanıyordu; gökyüzüne baktığında onu hiç göremiyordu. Artık ne açlık ne susuzluk hissediyordu. Yediğinde beslendiğini hissediyordu ama onun dışında bedeni neredeyse kuramsal gibiydi. Metabolizması yavaşlamış olmalıydı; ihtiyaçlarını zar zor duyumsuyordu. Belki de bedeni saatlerle değil, çağlarla ölçülen cehennemin ritmine uyum sağlıyordu. Kendini, o düzlükte etrafa saçılmış esrarengiz iskeletler gibi sertleşmiş ve parıldar hâlde hayal ediyordu.

İşte bir bilmece: Eğer cehennemde hiçbir şey yaşamıyorsa, o hâlde kemikler nasıl bu kadar beyazlayıp parlıyordu? Yeryüzünde iskeletleri bu şekilde parlatanlar şahinler, akbabalar ve leşleri kemiren böceklerdi. Ölüm, yaşam sürdüğü için temizlenirdi; çürüme büyümeye dönüşürdü, döngüler birbirini doğururdu. Öyleyse bu durgun topraklarda, zamanın akmadığı yerde ölüm kendini nasıl parlatıyordu? *Sınırlar geçirgendir*, diye düşündü. *Başka bir açıklaması olamaz.* Hayat burada, antitezinde bile içeriye sızıyor, ölümü güzelleştiriyor ve döngüyü ayakta tutuyordu.

Ama bunun çok derin sonuçları vardı! Ölümün kendisi bile mutlak değilse, bu genel olarak mutlak diye bir şey olmadığını gösteriyordu. *Peter ve Gödel haklıymış*, diye düşündü. *Evren*

memnulanmamış ve ben onun hareketli istisnalarından biriyim. Ama benim varlığımın kanıtladığı şey, burada olduğumdan başka ne olabilir ki?

Çölün derinliklerine daldıkça en garip şeylerle karşılaşmaya başladı. Yarıya kadar kuma gömülmüş kitaplıklar. Daha önce hiç görmediği dillerde yazılmış kitaplar. Gümüş, bronz, altın çubuklar; daha önce hiç rastlamadığı şekillere bürünmüş ve kullanım alanını hayal bile edemediği aletler. Dişçilik araçları mı? İşkence aletleri mi? Yoksa bunlar başka bir uygarlığın kanıtları mıydı? Sümerlilerden, Mezopotamyalılardan bile eski şeyler miydi? Gerçekten inanılmazdı. Bu eserler belleğindeki hiçbir şeyle örtüşmüyor, hiçbir çağrışım uyandırmıyordu. Hepsi yepyenydi. Alice'in içinde belli belirsiz bir merak kıvılcımı yandı; bir zamanlar her kararını yönlendiren keşif ateşinin külleri canlandı. Belki durup bunları inceleyebilirdi. Belki ilk kitenik antropolog olabilirdi. Ama nereden başlayacağını bilemezdi çünkü bunlar çözemeyeceği metinlerdi; tanımlayamayacağı işaretlerdi.

Cehennemle ilgili okuduğu başka bir teoriyi, bir Mahayana Budist metninden hatırlıyordu. Bu metne göre dünya da insanlar gibi yaşam, ölüm ve yeniden doğuş döngülerinden geçiyordu. Dünya uygarlık aşamalarında koşarcasına ilerliyor, sonunda insanlar kendilerini tüketiyor ve her şey bir felaketle son buluyordu; iklim değişikliğiyle, dünya savaşlarıyla ya da gezegeni yok eden herhangi bir yıkımla her şey gri bir tortuya dönüşüyordu. Sonra da bu, tüm ruhların barınağına dönüşüyordu; başlangıçtan bugüne kadar. Ta ki diğer tarafta yaşam kıvılcımı doğana ve hayatın tohumları filizlenmeye başlayana dek. Dünya, dev bir madeni para gibi eğilip bükülüyor, ruhlar bir yüzünden ötekine dökülüyordu. Belki de bu yüzden Gertrude ve onun gibiler umut etmekte haksız değildi. Belki de cehennem gerçekten sonsuz değildi; belki de kumlar yer değiştirecek ve Dis'teki ruhlar yeni bir dünyanın efendileri olarak ortaya çıkacaktı.

Ama o an gelmeden bin yıllar geçmişti, acaba kaç bin yıl daha vardı?

İsa çölde kırk gün oruç tutmuş ve ancak şeytanın ayartılarına direnince berrak bir bilinçle çıkmıştı. Alice ise burada böyle bir arınmaya ulaşamamıştı. Hiçbir sınavdan geçmemişti. Sıkılmıştı, umutsuzdu, her şeyi bırakmaya hazırdı ve bir iblis ona çıkış yolu teklif etse, hiç düşünmeden kabul edecekti. *Kaleye dönmeme izin verin, diye düşündü, bana Arzu'da bir hücre ya da Gurur'da bir çalışma odası verin.*

Çöl onu ne arındırıyor ne de geliştiriyordu. Hiçbir şey öğretmiyordu; sadece yalnızlık ve uçsuz bucaksız boşluk, kaygan kumların üstünde inatla ayakta duran bir kale gibi, insanı kendini yeniden inşa etmeye, sağlamlaştırmaya zorluyordu. İnsan akışta yapı arıyordu. Tekrara ihtiyaç duyuyordu; bir ritme, bir yankıya. Ben hâlâ buradayım. Düşünüyorum, öyleyse varım. *Ben Alice Law. Cambridge'de doktora öğrencisiyim. Analitik büyü alanında çalışıyorum...* Gerçekten de bu şeyleri tekrar tekrar kendine hatırlatması gerekiyordu çünkü o uçsuz bucaksız boşluk benlik algısını aşındırıyor, onu biçimsiz anıların içinde yüzdürmekle tehdit ediyordu. Şurada yüzler, burada duygular... Ama bütün bunlar neye varıyordu? Bu anılar onu kim yapıyordu?

Bütün bunların en garip sonucu, anılarının onu artık o kadar rahatsız etmemesiydi. Artık kafasının içinde o acı veren baskıyı hissetmiyordu. Düşüncelerine dışarı taşacak kadar alan ve zaman verilmişti; öyle ki onların dışına çıkabiliyor, onları seçip ayırabiliyordu. Korkunç şeyler hâlâ oradaydı ama artık parmaklarının arasından kayıp gitmesine izin vermek daha kolaydı. Şimdi anılarını sıralamanın bir yolu vardı; en temel kabullerden inşa edilmiş tutarlı bir anlatı, insan olduğunu hatırlamak için kafasında tekrar tekrar tekrarladığı bir yapı.

Benim adım Alice Law.

Bazen çok zekiyim ama çoğu zaman değilim.

Bazen iyi bir insan oldum, bazen kötü.

Er ya da geç öleceğim.

Ama ölmeden önce çabalayacağım –çok çabalayacağım– ve bunun bir anlamı olmasını sağlayacağım.

Bir keresinde arkasında tıkırtılar duydu ve korkudan yüreği ağzına geldi. Ama arkasını döndüğünde, sendeleyerek yürüyen zavallı bir hayvan gördü. Bu bir pars mıydı, kurt muydu, çakal mıydı; loş ışıktaki seçemiyordu. Deri ve kemikten ibaret, ölmek üzereymiş gibi görünen ama henüz ölmemiş bir şeydi. Elspeth onlara her türlü şeyin cehenneme düştüğünü söylemişti. İnsanlar, hayvanlar ve unutulmuş şeyler.

Alice bunun büyük bir tür kedi olduğuna karar verdi. Ancak tahmin yürütebilirdi çünkü kürkü çok kirli ve keçeleşmişti, başı ve kulakları yaralarla doluydu. Ama gözleri parlak yeşildi; gözbebekleri ince, siyah çizgiler şeklindeydi. Alice'in birinci sınıftaki biyoloji dersinden hatırladığı kadarıyla, böyle tekinsiz bir bakış ancak kedilere ait olabilirdi.

Sessizce, soluyarak birbirlerine baktılar. Alice kedinin gövdesinin inip kalkmasını izledi. Hayvan o kadar cılızdı ki.

“Zavallıcık,” diye mırıldandı. “Buraya nasıl düştün?”

Kedi sessiz adımlarla öne doğru ilerledi. Alice geç de olsa korkması gerektiğini fark etti; o keçeleşmiş kürkün ve dışarı fırlamış kaburgaların altında hâlâ uzun süredir aç kalmış bir yırtıcı yatıyordu. Çenesi parlıyor, sararmış dişlerinden salyalar akıyordu. Borges bir keresinde uzaklardaki bir yangından söz etmişti; bir parsın dişetleri kadar pembe bir yangından. Kedi o kadar yaklaşmıştı ki Alice artık ağzındaki taze yarayı görebiliyordu. *Acaba Borges'in bahsettiği pars bu mu?* diye düşündü. Ağız dolusu ateş, doymak bilmez bir alev.

Korkusu donuk, soyut bir şeydi. Şahdamarının parçalanacağı, kanının akıp gri yumuşak zemine sızacağı düşüncesi onda gerçek bir panik uyandırmıyordu. Bu daha çok soyut bir öneri gibi geliyor, hatta estetik açıdan ilgi çekici görünüyordu. “Lime lime etmek” ifadesi doğrudan eti çağırıştırıyor, gözünün önüne

gelen bir imge taşıyordu. İçinde, kendini suçlulukla da olsa o dişlerin arasına atma, ardından gelecek parçalanışı ve yırtılışı görme arzusu vardı. Elinde değildi; bu çekim hep oradaydı. Şimdi Kerberos'a koşan Gölgeleleri anlıyordu. Yine de kendi kendine mantık yürüttü: Peter onu, bir deri bir kemik kalmış bir pars tarafından yenmesi için kurtarmamıştı.

Sırt çantasına uzanmayı düşündü ama bir bıçağın görünmesi kediye saldırmaya teşvik edebilir diye korktu. Zaten o dişlere karşı şansını denemek de istemiyordu. Matarasında Lethe suyu vardı ama burada işine yaramazdı. Zavallı hayvan o sudan korkması gerektiğini bilemezdi. Belki de onu berrak bir dere sanarak çoktan suyundan içmişti. Belki de benliğinin tüm izlerini, geçmişini, sürüsünü ve yavrularını kaybetmişti; belki artık yalnızca aç olduğunu biliyor ve buradan çıkamayacağını hissediyordu.

Alice geri çekildi. Kedi aralarındaki mesafeyi koruyarak öne çıktı.

Patileri ne kadar yumuşak, diye düşündü Alice, ne kadar nazikçe basıyorlar, kumda iz bile bırakmıyorlar. Böyle zarif adımlar atabilmek için neler vermezdim.

Tekrar art arda hareket ettiler. Sonra tekrar ve tekrar. Kumların üzerinde adım adım ilerliyorlardı; bir tedirginlik dansına kilitlenmişlerdi. Kedi üstüne atlamıyor, Alice de bıçağını çekmiyordu. Ama bakışlarını kaçırmaması hayati önem taşıyordu. Çünkü gözleri ne zaman kayıp gitse kedi öne atılıyor, en ufak bir dikkatsizlik emaresinin kokusunu alıyordu. Bu yüzden Alice yürürken bakışlarını olabildiğince odaklayarak kedinin ağızdan kavrulmuş gözlerine kilitlendi. İşte tam da bu yüzden, Kripkelerin tuzağına adım attığını fark etmedi.

Birdenbire ayakları kıpırdamaz oldu.

Adımını atar atmaz tuzağa yakalandığını anlamıştı; uzuvlarına, sonra da bütün bedenine yayılan o katılaşmayı tanıdı. Bu daha küçük bir tuzaktı; Peter'la saatlerce daireler çizip durmalarına yol açan o sonsuz bilmece kadar karmaşık değildi. Ama

Kripkelerin tüm işlerinde belli bir iz, büyüünün o tebeşirimsi tadı vardı. Alice bunu boğazında yoğun ve acı bir tat olarak hissetti.

Kedi sevinçle sıçrayarak yaklaştı.

Alice donup kalmıştı, korkudan neredeyse gözleri görmez olmuştu.

Çabuk olsun, diye yalvardı, önce şahdamarımı kopar, acıtma...

Sonra kedi de tuzığa yakalandı; Alice onun sağ pençesinin yanında kuyruğunu çevreleyen tebeşir çizgisini gördü. Kedi kafasını yana eğdi, şaşkınlıkla baktı, sonra yeniden hamle yapmak için çömeldi. Ama bu kez tuzak iki katına çıktı. Kedi acıyla ve şaşkınlıkla uludu; dışarı akamayan güç kaslarına döndü, acı dolu bir kasılmaya dönüştü.

Alice ve kedi nefes nefese birbirlerine baktılar. Yüzleri arasında sadece otuz santimetre kadar bir mesafe vardı; kedi kasılmıştı, ölümüne açtı, çenesinden süzülen salyalar her şeyi yutan kumlara damlıyordu. Alice onun keçeleşmiş kürkünün altında, bir zamanlar olduğu yaratığın silüetini, kemikleri saran kasların izini görebiliyordu. *Ne büyük kayıp, diye düşündü, bunca güç ama harcanacak hiçbir yer yok.* Kedinin gözleri panikten büyümüştü; gözbebekleri neredeyse o yeşilliğin içinde kaybolmuştu. *Yardım et bana, der gibi bakıyordu, lütfen yardım et.*

“Keşke edebilsem,” dedi Alice soluk soluğa. “Üzgünüm.”

İkisinin arasında, kuma gömülmüş, parlayan bir kuş kafatası yatıyordu. Görünmez bir rüzgâr göz çukurlarının içinden esiyor, alçak bir guguk sesi kumların üzerinde yankılanıyordu. *Gelin, gelin, diyordu Kripkelere. Avınız burada.*

Alice etraflarını saran metal kovaları fark etti; artık tuzığın büyüü içinde görünür hâle gelmişlerdi. Yukarıdan gelen bir gıcırta duydu. Başını kaldırdı. Bir dizi bıçak, gizli bir makara düzeneğiyle santim santim üzerlerine yükseliyordu. Zirveye ulaştılar, sonra havada sallanarak, hesap yaparcasına bir ileri bir geri gidip gelmeye başladılar. Bıçaklar kediye hedef aldı.

Alice tuzığın iç mantığını tahmin edebiliyordu. Tuzak,

onun hayatını kedininkiyle kıyaslamış ve kedinin daha değerli olduğuna karar vermişti; daha büyüktü, daha çok kan taşıyordu. Bıçaklar ısıklık çalarak indi. Bu temiz bir kesip biçme değildi. Bıçaklar dogramadılar, destikçe destiler. Kan aktı ama yavaş yavaş. Kedi acıklı bir çığlık attı; pençelerini Alice'e uzatarak etrafında dönüyor, sanki ondan kendisini kurtarmasını diliyordu.

Ama Alice kendinden geçmiş, çığlık atan anıların arasında kaybolmuştu. Aklına gelen tek şey, aynı kadere uğrayan Peter'dı; baş aşağı asılmış, hayatı o kovaların içine akıp gidiyordu. Bir an hareket edemedi, dehşetten öylesine felç olmuştu ki uzuvları boşlukta süzülüyor gibiydi; başının dibinde çan gibi bir çınlama başladı, giderek daha da yükseldi, ta ki kafatasının sarsılarak parçalanacağını sanana dek. Ah, keşke parçalanabilseydi, keşke her şey orada bitseydi ama sürüp gidiyordu ve korku çığlıklar atan bir doruğa ulaşıyordu.

Kedi boğulur gibi sesler çıkardı. İçinde bir şey yırtılmıştı ve dişlerinin arasından kan fışkırıyordu. Kan kuma işlemedi; büyüünün zoruyla kovaların içine süzüldü, kızgın ve koyu ırmaklar gibi kumun üzerinde akıp gitti. Kedinin omurgası kıvrılıp büküldü. Bir top gibi büzüldü, sonra da dümdüz uzanıp kumun üzerinde bir çizgiye dönüştü. Alice'in zihninde, Belinda'nın Norveç orman kedisiyle –Madam Antonia adında, halı gibi serilip boyunun iki katı görünen sevimli bir şeydi– aptalca bir karşılaştırma belirdi. *Kediler sıvıdır*, diyen Belinda'nın çınlayan kahkahasını duydu ve bu çınlama, kedinin acıklı iniltileriyle daha da yükseldi.

Sonunda kovalar ağzına kadar doldu ve kedi hareketsiz bir şekilde uzandı. Makaralar yeniden kurulurken korkunç bir gıcırta yükseldi. Bu kez bıçaklar Alice'i hedef almıştı.

"Düşün," diye soludu. Kendi sesinin ince, kırılgan, insanca tınısı onu biraz olsun geri getirdi; korkusunun dışına kök salmasını sağladı. "Düşün."

Kumun üzerine çömeldi, pentagrama dair herhangi bir izi aradı... ve işte oradaydı, bir köşesi açığa çıkmıştı; büyüünün

arasından bir kelime sızıyordu: *Chelone*. Yunanca *kaplumbağa* demekti.

Çığlıkla kahkaha arası bir ses çıkardı. Tabii ya, Zeno. Olduğu yerde donup kalmıştı çünkü Kripkeler, Zeno'nun hareket paradokslarının ilk prensibini pentagrama işlemişlerdi. Aşil, kaplumbağayla yarışa girer ama ona başlangıç farkı tanır. Aşil kaplumbağanın önceden bulunduğu yere vardığında kaplumbağa biraz daha ilerlemiştir; Aşil tekrar ona yetişir ama kaplumbağa yine öne geçmiştir. Böylece Aşil asla kaplumbağayı geçemez ve hareket fiziksel olarak imkânsız hâle gelir.

Artık kimse Zeno'yu kullanmıyordu, Zeno acemiler içindi. Büyüye Giriş dersine giren herkes, uzay ve zamanın böyle sonsuza dek bölünemeyeceğini zaten biliyordu. Ama Kripkeler burada açlıktan kıvranan, akılsız yaratıkları avlıyorlardı. Kripkeler tembelleşiyordu.

Alice'in tebeşiri vardı. Kana ihtiyacı vardı. Kolunu en yakındaki kovaya uzattı, parmakları yalnızca kenarına değdi. Derin bir nefes aldı, sonra kolunu olabildiğince savurdu. Parmağı kovanın kenarına takıldı. Elini sertçe geri çekti ve kova devrildi. Kan parmaklarının üstünden aktı, tebeşiri ıslattı. Kedinin kanı öylesine zengin ve tazeydi ki... Tebeşir o kadar açık seçik yazdı ki... Alice yalnızca saniyeler içinde şu ifadenin matematiksel karşılığını işlemişti: *Ama kalkülüs var.*

Bacakları serbest kaldı. Alice sıçrayıp yana doğru yuvarlandı, bıçaklar ise ısıklar çalarak boşluğa indi.

Alice kendine geldiğinde, paniği yatışıp nabızı yavaşladığında, açlıktan kudurmuş gibiydi.

Buna canavarın kanı sebep olmuştu. Yoğun, hayvansı, tuzlu ve iştah açıcı kokusu havayı dolduruyordu. Alice dizlerinin üstünde süründü ve parmaklarını kuma daldırıp tuzacı kesin olarak etkisiz hâle getirdikten sonra yüzünü cesede bastırdı ve inledi.

Bir türlü doyamıyordu. Onu cezbeden sadece kan ve hayva-

nın hâlâ hissedilen sıcaklığı değildi; cesedin o iğrençliği, ham-
lığıydı. Uzun zamandır bu kadar fazla canlı dokuya, hayatın
o nemli ve yapış yapış parçalarına rastlamamıştı. Cehennem
duyuları aç bırakıyordu. Her şey öylesine temiz, sessiz ve steril
hâle gelmişti ki... Ama kedinin kokusu yaşamın ne kadar da-
ğınık olduğunu hatırlatıyordu: Kan, bağırsaklar ve kıkırdakla
dolu. Çürüme demek, yaşam demektir. Alice o pisliğe bulanmak
istiyordu; başına bir kova kan döküp yüzünü ve kollarını kana
bulamak, cesetle boğuşup onunla tek vücut olmak için dayanıl-
maz bir istek duyuyordu.

Ama sonunda mantığı galip geldi. Ateş yakmaya koyuldu.

Elinde hâlâ kuru birkaç kibrit vardı, defterinin sayfaları da
iyi tutuşuyordu. Alevler kısa sürede gürleyerek sabit bir ate-
şe dönüştü. Alice Kripkelerin bıçaklarını makarasından çözüp
kedinin gövdesini keserek avuç avuç et çıkardı. Daha derine
indi, kalbe ve karaciğere benzeyen şeyler buldu. Organlar sağ-
lıklıdır, diye okumuştur bir zamanlar; önce onları ye. Hepsini
bir bıçağa saplayıp doğrudan ateşe tuttu. Yanmaları umurun-
da değildi. Onları ham hâllerıyla istiyordu; yanık, kanlı ve az
işlenmiş. Etin iyice pişmesini bekleyecek sabrı yoktu. Koku
burnuna ulaşır ulaşmaz midesi çılgınlık attı ve biraz önce ken-
disine aç gözlerle bakan kedinin bakışları gözünün önüne gel-
di. Eti kavradı. Parmaklarını yaktı ama umursamadı. Karaciğeri
hızla yedi. Kalbi ise uzun süre çiğnedi, dişetlerinin sızlamasının
tadını çıkardı. Lezzetin farkında bile değildi; bu ikinci planday-
dı. Önemli olan midesindeki kimyasalların bunun besin dolu,
biyolojik bir madde olduğunu algılamasıydı ve bu yeterliydi.

O sırada geri kalan et de cazip bir biçimde yağları cızırdı-
yarak pişmişti. Ama Alice'in midesi daha fazlasını kaldırmadı.
Sırtüstü uzandı, dalgın gözlerle göğe baktı.

Ne yolculuktan ama.

Zihinsel bir çöküş yaşama lüksüne sahip olmayı isterdi ama
ne yazık ki artık zaman yeniden önem kazanmıştı. Değişimin
ine fırlatılmıştı; şimdi bir yönü, bir hedefi, yapılacak işleri

vandı. Artık birkaç saat sonra olacaklara odaklanmalıydı. Gelecek! Ne tuhaf bir kavramdı.

Duyuları biraz olsun yerine geldiğinde, yere serilmiş cesede baktı. Belki eti parçalama işinde daha dikkatli olabilirdi –organlar, kan ve et kumlara dağılmış, bu aşamada neyin ne olduğunu ayırt etmek zorlaşmıştı– ama yine de kedinin gövdesinden ve bacaklarından bütün biftekler çıkarmayı başardı. Et saklamayı hiç bilmiyordu ama pişmiş etin çiğ etten daha uzun süre dayacağını düşündü. Gelecek için erzak. Bir gelecek. Inanılmaz. Eti bir bıçağa geçirdi ve şiş gibi kullanarak ateşe tuttu; parlak kırmızıdan koyu siyaha dönerken çıkan çıtırtıya gözlerini dikti. Koku onu yeniden açlığa sürükledi. Eti parçalara ayırdı, iştahla yedi, yanmış parmaklarından damlayan yağı yaladı.

Uzun zamandır ilk kez bedenini hissetti. İsteklerini ve sancılarını. Gücünü hissetti. Sağ elini gözlerinin önünde çevirdi, damarlarına ve kıvrımlarına şaşkınlıkla baktı. Bu koca kütleyi sayısız küçük öğütücü parça bir araya getiriyordu. Mucizelerin en büyüğü de şuydu ki çalışıyordu.

Bir şey daha hissetti: Karnının derinliklerinden gelen uğultulu bir gürleme. Tam tarif edemedi. Daha önce hiç hissetmediği bir şeydi; öyle yoğundu ki onu biraz korkuttu. Ama o anda Alice'in bildiği tek bir şey vardı: Öyle çok bir şey öldürmek istiyordu ki.

OTUZUNCU BÖLÜM

“Vay vay vay.” Yer gūmbūrdedi. “Şu hāline bak.”

Alice dirseklerinin üstünde doğruldu.

“Merhaba, Gradus.”

Gradus sūzūlerek yaklaştı.

Alice başıyla biftteklerini işaret etti. “Almaz mısın?”

Gradus’un alay edeceğini sanmıştı. “Benim için tūtsūle,” demesine şaşırdı.

Alice, Gradus’un dediğini yaptı ve derme çatma şişini ateşin üzerinde tutarak eti kōmūrleşinceye kadar bekletti. Gradus alevlerin üzerine eğildi. Gri duman kolları özüne karıştı, öyle ki bir anlığına Gradus ile duman tek bir varlık gibi göründü ve alçak, tatmin olmuş sesler çıkardı. *Tūtsūleme*, diye düşündü Alice. Eylemin adı buydu. Aklına, ailesinin bayramlarda atalara sunduğu küçük kurbanlar geldi; ağır ağır tüten tūtsūlerle birlikte konan adaklar. Demek öte tarafta olan buydu. Hayaletler başlarını dumanı tüten, sıcak yiyeceklere gömüyordu. *Bir daha-ki sefere tūtsūyle uğraşmayacağım*, dedi içinden, *yemeği doğrudan alevlerin içine atacağım*.

Alice, “Üzgünüm,” dedi.

“Ne için?”

“Seni dinlemeliydim. Gertrude’la gitmemeliydim.”

Gradus başını kaldırdı. Alice kıkırdadı; yüzünün yarısı du-

mana bulanmış, yarısı da barbeküde önlüksüz kalmış bir adam gibi islenmiş, akmıştı. Belli ki bunu onu eğlendirmek için yapmıştı ve bu Alice'i memnun etti; demek ki hâlâ birbirleri için bir şey ifade ediyorlardı.

"Boş ver." Omuz silktili. "Elbette gidecektin. Teoride kulağa fazla iyi geliyor; insan merak ediyor."

"Bir zamanlar sen de kaledeydin, değil mi?"

"Ah, evet. İnşasına yardım ettim. Yıllarca Gertrude'un yanında, büyüyen ufkumuzu planlayarak geçirdim. O avluda bir ağaç oldum; kıpırtısız, neredeyse kaybolacak kadar hareketsiz. Bahçelerde tekrar tekrar aynı adımları atarak dolaşan bir ruh oldum." Gradus yeniden ateşe eğildi, uzun ve tatmin edici bir nefes daha çekti. İç geçirdi. "Ve kayaların üzerinde sendeledim, dalgaları izledim, atlamak için kendime meydan okudum."

"Neden ayrıldın?" diye sordu Alice.

"Çünkü cazibesi fazla güçlüydü. O son birkaç yılda ben... Her gün, her saniye. O uçurumun kenarında sallanarak o kadar çok zaman geçirdim ki. Sonunda şunu anladım: Orada biraz daha kalırsam gerçekten atlayacaktım."

"Peki neden atlamadın?"

"İşte mesele de bu, değil mi?"

"Üzgünüm," dedi Alice gülümseyerek. "Sanırım öyle."

"Bir türlü çözemedim." Gradus ellerini iki yana açtı. Tüm varlığı da onlarla birlikte dağıldı; hüzünlü, kafası karışmış bir duman bulutu gibiydi. "Nasıl devam edeceğimi bilmiyorum ama ölmek de istemiyorum. Zaman hiçbir çıkış sunmuyor, sonunda her şey iki seçeneğe indirgeniyor: ya tamamen bitirirsin ya da devam edersin. Artık, ilki daha zarif görünüyor ve kesinlikle daha rasyonel. Sonsuz acıya kıyasla temiz bir son. Ama öyleyse neden hepimiz sıraya girip atlamıyoruz? Bunun tek nedeni korku olamaz. Korku tükenir. En keskin dehşetler bile zamanla aşınır. Bir zamanlar kıyıya çarpan dalgalardan korkuyla sinerdim ama artık gözümü bile kırpmıyorum. Sürekli başkalarının atlayışını izliyorum, çözülüp gitmeleri beni ürkütmüyor,

bakışlarımı kaçırmıyorum. Ama yine de atlamıyorum. Atlamıyorum. Derinlerde bir yanımdı direniyor. Neden böyle oluyor? İşte artık sorunu anlıyorsun." Sesi aciliyet kazandı. "Sebebinı arıyorum. Ve eğer bir şeyden korkuyorsam, o da bu sebebin hiç var olmaması, varoluşa yalnızca bir yanılsama yüzünden zincirlenmiş olmam."

Alice, "Herhalde karşılaştığın ilk gezgin ben değilimdir," diye tahminde bulundu.

"Bilakis."

"Ve hepsine aynı soruyu soruyorsun. Neden devam edelim?"

"Evet."

"Peki faydalı bir şeyler söylüyorlar mı?"

"Asla," dedi Gradus. "Ya buna değmeyeceğini düşünüyorlar, ki biz de aynı sorunu yaşıyoruz –bu durum gezginler arasında çok yaygındır– ya da değeceğini düşünüyorlar ama nedenini açıklayamıyorlar; bu onlara nefes almak kadar doğal geliyor: Tabii ki devam ediyorlar çünkü hayat eğlenceli, değil mi? Talihin sarhoşluğuna kapılmış gibiler. Nedenini hiç sorgulamıyorlar."

Alice artık onun hayal kırıklığını anlamış, kendisini neden Dis'e sürüklediğini kavramıştı: Sırf bu beyhudeliğe tanık olsun diye. Bunun için onu affetti. Eğer bu ıssız diyarda iki kötü seçenek arasında sıkışıp kalmış hâlde dolaşırken bir de üstüne her şeyin önemsiz olduğunu söyleyen bir aptalla karşılaşılsaydı, kendisi de hayal kırıklığına uğrardı.

"Tek istediğim," dedi Gradus, "bir çıkış yolu bulabilmek."

Alice zihnini yoklayıp bir teselli aradı ama bulamadı. Tüm yeraltı literatüründe bu temel meseleye dair hiçbir şey yoktu; yalnızca bitmek bilmez umutsuzluğun çeşitlenmiş, ayrıntılı anlatıları vardı. Kimse ruhların cehennemden nasıl çıktığıyla pek ilgilenmemişti. Yalnızca Dante'nin cevabına tutunabilirdi; tüm *Inferno*'daki tek kurtuluş ihtimaline. Cehennemi yarıp geçebilecek tek bir varlık vardı. "Diyelim ki ilahi bir lütufla kurtarıldın."

"Saçmalama, Alice."

"Biliyorum, özür dilerim. Keşke sana bir cevap verebilseydim."

"Önemli değil," dedi Gradus. "Zaten hiç kimse veremedi."

Alice onun ateşin çevresinde dalgalanan griliğini seyretti ve kimliğinin artık bir zamana ya da mekâna değil, yalnızca bir soruya bağlı olduğu kadar uzun süre var olmanın nasıl bir şey olduğunu merak etti.

"Peki şimdi ne yapacaksın?" diye sordu Gradus.

"Ah." Hiç tereddüt etmedi. Ne aradığını biliyordu. "Kripkeleri öldüreceğim."

İkisi de gugukkuşu kafatasına baktılar. Bunca zamandır alçak, kesintisiz bir ötüş yayıyordu; ölü havada yankılanan, sahiplerine ganimeti haber veren bir sinyal. Alice onu yok etmeye çalışmamıştı. Bilerek öyle bırakmıştı.

"Gelmeleri biraz zaman alır," dedi Gradus. "Hep biraz gecikirler. Bu kadar derinlere inmeyi sevmezler. Ama gelecekler."

"Sence ne kadar vaktim var?"

"Tuzak ne zaman kapanmıştı?"

"Sadece birkaç saat önce."

"Üst katları tercih ederler. Oralar daha güvenlidir. Ve hep karadan ilerlerler, asla yelken açmazlar. Yani en azından geceye kadar vaktin var."

"Güzel," dedi Alice. "Hazırlanmak için zamanım var."

"İntikam mı?" diye sordu Gradus.

Hayır, diye düşündü Alice. Daha fazlası.

Cehenneme indiğinden beri ilk kez amacına dair bir netlik hissetti. Ne yapması gerektiğini biliyordu. Geçmişi değiştiremezdi, cinayetini geri alamazdı, suçluluğunda debelenip duramazdı, Peter'ı geri getiremezdi. Ama kendi ölümünü anlamlı kılabilirdi; bu korkunç döngüyü sona erdirmek için bir şey yapabilirdi ve sonunda tüm kanı alınmış şekilde kuma yığılsa da bu yeterli olabilirdi.

"Cehennemini didik didik edeceğim," dedi Alice.

"Vay, vay," dedi Gradus. "Ne kadar da kendinden eminsin."

“Avlananlar hep Kripkeler olmuş.” Bunu söylerken kanı kaynadı. “Ama onlar hiç av olmamışlar. Benimle karşılaştıklarında başlarına geleceklerden haberleri yok.”

Bu çok garipti. Neredeyse mutlak ölümüne doğru yürümeye rağmen uzun zamandır ilk kez hayatının bir anlamı olduğunu hissediyordu. Bu acele, bu taşkınlık... Sanki bedeni ve ruhunun tamamı bir ok gibi hedeflenmiş, tek bir amaca doğrultulmuştu. Öfkeden, umutsuzluktan ya da intikamdan daha iyi bir şeydi bu. Kalbinin atışını, kanın damarlarında dolaştığını ve bıçaklarını sımsıkı kavrayan parmak uçlarına doğru aktığını hissediyordu. O kan döküldüğünde, bir anlamı olacaktı.

Boşuna sisler içinde dolanarak ne kadar zaman harcamıştı? Şimdi geriye dönüp bakınca, çılgılık atmak istiyordu. Hayır, o çalkantılı derinliklerde silinip gitmek istemiyordu. Uyuşmuş bir ormana dönüşmeyi reddediyordu. Kendini bir şeye çarpıp parçalayarak yok etmek, giderken de bir iz bırakmak istiyordu.

“Bir sorum var, Gradus.”

“Evet?”

“Nehir hangi tarafta?”

Gradus homurdandı.

“Beni nehre götürürsen işler çok daha ilginçleşir,” dedi Alice. “Yolumu kaybettim.”

“Çok uzak değilsin.” Gradus kumun üzerine bir açı çizdi. “Buradan dümdüz ilerle. Tepeleri göreceksin; onları sağına al. Dalgaları duyana kadar devam et. Ve korunmaya ihtiyacın olacak. O sırt çantası biraz zayıf kalır.”

Alice kedinin ezilip büzülmüş cesedine baktı.

“Uygun görünüyor,” dedi Gradus.

Alice sürünerek kedinin yanına gitti ve onu parçalamaya koyuldu.

Kemiklerle bir sürü şey yapılabileceği ortaya çıktı. Alice bütün sivri parçaları –pençeleri, omurları, kuyruğunun ucunu– çıkardı ve bir mendilin içinde topladı. Bunları yumruğunun

aine alabileceğini, gerekirse yanaklara ya da gözlere saplayabileceğini düşündü. Kedinin uylukkemikleri uzundu, sertti. Onları bir kayaya vurdu ve birkaç tane derme çatma hançer elde etti. Sevinçe onları yokladı. Bıçaklarından daha hafiflerdi ve eline daha iyi oturuyorlardı.

Şimdi sıra zırhtaydı. Biraz uğraşması gerekti ama sonunda kedinin göğüs kafesini sağlam bir şekilde çıkarmayı başardı ve kendi gövdesine geçirdi. Şaşırtıcı derecede hafifti. Bıçağıyla birkaç kez kemiklere vurdu; dayanıklı görünüyorlardı. Kalbine saplanacak bir kılıcı durdurmazdı ama savrulan darbeleri savuşturabilirdi.

“Vay canına,” dedi Gradus. “Korkunç.”

Alice böbürlendi.

Kullanamadığı tek parça kafatasıydı. Yaklaşık bir saat boyunca gözlerini ve beynini parmaklarıyla ayıkladı ama kafatasını temizleyince de onu açıp kask gibi kullanabileceği bir yol bulamadı. Başına sığmıyordu. *Yazık*, diye düşündü, *çok havalı görünüyordu*.

Onun yerine biraz toprakla küçük bir tümsek yaptı, etrafına taşları düzgün bir daire hâlinde dizdi, kafatasını üstüne koydu. Hatta tümseğin bozulmaması için bir büyü de çiziktirdi. Değişimi durduran küçük bir mühür. Birinin tekme atıp kafatasını devirmesine engel olmazdı ama onu zamanın küçük aşındırmalarından, esen rüzgârdan ve etrafta koşuşturan kemirgenlerden korurdu.

Tatmin olmuş bir şekilde oturup arkasına yaslandı. *İşte*, diye düşündü. Delilik haritasına kendi katkısını yapmıştı. Yıllar geçse de kedinin kafatası burada kalabilir, kocaman ve boş gözyuvaları, kendini gören herkese sırtıtabilirdi. Buradan geçen bir sonraki gezgini şaşkına çevirebilir, ona bir anlam çıkarması için meydan okuyabilirdi. Alice kedinin bir parça minnet hak ettiğini hissettiği için küçük sunağa eğildi ve kafatasının altına hafifçe vurdu.

“Beni hatırla, olur mu? Beni bir domuz gibi deşseler bile.”

"Onlarla savaşmak zorunda değilsin," dedi Gradus.

"Ne dedin?"

Gradus neredeyse mırıldanarak konuşuyordu. "Bir avanta-jın var. Dis'te saklanabilirsin."

"Ah, Gradus." Alice gülümsedi. "Beni kaçmaya ikna etmeye mi çalışıyorsun?"

Gradus onun gözlerine bakmadı. Yüzü solup yarı yarıya sise dönüşmüş, bacaklarının etrafındaki bulanıklık kararmış, sanki kendi içine gizleniyormuş gibi büzülmüştü. Alice bunu sevimli buldu.

"Hiç şansın yok."

"Biliyorum."

"Kripkeler usta katiller. Sense bir faresin. Kanını akıtacaklar, kemiklerini Lethe'ye fırlatacaklar." Gradus duraksadı. "Bunun senin başına gelmesini istemem."

Alice, Gradus'ın onu gerçekten umursadığını sanacak kadar saf değildi. Gradus ona muhtemelen birinin oyuncak bir kedi yavrusuna baktığı gözle bakıyordu. *Aman sokağa fırlama, daha oynayacak oyunlarımız var.* Yine de uzun zamandır kimse onun ölümüne dair kaygı göstermemişti ve bu sözler yüreğine dokundu.

"Sana yüz yıllık hatıralar verebilmeyi isterdim, John Gradus." Alice elini sise doğru uzattı. Gradus geri çekildi; utanmış ya da irkilmişti, belki de ikisi birdendi. "Ama bu kum saatinden tek bir zerre bile eksiltmezdi. Sadece kaçınılmazı geciktirirdik."

Gradus'ın sesi hırçınlaştı. "Ama en azından hâlâ burada olurdun."

"Ölürsem ölürüm," dedi Alice. "Ama bence aksi hâlde hayat diye bir şey olmazdı. Hayat, sürdürölmesi gereken bir eylem. Onun için savaşmalısın. Yoksa zaten hiç hayat olmamıştır. Hepsi bu. Sadece bir dürtü. Ve ikimiz de bunun yetmediğini gördük. Bunu biliyorsun."

Gradus bir süre sessizce süzöldü. Sonra, "Burnuna biraz te-beşir tozu çek," dedi.

"Ne?"

"Yardıma dokunur. Güven bana."

"Burnuma tebeşir tozu falan çekmeyeceğim!"

Cambridge'de uzun süredir dolaşan bir espri vardı: Burundan tebeşir çekmenin, insana uzun süre önce ölmüş deniz canlılarının tüm büyü potansiyelini kazandırdığı söylenirdi. Ama büyü tebeşiri aynı zamanda akademi tarafından yasaklanmış bir maddeydi; yutulduğunda insan dokusuna zarar verdiği kanıtlanmıştı, yanlış kullanım da ömür boyu büyü yapma yasağı getirebilirdi. Bu yüzden, meyhanelerde dönüp duran tüm espirlere rağmen, kimse bunu denememişti.

"Şaka yapmıyorum," dedi Gradus. "Çek şunu."

Alice defterinin arka kapağına bir tebeşir parçasını bastır-
dı. Tebeşir çatırdayıp parçalara ayrıldı. Yazık, diye düşündü. Barkles'in ufalanmaya karşı dayanıklılığını hep takdir etmişti.

"Bizim orada bunu çakıyla keserler," dedi Gradus.

Alice tebeşiri avucunun içinde ezmeye çalıştı ama elinde sadece izler kaldı. "Benimle alay etmeyi bırak."

"Sadece dene."

Çakısını kaybettiği için hançerini denedi. Biraz uğraştırdı ama kör ve keskin yanlarını dönüşümlü kullanarak boğazına kaçmayacak büyüklükte parçalara ayırabildi. Yeterince toz hâline gelince avucunda küçük bir yığın yaptı. Eğilip hızla burnuna çekti.

Tebeşir tozu derhal etki etti. Sanki burun deliklerine wasabi tıktırılmış gibiydi. Burnundan kafatasına keskin bir acı yayıldı. Gözleri yaşardı. Şakaklarını tutarak geriye doğru sendeledi, tam o sırada zihninde renk patlamaları oldu. Kakofoni hâlinde anılar –sahip olduğunu bile bilmediği hatıralar– birbiri ardına belirdi; hâlâ yerine koyamadığı, tanımadığı ama yoğunluklarıyla sarsıcı olan imgelerdi bunlar. Bir kadının kahkahası. Irkilen bir geyik. Bir devin adımları. Gece yarısı göle atlayış ve buz gibi su. Dünyadaki bütün aksiyomların birbirine karışıp üzerinde dans edişi. İşte gizli dünya tüm çıplaklığıyla açılmıştı; gölgeler

yoktu, perdeler yoktu. Alice kollarını tıpkı bir ayı gibi ilkel bir tavırla havaya kaldırdı ve o an evreni yutabilecekmiş gibi hissetti.

“Tanrım.” Bedenine buz yanığı gibi bir his yayıldı. *Yanıyorum*, diye düşündü, *Bir odun yığınının üstündeyim ama bu his harika.* “Aman Tanrım.”

Gradus kahkahalara boğuldu. “Sana söylemiştim.”

Alice bir adım attı ve sendeledi. Her hareketi evreni kendi eksenini etrafında yana yatırıyor, cehenneme yayılan dalgalar yaratıyordu. Nefes almaya bile korkuyordu; kıyameti başlatmak istemiyordu.

Gugukkuşunun kafatası bir kez daha öttü. Alice onu kaptığı gibi yere fırlattı ve ayağıyla ezdi.

Artık alarmı duyabileceğini düşündü; görünmez sinyal kulaklarında vızıldayan bir uğultuya dönüşmüştü. Kumulların ötesinden keskin, düşmanca bir bilincin aniden ona yöneldiğini hissetti ve bu coşkuya kapılmasına yol açtı. Nihayet, bir meydan okuma.

“Haydi!” diye haykırdı çöle. “Gelin! Buradayım!”

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

Alice bir savaş büyücüsü değildi ama okuduğu bütün askeri tarih kitapları yüksek yerde olmanın önemini vurguluyordu. Önce nehri takip etti, sonra Kripkelerin her yönden gelişini görebileceği bir kayalığın üzerine çıktı. Bu kayalık, Lethe'nin üstüne eğilmiş sivri çıkıntılar hâlinde uzanıyordu. Böylece bir plan kurdu: Kripkeleri tepeye çekmek ve onları bir şekilde kenardan aşağıya itmek. Düşüş çok yüksek değildi ama ölümcül olmasına gerek de yoktu. Onları ıslatması yeterdi.

Sonra elinde kedi kanı dolu bir kovayla çevredeki tepeleri dolaşarak bulduğu her kum parçasına pentagramlar çizdi.

Bu uğraş onu oldukça sakinleştirdi. Çılgık atan zihnini tebeşire odaklamasına imkân verdi. Açık seçik bir hedefe, başarı için net parametrelere sahip olmak her zaman güzeldi. Üniversite yıllarında Alice birkaç kez Büyü Olimpiyatları'na katılmıştı; orada yarışmacılara, yarım saat içinde çeşitli görevleri tamamlayacak pentagramlar çizmeleri söylenirdi. Bir bowling topunu tavana kaldırmak. Bir lobutu alanın bir ucundan öbürüne taşımak. Hızlı ve baskı altında isabetli pentagramlar çizibilme yeteneği sayesinde yarım düzine madalya toplamıştı. Şimdi eski rekabet heyecanı geri gelmişti. Kripkeleri bir anlığına unut, yaklaşan ölümü unut ve elindeki oyunu kazan. İşte sana bir tahta, işte hedefin: Rakiplerini onların senin önünü tıkadığından daha fazla engelle.

Klasik repertuvarına başvurdu. Arazinin farklı noktalarına Zeno'nun bütün hareket paradokslarını kazıdı: Aşıl ve kaplumbağa, yarış pistindeki Atalanta, havadaki ok. Eğer Atalanta pistin bir ucundan diğerine geçmek isterse –kemiksiler tarladan kayalığa ulaşmak isterse– önce yolun yarısına varmak zorundaydı; sonra yarısının yarısına, sonra yarısının yarısının yarısına. Ama mesafeyi sürekli ikiye bölerseniz, Atalanta'nın sonsuz sayıda görev tamamlaması gerekirdi, bu yüzden de muhtemelen hiç kımıldayamazdı. Eğer kemiksiler hareket etmek, A noktasından B noktasına ok gibi fırlamak isterse de şu gerçeğe yüzleşmek zorunda kalırlardı: Herhangi bir anı dondurduğunuzda, aslında oldukları yerde dururlardı. Alice'e ulaşmaları gereken zaman bu anların toplamından oluşuyordu ama bu da demekti ki hep yerlerinde duruyorlar, asla ilerlemiyorlardı. Eğer hareket edemezlerse Alice'e zarar da veremezlerdi.

Tüm bunlar, temel kalkülüs bilgisine sahip olduğunuz süreç, saçma şeylerdi. Ama kemiksiler kalkülüs bilmiyordu.

Arazinin tepeye doğru eğimlendiği yerde, Alice Yalancı Paradoksu'nun genişletilmiş bir versiyonunu yazdı. Bu, bölüm içinde sık sık yapılan bir şakaydı; çoğu kez lisans öğrencilerinin merdivenlerde sallanan oyuncak atlar gibi bir ileri bir geri adım atarak takılıp kalmalarına yol açardı:

BİR SONRAKİ ÖNERME YANLIŞTIR ÖNCEKİ ÖNERME DOĞRUDUR

Tümseğin tepesine, çıkıntının tam karşısına, hafızasından çekip çıkardığı çok özel bir paradoksu çizdi. Bunun işe yarayıp yaramayacağı hakkında hiçbir fikri yoktu ama işe yaramasına kesinlikle ihtiyacı yoktu. Sadece Nick ve Magnolia'ya daha önce hiç görmedikleri bir şey göstermesi gerekiyordu. Onları iraksatacak kadar ilginç bir şey.

"Çok hazırlıklı görünüyorsun." Gradus o çalışırken peşinden süzülüyor, bir yandan da takdirle mırıldanıyordu.

"Onlarla savaşmama yardım edebilirsin," dedi Alice.

"Ne yani, hepsi havaya uçana kadar oflayıp puflayacak mıyım?" Gradus sanki önemsizliğini vurgulamak istercesine her yanını bulanıklaştırdı. "Ben sadece bir Gölge'yim, unutma."

"Eminim pek çok konuda iyisindir," dedi Alice. "Mesela onların dikkatini dağıtabilirsin. Çırpınabilir, dalgalanabilir ve çok yüksek sesle bağırabilirsin."

Ama aralarındaki bağıın gücünü abarttığını fark etti. Gradus ondan sadece eğlenceli olduğunda hoşlanıyordu. Birlikte geçirdikleri vaktin çok özel olduğunu düşünse de Alice, Gradus'un engin zamanının sadece küçük bir parçasıydı. Gradus bin yıl sonra onun adını duyduğunda muhtemelen sadece kıkırdayacaktı.

"Ah... şey." Gradus boğazını temizler gibi bir ses çıkardı. Alice onun daha fazla şey söyleyebileceğini düşündü. Gradus bir an için gerçekten de bunu düşünüyormuş gibi göründü. Ama bir şey söylememek çok daha kolaydı. Vedalar ancak birini tekrar görmek istediğinizde çaba göstermeye değerdi. Gradus durduğu yerde eriyip çözüldü, katı griler bir gölgeye dönüştü. Hafif bir esinti oldu, sonra da gitti. Alice bir an için terk edildiğini hissetti ama bunu biraz düşündü ve sonra üzölmek için gerçek bir nedeni olmadığı sonucuna vardı.

Mırıldanarak işine döndü.

Tüm pentagramlarını kontrol etti, tüm daireleri kapattığından emin oldu. Yaptığı çizimlerin üzerine, onları sıradan bir bakıştan gizleyecek ama pentagramların etkisine engel olmayacak kadar kum serpti. Arkasına yaslandı, artık pürüzsüz olan araziye inceledi ve memnuniyetle başını salladı. Çok iyi bir satranç tahtası hazırlamıştı. Bir kedi leşi ve suyla ıslanmış tebeşirle yapılabileceklerin en iyisiydi.

Sonra tepeye konuşlandı ve kemik ordusunun gelişini beklemeye koyuldu.

Bekleyiş bir türlü bitmek bilmiyordu.

Alice kana susamış ve tebeşir tozunun keskin kokusuyla dolup taşmıştı ama enerjisini yöneltebileceği hiçbir yer yoktu. Korkuyu çoktan geride bırakmıştı. Sanki hızla felakete doğru giden bir trendeydi; dakikaların akışını hissetmekten nefret ediyordu çünkü bu yalnızca sonu geciktiriyordu. Bazen bir tıkırtı duyduğunu sanıyor, hatta buna inanmayı istiyordu ama bunlar yalnızca fazla canlılaşan anılarından ibaretti. Her seferinde, tıpkı bir köpeğin sudan çıkar çıkmaz silkelendiği gibi başını sallıyor, tıkırtı kesiliyordu.

Sonunda o kıpırdayan beyaz çizgiyi fark etti. Ortalıkta tek bir Kripke yoktu. Yalnızca kemiklerden bir araya getirilmiş tuhaf bir alay; köpekler, kediler ve rakunlardan oluşan küçük bir süvari birliği.

Bu, Ağgözlülük'ün dışında ona ve Peter'a saldıran sürüden çok daha kalabalıktı. Acaba Kripkeler onun özel biri olduğunu sezmiş miydi? En seçkin kuvvetlerini özellikle onun için mi toplamışlardı? Göz açıp kapayınca kadar mesafeyi katederek yaklaşıyorlardı. Alice mırıldanarak saydı. *Kızıl tepenin üstünde otuz beyaz at, diye düşündü. Önce dişlerini gıcırdatırlar. Sonra ayaklarını yere vururlar. Kemiksiler tepenin eteğine ulaştı. Ve öylece, kıpırdamadan dururlar.*

Alice bıçağının kabzasını sımsıkı kavradı.

Bir an için tüm sürüye tek başına karşı koymaya hazırды. Ta ki büyülerinin gerçekten işe yaradığını, aslında hiç de fena bir büyücü olmadığını kanıtlayan işareti görene dek. Haklı çıkmıştı. Kemiksiler kalkülüs bilmiyordu; Zeno ile Tanrı'yı birbirinden ayıramıyordu. Sürünün üçte biri yavaşladı, sonra biraz daha yavaşladı, ardından sonsuzluğa kadar yavaşlayıp incecik bacaklarını giderek küçülen kesirlerin içinde boşuna çırpmaya başladı. Yalnızca şanslı olan birkaçı, yere serilmiş arkadaşlarının etrafından dolaşmayı başardı; tepeye ulaştıklarında ise bir vuç kadar kalmışlardı.

En cesurları, ürkekçe ve koklayarak Alice'e yaklaştı. İnce, titretilen bir tazıyı andıran bir yapısı vardı.

"Kes şunu," dedi Alice sertçe. "Git. Otur."

Kemiksi ciyakladı ve üzerine atıldı.

Alice bıçağını gövdesine savurdu. Yaratık yere düştü; ayağa kalkamadan Alice bıçağı tekrar tekrar indirdi, ta ki kaburgaları çatlayıp uzuvları iki yana saçılana dek.

Alice ayağa kalktı. "Başka isteyen var mı?" dedi.

Hepsi birden saldırıya geçti.

Ama ne kadar da yavaştlar! Alice bunun bu kadar kolay olduğuna inanamıyordu. Çektiği tebeşir tozu görüşünü değiştirmiş, zaman ve mekân algısını bambaşka kılmıştı. Görüşü hem genişlemiş hem de keskinleşmişti. Onların en küçük parçalarını, eklemlerini canlandıran tebeşir zerreciklerini, Kripkelerin ince ince yazdığı her vuruşu görebiliyordu. Tam nereye vurması gerektiğini biliyordu; öyle ki gerisi kendiliğinden dağılıp gidiyordu. Ne zaman sıçrayacaklarını, nereye yöneldiklerini, nereye varacaklarını biliyordu. Oraya onlardan önce varacağını da biliyordu.

Şak. Şak. Sağ elinde bıçağını, sol elinde matarasını sallıyordu; tıpkı bir rahibin havaya kutsal su serpmesi gibi. Su kemiksilerin eklemlerini eritiyor, bıçağı da gerisini hallediyordu; ayaklarının dibinde kemiklerden bir yığın yükselirken Alice dans eder gibi hareket ediyordu.

Tanrım, yapamayacağı ne vardı? Bu tam da beş fincan kahve içtiğinde gelen o çılgın histi: Her alanda, isterse her şeyi öğrenebileceğine duyduğu o kısa ama coşkulu güven; ardından daima korkunç bir çöküşün izlediği o yükseliş. Ama burada çöküş hiç gelmiyordu. Her hareketle kanı daha da hızla kaynıyor, dünya yavaşlıyor, sonunda zihninin bedeninden fırlayıp gideceği şeklindeki korkunç hisse kapılıyordu. Ama aklı sağlam kaldı; zihni ve bedeni parçalanmadı. Bir aşkınlığın eşğinde asılı duruyordu; dünya donmuştu ve çatlak damarları atardamar gibi

anyordu. O an, laboratuvarı sabahladığı gecelere döndü; her göz kırpışında gizli dünyayı gördüğü anlara. Şimdi ise tüm gözlerinin önüne serilmişti; soyut değil, korkunç bir somutlukla. Sadece parçalanacak kemikler, kırılacak omurgalar vardı.

Keşke Elspeth onu görebilseydi! Alice, Elspeth'in kıyda mızrağıyla dans edişini hatırladı ve şimdi kendi hareketlerinin de en az onunki kadar zarif olduğunu düşündü. Bu eğleneliydi! Kendini yalnızca o kapanan çenelerden korumuyor, işin içinden bir sanat çıkarıyordu. Kılıcını en güzel, en zarif yayları çizerek savuruyordu. Filozof Zhuangzi, bir zamanlar öylesine usta bir kasapla karşılaşmıştı ki adamın bıçağı hiç körelmezdi; baltasını boşluklardan geçirirdi, direniş görmeden. *İşte Yol bu*, diye düşündü Alice, *O boşlukları görüyorum*. Omurgalarını öyle temiz bir darbeye biçti ki tek vuruşta ikiye ayırdı. Zavallı küçüklerinden biri bıçağının kabzasından sekip havada savruldu ve yere düşerken Alice onun kafasını uçurdu. Oduncular da böyle hissediyor olmalıydı. Baltalarının her inişinde ve odun çat diye ikiye ayrıldığında. Bu dokunsal yetkinlik ne büyük bir hazdı. Tertemiz bir yıkım ve ellerinin altında çatlayan toprak.

Saldırganlarını bertaraf edince tepeden indi, tuzığa düşenlerle de işini bitirdi. Tedbiri elden bırakmamanın akıllıca olacağını hissetti. Kripkeler onları serbest bırakabilirdi, o zaman başı derde girerdi. Ama Kripkeler henüz ortalıkta yoktu ve Alice'in hedefleri oldukları yerde donmuştu. Omurgaları o kadar kolay parçalanıyordu ki Alice tek vuruşta hepsini temizliyordu.

Sanki kemiklerindeki korkuyu seziyordu. Evet, gerçekten titriyorlardı. Bacaklarını oynatamıyorlardı ama titreyebiliyor, başlarını eğip büzülebiliyor, kırbaçtan korkan canlıların bütün hareketlerini sergileyebiliyorlardı. Bu kadarıyla yetinebilirdi ama tam o sırada kafalarının üzerinde Peter'in solgun yüzünü ve havada duran bıçakları gördü. Ve kılıcını savurdu. Bıçak omurgalarına değdiğinde çıkan o çatırtılar öylesine hoşuna gitti ki, duyduğu zevk geri kalan her şeyi bastırdı. Daha önce hiç saf entropinin verdiği sarhoşluğu tatmamıştı. Bir şeylerin sade-

ce dağılmasına neden olmak bile böylesine iyi hissettiriyordu. Bunun hiç bitmemesini istedi fakat hedeflerinin tükendiğini, vuracak başka bir şey kalmadığını fark ettiğinde hayal kırıklığına uğradı.

Alice göğsü inip kalkarak bomboş kumullara baktı. Ayaklarının dibinde, kesik bir kafatası bileğine dış geçirmeye çalışıyordu. Alice onu vahşice tekmeledi. Kafa yuvarlanarak tepeden aşağıya fırladı, sonra katliamın ortasında durdu.

Sûrüyü darmadağın etmişti. Ortalık sessizdi.

"Hadi," diye soludu. Tebeşir genzini yakıyordu. Kripkeleri diri diri yemek, kafalarını boyunlarından koparıp bütün hâlde çiğnemek gibi vahşi bir hayal geçti gözünün önünden. "Hadi, ortaya çıkın."

Birkaç saniye sonra ortaya çıktılar. Üç figür sıçrayarak tepeden indi. Gözleri kapkaraydı, bedenleri kemikten yapılmış zırhlarla kaplıydı. Tatilden dönen Baba Ayı, Anne Ayı ve Küçük Ayı gibilerdi. Goldilocks evde çok yaramazlık etmişti. Goldilocks domuz gibi kıştırılmalıydı. Bellerinde ıslak, taşacak kadar dolu, hareket ettikçe oynayıp zıplayan keseler sallanıyordu ve kolları taze, kırmızı kanlarla kaplıydı. Peter'ın kanıyla.

Kripkeler bir an durup etraflarındaki katliamı incelediler.

Kendi aralarında fısıldaştılar. Alice ne söylediklerini duya-bilmeyi diledi; muhtemelen övgüydü. Usta bir büyücü. Evet, çok usta. Büyük ihtimalle Oxbridge'de eğitim görmüş. Dikkatli olmalıyız.

Sonra Kripkeler tarlaya yayıldılar.

Alice aptalca büyülerinin onları caydırmayacağını bilmeliydi. Yine de büyülerin bu kadar hızla etkisiz hâle getirilmesi onu şaşkına çevirdi. Nick Kripke, Alice'in yazdığı şeyleri okumaya bile tenezzül etmiyor gibiydi. Açıkta kalan tebeşire şöyle bir bakması yetti. Kesesinden kan fışkırdı, yay çizerek havaya savruldu. O da karşı büyülerini kuma savurdu, Alice'in ispatlarını hiç bakmadan dağıttı. Adımlarını hiç bozmadı; Beyaz At Para-

doksu bile onu sendeletmedi. Alice emindi; Nick asla Çince çalışmamıştı. Theophrastus ve Magnolia, Alice'in savunmaları birer birer erirken onun izlerini adım adım takip ettiler.

Theophrastus, iki adımlı Yalancı Paradoksu'nun önünde kısa süreliğine durdu; sözcükleri yoklarken ayakları ileri geri sallandı. Ama Magnolia onu kenara çekti, kızıl kumu tekmeleyerek dağıttı.

Başlarını kaldırdılar. Onu gördüler; tepenin zirvesinde dimdik duran Alice'i.

Alice de onları gördü: uzun, ince bedenlerini, dikenli ve ışıldayan zırhlarını. Yüzlerinin üst yarısı kemikten yapılmış miğferlerin altına gizlenmişti; ölü yaratıkların boş göz çukurlarından Alice'e bakan gözler tekinsiz bir zekâyla parlıyordu. Dudaklarına aynı alaycı gülümseme yayılmıştı; ince dudakları gerilmiş ve sivriltilmiş, siyahlıklarla dolu dişlerini ortaya çıkarıyordu. Magnolia'nın dudaklarıysa göz alıcı bir kırmızıydı; bir kozmetik mağazasının vitrinindeki ruj gibi parlaktı. Alice cehennemde böylesine canlı bir pigmentin tek kaynağı olduğunu biliyordu: Kan.

Onları tanımlayan sözcük *ilkel* değildi. Onlar aylarca dağlarda kaybolmuş bir aile gibi çürümemiş, umutsuzlukla yetilerini kaybetmemişlerdi. Elspeth'e de hiç benzemiyorlardı; onun paçavra kıyafeti acınası, ev yapımı bir sanat örneğiydi. Kripkelerin zırhı kusursuzdu, anlaşılmaz bir amaç için biçilmişti. *Artık onlar birer yabancı*, diye düşündü Alice. Ne insanlar gibi hareket ediyorlardı ne de insanlar gibi düşünüyorlardı. Bulundukları toprağa göre evrilmişler, uyum sağlamışlar, yeraltı dünyasının eksik kalan yırtıcıları olmuşlardı. Alice'in bedeni kaçmak için çılgınlık atıyordu. Bu içgüdüünü aklının zayıf sesiyle bastırmak zorundaydı. *Kaçarsan Gradus sana güler. Kaçarsan, kaçılmaz olanı geciktirirsin. Kaçarsan, canavara sırtını dönersin.*

Kripkeler tepenin eteğinde durdular.

Uzunca bir süre durup Alice'i izlediler. Üç kafa da aynı açıyla sola yatmıştı. Nick ve Magnolia kendi aralarında fısıldaştılar.

Ardından, önce Magnolia ağır adımlarla yukarıya tırmandı ve Theophrastus da peşinden gitti.

Alice'in zihni istemsizce tarihi monografların teşekkürler kısmına kaydı. Son olarak, evimizi çekip çeviren, soframızı kuran, çocuklarımızı büyüten, notlarımı daktiloya çeken ve çoğu özgün fikrimi de bulan sevgili eşime. Hayatımızı mümkün kılan sensin; sevgin bana ilham veriyor.

"Kimsiniz siz?" diye sordu Alice küçümser bir tavırla. "Araştırma asistanları mı?"

Theophrastus aniden fırladı, çığlıklar atarak tepeye koştu.

Bu, Magnolia'yı bile şaşırttı; onu yakalamak için hamle yaptı ama Theophrastus elinden kurtuldu, elleri ve dizleri üzerinde, insan dışı bir hızla, kurt gibi hırlayıp uluyarak kumullara tırmandı.

Alice'in gözlerinin önünden hayatı boyunca karşılaştığı yaramaz çocukların baş döndürücü bir montajı geçti. Marketlerde öfke nöbetleri geçiren ufaklıklar. Tatillerde evini dolduran, yanakları kıpkırmızı olmuş hâlde bağrıışan kuzenler. Bir zamanlar cep harçlığı kazanmak için bakıcılık yaptığı, Helen Murray'in kuduruk çocukları. Küçük oğlan altına yapmıştı ve yapmadığını iddia ediyordu. Ablaları kahkahalarla çığlık çığlığa etrafında dans ediyor, kaka kokuyor diye şarkı söylüyorlardı. En küçüğü ise kendini aslan sanmış, Alice'in ayak bileklerine dişlerini geçirmeye çalışıyordu. Alice çocukların ne ölçüde yıkıcı olabileceğini, sonuçlarını hiç umursamadan eşyaları nasıl kırıp döküklerini anımsadı. Helen Murray'in evindeyken, bir keresinde içlerinden birini tokatlamak istemişti; suçluluk ve şiddetle karışık bir dürtüydü bu. En çok da şunu hatırlıyordu: Çocuklar korkutucuydu... ama yine de *çocuktular*; küçücük, ufacık.

Theophrastus bütün hızıyla ona doğru koştu. Alice'in yapması gereken tek şey onu kollarından kavrayıp havaya kaldırmaktı; Theophrastus çırpına çırpına asılı kaldı.

Çok hafifti. Onu uçuruma fırlatmak öylesine kolay olurdu ki. Ama Alice onu incitmek istemiyordu; bu onun suçu değil-

di. Onu Zeno tuzagına atmaya karar verdi. *Ceza zamanı, hadi yatağa, bırak da büyükler konuşsun.* Alice çırpınıp debelenen Theophrastus'u pentagrama doğru sürükledi.

Magnolia tepenin zirvesinde belirdi.

"Sen," dedi Alice soluk soluğa, "çok kötü bir ebeveynsin."

Magnolia'nın neden saldırmadığını merak etti. Sonra aklına geldi: Theophrastus'u rehine olarak kullanabilirdi. Çocuk ikisinin arasında duruyordu; belki Magnolia, Alice'in çocuğa zarar vermesinden korkuyordu. Alice bu tehdidi nasıl değerlendireceğini düşünürken Magnolia sol omzunu kavradı ve kolunu kökünden kopardı.

Alice'in ağzı açık kaldı.

Magnolia iskeletimsi kolunu Alice'in yüzüne savurdu. Soğuk kemik Alice'in yanağına ve çenesine çarptı, dişleri zangırdadı. Magnolia yeniden savurdu; bu kez darbenin gücü Alice'i yere serdi. Theophrastus debelenerek kurtuldu, çığlıklar atıp ellerini çırpı.

Magnolia ilerledi, kurumuş ölü kolunu sanki ortaçağ topuz zinciriymiş gibi sallıyordu.

Alice ayağa kalkmak için çırpındı. İçinde öfke kabarıyordu; hem de ne öfke. Saçmalığın zirvesiydi bu. Peter çölde ölmemişti ki Alice birinin kopmuş koluyla dövülsün.

Magnolia tekrar savurdu. Bu kez Alice darbenin gelişini gördü. Bileğinden yakaladı ve var gücüyle çekti. Tebeşir tozu hâlâ damarlarında dolaşıyordu; nerede biteceğini bilmediği bir güçle doluydu. Görünüşe göre bu Magnolia'yı şaşırtmıştı; neredeyse hiç direnmedi. Kol elinden sıyrılıp gitti.

Doğru, diye hatırladı Alice. Bu onun avantajıydı. Kripkeler karşı koyulmasına alışkın değillerdi.

Magnolia bıçağını çıkardı.

Hayır, hayır, diye düşündü Alice. Kopuk kolu bir kenara fırlattı, sonra kendini Magnolia'nın üzerine attı.

Alice daha önce hiç kimseyle dövüşmemişti. Hep uslu bir çocuk olmuştu. En yaklaştığı şey, ilkokuldaki bir basketbol

maçıydı; topu kapan kıza öyle öfkelenmişti ki kavalkemiğine tekmeyle basıvermişti. O hareketi yüzünden oyundan atmışlardı onu. Anne babası gelip arabada bağırması, o ise hıçkırarak neden yaptığını bilmediğini, bir daha asla böyle kötü davranmayacağını söyleyerek ağlamıştı. O günden itibaren zihnine kazınan ders şuydu: Başka bedenler dokunulmazdır, izin almadan dokunamazsın. Onlara zarar vermeye çalışamaz, kıramazsın. Uzak durursun, onlar da senden uzak durur. Herkes kendi küçük baloncukunda var olur. İşte bu yüzden Magnolia'ya çarpıp birlikte yere yuvarlandıklarında şoke oldu. Hâlâ boğuşuyorlardı. Alice'in tebeşirle keskinleşmiş duyuları bu kez fayda etmedi. Tek algıladığı şey tokatlar ve darbelerdi; dikenler ve keskin kenarlar. Göremiyordu, saçları gözlerinin önündeydi. Kendi bıçağını savuruyordu ama hedefini bulup bulmadığını bilmiyordu. Bir şeye çarptığını sandı ama belki de sadece deri, sadece zırhtı. İçten içe kaybettığını hissediyordu. Sonra kendini sırtüstü buldu, nefesi kesilmişti. Magnolia dizleriyle onu yere mıhlamıştı. Magnolia'nın bıçağı inmek üzereydi. Alice onun bileğini yakaladı ve bıçağı yana itmeye çalıştı. Ama Magnolia öylesine güçlüydü ki bıçak yüzüne tehlikeli biçimde yaklaştı.

Alice'in bakışları Magnolia'nın belindeki keseye kaydı; kıpkırmızıydı, sallanıyordu. O an zihninde iki ilke çakıştı:

Zeno tuzağındayız.

Dışarı çıkmak için kana ihtiyacı var.

Alice aniden Magnolia'nın kolunu bıraktı. Direniş bekleyen Magnolia öne doğru sendeledi. Bıçağı, Alice'in başının yanındaki toprağa saplandı. Bu Alice'e öne doğru sıyrılıp can havliyle Magnolia'nın kemerine bıçağını savuracak kadar zaman kazandırdı. Kese patladı. Kan Alice'in yüzüne sıçradı; Peter'in kanıydı bu; paslı, tuzlu ve hâlâ tuhaf biçimde sıcaktı. Zihnine hücum eden anılar yüzünden boğulur gibi oldu –Escher tuzağının kapanışı, Peter'in gülümseyişi, demirin cıılgılığı– ve Alice'in yapabildiği tek şey odağını diri tutmak, en temel algoritmaları hatırlamaktı. Kan gözlerini ve burnunu doldurdu. Boğulur gibi

oldu, hırıltıyla burnunu çekti, o sırada Eski Yunanca kelimeler gargara yapar gibi dudaklarından döküldü.

Magnolia bıçağını Alice'in başının üzerine savurdu. Ama kavis yarılanmadan hareketleri yavaşladı; önce yarıya, sonra yine yarıya, sonra onun da yarısına kadar... Alice, Magnolia'nın kollarının milim milim, adım adım ilerlemek için nasıl kasıldığını görebiliyordu. Ama nafileydi; Magnolia ne kadar zorlarsa o kadar yavaşladı. Hareket kabiliyeti, ikinin karelerine bölündükçe azalıyordu. Sonunda diz çökmüş hâlde donakaldı. Theophrastus arkasında hiç kıpırdamadan oturuyordu; alkışı yarım kalmış gibi elleri havada asılı duruyordu.

Alice ayağa kalktı.

Magnolia sadece gözlerini oynatabiliyordu. Başını kaldırıp Alice'e kilitlendi; kan çanağına dönen gözleri öfke saçıyordu. Alice onun hüsrânını, küçümser tavrını gözlerinden okuyabiliyordu. Zeno Paradoksu. *Bebek* paradoksu. Ama onu çürütmek için kana ihtiyaç vardı ve bütün kan kumun içindeydi.

"Aha," dedi Alice.

Magnolia'nın gözleri korkuyla irileşti. Alice başta bu korkunun nedenini anlayamadı; ta ki Magnolia'nın bakışı Alice'in bıçağına kayana kadar. O an fark etti: Magnolia'nın gözünden bakıldığında, Alice'in şimdi yapması beklenen tek mantıklı şey ikisini birden öldürmektir.

Alice buraya kadarını hiç düşünmemişti.

Tüm hayallerinde işi nehrin yaptığını, kendisininse sadece kenarda durup izlediğini, günahsız kaldığını varsaymıştı.

Peki şimdi ne yapacaktı?

Damarlarındaki tebeşir, *Boğazlarını kes*, diye haykırdı. Ama kolu kıpırdamadı; bıçak havaya kalkmadı. Kararsızlığa saplanmış bir şekilde öylece durdu. Ta ki Nick Kripke koşarak tepeye doğru gelene kadar.

Tepenin zirvesinde durdu; bir Alice'e, bir karısına ve oğluna baktı. Hesap yaptığı açıkça belli oluyordu: Alice'e mi saldırmalıydı, yoksa onları mı kurtarmalıydı?

Alice onun ikinci seçeneği seçmesine izin veremezdi; üçüyle birden aynı anda savaşılamazdı.

Risk aldı. Magnolia ile Theophrastus'a arkasını döndü ve hızla tepeye doğru koştu. Orada başyapıtı onu bekliyordu; bütün parçalar yerli yerindeydi, yalnızca içindeki özne eksikti. Haklıydı. Nick onu takip etti. Alice onun merakına bel bağlamıştı.

İşte, yıllar boyu taze kandan bile daha cazip olabilecek tek şey buydu. Görmediği bir kuramsal atılım, yepyeni bir eser. Kripkeler işlerinde ustaydılar ama sahip oldukları yalnızca kendi kafalarının içindekilerdi; on yıllardır arşivlere, düşünceler silsilesinin başka mekânlara ve zamanlara uzandığı o garip kayıtlara erişememişlerdi. İşte nihayet, Nick Kripke'nin on yıllardır söküp takmadığı, ilk kez gördüğü bir şey karşısındaydı. Bu yüzden Nick Kripke ölümcül bir hata yaptı ve okumak için durdu.

Alice arkasında durup büyülü sözleri söylemeye başladı.

Dizeleri zihnindeki metinden okudu; "Jacob Grimes" yerine "Nicomachus Kripke" adını geçirerek. Giderek daha hızlı konuşuyordu; Nick ne yapmak istediğini anlayamadan, sesi artık insana benzemeyen, tiz ve boğuk bir iniltiye dönüşmüştü. Bir cadının ulumasıydı bu; Erichtho'nun haykırışıydı. Alice sona çok yaklaşmış, yalnızca iki satır kalmıştı ki Nick dehşetle yüzünü ona döndü.

Ellerini hızla Alice'e uzattı. Alice kollarını kaldırdı ama Nick onları kenara savurdu. Ellerini Alice'in boğazına doladı. Alice nefes alamadı ama sesini çıkarmadı. Ses çıkarmazsa büyü bozulmaz, yeniden başlamak zorunda kalmazdı. Yalnızca iki satır daha söylemesi gerekiyordu; tek nefeslik bir fısıltı. Sadece sakın kalıp o satırları söylemeliydi. Ama Nick'in başparmakları gırtlığına dayandı. Alice nefes alamıyordu. Kıvranıyor ama kurtulamıyordu. Nick'in kavrayışı öylesine sağlam, baskısı öylesine ezici ve acı vericiydi ki...

Ah, Tanrım, diye düşündü. Oysa bitirmeme çok az kalmıştı.

Sonra bir cıglık duydu, gri bir parıltı gördü.

Arşimet bir anda çıkıp geldi ve Nick'in başına tünedi. Nick, Alice'i bıraktı. Alice nefes nefese yana yuvarlandı. Nick çırpınıyor, kolları havada pervane gibi dönüyordu. Arşimet miyavladı, pençelerini Nick'in kemikli miğferine geçirmeye çalışıyordu. Gür kuyruğunu inatla Nick'in gözlerine doladı. Nick tam ke-di-yi karnından yakalayıp yana fırlatmıştı ki Alice o sırada çemberi kapattı.

İşte şimdi göreceğiz, diye düşündü telaşla, şimdi gerçek bir büyücü olup olmadığımı öğreneceğiz.

Cehennem çöktü.

Ama tam anlamıyla değil. Büyü onları başka bir yere taşımadı, sadece arada bir bağ kurdu. Artık iki dünyada birden bulunuyorlardı. Cehennemin kumları hâlâ belli belirsiz görünüyordu ama üstlerine dokuz numaralı laboratuvarın bordoya çalan tanıdık duvarları ve karatahtaları bindirilmişti. Tebeşir tozlu yerler, inatçı rutubet kokusu. Yerde, çift pentagramın tam ortasında, Alice'in itinayla hazırladığı sahte beden yatıyordu. O kirli parçalar, Frankenstein'in canavarı gibi dikilip bir araya getirilmişti; biraz kas, biraz kemik, biraz da bağ dokusu – bir yüz oluşturacak kadar, bir sesi yeniden yaratmaya yetecek kadar biyomekanik.

Alice günlerdir kimsenin onu ortadan kaldırmamasına şaşırırdı. Başarısız olmaktan, büyü'nün tutmamasından, işi bit-tiğinde iki dünya arasında bir yerde sıkışıp kalmaktan korkmuştu. Ama çok dikkatliydi. Kimsenin kullanmadığı bodrum katındaki odayı seçmiş, kapıları sıkıca kilitlemiş, rezervasyonu da Londra'dan gelip giden ve nadiren kampüste görünen bir doktora sonrası araştırmacının adıyla yapmıştı. Hatta çürümeyi yavaşlatan bazı büyüler bile işlemişti, böylece ceset ko-kuşmuş olsa da dokusu hâlâ yeterince sağlamdı; Nicomachus

Kripke'nin ruhunu barındıracak kadar.

Cesedin gözleri açıldı.

"Merhaba," dedi Alice. "Cambridge'e hoşgeldin."

Tabii ki hiç ses çıkmadı. Cehennemde yüksek sesle konuşmuştu ama Alice burada hiçbir şeye bağlı değildi. Nick Kripke'nin hayata dönüşünü sadece bedensiz bir varlık olarak izleyebiliyordu.

Önce bir gözü, sonra diğeri açıldı. Gövdesi irkildi.

Nicomachus Kripke'nin ruhu tarafından canlandırılan parçalar yerde kıvrandı. Gözler şişti, tendonlar gerildi. Nick muazzam bir acı çekiyor gibiydi.

Erichtho'nun notları bu konuda uyarıda bulunuyordu. Ruh yeraltı dünyasından koparılır ve kendisine ait olmayan, ölü ya da ölmekte olan bir bedene zorla sokulur. Her şey yanlıştır –her kas, her kemik ve bağ–, her şey çok büyük ya da çok küçüktür ve çok ama çok yabancısıdır ve mutlak bir acı içindedir; vücudundaki her sinir çılgılık atar, yanar.

Antik Yunancanın tınısını vermek çok zordu ama Alice cadının bunu yazarken kötücül bir tatmin hissetmiş olması gerektiğini düşündü. Sayfaları okuduktan sonra Alice de kıkırdamıştı. *Size bir beden vereceğim, Profesör, sizi geri getireceğim. Nasıl olduğunu göreceğiz.*

Ama bu büyüü işbaşında izlemek ne kadar da korkunçtu. Bir ağız kalıntısı bükülerek açıldı ve şimdiye kadar duyduğu en kötü sesi çıkardı.

Büyü bir hataydı, diye düşündü Alice. Bunlar doğal olmayan bağlardı, bu sınır asla aşılmamalıydı. Safrayı, suçluluk duygusunu tattı –Ne yapmıştı? Onu bu sefaletten kurtarmalıydı– ama sonra Nick daha yüksek sesle uludu ve laboratuvarın duvarları sarsılıp çökecek gibi oldu. Odanın tamamı, uyandığında çözölen bir rüya dünyası gibi parıldadı ama yok olmadı. Dünyalar birbirine karıştı. Halı gri kuma dönüştü; çöl duvarlara dönüştü, hepsi umutsuz, baş döndürücü bir kaos içinde birbirine dolandı.

Ama Alice buna alışkındı. Çok uzun zamandır birden fazla dünyanın birbiri üzerine katlandığını görerek yaşamıştı. Gidip gelen ve yer değiştiren görüntüler onu şaşırtmıyordu; onların içinde nasıl hareket edeceğini biliyordu. Nicomachus Kripke

hayatın dehşetinde boğulurken, Alice onu kararlılıkla uçurumun kenarına çekti. Artık çok yakındılar, sadece birkaç metre uzaklıktaydılar. Şimdi tek gereken itmektir. Gerisini nehir hallededecekti.

Laboratuvar odası titreşerek kayboldu. Bu Alice'in işi değildi. Nick Kripke'nin irade gücü muazzamdı. Alice onun konsantre olmaya, ruhunu özgür bırakmaya çalıştığını gördü. Yapabileceği hiçbir şey yoktu. Büyüsü sadece bağlantıyı kurmuştu; onu her iki tarafta da tuzağa düşürecek gücü yoktu.

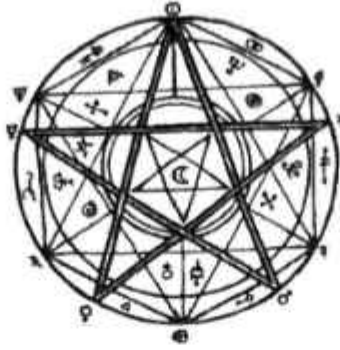
Nick Kripke cehennemin dibinde sarsılarak uyandı. Parmakları tekrar Alice'in boynuna dolandı.

"Beni serbest bırak," diye hırladı.

Alice, *Hayır*, demeye çalıştı ama Nick'in başparmakları soluk borusuna dayandı ve kıpırdıyamadı. Gözleri karardı. Nick'in parmakları sıkılaştı. Alice'in uzuvları gevşedi.

Derken ilahi bir lütuf tarafından kurtarıldı.

En azından öyle görünüyordu. Yaşayan bir varlık kadar somut bir şey değildi; sadece bir dürtü, bir fısıltıydı. Yalnızca bir varlığın yankısıydı. Ama yine de bu dokunuş onları uçurumun kenarından boşluğa savurmaya yetmişti. Kayaların üzerine.

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM

Bulanıklık, bir çılgılık, bir sıçrama ve şok.

Çok yüksekte düşmediler ama su sığ, kayalar ise sertti. Alice bir an için acıdan hiçbir şey göremez oldu. Bütün bedeni beyaz bir şimşekle kavruldu, ardından o beyaz ışık ağır ağır çekilip yerini zonklayan bir kızılığa bıraktı. Başını kaldırdı, sonra kollarını. Bacakları hareket etmiyordu. Yapabileceği tek şey, boğulmamak için sersemlemiş bir hâlde doğrulmak ve hangi parçaların hâlâ vücuduna bağlı olduğunu anlamaya çalışmaktı. Gökyüzüne gözlerini kırıştırarak baktı. Tepesinde solgun bir daire asılıydı, zar zor seçilebiliyordu. Belirgin bir şekilden çok gökyüzündeki bir dalgalanma gibiydi. Göz ucuyla bakıldığında tekrar turunculuğa karışıp kayboluyordu. Ah, diye düşündü. *Ay. Demek oradaymış.*

Birkaç metre ötede Nick Kripke doğruldu. Su bileklerine kadar çıkıyordu.

Ayaklarına baktı, başını yana eğdi; sanki nerede durduğunu kavrayamıyordu. Gözlerini kırıştırdı, sonra hafifçe başını kaldırıp boşluğa bakarak öylece dikildi. Bir bardak su almak için mutfığa inen ama ne yapacağını unutan yaşlı bir adam benziyordu.

Alice'e baktı.

"Affedersiniz," diye hırıltıyla seslendi. Alice o zırhla kaplı boğazdan çıkan sesin bütünüyle insani olduğunu duyunca şaşkına döndü. "Sanırım... sanırım bir şeyi unuttum..."

Gözlerindeki o zekâ pırıltısı geri gelince, Nick Kripke nerede olduğunu fark etti. Çığlık attı, ayağını sudan çekti, ardından ötekini de çıkardı. Sonra bir ayağından diğerinin üstüne zıpladı ama nafile; fizik yasaları çoktan işlemişti. Ne yazık ki havada kalamıyordu. Alice büyülenmiş gibi onu izledi. Nick umutsuzca kıyıya doğru çırpınırken hatıralar hızla akıp gidiyor, kabaran bir sel gibi içini boşaltıyordu. Alice'in yanından korkunç bir hızla geçip gidiyorlardı. Tıpkı sekiz, on altı, otuz iki kat hızlandırılmış bir film gibiydi; ayrıntılar seçilemiyor, yalnızca bulanık izlenimler kalıyordu: karanlık bir kampüs, tahtada beyaz tebeşir çizgileri... Akıntı büyüdükçe Nick küçülüyordu. *Kaynar suya atılmış bir buzlu dondurma*, diye düşündü Alice. *Kıyıya ulaştığında ondan geriye ne kalacak?* Birkaç adım kalmıştı. Ama hatıralar kendi çekim gücüne sahipti. Akıntı çok güçlüydü; yitip giden anılar, kalanlara yapıştıyordu. Su kabardıkça kabardı. Nick Kripke öne kapaklandı, parmaklarını kumlara geçirerek kıyıya tutunmaya çalıştı. Alice onun yüzünde mutlak bir dehşet gördü. Göz göze geldiler. Nick'in sağ eli seğirdi; bu bir yalvarış mıydı, yoksa teslimiyet mi? Alice içgüdüsel olarak ona yöneldi. Ama uzuvları dayanılmaz bir acıyla sarsıldı. Ayağa kalkmaya yeltendiğinde acı bütün bedenine yayıldı. Çaresizce ona bakmaktan başka bir şey yapamadı. Zaten söylenecek ne vardı ki? O sırada aklına Lewis Carroll'ın öyküsü geldi. "Balbus'un Denemesi." Ne tuhaf bir hikâyeydi. Bir nesne sıvıya batırıldığında kütlesi kadar sıvıyı yerinden eder. Ama su yer değiştirdiğinde seviye yükselir. Seviye yükseldikçe nesne daha derine gömülür. Daha da battıkça su yeniden yükselir. Bu böyle sürüp gider. Sonunda denizin kenarında yalnızca ayak parmaklarını suya değdiren bir adam bile boğulmaya mahkûmdur. Öyle değil mi?

Evet, bu durumda öyleydi. Kara suyun dalgası gürleyerek yükseldi, çekildiğinde Nick Kripke yoktu.

Alice boş dalgalara bakakaldı.

Demek hepsi bu kadardı. Suların böylesine dingin kalabileceğine inanamadı. Dalgalar yok olmuştu; yüzey artık cam gibi ve aldatıcıydı. Birkaç saniyede bütün bir acı ömür silinmiş, evren tarafından unutulmuştu. Ne ceza vardı ne de kurtuluş; yalnızca yokluk. Sanki Nick Kripke hiç var olmamıştı. *Sersem*, diye geçirdi Alice içinden. *Seni şanslı sersem*.

Kumdan yükselen ayak seslerini, ardından bir bıçağın cınlamasını duydu.

Başını çevirdi. Magnolia tepesinde dikiliyordu; elinde bıçağı, yanında Theophrastos vardı. Nasıl olup da kurtulduklarını bilmiyordu. İkisi de dalgalara bakıyordu; bir koca ve babanın son izleri spiraller çizerek siyah sularda kayboluyordu. Magnolia başını geriye attı; boğazından sözcüksüz, korkunç bir inilti çıktı. Theophrastos da ona katıldı. İnce, tiz cıglığı annesinin boğuk hırıltısıyla birleşti; bir anlığına sanki bütün dünya haykırdı.

"Üzgünüm," dedi Alice kısık bir sesle. Gerçekten de üzgündü çünkü olanların tümü kendi eseri idi.

Theophrastos yaklaştı.

Çok küçüktü. Öldüğünde on yaşlarında olmalıydı; yaşına göre ufak tefekti. Annesinin beline ancak erişiyordu. *Acaba biri ona hiç Theo diye seslenmiş midir?* diye düşündü Alice. Theo adı tam ona göre idi. Adı bile fısıltı gibiydi, varlığı da öyle; incecik, narin kolları o ödünç kemiklerin ardına saklanmıştı. Ama yine de bir bıçak alıp indirmeye yetecek kadar güçlüydü.

Alice gözlerini kapatıp darbeyi bekledi. *O kadar da kötü olmayacak*, dedi kendine. *Biraz acıyacak, boynumda bir basınç olacak, sonra her şey bitecek*. Sonra ruhu özgür kalacaktı; Peter her neredeyse, oraya uçup gidecekti. Orası hiçliğin ortası bile olsa Alice için fark etmezdi.

Bıçak darbesi hiç gelmedi. Alice başını kaldırdı. Magnolia'nın eli Theophrastos'un omzundaydı. Anne ile oğul kıpırdamadan Alice'e bakıyorlardı. Alice ne kadar uğraşsa da bu yıpranmış, yabancı yüzlerde hiçbir duygu seçemedi.

Magnolia eğilip Theophrastos'u kollarının altından kavradı. Alice onun daha insanca bir hareketine hiç tanık olmamıştı. Çabuk, alışkanlıkla yapılmış bir anne sarılışıydı bu. Theophrastos'u kaldırdı, beline yasladı. Sonra ağır adımlarla kıyidan sulara doğru yürüdü.

"Hayır." Alice dirseklerine dayanıp doğrulmaya çalıştı ama sırtına korkunç bir acı saplandı. Kalkamadı. "Dur, yapma..."

Magnolia onu duymadı. Dudakları Theophrastos'un kulağına değdi. Theophrastos'un başı sallandı. Magnolia bir ayağını öbürünün önüne atarak kararlı adımlarla hedefe doğru ilerledi. Theophrastos onun boynuna yaslandı.

"Bekle," dedi Alice fakat o an söyleyecek daha fazla bir şeyi kalmadığını fark etti.

Magnolia'ya şimdi ne sunabilirdi? Onu yeniden insanlığa döndürecek bir yol mu? Bu onun gücünün ötesindeydi.

Tek yapabileceği, kendi başladığı işi onların bitirmelerine izin vermektir.

Anne ile oğul, dalgalar başlarının üzerine çıkana dek, adım adım derinlere doğru yürüdüler. Sonra anıları soyulmaya başladı. Önce küçük şeyler, karanlığın içinde şaşırtıcı bir canlılıkla parlayan ayrıntılar. Bir oyuncak vagon. Renkli tebeşirlerle dolu bir kutu, bir çocuğun beyaz ve mor çiçeklerle kaplı yazı tahtası. Sonra anılar dışı doğru kabardı; Magnolia'yı en çok tanımlayan şeyler, yıllar boyunca diğer her şey silinirken tutunmayı başardığı parçalar. Theophrastos'un ışıldayan yüzü. İnce çerçeveli gözlüğü; elbet gözlük takıyordu. Bir sahneye çıkan basamaklar. Göz kamaştıran ışıklar. Parlak cilalı kürsü tahtası. Yüzleri silip yok eden ışıklar. Avuçlarında biriken ter. Sonra alkışlar. Gürleyen, zemini sarsan, kemiklerini titreten, insanı bedeninden söküp çıkaran alkışlar. Kocaman açılmış gözler, üzerinde toplanan aç bakışlar... Magnolia çözülüp giderken Alice büyümüş hâlde baktı. Çünkü karşısında, hep istediğini sandığı hayat vardı.

Bir zamanlar Magnolia'ya o kadar hayrandı ki.

Universitenin ilk yılında, Kripkelerin verdiği bir seminere gizlice girmişti. Seminer yalnızca doktora öğrencilerine ve öğretim üyelerine açıktı ama bilet kontrolcülerinin bakmadığı bir sırada aradan sıyrılmış, oturacak bir yer bulunca da kimse ona soru sormamıştı.

Konuşma başladığında Alice büyülenmişti. Araştırmanın kendisi bile başlı başına parlaktı. Alice yalnızca Magnolia'nın makalelerini okumuş olsaydı, bu bile ona âşık olması için yeterdi. Ne kadar güzel bir üslubu vardı. Sonradan akademi, bu lirik dili metodolojik titizlikten yoksunluğunun kanıtı sayacaktı. Ama o anda Alice'i büyüleyen, Magnolia'nın en kuru mantık zincirlerini bile şarkıya dönüştürebilmesiydi.

Ama Magnolia ispatlarının çok ötesindeydi. Alice bir kadın akademisyenin böyle bir sunum yaptığını daha önce hiç görmemişti. Ah, Magnolia Kripke... kuzguni siyah saçlarıyla, pürüzsüz ve zamansız teniyle. Sesi derin ve melodikti. Kendini ve bedeninin bütün kadınsı yanlarını –memelerini, kalçalarını, kıvrımlarını– dingin bir özgüvenle taşıyordu. Güzelliğini sergilemekten çekinmiyordu. Onu pek çok kadının yaptığı gibi bol giysilerin, kambur bir duruşun ardına saklamıyor, kendini merkeze koyuyordu. Bütün bakışların üzerinde olduğunu biliyordu; ister doğru ister yanlış sebeplerle. O bakışları sahipleniyordu. Hareketlerinin inceliklerinde saklıydı bu: eteğini düzeltmesi, saçlarını omzunun üzerinden atışı... Hiç kimse gözünü ondan ayıramıyordu.

Alice erişilmez bir idealin vücut bulmuş hâli karşısında mest olmuş bir şekilde oturmuştu.

Akademideki diğer çiftlerden ise, genellikle kaçınılmaz olan ayrılıkları hakkındaki dedikodular sayesinde haberi olurdu. Yale'deki iki profesör evliydi –kadın klasik filoloji, erkekse mantık hocasıydı– ve sürekli mutsuzlardı; öğrencileri ve tez danışanları da onların çekişmelerinin ortasında kalıyordu. Asıl sorun, kadının Stanford'daki doçentlik fırsatını bırakıp eş kontenjanından Yale'e gelmesiydi; yani kocasının kadrosu kendi

kadrosunu da belirliyordu. Adam profesördü, eşi ise daima sadece okutman kalacaktı. Adam üç cilt kitap derlemişti, kadının yayımladıklarıysa birkaç makaleden ibaretti. Ortalıkta, kadının kariyerinde ilerlemesi için ondan defalarca yardım istediği ama adamın bunu nepotizm olur diye reddettiği söylentileri dolaşıyordu. Üstelik adamın, renkli şalları ve dizüstü çizmeleriyle ortalıkla dolaşan, badem gözlü, parlak saçlı bir Radcliffe mezunu asistanla birlikte olduğu da konuşuluyordu. Herkes kadına boşanmasını tavsiye ediyordu. Ama kadın evliliğinden vazgeçmiyordu. Ayrıldıkları takdirde üniversite onu ertesi gün işten atabilirdi. Neden maaşını heba etsindi ki? “Tragedyaya Giriş” dersini herkes verebilirdi.

Yale vakası aslında sıradan sayılırdı. Birini duyunca hepsini duymuş oluyordunuz; Cornell'deki o çirkin boşanma, Sorbonne'daki evli asistan hikâyesi... Hep aynıydı. Koca yıldız olurdu. Kadın ise lisans öğrencilerine ders verirdi; öğrenciler okutman unvanının ya yeni işe alındığı ya da eş kontenjanı anlamına geldiğini bilmezdi. Sonunda kadın sahneden çekilir, çocuklarını büyötmeye koyulurdu.

Ama burada hem prestije, hem bir kocaya hem de bir bebeğe sahip olan bir kadın akademisyen vardı. Nick'in Magnolia'ya davranışı gerçekten dikkat çekiciydi. Nick o öğleden sonra neredeyse hiç konuşmadı. Eşini tanıttı, araştırmalarının belirli bir kısmının tamamen onun eseri olduğunu söyledi, sonra sahneden çekildi. Konuşma boyunca Alice sürekli ona göz atarak hayranlığının yerini ne zaman sıkıntıya bırakacağını merak etti. Ama Nick tamamen büyülenmiş gibiydi. Eşinin bütün esprilerine güldü; özellikle çetrefilli bir teorik düğümü çözdüğünde onaylarcasına başını salladı. Bir an bile gözlerini ondan ayırmadı. *Demek gerçek aşk böyle bir şey, diye düşündü Alice. Acaba biri bana da bu şekilde bakacak mı?*

Magnolia sahneden indiğinde bile rolünden çıkmış gibi görünmüyordu; yıldızlıktan eşliğe ve anneliğe geçiş yapmıyordu. Tam tersine, kürsüde olduğu kadar canlı ve görkemliydi; koca-

şı ile oğlu onun etrafında uydu gibi dönüyordu. Magnolia her zaman, her koşulda olduğu kişiydi. O, akıl almaz bir biçimde, aynı anda her şeydi.

Alice ona, *Sen en iyimizdin*, demek istedi. *Her şeyi mümkün kılan sendin*. Ama Magnolia artık çok derindeydi; boynuna kadar dalgalara batmış, başı geriye düşmüştü. Gözleri kapalı, ağzı yarı aralıktı; sanki kendinden geçmişti. Alice'in yapabileceği tek şey, kumların üzerinden bakıp anne ile oğlunun suyun altında kayboluşunu izlemektir.

"Çok şükür," dedi John Gradus.

Alice yeniden arkasına döndü. Gradus kibirli bir edayla kumların üzerinde süzülüyordu. Alice ayağa kalkabilseydi, kollarını onun omuzlarına dolar ve onu öperdi.

"Geldin demek," dedi. "Neden?"

"Bir lütuf sayesinde," diye böbürlendi Gradus. "Ve bu Tanrı'nın işi değildi, Alice Law. Benim işimdi."

Alice ona uzandı ama Gradus da tıpkı Magnolia gibi yanından geçerek dalgalara yöneldi.

"Gradus...?"

Gradus doğruca suya girdi. Alice boğuk bir ses çıkardı ama Gradus parçalanmadı; aksine, hafifçe Lethe'nin yüzeyine bastı. Sular onun ayaklarının altında duruldu, onu sanki mermerden yapılmış gibi taşıdı. Sonra Alice, Gradus'un gördüğü şeyi gördü: Ufukta giderek büyüyen bir gemi. İnce, güzel bir şeydi. Gövdesi parlak bir sonbahar ağacından oyulmuş, tek bir kıvrımlı fırça darbesiyle yapılmış gibiydi. Demek doğruydı; demek o Gölge-ler umut etmekte haklıydı.

Gradus gemiye ulaşmak için daha ileriye yürüdü. Pelerini açıldı, kollarını iki yana açtı; sanki kendini bütünüyle sunuyordu.

"John Gradus," diye seslendi Alice. "Sen kimsin?"

Gradus bu soruya eskisi gibi öfkelenmedi. Soru tıpkı su gibi üzerinden akıp gitti. Omuz silkti. "Artık hiç kimseyim." Döndü ve ona el salladı. "Hoşçakal, Alice Law! Umarım bir daha asla karşılaşmayız!"

“Hoşçakal,” diye haykırdı Alice. “İyi şanslar...”

Gemi artık çok yakındaydı. Alice pruvada duran bir silüet gördü; baştan ayağa beyazlara bürünmüştü, karanlık ufkun karşısında öylesine parlak ışıldıyordu ki Alice’in gözlerini acıttı. Gözlerini kısarak bakmak zorunda kaldı. Yalnızca belli belirsiz hatlarını seçebildi; o figür Gradus’a yardım edip onu gemiye çıkardı ve ona bir kâse uzattı. Gradus kâseyi geriye yatırıp istahla, omuzları sarsıla sarsıla içti. Ardından, içinden geniş anı parçaları sökülmeğe başladı. Griliği, karnı yarılmış bir balığın iç organlarını ve pisliğini okyanusa boşaltmasına benziyordu. Alice o iç organlarda titreşen imgeler gördü. En kötü kuşku- larını doğruluyorlardı; bükülmüş bedenler, sıçramış kan, ince uzun bir karaağacın gölgesi. Ama fazla bakmadı. Artık bunun bir önemi olmadığını düşündü.

Gradus artık Gradus değildi; titreşen bir parıltıya dönüş- müştü. Gölgelerden tamamen farklı bir biçimde, maddesizdi. Çünkü Gölgeler iz bırakırdı, geçmişin kalıntılarıydı; oysa Gra- dus olmayan bu ruh tanımsız bir gelecekti, ıslıl ıslıl bir ihtimal- di. Gradus olmayan ruh arkasını döndü, geminin baş tarafına oturdu ve yüzünü vadedilen kıyıya döndü.

“Bekle...” dedi Alice elini uzatarak. Aptalca da olsa, geminin onu da alabileceğini umdu.

Ama gemideki figür gülümsedi ve elini geri çekti. Bunu acı- masızlıktan yapmadı, yalnızca Alice’in de bilmesi gereken ku- ralları kabul ettiğini göstermek için yaptı.

Gemi uzaklaştı. Ardında kalan bir dalga kıpırdanarak, ısrarcı bir şekilde Alice’e çarptı. Alice’in uzuvları gevşedi; karşı koyacak gücü yoktu. Ama bu dalga onu suyun altına çekecek bir güç değildi. Tam tersine, onu ısrarla kıyıya doğru taşıyordu; sanki suyun kolları vardı ve onu dışarıya fırlatıyordu. Olmaz, diyordu. Henüz değil. Dalga Alice’i nazikçe itti, ta ki Alice kum- ların üzerinde yan dönüp, nehrin ulaşamayacağı bir noktada kıvrılıp yatana dek.

Orada sersemlemiş bir şekilde yatıyor, nefes alıp veriyor, dalgaların selam verir gibi kıyıya kadar uzanışını seyrediyordu. Sonunda kolundaki acıyı fark etti.

Kolunu yüz hizasına kaldırdı ve hayretle izledi: Siyah su, dövmesinin kenarlarından içeri sızıyordu. Kaç geceyi derisini çimdikleyerek, ovuşturarak, Profesör Grimes'in elyazısını silmeye çalışarak geçirmişti. O keskin beyaz çizgilerin, kendi etini koparmaktan başka bir şeyle silinemeyeceğini düşünmüştü. Oysa şimdi suyun değdiği yerlerdeki yazılar çözülüyor, kenarlarından kabarcıklar yükseliyordu. Derisinin üzerinde küçük kimyasal yanmalar dolaşıyordu. Acı vardı ama ıslak parmak uçlarına sürülen kibritin yakıcı sızısından fazlası değildi. İçini kaplayan muazzam rahatlama karşısında acı sönüp gidiyordu. Kafatasının içinden bir gerilimin boşaldığını hissetti; bu öyle ağır bir yükü ki varlığını ancak kalkınca fark etti.

Hafızasını yokladı. Hiç kullanmadığı, zihninin bir türlü atmadığı Linear B dosyasına uzandı; boş çıkmasına sevindi. *Tractatus*'un 52. sayfasını aradı, göremedi.

Geç de olsa başının belada olabileceğini anladı.

Kurulanmasına imkân yoktu. Her bir zerresi ıslanmıştı; elbiseleri ağırlaşmış, çizmeleri suyla dolmuştu. Kollarını kurulamaya çalıştı ama boşunaydı. Sızlama şimdi açıkta kalan her yerine yayılmıştı. Kuma süründüğünde, üzerinden parça parça renkler döküldü.

Sevinci paniğe dönüştü.

Düşüncelerini yokladı, kaybetmemesi gereken şeylere uzanıp onlara tutundu. *Ben Alice Law. Bir büyücüyum. Ve buradayım çünkü Peter Murdoch...*

Ah, lütfen Peter'ı unutmama izin verme.

Onun yüzünü zihninde canlandırmaya çalıştı. Başka neleri kaybettiğini bilmiyordu, bunu engelleyip engelleyemeyeceğini de... Ama yine de Peter'ın suretini zihnine kazımaya çalıştı; o dağınık saçlarını kocaman kahverengi gözlerini. O gevşek, hep

hazırda bekleyen gülümsemesini. Omuzlarının kambur duruşunu, saçının darmadağın oluşunu hatırladı; tebeşiri çevirmesini, oyalanacak hiçbir şey bulamayınca bileğini çimdiklemesini. Kahkahasının tınısını. Düşüncelerinin kıvılcımlı elektrigini. Bütün bu anıları küçük bir kutuya koyup kilitledi, zihninin ön saflarına yerleştirdi; sanki salt iradesiyle orada tutabilirmiş gibi. Bana Peter'i verin; bırakın Peter'in anıtı olayım. Çölde boş bir kabuk olsam da... Tek bir anıyı çalıp duran bozuk bir plak olsam da... Buna razıyım.

Ama artık zihni parçalanıyordu ve düşüncelerinin kayıp gitmesine engel olamıyordu. Kilitli kutu elinden kayıp kumlarda yuvarlanıyordu. Anılar son bir patlamayla oynuyor, yanıp kül olmadan önce film makaraları gibi boşalıyordu. Önce devasa ayrıntı yığınları gitti. Sıradan tekrarlar. Etrafa çamur sıçratan botlar. Kapanan gökyüzü; sis, yağmur. Anahtarın dönüşü, kili-din tıklaması; günbegün aynı döngü. Çay kaşıklarının fincanlarda dönüp durması; şıkırtılar, tekrar tekrar, daireler çizerek...

Sonra soyut olanlar da havai fişekler gibi patlayıp söndü. Gözlerinin önünde bir zamanlar apaçık duran bilgi kümeleri. Jakobson, Lacan, Deleuze, Guattari. Ne demişlerdi? Artık kim bilebilirdi? Bildiği yabancı dilleri unutuyordu. Sözlüklerin hayalleri, hiç kullanmadığı büyük sözlük listeleri. *Mar sin leat, do svidaniya, auf Wiedersehen, goodbye.*¹

Platon Menon'da hatırlama teorisini savunmuştu; ruhların ölümsüz olduğunu, bilginin doğuştan geldiğini ve öğrenmenin yalnızca unutulmuş olanı yeniden keşfetmekten ibaret olduğunu. Aklın görevi, her zaman orada olan bilgiyi zaptetmektir. Bir köle çocuk geometri öğrendiğinde keşif yapmıyordur, yalnızca bir zamanlar bildiğini hatırlıyordur. Peki Platon, Alice hakkında ne derdi? Şimdi yalnızca aklın önünde duran bulanık gerçekleri mi unutuyordu? Yoksa doğuştan gelen bütün bilgileri de mi kaybediyordu?

1 "Hoşçakal" sözünün İrlandaca, Rusça, Almanca ve İngilizce karşılıkları. -çn

Boş bir kap olduğumda ben ne olacağım? diye düşündü. Bir hiç olmak nasıl hissettirir?

Hiçlik, sıfır, yokluk... ne ilginç bir kavram. Bütün bir düşünce okulu yalnızca sıfırın kabulüyle mümkün olmuştu. Zihni o meşhur birinci sınıf bilmecesine gitti; bu o kadar çok tekrar edilen bir kıyastı ki öncülleri ve sonucu artık bir ninni ritmi taşıyor olmuştu:

Hiçlik, sonsuz mutluluktan iyidir.

Peynirli tost, hiçbir şeyden iyidir.

O hâlde bir peynirli tost, sonsuz mutluluktan iyidir, değil mi?

Ne güzel olurdu, diye düşündü Alice. Burada, dünyanın sonunda bir peynirli tost yemek.

Gözkapakları çok ağırlaşmıştı. Dik durmak bile çok fazla çaba gerekiyordu, hatta paniklemek bile. Bu yüzden kendini bütününüyle saldı. Başı kuma çarptı. İçinden gizli bir haz geçti; kendi sonunu düşünürken, ne olursa olsun hiç kaybolmayan o sinsî zevk. *İşte oluyor, diye düşündü, oysa hiç olmayacağını sanmıştım. Ben de Kripkelerin yolunu izleyeceğim ve çok yakında bir benlik olmayacağım. Bu ne kadar da heyecan verici. Olmanın nasıl bir şey olduğunu hiç bilmemiştım. İşte son numaram: Kayboluyorum!*

"Hey."

Sert bir şey omuzunu dürttü. Alice inledi ve onu savuşturmak için isteksizce elini kıpırdattı. *Bırak da huzurla silinip gideyim.*

"Kalk. O kadar da kötü değilsin."

Alice daha ısrarcı bir şekilde inledi.

"Of, kes artık." İki el gövdesinin altına uzandı, onu çevirip sırtüstü yatırdı. Alice bir gözünü araladı ve ince, parlak bir yüzün üzerindeki kuş kafatasının oyuk kavisini gördü. Yanında, keyifli ve kuyruğunu sallayan bir kedi vardı.

"Tanrım," dedi Elspeth. "Şu hâline bak."

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Alice kendine geldiğinde, *Neurath*'ın pruvasında oturuyorlardı. Kıyı arkada ince bir çizgiye dönüşmüştü. Arşimet keyifle Elspeth'in kucağına yayılmıştı. Ön patileri özenle sarılmış, sarılar minik, muntazam düğümlerle bağlanmıştı. Elspeth işaretparmağının tersiyle onun sırtını okşadı, Arşimet de yay gibi kıvrılıp mırlayarak ona sokuldu.

Alice doğruldu. "Elspeth?"

"Evet."

"Bu kedi kaç yaşında?"

Elspeth gözlerini kırıştırıp başını eğdi, sanki bu soruyu ilk kez o an düşünüyormuş gibiydi. Parmağını Arşimet'in burnuna dokundurdu, Arşimet hapşırdı. "Hâlâ aynı su kabından içmesine izin mi veriyorsun?"

"Hangi su kabı?" Alice düşündü. "Bahçedeki şey mi?"

"Aman Tanrım." Elspeth kahkahaya boğuldu. "Onu Tükenez Matara'ya çevirmiştik, bir daha doldurmak zorunda kalmayalım diye. Hâlâ orada mı?"

Arşimet yanağını Elspeth'in dirseğine sürttü, Elspeth de elini yeniden onun sırtına koydu. Sonra Elspeth'in bacaklarına boylu boyunca uzanarak neredeyse iki kat uzadı ve öylece kaldı. Hâinden son derece memnun görünüyordu.

“Şu hâline bak.” Elspeth, Alice’e doğru eğildi. “Tıpkı onlar gibi giyinmeyi öğrenmişsin.”

Alice önüne baktı ve utanarak parmaklarını kedinin göğüs kafesinde gezdirdi. “Bir zırh kullansam iyi olur diye düşündüm.”

“Bunu nereden buldun?” Elspeth, Alice’in solgun yüzüne, yanaklarındaki ve kollarındaki kurumuş kana baktı, sonra başını iki yana salladı. “Boş ver. Tahmin edebiliyorum.”

“Hayatımı kurtardı,” diye mırıldandı Alice. Kedinin hakkını vermesi gerektiğini hissediyordu. “Kılıçlarını durdurdu.”

“Yani yok mu oldular?” diye sordu Elspeth telaşla. “Gözlerinin önünde eridiler mi?”

“Üçü de, teker teker.” Alice, Magnolia’nın kollarında hâlâ uslu uslu duran Theophrastos’u düşündü. “Artık bitti.”

“Peki su neden seni etkilemedi?”

Alice yenini sıvadı. Kolu kırmızı ve alacalı bir karmaşaya dönmüştü; bu hâlâ süren bir kimyasal tepkimenin iziydi. Beyaz çizgiler kenarlarından bulanıklaşıyor, kabarcıklar çıkarıp köpürüyordu; yok oluş, kalıcılıkla savaş hâlindeydi. Profesör Grimes’in büyüsü bile Lethe’ye karşı koyamamıştı; çizgiler siliniyor, su kazanıyordu.

Elspeth parmağını Alice’in kolu boyunca gezdirdi, dudakları sessizce kıpırdadı. “Bunu sana Grimes mi yaptı?”

Bu kez Alice yanıtı reddetmedi. “Hı hı.”

“Ona izin mi verdin?”

“Beni daha iyi bir büyücü yapacağını söyledi.”

“Yaptı mı peki?”

“Onun öyle düşündüğüne eminim,” dedi Alice çünkü bu ona en dürüst cevap gibi gelmişti. “Öyle umduğuna eminim.”

Bunu söylerken kendini sıkıp hazırlamıştı ama Elspeth yalnızca başını salladı. Yüzünde öfke yoktu. Alice’in kolunu tuttu, serin parmakları ıslak derinin üzerinde dolaştı. İkisi de sustu, ikisi de Alice’in kolundaki renklerin döne döne birbirine ka-

rışmasını izledi. Beyaz tebeşir ile siyah su çarpışıyor, sonunda beyaz çizgiler soluk bir parıltıyla titreşip yavaşça siliniyordu.

"Peki ya senin zihnini?" Elspeth, Alice'in şakaklarını işaret etti. "Aklın hala yerinde, değil mi? Nerede olduğunu biliyor musun?"

"Sanırım evet."

"Hâlâ her şey sende mi?"

Alice hafızasını yokladı. Nerede olduğunu ya da buraya nasıl geldiğini hatırladığını biliyordu ama ötesinden emin olamıyordu. Elinde kalan parçalar vardı, yitip giden parçalar da... Bir de kaybolduğunu bile fark edemediği parçalar. Bir an için bu düşünce onu dehşete düşürdü; hafıza düzenli bir kütüphane değil, loş ve titreşen ışıklarla dolu, güvelerin kemirdiği bir bodrumdu. Ama sonra hatırladı ki zaten herkesin hayatı böyleydi; kendi yaşamı da çoğunlukla böyle geçmişti. İnsan karanlıkta el yordamıyla ilerliyordu. Kayıtlara değil, hikâyelere tutunuyordu. Elindekilerle yetinip geri kalanları doldurmak için elinden geleni yapmaya çalışıyordu.

"Hepsi değil," dedi Alice. "Ama yeteri kadar var."

Elsbeth o akşam Alice için yemek pişirdi. Bu iş için çok hevesli görünüyordu; neredeyse bir saatini küçük ocağın etrafında oyalanarak, baharat şişelerini bulup çıkararak ve "Fareler bu hafta *semirmişler*, ocakta *cızır cızır* pişiyorlar," gibi nidalar atarak geçirdi. Bir saatin sonunda ortaya tuzdan, pıhtılaşmış kandan ve Alice'in çiğnemeye çalışırken ağzını acıtan kalın, sinirli et parçalarından oluşan bir yahni çıkardı. Alice hepsini bir solukta yedi; yahniyi sıcak ve doyurucu yudumlarla mideye indirip ardından kemiklere geçti, dişetleri kanayana kadar kemirdi.

"Lezzetli mi?" diye sordu Elspeth.

"Muhteşem," diye inledi Alice.

Alice kâsesini silip süpürür ve içini yalarken Elspeth sabırla bekledi. Sonra biraz daha yaklaştı ve yüz yüze geldiler; aralarında sadece birkaç santim vardı. "Sanırım özür dilemem gerek," dedi.

Alice kâseyi bıraktı. "Çok üzgünüm..."

"Olanlar yüzünden kendimi çok kötü hissediyorum," dedi Elspeth. "Sizi o kıyıda yalnız bırakmamalıydım."

"Sana ihanet ettik." Alice'in ağzının kenarından yahni aktı. Çenesini omzuna sildi. "Ben de öfkelenirdim."

"Sadece anlayamadım," dedi Elspeth. "Neden ona geri dönmek istedin ki?"

"Haklısın."

"O tam anlamıyla bir canavar." Elspeth'in eli, bir lisans öğrencisine ders veriyormuş gibi, kesik kesik hareketlerle kalkıp indi. "Bunu biliyor olmalısın. Yaşamını senden çekip alıyor. O yüzden sen Grimes adını söylediğinde... Bilmiyorum, bana bir şey oldu, sonra da doğru düzgün düşünemedim..."

"Lütfen özür dileme," dedi Alice. "Bu benim suçum. Bizi yanına aldın, bize siper oldun ama biz..." Yutkundu. "Bunu haklı çıkaramam. Ne istediğimizi, nasıl alacağımızı biliyorduk, geriye kalan her şey... bilmiyorum, yalnızca güvenceydi. Seni hiç düşünmedim. Tek düşündüğüm şeydi: *O ne yapardı? Onu nasıl gururlandırırım?*"

"Evet." Elspeth burnunu çekti. "Kendisinin böyle bir etkisi var."

Bir süre sessizce oturdular. Yeniden birbirlerine baktılar; çok fazla ortak noktaları olan, yara bere içindeki iki kızdı onlar. Ama bu kez karşılaştırma yoktu, hesap yoktu, sadece yorgun bir kabulleniş vardı. *Buraya nasıl geldiğini biliyorum. Bunun neye mal olduğunu biliyorum.*

"Hepsi ne kadar aptalca," dedi Alice avucunu şakağına bastırarak. "Sadece, anlayamıyorum... Yani o her şeye sahip, biliyorsun değil mi? Ama neye ihtiyacı var, acı mı çekiyor, hiçbir fikrim yok..."

"Onu haklı çıkarmaya çalışma."

"Öyle bir şey yapmıyordum ki..."

"Yapıyordun. Dinle, Alice, ben de aynı yollardan geçtim. Yıllarca onu haklı çıkarmaya çalıştım. Az önce söylediğin her şeyi birebir yaşadım. Hepsini düşündüm. Bu yüzden lütfen başka

bir açıklaması olmadığını söylediğinde bana güven. Bazı insanlar sadece o kadar zalimler. Bunun bir formülü yok. Aslında gözümüzde büyüttüğümüz kadar yince değiller. Herhangi bir gerekçeleri de yok, sadece böyle davranmak hoşlarına gidiyor. Geri kalanlarımız da onlara tahammül etmek zorunda."

"Bunu biliyorum," dedi Alice bitkince, "Sadece..."

"Biz özel falan değildik. Buna layık ya da özel olarak seçilmiş değildik, anlamıyor musun?" Elspeth'in eli yine ders verir gibi, kesik kesik kalkıp indi. Bu sefer daha vurguluydu. "Adam umursamıyordu. Tamamen rastlantısal. Sadece oradaydık."

"Ama neden farklı bir şeye inanmayı seçtiğini görmüyor musun?" diye sordu Alice.

"Ah, canım," Elspeth elini Alice'in elinin üzerine koydu. "Onunla ilgili hiçbir şeye inanmak zorunda değilsin."

Alice bunun makul olduğunu düşündü. Bu tartışmanın riskleri onun için birdenbire anlaşılabilir hâle gelmişti. Grimes'in umursayıp umursamadığı, Alice'in tüm bunları hak edip etmediği... Birdenbire bu önermelerin kendisi için neden önemli olduğunu anlayamadı. Zihninde Jacob Grimes adı boşlukta sallanıyordu, artık karşılığı olmayan bir simgeydi. Bu çağrıya eşlik eden hiçbir anı seli gelmedi. Mesele önemini yitirmişti; sanki işin bütün anlamlarını çözmeye o kadar zaman harcamıştı ki ipler bir noktada kopuvermiş, geriye buruşuk bir kâğıt parçasından başka bir şey kalmamıştı. Artık hiçbir önemi yoktu.

"Teşekkür ederim," dedi Alice. Kelimeleri bir araya getirmek birden çok zor gelmişti. Gözkapakları çok ağırdı. "Sanırım... sanırım bu doğru."

"Beni affet. Çok yorgunsun." Elspeth oturduğu yerin altını karıştırdı ve kalın, eski püskü bir battaniye çıkardı; vaktiyle bir büyükanne koltuğunu süslemiş olmalıydı. "Hadi uyu, artık güvendesin. Ben yanı başında olacağım."

Alice battaniyeyi aldı ve omuzlarına sardı. Küf ve naftalin kokusunun tuhaf bir karışımı sinmişti ama yine de uzun zamandır kokladığı en huzur verici şeydi. Kendini sımsıkı sardı,

kenarlarını yüzüne çekti. Battaniye ona misafir odalarını ve büyükanneleri hatırlattı. Koklamaya doyamadı.

Elsbeth onun tahta döşemelere yaslanarak yerleşmesini izledi. Ardından, gayet usulca, "Bu arada, Peter nerede?" diye sordu.

Alice duraksadı, bunu en iyi şekilde nasıl açıklayacağını düşündü. Sonra gözyaşlarına boğuldu.

"Ah, canım." Elspeth cebini yokladı ve Alice'e yağlı, lekeli bir mendil uzattı. Alice mendili aldı ve gözlerini kuruladı. Dehşete düşmüştü; gözyaşları bir türlü durmak bilmiyordu. Ağlamak istememişti. Üzülmeyi planlamamıştı bile. Ama o an sanki bir düğmeye basılmış ve o sersem kayıtsızlık kisvesi paramparça olmuş, taşıdığı tüm kederi barajlardan taşmıştı.

"Kusura bakma," dedi Elspeth.

"Sorun değil."

"Peki ne oldu?"

Alice cevap vermek istedi ama ağzını açmaya çalıştığı an karşı koyamadığı bir yorgunluk hissetti. Olanları anlatmak istemiyordu. Sözcüklere dökemiyordu. Kendini en ufak bir darbede yıkılacak kadar kırılgan hissediyordu ve tuzaktaki son anlarını yeniden anlatmak onu darmadağın ederdi. Tek yapabildiği başını iki yana sallamak oldu.

"Anlıyorum," dedi Elspeth.

Ağlamayı akışına bırakmaktan; gözyaşları yatışana, tüm balgamı, sümük akana ve sonunda Alice ulumadan nefes alabilene kadar sarsıntılara ve titremelere boyun eğmekten başka yapacak bir şey yoktu.

"Benim yaşamam gerektiğine karar verdi." Parmaklarını kıvrıp ellerini yumruk yaptı. "Sormadı bile... Sadece karar verdi... ve sonra ben tuzaktan çıktım, o da gitti."

"Tabii ki öyle yaptı."

"Bu da ne demek?"

"Mutlaka anlamışsındır." Elspeth ona acıyan gözlerle baktı. "Peter sana âşıkı."

O sırada Alice'in aklına iki çelişkili ifade geldi ve hangisinin daha akla yatkın olduğuna karar veremediği için ikisini de söyledi. "Bu doğru olamaz." Sonra da: "Ama bilmiyordum."

"O zaman körsün," dedi Elspeth, "çünkü Peter'in aşkı suratından okunuyordu. Seninki de öyle."

Alice, Elspeth'in muhtemelen haklı olduğunu düşündü. Aslında küçük bir yanı içten içte aynı şeyden şüpheleniyordu. Sadece bu bilgiyle ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Keşke bunu göğsünden söküp atabilse, ateşe verip yok edebilse ya da bir kutuya hapsedebilseydi; tabii böylece onu rahat bırakacaksa.

"Ama seninle tanıştığımızda kavga ediyorduk," dedi Alice. "Benden nefret ediyordu."

"Hiç fark etmez. Hatta bu anlamamı daha da kolaylaştırdı."

"Ama hiç söylemedi." Alice burnunu çekti, battaniyeye daha sıkı sarındı. "Keşke söyleseydi."

Elspeth başını iki yana sallayarak hüzünlü bir şekilde gülümsedi.

"Büyücüler," dedi içini çekerek. "Hepimiz sersemiz."

Alice uyudu. O ne leziz bir uykuydu; hızlı ve rüyasızdı, çabucak gelen ve zamanı durduran cinsten. Uyandığında Elspeth ona bakıyordu; yüzü gergin ve düşünceliydi. Parmaklarını bacağına vurup duruyordu. Dudakları seğirdi; sanki gülümsemek ile somurtmak arasında gidip geliyordu.

Alice doğruldu. "Ne oldu?"

"Sana yardım edip etmemeye karar vermeye çalışıyorum."

"Ah. Benim de katkım olabilirse haber ver."

Elspeth yanıt vermedi.

Alice ellerini kucağına koydu ve suyun dalgalanmasını izledi. Kendini cezasını çeken yaramaz bir çocuk gibi hissetti. Elspeth'in onu tarttığını sezdi ama nedenini çözemedi.

Sonunda Elspeth içini çekti. "Sana tamamen dürüst davranmadım."

"Hiç de haksız sayılmazsın."

"Hayır, bak." Küreklerin altından bir bez çanta çıkardı. Elini içine daldırdı, bir an tereddüt etti, sonra bir nesne çıkardı. Onu Alice'in ellerine bıraktı. "Al."

Alice neyi tuttuğunu ânında kavradı.

Bir Dialetheia. Kumaşı araladı ve hayatında gördüğü en garip bitkiyle karşılaştı: Janus¹ başlı bir çiçek. Bir yüzünde yedi taçyaprak vardı, doğan güneşin kızıl-turuncu rengindeydi. Tam arkasında, aynı biçimde yedi taçyaprak vardı ama bunlar batan ayın mavimsi beyazlığındaydı. Hem canlı hem ölümcül, hem sıcak hem serin. Ölülere ait topraklarda inatla boy veren bir nar ağacı. Bir Gerçek Çelişki, var olamayacak şey.

"Bunu tanışmamızdan hemen önce buldum," dedi Elspeth. "Kripkeler sizin peşinizde değildi. Bunu size söylemem gerekirdi. Beni yakın takibe almışlardı. Benim peşimdelerdin."

Alice, Gerçek Çelişki'yi evirip çevirdi, sapları ve erkek organları boyunca uzanan parlak tonlara, dalların uçlarından fışkıran narin, küçücük tomurcuklara hayranlıkla baktı. Haftalardır grilerin ve siyahların arasında geçen günlerden sonra böyle renkleri görmek ne büyük rahatlıktı. Tekdüzeligi bölen tek leke, hep o parlak kan kırmızısı olmuştu ama şimdi, nihayet, yeşil de vardı.

"Bu neredeydi?"

"Lethe kıyılarındaki iki kayanın arasındaki çatlakta. Düşünebiliyor musun? Ne bir tantana vardı ne de peri halkaları. Orada öylece büyüyordu; koşulları zorlayarak, varlığını duyurma şansı olmadan. Demirleyecek bir yer aramasaydım, onu bütününü gözden kaçıracaktım."

Alice zihninde Peter'in sesini duydu. *Dünya tamamlanmış bir sistem değildir, her zaman bir istisna vardır.* Varlığının bir açıklaması yoktu, daha önce var olmasını ya da bir daha var olmasını beklemek için hiçbir neden de yoktu. Dünya en basit tabirle bilinmezliğin hüküm sürdüğü bir yerdi; istisnalar hep

1 Janus, Roma mitolojisinde başlangıçların ve bitişlerin tanrısıdır. —çn

vardı ve güçlükleri aşmak için yapmanız gereken tek şey yalnızca etrafınıza bakmaktı.

“Sıkı tut,” dedi Elspeth. “Onu düşürürsen seni gebertirim.”

“Merak etme.” Alice bitkiyi yüzüne yaklaştırıp hayranlıkla inceledi. Taçyaprakları öylesine inceydi ki kâğıttan bile narindi; saydam yüzeylerinde dantel gibi desenler vardı. “Bir çelişki patlaması...” Yavaş yavaş bunun anlamını kavramaya başladı. Artık sadece cehennemden çıkmakla kalmayacaklardı. Her şeyi değiştirebilirlerdi. Gerçek Çelişki’yi bir kanıtın bir yanına koyarak başka her şeyi geçerli kılabilirlerdi. Dünyadaki açlığı sona erdirebilir, kıtlıkları ve savaşları bitirebilir, gerçekliğin sınırlarını diledikleri gibi yeniden biçimlendirebilirlerdi. Eğer Gerçek Çelişki’yi buradan çıkarabilirlerse, her şeyi yapabilirlerdi. “Ama bu seni Tanrı yapar, Elspeth. İstedğin her şeyi yapabilirsin. Gerçeklik senin ellerinde yoğrulan bir hamura dönüşür...”

“Yine de kana ihtiyaç var,” dedi Elspeth. “Onca kanı nereden bulacağımı sanıyorsun?”

“Ama yine de...”

“Ve arşivlerde sınırlar gayet açık,” dedi Elspeth. “Dialetheia yukarıda işlemez. O sadece cehennemın bir mucizesidir. Yukarıda yalnızca bir ağaçtır.”

Elspeth kollarını kavuşturarak arkasına yaslandı. “Bana öyle geliyor ki Gerçek Çelişki’yi kullanmanın tek işe yarar yolu, onu cehennemın efendisine geri götürmek. Orpheus da Eurydice için böyle pazarlık etmişti. Tanrıça Persephone, müziğinden öyle etkilenmişti ki ona bir iyilik olarak ilk Dialetheia’yı vermişti. Sonra Hades onu geri almak için onunla pazarlık yapmak zorunda kalmıştı. Dialetheia dünyaya salınamayacak kadar güçlüdür, anlıyor musun? Burada bize bir faydası yok ama Ölümün Efendisi’nin ona ihtiyacı var. Bu yüzden onu en son kata, dünyanın ucundaki adada kurulu tahtın önüne götürür ve kendi rızanla takdim edersin. Hikâyeler hep şunu söyler: Her zaman bir lütuf kazanırsın. İşte o lütufla da hayatını ister-

sin." Elspeth başıyla Dialetheia'yı işaret etti. "Bu yüzden orada ne söylediğine dikkat et. Sadece tek bir şansın var."

Alice'in az önce kendisine talimat verildiğini idrak etmesi biraz zaman aldı.

Söyleyecek söz bulamadı. Bu akıl almaz cömertliği anlamlandırabileceği hiçbir ölçütü yoktu. Dünyada öğrendiği bütün kurallara aykırıydı bu; dünyada iyilikler maddenin korunumu yasası gibiydi. Verilen her şeyin mutlaka bir karşılığı olurdu.

"Bunu bana öylece mi veriyorsun?"

"Eh, öyle yüzünü düşürme bari."

"Peki bir tane daha bulamaz mısın?"

"Bu bir Dialetheia, seni ahmak. Bunlar öyle ağaçta yetişmez."

Alice bu armağanla ne yapacağını bilmiyordu. Uygun bir karşılık düşünemiyordu. Dialetheia artık avuçlarında öylesine ağırlaşmıştı ki mantıksız bir korkuya kapılmış, onu suya fırlatacakmış gibi hissediyordu.

Arşimet huzursuzca miyavladı. Elspeth onun ensesini kaşıdı. "Sen sus bakayım," diye fısıldadı. "Ne yaptığımı biliyorum."

Alice'in içinde küçük bir kuşku kıvılcımı yandı. Elspeth'in mutlaka bir şey istediğini düşündü. Herkes daima bir şey isterdi. Hiçbir büyücü karşılıksız iyilik yapmazdı, yoksa bulundukları yere gelemezlerdi.

Ama Elspeth'in yüzünde en ufak bir hile yoktu. Sadece tatlı, açık bir şefkat vardı. Sadece iyilik vardı.

"Bunu hak etmiyorum." Alice ona yapılan hiçbir iyiliği hak etmemişti. Peter'in fedakârlığını, Gradus'un fedakârlığını, şimdi de Elspeth'inkini. *Ben senin için ne ifade ediyorum ki bunu benim için yapıyorsun?* diye düşündü. Zihni olası kalıpları taradı: bağımlılık ya da hayırseverlik ilişkisi, anne ile çocuk, abla ile kardeş, hoca ile öğrenci, seven ile sevilen. Ama hiçbirini uymadı; hiçbirini bu tekil, açıklanamaz lütfun yanına bile yaklaşıyordu.

"Elspeth, neden..."

"Nedeni yok," dedi Elspeth. "Anlaman gerekmiyor. Sadece kabul etmen gerekiyor."

Alice yüzünü Dialetheia'ya bastırđı, yanaklarını taçyapraklarına sürttü. Başka bir dünyanın kokusuydu bu; ilkbaharda bir bahçe gibi, taze yağmur ve kuş civıltısı gibi kokuyordu. *Dünya eskiden böyle kokardı*, diye düşündü. *Eskiden hep bu kokuları duyardım.*

"Her halükârda," dedi Elspeth, "nihayetinde bunları bulmanın o kadar da zor olduğunu düşünmüyorum."

"Öyle mi?"

"Tanrıları pek iyi anlamıyoruz," dedi Elspeth. "Ama ölümlü varlıklarla aynı sınırlamalara sahip olduklarını da varsaymamalıyız. Teorik olarak Kral Yama tüm bölgesini kontrol edebilir. Böyle bir Gerçek Çelişki'nin sırf ihmalkârlıktan ortalıkta dolaşmasına izin vereceğini sanmıyorum. Tanrılar ihmalkârlık etmez."

"Yani bunu bilerek burada bırakmış olabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Kurallar çok sıkıcı," dedi Elspeth. "Sonsuzluk da öyle. Kapalı bir sistemde sonsuza dek oyalanamazsın; ihtimaller tükenir. Bence bazen tanrılar da oyun oynamak istiyor. Sırf eğlence olsun diye."

"Peter'ın da buna benzer bir düşüncesi vardı," dedi Alice. "Gödel'i böyle yorumlardı. Her zaman istisnalar vardır. Her zaman açıklanamaz bir şey olur, bu da belli bir düzeyde her şeyin mümkün hâle gelmesi demektir."

"Bu tutunulacak güzel bir düşünce," dedi Elspeth. "Alternatifinden daha iyi."

"Yani başka bir tane bulacaksın."

"Elbette." Elspeth hafifçe gülümsedi. "Belki."

Sonra Alice birden farkına vardı. "Artık aramıyorsun."

"Kaçınılmaz olana uzun zamandır direniyorum," dedi Elspeth. Gözleri uzaklara dalmıştı. "Ama artık daha fazla ertelemek istemiyorum. *Neurath*'tan yorulduğum, anlıyor musun? Hep

denizde sürüklenmekten yoruldu. Beni karşı kıyıya geçirecek birini istiyorum.”

“Onları gördüm,” dedi Alice. “Gemiye, melekleri. Gradus’u almaya geldiler ve ben de izledim...”

Elsbeth hevesle öne eğildi. “Ah, öyle mi?”

“Çok güzeldi.” Alice yalan söylemek zorunda kalmadığı için çok mutluydu. “Tıpkı bütün hikâyelerin vadettiği gibi. Seni gemiye alıyorlar. İçmene izin veriyorlar. Sonra da seni ufkun ötesine, orada her ne varsa ona götürüyorlar.”

Elsbeth parmak eklemlerini tahta oturağına vurdu. “Öyleyse umarım bir gün beni de almaya gelirler.”

“Dis’teki herkesin çok önündesin,” dedi Alice. “Senin işin kolay.”

Elsbeth başıyla onayladı. Alice dudaklarının bir an için gerildiğini gördü; belki de korktuğu içindi. Ama sonra bu gerginlik, yerini Elspeth’in her zamanki kararlılığına bıraktı. “Acaba bana oradan nasıl hızlıca çıkacağımı söyleyebilir misin?”

“Benim bunu bildiğimi mi sanıyorsun?”

Elsbeth kıkırdadı. “Haklısın. Peki bir tavsiyen var mı?”

“Kale’den uzak dur.” Alice, Dialetheia’yı göğsüne sıkıca bastırarak geriye yaslandı. “Kale vakit kaybından başka bir şey değil.”

Elsbeth *Neurath*’ı bilinmeyen sulara doğru sürüyordu. Ne yalpalıyor ne de sarsılıyorlardı; öyle cam gibi durgun sularda süzülüyorlardı ki eğer altlarından hızla akıp giden anılar olmasaydı, Alice neredeyse bir kara parçasında oturduklarını sanabilirdi. Ufukta alt cehennem loş ışıltılar saçıyordu; Dis’in ateşi giderek sönükleşiyor, sonunda karanlıktaki bir kıvılcım gibi siliniyordu. Geriye yalnızca Elspeth’in köz rengi lambalarının titrek ışığı kalmıştı; bu ışık suyun içindeki dağınık anılara çarpıyordu. Sonunda anılar da duruldu, hepsi mürekkep karası boşlukta kayboldu ve geriye yalnızca karanlıkta oturan, gözleri birbirlerinin solgun silüetine kilitlenmiş iki ruh kaldı.

"Bundan sonra ne olacağını bilmiyorum." Elspeth'in gözleri kocamandı, solgun yüzünde korkuyla parlıyordu. "Kıyıda hiç bu kadar uzaklaşmamıştım."

Alice, Elspeth'in dümeni tutmadığını ancak o an fark etti. Sırık güvertede öylece yatıyordu, yelkenler de kapalıydı. Neurath kendi iradesiyle ya da daha büyük bir iradenin etkisiyle süzülüyordu.

"Peki nereye gittiğini nasıl biliyorsun?"

"Bilmek zorunda değilsin," dedi Elspeth. "Nereye yelken açarsan aç, hepsi aynı yere çıkar. Taşan bir kâse gibi, kenarlarından sular dökülür. Güçler seni dışarıya iter, dünyanın sonuna. Yapılacak tek şey de takip etmektir."

"Pizza anüsü," diye mırıldandı Alice.

"Ne dedin?"

Alice havada bir daire çizdi, gerçi ne kadar faydası olacağından emin değildi. "Cehennem haritalarımız hakkında Peter'la tartışmıştık. Ben doğrusal haritayı seviyordum. O ise şu eğri bûğrû südoküre zimbirtısını, yalnızca hiperbolik uzayda işleyen versiyonu seviyordu. Nehrin dışından uzaklaşıp merkezden cehennemin zirvesine ulaşabileceğini düşünüyordu. İki-boyutlu olunca bu bir pizza anüsü gibi görünüyordu. Sen de şimdi bana içinde bulunduğumuz şeyin bir pizza anüsü olduğunu söylüyorsun."

"İkiniz de haklıymışsınız." Elspeth güldü. "Aslında Peter biraz daha haklı. Gerçekten de hiperbolik uzaydayız, canım. Dıştan nehirle, içten sonsuzlukla çevriliyiz. Lethe'nin hemen yanı başındayken doğrusal görünüyor. Ama bir kez yelken açtın mı, şey, artık senin elinden çıkıyor."

"Peki sonunda ne oluyor?"

"Bilmiyorum." Elspeth yine aynı şeyi söyledi. "Kıyıda hiç bu kadar uzaklaşmamıştım."

Giderek daha da hızlı süzülüyorlardı. Alice yanaklarında soğuk havayı hissetti; bu rüzgârın değil, hızın etkisiydi. Artık deneseler bile geri dönemezlerdi; çekim gücü çok büyüktü. Ha-

reketlerinde bir aciliyet vardı, şelaleye yaklaşan bir tekne gibi uçuruma doğru sürükleniyorlardı. Arşimet pruvada dimdik oturmuş, gözbebekleri daralmış, iki ince çizgiye dönüşmüştü.

“İşte,” diye fısıldadı Elspeth.

Alice doğrulup pruvadan ileriye baktı.

Zihni gördüklerini kavrayamıyordu. Ada oradaydı. Ama gözlerini adanın düzlemi boyunca dışarıya kaydırduğunda, midisini burkan bir eğrilik gördü. O eğriligi izledikçe, yukarıya, daha da yukarıya ve çevresine dönerek baktıkça, gözleri yeniden Neurath’a dönüyordu; hâlâ nehrin üzerindeki o küçücük alanda süzülüyorlardı. Tıpkı bir Escher merdivenini izlemek gibiydi. Ötesi yoktu.

Alice bakışlarını kaçırmak zorunda kaldı; bu döngü zihnini sızlatıyordu.

Yine de bu çok mantıklıydı. Lewis Carroll bunu kuramlaştırmıştı –yaşamı ve ölümü, geçiş zarını kavramsallaştırmanın tek yolu süreklilik değil miydi?– ama kimse ona inanmamıştı. Bir kâğıt parçası al, ortasından bük ve uçlarını birleştir. Çok güzel. Artık elinde bir halka var; üçboyutlu, avucuna alabileceğin bir nesne. Ama yalnızca tek bir yüzü var. İç, dışla kesintisiz bir bütünlük içinde. Şimdi de aynı şeyi dört köşeli bir mendille yap. Kenarlarını bük, uçlarını üst üste getir ve dik; iç ile dışın aynı yüzeyde birleştiğini görürsün. Her şey çantanın dışına aittir, bu da her şeyin aynı zamanda çantanın içine ait olduğu anlamına gelir ve böylece çanta dünyayı tutar.

Çizilmesi, hatta kavranması bile olanaksızdı. Ama Alice o anda tam da buna bakıyordu.

“Projektif düzlem,” diye mırıldandı Elspeth. “Şaşırtıcı.”

Kara kumlar artık çok yakındı. Alice’in sahilde gördüğü tek şey, kıyıdan bilinmezliğe doğru uzanan bir altın ışık demetiydi.

Alice’in parmakları Gerçek Çelişki’nin etrafına kapandı, onu göğsüne bastırdı. İşte o an gelip çatmıştı. Ansızın yüreğini bir korku sardı. Midesinde, tıpkı bir mülakattan hemen önceki gibi nefes almayı, yürümeyi ya da konuşmayı unuttu-

gunda duyduğu o boşluk hissi vardı. Konferans salonunun kapılarından içeri girerken şarkı söylemeye başlayacağından ya da duvara toslayacağından korktuğu o ânı hatırladı. Büyük bir mücadeleyle buraya kadar gelmişti. Ama işte şimdi, sonunda, neyle karşılaşacağını da ne yapması gerektiğini de bilmiyordu.

“Merak etme,” dedi Elspeth. “Ölümün Efendisi merhametlidir. Ne istediğini bilecektir.”

“Ya saçmalarsam?”

“Saçmalamayacaksın. Aklını başında tut, yoluna devam et ve... Ah.”

Neurath karaya oturdu. Oturdıkları yerde sarsıldılar.

Elspeth ayağa kalktı. “Gitme vakti.”

Alice doğruldu ve Elspeth’in yardımıyla, temkinli adımlarla tekneden indi.

“Alice.” Elspeth’in parmakları onun eline sımsıkı kenetlendi. “Beni öper misin?”

“Ne?”

“Çok uzun zaman oldu.” Elspeth yanağını çevirdi, tahtın yansıyan ışığında bembeyazdı. “Başka bir dokunuş hissetmeye-
li o kadar uzun zaman oldu ki hatırlamıyorum bile...”

“Ah,” dedi Alice. “Elbette.”

Elspeth gözlerini kapadı. Alice eğilip dudaklarını onun tenine bastırdı. Hareket ilk başta yabancı geldi. O da birini en son ne zaman öptüğünü hatırlamıyordu. Elspeth’in buz gibi olacağını sanmıştı ama her ne kadar sıcaklık barındırmasa da Alice’in hissettiği yalnızca narin bir yumuşaklıktı. Sert kemiğin üzerinde saten bir ten. İnsan bedenleri öylesine eşsiz, öylesine şaşırtıcıydı ki. Dünyada bunun gibi başka bir doku yoktu.

Elspeth iç çekti. Sanki ikisine birden bir şey geri verilmişti.

“Teşekkür ederim.” Elspeth onun elini bıraktı, Alice ise titrek adımlarla Kral Yama’nın diyarına geçti.

“Benimle gel,” dedi Alice aniden.

Elspeth eğilmişti. Doğrulduğunda elinde sıırığını tutuyordu.

"Bu yalnızca bir kişi için olamaz," dedi Alice. "Bir yol buluruz, benimle gel..."

"Benim vaktim gelmedi." Elspeth sırtı kuma dayadı. *Neurath* ağır ağır geriye gitti. "Hâlâ çözmem gereken şeyler var."

"Lütfen bırakma beni..."

"Hadi git. Cesur ol, canım."

Neurath kıyıdan ayrıldı. Arşimet pruvada vakur bir edayla oturuyordu; kuyruğunu savururken dalgalar onları yeniden nehre taşıyordu. Alice onların gidişini izlemeye çalıştı ama kıyının ışığı öylesine parlaktı ve su öylesine karanlıktı ki. Birkaç saniye içinde Elspeth'in yüzü gölgelerin arasına gömüldü. Alice onun veda etmek için el salladığını gördüğünü sandı ama emin olamadı.

OTUZ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Alice altın ışık demetini izleyerek kıyıya çıktı. Dialetheia tüm ağırlığıyla sırt çantasındaydı. Arkasında Lethe kıyıya usulca çarpıyor, yatıştırıcı ve ritmik bir uğultu çıkarıyordu. Ayaklarının altındaki kumlar öylesine yumuşaktı ki her adımda topukları biraz gömülüyordu. Alice bir adada yürümekten çok bir bulutun içinde yürüyormuş gibi garip bir hisse kapıldı.

Aslında bu ışık demetinin peşine düşmesi için hiçbir sebep yoktu; yalnızca bir patikaya benziyordu ve böylesine altın ışıklar saçarak parlayan bir şeyin onu kötü bir yere götüremeyeceğini düşündü. Elbette, parlak ve göz alıcı şeyler çoğu zaman tuzaklara dönüşürdü ama o tür tuzaklar parıldar, göz kırpar, cazibesiyle insanı peşinden sürüklemeye çalışırdı. Oysa bu ışık demeti onun dikkatini çekmek için en ufak bir çaba göstermiyordu, kendi hâlindeydi. Alice isterse onu takip edebilirdi. Öyle de yaptı. Işık demeti onu kıyıdan yukarıya, sonra dikleşen bir yokuşa götürdü; her adımda eğim biraz daha artıyordu. En sonunda zirveye ulaştığında, ışık demetinin onu bir tahta getirdiğini gördü.

Bu, sade ama yüksek arkalıklı bir tahttı; açıkta, yükseltilmiş bir kaidenin üstünde duruyordu. Tahtın yanında, üç ince ağaç birbirine dolanarak bir kemer oluşturmuştu; o kemerin ötesinde Alice'in görebildiği tek şey yavaşça dönen bir çarktan ibaret-

ti. Tahtta oturan ise Yama, Hades, Thanatos, Yeraltı Dünyası'nın Efendisi, Sarı Pınarların Bekçisi'ydi.

Alice şimdi altın ışık demetinin aslında bir ruhlar zinciri olduğunu gördü; tek tek yanıp sönen, bütün bireysel özelliklerinden sıyrılmış, aynı arzuyla titreşen ışık parçaları. Birer birer kemere yaklaşıyorlardı. Ölümün Efendisi onlara karanlık parmaklarıyla hafifçe dokunarak birer birer selam veriyor, onlar da coşkuyla titreyerek çarka atılıyordu. Her ruh geçiş yaptığında çark parıltıyor, ışıklı çubukları onları bilinmez bir yere, ötelere taşıyordu.

Alice yaklaşırken parmak uçlarına basarak yürüdü. Bu sürecin vaftiz törenlerindeki gibi kutsal ve dokunulmaz olduğunu hissetmiş, sürece engel olmaktan çekiniyordu. İyice yaklaştığında artık çarkın her bir çubuğunu seçebiliyordu: Kimisi uzun, kimisi kısaydı; kimisi parlak ışıklar saçıyordu, kimisi pastan kararmıştı. Çark döndükçe tahtın üzerinden bir esinti; ilkbahar çiçeklerinin, bahçe otlarının tatlı kokusunu taşıyan bir rüzgâr geçiyordu... Alice'in soluğu kesildi.

"Alice Law," diye gürledi Cehennemin Efendisi. "Yeni hayatın yaratılışını seyretmek ne büyük haz, değil mi?"

Alice doğrudan ona bakmakta zorlandı. O, öğle güneşinin yakıcı parlaklığıyla değil, gecenin kozmik ışıltısıyla ışıldıyordu. Dokumacı Kız gibi, evrenin kumaşından biçilmiş bir giysiye bürünmüştü. Ama onunki çok daha karanlıktı, bulutsuz bir gecenin rengindeydi. Bir tepede uzanıp göğe baktığınızda yıldızların içine çekiliyormuşsunuz gibi hissettiren o karanlıktandı. Alice bu geceyle bütünleşmek istediğini düşündü. Onun özünü bir battaniye gibi üzerine serip sonsuza dek uyuyabilirdi; tabii o izin verirse.

"E-efendim." Sesi kulağına fazlasıyla tiz geldi. "Ben... şey, size nasıl hitap etmeliyim?"

"Nasıl istersen," dedi karanlık. "Kiminle konuşmak istersin?"

Alice seçeneklerini düşündü. Karanlık, önünde birbiri ar-

dına şekillere büründü; sanki ona seçimlerini açıkça sunuyordu. İri yapılı, sakallı, iki uçlu yabası ve anahtarıyla Hades; dört kollu, güzel kara anne Kali; arkasında terazisiyle sessiz Anubis.

Alice, "Kral Yama," diye karar verdi. "Yanluo Wang."¹

En iyisi tanıdık olana tutunmaktı. Dışarıya fırlamış gözlerine ve öfke dolu sırtısına rağmen tapınaklardan, tutsülerin ardından ya da bakkal takvimlerinin üzerinden ona bakan o çehresinde bir güven vardı. Alice, anne ve babası, tüm ataları Kral Yama'yı tanıyordu; hepsi ona inanmışlar, ondan korkmuşlar ve ona dua etmişlerdi. Onun uzun kara sakalını, sürekli çatık kaşlarını, alev alev yanan gözlerini ve uzun kaftanını biliyorlardı. Hayatı boyunca onu duymuştu.

Kral Yama en adil, en hakkaniyetli olandı. Kral Yama kin tutmaz, yaşayanlara karşı nefret beslemezdi. Alice çocukluğundan beri onun çatık kaşlarının yalnızca bir görünüşten ibaret olduğunu biliyordu; gerçekte Kral Yama'nın merhametli ve şefkatli olduğunu, hatta bir keresinde fazla yumuşak davrandığı için cehennemin daha alt bir makamına indirildiğini duymuştu. Onun tek gayesi görevini yerine getirmek, bir yargıç gibi hüküm vermektir ve Alice onun kurallara bu denli bağlı olmasının kendi lehine işleyeceğini düşünüyordu.

Dokuz Pınarın Efendisi bulanıklaştı, ardından karanlık daha elle tutulur şekiller aldı. Karşısında artık ulu bir görevli duruyordu; teni koyu maviydi, gözleri bir çift kanlı ay gibi parlıyordu. Başında altın yaldızlı, yüksekçe bir memur şapkası belirdi. Kalın kara kaşları, yüzüne sabit bir öfke ifadesi veriyordu. Evet, korkunç bir tanrıydı ama Alice'in bildiği bir tanrıydı.

"İyi seçim," dedi. Onunla Çince konuşmuş, bu da Alice'in içine su serpmişti. Sanki bilinmeze meydan okumuyormuş da çocukluğunun efsanelerine dönüyormuş gibiydi. Pek çok kahraman Kral Yama'yla pazarlık etmişti. O da edebilirdi. "Senin için ne yapabilirim, Alice Law?"

1 Yanluo Wang, Çin mitolojisinde ve Budist inanç sisteminde Yeraltı Dünyası'nın hükümdarı olarak bilinir. -çn

Alice, Elspeth'in öğütlediği sözleri hatırlamaya çalıştı. "Huzuruna çıkmak istiyorum."

"Şu an zaten huzurumdasın. Peki, sırada ne var?"

Kral Yama'nın gözleri pırıldadı. Alice o anda, kimi Budist metinlerde Kral Yama'nın cehennemdeki yerleşik bir figür değil, bizzat yeniden doğuşu arzulayan bir varlık olarak anlatıldığını hatırladı. Yama da tıpkı onlar gibi samsaranın¹ yolunda ilerleyen bir yolcuydu. Zamanın başlangıcından beri bu âlemin hükümdarı olmamış, aksine bir gün insan suretinde yeniden doğmayı, hakikate uyanışı aramayı dilemişti. Ve Yama bir zamanlar insansa, yine insan olabilirse, belki Alice'in hâline de acıyabilirdi. Yanlış kararlar verip sonunda tanrılardan merhamet dilemek zorunda kalmanın nasıl bir his olduğunu belki o da biliyordu.

"Bende size ait bir şey var," dedi Alice. Kolları titreyerek sırt çantasına uzandı ve Dialetheia'yı çıkardı. Dialetheia dönüp duran çarkın gölgesinde şimdi daha da parlaktı. Daha da ağırlaşmıştı, yaprakları her dakika büyüyor gibiydi, artık Alice'in avucu kadar olmuşlardı.

"Onu nereden buldun?"

"Ben bulmadım," dedi Alice. "Bir armağandı. Elspeth Bayes'ten. Nereden bulduğunu tam olarak bilmiyorum; 'iki kayanın arasında, kıyının yakınında,' demişti."

"Elspeth şimdi nerede?" diye sordu Kral Yama.

"Herhalde katlar arasında ilerliyordur," dedi Alice boğazını temizleyerek. "Yani... usulüne uygun şekilde. Transkriptiyle birlikte."

"Sevindim," dedi Kral Yama, uzun kaftanlı kollarını öne açarak. "Bunu asla yapamayacak diye korkmuştum. Şimdi, hadi onu bana geri ver."

Alice, Dialetheia'yı göğsüne bastırdı. Bunu bilerek yapmamıştı, sadece bir sahiplenme refleksi idi ama hemen ardından

1 Samsara, Hint ve Budist düşünce sistemlerinde doğum, ölüm ve yeniden doğuşun kesintisiz döngüsünü ifade eden kavramdır. -çn

büyük bir saygısızlık ettiğini hissetti. O kim oluyordu da tanrılara karşı geliyordu? Fakat en azından, Kral Yama öfkelenmiş gibi görünmüyordu. Tahtında, hiç değişmeyen o somurtkan yüz ifadesiyle, yalnızca bekliyordu.

“Ben... şey, hayır.” Alice titrek bir nefes aldı. “Bir... pazarlık yapabileceğimizi umuyordum. Bazı taleplerim var.”

Kral Yama bunu bekliyormuş gibi başıyla onayladı. “Taleplerin nedir?”

“İsteğim...” Alice duraksadı.

Cevabı bildiğini sanıyordu. *Neurath*’ta, bacaklarının altında nar ağacıyla otururken kendinden o kadar emindi ki... İsteğini nasıl dile getireceğini, sınırlarını ve mantığını en ince ayrıntısına kadar kurgulamıştı. Ama işte şimdi, her şeyin sonuna geldiğinde, tahtın karşısında zihni bomboş kalmıştı.

Kral Yama nazikçe, “Cehennemdeki amacın nedir?” diye sordu.

Bu soru daha kolaydı. Yılın aylarını sayan bir çocuk gibi kolayca cevap verdi. “Profesör Jacob Grimes’i bulmaya geldik.”

“Sadece bulmaya mı?” Kral Yama iki elini birden kaldırdı. “Bunun için pazarlık yapmana gerek yok.”

Karanlık, parmak uçlarından fırlayıp aralarındaki kumun üzerinde bir sarmal oluşturarak dönmeye başladı, giderek hızlandı ve sonunda belirgin bir şekil aldı. Pentagrama benziyordu ama çok daha kudretliydi. Pentagramlar insanlığın bildiği dillerle, özenle çizilirdi; oysa bu daire, Alice’in daha önce hiç görmediği, eski püskü sembollerden örülmüştü. Kral Yama parmaklarını şıklattı. Zemin sarsıldı. Siyah, pentagram olmayan dairenin içinde kambur, bulanık bir figür belirdi. Karanlık duruldu. Figür ayağa kalktı.

“İşte,” dedi Kral Yama. “Onu buldun.”

Profesör Grimes görünüşünü korumak için fazla çaba har-

camış Gölgelerden değildi. Açıkça seçilebilen tek kısmı başıydı;

kartalı andıran yüz hatları eskisinden hem daha keskin hem de

aha zarif görünüyordu. Boynundan aşağısı şekilsiz, akışkan

bir karanlıktan ibaretti; tıpkı Cadılar Bayramı'nda asılı duran hayalet figürleri gibiydi.

Bir süre daireler çizerek etrafında neler olduğunu anlamaya çalıştı. Profesör Grimes'in Gölgesi yürümüyor, tıpkı bir yarasa gibi süzülüyor ve pike yapıyordu. Çarkı, altın ışık demetini ve tahtı inceledi. Kral Yama'nın cüssesini görebilmek için başını iyice geriye yatırdı. Kıkırdadı.

"Demek bu âlemin mimarı sensin, öyle mi? Çilemin arkasındaki beyin sen misin?" Profesör Grimes, Kral Yama'yla yüz yüze gelene kadar yükseldi. Ayakları yere değmiyordu, zaten ölü formu ayaksızdı, yalnızca gri girdapların içinde kıvrılıp duran bir gölgeydi. "Demek yalnızca bir tanrıymışsın. Merak ediyorum da... Acaba bir tanrıyı öldürmek için ne gerekir?"

"Seni uyarıyorum, Jacob Grimes." Kral Yama artık İngilizce konuşuyordu. Konuşurken sesi o dingin gümbürtünün ötesine hiç geçmedi, sakalının tek bir teli bile yerinden oynamadı. Ama Alice havada yoğunlaşan uyarıyı hissetti; patlamak üzere olan bir fırtına gibiydi. "Benim âlemimde bir misafirsin."

"Fakat ne yapabilirsin ki?" Profesör Grimes'in dudaklarında, en iğrenç hakaretler bile sıradan bir sorguya dönüşüyordu. "Sen de buranın yasalarına bağlısın, hepimiz gibi. Bir bekçisin, bir kolaylaştırıcı. Hepsi bu." Başını göğe kaldırıp işaret etti. "Esas büyük patron yukarıda, değil mi? Hadi söylesene, onun diyarını delmeye hiç yeltenmedin mi?" Sonra çarka döndü. "Kader, öyle mi? Peki ben kendi yolumu seçersem ne olur?"

"Sınavlarından geçmedin," diye gürledi Kral Yama. "Geçmeye hakkın yok. Burada sadece kızın merhameti ve benim bahsettiğim hak sayesinde bulunuyorsun."

"Tabii ki." Profesör Grimes, Alice'e döndü. Yüzünde bir gülümseme belirdi ve Alice istemese de o bakış karşısında kalbinin hızlandığını hissetti. "Sevgili Alice. Ne kadar süreceğini merak etmiştim. Ama işte buradasın, hem de sapasağlam... ve Dialetheia!" Küçük ağaca uzandı. Alice geri çekildi ama Grimes daha da yaklaştı. Ondaki kaçış yoktu. Yüzünü taçyaprakla-

rın arasına gömdü, derin bir nefes aldı ve içini çekerek bıraktı. "Hayal edebileceğimden bile daha görkemli." Bakışlarını kaldırıp Alice'in gözlerine dikti. "Alice Law. Seni zeki şey."

Bu ne büyük bir övgüydü. Grimes'in övgülerinin ona ne kadar iyi geldiğini unutmaması mümkün değildi; böyle zamanlarda güneşin tüm ışınlarını üzerinde hissedirdi. Yeniden önemli olduğunu hatırladı. Kendini kâğıdın iki yanında daralarak kenarlara sıkışmış satırlara benzeyen, çıkışı imkânsız görünen bir kanıt gibi hissediyordu; nasıl olduysa sonuç mucizevi bir biçimde doğru çıkmıştı. Düşüncelerini sınıflandırıp konuşana kadar kalbi deli gibi çarptı, zihni alev alev yandı.

"Ben... ama siz... ne kadar süreceğini derken, neyi kastettiniz?"

"Seni izliyordum," dedi Profesör Grimes. "Akıllı kız. Tüm ekmek kırıntılarını takip ettin. Peki sence onları kim bıraktı?"

Alice kendini sadece tekrarlamaya programlı, bozuk bir oyuncak gibi hissetti. "Ekmek kırıntıları mı?"

"İç Çekişler Köprüsü sayesinde pek çok şey öğrenebilirsin," dedi Profesör Grimes. "Rüyalar, imgeler aracılığıyla... Bu işte iyice ustalaştım diyebilirim. Söylesene, hiç Ramanujan Toplamı'nı rüyada gördün mü? Toprağın altına, karanlık yerlere yolculukları? İşte o bendim. Ama inisiyatif senden geldi, parçaları sen birleştirdin."

"Ama nasıl..."

"Geleceğini biliyordum. Kaybedeceğin çok şey vardı. Diplomman konusunda hep inatçıydın. Hiç şüphe etmedim."

Alice hâlâ anlam veremiyordu. "O zaman neden bizi beklemediniz?"

"Neden bekleyecekmişim ki?"

"Çayırılarda kalabilirdiniz. Sizi dakikalar içinde kurtarırdık..."

"Ah, Alice." Grimes başını iki yana salladı. "Hep acelecisin, sorunun bu. Hep nihai sonucun peşindesin; notlar, makaleler, burs, iş. Hep olsun bitsin istiyorsun. Ama önemli olan yolun

kendisi. Biraz dursan, etrafına baksan, sana ne çok kapılar açı-
lırdı. Güllerin kokusunu içine çek!”

“Ama yukarıya dönmeliyiz...”

“Hayır, dönmek zorunda değiliz,” dedi Profesör Grimes.

“Ne demek istiyorsunuz?” Alice kendini yine aptal gibi his-
setti. Danışmanlık toplantılarında da böyle olurdu; Grimes’in
hızına yetişemez, hep birkaç adım geride kalırdı. Onun gördü-
ğü şeyleri kavrayamaz, açıklamasını istemek zorunda kalırdı.
“Yani... başka nereye gidebiliriz ki?”

“Yanlış soru, Law. Asıl soru şu olmalı: Bu küçük ağacın sı-
nırları ne? Evet, burada, cehennemde zor olacak; tebeşir kıt,
yazacak malzeme az. Ama çaresini buluruz. Ezberleriz, hafıza-
mıza yazarız. Kusursuz bir araştırma ortamı: Dikkat dağıtacak
hiçbir şey yok, bedensel ihtiyaçlar yok...”

“Sizin bedensel ihtiyaçlarınız yok,” dedi Alice. “Ben açlıktan
ölürüm.”

“O zaman önce açlıktan öl, sonra hayatın için yalvar,” dedi
Profesör Grimes sabırsızca. “*Dialetheia* elimizde, Alice. Her şeyi
yapabiliriz.”

“Ama... bu delilik,” dedi Alice. Boş gözlerle Grimes’a baktı.
Ah, neden bu kadar zordu, niçin asla yetişemiyordu? “Neden
kalalım ki?”

“Akademisyen ölümden korkmaz. Sokrates’ten hiç mi bir
şey öğrenmedin?” dedi Profesör Grimes gülerek. “Akademisye-
nin hayatı aslında ölüme hazırlıktan ibarettir, bunu görmüyor
musun? Ben Sokrates’in haklı olduğunu bizzat ölene kadar an-
lamadım; ruhum bedenimden koparılıp şiddetle savrulduğun-
da, o aşağılık arzuların dünyasından sürüldüğümde anladım.
Beden düşmandır, ruhun hakikate yolculuğunda ayak bağıdır.
Zhuangzi’nin dediği gibi: Hayat irinle şişmiş bir urdur, ölüm-
se o urun patlaması. Bizler bedenin kölesiyiz! Onun sunduğu
tek şey dikkatimizi dağıtan hayaller, arzular, hastalıklar, kor-
kular. Hep sınırlarla çevriliyiz. Ölüm ise en büyük özgürlük.
Ben bunu ancak şimdi görebildim.” Alice’in yüzünü ellerinin

arasına aldı. Alice somut bir şey hissetmese de onun buz gibi rûzgârı nefesini kesti. "Hadi, Law. O kadar zor değil."

Alice bunu daha önce de yaşamıştı.

Lethe bu anıyı silememişti. Hiçbir şey silemezdi. Bu anı zihnine kazınmıştı, varlığının ta kendisiydi; nereye kaçarsa kaçsın, her yol onu yine bu âna getiriyordu. O geceye dair bütün ayrıntılar gözünün önünde canlandı, hepsi Yama'nın tahtıyla üst üste bindi. Aynı pozisyonda duruyorlardı: Grimes ona fazla yakındı, elleri Alice'in yanaklarındaydı. Alice ise donakalmıştı, başı yukarı kalkmış, gözleri kocaman açılmıştı. *İşte bu gerçek bir baştan çıkarmaydı*, diye fısıldadı Alice'in zihninde hep var olan o uğursuz, muhalif ses. Ofisteki o an böyle yaşanmalıydı. Grimes ona o bayağı ve somut bedeni yerine gizli dünyanın anahtarını ve orada sonsuza dek dolaşma fırsatını sunmalıydı.

Grimes da benzerliği fark etmiş gibiydi; gülümsemesi genişledi, Alice'e daha da sokuldu. O gecenin anlamını biliyordu, sadece önemsememiş gibi yapmıştı. *İşte dünya, Alice Law. İşte sana benim gibi olma, "ben" olma fırsatı. Sen ve ben, ruhlarımız kanatlanıyor, yükseliyor, Tanrılara yaklaşmak üzere süzülüyoruz.* Alice buna direnmeye çalıştı ama çift görünün etkisinden kurtulamadı. Bir an nerede olduğundan emin olamadı. Dikkati bir anlığına dağılacak olsa kendini yine o odada buluyordu; sanki aradan hiç zaman geçmemiş, cehennemde yaşadığı her şey sadece bir düşmüş gibi. O hâlâ Cambridge'de ikinci sınıf öğrencisiydi, geleceği pamuk ipliğine bağlıydı ve bu kez yapması gereken tek şey boyun eğmekti.

Profesör Grimes, "Bana katıl," dedi. Pelerini ikisini birden sarmaladı. Onları, Alice'in hep arzuladığı o birlik hâline getirdi; Grimes onların şampiyonuydu, Alice ise onun gölgesi. "Tanrılar diyarında bana katıl ve gizli dünyanın içinde dans edelim. Yaşayalım, ölelim, yeniden doğalım; ta ki bu kavramların bizim için hiçbir anlamı kalmayana dek. Hiç kimsenin gitmediği yerlere gidelim. Sonra geri dönüp gördüğümüz bütün harikaları büyülenmiş kalabalıklara anlatalım."

Alice konuşamadı, sadece dudaklarını kıpırdattı ve nefesinin onlara ses vermesini umdu. "Ama ben ölmek istemiyorum."

"O hâlde ne istiyorsun?"

"Sadece eve gitmek istiyorum."

Alice mutlak bilgi arayışının Kripkeleri ne hâle getirdiğini görmüştü. Aynı hatayı tekrarlamayacaktı; burada kalıp yavaş yavaş tükenerek, sonunda geriye yalnızca bulmacalar ve soyutlamalar kalana dek oyalanmayacaktı. Hayatı boyunca bilmece-lerde ve soyut düşüncelerde parlamıştı ama yaşamın kendisine dair tek bir şey öğrenememişti. Artık onların dünyasına kaymak istemiyordu, tek istediği somut bir şeye dokunmaktı.

Evet, doğru olan buydu. Öyle değil mi?

Elsbeth'in kararlılığını hatırlamaya çalıştı. Neurath'ta onun ne kadar kendinden emin olduğunu görmüştü. *Yaşamak istiyorum*, diye düşündü Elsbeth'in sesiyle. *Sadece Cam kıyısına oturup ayak bileklerimi suya sallandırmak, sıcak ve yapış yapış bir çörek yemek istiyorum. Parmaklarıma bulaşan şekeri yalayıp güneşin tenimi ısıttığını hissetmek istiyorum. İstedğim şey bu.*

"Odaklan, Law!" Profesör Grimes parmaklarını şaklattı. Bunu Venedik'te sık sık yapardı. Alice'in yorulduğunu ya da dikkatinin dağıldığını düşündüğünde parmak şaklatır, alkış tutar ya da ensesine hafifçe fiske atardı. Her nedense Alice bunlara hiç gücenmemişti. "Cesaretini kaybetme. Korkutucu olduğunu biliyorum. Ama değerli olan her şey korkutucudur. Hayatında yapabileceğin en büyük hata, şimdi geri adım atmak olur."

"Ama burada kalmak istemiyorum." Sesini çıkarabilmek lesine zordu ki. Ağzından çıkan her kelime çocuksu ve aptal geliyordu. Her kelimeyle birlikte Grimes'in hayal kırıklığı arttığını da görebiliyordu. "Sonsuza kadar değil."

"Kalmayacağız, tatlım. Yalnızca öğrenebileceğimiz her şeyi öğrenene, zihnimiz tatmin olana dek kalacağız. Sonra yeniden tanıdık olana döneceğiz."

"Peki sonra beni geçirecek misiniz?"

"Geçireceğim." Güldü. "Cömertçe ödüllendirileceksin, Ali-

ce Law. Biliyorsun ki işler ve ödülleri benim keyfime göre dağıtılır. Diğer her şey geçmişte kaldı. Hepsini unutalım.” Elini uzattı. “Sana garanti ediyorum, bir daha hiçbir kapı sana kapanmayacak.”

Daha önce de bu tür vaatlerde bulunmuştu. Profesör Grimes vaatlerde bulunmaya, onları hiç düşünmeden, bol keseden dağıtmaya bayılırdı. Elbette o bursu alacaksın. Elbette o makaleyi birlikte yazacağız. Ve asla yalan söylemezdi; Alice onun kasıtlı olarak aldatmaya çalışmadığına, sadece çok meşgul olduğu için unuttuğuna inanırdı.

Ancak bu sefer, doğruyu söylüyor olabileceğini düşündü. Bazen gerçekten öyle olurdu. Grimes istediğini aldığı zaman öylesine cömert olabiliyordu ki.

Ama Alice kendine o hafta pek çok şey yaşadığını hatırlattı. Zamanın sonuyla yüzleşmişti, İsyancılar Kalesi’nden kaçmıştı, Kripkeleri ortadan kaldırmıştı, bir kediyi elleriyle paramparça edip kalbini yemiş ve kafatasını Dis çöllerinde bir sunağa dönüştürmüştü. Bunlar oldukça dönüştürücü deneyimlerdi. Ona her konuda biraz daha netlik kazandırmışlardı.

“Ama Peter öldü.”

“Öyle sayılır. Buraya indi ve artık burada değil.”

“Peki, umursamıyor musunuz?”

“Elbette trajik.” Profesör Grimes elini savurdu. “Ama artık ileriye bakalım. Bu bazı olasılıkların önünü açtı.”

Sonra başka bir şey daha söyledi ama Alice duymadı.

O an bir aydınlanma yaşadı. Bu çok garip bir histi. Hatta biraz sersemleticiydi. Daha önce Grimes’in sesini hiç geri plana atamamıştı.

Onu soğukkanlılıkla, baştan aşağı süzdü.

Profesör Grimes’a daha önce hiç bu kadar doğrudan bakmamıştı. Hep biraz güneşe bakıyormuş gibi hissetmiş, yüzüne doğrudan bakarsa yanıp kül olacağını sanmıştı. Ama artık tanrısallığı görmüştü. Sıradan olanla karşılaştırılmazdı. Şimdi, öte dünyada, onu her zamankinden daha berrak bir biçimde gö-

rüyordu; kısmen artık bakmaktan korkmadığı için, kısmen de sadece onun göstermek istediklerini gördüğü için. Karşısında sıradan bir adam vardı sadece; kendini şişiren, çıkış yolu arayan, zalim, acımasız ve hak etmediği payelerle dolup taşan biri.

Gerçekten de Grimes kendini toparlamak için pek az çaba harcamıştı. Yüzünde hep haşın bir ifade vardı ama hiç öz yoktu. Ürkütücü bir Gölge'den çok belirsiz, gri fırça darbeleri gibiydi. Alice'in Asfodel'de karşılaştığı yeni ölmüş Gölgelelerin bile ondan daha net biçimleri vardı. Profesör Grimes ölü olma konusunda da iyi değildi, zihinsel bir dirayeti yoktu, cehennemi fethetmenin yanına bile yaklaşmamıştı ve bu Alice için derin bir düş kırıklığı demekti. *Bu ne kadar da adaletsiz*, diye düşündü. *İnsanları dev sanıyorsun, sonra da seni sıradanlıklarıyla yıkıp geçiyorlar.*

En üzücü olan da buydu. İnancını yitirmek. Eğer Grimes gerçekten bir dev olsaydı, Alice yine de onun peşinden giderdi.

"Bu kadar mıydı?" diye sordu.

"Efendim?"

"Söylemek istediğiniz her şey bu muydu?"

Grimes duraksadı. "Şey, Alice..."

"Öyleyse ben konuşabilir miyim?"

Alice bir koluyla Dialetheia'yı sımsıkı kavradı. Öteki eliyle sırt çantasına uzandı ve defterini çıkardı. Birkaç sayfa çevirdi, sonra defteri çevirip Profesör Grimes'in karşısında tuttu. "Bunun ne işe yaradığını biliyorsunuz, değil mi?"

Grimes eğilip okudu. "Erichtho mu?" Kaşlarını çattı. "Bu da ne? Sana yardım etmeleri için aşağıdaki ruhları mı çağırdın?"

"Hayır," dedi Alice. "Bu sizin için yapacağım şeydi. Sadece çalışmamı göstermek istedim."

Alice defteri yere fırlattı. Grimes'in bu çalışmayı bir bakışta çözebileceğini biliyordu. Muhtemelen kendisi de çoktan benzer bir yöntem bulmuştu.

"Ruhunuzu yeniden bedeninize bağlayacaktım. Boğazınızı yeniden akciğerlerinize bağlayacak, çevresindeki kasları elekt-

romanyetik tellerle destekleyecektim. Sizi tahtadan bir çerçevenin içine hapsolmuş, konuşan bir kafaya çevirecek, ne kadar çılgılık atarsanız atın bırakmayacaktım; ta ki sizden almam gereken her şeyi alana dek.”

Alice, Grimes’in gülümsemesinin solduğunu gördü. Bu sadece bir anlığına da olsa Alice’e saçma sapan bir gurur patlaması yaşattı; bunca şeyden sonra bile onu şaşırtmayı başarmıştı.

“Evet.” Alice yutkundu. “İşte böyle.”

Profesör Grimes sayfaların tepesinde dikilerek sessizce okudu.

Alice bu sessizliğe o kadar aşinaydı ki. Onun ofisinde defalarca oturmuş, ellerini kucağında sinirle büküp dururken Grimes’in sayfaları çevirerek okumasını izlemişti. Sessizliği uzatmaktan hoşlandığını biliyordu. Bu bir sindirme taktiği idi. Bunu kendisi söylemişti; hoşlanmadığı gazetecilere, meslektaşlarına hep böyle yapardı. Bir zamanlar bu sessizlik Alice’i dehşete düşürürdü. Ama şimdi, Grimes’in yalnızca yanıt bulmak için çırpındığını bilmenin verdiği, içini yakıp kavuran bir haz duyuyordu.

Nihayet Grimes, “Muhtemelen işe yaramaz,” dedi.

“Yarar,” dedi Alice. “Nick Kripke’yi bu şekilde yok ettim.”

Ne cüretle, diye düşündü. Grimes dayanağı olmadan engeller çıkarıyor, başarısızlık ima ediyordu. Tek sebebi ukala bir herif olmasıydı. Oysa Erichtho büyüü Alice’in yaptığı en iyi işlerden biriydi. Cehennemin kapısını aralamak, Erichtho’nun izlerini ortaya çıkarmak, çürümüş arşivleri anlamlandırmak, hepsi birden. Bu gerçekten de birinci sınıf bir çalışmaydı. Alice iyice düşündüğünde, Profesör Grimes’in ona yaptığı en kötü şeyin bu olduğunu fark etti: İyi bir akademisyen olduğundan şüphe etmesine neden olması. Alice’in kendi düşünme gücüne, kendi yargısına duyduğu inancı yok etmiş ve onu her adımda ondan onay bekler hâle getirmişti. Üstelik, ne yazık ki, kendi başına bir projeyi tasarlayıp, araştırıp yürütmesi için Grimes’in ölmesini beklemesi gerekmişti.

“İşe yaramayacağını düşündüğünüze inanamıyorum,” dedi. “Yani... seni soytarı... nereden biliyorsun ki?”

Grimes onu kaybetmişti. Artık bunu biliyordu. "Bak, Law..."

Alice dizlerinin üzerine çöktü ve parmaklarıyla zemini düzeltti. Buradaki kum, Sekiz Kat'takinden farklıydı, adaların kıyılarındaki kumdan bile farklıydı. Daha pütürlüydü, taneleri daha iriydi, yukarıdaki dünyadaki kumlara daha çok benziyordu. Hiç de öyle ipeksi, masalsı, pürüzsüz değildi.

"Yapma." Profesör Grimes'in sesine korku dolu bir tını yerleşti. "Alice. Bu kadar abartmayalım."

"Sandığın gibi değil," dedi Alice. "Bir zamanlar bunu istediğimi sanmıştım. Tek hayalim buydu. Ama şimdi sanırım... sadece bir takas istiyorum."

Cebinden küçük bir tebeşir çıkardı. Bu, Elspeth'in tebeşiriydi; Alice'in son tebeşiri Lethe'de işe yaramaz bir topağa dönüşmüştü. Ne yazık ki Shropley's Standard'dı ama Peter da Shropley's'i tercih ederdi, üstelik bu iş tümüyle onunla ilgili olduğundan Alice bunun şansını artıracağını düşündü. Büyücülerin bu konuda teorileri vardı. Bir büyü için en iyi tebeşir, büyüyü ilk yapanın kullandığı tebeşirdi. Muhtemelen batıl bir inançtı ama yine de Alice'in kendini güvende hissetmesini sağladı, Peter'ın hatırasını daha canlı kıldı. Alice kuma küçük bir çizgi çekti ve nefesini tutarak izledi, bekledi.

Çizgi olduğu yerde kaldı. Kumlar tebeşirini yutmadı.

Alice, Kral Yama'ya baktı. Yama'nın başıyla hafifçe onayladığını görür gibi oldu.

Sonra elinden geldiğince büyük bir zemini kaplayarak geniş bir yay çizdi.

"Bu da ne?" Profesör Grimes, Alice'in tepesinde dikiliyordu.

"Ne yapıyorsun?"

"Bu çalışmayı görmüş olamazsın," dedi Alice. "Sana göstermezdi. O küme teorisi makalesinden sonra... Yani gerçekten, daha ne kadar alçalabilirsin ki?"

"Kes şunu."

"Şu tarafa kayar mısın? Biraz daha alana ihtiyacım var."

"Alice Law, sana *derhal* durmanı emrediyorum!"

Alice ona kulak asmadı. Odaklanmalıydı. Elinde çok az tebeşir kalmıştı; bu minicik parça tekrar denemesi için asla yeterli değildi. Bu işi doğru yapmalıydı, yoksa... Bunu yapamazsa başına ne geleceğini düşünmeye cüret edemiyordu.

Hatırlamak çok zordu. O kadar çok şeyi unutmuştu ki. Artık o kendiliğinden gelen yeteneğe güvenemezdi. Yaralarını sarmanın bedelini, becerilerinden fedakârlık ederek ödemişti. Zihninde kusursuz imgelerin belirivermesine alışmıştı; bu noktaya dek tüm işi sadece kopyalamaktan ibaretti. Oysa şimdi, orada olduğundan emin olmadığı anılara uzanmak çok daha zordu. Bellek ile hayal gücü arasındaki çizgiler bulanıklaşmıştı artık. Aklının, görmeyi dilediği şeyi uydurmayacağına güvenemezdi. Yapabileceği en iyi şey, beyninin fazla düşünen o kısmını susturmaya çalışmaktı. Tebeşirin hareketine kapılmak ve Peter'in hatırasının işine yön vermesine izin vermek.

"Bu geçerli bir pentagram değil," dedi Profesör Grimes.

"Şişt," dedi Alice.

"Bu algoritmalar tutarlı değil. Sadece uyduruyorsun."

"Çok biliyorsun."

Grimes, Alice'in yüzüne tokat attı. Daha doğrusu, atmaya denedi. Eli başının içinden geçti ve Alice hava akımından başka bir şey hissetmedi. Başını kaldırıp ona baktı, etkilenmemişti. "Demek ki bedenler bazı şeyler için işe yarıyormuş."

Grimes yeniden hamle yaptı ama bu saçma, boşuna bir hareketti. Elini öfkeyle hırslayarak salladı ancak ne kadar denerse denesin dumanı katılaştıramadı.

"Kusursuz bir propriyosepsiyonun olması gerekiyor," diye açıkladı Alice. "Yani bakmadan bedeninin her parçasının nerede olduğunu bilmelisin. Yıllar süren bir pratik ister ama sonra her şeye dönüşebilirsin. Elspeth bu konuda çok iyiydi. Hatta kelebeğe bile dönüşebiliyordu."

Profesör Grimes yenilgisinin farkına varmaya başlamıştı. Geriye doğru süzüldü, özünün etrafında yoğunlaşıp Alice'in hatırladığından daha kısa bir forma büründü. Alice onun kam-

burlaşmaya başladığını hiç fark etmemişti; omuzları da öyle geniş değildi, tavırları sandığı kadar ürkütücü gelmiyordu.

"Alice, lütfen. Konuşalım."

"Lütfen, Profesör. Çalışıyorum."

"Saçmalık." Grimes çemberin kenarına süzüldü. Alice hızla başını kaldırdı. Bunu hiç hesap etmemişti; onun pentagramın içinde kalması gerekiyordu. Ama Profesör Grimes dışarı çıkamıyor gibiydi. Çemberin kenarına tosluyor, görünmez bir şey onu daha öteye gitmekten alıkoyuyordu.

"Bu da ne?" Profesör Grimes, Kral Yama'ya döndü. "Bırak de dışarı çıkayım!"

"Benim huzuruma çağrıldın," dedi King Yama. "Alice Law, onunla işin bitti mi?"

"Hayır," dedi Alice.

"Öyleyse gitmek kabalık olur."

"Bunu yapamazsın," dedi Profesör Grimes. "Tarafsız olman gerek, keyfine göre davranamazsın. Kurallara aykırı bu."

"Bunu hâlâ öğrenemedin mi, Jacob Grimes?" Kral Yama'nın çatılmış kaşlarının altındaki gülümsemesi şeytani görünüyordu. "Cehennemde hiçbir kural yoktur."

Bunun üzerine Profesör Grimes pes etti. Nihayet söyleyecek hiçbir şeyi kalmamıştı.

Alice bu sahneden büyülenmişti. Profesör Grimes'in çaresiz görüldüğüne daha önce hiç şahit olmamıştı. Hatta herhangi bir şeye *ihtiyaç* duyduğunu da görmemişti. Acaba yalvaracak mı diye düşündü ama Profesör Grimes'in yalvarmayı bilmediğinin farkındaydı. Hayatının çoğunu güçlü konumunda geçirmişti, etrafına lütuflar dağıtmaya alışmış ama hiçbir zaman bağışı alan olmamıştı, ona "hayır" denmesinin üzerinden de çok uzun zaman geçmişti. Bu çok açıktı çünkü çaresizliği hızla öfkeye dönüşmüştü.

"Seni ben yarattım," dedi Alice'e. "Seni şekilsiz bir düştan ben yoğurdum. Çamuruna biçim verdim. Ateşini ben yaktım, sana bir zihin verdim. *Seni ben yarattım.*"

“Öyle olsun,” dedi Alice tartışmaya gerek duymadan. “O zaman yarattıklarına daha nazik davranmalısın.”

“Alice Law...”

“Sus.”

Alice çemberi kapattı ve büyüü okumaya başladı.

İşte o zaman Grimes uludu. Alice’e yöneltebileceği bütün küfürleri haykırdı: orospu, yosma, sersem, aptal velet... Alice ayrıntıları seçemedi; hepsinin tekdüze bir uğultuya dönüşmesini bekledi. Zaten hepsini daha önce de duymuştu. Grimes üstüne eğildi, o kadar yaklaştı ki aurasını onunkinin üzerine bindirdi, sanki sırf irade gücüyle Alice’in bedenine sızabilirmiş gibi. Uzanıp doğrudan kulağına bağırdı. Hayalet başını onun kafasına zorla sokup zihnine çığlıklar saldı. *Sen bir çocuksun, sen işe yaramazsın, aptalsın...*

Ama Alice büyü okumakta çok iyiydi. Hatta bunun için Profesör Grimes’a teşekkür edebilirdi. Büyücüler için dikkat her şeydi ve ilk yılının büyük kısmında Grimes onun çevresinde volta atıp durarak, bağırıp çağırarak dikkatini dağıtmaya çalışmış, o ise dizlerinin üstünde çömelmiş, titreyen elleriyle çizmeye uğraşmıştı. *Kasırgada bile kusursuz, sabit bir çember çizemiyorsan asla başarılı olamazsın*, demişti Grimes. *Zihnini demirden bir ev hâline getir. Sıradan olanı yok et. Çemberden başka hiçbir şeyin önemi yok. Her şey geri çekilir, ta ki sen fikrinle baş başa kalana dek ve işte asıl çalışma o zaman başlar.*

Bu yüzden şimdi Alice’in gözlerini kapatıp onun orada olmadığını varsayması ve sözlerini bitirmesi inanılmaz derecede kolaydı.

Pentagramın içinde bir rüzgâr esti. Önce hafif bir esintiydi, ta ki hızla güçlenip Alice’in saçlarını yüzünün etrafında savurana kadar. Alice artık kükremeden başka hiçbir şey duyamıyordu. Profesör Grimes bir kancaya takılmış gibi fırladı. Ters döndü, kolları çırpınıyordu; dönerken göz göze geldiklerinde yüzü donuk ve çaresizdi. Belki bir şeyler haykırıyordu ama rüzgâr sesini boğdu.

Daha önce de burada bulunmuşlardı. Bu da bir tekrardı, aynı şiddetli dağılmanın tekrarıydı. Ama bu kez Alice ne yaptığını ve nasıl biteceğini biliyordu. Bu kez sinip geri çekilmedi, gözünü bile kırpmadan izledi. Profesör Grimes yavaşça dönüyordu ve her dönüşte özü bir ateşin dumanı gibi spiraller çizerek uzaklaşıyor, Alice'in bilemeyeceği bir yere doğru kayboluyordu. En sonunda geriye sadece sefil, uluyan bir kafa kaldı; sonra içi boş bir yüz, derken o da yitip gitti, ta ki pentagram boşalana dek. Rüzgâr dindi. Sessizlik çöktü.

Hava yarıldı ve bir kapının hatları belirdi. Dünyada bir çatlak açılmıştı. Kapı aralandı ve Peter Murdoch sendeleyerek dışarı çıktı.

OTUZ BEŞİNCİ BÖLÜM

Alice çılglıkla inilti arasında bir ses çıkardı. Peter onu duymamış gibiydi. Sersemlemiş görünüyordu. Hiç kıpırdamadan durdu ve kumlara, kürsüye, tahtında gülümseyen Kral Yama'ya baktı. Ağzı bir karış açıldı. Yürek burkan bir şaşkınlık içindeydi; avuçlarını tedirgin bir hâlde kollarına sürtüp duruyordu.

Sonra Alice'i gördü ve yüzünde o çarpık, güzel gülümseme belirdi.

"Alice?"

"Peter."

Peter temkinli bir şekilde kapıdan dışarı çıktı. Bir adım attı, sonra bir tane daha, ardından koşmaya başladı. Alice de öne atıldı. Çarpıştılar. Peter'ın kolları onu sardı, onunkiler de Peter'ı. Peter o kadar sıcak, o kadar canlı ve somuttu ki. Alice gözyaşlarına boğuldu.

Ah, ne kadar zayıftı! Bu yeni bir keşifti. Alice, Peter'ın sıska olduğunu biliyordu ama sadece görsel olarak. Onun aslında ne kadar cılız olduğunu maddi düzeyde hiç kavramamıştı. Kollarını beline doladığında, kolları neredeyse gövdesinin iki yanına uzanıyordu. Gerçekten de ona sımsıkı sarıldı; eğer yeterince kuvvetle bastırırsa, kendini ona siper edebilir, onu evrendeki her şeyden koruyabilirdi. Bir insanın nasıl bir mucize olduğunu düşündü. Ne kadar az yer kaplıyorlardı. Varlık ile yokluk ara-

ındaki fark bir metrekairelik maddeden bile azdı. Ama şimdi Peter buradayken, bütün dünya daha parlak görünüyordu.

Sonunda Alice geri çekildi ama Peter çekilmedi; parmaklarını onun saçlarına geçirdi, diğer elini sırtına koydu ve onu tutkayla, sanki hiç bırakmayacakmış gibi yeniden kendine doğru çekti. Alice'i bir çapa gibi tutuyordu; sanki onsuz eriyip yok olacaktı gibi. Onu öptü. Dudakları ayrıldığında bile alınları birbirine yash kaldı; aralarındaki en ufak mesafe bile affedilemezmiş gibi.

"Ben ölmüşüm," diye fısıldadı. Kendi kollarına baktı. Alice de baktı ve derin, kavisli yaralar gördü. "Ölmüşüm, değil mi?"

"Evet."

"Peki nasıl..."

"Takas." Alice'in dudaklarından bir kahkaha döküldü. Kendini öylesine hafif, öylesine uçarı hissediyordu ki. Peter'ın gömleğini sımsıkı kavradı. "Notların, çalışmaların sayesinde."

"O çizimi yalnızca bir kez görmüşün."

"Ama, Peter." Alice kahkahalarına engel olamıyordu. "Benim hafızam çok iyidir."

"Ah, Alice." Peter sanki onun gerçekten var olduğuna kendini ikna etmeye çalışıyormuş gibi ellerini onun üzerinde gezdirip duruyordu. "Alice, Alice... Sen harikasın..."

Alice ağlayarak, "İşe yaradı," dedi. Parmaklarını Peter'ın gömleğinden bir türlü ayıramıyordu. Artık o yanındaydı, bir daha asla gitmesine izin vermeyecekti. "İşe yaradığına inanmıyorum."

Peter da kahkaha atmaya başladı ve bu, Alice'in şimdiye kadar duyduğu en tatlı sestti, hatırladığından çok daha neşeliydi. Ona yaslandı ve göğsünün içindeki kahkahasını dinleyerek, ürpererek ona daha da yaklaştı. Ne kadar sıcaktı! Ne kadar güzel kokuyordu. Taze sayfalar gibi. Kuruşunkalem talaşı gibi. Baharda söğüt ağacının altında kitap okurken insanın yüzüne vuran güneş ve ayak parmaklarının arasına dolan çimenler gibi. Hep

böyle koktuğunu biliyor muydu? Belki bir zamanlar biliyordu, belki de unutmuştu ama şimdi, Peter yeniden hayattayken, bunu tekrar tekrar öğrenebilirdi; onunla ilgili her şeyi yeniden keşfetmenin keyfine varabilirdi. Göğsünden başlayıp uzuvlarına yayılan bir hafiflik hissetti. Nefes alamıyordu. Sanki her an milyonlarca parıldayan yıldızla bölünecek gibiydi; bu hafiflik onu bütünüyle sarıp sarmalıyordu. Bu duyguyla ne yapacağını bilmiyordu. Hayatı boyunca hiç böyle bir sevinç hissetmemişti.

Peter geri çekildi. Gülümsemesi soldu. "Peki ya... Grimes?"

"Kendisi takasın diğer tarafıydı," dedi Alice.

Alice onun kafasından geçen düşünceleri, tüm sonuçların ve olasılıkların parçalanarak dağıldığını gördü. Peter çok zeki-ydi, elbette bütün karar mekanizmasını görmüştü.

"Ama neden..." Duraksadı, sonra baştan aldı. "Ama o zaman boşuna gelmiş oldun."

"Boşuna değil." Alice başparmaklarını onun yanaklarında gezdirdi. *Ne büyük bir mucize, diye düşündü, yüzü, çenesi, saç çizgisinin şakağıyla birleştiği yerdeki sert sakal kılları. Tanrı bu çocuğu yontmuş.* "Boşuna değil. Ben her şeyi kazandım."

Peter'ın parmakları Alice'inkilere dolandı. "Ah, Alice..."

"Dinle, Peter." Alice duraksadı. Sorun söyleyecek söz bulamaması değil, nereden başlayacağını bilmemesiydi. Bu his ne kadar baş döndürücüydü; biri size bakıyor, gerçekten bakıyor, sabırla sizi anlamaya çalışıyordu. Ama bilmesini istediği o kadar çok şey vardı ki; hepsi de düğümlü, dikenli, iyi ve kötü duygularla doluydu ve sonunda dili çözüldüğünde söyleyebil-diği en iyi şey şuydu: "Özür dilerim demek istemiştım."

"Ah." Peter başını yana eğerek düşündü. "Şey. Ben de özür dilerim."

Sözler bu aşamada ikisine de yetmiyordu; suçluluk, rahat-lama, utanç ve sevginin derinliğini yakalamaktan çok uzaktı. Uçurum hâlâ oradaydı, onu aşmamışlar, yalnızca karşı kıyılardan birbirlerine el sallamışlardı. Belki paralel çizgiler sonsuzlukta buluşabilirdi. Belki. Söylenecek daha o kadar çok şey

vardı ki ve mucizevi bir şekilde, şimdi bunları nasıl söyleyeceklerini çözmek için koskoca bir ömürleri olacaktı. Ama Alice şunu hissediyordu: Sunulmuş ve kabul edilmiş özürler, başlamak için hiç de fena bir yer değildi.

Peter ağaca baktı. "Bu ne?"

Alice'in gözleri ışıldadı. "Eve dönüş biletimiz."

Peter, "Dialetheia!" diyerek uzandı ve Alice ağacı onun kollarına verdi. Taçyapraklar yüzüne doğru uzandı ve o anda Peter'in yüzündeki ışıltı, Alice'in gördüğü en güzel manzaraydı. "Harika!"

"Öyle değil mi?" Alice, Kral Yama'ya döndü. "Pazarlığa hazırım, efendim."

Kral onları yanına çağırır gibi işaret etti. Alice ve Peter el ele tutuşarak tahtın önüne yaklaştılar.

"İsteklerin nedir?" diye sordu Kral Yama.

"Yukarıya dönüş yolculuğu," dedi Alice. "Bu birincisi."

"Birincisi mi?"

"Ayrıca ömürlerimizi de geri istiyoruz." Alice, Dialetheia'yı göğsüne bastırdı. "Çok kötü zamanlar geçirdik, aradığımızı bulamadık, bu yüzden bir tür iade hakkımız olduğunu düşünüyorum."

Kral Yama bir süre sessiz kaldı. Alice onun yüzünü okuyamıyordu. Sonunda yavaşça konuştu: "Cehennemden iade hakkınız olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Peter, "Alice," diye mırıldandı.

"Bence size iyilik etmiş oldum," dedi Alice. Hâlâ içi içine sığmıyordu. Denemeye değer olduğunu hissediyordu; dünyadaki her şey denemeye değerdi. "Sonuçta sizi bazı haşerelerden kurtardım. Kabul ediyorum; ebedi ölçekte birkaç yıl Grimes ve Kripkelerle uğraşmak sizin için bir göz kırpışı kadar önemsiz olabilir. Ama aynı şekilde, ömürlerimizin iadesi de öyle olmalı. Bence bu adil bir pazarlık, öyle değil mi?"

Cehennemin Efendisi sessiz kaldı.

Alice, Kral Yama'nın bıyığının altındaki ağzını göremiyordu.

Sadece kalın kaşlarının çatıldığını, gözlerinin de ıpki çocukluğundan beri gördüğü her tasvirdeki gibi keskin bir bakışla parladığını görebiliyordu. Ama o ifadenin bir kahkaha mı yoksa öfke mi olduğunu asla anlayamazdı.

Annesi ve babası gençken, sınavlara girmeden önce Kral Yama'ya dua etmişlerdi. Ama neden? diye sormuştu Alice, *Yeraltı Dünyası'nın üniversite sınavlarıyla ne ilgisi var?* Ailesi, Kral Yama yolsuzluktan nefret eder, demişti. *O iyi niyetli bir bürokrattır. Kopyacılar karşı acımasızdır ama çalışanları ödüllendirir. Ondan korkmana gerek yoktur.*

Sonunda Kral Yama konuştu: "Biliyor musunuz, siz büyücüler dünyanın en komik yanılgılarına sahiptiniz. Dünyayı kandırdınız diye büyülerinizin işe yaradığını sanıyorsunuz. Kuralları kelime oyunları ile aşacak kadar zeki olduğunuzu, dünyadaki diğer herkesin de hayrete düşerek sizin dediğinizi yapmak zorunda kalacağını düşünüyorsunuz. Küçük daireler çiziyorsunuz, biz de eğilip bükülüyor ve ıpki ebeveynlerin küçük çocukları yalan söylediğinde yaptığı gibi rol yapıyoruz." Çenesini kaşıdı. "Ama biz tanrılar hoşgörülüyüz. Eğlenmeyi severiz."

Alice umutlandı. "Peki sizi eğlendirdik mi, efendim?"

"İzlemeye değer olduğunuz kesin."

Kral Yama bir an daha düşündü. Sonunda kararını açıkladı: "Yolculuğunuz sırasında kaybettiğiniz yılların yarısını size geri vereceğim. Kalanı ise alınan dersin bedeli sayın."

Alice tam itiraz edecekti ki Peter kolunu çekti. "Bence bu gayet adil, efendim."

Alice, "Pekâlâ," diye mırıldandı. "Elinizden gelen buysa..."

"Tatmin oldun mu?"

"Evet, Kral Yama."

Yama elini uzattı.

Alice, Dialetheia'yı göğsüne bastırarak tahta giden basamakları çıktı.

Kral Yama ona doğru uzandı. Alice ağacı uzattı. Yama, Dialetheia'yı kaldırdı, gözlerini kapadı ve kendine yasladı.

Ağacın taçyaprakları, yıldız ışığını andıran parlak bir gümüşe büründü. Sonra ağaç, Kral Yama'nın göğsüyle bütünleşti. Karanlık bedeninde pırıl pırıl bir titreşim dolaştı; milyonlarca takımyıldız birer birer yanıp belirginleşti. Kral Yama derin bir nefes verdiğinde yıldızların ışığı sönükleşti. *Bunun geldiği yerde daha fazlası var,* diye geçirdi Alice içinden. *Çelişkisiz hiçbir şey var olamaz.*

"Şimdi," dedi Kral Yama esasını kavrayarak. "Hadi sizi eve gönderelim."

Önlerinde dışa doğru spiral çizerek yükselen, akarsu gibi çağlayan bir merdiven belirdi. Döne döne yukarıya uzanıyor, gözden kaybolana kadar dünyayı delen bir iğne gibi yükseliyordu. Alice ve Peter el ele tutuşarak merdivenin dibine yaklaştılar.

"Devam edin," dedi Kral Yama. "Ama sakın arkanıza bakmayın."

"Gerçekten mi?" diye sordu Alice.

"Sadece şaka yapıyorum," dedi Kral Yama. "Ne kadar isterseniz bakın. Hadi."

Çıkmaya başladılar. Alice her adımda kendini daha hafif hissediyordu. Her basamak onu gerçek hayata, yukarıdan süzülen taze havaya biraz daha yaklaştırıyordu. Hava gerçekten hava gibi kokuyordu; tatlı, ferah ve besleyiciydi, ölümler ülkesinin o bayat hiçliği gibi değildi. Hava hep böyle güzel mi kokardı? Onlar adım attıkça aşağıdaki basamaklar birer birer yok oldu; ta ki ikisi de yukarıda asılı kalana dek. Ama bu onu ürkütmüyordu, Alice düşmeyecekti. Hatta basamaklar topuklarının altından kaybolurken tuhaf bir hisse kapıldı ve aslında onlara ihtiyaç duymadığını fark etti; onlar yalnızca birer araçtı çünkü doğrudan uçmak için çok büyük bir sıçrayış gerekirdi. Ayakları hiç bu kadar sağlam basmamıştı. Yolunu kaybedeceğine dair en ufak bir korkusu yoktu. Wittgenstein şöyle yazmıştı: *İnsan merdivenden çıkıp yukarı vardığında, artık o merdiveni atmalıdır; işte o zaman dünyayı doğru görecektir.*

O kadar hızlı tırmandılar ki. Çok geçmeden Kral Yama ve çevresindekiler oyuncak bir bebek evinden farksız küçüklükteydi. Alice omuzunun üzerinden geriye baktı; Cehennemin Efendisi onlara el sallıyordu. Dakikalar sonra Sekizinci Kat'ın öyle yukarısına çıkmışlardı ki tüm cehennemin tamamını aşağıda görebiliyordu. Gurur'un kulelerini, Açgözlülük'ün çölleri-ni. Ve öfkeli meydan okumasıyla, sakinlerini kendi yarattıkları cehenneme hapseden İsyancılar Kalesi'ni. Alice'in Gertrude'a karşı içinde hiç düşmanlık yoktu, sadece bir burukluk vardı çünkü Gertrude sığınak sandığı şeyin çok büyük olduğunu zannediyordu ama Alice yukarıdan baktığında kalenin sonsuz bir manzara içinde sadece çirkin bir leke olduğunu görüyordu. Bir oyuncak bebek evi gibiydi sahiden; detaylara gösterilen titizlik yürek burkuyordu. Oysa Gertrude dünyayı yeniden kurduğunu sanmıştı.

"İyi misin?" diye sordu Peter.

"Ah, evet," dedi Alice. "Sadece hatırlıyordum."

Bir süre daha orada durdu, bakışlarını katların üzerinde gezdirdi. Onları olabildigince belleğine kazımaya çalıştı. Sonra döndü ve merdiveni çıkmaya devam etti.

Buraya dönmesinin çok uzun zaman almasını umdu. Acı ve heyecan dolu yıllardan sonra döndüğünde, bu sıkıcı kumların ona teselli olmasını.

"Acaba iş bulabilecek miyiz?" diye sordu Peter. "Mezun olmayacağımıza göre."

"Cehennem hakkında yazabiliriz," dedi Alice. "Bunu tez hâline getiririz."

"Bize kim inanır ki? Hiç kanıtımız yok."

"Kanıtın benim."

"Sen önyargılısın."

"Hayır, değilim."

"Evet, öylesin. Bana âşısın."

"Şişt," dedi Alice yüzü kızararak. "Bunu herkese ilan etme-ne gerek yok."

Ama bunun bir önemi yoktu. Akademinin de önemi yoktu. Belki tez konularını zamanında değiştirip jürilerini yenileyebilir, kendilerine bir iş ayarlayabilirlerdi, belki de yapamazlardı; bunların hiçbiri önemli değildi çünkü gelecek hâlâ önlerinde pırıl pırıl uzanıyordu. Onu diledikleri şeylerle doldurabilirlerdi. Alice'in o anki tek niyeti, bu zamanı Peter'la geçirmekti.

Bir süre laboratuvar çalışmaları olmayacaktı. Dersler de. Alice gelecekte onunla çalışmaya oturduklarını hayal etti; birbirlerine buruşturulmuş kâğıtlar fırlattıklarını, kitaplarını değiş tokuş ettiklerini, birbirlerinin tahtalarına notlar karaladıklarını. Ama şimdilik kampüsten biraz uzaklaşmayı düşünüyordu. Belki küçük bir hafta sonu kaçamağı yapardı. Yıllardır izin almamıştı, gitse nereye gideceğini bile bilmiyordu. Ely'nin güzel bir yer olduğu söylenirdi. Belki de Grantchester'a giderdi; orası yüzmek için hoş bir yerdi. Ya da daha mütevazı bir şey yapardı; bir gece sinemaya gider veya nehrin kıyısındaki söğüdün altında piknik yapardı.

Peter'ın en sevdiği yemekleri bilmiyordu. Eğlenmek için neler yaptığını bile bilmiyordu; tabii gerçekten eğlenmek için bir şeyler yapıyorsa. Bunları öğrenmesi gerekecekti, Peter hakkında keşfedeceği milyon şey vardı. Peter Murdoch sonu olmayan bir kitaptı ve Alice hayatının geri kalanını o kitabın her sayfasını parmağıyla takip ederek geçirmek istiyordu.

Gökyüzüne ya da bu dünyanın sona erdiği gökyüzü katmanına ulaştılar. Üzerlerinde yatay duran dikdörtgen bir metal levha vardı; bir kiler kapısının alt yüzeyi. Kenarlarından ışık sızıyordu. Kapının etrafına onlarca kelebek dizilmişti, ısıll ısıll parlayan varlıklardı. Alice kapağa uzandığında hepsi kanat çırparak çekildi, yalnızca bir tanesi kilidin üzerinde kalıp kanatlarını usulca çırpı. Alice parmağını kelebeğin bir kanadına sürdü. Kadife gibi yumuşaktı. Bir öpücüğün hatırası gibiydi.

"Teşekkürler, Elspeth," diye fısıldadı. "Biliyorum."

Kelebek kızıl turunculuğa doğru uçup gitti. Alice kapıyı kendine çekti. Kilit kolayca açılıverdi. Peter'la kollarını kapıya

dayayıp ittiler. Kapı yukarıya açıldı ve birden ay ışığına boğuldular.

Alice gece göğünü tanıdı. Kral Yama'nın onları nereye bıraktığını hemen anladı. Burası Magdalene Koleji'nin avlusuydu; nehir kenarındaki Fellow's Garden'ın sonunda, Alice'in geceler boyu başını öne eğerek, ayaklarına bakıp geçtiği çimenlikti. Biliyordu çünkü buradaki yıldızlar alışılmadık derecede parlaktı. Etrafı saran büyü, modern dünyanın gürültüsünü ve ışıklarını bastırıyor, böylece tüm kirlilik geri çekiliyor, yıldızlar olağanüstü bir berraklıkla parlıyordu. Takımyıldızları görmek için kilometrelerce yürümeye gerek yoktu, başınızı kaldırıp bakmanız yeterliydi, hepsi diyagramlar kadar netti. Burada her yaz sırtüstü yatıp defterlerini havaya kaldırarak çizimler yapan astronomi öğrencileri bulmak mümkündü.

Bir keresinde Alice bu çimenlikten Peter'la geçmişti. Oysa burası Peter'ın yolunun üzerinde değildi; St. John's'ta yaşıyordu o, tam karşı yönde. Ama gece vaktiydi, bir yerlerde kaçmış bir pitonla ilgili saçma bir haber çıkmıştı ve o sırada, mantıksız da olsa, Peter'ın onu eve bırakması anlamlı gelmişti. Ya piton sızlıklardan çıkıp Alice'i bir hamlede yutarsa? Evet. Peter pitonla savaşırdı. O gece yıldızlar öylesine parlaktı ki Peter ona sormuştu: Olbers Paradoksu'nu biliyor musun? Hayır, bilmiyordu ve Peter'dan anlatmasını istemişti.

"Gece göğü bu kadar karanlık olmamalı," demişti Peter ona. "Eğer evren sonsuzsa, o zaman yıldızların ışığı tüm boşlukları doldurmalı. Işık bir yüzeye çarpana dek durmaz, öyleyse bu karanlık boşluklar neden var? Bizim Dünya'dan gördüğümüz tek şey ışık olmalı."

"Belki de evren sonsuz değildir," demişti Alice.

"Ya da evren genişliyordur," demişti Peter. "Ve yıldızlar henüz çok gençtir, o uzak ışık hâlâ bize ulaşmaya çalışıyordur. Ulaşana dek de gece karanlık kalır."

Alice o an Peter'a bakarken *Yunan Antolojisi*'nden bir dizeyi hatırlamıştı; bu, Grimes'in dil bilmeceleleri çıkarması için ona

verdiği bir metindi ama Alice güzelliğine kapılıp onunla gereğinden çok daha uzun süre oyalanmıştı. Peter'a bakarken içinden şöyle düşündü: *Keşke gece olsaydım da uykunu bin gözle izleyebilseydim.*

Kiler kapısının üzerinden geçen bir esinti, terli yanaklarına serin serin değdi.

Alice o an her şeyi hatırladı. Karanlıkta huzur veren çimenler, üstlerinde hışırdayan yapraklar, yuvalarına seğirten ardıc kuşları. Suda kayıp giden kayık sırtıkları, taş döşeli sokaklarda dönen bisiklet tekerlekleri. Her gece kafasının içine hapsolmuş hâlde yürürken fark etmediği pek çok ayrıntı şimdi göz kamaştırıcı bir canlılıkla karşısındaydı; bu bir aydınlanma, hareketli bir resim gibiydi. Dünya ne çok *şeyle* doluydu! Kolejlerin bahçelerine vuran güneş ışığı, tereyağı ve otlarla harmanlanmış yeni patateslerin sunulduğu akşam yemekleri. Kulübe çatılarına vuran yağmur, sokakta biriken sulara düşen iri damlaların yaydığı küçük halkalar. Çamurlu çizmeler, ıslak eldivenler, dumani tüten bir fincan çay, dökülen yaprakların yağmur sularının yüzeyinde hafifçe salınışı. Bütün bunlara yeniden kavuşabileceğine inanamıyordu. Bu kadar iyi bir pazarlık olamazdı; tek bir nar ağacı karşılığında dünyanın bütün çiçeklerini almıştı. Bu hayatı nasıl hak edebilirdi ki? Zaten kim hayatı hak edebilirdi ki?

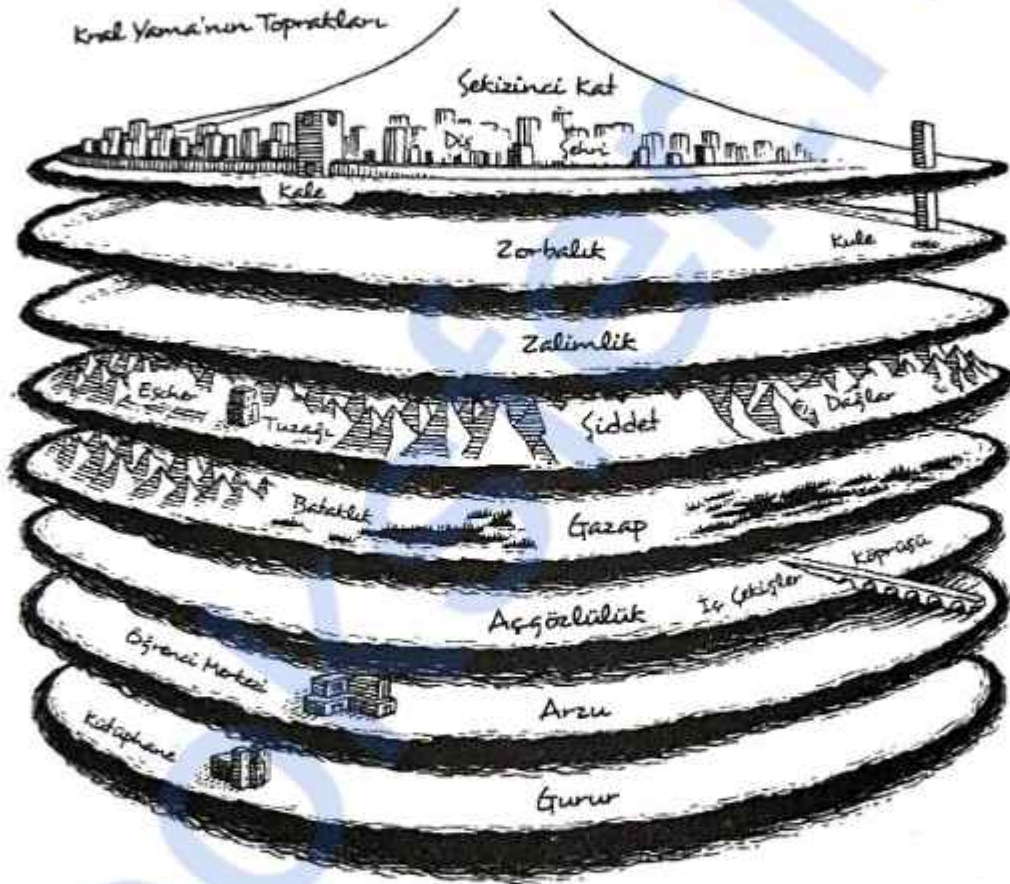
Ama bu tür armağanlar sorgulanamazdı. Elspeth ona bunu öğretmişti. Bir cevap yoktu, yalnızca hayranlık uyandıran, açıklanamaz bir lütuf vardı ve karşılığında yapılacak tek şey yaşamaktı.

Derin bir nefes aldı. "Hazır mısın?"

Peter onun elini sımsıkı tuttu. "Önce sen."

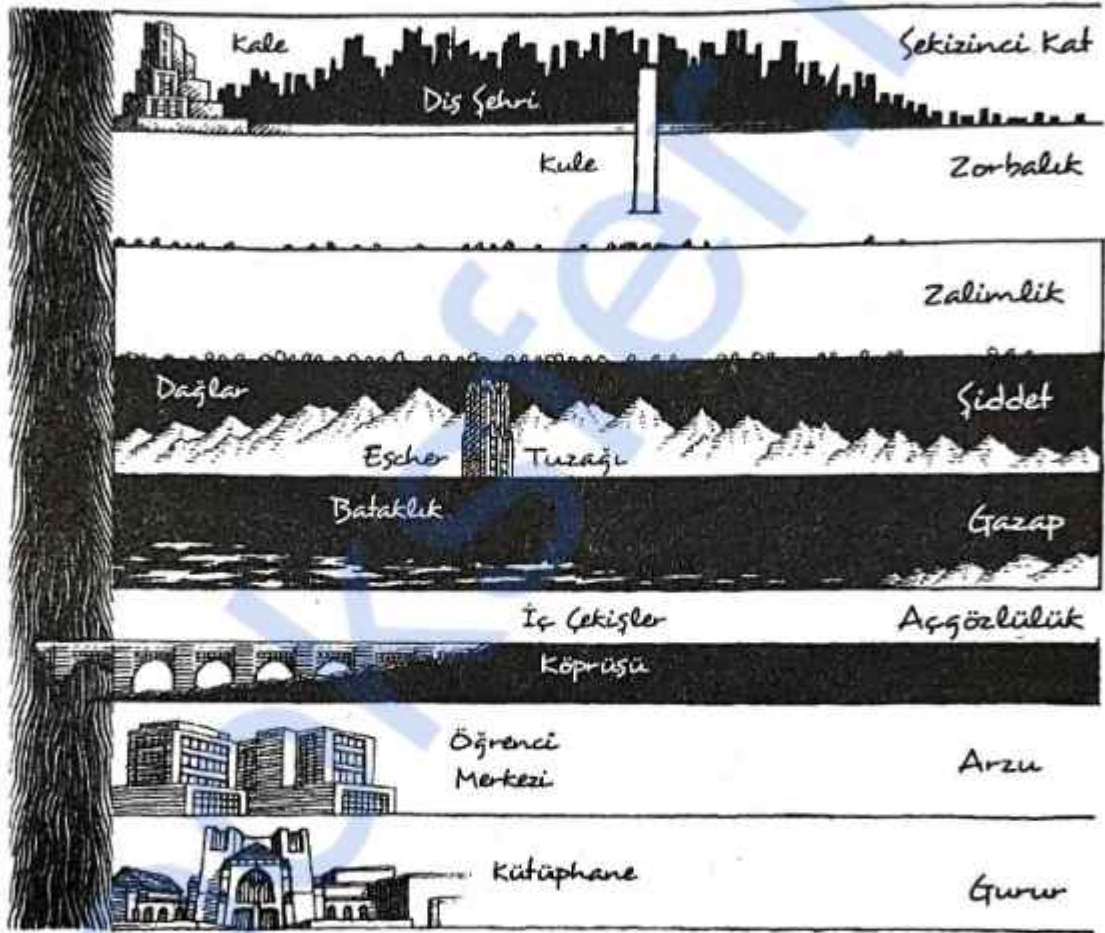
Alice yukarı çıktı, Peter da hemen arkasından geldi. Ve birlikte, yıldızları yeniden görmek için ortaya çıktılar.

PETER'İN HARİTASI

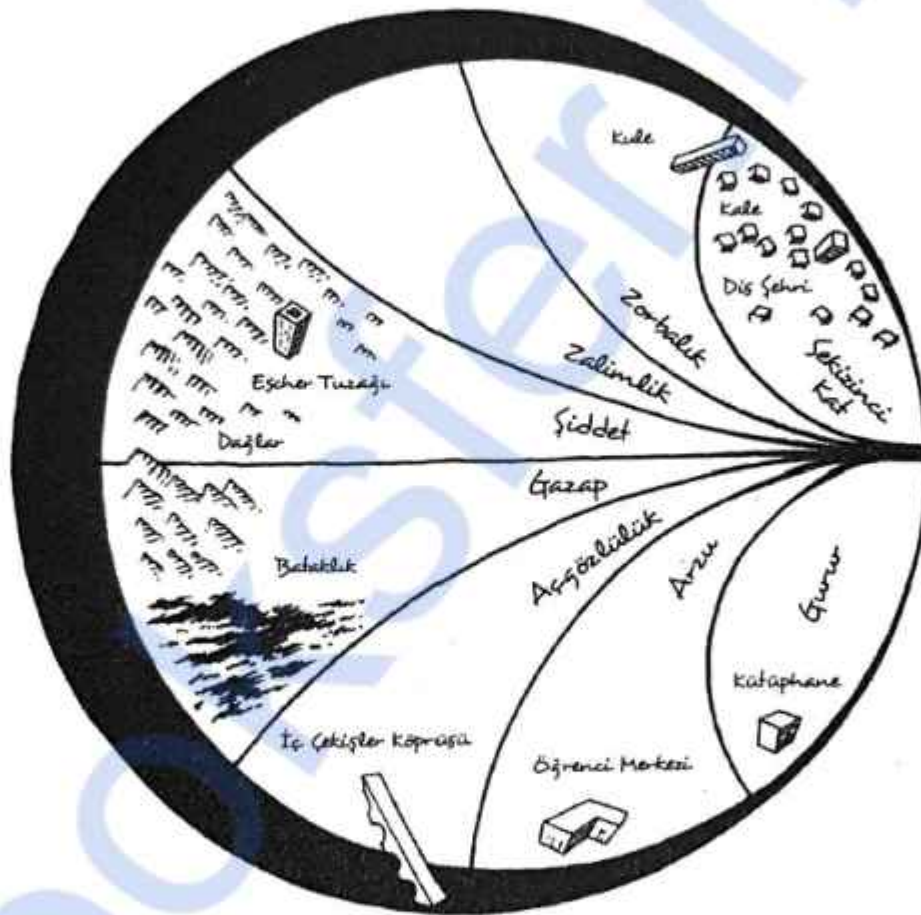

ALICE'İN HARİTASI

Kral Yamaçının Toprakları

ELSPETH'İN HARİTASI

TEŞEKKÜRLER

Öncelikle Hannah Bowman, Havis Dawson, Liza Dawson, Lauren Banka ve Nicholas Runyon'a ve Liza Dawson Associates ekibinin tamamına sonsuz teşekkürler. Matematikle ilgili notları için Joshua Bowman'a özellikle teşekkür ederim. Harper Voyager'daki ekip arkadaşlarıma da birlikte çıktığımız nice yolculuklar ve önümüzdeki serüvenler için minnettarım: David Pomerico, Natasha Bardon, Liate Stehlik, Jen Hart, Katlin Harri, Danielle Bartlett, DJ DeSmyter, Deanna Bailey, Lara Baez, Isabella Ogbolumani, Ronnie Kutys, Richard Aquan, Mumtaz Mustafi, Renata De Oliveira, Robin Barletta, Evangelos Vasilakis, Hope Ellis, Cari Elliott, Catherine Perks, Fleur Clarke, Frankie Gray, Kate Elton, Maddy Marshall, Sian Richfond, Susanna Peden, Fionnuala Barrett, Leah Woods, Holly Martin, Ruth Burrow, Rosie Hawkins, Terence Caven, Ellie Game ve Emily Chan. Titiz redaksiyonları için Aja Pollock'a, muhteşem kapak illüstrasyonu için Patrick Arrasmith'e teşekkürler. Mantıkla ilgili fikirleri için Katie O'Neill, Gareth Norman, Selina Guter, Philipp Mayr ve MIT felsefe bölümündeki herkese minnettarım. Sessizlik ve kafein için Vaults & Garden Café'ye, Fort St George'a, Claire's Corner Copia'ya, Yafa'ya ve Lizzie'nin üst katındaki odalara teşekkürler. Yerel kitabevlerime özel bir teşekkür: Porter Square Books, Harvard Book Store ve Harvard Book Store Union. Anneme ve babama, birlikte çıktığımız gün doğumu yürüyüşlerine, başımı kaldırmamı hatırlatan tüm dostlarıma ve her zaman yanımda olan Bennett'e; Musée Rodin'in bahçesinde beni yerden kaldırıp bu hikâyeyi bitirmemi söylediğin için sana sonsuz teşekkürler.

ÇOKSATAN SARI YÜZ'ÜN YAZARI R. F. KUANG'IN TÜM DÜNYADA HEYECANLA BEKLENEN YENİ ROMANI *KATABASIS* ŞİMDİ TÜRKÇEDE!

İki doktora öğrencisi, rekabetlerini bir kenara bırakıp hocalarının ruhunu kurtarmak için cehenneme gitmek zorunda – belki de kendi ruhlarını feda etme pahasına.

Alice Law'un hayatta tek bir amacı vardı: Büyü alanındaki en yetenekli kişi olmak. Bunun gerçek olması için her şeyini feda edebilirdi: gururunu, sağlığını, aşk hayatını ve kesinlikle akıl sağlığını. Hepsi, dünyanın en büyük büyücüsü olan Cambridgeli Profesör Jacob Grimes'la çalışabilmek içindi.

Ama profesör bir büyü kazasında ölünce işler değişecekti.

Grimes cehennemdeydi ve Alice onun peşinden gitmeye kararlıydı. Çünkü profesörün yazacağı tavsiye mektubu Alice'in geleceğini belirleyecek güce sahip ve ölüm bile hayallerinin peşinden gitmesini engelleyemeyecek...

Ezeli rakibi Peter Murdoch da aynı fikirdeydi.

Bu iki rakip, sevmedikleri bir adamı kurtarmak için cehennemin derinliklerine yola çıkacaklardı.

Ama cehennem pek de eski hikâyelerde ve kutsal kitaplarda anlatıldığı gibi değildi.

Çok daha tehlikeliydi.

"*Katabasis*, yürek burkan derecede gerçek karakterleri ve sürükleyici dünya inşasıyla yılın en iddialı romanlarından biri." –*New York Times*

"İnanılmaz fikirlerle dolu bir kitap. Kuang en yaratıcı yazarlardan biri. Yağ gibi akıp giden bir üsluba sahip. *Katabasis*, modern bir klasik olmaya aday, güçlü ve zarif bir eser." –Olivie Blake

Çeviren: Güneş Becerik Demirel

@XO
/ithakiyayinlari

9 786052 856280

www.ithakiyayinrubu.com